emily brontë

„**La răscruce de vînturi** este un roman uluitor. Esenţa lui este încordarea şi lupta, o luptă fără preget, care se desfăşoară pe o durată de douăzeci de ani şi atinge patru generaţii. Conflictul şi tensiunea care apar de la primele pagini cresc neîncetat, ajung la paroxism, se menţin la înaltă tensiune. Apoi calitatea tensiunii se schimbă şi vuietul chinuit şi sălbatic al romanului se încheie, grav, pe o notă de speranţă şi împăcare. La «răscruce de vînturi» furtuna urlă, devine uragan, se consumă în sinistre descărcări electrice; apoi se potoleşte, natura se înseninează şi oamenii zîmbesc din nou."

ANA CARTIANU

Lei 5

editura pentru literatură

420

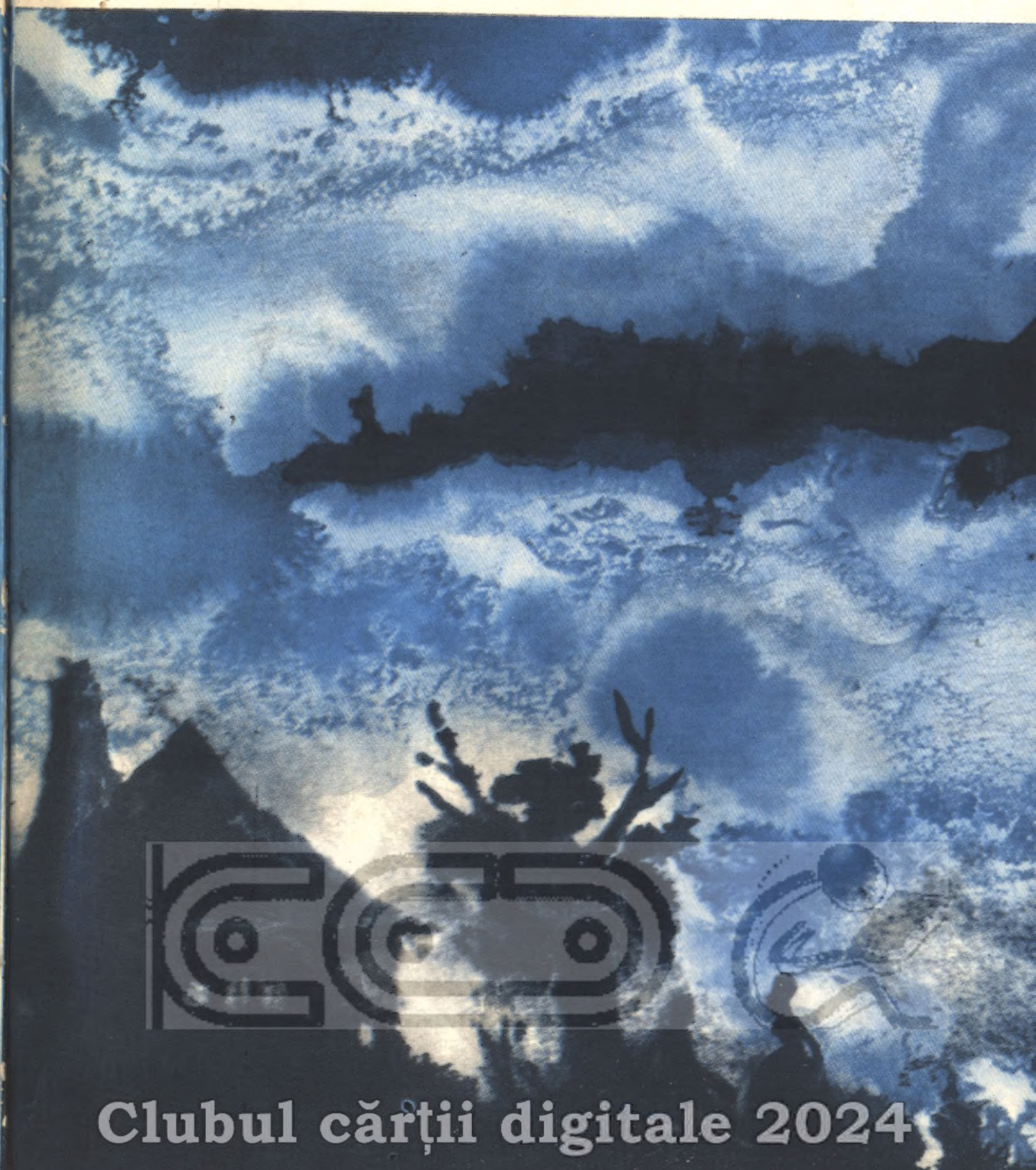
emily brontë

emily brontë

la răscruce de vînturi

Ilustraţia copertei : *Petre Vulcănescu*

emily brontë

la răscruce de vînturi

ÎN ROMÂNEŞTE DE
HENRIETTE YVONNE STAHL
PREFAŢĂ DE
ANA CARTIANU

1967
EDITURA PENTRU LITERATURĂ

Tabel cronologic de
Şt. Stoenescu

Emily Brontë
WUTHERING HEIGHTS
Jonathan Cape, London
1935

PREFAŢA

Pe Emily Brontë ne-a zugrăvit-o fratele ei, Branwell, într-un portret ce se află astăzi la Galeria Naţională din Londra. Într-o atitudine de tensiune, cu ochii mari, cenuşii-albaştri, scrutînd zări necunoscute, concentrată asupra unei viziuni, a unui gînd sau a unui cîntec, fata aceasta zveltă şi plăpîndă ne dă impresia unei energii conţinute, a unei întrebătoare aşteptări. Branwell surprinsese şi fixase esenţa personalităţii ei.

Emily Brontë s-a născut în 1818 şi a trăit „la răscruce de vînturi" şi la răscruce de veacuri, copil al nefericitei familii a unui pastor anglican din Yorkshire.

Tatăl, Patrick Brontë, fiu al unor ţărani săraci irlandezi, trudise din greu ca să poată învăţa carte. Obţinînd în cele din urmă o bursă, pleacă în Anglia, la universitatea din Cambridge, unde face studii de teologie. Slujeşte apoi ca preot în diferite parohii de ţară, printre care Thornton, în regiunea nordică Yorkshire, în apropiere de oraşul industrial Bradford. În 1812 se căsătorise cu Maria Branwell, fiinţă blîndă, originară din Cornwall. Avură şase copii: Maria şi Elizabeth, moarte în vîrsta copilăriei şi deci anonime pentru noi, apoi Charlotte, urmată de un fiu, Patrick Branwell, de Emily şi de Anne. În anul 1820 familia Patrick Brontë se strămută în parohia Haworth, situată nu departe de oraşul Leeds, important centru industrial. În presbiterul sumbru de la Haworth, casă neprimitoare şi rece,

ale cărei ferestre dădeau spre micul cimitir al satului, aveau să trăiască și să moară membrii familiei Brontë.

Chiar în anul următor se stinge doamna Brontë, răpusă de greutăți, de firea despotică a soțului, de climatul aspru al nordului Angliei, atît de diferit de seninătatea cerului sudic din locul ei de baștină. Sora ei, Miss Branwell, se stabilește în casa parohială de la Haworth, unde, cu ajutorul țărancei Tabitha Aykroyd, morocănoasa „Tabby" care i-a slujit timp de treizeci de ani, se ocupă de gospodăria preotului și de creșterea copiilor.

În primele decenii ale secolului al XIX-lea regiunea Yorkshire era centrul industriei textile în Anglia. Industrializarea se îndeplinea în ritm rapid, se schimbau relațiile dintre oameni, se accentua diferența dintre muncitori și patroni, într-un cuvînt creștea conflictul dintre muncă și capital. Frămîntate de aceste contradicții, regiunile Yorkshire și Lancashire erau nu numai importante sectoare industriale ale țării, dar totodată și vatra mișcării muncitorești engleze. Răscoalele țesătorilor din Lancashire de la finele secolului al XVIII-lea se continuă în anii 1811—1816 prin răscoalele ludiților sau distrugătorilor de mașini ; întrunirile și demonstrațiile continuă de-a lungul anilor, nordul industrial fiind de fapt promotorul și susținătorul mișcării cartiste.

Preotul Patrick Brontë, om cu mentalitate burgheză, autoritar și conservator, e de părere că „muncitorii trebuie ținuți la locul lor". Populația muncitorească, stăpînită de un marcat spirit anticlerical, ce se manifestă în lozinca sugestivă „mai mulți porci, mai puțini popi", îl va ține pe viitor la distanță. Mai tîrziu, la vederea represaliilor aplicate muncitorilor, Patrick Brontë se declară împotriva acestor măsuri inumane, atrăgîndu-și astfel oprobriul patronilor industriali. Și astfel familia Brontë, venită de pe alte meleaguri în sînul unui focar de conflicte sociale, se trezește și mai izolată. Copiii cresc în tăcuta și trista casă parohială, care stă ca o stîncă bătută de valuri, în echilibru nestabil, între două lumi. De o parte, pustietatea podișurilor înalte bătute de vînturi, amintind de măreția primară a unor epoci geologice încheiate, acele lande monotone și misterioase, cu primăvăratice și pătimașe izbucniri de floră și culoare ; lumea naturii și a visului în care legendele celtice, cu cavaleri și zîne, pe care le povestea mătușa Branwell, cum și poveștile țărancei Tabby, cu stafii și cu duhuri, își găseau cadrul natural.

De partea cealaltă, lumea clocotitoare a orașului industrial, a realităților capitaliste, a luptelor proletare. Două lumi opuse se întîlneau în pragul acestei austere locuințe, solicitînd pe copiii Brontë în direcții contrare.

Această dublă chemare constitue contradicția inițială și fundamentală care le-a hrănit și le-a format talentul.

Slăbuți la trup, tăcuți și cuminți, copiii Brontë erau de o precocitate surprinzătoare. Citeau cu pasiune istorie și literatură, mai ales pe Shakespeare, Bunyan, Johnson, Walter Scott și Byron ; dar citeau cu aceeași aviditate și ziarele vremii, fiind astfel la curent cu toate problemele de politică internă și externă, pe care le discutau cu aprindere și cu seriozitatea unor oameni maturi.

Sfîrșitul copilăriei pune capăt preocupărilor și visurilor comune ; fiecare își urmează drumul său. Talentatul Branwell, speranța și mîndria familiei, dă greș în încercările sale artistice, devine preceptor într-o familie de negustori, apoi funcționar la Calea ferată. Dezamăgirea și umilința îl împing la beție și narcotice, care duc la ruina persoanei sale fizice și morale, la o moarte prematură și tragică.

Charlotte, energică și doritoare de a ieși din izolarea căminului părintesc, de a se integra în lumea activă, se duce la școala de la Roe Head, unde, în 1835, se va întoarce ca profesoară. O ia cu sine și pe Emily, care are acum 17 ani. Dar Emily se simțea strîmtorată între străini. Era timidă, tăcută și necomunicativă, absorbită de reflecțiile și lecturile ei, tînjind după libertatea cu care se deprinsese la Haworth. Nostalgia locurilor natale e cumplită. „În fiecare dimineață cînd se deștepta — scrie Charlotte — imaginea casei părintești și a landelor o copleșeau, iar ziua ce o avea de trăit devenea astfel tristă și sumbră. Nimeni, afară de mine, nu știa ce-o doare. Eu, vai, o știam prea bine ! În această luptă interioară, sănătatea îi fu compromisă ;

chipul palid, trupul slab, declinul puterilor deveniră simptome îngrijorătoare. Inima îmi spuse că de nu se întoarce acasă o să moară, şi cerui să fie rechemată. Nu stătuse la şcoală decît trei luni."

Haworth şi landele înconjurătoare erau mediul necesar din care Emily Brontë îşi trăgea seva, ca Anteu. Catherine, eroina unicei sale cărţi, exprimă legătura ei cu solul natal sub forma unui vis simbolic:

„Dacă aş fi în cer, Nelly, aş fi din cale-afară de nenorocită. Odată am visat că eram acolo... cerul nu mi s-a părut un sălaş potrivit pentru mine şi mi se rupea inima de plîns. Doream să mă întorc din nou pe pămînt, şi îngerii s-au mîniat pe mine, aşa că m-au azvîrlit în mijlocul bălăriilor din Wuthering Heights, unde m-am trezit plîngînd în hohote de fericire."

Întreprinzătoare şi practică, tot Charlotte pune la cale proiectul studiilor lor comune într-o şcoală unde să-şi poată perfecţiona cunoştinţele de limbi străine, în vederea deschiderii unui pension de domnişoare, la Haworth. Proiectul le-ar fi asigurat, în ultimă instanţă, independenţa materială şi satisfacţia de a se vedea utile şi active.

Din nou Charlotte o antrenează pe Emily la Bruxelles (1842), unde — în şcoala excelentului profesor Héger — cele două englezoaice fac mari progrese la studiu, predînd şi lecţii: Charlotte de engleză, Emily de muzică.

Dar din pricina morţii neaşteptate a mătuşii Branwell, sînt nevoite să se întoarcă acasă. Charlotte avea să revină la Bruxelles (1844), unde o recheamă şi o reţine admiraţia şi ataşamentul pasionat pentru Héger. Dar Emily, luînd asupră-şi îndatoririle mătuşii decedate, va rămîne definitiv la Haworth, să vadă de gospodărie, să îngrijească de preotul Brontë, care îşi pierde vederea, să mediteze şi să scrie.

Se scoală devreme, activitatea îi este neîntreruptă şi dublă; căci paralel cu munca manuală într-o gospodărie săracă, curăţind cartofi sau călcînd rufe, va ţine în permanenţă o carte deschisă alături, un caiet şi un creion la îndemînă pentru însemnări.

După ce-şi termină treaba, Emily porneşte în lungile sale plimbări cotidiene pe dealurile din Yorkshire, în tovărăşia celui mai bun prieten, buldogul Keeper. Emily nu e la largul său decît în natură şi în prezenţa mută a animalelor, cu care vorbeşte cum ar vorbi cu fiinţe umane. Seara, întoarsă acasă, se aşază pe covor, în faţa focului; într-o mînă ţine cartea pe care o citeşte, braţul celălalt e petrecut după gîtul lui Keeper. Aceleaşi îndeletniciri, aceleaşi preocupări, acelaşi ritm de viaţă. Citind însemnările ei din copilărie, ni se pare că timpul n-a trecut, că nimic nu s-a schimbat în viaţa Emilyei Brontë.

Dar monotonia aparentă a vieţii se compensează prin intensitate. Observarea şi meditaţia asupra vieţii dau roade: Emily împreună cu celelalte două surori scriu poezii pe care se hotărăsc să le publice — sub pseudonim, fireşte, căci ce editor ar fi publicat pe atunci un volum de poezii scrise de femei?

Şi astfel apare în 1846 volumul „fraţilor" Currer, Ellis şi Acton Bell, reprezentînd, respectiv, pe Charlotte, Emily şi Anne Brontë.

Dar în afară de versuri, surorile Brontë scriu, fiecare în parte, şi romane, prezentînd realist şi în spirit critic societatea contemporană.

Mai perspicace, mai concentrată, artistă mai viguroasă şi mai talentată decît sora ei Charlotte, Emily scrie un unic roman: *La răscruce de vînturi (Wuthering Heights,* 1847).

Prin bogăţia conţinutului, prin consecvenţa atitudinii şi prin forma lui lapidară, romanul ei trece dincolo de limitele epocii şi şcolii literare căreia îi aparţine, aşezînd pe Emily Brontë în rîndul marilor artişti moderni.

Viaţa ei se încheie de fapt cu acest roman. În anul 1848 moare de tuberculoză, tăcută şi stoică, aşa cum trăise.

*

La răscruce de vînturi este un roman uluitor. Esenţa lui este încordarea şi lupta, o luptă fără preget, care se desfăşoară pe o durată de douăzeci de ani şi atinge patru generaţii. Conflictul

și tensiunea care apar de la primele pagini cresc neîncetat, ajung la paroxism, se mențin la înaltă tensiune. Apoi calitatea tensiunii se schimbă și vuietul chinuit și sălbatic al romanului se încheie, grav, pe o notă de speranță și împăcare. La „răscruce de vînturi" furtuna urlă, devine uragan, se consumă în sinistre descărcări electrice ; apoi se potolește, natura se înseninează și oamenii zîmbesc din nou.

Furtuna e concretă și totul e tangibil și precis în acest roman. Departe de a fi romanul mistic, desfășurat pe plan transcendental, în care Emily Brontë să fi căutat refugiul din realitate și consolarea metafizică a dezamăgirii sale, cum susține critica burgheză, romanul ei, țesut din fapte diverse, întîmplări auzite, trăite și interpretate de ea, prezintă viața din provincia Yorkshire, în primele decenii ale secolului al XIX-lea. Cele două proprietăți, Wuthering Heights și Thrushcross Grange, sînt meleaguri care au fost identificate. Unele personaje de asemenea. Resorturile cărții sînt problemele fundamentale ale epocii : raporturile dintre clase, exploatarea și umilirea celor săraci, spiritul de proprietate, lupta pentru păstrarea averilor, asigurarea succesiunii prin căsătorii de conveniență. Mai presus de toate, degradarea persoanei umane, stîlcirea iubirii și a dreptății, conform codului moral al clasei dominante — burghezia.

Dar să vedem ce se petrece în această carte.

În anul 1801, domnul Lockwood, în căutarea unui refugiu pașnic, vine să închirieze reședința de la Thrushcross Grange. Domnul Lockwood e un „gentleman" convențional și politicos, care, dorind să ia contact cu proprietarul casei, se duce la Wuthering Heights și se pomenește deodată în mijlocul celei mai stranii familii. Interiorul casei, de o meschinărie sordidă, adăpostește ființe ale căror relații sînt bizare și neclare. Sălbăticiți și învrăjbiți între ei, locatarii acestei case sînt ostili față de Lockwood, pe care pur și simplu îl bruftuiesc.

O furtună izbucnită pe neașteptate îl silește pe domnul Lockwood să primească ospitalitatea nedorită a familiei Heathcliff

și — după o noapte de groază și coșmar — se întoarce la noua sa reședință Thrushcross Grange, bolnav, stupefiat și îngrozit.

Afară vremuiește. În timpul boalei ce urmează, Nelly Dean, îngrijitoarea de la Thrushcross Grange, îi spune povestea „familiei" de la Wuthering Heights. Domnul Lockwood, apoi Nelly Dean, apoi din nou Lockwood — relatînd cele spuse de Nelly Dean — devin instrumentele narative ale Emilyei Brontë. Prin ei povestea stranie de dragoste, ură și răzbunare a lui Heathcliff capătă realitate.

Rolul lor, în aparență convențional și anodin, de a vehicula acțiunea, reprezintă de fapt tehnica savantă a Emilyei Brontë, metoda ei de persuasiune și convingere, modul ei de a unifica și de a face verosimile întîmplările atît de încîlcite și ciudate de la „răscruce de vînturi".

La începutul cărții, drama, care izbucnise cu douăzeci de ani în urmă, e încă nerezolvată.

Cu glasul ei potolit, Nelly Dean înfățișează respectabila familie a negustorului Earnshaw, trăind în clima aspră a înălțimilor de la Wuthering Heights, în sumbra casă strămoșească de piatră. Într-o bună zi, întorcîndu-se de la oraș, domnul Earnshaw aduce un mic vagabond, un băiețel cu pielea și ochii negri, vorbind o limbă neînțeleasă, pe care intenționează să-l crească laolaltă cu copiii săi, Hindley și Catherine. Și fiindcă nu are nume, copiii îl botează, simbolic, Heathcliff — colț de plai înalt.

Aversiunea lui Hindley este imediată și ireductibilă. Dar tot atît de spontană și definitivă este simpatia micii Catherine. Relațiile între copii se dezvoltă antagonic : pe măsură ce Hindley îl pizmuiește simțind poate o rivalitate la afecțiunea paternă și eventual la moștenire, pe măsură ce îl umilește, îl insultă și îl lovește, Catherine se leagă tot mai mult de el într-o solidaritate crescîndă.

Anii trec. După moartea părinților, Hindley, care fusese trimis la studii, se întoarce la Wuthering Heights căsătorit, în chip de stăpîn și de tiran ; primele măsuri le ia împotriva lui Heathcliff, pe care îl alungă printre servitori în bucătărie, că-

ruia nu-i dă nici un fel de instrucţie şi pe care îl pune la muncă de rîndaş.

Proporţional cu tirania lui Hindley, creşte iubirea şi solidaritatea dintre Catherine şi Heathcliff. Cînd scapă de supraveghere, ei rătăcesc fericiţi pe plaiuri, devin, în spirit şi faptă, rebeli împotriva unor restricţii fără sens.

Dar iată că în peregrinările lor, copiii, mînaţi de curiozitate, ajung la Thrushcross Grange, reşedinţa senină a familiei Linton.

În familia Linton sînt doi copii : Edgar şi Isabella, copii bălani, fragili şi bine-crescuţi, în perfect contrast cu cuplul Heathcliff-Catherine. Casa Linton prezintă aspectele amabile şi atrăgătoare ale opulenţei burgheze. Confortul, civilizaţia, bunele maniere exercită un adevărat miraj asupra Catherinei, care se întoarce la Wuthering Heights complet transformată.

Anii trec, Edgar Linton o iubeşte, iar Catherine trăieşte pe două planuri : planul identităţii spirituale cu Heathcliff de care o leagă trecutul şi firea pătimaşă, şi planul vanităţii feminine şi al perspectivelor de avere şi situaţie. Esenţa dilemei i-o împărtăşeşte într-o seară Elenei Dean, cu o luciditate înspăimîntătoare. Dar din lunga şi mişcătoarea mărturisire a iubirii ei pentru Heathcliff, acesta n-a reţinut decît ultimele cuvinte : „Acum însă, dacă m-aş mărita cu Heathcliff, m-aş simţi degradată..."

Pentru el lumea se prăbuşeşte ; îşi ia cîmpii. Catherine îl caută pretutindeni şi, ajunsă la paroxismul desperării, după o scenă cu Hindley, e doborîtă de febră.

Ieşind din această boală a trupului şi a minţii, Catherine, apatică şi indiferentă, se căsătoreşte cu Edgar Linton, trădînd pe Heathcliff, trădînd implicit propria ei fire, propriile ei idealuri. Astfel se încheie prima fază a romanului.

„...Vreme de o jumătate de an, pentru că nu se găsi nici o flacără care să-l facă să explodeze, praful de puşcă rămase inofensiv." Catherine duce o existenţă pasivă şi pare chiar mulţumită. Dar într-o seară explozia se produce prin întoarcerea lui Heathcliff, care, după misterioasa sa absenţă, revine radical schimbat : frumos, impunător, bogat — în aparenţă calm, în realitate hotărît să se răfuiască cu lumea.

Bucuria Catherinei nu cunoaşte margini. Cu impetuozitatea ce o caracterizează, ea îi cere lui Linton să-l primească şi să-l accepte pe Heathcliff.

„Aici — spuse el — în salon ?

Dar unde în altă parte ? întreabă ea."

Schimbul de cuvinte ce urmează indică esenţa conflictului Heathcliff-Linton. Ca şi odinioară, Catherine trece imediat şi total de partea lui Heathcliff, solidarizîndu-se cu el, trecînd pe vechile poziţii de nesupunere faţă de convenţionalismul vieţii burgheze. „Aşterne aici două mese, Ellen : una pentru stăpînul dumitale şi domnişoara Isabella, care sînt nobili, şi alta pentru Heathcliff şi mine, care sîntem oameni din popor. Aşa eşti mulţumit, scumpule ? Sau trebuie să-mi facă focul în altă parte ? Dacă da, dă dispoziţii."

Aceasta este hotărîrea ei fără apel.

Dar Heathcliff nu s-a întors pentru împăcare cu Catherine, pentru compromis cu Linton, sau adulter. Lucid şi inflexibil, el s-a întors pentru răzbunare şi distrugere. Cu răbdare şi diabolică bucurie, el urmăreşte şi aduce la îndeplinire un plan prestabilit.

Prin metodele învăţate de la asupritorii săi de odinioară, el ajunge deţinătorul şi stăpînul averilor Earnshaw şi Linton. În casa lui — ruinaţi, învrăjbiţi şi fără perspective — trăiesc, din mila lui, copiii celor două familii pe care le urăşte şi le urmăreşte pînă într-a doua generaţie.

Cathy şi Hareton, victime ale conflictelor dintre generaţiile trecute, ajung însă să se înţeleagă şi să se iubească. Solidaritatea umană, care unise odinioară pe Heathcliff şi pe Catherine, îi uneşte acum pe ei împotriva lui Heathcliff.

Iubirea lor îi aminteşte lui Heathcliff de propria sa dragoste şi de propria sa luptă.

Triumful său monstruos îi pare deodată van şi fără sens. El îşi dă seama că a căzut pradă propriului său joc. Răzbunarea a încetat să-l mai intereseze. Cu nervii zdruncinaţi, Heathcliff îşi găseşte moartea.

Cuplul Cathy şi Hareton, eliberaţi prin moartea lui Heathcliff, îşi vor făuri un cămin fericit. Romanul se încheie — nu cu apologia morţii şi a fericirii mistice, ci cu încrederea în viaţă, cu o notă de speranţă.

Critica burgheză a înfăţişat-o pe Emily Brontë ca pe un geniu straniu, trăind ruptă de epocă şi de viaţă şi creînd în izolare şi introspecţie, pe planul valorilor eterne, o operă de imaginaţie, fără legătură cu viaţa, plină de semnificaţie mistică.

Lucrurile stau însă altfel. Meritul cel mai de seamă al cărţii constă în aceea că în întunecatele fapte pe care le relatează romanul se poate întrevedea imaginea unei Anglii burgheze, dominate de banul atotputernic, care falsifică oameni şi sentimente. Prin vigurosul ei realism, Emily Brontë a izbutit să arate că pacea rurală e un mit romantic, că relaţiile capitaliste au distrus legăturile patriarhale şi idilice, au pervertit natura umană şi au transformat pe oameni în fiare de pradă, în monştri sau în brute.

La răscruce de vînturi devine astfel reflectarea amarnică şi critica acerbă a realităţilor contemporane, filtrate prin mintea pătrunzătoare, neiertătoare şi cutezătoare a unei tinere şi anonime provinciale, în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Personajul central al romanului, care reprezintă ideea sa principală despre izolarea şi decăderea morală a omului în societatea burgheză, este Heathcliff. Acesta a fost supus încă din copilărie, datorită sărăciei şi originii sale (e un copil găsit), jignirilor şi umilinţelor de tot felul. Mutilat sufleteşte, toate acţiunile lui ulterioare îşi găsesc, astfel, explicaţia. Descendent, pe plan literar, al eroului protestatar din romanul picaresc, cum şi al eroilor byronieni, Heathcliff ne cucereşte prin poziţia sa de răzvrătit împotriva barierelor de netrecut pe care lumea burgheză le ridică în calea dragostei şi a împlinirii idealurilor sale umane elementare. Soluţia extremă la care recurge Heathcliff, subordonîndu-şi întreaga viaţă ideii de răzbunare, nu putea avea alt rezultat decît anihilarea persoanei lui morale şi fizice. În acest sens este semnificativă afirmaţia criticului englez Jackson, care-l consideră pe Heathcliff drept „simbol al omului, aşa cum îl creează societatea burgheză : un înrăit duşman al propriei sale firi omeneşti".

*

Romanul Emilyei Brontë e ţesut din elemente obiective şi subiective foarte diverse. Viaţa dură a fermierilor din Yorkshire, viaţa îmbelşugată a noilor seniori îmbogăţiţi de pe urma comerţului şi a industriei, viaţa lipsită de bucurii a celor săraci formau spectacolul permanent ce o înconjura. Timidă şi nesociabilă, ea urmărea de departe vieţile acestor oameni, cunoştea povestea indivizilor şi a familiilor lor. Mai era apoi personalitatea şi viaţa lui Branwell, a cărui revoltă, desperare şi decădere au jucat, desigur, un rol important în creaţia ei, fiind dovada tangibilă şi dureroasă a decăderii şi distrugerii fiinţei umane în societatea contemporană ei.

Sensibilitatea ei rănită, firea ei independentă care se revoltă în faţa restricţiilor şi convenţiilor absurde au izbucnit, cu toată forţa unei energii necheltuite, într-un amarnic rechizitoriu al societăţii contemporane. „*La răscruce de vînturi* — spune criticul marxist Ralph Fox — este un strigăt de desperare şi durere smuls Emilyei de viaţa însăşi — viaţa Angliei în epoca victoriană de mijloc — văzută de o fată înzestrată cu pasiune şi imaginaţie, sechestrată în presbiterul bătut de vînturi de pe landele din Yorkshire." Alţi romancieri contemporani — Dickens, Elisabeth Gaskell, Thackeray, Charlotte Brontë însăşi — soluţionaseră conflictele sociale sau personale prin compromisuri între indivizi sau clase.

Dar Emily Brontë avea nevoie de soluţii totale. Ralph Fox continuă : „Emily nu se putea mulţumi cu atît. Iubirea trebuia să triumfe ; şi în atmosfera furtunoasă, plină de groază, a casei de piatră de pe creastă, iubirea a triumfat. Catherine şi Heathcliff sînt revanşa iubirii împotriva secolului al XIX-lea"... în care „iubirea dintre bărbat şi femeie ajunsese o biată fiinţă de pripas, plîngînd alungată în pustietatea rece a landelor".

Mai tare decît barierele sociale, mai tare decît moartea, iubirea dintre Catherine şi Heathcliff este reală dar şi simbolică.

Mergînd pe linia romantismului revoluţionar, influenţată mai ales de Shelley, Emily Brontë prezintă iubirea ca pe o forţă ce răscumpără păcatele şi nedreptăţile, restabileşte demnitatea umană, restabileşte echilibrul sufletesc al individului şi al societăţii.

Îmbinarea prezentării realiste cu simbolismul popular şi romantic dau operei sale caracterul complex şi contradictoriu, dar şi poezia sa unică.

În modul său de a integra oamenii în natură şi natura în trebile omeneşti, Emily Brontë calcă pe urmele romantismului shakespearian şi ale romantismului revoluţionar al secolului al XIX-lea. Ca în *Regele Lear*, ca în *Macbeth*, natura sumbră şi violentă a nordului Angliei joacă rol de fundal, dar e, totodată, şi personaj principal. Furtunile din Yorkshire sînt reale, dar şi simbol al furtunilor umane şi sociale ; răscrucea vînturilor e de fapt răscrucea contradicţiilor dintre individ şi societatea burgheză.

Tot ca în *Macbeth*, natura e populată de stafii şi duhuri, dovedind înclinaţia autoarei spre elementul fantastic, sub influenţa baladelor şi legendelor din regiunea ei natală. Deşi fiică de preot, Emily Brontë ura făţărnicia slujitorilor bisericii. Credinţelor mistice despre rai şi iad ea le opune o încercare de filozofie proprie, un fel de variantă a panteismului. Pe această linie moartea nu mai are semnificaţia religioasă, ci e concepută drept o contopire cu natura. Catherine şi păgînul Heathcliff nu se vor întîlni într-un paradis creştin ; după moarte ei se contopesc în marele spirit al naturii, în care îşi găsesc libertatea şi pacea.

O răscruce de vînturi, o răscruce de veacuri, o răscruce de tendinţe literare ; un roman de o originalitate unică. Prin consecvenţa gîndirii, prin logica inflexibilă şi necruţătoare a criticii, prin perfecţiunea structurii şi poezia formei, el deţine un loc aparte în literatura engleză.

ANA CARTIANU

TABEL CRONOLOGIC

1777 Se naşte la Emdale, County Down (Irlanda), într-o familie de protestanţi irlandezi, Patrick Prunty sau Brunty, tatăl scriitoarei Emily Brontë.

1783 Se naşte la Penzance, Cornwall (Anglia), Maria Branwell, mama scriitoarei.

1806 Patrick Brontë absolvă St. John's College la Cambridge şi este hirotonisit preot în Essex.

1811 Primeşte parohia de la Hartshed-cum-Clifton la est de Halifax. Aici o întîlneşte pe Maria Branwell aflată în vizită la prieteni.

1812 La 29 decembrie are loc căsătoria dintre Patrick Brontë şi Maria Branwell. Ambii soţi aveau pasiunea scrisului. Preotul Brontë publică între 1811 şi 1818 două volume de meditaţii în versuri şi două povestiri didactice, dintre care una după modelul romanului sentimental *Pamela* (1741) al lui Samuel Richardson (1689—1761).

1814 Se naşte primul copil, Maria.

Apar *Povestirile fantastice (Phantesiestücke in Callots Manier)* ale scriitorului romantic german E.T.A. Hoffmann (1776—1822), care, potrivit unei critici, ar fi exercitat o puternică înrîurire asupra lui Emily Brontë şi a romanului său *La răscruce de vînturi*. Această teză este însă respinsă de studiile de exegeză recente.

1815 Familia Brontë se mută de la Hartshed la Thornton în Yorkshire.
Se naşte a doua fiică, Elisabeth.

Se încheie la Waterloo războiul cu Franţa, început în 1793, război ce a impus intensificarea ritmului de industrializare al economiei Angliei.

1816 La 21 aprilie se naşte Charlotte Brontë.

1817 Se naşte unicul fiu, Patrick Branwell, cunoscut mai ales sub al doilea nume.

Robert Owen (1771—1858) îşi expune Planul de reformă al societăţii.

1818 *30 iulie.* Se naşte Emily Jane Brontë.

Walter Scott (1771—1832) publică capodopera sa, romanul *Inima din Midlothian (The Heart of Midlothian).*
Apare satira *Beppo* de George Gordon Byron (1788—1824).
Percy Bysshe Shelley (1792—1822) : tragedia *Cenci* şi *Odă vîntului de apus (Ode to the West Wind).*
John Keats (1795—1821) : *Endymion*, care cuprinde celebrul vers : *„Frumosul e o veşnică încîntare“.*
Are loc expediţia de explorare a Groenlandei (1818—1819), condusă de John Ross şi William Parry.

1819 16 august. Masacrul de la Peterloo (11 ucişi şi 400 răniţi, dintre care multe femei), cînd poliţia trage neprovocată în mulţimea ce demonstrează pentru introducerea reformei parlamentare pe cîmpia St. Peter, de lîngă Manchester.
Filozoful romantic german Arthur Schopenhauer (1788—1860) publică : *Lumea ca voinţă şi reprezentare (Die Welt als Wille und vorstellung).*
Scott : *Ivanhoe.*
Byron publică *Manfred* şi *Cain* şi începe de asemenea publicarea marelui său poem satiric *Don Juan.*
Scriitorul luminist american Washington Irving (1783—1859) publică *Povestirile (Sketch Book).*

1820 La 17 ianuarie, se naşte Anne Brontë.
În aprilie, familia Brontë se mută la Haworth în apropiere de Keighley. Localitatea este foarte mică, compunîndu-se dintr-o singură uliţă. Clima foarte contrastantă, cu ierni extrem de grele şi aspre, dar cu veri încîntătoare. Peisajul din jurul acestei localităţi va furniza cadrul natural romanului *La răscruce de vînturi.*

Eşuează „conspiraţia din strada Cato“, condusă de Arthur Thistlewood, care urmărea asasinarea guvernului reacţionar condus de Castlereagh. Începe expansiunea economică.
Shelley : *Prometeu descătuşat (Prometheus Unbound).*
Keats publică un volum de versuri ce cuprinde renumitele ode.
Lamartine (1790—1869) : *Meditaţii (Méditations).*

1821 *Septembrie.* D-na Brontë moare de cancer. Sora sa, d-ra Elisabeth Branwell, preia grijile gospodăriei Brontë ajutată de bătrîna şi credincioasa servitoare Tabby. Copii rămîn totuşi de capul lor, deoarece pastorul Brontë devine din ce în

ce mai morocănos, iar cumnata sa este rigidă şi foarte rezervată.

Scott : *Kenilworth*
Thomas de Quincey (1785—1859) : *Confesiunile unui opioman (The Confessions of an English Opium-Eater).*

1822 Byron : *Viziunea judecăţii de apoi (The Vision of Judgement).*
Alfred de Vigny (1797—1863) : *Poeme antice şi moderne.*

1823 Scott : *Quentin Durward.*
Criticul romantic Charles Lamb (1775—1834) publică *Eseurile lui Elia (The Essays of Elia).*
Alexandr Puşkin (1799—1837) : *Evgheni Oneghin* (terminat în 1830).
Ludwig van Beethoven (1770—1827) termină *Simfonia a IX-a.*

1824 În iulie, Maria şi Elisabeth Brontë sînt înscrise la internatul fiicelor de preoţi de la Cowan Bridge, localitate situată între Leeds şi Kendal. Sînt urmate de surorile lor Charlotte (august) şi Emily (noiembrie). Supuse unui tratament brutal şi subnutrite, toate cele patru surori contractează tuberculoza.

Walter Savage Landor (1775—1864) : *Conversaţii imaginare (Imaginary Conversations).*

1825 Maria şi Elisabeth părăsesc Cowan Bridge şi mor, la scurt interval una de cealaltă, către sfîrşitul primăverii. Charlotte şi Emily sînt retrase de la şcoală la 1 iunie.

Trade Union Act, lege prin care se limitează riguros libertatea de acţiune colectivă a sindicatelor.

William Hazlitt (1778—1830) : *Spiritul vremii (The Spirit of the Age)*, importantă culegere de eseuri.
William Parry îşi publică notele de călătorie.
Alessandro Manzoni (1785—1873) : *Logodnicii* (1825—1827).

1826 În iunie, pastorul Brontë aduce acasă fiului său Branwell o cutie de soldaţi de lemn. În anii următori cei patru fraţi rămaşi în viaţă crează succesiv mai multe povestiri în jurul acestor soldaţi, povestiri situate în ţări imaginare. Astfel, unii soldaţi poartă numele de Wellington sau de Bonaparte, o ţară — cea imaginată de Emily — se numeşte Parrysland. Povestirile străbătute de un farmec romanesc şi naiv sînt consemnate de fiecare din fraţi pe petece minuscule de hîrtie şi păstrate cu multă grijă. Astfel încep preocupările literare. Începe, de asemenea, perioada lor de formaţie spirituală, cînd citesc cu aviditate Shakespeare *(Regele Lear, Macbeth)*, Byron *(Infantele Harold, Cain, Manfred, Don Juan)*, romanul gotic scris la sfîrşitul secolului al XVIII-lea de Ana Radcliffe şi de călugărul Lewis ; de asemenea, opere de Milton, Pope, Thompson, Wordsworth, Southey. Un loc aparte îl ocupă romanele lui Walter Scott. Este probabil, de asemenea, contactul cu opera lui Blake şi cu a romanticului german E.T.A. Hoffmann.

Romancierul şi viitorul om de stat Benjamin Disraeli (1804—1881) publică romanul *Vivian Grey.*
James Fennimore Cooper (1789—1850) : *Ultimul mohican (The Last of the Mohicans).*

1827 Victor Hugo (1802—1885) : *Cromwell.*
Acest an marchează începutul destrămării Sfintei Alianţe dintre Austria, Prusia şi Rusia (1815—1848).

1828 Se deschid pentru prima oară porţile Universităţii din Londra.

1829 Călătoria infantelui Harold, de Byron, pune stăpînire pe imaginaţia copiilor Brontë.

Prosper Mérimée (1803—1870) : *Cronica domniei lui Carol al IX-lea ; Mateo Falcone.*

1830 Se produce separarea lumilor imaginare ale celor patru copii potrivit temperamentului, afinităţii şi sensibilităţii lor. Astfel, Charlotte şi Branwell împărtăşesc acelaşi fel de a vedea, iar Emily şi Anne se retrag într-o viziune aparte.

Începe o prelungită criză economică, ale cărei consecinţe se traduc printr-o masivă emigrare în Australia şi şomaj. Prima uniune naţională a sindicatelor, sub conducerea muncitorului textilist John Doherty.

Auguste Comte (1748—1857) : *Cursul de filozofie pozitivă* (1830—1842).

Charles Lyell (1797—1875) : *Principii de geologie (Principles of Geology)* (1830—1833).

William Cobbett (1763—1835) : *Peregrinări rurale (Rural Rides)* şi *Sfaturi pentru tineri (Advice to Young Men).*

Stendhal (1783—1842) : *Roşu şi Negru (Le Rouge et le Noir).*

1831 În ianuarie Charlotte începe studiile la şcoala condusă de Margaret Wooler de la Roe Head, localitate din apropierea centrului urban Leeds.

Îşi începe apariţia periodicul *Poor Man's Guardian*, editat de Bronterre O'Brien, în care se reflectă mişcarea proletariatului englez din această perioadă. Apariţia încetează în 1835.

Insurecţia armată a muncitorilor francezi din oraşul Lyon.

În Italia, răscoala populară împotriva jugului austriac.

Hugo : *Notre Dame de Paris.*

Edgar Allan Poe (1809—1849) : *Poezii (Poems).*

Giacomo Leopardi (1798—1837) : *Cînturi.*

1832 În iulie Charlotte părăseşte Roe Head spre a se ocupa acasă de educaţia surorilor mai mici.

Reforma electorală *(Reform Bill)* votată în acest an asigură burgheziei prin mărirea dreptului la vot de la 2 la 6% din populaţia ţării un rol politic şi social important în Anglia. Această dată marchează de fapt în Anglia sfîrşitul perioadei romantice şi începutul perioadei victoriene care durează pînă la finele secolului. În literatură, însă, perioada victoriană propriu zisă ţine pînă în jur de 1880, dată la care se fac tot mai resimţite reacţiile antivictoriene. Este perioada în care se afirmă şi crează poeţii Alfred Tennyson, Robert Browning, Matthew Arnold, Dante Gabriel Rossetti, William Morris, Algernon Charles Swinburne, James Thomson şi Gerard Manley Hopkins ; romancierii Charles Dickens, William Makepeace Thackeray, Elisabeth Gaskell, Charlotte Brontë, Emily Brontë, George Eliot, George Meredith, Thomas Hardy, George Gissing, Samuel Butler ; eseiştii, filozofii şi criticii Thomas Babington Macaulay, Thomas Carlyle, John Henry Newman, John Stuart Mill, John Ruskin, Herbert Spencer, Walter Pater ; străluciţii oameni de ştiinţă Charles Lyell, Clerk Maxwell, John Dalton, Michael Faraday, Charles Darwin, Thomas Huxley. În ştiinţe accentul se mută de pe natura neînsufleţită pe viaţa organică. Este de asemenea epoca unor mari invenţii tehnice : vaporul acţionat de aburi, căile ferate, telegraful, telefonul, fotografia.

Goethe (1749—1832) : *Faust* (Partea a II-a).

Nickolaus Lenau (1802—1850) : *Poezii.*

1833 Se desființează sclavia în coloniile britanice.
Alfred Tennyson (1809—1892) : *Poeme.*
Robert Browning (1812—1889) : *Pauline.*
Thomas Carlyle (1795—1881) : *Sartor Resartus.*
Balzac (1799—1850) : *Eugénie Grandet.*

1834 Legea pentru desființarea sărăciei *(Poor Law)*, înființarea odioasei instituții casa de muncă *(work house)*. Se pune astfel capăt ajutoarelor particulare pentru săraci sub pretextul încurajării inițiativei și independenței individuale. Au loc agitații și demonstrații împotriva acestei legi în nordul Angliei. Se inițiază dezbaterea răspunderii prin forță la provocările burgheziei. Se produce consolidarea unității de acțiune a sindicatelor pe baza cooperării schițate de socialistul utopic Robert Owen.
În Franța, Societatea pentru drepturile omului este dizolvată.
Thomas Babington Macaulay (1800—1859) : *Eseuri critice și istorice.*
Edward Bulwer Lytton (1803—1873) : *Ultimele zile ale orașului Pompei (The Last Days of Pompeii).*
Frederick Marryat (1792—1848) : *Peter Simple.*
Balzac : *Moș Goriot (Père Goriot).*

1835 În iulie, Charlotte se reîntoarce la Roe Head, în calitate de institutoare, însoțită de Emily ca elevă. Nostalgia locurilor natale o face însă pe aceasta din urmă să părăsească școala în octombrie, rămînînd acasă la Haworth tot anul următor.

Își încetează apariția importantul periodic de agitație proletară *Political Register*, fundat și condus de William Cobbet din 1802.
R. Browning : *Paracelsus.*
Hans Cristian Andersen (1806—1875) : *Povestiri.*
George Büchner (1813—1837) : tragedia *Moartea lui Danton.*

1836 Emily Brontë începe să scrie poezie. Acest fapt marchează separarea decisivă a lumilor fictive ale celor două surori Charlotte și Emily. Lumea lui Charlotte se va numi *Angria* iar ca erou va fi luciferícul Alexander Percy, conte de Northumberland. Se vede deci că „lumea" angriană păstrează contingențe cu realitatea înconjurătoare. Lumea lui Emily Brontë denumită *Gondal* reprezintă o transfigurare a realității, amintind de peisajul polar și zonele reci din relatările lui Parry. Gondal era de fapt imaginată ca o insulă întinsă situată undeva în Pacificul de nord. Personajele sînt difuz evocate, purtînd nume ireale ca : Julius Brenzaida, Lord Eldred, Augusta, Angelica, Rosina Alcona. Saga Gondal, împărtășită cu Anne, va forma patrimoniul imaginativ atît pentru poeziile lui Emily Brontë cît și pentru romanul său *La răscruce de vînturi.*

Ia ființă Asociația muncitorilor din Londra, al cărei secretar Lovett va schița în 1837 proiectul primei petiții cartiste.
Charles Dickens (1812—1870) : *Documentele postume ale clubului Pickwick (The Posthumous Papers of the Pickwick Club).*
John Gibson Lockhart (1794—1834) : *Viața lui Walter Scott*, în 7 volume, 1836—1839 *(The Life of Walter Scott).*
N. V. Gogol (1809—1852) : *Revizorul.*

1837 În septembrie, Emily face parte din personalul școlii d-rei Patchett de la Law Hill, aproape de Halifax, unde rămîne, se pare, între 6 și 18 luni. În acest răstimp Charlotte și Anne găsesc angajamente similare. Branwell, fratele lor, talentat și el în ale scrisului dar mai ales în domeniul

picturii, începe să recurgă la opiu. El va trimite din scrierile sale lui Wordsworth pentru apreciere şi va picta cîteva portrete ale surorilor sale. Cel mai cunoscut portret al lui Emily Brontë este datorat lui.

Victoria (1819—1901) se urcă pe tronul Angliei. În timpul domniei sale, Anglia va ajunge la apogeul dezvoltării, devenind prima putere a lumii.
Îşi începe apariţia influentul periodic cartist *The Northern Star*, aflat 16 ani sub conducerea irlandezului Feargus O'Connor (1794—1855), considerat drept unul dintre cei mai de seamă lideri ai mişcării cartiste.
Carlyle : *Revoluţia franceză (The French Revolution).*
Balzac : *Iluzii pierdute (Illusions Perdues).*

1838 Ia fiinţă Liga contra legii cerealelor.
Elisabeth Barrett : *Seraphim şi alte poeme (Seraphim and Other Poems).*
Dickens : *Oliver Twist.*
Hugo : *Ruy Blas.*
Eduard Mörike (1804—1875) : *Poezii.*

1839 Prima convenţie cartistă (februarie-septembrie) ; bancherul Thomas Attwood din Birmingham redactează prima Petiţie cartistă, respinsă în Parlament cu 235 voturi din 281. Revendicările cartiştilor erau următoarele : vot universal pentru bărbaţi, vot secret, alegeri anuale, abolirea condiţiilor de proprietate pentru a putea fi ales în Camera Comunelor, plata de salarii parlamentarilor şi districte electorale egale. În urma respingerii în Parlament a revendicărilor cartiste, la Newport are loc o răscoală care este înăbuşită. La Paris are loc o răscoală socialistă.
Carlyle : *Cartismul (Chartism).*
Macaulay : *Istoria Angliei* (primul volum).
Michael Faraday (1791—1867) începe publicarea lucrării *Cercetări experimentale în electricitate* (1839—1855).

Felicia Dorothea Hemans (1793—1835) : *Opere poetice.*
James Philip Bailey (1816—1902) : *Festus.*
Dickens : *Nicholas Nickleby.*
Stendhal : *Mînăstirea din Parma (La Chartreuse de Parme).*

1840 Cele trei surori se reîntîlnesc la Haworth. Tatăl lor este acum secondat de diaconul William Weightman, care decedează însă în septembrie 1842.

R. Browning : *Sordello.*
Poe : *Povestiri fantastice.*
Taras Şevcenco (1814—1861) : *Poezii.*
Constantin Negruzzi (1807—1868) : *Alexandru Lăpuşneanu.*

1841 În vară cele trei surori dezbat proiectul unei şcoli proprii sub conducerea lui Charlotte.

Carlyle : *Despre eroi şi cultul eroilor (On Heroes and Heroworship).*
George Borrow (1803—1881) : *Biblia în Spania (The Bible in Spain).*
R. Browning : *Pippa trece (Pippa Passes).*
Ralph Waldo Emerson (1803—1882) : *Eseuri.*
M. Lermontov (1814—1841) : *Demonul* (1841—1842).

1842 În februarie, Charlotte şi Emily pleacă la Bruxelles, pentru a învăţa temeinic franceza şi germana în cadrul pensionului condus de Paul Héger. Se întorc însă în noiembrie, în urma morţii mătuşii lor, d-ra Branwell. Charlotte revine apoi singură la Bruxelles (ianuarie 1843) unde rămîne un an.

Criză economică. Se întocmeşte a doua Petiţie cartistă, semnată de peste 3 milioane de oameni, conţinînd reven-

dicări de ordin economic, Macaulay atacă în Parlament ideea votului universal și a democrației. Petiția este respinsă cu 287 voturi, față de 49. Ca urmare are loc în august o grevă generală, dar mișcarea este în cele din urmă înăbușită. După această dată Fergus O'Connor impune mișcării un caracter defetist și paseist creînd o orientare înspre sistemul preindustrial al economiei și urmărind stabilirea muncitorilor pe loturi de pămînt *(Land Plan).* Bronterre O'Brien devine liderul facțiunii de stînga, proletare, a mișcării.

Legea Minelor *(Mines Act)* interzice angajarea femeilor și copiilor pentru lucrul în subteran.

Tennyson : *Poeme,* volum ce marchează ajungerea la maturitate a celui mai reprezentativ poet al perioadei.

1843 Economistul și filozoful utilitarist John Stuart Mill (1806—1873) publică lucrarea sa capitală : *Sistemul logicii (The System of Logic).*

John Ruskin (1819—1900) publică primul volum din lucrarea care îl va impune publicului victorian, *Pictori moderni (Modern Painters).*

Carlyle : *Trecut și prezent (Past and Present).*

Thomas Hood (1799—1845) publică emoționantul poem *Cîntecul cămășii (The Song of the Shirt).*

Richard Wagner (1813—1883) : *Olandezul zburător.*

1844 Proiectul surorilor Brontë de a deschide o școală particulară eșuează în parte și datorită proastei reputații a fratelui lor care devine între timp alcoolic și duce o viață morală dezonorantă.

Are loc o mare grevă a minerilor.

Disraeli publică romanul *Coningsby,* iar Dickens, *Martin Chuzzlewit.*

Apar, de asemenea, *Germania* de Heinrich Heine (1799—1856) și volumul de *Poezii* al lui Petőfi Sándor (1822—1849).

Friederich Engels (1820—1895) : *Situația clasei muncitoare în Anglia.*

1845 În toamnă Charlotte descoperă poeziile scrise în secret de Emily și se gîndește să publice un volum de selecții de versuri scrise de cele trei surori.

John Henry Newman (1801—1890) se retrage de la conducerea mișcării teologice cunoscută sub numele de Mișcarea de la Oxford *(Oxford Movement)* a cărei influență în literatura perioadei se va face puternic resimțită mai ales după 1850.

Disraeli publică un viguros roman realist proiectat pe fundalul revoluționar cartist, *Sybil, sau cele două națiuni (Sybil, or the Two Nations).*

În Franța, Prosper Merimée publică nuvela *Carmen.*

În Statele Unite apare celebrul poem al lui Edgar Allan Poe : *Corbul (The Raven).*

Taras Șevcenco publică cunoscuta sa operă *Prizonierul din Caucaz.*

Apar, de asemenea *Esența religiei,* a lui Ludwig Feuerbach (1804—1872), și lucrarea democratului revoluționar rus Herzen (1812—1870) : *Cine-i de vină ?*

Are loc premiera operei *Tannhäuser* de Wagner.

1846 În mai apare la editura Aylott & Jones, volumul *Poezii* de Currer, Eliss și Acton Bell, pseudonimul celor trei scriitoare : Charlotte, Emily și respectiv, Anne. Eșecul este total. În vară sînt terminate romanele *Profesorul (The Professor)* de Charlotte, *La răscruce de vînturi (Wuthering*

Heights) de Emily și *Agnes Grey* de Anne. Ultimele două sînt acceptate de Casa de editură T. C. Newby. Primul este respins pretutindeni dar autoarea primește din partea cunoscutei firme Smith, Elder & Co. comanda altui roman. Romanul *Jane Eyre* — aflat în lucru, este astfel, în cele din urmă, acceptat spre publicare de această firmă.

Se abrogă legile asupra cerealelor, desființîndu-se taxele vamale la grîu.

În Statele Unite, Herman Melville (1819—1891) publică romanul *Typee*.

Apare romanul *Oameni sărmani* de Dostoievski (1821—1881).

De asemenea, apare, în Danemarca, cea mai importantă lucrare a filozofului Søren Aabye Kierkegaard (1813—1855), *Afsluttende uvidenskabelig efterskrift (Postscriptum de concluzii neștiințifice).*

1847 În octombrie apare *Jane Eyre*, la Smith, Elder & Co., iar în decembrie apar *Wuthering Heights* și *Agnes Grey*, la T. C. Newby.

Criză politică. În urma noilor alegeri, O'Connor reintră în Camera Comunelor ca deputat de Nottingham. Legea Ashely *(Ashely's Act)* prin care se introduce ziua de lucru de zece ore.

Dante Gabriel Rossetti (1828—1882) compune *The Blessed Damozel (Fecioara binecuvîntată)*, poem manifest al noului romantism estetic cunoscut sub numele de *Frăția prerafaelită.*

Apare romanul scriitorului realist critic William Makepeace Thackeray (1811—1863), *Bîlciul deșertaciunilor (Vanity Fair).*

În Statele Unite apare poemul *Ulalume*, culme a creației lui Edgar Allan Poe, și romanul *Omoo* de Herman Melville.

De asemenea, se începe publicarea *Povestirilor unui vînător*, de Ivan Sergheevici Turgheniev (1818—1883).

1848 Ca urmare a marelui succes repurtat de *Jane Eyre* în America și datorită faptului că Newby răspîndise zvonul că cei trei Bell ar fi de fapt unul și același autor, Currer Bell, Charlotte și Anne fac o vizită firmei Smith, Elder & Co., dezvăluind identitatea surorilor Brontë. La 24 septembrie moare la Haworth, de delirium tremens, fratele lor Branwell Brontë, iar la 19 decembrie se stinge tot la Haworth, de tuberculoză, Emily Brontë.

Izbucnesc în Europa revoluții burghezo-democratice. Sub imboldul revoluției de pe continent, se convoacă o nouă convenție și se pregătește a treia petiție cartistă. Încercarea eșuează însă. Londra este împînzită la 10 aprilie de trupe sub comanda Ducelui de Wellington.

Marx și Engels : *Manifestul comunist.*

J. S. Mill : *Principii de economie politică (Principles of Political Economy).*

Dickens : *Dombey și fiul (Dombey and Son).*

Elisabet Gaskell (1810—1865) : *Mary Barton.*

Ia naștere Frăția prerafaelită (1848—1851).

Dostoievski : *Nopți albe.*

1849 La 28 mai moare la Scarborough, de tuberculoză, Anne Brontë. Apare romanul *Shirley* al lui Charlotte Brontë. Eroina acestuia, Shirley Keeldar, reprezintă de fapt o emoționantă evocare a lui Emily Brontë.

1850 În septembrie apare în revista *The Palladium* prima critică pertinentă asupra romanului *La răscruce de vînturi*, sub semnătura poetului și

criticului Sydney Dobell (1824—1874), reprezentant de frunte al Școlii spasmodice sau neoromantice (1830—1855), ale cărei ecouri se fac simțite și în opera lui Emily Brontë.
În septembrie/decembrie Charlotte editează opera surorilor ei, scriind: *Notă biografică despre Eliss și Acton Bell* și o *Prefață* la *La răscruce de vînturi*, publicată de Smith, Elder & Co. într-un volum ce cuprinde cele două romane, *Wuthering Heights* și *Agnes Grey*, ca și poezii inedite aparținînd celor două scriitoare. Volumul în această formă a fost reeditat în 1858—1860—1862.

1854 Charlotte se căsătorește la 29 iunie cu Arthur Bell Nicholls, diaconul din Haworth, a cărui propunere inițială, din 1852, a fost respinsă în mod brutal de pastorul Patrick Brontë.

1855 La 31 martie Charlotte se stinge din viață în chinurile facerii.

1857 Elisabeth Gaskell publică *Viața lui Charlotte Brontë*, în care Emily este descrisă ca egocentrică și exagerată.

1855 Apare poemul lui Matthew Arnold: *Cimitirul din Haworth* — în amintirea lui Emily și Charlotte Brontë.

1861 Moare pastorul Patrick Brontë.

1872 Apare o ediție de opere complete a surorilor Brontë.

1883 Poetul Algernon Charles Swinburne (1837—1909) apreciază calitatea esențială de roman a lucrării *La răscruce de vînturi*.

1894 Se începe publicarea lucrărilor Societății Brontë (Brontë Society Transactions) menite să pună în lumină viața și opera scriitoarelor.

1898 Maurice Maeterlinck (1862—1949) în lucrarea sa *Înțelepciune și destin (La sagesse et le destinée)* face interesante reflexii asupra cultului vieții interioare așa cum aceasta se degajă din *La răscruce de vînturi*.
Apare pentru prima oară separat *La răscruce de vînturi*, editat de Downey.

1901 Prima ediție Oxford a romanului *La răscruce de vînturi*.

1906 Moare, în Irlanda, pastorul A. B. Nicholls.

1912 Scriitoarea Mary Sinclair publică, sub influența lui Freud, lucrarea *Surorile Brontë (The Brontë Sisters)*.

1929 Scriitoarea Virginia Woolf, în lucrarea eseistică *The Common Reader (Cititorul obișnuit)*, apreciază că mobilul așternerii pe hîrtie a colosalei încleștări din *La răscruce de vînturi* nu a fost de natură personală, autobiografică; Emily Brontë a constatat o gigantică dezordine în lumea exterioară și a găsit în sinea ei forța și chemarea de a le uni într-o operă, de a sintetiza, de a crea o lume, un mit.

1941 Apare pentru prima oară, la Columbia University Press (S.U.A.), *The Complete Poemes of Emily Jane Brontë*, editate după manuscrise de C. W. Hatfield.

1966 Cunoscutul critic și istoric marxist englez A. L. Morton evidențiază în culegerea sa de eseuri *Plămada Britanici (The Motter of Britain)*, fundalul cartist, proletar al romanului *La răscruce de vînturi*.

N.B. Personalitatea puternică a poetei și romancierei Emily Brontë a exercitat o semnificativă înrîurire asupra mai multor scriitori inspirîndu-le lucrări. Printre aceștia menționăm pe Lionel Johnson, W. H. Auden, Norman Nicholson, dar mai ales pe romancierul francez Albert Camus (1913—1960), care în mai multe rînduri, în cursul romanului său *L'Homme révolté* (1951 face aluzie la temerara întruchipare romantică a pasiunii care este Heathcliff.

ȘT. STOENESCU

CAPITOLUL 1

1 8 0 1

Adineauri m-am întors din vizita făcută posacului meu proprietar și vecin, singura făptură care ar putea să mă mai tulbure aici ! Într-adevăr, am poposit într-un ținut minunat ! Desigur că n-aș fi putut alege, din toată Anglia, un loc mai la adăpost de orice frămîntare omenească. Un desăvîrșit rai al mizantropilor ; iar domnul Heathcliff și cu mine sîntem parcă anume făcuți să ne înfruptăm din acest ținut al dezolării. Strașnic bărbat ! Totuși, nu cred că și-a închipuit cum mi s-a încălzit inima de simpatie pentru el cînd, apropiindu-mă călare, am văzut că ochii lui negri se întunecă bănuitori sub sprîncene și că la auzul glasului meu își vîră, cu o hotărîre acră, degetele și mai adînc în jiletcă.

— Domnul Heathcliff ? l-am întrebat.

Răspunsul a fost un semn făcut din cap.

— Sînt Lockwood, noul dumneavoastră chiriaș, domnule. Am luat asupră-mi îndrăzneala să vin în vizită la dumneavoastră imediat după sosirea mea aici. Nădăjduiesc că nu v-am plictisit prea mult stăruind să închiriez Thrushcross Grange. Am auzit ieri că ați avea oarecare griji...

— Thrushcross Grange e proprietatea mea, domnule, m-a întrerupt el schimonosindu-și fața, și, dacă

mi-ar da mîna, n-aş îngădui nimănui să mă plictisească ; intră !

Acest „intră" a fost şuierat printre dinţi, vrînd să spună mai curînd : „Du-te dracului" decît altceva ; iar scîrţîitul porţii de care se sprijinea domnul Heathcliff n-a arătat mai multă bunăvoinţă decît cuvintele lui. Cred că tocmai amănuntele acestea m-au făcut să-i primesc invitaţia : mă interesa să cunosc un om care părea şi mai posac decît mine.

Cînd văzu că pieptul calului meu împinge cu hotărîre poarta, întinse mîna şi-i scoase lanţul, apoi, posomorît, o porni înaintea mea pe alee. Ajunşi în curte, strigă :

— Joseph, ia calul domnului Lockwood şi adu vin !

„Desigur, omul acesta constituie întregul personal de serviciu, îmi zisei auzind dubla poruncă. Nu-i de mirare că iarba creşte printre lespezi şi că, fără îndoială, numai vitele mai tund gardurile vii."

Joseph era un om vîrstnic, ba chiar bătrîn, poate chiar foarte bătrîn, deşi părea voinic şi vînjos.

— Domnul să ne apere ! mormăi el morocănos, ajutîndu-mă să descalec.

Şi mă privi atît de acru, încît eu, indulgent, am vrut să cred că avea nevoie de ajutorul ceresc pentru a-şi mistui cina şi exclamaţia lui plină de evlavie nu avea nici o legătură cu sosirea mea neaşteptată.

Wuthering Heights [1] e denumirea reşedinţei domnului Heathcliff. O poreclă provincială potrivită pentru a evoca vuietul vîntului ce se dezlănţuie în jurul casei pe timp de furtună. Pe acele culmi, desigur, aerul e mereu tăios şi rece ; şi nu e greu de ghicit cu ce putere porneşte vîntul de miazănoapte peste creste, jucînd după apriga înclinare a cîtorva brazi pitici, sădiţi în apropierea casei şi a unor tufe prăpădite, cu crengile întinse într-o singură parte, cerşind parcă pomană de la soare. Din fericire, arhitectul a fost prevăzător şi a clădit casa solid. Ferestrele sînt înguste, tăiate adînc în zid, iar colţurile, apărate de pietre mari, ieşite mult în relief.

[1] Provincialism intraductibil, echivalent cu : La răscruce de vînturi.

Înainte de a trece pragul, m-am oprit să admir mulţimea de sculpturi groteşti risipite cu precădere pe faţadă şi în jurul intrării principale, deasupra căreia, printre nenumăraţi grifoni care începuseră să se fărîmiţeze şi amoraşi lipsiţi de pudoare, am descoperit data — 1500 — şi numele *Hareton Earnshaw*. Aş fi vrut să fac cîteva comentarii şi să-l rog pe ursuzul meu proprietar să-mi facă un scurt istoric al acestei clădiri ; dar atitudinea lui, aşa cum stătea în faţa uşii, părea să-mi ceară ori să intru imediat în casă, ori să plec definitiv. Iar eu nu doream să-i sporesc nerăbdarea înainte de a fi pătruns în sanctuarul său.

Urcînd o singură treaptă, şi fără să mai trecem prin vreun gang sau vestibul, ne aflarăm în odaia principală, numită prin partea locului „sală". De obicei, sala cuprinde şi bucătăria şi camera de primire, dar eu cred că la Wuthering Heights bucătăria cu toate rosturile ei a fost silită să se retragă în cu totul altă parte. Desluşeam glasuri pălăvrăgind şi zgomot de vase venit de departe ; de altfel, în preajma căminului uriaş n-am văzut strălucind pe pereţi vase de aramă, strecurătoare de cositor sau vreun alt obiect care să mă fi făcut a crede că acolo se coace, se fierbe sau se prăjeşte ceva. Însă într-un capăt al încăperii se răsfrîngeau minunat atît lumina cît şi căldura, în enorme farfurii de cositor, ibrice şi oale de argint, aşezate rînduri-rînduri pe un imens bufet de stejar, înalt pînă-n tavan. Acesta nu fusese niciodată vopsit : pentru un ochi cercetător, întreaga lui structură era

vizibilă, în afara unei porțiuni ascunse de o stinghie de lemn de care erau atîrnate turte de ovăz și nenumărate hălci de carne de vacă, berbec și porc. Deasupra căminului se aflau mai multe puști vechi, prăfuite și o pereche de pistoale de pus la coburi ; iar în chip de podoabă, înșirate pe marginea unui raft, trei cutii de metal, pictate în culori țipătoare. Pardoseala era de piatră albă, lustruită, scaunele rustice, cu speteze înalte, vopsite în verde. În umbră se întrezăreau unul sau două scaune masive, negre. În firida de jos a bufetului sta culcată o cățea roșiatică, voinică, din neamul prepelicarilor, înconjurată de o ceată de cățel care scînceau ; iar prin unghere dormeau alți cîini.

Locuința și mobilierul n-ar fi avut nimic deosebit dacă ar fi aparținut unui obișnuit fermier din nord, cu fața dîrză, cu picioare puternice, puse în valoare de pantalonii bufanți și jambiere. În orice casă, pe o rază de cinci sau șase mile printre aceste coline, dacă te duci la ora potrivită, după-amiază, poți găsi un asemenea personaj, așezat în fotoliul său, cu cana de bere spumegînd pe masa rotundă din fața lui. Dar domnul Heathcliff oferea un contrast izbitor față de casa și felul lui de viață. Ca înfățișare, părea un țigan cu pielea tuciurie, ca îmbrăcăminte și purtare, un gentleman, atîta cît poate părea gentleman un om care trăiește la țară. Fiind bine făcut la trup și avînd o față plăcută, cu toată înfățișarea lui morocănoasă, nici chiar lipsa de cochetărie nu-i ședea rău. L-ai fi putut bănui că este de o îngîmfare de proastă calitate ; dar inima mea binevoitoare îmi spunea că nu poate fi vorba de așa ceva : nu știu ce instinct mă făcea să cred că rezerva lui izvorăște din sila pe care o are pentru orice exteriorizare a sentimentelor, pentru orice manifestare a unei simpatii reciproce, că iubește sau urăște în ascuns, și i s-ar părea o obrăznicie ca cineva să-i arate că-l iubește sau îl urăște. Dar mă cam pripesc : îi dăruiesc cu prea multă generozitate propriile mele însușiri. Motivele care-l fac pe domnul Heathcliff să nu întindă mîna pentru a face cunoștința unui străin, cu care, întîmplător, s-a întîlnit, pot fi cu totul diferite de ale mele. Îmi place să cred că structura mea sufletească e oarecum unică : sărmana mea mamă îmi spunea că n-o să am niciodată un cămin comod și, într-adevăr, chiar în vara trecută m-am dovedit cu desăvîrșire nedemn de a-l avea.

În timp ce mă aflam, pentru o lună de zile, pe malul mării, unde mă bucuram de aer curat, întîmplarea a făcut să întîlnesc acolo cea mai fermecătoare făptură : o adevărată zeiță în ochii mei, atîta vreme cît nu m-a băgat în seamă. Niciodată nu mi-am destăinuit iubirea prin viu grai, dar dacă privirile pot vorbi, atunci și cel mai idiot dintre idioți ar fi putut ghici că eram îndrăgostit de ea pînă peste cap. În cele din urmă m-a înțeles și mi-a răspuns cu cea mai dulce privire ce se poate închipui. Știți ce-am făcut ? O mărturisesc cu rușine : glacial, m-am retras în mine ca un melc, și la fiecare privire caldă de-a ei m-am retras mai adînc, mai rece, pînă cînd, în cele din urmă, biata făptură nevinovată a început să se întrebe dacă nu cumva și-a pierdut mințile și, năucită de nedumerire, rușinată de presupusa ei eroare, își convinse mama și amîndouă plecară din localitate. Această bizară atitudine mi-a creat reputația unui om cu desăvîrșire lipsit de suflet, reputație pe care numai eu știu cît de puțin o merit !

M-am așezat la capătul căminului, pe un scaun opus celui spre care pășea gazda mea ; și, ca să-mi fac de lucru, am încercat să mîngîi cățeaua, care, părăsindu-și culcușul și puii, se strecurase ca o lupoaică în spatele meu ; avea buza răsfrîntă, dinții albi umeziți de bale și sta gata să mă înșface. Mîngîierile mele provocară o mîrîială îndelungă și răgușită.

— Ai face mai bine să laşi căţeaua în pace, mîrîi şi domnul Heathcliff pe acelaşi ton, iar pentru a împiedica unele demonstraţii mai fioroase din partea ei, îi trase un picior. Nu-i învăţată cu mîngîierile, n-o ţin pentru răsfăţ. Apoi, făcînd vreo cîţiva paşi mari spre o uşă lăturalnică, strigă din nou : Joseph !

Dar Joseph mormăia ceva neînţeles în fundul pivniţei şi părea că nu are de gînd să vină sus, aşa că stăpînul său coborî chiar el, lăsîndu-mă singur, faţă-n faţă cu căţeaua aceea ameninţătoare şi cu o pereche de cîini ciobăneşti, flocoşi şi fioroşi, care, împreună cu ea, îmi urmăreau cu mare băgare de seamă toate mişcările. Nedorind să intru în contact cu colţii lor, am stat nemişcat ; dar, spre ghinionul meu, crezînd că nu vor înţelege insultele tacite, am avut nefericita idee de a mă strîmba şi schimonosi în faţa celor trei animale, pînă cînd una din strîmbături o enervă atît de mult pe „doamna", încît se înfurie brusc şi sări pe genunchii mei. Am azvîrlit-o cît colo şi m-am refugiat repede de partea cealaltă a mesei. Această mişcare a răsculat întreaga haită : o jumătate de duzină de monştri cu patru labe, de diferite dimensiuni şi vîrste, ieşiră din vizuinile lor ascunse şi veniră spre cămin, punctul principal al încăperii. Simţind cum călcîiele mele, cît şi pulpanele jachetei, devin obiectul precis al asaltului lor, m-am apărat de atacul celor mai puternici adversari cu vătraiul ; totuşi, pentru a restabili pacea, am fost silit să strig după ajutorul cuiva din casă.

Domnul Heathcliff şi omul lui urcară treptele pivniţei cu o indiferenţă jignitoare. Cred că nu şi-au iuţit cîtuşi de puţin pasul, cu toate că în jurul căminului se stîrnise o puternică larmă de lătrături şi chelălăieli. Din fericire, cineva din bucătărie veni în grabă. O femeie corpolentă, cu fusta suflecată, braţele goale şi obrajii rumeniţi de foc se repezi în mijlocul nostru

învîrtind o tigaie. Cu ajutorul acestei arme şi al glasului ei, furtuna se potoli ca prin farmec, iar cînd stăpînul intră nu mai rămăsese în arenă decît ea, suflînd din greu, ca marea după un vînt năprasnic.

— Ce dracu s-a întîmplat ? întrebă el, măsurîndu-mă într-un mod greu de îndurat după această primire atît de puţin ospitalieră.

— Ce dracu, într-adevăr ! mîrîii eu. Turma de porci în care-au intrat demonii [1] nu era stăpînită de duhuri mai rele decît jivinele dumneavoastră, domnule. Dacă părăseaţi un străin în mijlocul unei haite de tigri tot atîta era !

— Nu se leagă de oamenii care nu se ating de nimic, observă el, punînd sticla în faţa mea şi împingînd masa la locul ei. Bine fac cîinii dacă sînt atenţi. Bei un pahar de vin ?

— Nu, mulţumesc.

— Nu te-au muşcat, nu-i aşa ?

— Dacă m-ar fi muşcat, îi învăţam eu minte.

Faţa lui Heathcliff se destinse într-un zîmbet.

— Haide, haide, zise, eşti cam emoţionat, domnule Lockwood. Poftim, gustă puţin vin. Oaspeţii sînt atît de rari în această casă, încît, trebuie să recunosc, nici eu şi nici cîinii mei nu prea ştim cum să-i primim. În sănătatea dumitale, domnule !

Mă înclinai, făcîndu-i aceeaşi urare : îmi dădeam seama că ar fi o prostie să mă îmbufnez din pricina obrăzniciei unei haite de dulăi. Şi, în afară de asta, nu voiam să-mi las gazda să se mai distreze pe socoteala mea, căci atitudinea domnului Heathcliff cam înspre acolo tindea. Iar el, gîndindu-se desigur că e o prostie să te pui rău cu un chiriaş bun, renunţă în oarecare măsură la stilul său laconic şi, nemaiînghiţind pronumele şi verbele auxiliare, începu a vorbi

[1] Aluzie la o legendă biblică.

despre un subiect care credea că mă interesează — avantajele și dezavantajele reședinței mele actuale. Din tot ce discutarăm, omul mi se păru foarte inteligent, de aceea, înainte de-a pleca, avusei îndrăzneala să-l rog să mă primească și a doua zi. El, firește, nu dorea să repet incursiunea în casa lui. Totuși, mă voi duce. Sînt uimit cît de sociabil mă simt în comparație cu el.

CAPITOLUL 2

În după-amiaza de ieri se lăsase ceață și frig. Mă gîndeam că poate ar fi mai cuminte să rămîn acasă, în biroul meu, lîngă foc, în loc s-o pornesc prin bălării și noroaie spre Wuthering Heights. Așa că, întorcîndu-mă de la masă (n.b. — iau masa de prînz între ora douăsprezece și unu, căci menajera mea, o matroană respectabilă, care face parte integrantă din casă, nu poate sau nu vrea să înțeleagă cererea mea de a fi servit la ora cinci), urcai scările cu intenția de a-mi petrece după-amiaza lenevind. Cînd să intru în odaia mea, văzui o tînără servitoare, îngenuncheată lîngă sobă, înconjurată de perii și găleți cu cărbuni, și care, scoțînd un praf infernal, încerca să stingă flăcările sub mormane de cenușă. În fața acestui spectacol m-am retras imediat, mi-am luat pălăria și, după un drum de patru mile, am ajuns la poarta grădinii lui Heathcliff, tocmai la timp pentru a mă adăposti de primii fulgi de zăpadă ai viscolului ce se dezlănțuise.

Pe acel vîrf de deal pleșuv pămîntul era înghețat bocnă, iar aerul, tăios, mă făcea să dîrdîi din tot trupul. Nefiind în stare să desfac lanțul porții, am sărit peste gard și am început să alerg de-a lungul aleii mărginite, de o parte și de alta, de tufe răzlețe

de coacăze. Zadarnic bătui în uşă pînă îmi amorţiră pumnii, şi cîinii începură să latre.

„Oameni blestemaţi ! zisei în gînd, aţi merita să fiţi pe veci izolaţi de semenii voştri pentru lipsa de ospitalitate şi mojicia voastră. Nici chiar eu n-aş sta cu uşile ferecate în timpul zilei. Dar nu-mi pasă, trebuie să intru !" Cu hotărîre, pusei mîna pe ivăr şi începui a-l zgîlţîi din răsputeri. Mutra acră a lui Joseph apăru la fereastra rotundă a hambarului.

— Ce caţi aici ? strigă el. Stăpînu-i jos, la vite. Dă ocol casei şi du-te pîn' la capătu' grajdului dacă vrei să vorbeşti cu el.

— Nu-i nimeni în casă să-mi deschidă ? răcnii eu drept răspuns.

— Nu-i decît cucoana, şi ea nu deschide chiar de-ai face larma asta turbată pîn' la miezu' nopţii.

— Dar pentru ce ? Nu-i poţi spune cine sînt ? Haide, Joseph !

— Ba nu ! Nu mă bag în treaba asta, mîrîi capul din fereastră şi dispăru.

Zăpada începu să se aştearnă, deasă. Pusei mîna pe clanţă pentru a face o nouă încercare, cînd în curtea din dos apăru un tînăr fără haină, cu o furcă pe umăr. Îmi strigă să-l urmez şi, după ce trecurăm printr-o spălătorie şi un spaţiu pietruit unde se afla o magazie cu cărbuni, o pompă şi un porumbar, sosirăm în sfîrşit în sala mare, caldă şi plăcută, unde fusesem primit în ajun. Încăperea strălucea minunat în lumina unui uriaş foc de cărbuni, turbă şi lemne, iar lîngă masă, aşternută pentru o cină îmbelşugată, am avut plăcerea s-o văd pe „cucoana", o fiinţă pe care nu mă aşteptam s-o găsesc aici. Mă înclinai şi aşteptai, crezînd că mă va pofti să iau loc. Ea mă privi, rezemîndu-se de speteaza scaunului, dar rămase nemişcată şi mută.

— Urîtă vreme ! zisei. Mă tem, doamnă Heathcliff, că uşa din faţă a suferit consecinţele nepăsării servitorilor dumneavoastră : am lovit din răsputeri ca să mă audă.

Ea nu deschise gura. Eu o priveam, ea mă privea : adică îşi aţintise ochii asupra mea cu o răceală şi o indiferenţă neplăcute şi stingheritoare din cale-afară.

— Stai jos, zise tînărul pe un ton răstit. Acuşi vine.

Îl ascultai ; apoi îmi dresei vocea, o chemai pe ticăloasa Junonă, care la această a doua întrevedere a noastră binevoi să dea din vîrful cozii, vrînd să arate că mă cunoaşte.

— Frumos animal ! zisei, încercînd din nou să intru în vorbă cu stăpîna casei. Aveţi de gînd să daţi din căţei, doamnă ?

— Nu sînt ai mei, răspunse plicticoasa gazdă cu un ton şi mai respingător decît ar fi răspuns chiar Heathcliff.

— A, favoriţii dumneavoastră fac parte dintre aceştia ? continuai eu, întorcîndu-mă spre un colţ întunecos al încăperii unde pe o pernă mi se părea că văd nişte pisici.

— Ciudată alegere de favoriţi ! remarcă ea cu dispreţ.

Spre ghinionul meu, acolo se afla un morman de iepuri morţi. Mai tuşii o dată uşor şi mă trăsei mai aproape de cămin, spunînd din nou că vremea e îngrozitoare.

— Nu trebuia să ieşi din casă, zise ea, ridicîndu-se şi luînd de pe cămin două dintre cutiile de metal pictate.

Aşa cum stătuse înainte, lumina nu ajungea pînă la ea ; acum însă i-am putut vedea desluşit trupul şi obrazul. Era zveltă şi, după cîte mi se părea, nu departe de vîrsta unei fetişcane. Trupul frumos, iar

obrazul — cea mai gingașă și distinsă față pe care am avut vreodată plăcerea s-o privesc. Trăsături fine, foarte frumoase, bucle bălaie, mai degrabă aurii, stăteau despletite pe gîtul ei delicat ; iar ochii, dacă ar fi avut o expresie binevoitoare, ar fi fost irezistibili. Dar, spre norocul inimii mele sensibile, singurul sentiment ce se putea citi în ei era disprețul sau un soi de deznădejde, cu totul nefirească pe asemenea chip. Cutiile erau cam sus, cît pe-aci să nu le ajungă ; făcui o mișcare s-o ajut, dar ea se întoarse către mine ca un avar căruia cineva ar fi încercat să-i ajute să-și numere galbenii.

— N-am nevoie de ajutorul dumitale, zise ea scurt. Pot să le iau și singură.

— Vă rog să mă iertați ! mă grăbii să-i răspund.

— Ai fost poftit la ceai ? întrebă ea legîndu-și un șorț peste frumoasa-i fustă neagră ; apoi măsură o lingură plină de frunze de ceai pe care-o ținu nemișcată deasupra ceainicului.

— Aș fi încîntat să beau o ceașcă, îi răspunsei.

— Ai fost invitat ? repetă ea.

— Nu, răspunsei, pe jumătate zîmbind. Dumneavoastră sînteți persoana îndreptățită să mă poftiți.

Ea aruncă ceaiul înapoi în cutie, puse lingura și celelalte la loc, apoi se așeză mînioasă pe scaun ; fruntea îi era încruntată, iar buza inferioară roșie și bosumflată, ca la un copil care stă să plîngă.

Între timp, tînărul își trase pe umeri o haină foarte jerpelită și, așezîndu-se și el în fața focului, începu să se uite la mine pe furiș, ca și cum între noi ar fi fost o dușmănie de moarte încă nerăzbunată. Începusem să mă întreb dacă era servitor ori ba. Atît veșmintele cît și vorba îi erau grosolane, cu totul lipsite de distincția pe care o remarcasem la domnul și doamna Heathcliff. Părul, castaniu și des, era aspru și neîngrijit, favoriți stufoși îi acopereau obrajii, iar mîinile

îi erau înnegrite, ca ale unui muncitor de rînd ; totuși purtarea lui era îndrăzneață, aproape sfidătoare, iar față de stăpîna casei nu părea să aibă atitudinea unui servitor. În lipsa unor dovezi precise în privința situației lui în acea casă, am socotit că e mai bine să nu iau în seamă purtarea-i curioasă ; și, cîteva minute mai tîrziu, intrarea lui Heathcliff mă salvă în oarecare măsură din situația neplăcută în care mă aflam.

— După cum vezi, domnule, m-am ținut de făgăduială și am venit ! exclamai eu, luînd un aer vesel, dar mă tem că vremea nu mă va lăsa să ies din casă încă vreo jumătate de ceas ; sper că-mi veți da adăpost în acest răstimp.

— O jumătate de ceas ? zise el scuturîndu-și fulgii albi de pe haine ; mă mir c-ai ales tocmai viscolul ăsta pentru a umbla pe coclauri. Știi că riști să te rătăcești prin mlaștini ? Chiar oamenii învățați cu smîrcurile de pe-aici greșesc deseori drumul în seri ca asta și pot să-ți spun că în momentul de față n-aș crede să se schimbe vremea.

— Poate găsesc printre oamenii dumneavoastră o călăuză. Va rămîne la Grange pînă mîine dimineață. Îmi puteți da pe cineva ?

— Nu, nu pot.

— Într-adevăr ? Atunci nu-mi rămîne decît să mă bizui pe puterile mele.

— U-u-u-f !

— Faci ceaiul ? îl întrebă pe băiatul cu haina jerpelită, mutîndu-și privirea sălbatică de la mine la tînăra doamnă.

— Îi dai și lui ? întrebă ea adresîndu-i-se lui Heathcliff.

— Fă ceaiul ! fu răspunsul, rostit cu atîta brutalitate, încît am tresărit.

Tonul acestor cuvinte dezvăluia un caracter cu adevărat urît. Nu mai eram dispus să-l consider pe Heath-

cliff un „bărbat straşnic". După ce pregătirile se isprăviră, mă pofti, zicînd :

— Iar acum, domnule, apropie-ţi scaunul.

Şi toţi, împreună cu tînărul bădăran, ne aşezarăm în jurul mesei şi înghiţirăm ceaiul într-o tăcere mormîntală.

Mă gîndii că, deoarece eu înnourasem atmosfera, era de datoria mea să caut a o însenina. Îmi părea de necrezut ca ei să stea zi de zi atît de încruntaţi şi tăcuţi, şi, oricît de posaci ar fi fost, ura de pe faţa fiecăruia din ei nu putea fi expresia lor obişnuită.

— E ciudat, începui — înghiţisem o ceaşcă de ceai şi aşteptam să mi se toarne alta — e ciudat cum obişnuinţa modelează gusturile şi ideile. Puţini oameni îşi pot închipui că există fericire şi într-o viaţă atît de izolată de lume cum e cea pe care o duceţi dumneavoastră, domnule Heathcliff. Şi totuşi, îndrăznesc să spun că, înconjurat de familia dumneavoastră şi alături de simpatica dumneavoastră doamnă, geniul bun care domneşte peste căminul şi inima dumneavoastră...

— Simpatica mea doamnă ! mă întrerupse el cu o schimonoseală aproape diabolică pe obraz. Unde e... simpatica mea doamnă ?

— Vreau să spun, doamna Heathcliff, soţia dumneavoastră.

— A, da, vrei să spui că spiritul ei a luat locul unui înger păzitor şi are grijă de Wuthering Heights chiar după ce trupul ei nu mai este ? Nu-i aşa ?

Dîndu-mi seama că am făcut o gafă, încercai s-o dreg. Trebuia să văd că diferenţa de vîrstă dintre aceştia doi e prea mare ca să fie soţ şi soţie. El avea cam patruzeci de ani, vîrsta maturităţii intelectuale la care bărbaţii rareori se complac în iluzia că fetele tinere se pot căsători cu ei din dragoste ; acest vis e rezervat drept mîngîiere la bătrîneţe. Femeia nu părea să aibă mai mult de şaptesprezece ani.

Apoi, într-o străfulgerare, m-am lămurit. „Desigur că bădăranul de lîngă mine, care bea ceaiul dintr-un vas şi mînca pîinea cu mîini nespălate, e soţul ei : Heathcliff fiul, desigur. Iată ce înseamnă să te îngropi de viu : femeia s-a aruncat în braţele acestui necioplit pentru că, pur şi simplu, nu ştia că mai există pe lume şi alţi bărbaţi ! Ce păcat de ea ! Trebuie să bag de seamă ca nu cumva, din pricina mea, să regrete alegerea făcută." După această reflecţie pot părea cam încrezut, dar nu e cazul. Vecinul meu era aproape respingător ; iar eu ştiam, din experienţă, că sînt destul de atrăgător.

— Doamna Heathcliff e nora mea, zise Heathcliff, confirmîndu-mi bănuiala. În timp ce-mi vorbea, îi aruncă o privire ciudată : o privire de ură ; sau, dacă nu, atunci muşchii feţei lui, spre deosebire de ai altor oameni, erau în aşa fel plămădiţi, încît nu exprimau graiul sufletului.

— A, acum am înţeles : desigur că dumneavoastră sînteţi fericitul posesor al acestei zîne binefăcătoare, remarcai, întorcîndu-mă către vecinul meu.

De data aceasta făcusem o neghiobie şi mai mare : tînărul roşi pînă-n vîrful urechilor şi-şi strînse pumnii de parcă ar fi vrut să mă asasineze. Dar imediat se potoli, înăbuşind furtuna cu o înjurătură grosolană, mîrîită la adresa mea. Mi-am dat osteneala să n-o aud.

— Nu prea ai noroc cu presupunerile, domnule, remarcă gazda mea ; nici unul dintre noi n-aveam norocul de-a fi posesorul zînei dumitale binefăcătoare : bărbatul ei e mort. Am spus că e nora mea ; aşadar, trebuie să fi fost măritată cu fiul meu.

— Iar acest tînăr este...

— Desigur, nu fiul meu.

Heathcliff zîmbi din nou, cu aerul că ar fi o glumă prea năstruşnică să-i atribui paternitatea acelui urs.

— Numele meu e Hareton Earnshaw, mormăi celălalt, și te sfătuiesc să-l respecți !

— N-am manifestat nici o lipsă de respect, am răspuns, în timp ce în sinea mea rîdeam de aerul demn cu care mi se prezentase.

Își pironi ochii îndelung asupra mea, dar eu îmi întorsei privirea de la el, temîndu-mă ca nu cumva să fiu ispitit să-l plesnesc sau să izbucnesc în rîs. Începusem să mă simt cu totul nelalocul meu în acest plăcut cerc familial. Atmosfera aceea deprimantă mă cuprinsese și pe mine, distrugînd aproape cu desăvîrșire căldura și confortul fizic ce mă înconjurau. De aceea am hotărît că voi lua bine seama înainte de-a mă aventura și a treia oară sub acest acoperămînt.

Masa se isprăvi, și cum nimeni nu dădu semne că ar avea de gînd să înceapă o convorbire prietenoasă, m-am apropiat de fereastră pentru a vedea cum e vremea. Priveliștea era descurajantă : noaptea se lăsase prea timpuriu, iar cerul și dealurile se făcuseră una cu vîrtejul de vînt și zăpadă deasă.

— Cred că acum nu voi putea ajunge acasă fără o călăuză ! exclamai fără să vreau. Drumurile sînt, desigur, înzăpezite și, chiar de n-ar fi, n-aș vedea nici la un pas înaintea mea.

— Hareton, mergi și mînă duzina aceea de oi în tinda hambarului. Dacă rămîn în țarc, le acoperă zăpada. Pune și o scîndură în fața lor, zise Heathcliff.

— Ce să mă fac ? continuai eu din ce în ce mai enervat.

Întrebarea nu primi răspuns. Privind în jurul meu, îl văzui numai pe Joseph, aducînd într-o găleată terci pentru cîini, și pe doamna Heathcliff, aplecată în fața focului și jucîndu-se : punea pe foc un mănunchi de chibrituri care căzuseră de pe polița căminului cînd așezase la loc cutia de ceai. Joseph, după ce-și lăsă povara jos, privi cu ochi critici întreaga încăpere și rosti cu glas hodorogit :

— Stau și mă minunez cum poți sta aici trîndăvind, fără a pune mîna pe ceva, cînd toți ceilalți sînt pe-afară ! Nu ești bună de nimic și n-are nici un rost să-ți mai vorbească omu'. Niciodată n-ai să te-ntorci de pe calea cea rea și-ai să te duci de-a dreptul la dracu, cum s-a dus și mumă-ta.

O clipă am crezut că acest discurs înflăcărat îmi fusese adresat mie și, destul de furios, pășii spre bătrînul nătărău cu ferma intenție de a-l scoate pe ușă în brînci. Dar răspunsul doamnei Heathcliff mă opri.

— Ipocrit bătrîn și mîrșav ce ești ! îi spuse. Nu ți-e teamă că, pomenind numele diavolului, o să vină să te ia ? Te poftesc să nu mă mai provoci, căci de nu, am să-i cer ca o favoare specială să te ia imediat. Ascultă ! Uită-te aici, Joseph, continuă ea, luînd de pe poliță o carte lunguiață, mare și neagră. Am să-ți arăt eu cît de departe am ajuns în magia neagră, și cu ajutorul ei voi fi în stare ca, în curînd, să mă descotorosesc de cei ce-mi stau în cale. Vaca cea roșcată n-a murit întîmplător, iar reumatismele dumitale cu greu ar putea fi puse pe socoteala îndurării cerești.

— Oh ! păcătoaso, păcătoaso, gîfîi bătrînul ; de ne-ar scăpa Domnul de rele !

— Blestematule ! Ești un afurisit. Piei din fața mea, că, de nu, te ating de-a binelea ! Am să vă modelez pe toți din ceară și argilă, și primul care calcă poruncile hotărîte de mine — nici nu vreau să spun ce-i fac, dar ai să vezi ! Piei îndată din fața ochilor mei !

Mica vrăjitoare îl privi cu ochii ei frumoși scăpărînd de batjocură și răutate, iar Joseph, realmente îngrozit, ieși în grabă tremurînd, rugîndu-se și exclamînd mereu „păcătoaso". Crezînd că purtarea ei nu fusese decît o glumă cam jalnică, încercai, imediat ce-am rămas singuri, s-o fac părtașă la necazul meu.

— Doamnă Heathcliff, spusei pe un ton serios, trebuie să mă iertați că vă supăr. Dar cred, adică sînt convins, că o ființă cu o față ca a dumneavoastră nu poate fi decît bună la suflet. Vă rog, dați-mi cîteva lămuriri care m-ar putea îndruma spre casă. Habar n-am pe unde s-o apuc; mai curînd ați ști dumneavoastră pe unde s-o apucați ca să ajungeți la Londra!

— Du-te pe drumul pe care ai venit, răspunse ea, așezîndu-se comod într-un scaun, lîngă o lumînare, și cu cartea cea mare pe genunchi. Scurtă îndrumare, dar cea mai sănătoasă pe care ți-o pot da.

— Dar dacă o să auziți că m-au găsit mort într-o băltoacă sau într-o groapă plină cu zăpadă, conștiința n-o să vă spună, în șoaptă, că în parte este vina dumneavoastră?

— Cum adică? Eu nu pot să te însoțesc. Ăștia nu m-ar lăsa să merg nici pînă la zidul din fundul grădinii.

— Dumneavoastră! N-aș îndrăzni să vă cer să pășiți nici măcar peste pragul casei într-o noapte ca asta! strigai. Vă rog numai să-mi spuneți pe unde s-o iau, nu să-mi arătați drumul, sau, dacă nu, convingeți-l pe domnul Heathcliff să-mi dea o călăuză.

— Aici nu e decît el, Earnshaw, Zillah, Joseph și cu mine. Pe cine să-ți dea?

— Nu sînt rîndași la fermă?

— Nu, ăștia-s toți.

— Atunci voi fi silit să rămîn aici.

— În privința asta învoiește-te cu gazda dumitale. Eu nu mă amestec.

— Sper c-o să te înveți minte să nu mai faci asemenea plimbări necugetate pe dealurile astea! strigă cu vocea lui aspră Heathcliff, care venea dinspre bucătărie. În ceea ce privește rămînerea dumitale aici, nu sînt pregătit pentru a găzdui oaspeți, așa că va trebui să dormi în pat cu Hareton sau cu Joseph.

— Pot dormi pe un scaun în camera aceasta, îi răspunsei.

— Nu, nu. Un străin e un străin, fie el bogat ori sărac, și mie nu-mi convine să-l las singur într-un loc unde nu-l pot supraveghea, zise bădăranul.

Această insultă puse capăt răbdării mele. Exprimîndu-mi indignarea, trecui repede pe lîngă el și ieșii în curte, unde, din grabă, mă izbii de Earnshaw. Afară era atît de întuneric, încît nu puteam găsi porțile și, cum bîjbîiam prin curte, mi-a fost dat să aud cum cearta dintre ei se încingea din nou. La început tînărul îmi păru prietenos.

— Mă duc cu el pînă la parc, zise.

— Du-te cu el și pînă-n iad! exclamă stăpînul, sau poate ruda lui. Și de cai cine-o să vadă? Hai?

— Viața unui om e mai prețioasă decît niște cai neîngrijiți o noapte; cineva trebuie să meargă cu el, murmură doamna Heathcliff, mai binevoitoare decît mă așteptam.

— Dar nu la porunca ta! răspunse Hareton. Dacă-i porți de grijă, ai face mai bine să-ți ții gura.

— Atunci dea Domnul ca fantoma lui să te urmărească în veci, și ca domnul Heathcliff să nu mai găsească chiriaș pînă cînd Grange va fi o ruină! răspunse ea cu răutate.

— Auzi-o, auzi-o cum îi blestemă! mormăi Joseph, spre care mă îndreptam.

El se afla destul de aproape ca să ne audă, mulgea o vacă la lumina unui felinar pe care îl luai fără multă vorbă, strigînd că i-l voi trimite a doua zi, și mă repezii spre cea mai apropiată portiță.

— Stăpîne, stăpîne, a sfeterisit lanterna! strigă bătrînul urmărindu-mi retragerea. Hei, Gnasher[1]! Hei, cîini! Hei, Wolf[2] prinde-l, prinde-l!

---

[1] Dințatule!
[2] Lupule!

Cînd să deschid portița, doi monștri flocoși se năpustiră la gîtul meu, mă doborîră la pămînt și stinseră lumina, în timp ce hohotele de rîs ale lui Heathcliff și Hareton ațîțară la culme furia și umilința mea. Din fericire, bestiile aveau chef să-și dezmorțească mai degrabă labele și să latre, dînd vesele din coadă, decît să mă mănînce de viu ; dar nu admiteau să mă ridic de jos. De aceea am fost silit să rămîn culcat la pămînt pînă cînd răutăcioșii lor stăpîni s-au îndurat să mă elibereze ; atunci, în capul gol și tremurînd de mînie, le-am poruncit nemernicilor să-mi deschidă porțile — căci, dacă mă mai rețin un minut, nu răspund de faptele mele — amenințîndu-i și jurînd răzbunare prin fraze incoerente, care, prin confuzia și profunzimea virulenței lor sălbatice, aminteau de regele Lear.

Vehemența și enervarea au făcut să-mi pornească valuri de sînge din nas ; dar Heathcliff continua să rîdă și eu să înjur. Nu știu cum s-ar fi terminat scena dacă n-ar fi fost prin apropiere o ființă ceva mai cu minte decît mine și mai binevoitoare decît gazda mea. Era Zillah, menajera, o femeie zdravănă, care ieși în cele din urmă din bucătărie să vadă pricina zarvei. Crezînd că vreunul dintre bărbați mă scuturase ceva mai aspru și neîndrăznind să se lege de stăpîn, își îndreptă întreaga artilerie vocală împotriva tînărului nemernic.

— Păi bine, domnule Earnshaw, strigă ea, dumneata nu cunoști nici o margine ? ! O s-ajungem să omorîm oamenii la ușa casei noastre ! Văd eu că n-am ce căuta în casa asta. Uitați-vă la bietul băiat, cît pe-aci să se înăbușe ! Nu, nu, așa nu mai merge ! Veniți înăuntru, că știu eu cum să opresc sîngele. Haide, acum stați liniștit, potoliți-vă.

După aceste cuvinte, îmi turnă în ceafă o ulcică de apă rece ca gheața și mă împinse în bucătărie. Domnul Heathcliff ne urmă, iar veselia aceea accidentală se transformă iute în obișnuita lui posomoreală.

Mi-era rău, eram amețit și slăbit din cale-afară, așa că am fost silit să accept adăpost sub acoperișul casei lui. Îi spuse lui Zillah să-mi dea un pahar de coniac, apoi trecu în odaia din fund. Ea, binevoitoare față de mine, îi împlini porunca, ceea ce mă făcu să-mi vin în fire. Apoi mă conduse la culcare.

CAPITOLUL 3

În timp ce mă urcam la etaj, femeia mă sfătui să acopăr lumina luminării și să nu fac nici un zgomot, căci stăpînul avea idei ciudate în privința odăii în care mă va adăposti și niciodată nu lăsa de bunăvoie să doarmă cineva într-însa. O întrebai motivul. Ea îmi răspunse că nu știe. Trăia aici abia de un an sau doi, iar oamenii casei aveau atîtea deprinderi ciudate, încît nu voia să înceapă a-i descoase.

Eu, la rîndu-mi, prea zdruncinat pentru a mai fi și curios, închisei ușa și-mi făcui ochii roată ca să-mi găsesc patul. Întregul mobilier se compunea dintr-un scaun, un scrin și un dulap mare de stejar, în care erau tăiate, tocmai sus, cîteva firide ce semănau cu ferestrele unui cupeu. Mă apropiai de această construcție și, privind înăuntru, văzui că e un original pat de modă veche, făcut astfel încît să înlăture necesitatea ca fiecare membru al familiei să aibă o cameră separată. De fapt, patul forma o mică încăpere, iar polița interioară a unei ferestre servea drept masă. Deschizînd tăbliile patului, intrai cu luminarea aprinsă și, după ce închisei tăbliile la loc, mă simții la adăpost față de curiozitatea lui Heathcliff și a celorlalți ai casei.

Într-un colț al poliței pe care îmi așezasem luminarea, se afla un vraf de cărți mucegăite, iar polița toată era acoperită cu inscripții zgîriate în vopseaua ei. De fapt, nu era decît un singur nume scris cu diferite litere, mari și mici: *Catherine Earnshaw*, ici și colo *Catherine Heathcliff*, și apoi iarăși *Catherine Linton*.

Cuprins de toropeală, îmi rezemai capul de fereastră, silabisind mereu Catherine Earnshaw... Heathcliff... Linton... pînă cînd pleoapele mi se închiseră; dar n-am rămas nici cinci minute cu ochii închiși, și în întuneric îmi apăru numele „Catherine" în litere albe, luminoase, roind ca niște năluci vii; iar cînd m-am deșteptat, încercînd să alung acest nume obsedant, am descoperit că fitilul luminării mele se aplecase pe una din cărțile vechi și că întreaga încăpere mirosea a piele de vițel arsă. Am rupt mucul fitilului și, simțindu-mă foarte rău din pricina frigului și a mirosului, m-am așezat în capul oaselor și am deschis pe genunchi tomul atins de flacără. Era o *Biblie* tipărită cu litere mici și care mirosea îngrozitor de tare a mucegai. Foaia albă de la început purta inscripția „Catherine Earnshaw, cartea ei", și o dată, cam cu un sfert de veac în urmă. O închisei și luai alta, apoi alta, pînă cînd le cercetai pe toate. Catherine avea o bibliotecă aleasă, și starea de uzură a cărților dovedea că le folosise mult, dar nu tocmai așa cum s-ar fi cuvenit: abia un capitol scăpase de comentariile scrise cu penița — cel puțin așa mi se păru mie — căci fiecare porțiune albă lăsată de tipograf era acoperită de scrisul ei. Unele erau propoziții răzlețe, altele formau un adevărat jurnal, zmîngălit cu un scris neîndemînatic de copil. În partea de sus a unei pagini libere (probabil că i s-a părut o comoară cînd a descoperit-o) avui plăcerea deosebită de a găsi o excelentă caricatură a prietenului meu Joseph,

schițată cam primitiv, dar foarte asemănătoare. Deodată se aprinse în mine interesul pentru necunoscuta Catherine și începui imediat să-i descifrez hieroglifele pălite.

„O duminică îngrozitoare ! începea alineatul. Aș vrea să se întoarcă tata. Hindley îi ține locul într-un mod infernal, purtarea lui față de Heathcliff e atroce. H. și cu mine ne vom răzvrăti. Astă-seară am pus totul la cale.

Toată ziua a plouat cu găleata ; nu ne-am putut duce la biserică, așa că Joseph a socotit de datoria lui să ne facă un serviciu divin în pod. Pe cînd Hindley și cu soția lui se încălzeau jos în fața unui foc plăcut — sînt gata să jur că făceau orice, numai *Biblia* n-o citeau — Heathcliff, cu mine și cu nenorocitul de rîndaș a trebuit să ne luăm cărțile de rugăciuni și să ne urcăm sus : ne-am așezat la rînd, pe un sac de grîu, unde, suspinînd și tremurînd, trăgeam nădejde că-l va cuprinde frigul și pe Joseph, așa că va avea interesul să ne facă o slujbă scurtă. Dar ce nădejde deșartă ! Serviciul divin a ținut exact trei ceasuri, și totuși, cînd ne-a văzut coborînd, fratele meu a avut neobrăzarea să exclame :

«Ce, ați și isprăvit ?»

Duminica seara eram de obicei lăsați să ne jucăm, dacă nu făceam prea multă gălăgie ; dar acum e de ajuns un simplu chicot de rîs ca să fim puși la colț !

«Uitați că aveți un stăpîn aici în casă, zise tiranul. Praf îl fac pe primul care mă scoate din fire ! Țin să fie o desăvîrșită seriozitate și tăcere. Aha ! Tu erai, băiete ? Frances, scumpa mea, trage-l de păr cînd treci pe lîngă el : l-am auzit pocnind din degete.»

Frances îl trase strașnic de păr pe Heathcliff, apoi se duse și se așeză pe genunchii soțului ei ; și iată-i șezînd acolo ca doi copilași, sărutîndu-se și vorbind prostii cu ceasurile — palavre tîmpite de care ar fi

trebuit să le fie rușine ! Noi ne-am ghemuit cît am putut mai bine în firida bufetului. Tocmai ne legasem laolaltă șorțurile și le agățasem în chip de perdea, cînd Joseph intră, după ce dăduse o raită pe la grajduri. Smulse munca mîinilor mele, îmi trase cîteva palme și croncăni :

«Stăpînu' abia a fost îngropat, sabatu' încă nu-i isprăvit, glasu' *Evangheliei*, răsună încă în urechile voastre și voi îndrăzniți să vă țineți de lucruri lumești ?! Rușine să vă fie ! Stați ca lumea, copii răi ce sînteți ! Sînt aici destule cărți bune, dacă vreți să le citiți : ședeți și gîndiți-vă la mîntuirea voastră !»

Și, zicînd acestea, ne sili să ne așezăm în capul oaselor, așa ca pînă la noi să poată ajunge o rază slabă de la focul destul de îndepărtat, la a cărei lumină să citim textul vechiturilor pe care ni le puse în brațe. Nu mai puteam răbda. Am prins de cotor tomul meu murdar și l-am azvîrlit în cotețul cîinilor, jurînd să urăsc cărțile bune. Cartea lui Heathcliff zbură dintr-o lovitură de picior în același loc. Și atunci să vezi zarvă !

«Dom'le Hindley ! strigă capelanul nostru. Dom'le sări încoace ! Domnișoara Cathy a rupt coperta la *Coiful Mîntuirii*, și Heathcliff, cuprins de mînie, a dat cu picioru' în *calea ce duce la pieire !* [1] Tare păcat că-i lași s-o apuce pe făgașu' ăsta ! Ei ! Bătrînul le-ar arăta el lor... da' s-a dus !»

Hindley a venit repede din paradisul său de lîngă cămin și, prinzîndu-ne pe unul de guler și pe celălalt de braț, ne-a aruncat dintr-o mișcare în bucătăria din dos ; iar acolo Joseph declară cu solemnitate că, în mod absolut sigur, așa cum îl vedem și cum ne vede, «Scaraoțchi» va veni să ne ia. Și, astfel mîngîiați, ne căutarăm fiecare cîte un colț, pentru a aș-

---

[1] Text biblic.

tepta sosirea diavolului. Eu am pus mîna pe această carte şi pe o călimară de pe poliţă, am întredeschis uşa dinspre sală pentru a avea lumină şi mi-am petrecut vreo douăzeci de minute scriind; dar tovarăşul meu e nerăbdător şi propune să ne însuşim mantaua lăptăresei şi, la adăpostul ei, s-o luăm razna pe coclauri. Straşnică idee: cînd bătrînul hain va intra, va crede că profeţia lui s-a împlinit. În ploaia de afară nu poate fi nici mai frig şi nici mai mare umezeală decît este aici."

. . . .

Catherine şi-a împlinit probabil planul, căci fraza următoare avea alt subiect: devenise plîngăreaţă.

„Nici nu mi-am închipuit că Hindley mă va face să plîng atît! scria ea. Mă doare capul de nu-l pot ţine pe pernă şi totuşi nu pot ceda. Sărmanul Heathcliff! Hindley zice că-i un vagabond şi nu vrea să-l lase să şadă cu noi, nici să mai mănînce cu noi la masă; şi zice că eu să nu mă mai joc cu el şi ameninţă că-l dă afară din casă de-i călcăm porunca. Îl învinuieşte pe tata (cum îndrăzneşte?) că s-a purtat prea blînd cu Heathcliff şi jură că-l va pune el la locul lui."

. . . .

Descifrînd pagina aceea cam ştearsă, am început să moţăi: ochii îmi rătăceau de la scrisul de mînă la cel de tipar. Am văzut un titlu tipărit cu litere roşii, ornamentate:

De Şaptezeci şi Şapte de ori Şapte şi Primul peste cele de Şaptezeci de ori cîte Şapte. Predică rostită de venerabilul Jabes Branderham, în Capela de la Gimmerton Sough. Şi în timp ce, pe jumătate treaz, îmi munceam creierul să ghicesc cum a putut trata venerabilul Jabes Branderham acest subiect, capul

îmi căzu pe pernă şi adormii. Vai, ce urmări poate avea un ceai prost, băut într-o dispoziţie proastă! Căci ce altceva m-ar fi putut face să trăiesc o noapte atît de înfiorătoare? De cînd mă ştiu n-am avut o noapte ca asta!!

Am început să visez încă înainte de a pierde cunoştinţa locului în care mă aflam. Se făcea că era dimineaţă şi că pornisem cu Joseph drept călăuză spre casă. Pe drumul nostru troienele de zăpadă erau înalte de mulţi metri şi, în timp ce înaintam cu greu, tovarăşul meu mă bătea la cap neîncetat dojenindu-mă că n-am luat cu mine un toiag de pelerin, spunînd că fără el nu voi putea intra niciodată în casă. În acelaşi timp, învîrtea cu mîndrie un ciomag cu un nod mare în vîrf, care, după cîte înţelesesem eu, era chiar toiagul despre care-mi vorbea. La început mi s-a părut absurd că aş putea avea nevoie de o asemenea armă pentru a pătrunde în propria mea locuinţă. Apoi, o idee nouă îmi trecu prin minte. Nu mergeam acasă, ci ne duceam să ascultăm predica faimosului Jabes Branderham avînd ca subiect textul biblic: „De şaptezeci de ori cîte şapte" şi unul dintre noi, poate Joseph, poate predicatorul, poate eu, săvîrşisem „Primul păcat peste cele de şaptezeci de ori cîte şapte", iar vinovatul urma să fie dat în vileag şi excomunicat.

Sosirăm la capelă. De fapt, în plimbările mele trecusem de două sau trei ori pe lîngă ea; e aşezată în vale, între două dealuri, pe un mic dîmb lîngă o mlaştină. Se spune despre mlaştină că mîlul ei, amestecat cu turbă, îndeplineşte toate cerinţele pentru a îmbălsăma cele cîteva cadavre aflate în adînc. Acoperişul capelei s-a păstrat neatins pînă-n ziua de azi, dar deoarece leafa pastorului consta numai din douăzeci de lire pe an şi o locuinţă cu două încăperi, care ameninţă în mod vertiginos să devină una singură,

nimeni nu mai vrea să îndeplinească slujba de pastor în această parohie, mai ales cînd toată lumea spune că orice credincios ar prefera să-l lase să moară de foame decît să-i mărească veniturile cu un *penny* din punga lui. Totuşi, în visul meu, Jabes se afla în faţa unei capele pline de oameni ce-l ascultau cu luare-aminte ; iar el predica — Doamne-Dumnezeule, ce predică ! Era împărţită în *patru sute nouăzeci* de părţi, fiecare parte făcînd cît o cuvîntare obişnuită rostită de la amvon, şi referindu-se fiecare la un anumit păcat ! Nu ştiu de unde mai scotea atîtea păcate ! Avea un sistem propriu de a interpreta textul biblic, aşa încît credinciosul săvîrşea, în mod implacabil, de fiecare dată alte păcate. Acestea erau cît se poate de ciudate : încălcări de porunci pe care nu mi le-aş fi putut închipui vreodată.

Şi se făcea că eram tare ostenit ! Mă zvîrcoleam, căscam, mă fura iar somnul şi iarăşi m-am trezit. M-am ciupit şi m-am înţepat, mi-am frecat ochii, m-am ridicat în picioare, m-am aşezat din nou la locul meu pe bancă, făcîndu-i lui Joseph semn cu cotul, ca să-mi spună dacă pastorul va isprăvi vreodată predica. Eram condamnat s-o ascult în întregime : în sfîrşit, ajunsese la *„Primul păcat peste cele de şaptezeci de ori cîte şapte“*. În această clipă de paroxism, o inspiraţie bruscă m-a cuprins : am fost îmboldit să mă ridic în picioare şi să-l denunţ pe Jabes Branderham drept făptuitorul păcatului ce nu poate fi iertat nici unui creştin.

„Domnule, exclamai, şezînd între aceşti patru pereţi am îndurat şi iertat într-o singură împrejurare cele patru sute nouăzeci de capitole ale cuvîntării dumitale ! De şaptezeci de ori cîte şapte mi-am luat pălăria şi am dat să plec, de şaptezeci de ori cîte şapte m-ai silit în mod cu totul neîntemeiat să mă aşez din nou. Al patru sute nouăzeci şi unulea a depăşit marginile răbdării mele. Tovarăşi de suferinţă, năpustiţi-vă asupra lui ! Daţi-l jos, faceţi-l praf, să nu mai rămînă nici urmă din el !“

După o pauză solemnă, Jabes, aplecat peste perna de la amvon, strigă : „«Tu eşti omul acela ! [1]» De şaptezeci şi şapte de ori cîte şapte ţi-ai strîmbat faţa căscînd... de şaptezeci şi şapte de ori cîte şapte m-am sfătuit cu sufletul meu, zicînd : iată, aceasta este slăbiciune omenească ! Şi aceasta se poate ierta ! Primul păcat peste cele şaptezeci de ori cîte şapte s-a săvîrşit. Fraţilor, împliniţi judecata hotărîtă. Această cinste se cuvine tuturor sfinţilor !“

După aceste cuvinte de încheiere, întreaga adunare, ridicîndu-şi toiegele de pelerini, năvăli în jurul meu ca un singur om. Iar eu, neavînd nici o armă cu care să mă apăr, am început să mă lupt cu Joseph, cel mai apropiat şi cel mai feroce adversar al meu, pentru a-i lua toiagul. În învălmăşeală, mai multe ciomege se întîlniră, iar loviturile destinate mie căzură asupra altor căpăţîni. Capela toată răsuna de lovituri şi contralovituri : mîna fiecărui om era ridicată împotriva vecinului său, iar Branderham, nevrînd să stea degeaba, îşi manifesta zelul printr-o ploaie de lovituri iuţi şi zgomotoase în pupitrul amvonului, care răsunau atît de puternic, încît în cele din urmă, spre nespusa mea uşurare, m-am trezit din somn. Ce mă făcuse să visez vacarmul acela cumplit ? Ce jucase rolul lui Jabes în gălăgia aceea ? Nimic altceva decît o ramură de molift, care în puterea furtunii atingea zăbrelele ferestrei mele şi îşi izbea de geam conurile uscate ! O clipă am ascultat bănuitor, apoi, după ce am descoperit ce-mi tulburase somnul, mă întorsei pe cealaltă parte şi adormii pentru a visa din nou ; un vis, dacă se poate, şi mai urît decît cel dinainte.

---

[1] Text biblic.

De data aceasta îmi dădeam seama că eram culcat în încăperea aceea strîmtă de stejar și auzeam deslușit vîntul năprasnic și zăpada viscolind; auzeam, de asemenea, creanga de molift făcînd mereu același zgomot supărător, numai că acum îi cunoșteam cauza adevărată. Mă enerva însă atît de tare, încît m-am hotărît să-i pun capăt dacă se poate; și astfel m-am ridicat și am încercat să deschid fereastra. Cîrligul era înțepenit în belciug, lucru observat de mine în stare de veghe, dar uitat apoi.

— Orice-ar fi, trebuie să pun capăt zgomotului! murmurai și, spărgînd geamul cu pumnii, am scos afară un braț pentru a prinde creanga care mă supăra; dar în locul ei, degetele mele se încleștară pe degetele unei mîini mici, reci ca gheața! Cuprins de groaza înspăimîntătoare a coșmarului, am încercat să-mi retrag brațul, dar mîna se agățase de brațul meu și un glas de o melancolie sfîșietoare, plîngînd în hohote, spunea:

„Lasă-mă să intru, lasă-mă să intru!“

„Cine ești?“ întrebai, luptînd între timp să-mi trag brațul.

„Catherine Linton, răspunse glasul tremurător. M-am întors acasă, am rătăcit pe coclauri!“ (De ce m-am gîndit la *Linton?* Citisem doar de douăzeci de ori *Earnshaw* și numai o dată *Linton.*)

Pe cînd vorbea am zărit în întuneric o față de copil ce privea pe fereastră. Groaza mă umplu de cruzime și, văzînd că zadarnic încerc să mă desprind de această făptură, i-am tras mîna pe geamul spart, frecîndu-i încheietura de el, pînă cînd începu să curgă atîta sînge, de se udară așternuturile. Dar ea se văita mai departe: „Lasă-mă să intru!“ și continua să mă strîngă cu putere, aproape înnebunindu-mă de spaimă.

„Dă-mi drumul dacă vrei să te las să intri, i-am spus în cele din urmă — altfel n-am cum!“

Degetele i se desfăcură, eu mi-am tras mîna prin gaura geamului, am așezat repede cărțile în stivă în fața geamului și mi-am astupat urechile pentru a nu mai auzi rugămintea aceea sfîșietoare. Cred că am stat așa, cu urechile astupate, cam un sfert de ceas; totuși, cînd am ascultat din nou, plînsul acela jalnic nu contenise! „Pleacă de-aici! i-am strigat; n-am să te las să intri niciodată, chiar de m-ai ruga douăzeci de ani!“ „Sînt douăzeci de ani de atunci, boci glasul, douăzeci de ani, douăzeci de ani de cînd nu-mi găsesc locul!“

La aceste vorbe se auzi o ușoară zgîrietură în fereastră, iar stiva de cărți se clătină, de parcă ar fi împins-o cineva. Am încercat să sar din pat, dar nu mă puteam urni din loc. Atunci, cuprins de o spaimă îngrozitoare, am început să urlu cît mă ținu gura. Spre marea-mi uluire, am descoperit că țipetele mele nu fuseseră numai ale visului, căci pași grăbiți se apropiară de ușa camerei; o mînă viguroasă o deschise, împingînd-o cu putere, iar prin firidele tăiate în partea de sus a patului licări o lumină. M-am ridicat în capul oaselor, tremurînd și ștergîndu-mi sudoarea de pe frunte. Intrusul părea nedumerit și bombănea ceva vorbind ca pentru el. În cele din urmă întrebă în șoaptă, ca și cum nu s-ar fi așteptat la vreun răspuns:

— E cineva aici?

Am socotit că e mai bine să-i mărturisesc prezența mea, căci, după tonul cu care vorbea Heathcliff, eram convins că dacă tac el își va continua cercetările. O dată hotărîrea luată, m-am întors și am deschis tăbliile patului. Va trece multă vreme pînă voi putea uita urmările acestui gest al meu.

Heathcliff stătea aproape de ușă în cămașă și pantaloni, ținînd în mînă o luminare ce-i picura pe degete; iar obrazul îi era alb ca peretele de care se rezema. Prima scîrțîitură a tăbliei patului îl cutre-

mură ca un șoc electric. Luminarea îi sări din mînă la o depărtare de cîțiva pași și era atît de tulburat, încît abia o putu ridica.

— Sînt eu, musafirul dumneavoastră, domnule ! i-am strigat, vrînd să-i evit umilința de a-și mai arăta spaima aceea cumplită. Am avut nenorocul să țip în somn din pricina unui coșmar îngrozitor. Îmi pare rău că v-am deranjat.

— Oh, bată-te Dumnezeu, domnule Lockwood ! Mai bine te-ai fi dus la... începu gazda mea, punînd lumînarea pe un scaun, deoarece nu era în stare s-o țină dreaptă în mînă. Și cine te-a adus în odaia asta ? continuă, înfigîndu-și unghiile în palmă și scrîșnind din dinți pentru a-și opri tremurul fălcilor. Cine te-a adus ? Îmi vine să-l dau afară din casă chiar acum, în clipa asta !

— Servitoarea dumneavoastră, Zillah, îi răspunsei, sărind din pat și grăbindu-mă să mă îmbrac. Nu-mi pasă dac-o dați afară, ar fi o pedeapsă binemeritată. Cred c-a vrut să verifice pe socoteala mea dacă în camera asta umblă stafii sau nu. Ei bine, să știți că mișună în ea stafiile și duhurile rele ! Aveți dreptate s-o țineți încuiată, vă asigur. Nimeni nu v-ar mulțumi pentru o noapte petrecută într-o asemenea vizuină !

— Ce vrei să spui ? întrebă Heathcliff, și ce ai de gînd să faci ? Culcă-te la loc și dormi pînă dimineață, dacă tot ești aici. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai striga atît de înfiorător ! N-ai nici o scuză în afară de cazul că cineva ți-ar fi tăiat beregata.

— Dacă mica drăcoaică ar fi reușit să intre pe fereastră, m-ar fi sugrumat, desigur ! îi răspunsei. Eu n-am de gînd să mai îndur persecuțiile strămoșilor dumneavoastră. Reverendul Jabes Branderham vă era rudă din partea mamei ? Iar flușturatica aceea, Catherine Linton, ori Earnshaw, ori mai știu și eu cum

o chema, trebuie să fi fost un sufleţel nestatornic și afurisit ! Mi-a spus c-a umblat hoinară vreme de douăzeci de ani. Pedeapsă dreaptă pentru marile ei păcate săvîrșite în timpul vieții pămîntești, nu mă îndoiesc !

Abia rostisem aceste cuvinte, cînd mi-am dat seama de legătura dintre numele lui Heathcliff și al Catherinei, lucru pe care-l uitasem cu desăvîrșire și pe care nu mi l-am reamintit decît după ce m-am trezit de-a binelea. Văzînd cît am fost de neghiob, am roșit, dar prefăcîndu-mă că nu observ jignirea, m-am grăbit să adaug :

— Adevărul este, domnule, că prima parte a nopții am petrecut-o... Aici m-am oprit din nou, deși era cît pe-aci să spun „cercetînd acele cărți vechi", ceea ce i-ar fi dezvăluit că le cunoșteam cuprinsul, atît cel tipărit cît și cel scris de mînă ; de aceea, venindu-mi în fire, am continuat : ...silabisind numele zgîriat pe polița ferestrei. Îndeletnicire monotonă, menită să mă facă să adorm mai repede, ca de pildă număratul sau...

— Ce ți-o fi trecînd prin cap de-mi vorbești mie astfel ? ! tună Heathcliff cu o vehemență sălbatică. Cum, cum îndrăznești, aici, în casa mea ? ! Doamne, e nebun de vorbește așa ! zise, lovindu-și fruntea cu furie.

Nu știam ce să fac, să mă supăr de tonul cu care-mi vorbea, sau să-mi continui explicația ? Dar omul mi se păru atît de profund emoționat încît mi se făcu milă de el și am continuat să-i povestesc visul, afirmîndu-i că nu auzisem niciodată numele de Catherine Linton, dar pentru că-l citisem atît de des mă impresionase și, cînd n-am mai fost stăpînul imaginației mele, s-a personificat. Încetul cu încetul, în timp ce vorbeam, Heathcliff înaintă pînă-n umbra patului și, în cele din urmă, se așeză, aproape ascuns în dosul acestuia. Dar, din respirația lui întretăiată și

grea, am ghicit că se străduia să învingă o emoție extrem de puternică. Nevrînd să-i arăt că mi-am dat seama de lupta pe care o duce, am continuat să mă îmbrac căutînd să fac zgomot, și, uitîndu-mă la ceas, am început să vorbesc singur despre lungimea nopții aceleia.

— Încă nu e nici ora trei! Aș fi jurat că e șase. Aici timpul stă pe loc. Trebuie să ne fi culcat pe la opt!

— Iarna întotdeauna la nouă, și scularea la patru, zise gazda mea, înăbușindu-și un geamăt; și mi se păru, după mișcarea umbrei brațului său, că-și șterge o lacrimă. Domnule Lockwood, adăugă, vă puteți duce în odaia mea. Dacă vă coborîți atît de devreme, o să ne stingheriți, iar cu țipetele dumneavoastră copilăroase mi s-a dus dracului somnul!

— Și-al meu, îi răspunsei. Am să mă plimb prin curte pînă se luminează de ziuă, și atunci am s-o iau din loc. Și nu vă temeți, căci n-am să-mi reînnoiesc vizita. De data asta m-am lecuit cu desăvîrșire de a mai căuta vreo plăcere în relațiile cu oamenii, fie la țară, fie la oraș. Un om înțelept trebuie să se mulțumească doar cu propria-i tovărășie.

— Încîntătoare tovărășie! mîrîi Heathcliff. Ia lumînarea și du-te unde poftești. Te voi urma îndată. Totuși, ferește-te de curte, cîinii sînt dezlegați; iar în casă Juno face de gardă și... nu, nu poți umbla decît pe scări și coridoare. Dar... pleacă odată de-aici! Vin și eu îndată.

L-am ascultat în ceea ce privea părăsirea odăii, dar, neștiind unde duceau sălile acelea înguste, m-am oprit în prag și, fără să vreau, am fost martor la o scenă de netăgăduită superstiție din partea proprietarului meu, care, în mod bizar, dezminți aparentul lui bunsimț. Înaintă pînă la pat, deschise fereastra dintr-o smucitură și, pe cînd trăgea de ea, izbucni într-un

plîns puternic, pe care nu și-l putea stăpîni. Spunea hohotind:

— Intră! Vino, Cathy, oh, vino, Cathy... numai o dată! Oh! Iubita inimii mele! Ascultă-mă de data asta, Catherine, măcar acum!

Dar năluca se arătă capricioasă, așa cum sînt de obicei nălucile: nu dădu nici un semn de viață, iar zăpada și vîntul, viscolul năprasnic, pătrunseră prin fereastră și, ajungînd pînă la mine, îmi stinseră lumînarea.

Era atîta spaimă în durerea care însoțea această ieșire delirantă, încît mila m-a făcut să trec peste nebunia ei și am plecat de acolo, destul de supărat că am tras cu urechea și regretînd că i-am povestit coșmarul meu ridicol care-i produsese această cumplită sfîșiere, deși nu puteam înțelege pentru ce suferea atît. Am coborît la parter bîjbîind și m-am oprit în bucătăria din dos, unde, după ce am scormonit în sobă, am găsit o urmă de foc și mi-am putut aprinde lumînarea. Nimic nu se mișcă, în afară de un motan vărgat, care apăru din cenușă salutîndu-mă cu un miorlăit jalnic.

Căminul era înconjurat aproape în întregime de două bănci arcuite; pe una din ele m-am întins eu, pe cealaltă se urcă motanul. Și atîta timp cît nu ne tulbură nimeni am moțăit amîndoi, dar curînd apăru Joseph, tîrîndu-și picioarele în jos pe o scară de lemn ce cobora dintr-o gaură din acoperiș, probabil intrarea mansardei lui. Aruncă o privire sinistră spre mica flacără pe care reușisem s-o ațîț, și care pîlpîia acum în cămin, goni pisica de pe bancă și, instalîndu-se în locul rămas liber, începu să-și umple luleaua cu tutun. Prezența mea în sanctuarul său fu, desigur, socotită drept dovada unei obrăznicii prea nerușinate pentru a merita vreo observație; așa că-și duse luleaua la buze în tăcere, își încrucișă brațele și începu să pu-

făie. L-am lăsat să şi guste plăcerea netulburat ; după ce sorbi ultimul fum şi suspină adînc, se ridică şi ieşi cu aceeaşi solemnitate cu care venise.

Apoi intră cineva cu un pas mai uşor ; deschisesem gura să zic : „Bună dimineaţa", dar o închisei la loc, cu salutul nerostit, căci Hareton Earnshaw îşi făcea rugăciunea *sotto voce* [1], rugăciune ce consta dintr-un şir de înjurături îndreptate împotriva fiecărui obiect de care se atingea, în timp ce cotrobăia într-un ungher, căutînd un hîrleţ sau o lopată pentru a face o pîrtie prin nămeţi. Îşi aruncă privirea peste speteaza băncii, umflîndu-şi nările, dar nu găsi de cuviinţă să fie mai politicos cu mine decît cu pisica. Din pregătirile lui am ghicit că plecarea îmi era îngăduită şi, părăsindu-mi culcuşul tare, am făcut o mişcare pentru a-l urma. El observă şi deschise cu capătul hîrleţului o uşă, arătîndu-mi astfel, fără a scoate o vorbă însă, că într-acolo trebuie să merg dacă vreau să-mi schimb reşedinţa.

Această uşă dădea în „sală", unde femeile se şi apucaseră de treabă. Zillah aţîţa cu nişte foale enorme flăcările firave din cămin ; doamna Heathcliff, în genunchi pe piatra căminului, citea o carte la lumina focului. Îşi ţinea mîna între para focului şi ochi ; părea foarte absorbită de îndeletnicirea ei, întrerupîndu-se numai pentru a dojeni servitoarea cînd o acoperea cu scîntei sau pentru a da la o parte, cînd şi cînd, un cîine care-şi vîra botul prea aproape de faţa ei. Spre marea mea surpriză l-am văzut acolo şi pe Heathcliff. Stătea lîngă foc, cu spatele spre mine, tocmai sfîrşind o ieşire furtunoasă împotriva bietei Zillah, care mereu îşi întrerupea lucrul pentru a ridica pînă la ochi colţul şorţului, suspinînd şi gemînd indignată.

[1] Cu glas scăzut (it.).

— Şi tu, nemernico !... izbucni el în momentul intrării mele, întorcîndu-se către noră-sa şi folosind cîteva epitete nevinovate, ca de pildă „gîscă" sau „oaie", vorbe care de obicei se înlocuiesc cu puncte, puncte. Aici erai ? ! Iar îţi pierzi vremea cu fleacurile alea care nu-s bune de nimic ! Toţi ceilalţi îşi cîştigă pîinea muncind, tu trăieşti din mila mea ! Dă la o parte hîrţoagele alea şi caută-ţi ceva de lucru. Ai să-mi plăteşti pacostea de a te avea mereu sub ochi, auzi, ticăloaso, blestemato !

— Hîrţoagele am să le dau la o parte, căci dacă refuz poţi să mă sileşti, răspunse tînăra doamnă, închizînd cartea şi azvîrlind-o pe un scaun ; dar n-am să fac nimic, chiar de-ai înjura pînă ţi-o ieşi limba de-un cot ! N-am să fac decît ce-mi place mie !

Heathcliff ridică mîna, iar ea, cunoscîndu-i desigur greutatea, se feri, sărind la o parte. Cum n-aveam poftă să mă distrez privind o bătaie între cîine şi pisică, am înaintat iute, ca şi cum aş fi voit să mă încălzesc la dogoarea căminului, prefăcîndu-mă că nu auzisem nimic din cearta lor, care se întrerupse brusc. Aveau suficientă educaţie pentru a suspenda orice ostilitate : Heathcliff îşi vîrî pumnii în buzunare, desigur ca să-i ferească de ispită, iar doamna Heathcliff, bosumflată, se duse spre un scaun îndepărtat, unde, ţinîndu-se de cuvînt, şezu nemişcată ca o stană tot timpul cît mai rămăsei acolo, timp destul de scurt căci refuzînd să iau parte la micul lor dejun am profitat de prima licărire a zorilor ca să ies în aerul de afară limpede, liniştit şi rece ca o gheaţă imaterială.

Înainte de-a ajunge la marginea grădinii, proprietarul meu îmi strigă să mă opresc, oferindu-se să mă însoţească. Şi bine făcu, deoarece tot povîrnişul se preschimbase într-un ocean de valuri albe ; ridicăturile şi adînciturile nu mai corespundeau cu dealurile şi povîrnişurile reale ; multe gropi erau umplute cu ză-

padă pînă la nivelul drumului iar șiruri întregi de dîmburi, formate din rămășițele pietrelor aruncate din carieră, dispăruseră de pe harta ce mi se întipărise bine în minte în timpul plimbării din ajun. Observasem pe o parte a drumului, la o depărtare de șase sau șapte iarzi, nenumărate pietre verticale înșiruite de-a lungul acestui cîmp pleșuv. Fuseseră puse acolo și spoite cu var pentru a fi semne în întuneric și pentru a arăta drumul în cazul unei ninsori ca aceasta, cînd gropile mlăștinoase de pe margini se înzăpezesc și se fac una cu drumul. În afară de cîte o pată murdară ce răsărea ici și colo, orice urmă a existenței lor dispăruse ; iar însoțitorul meu trebui să-mi spună deseori s-o iau la dreapta sau la stînga, tocmai cînd eram convins că merg pe făgașurile drumului bun.

Am schimbat puține vorbe ; iar la intrarea în parcul Thrushcross, domnul Heathcliff se opri și îmi spuse că de acolo nu mă mai pot rătăci. Despărțirea s-a mărginit la o plecăciune făcută în grabă, iar eu mi-am văzut de drum, bizuindu-mă pe propriile mele puteri, deoarece căsuța portarului era încă nelocuită. De la poarta parcului și pînă la Grange e o depărtare de două mile ; cred c-am izbutit s-o fac însă de patru, rătăcind printre pomi și afundîndu-mă în zăpadă pînă la gît : o încercare pe care numai cei ce au trăit-o o pot prețui. În orice caz, cum a fost, cum n-a fost rătăcirea mea, ceasul bătea douăsprezece cînd am intrat în casă, ceea ce însemna că-mi trebuise exact un ceas pentru fiecare milă de drum parcursă de la Wuthering Heights.

Menajera casei și ajutoarele ei alergară să mă primească ; strigau care mai de care, căci pierduseră orice nădejde de a mă mai vedea viu ; crezuseră că am pierit noaptea și se pregăteau să pornească în căutarea rămășițelor mele pămîntești. Le-am rugat să se potolească o dată ce m-au văzut întors ; și, amorțit

pînă-n măduva oaselor, m-am tîrît pînă sus. Acolo, după ce m-am îmbrăcat cu haine uscate și am măsurat odaia cu pași mari încoace și încolo timp de treizeci sau patruzeci de minute, pentru a-mi pune sîngele în mișcare, m-am retras în biroul meu, vlăguit ca un pisoi nou-născut : eram atît de slăbit, încît abia m-am putut bucura de veselia focului din cămin și de cafeaua fumegîndă pe care mi-o pregătise îngrijitoarea pentru a mă înviora.

CAPITOLUL 4

Ce vane sfîrleze sîntem noi, oamenii ! Eu, care hotărîsem să stau departe de orice relaţii sociale şi mulţumeam stelei mele că, în sfîrşit, descoperisem un loc unde era aproape cu neputinţă să am asemenea legături, eu — o biată făptură — după ce am dus pînă către seară lupta cu depresiunea şi singurătatea, mă văzui silit să cobor steagul şi, în cele din urmă, să capitulez ; pretextînd că trebuie să mă informez asupra celor de trebuinţă în noua mea aşezare, am rugat-o pe doamna Dean, cînd mi-a adus cina, să ia loc şi să stea cu mine pînă mănînc, nădăjduind din tot sufletul că-mi va oferi o bună probă de pălăvrăgeală şi că astfel, prin limbuţia ei, ori mă va trezi din toropeală, ori mă va adormi de-a binelea.

— Dumneata ai trăit aici multă vreme, am început ; şaisprezece ani, nu-i aşa ?

— Optsprezece, domnule ; am venit cînd s-a căsătorit doamna. După ce-a murit ea, stăpînul m-a oprit aici ca să-i văd de gospodărie.

— Aşa !

Urmă o pauză. M-am temut că nu-i vorbăreaţă sau că nu-i place să vorbească decît despre treburile ei, care cu greu m-ar fi putut interesa. Totuşi, după ce stătu cîtăva vreme pe gînduri, cu pumnii aşezaţi pe

genunchi şi cu un văl de melancolie aşternută pe faţa-i rumenă, exclamă :

— Ah, de-atunci mult s-au mai schimbat timpurile !

— Da, remarcai eu, cred c-ai fost de faţă la multe schimbări. Nu-i aşa ?

— Schimbări şi necazuri, zise ea.

„Ah, da, îmi zisei, am să aduc vorba despre familia proprietarului meu. Iată un mijloc bun pentru a o îndemna la vorbă. Tare mi-ar plăcea să cunosc povestea frumoasei fetişcane văduve ! O fi de prin partea locului, ori, ceea ce e mai probabil, o fi vreo străină pe care acei *indigeni* posaci refuză s-o considere ca rubedenie ? !..." Cu această intenţie o întrebai pe doamna Dean pentru ce Heathcliff închiria Thrushcross Grange şi prefera să trăiască în condiţii şi într-o casă mult inferioară acesteia :

— Nu e destul de bogat pentru a-şi întreţine ferma aşa cum se cuvine ?

— Ba e bogat, domnule ! răspunse ea. Are bani mulţi, nimeni nu ştie cîţi are, şi-i înmulţeşte în fiecare an. Da, da, e destul de bogat pentru a trăi într-o casă şi mai bună decît asta, dar e foarte zgîrcit, şi chiar dacă ar fi avut de gînd să se mute la Thrushcross Grange, cînd a auzit c-ar putea găsi un chiriaş bun, nu s-a îndurat să scape prilejul de a cîştiga cîteva sute în plus. Ce ciudat e ca un om să fie atît de lacom cînd e singur pe lume !

— Mi se pare c-a avut un băiat.

— Da, a avut... dar a murit.

— Şi doamna aceea tînără, doamna Heathcliff, e văduva acelui băiat ?

— Da.

— De pe unde e de felul ei ?

— Păi, e fata fostului meu stăpîn, domnule ! Numele ei de fată era Catherine Linton. Eu am crescut-o,

mititica ! Şi trăgeam nădejde că domnul Heathcliff o să se mute aici, şi-atunci am fi putut sta din nou împreună.

— Ce ? Catherine Linton ? ! exclamai mirat. Dar după un minut de reflecţie, mi-am dat seama că nu era vorba despre Catherine, năluca din visul meu. Aşadar, continuai, predecesorul meu în această casă se numea Linton ?

— Da.

— Şi cine e acel Earnshaw, Hareton Earnshaw, care locuieşte în casă cu domnul Heathcliff ? E rudă cu el ?

— Nu, acela e nepotul răposatei doamne Catherine Linton.

— Atunci e vărul tinerei doamne ?

— Da ; de altfel ea era verişoară şi cu bărbatul ei ! Unul văr din partea mamei, celălalt din partea tatălui. Heathcliff a fost însurat cu sora domnului Linton.

— Am văzut deasupra uşii de la Wuthering Heights sculptat numele „Earnshaw". Sînt dintr-o familie veche ?

— Foarte veche, domnule. Iar Hareton e ultimul dintre ei, după cum domnişoara Cathy e ultima dintre ai noştri, adică din neamul Linton. Aţi fost la Wuthering Heights ? Iertaţi-mă, vă rog, că vă întreb, dar tare aş vrea să ştiu ce mai face mititica.

— Doamna Heathcliff ? Arată foarte bine şi e foarte frumoasă. Dar cred că nu e prea fericită.

— Oh, scumpa de ea, nici nu mă mir ! Şi cum v-a plăcut stăpînul, domnule ?

— Cam aspru la înfăţişare, doamnă Dean ; să fie oare şi caracterul lui tot aşa ?

— Aspru ca dinţii unui fierăstrău şi tare ca o piatră. Cu cît îţi faci mai puţin de lucru cu el, cu-atît mai bine.

— Trebuie să fi fost greu încercat de viaţă pentru a ajunge atît de ursuz. Ştii ceva despre povestea vieţii lui ?

— Povestea lui e ca povestea cucului, domnule. Ştiu totul despre el în afară de unde s-a născut, cine erau părinţii lui şi de unde a căpătat primii bani. Iar Hareton a fost despuiat de avere ca un pui de vrabie neajutorat ! Bietul băiat e singurul din parohie care nu ştie cît a fost de înşelat.

— Ai face o faptă bună, doamnă Dean, dacă mi-ai povesti ceva despre vecinii mei. Simt că nu aş adormi dacă m-aş culca acum, aşa că fii drăguţă, stai jos şi povesteşte-mi vreun ceas.

— Oh, cu plăcere, domnule ! Mă duc numai să-mi aduc ceva de cusut, şi-apoi stau cît poftiţi dumneavoastră. Dar aţi răcit, dîrdîiţi şi trebuie să mîncaţi puţină supă de cereale fierbinte, să vă treacă frigul.

Femeia, binevoitoare, plecă în grabă, iar eu m-am ghemuit mai aproape de foc. Capul îmi frigea iar corpul îmi era ca gheaţa, creierii, nervii îmi erau atît de surescitaţi încît mă simţeam în pragul nebuniei. Această stare însă nu îmi dădea o senzaţie de boală, ci mai degrabă îmi trezea o teamă (pe care o resimt şi acum) ca nu cumva incidentele din ultimele două zile să aibă urmări mai grave. Femeia se înapoie cu un blid fumegînd şi un coşuleţ cu lucruri de cusut. Apoi, după ce aşeză blidul pe grătarul căminului, îşi trase scaunul mai aproape, încîntată desigur de sociabilitatea mea.

Înainte de-a veni aici, începu să povestească doamna Dean fără a mai aştepta o invitaţie din partea-mi, înainte de a locui aici mi-am trăit aproape toată viaţa la Wuthering Heights pentru că mama mea a fost doica domnului Hindley Earnshaw, tatăl lui Hareton. Îndeletnicirea mea era să mă joc cu copii ; dar mă trimiteau şi la tîrguieli, apoi mai

ajutam la fîn şi umblam încoace şi încolo pe la fermă, gata să fac orice mi se poruncea. Într-o dimineaţă frumoasă de vară — ţin minte că începuse secerişul — domnul Earnshaw, stăpînul cel bătrîn, coborî scările îmbrăcat în haine de călătorie ; după ce-i porunci lui Joseph ce era de făcut în ziua aceea, se întoarse către Hindley, Cathy şi mine — căci eu şedeam la masă şi mîncam împreună cu ei *porridge*[1]-ul — şi spuse fiului său :

— Ei, băiete, azi plec la Liverpool, ce vrei să-ţi aduc ? Poţi să ceri ce-ţi place, numai să fie ceva mic, căci mă duc şi mă întorc pe jos : şaizeci de mile la dus şi şaizeci la întors, e cale lungă, nu glumă !

Hindley a spus că vrea o vioară. Apoi a întrebat-o pe domnişoara Cathy ; deşi avea abia şase anişori, putea încăleca orice cal din grajd ; ea şi-a dorit un bici. Nici pe mine nu m-a uitat, căci avea suflet bun, cu toate că uneori era cam sever. Mi-a făgăduit că-mi aduce mere şi pere cît i-o încăpea în buzunare ; după aceea şi-a sărutat copiii, şi-a luat rămas bun de la toată lumea şi-a pornit-o.

Nouă tuturor ni s-au părut tare lungi cele trei zile cît a lipsit, şi micuţa Cathy întreba mereu cînd se întoarce acasă. Doamna Earnshaw îl aştepta în seara celei de a treia zi, la vremea cinei, şi amîna masa din ceas în ceas ; dar nici vorbă să sosească, iar copiii osteniseră de cît fugiseră pînă jos, la gard, să vadă dacă nu cumva vine. Apoi se lăsă noaptea. Doamna ar fi vrut să culce copiii, dar ei au rugat-o să-i lase să-l aştepte ; şi iată că spre ora unsprezece ivărul uşii s-a deschis uşor şi stăpînul a intrat. S-a trîntit, rîzînd şi gemînd, pe un scaun, şi a poruncit să fie lăsat singur, căci era aproape mort de oboseală ; apoi a spus

[1] Mîncare populară englezească : un fel de fiertură de cereale.

că nici pentru trei împărăţii n-ar mai face un asemenea drum.

— Şi peste toate să mai şi goneşti pînă să-ţi iasă sufletul ! zise desfăcîndu-şi paltonul pe care-l ţinea înfăşurat în braţe. Ia te uită aici, nevastă ! În viaţa mea n-am avut atîta bătaie de cap, dar trebuie să-l primeşti ca un dar de la Dumnezeu, măcar că e atît de negru de parc-ar veni din partea diavolului !

Ne-am strîns cu toţii în jurul lui şi, peste capul domnişoarei Cathy, am zărit un copil murdar, zdrenţăros, cu părul negru ; era destul de mare pentru a putea umbla şi vorbi. După chip ai fi zis că-i mai mare decît Catherine, dar cînd l-a aşezat în picioare, s-a uitat în jurul lui şi a bolborosit vorbe pe care nimeni nu le-a putut înţelege. Mie mi s-a făcut frică, iar doamna Earnshaw părea gata să-l arunce afară ; s-a înfuriat şi l-a întrebat pe soţul ei cum de-a putut aduce în casă acel pui de ţigan, cînd ei aveau odraslele lor de hrănit şi crescut ? Ce-avea de gînd să facă acum cu el, înnebunise oare de-a binelea ? Stăpînul a încercat să-i explice toată povestea, dar era într-adevăr istovit de oboseală şi tot ce-am putut desluşi eu în timp ce doamna bodogănea, a fost că-l găsise pe o stradă din Liverpool, lihnit de foame, singur, părăsit şi aproape mut ; că l-a adunat de pe drum şi a pornit să afle al cui era. Apoi mai spuse că nimeni nu l-a putut lămuri şi, pentru că nici banii nici timpul nu-i îngăduiau zăbavă, a socotit că este mai cuminte să-l aducă acasă în loc să mai cheltuiască zadarnic pe-acolo, deoarece hotărîse să nu-l părăsească pe caldarîm aşa cum îl găsise. Stăpîna mea a bombănit pînă cînd, în cele din urmă, s-a potolit ; iar domnul Earnshaw mi-a spus să-l spăl şi să-l culc cu copiii noştri.

Hindley şi Cathy s-au mulţumit să privească şi să asculte, pînă cînd s-au potolit lucrurile ; apoi au în-

cepuț amîndoi că caute prin buzunarele tatălui lor darurile făgăduite. Primul era băiat de paisprezece ani, totuși, cînd a scos din buzunarul paltonului țăndările a ceea ce fusese odată o vioară, a început să bocească tare; iar Cathy, cînd și-a dat seama că stăpînul pierduse biciul de grija copilului străin, și-a arătat supărarea strîmbîndu-se și scuipîndu-l pe micul prostănac, iar drept plată pentru paguba suferită căpătă de la tatăl ei, ca să se învețe minte, o palmă zdravănă. Copiii au refuzat cu dîrzenie să-l primească pe străin în patul sau în odaia lor; iar eu, neavînd mai multă minte decît ei, l-am pus în capul scării, sperînd că pînă o doua zi va dispărea. Întîmplător, sau poate atras de glasul domnului Earnshaw, el s-a tîrît pînă la ușa lui; iar domnul Earnshaw, ieșind din odaie, a dat de el. A cercetat apoi cum de-a ajuns copilul acolo, și am fost silită să-mi mărturisesc fapta; drept răsplată pentru lașitatea și lipsa mea de omenie, m-a dat afară din casă.

Iată cum a intrat Heathcliff în familie. Întorcîndu-mă după cîteva zile (căci nu puteam crede c-am fost surghiunită pe veci), am văzut că-l botezaseră Heathcliff: era numele unui băiat care le murise încă de mic, și de-atunci acesta a rămas atît numele cît și prenumele lui. Domnișoara Cathy se împrietenise la toartă cu el, dar Hindley îl ura! Și, drept să vă spun, îl uram și eu și-l chinuiam și mă purtam nerușinat cu el; căci eu nu aveam destulă minte pentru a-mi da seama că sînt nedreaptă, iar doamna niciodată nu-i lua partea cînd vedea că-i nedreptățit.

Părea un copil posomorît, răbdător; și poate că, înăsprit de-atîtea brutalități, răbda loviturile lui Hindley fără a clipi sau a vărsa vreo lacrimă, iar ciupiturile mele nu-l făceau decît să-și țină răsuflarea și să deschidă ochii mari, de parcă se lovise singur, din întîmplare, și nimeni altul nu era de vină. Această

putere de a răbda îl făcea pe bătrînul Earnshaw să se înfurie ori de cîte ori descoperea că fiul său îl persecută pe bietul orfan, după cum zicea el. În mod cu totul ciudat, se legă foarte tare de Heathcliff, crezînd tot ce-i spunea (de fapt spunea foarte puține, și de obicei adevărul), răsfățîndu-l mai mult decît pe Cathy, care era prea zburdalnică și îndărătnică pentru a fi favorita lui.

Așa că, de la început chiar, el a adus zîzanie în casă, și după moartea doamnei Earnshaw, adică nici doi ani după venirea lui la noi, Hindley, tînărul stăpîn, se învățase să-l socotească pe tatăl său mai degrabă tiran decît prieten, iar pe Heathcliff uzurpatorul dragostei și ocrotirii părintești ce i se cuvenea lui; astfel, tot meditînd asupra acestor nedreptăți, deveni ciufut. Un timp am fost de partea lor, dar cînd copiii s-au îmbolnăvit de pojar și eu a trebuit să-i îngrijesc, luîndu-mi deodată răspunderile unei femei, mi-am schimbat părerile. Heathcliff a fost foarte bolnav, și cum el era în mai mare primejdie, a trebuit să stau tot timpul la căpătîiul său; cred c-a simțit cîtă osteneală mi-am dat cu el, dar nu era destul de isteț să-și dea seama că eram silită să mă port astfel. Totuși, trebuie să recunosc c-a fost cel mai liniștit copil pe care l-a îngrijit vreodată o infirmieră. Deosebirea dintre el și ceilalți m-a obligat să fiu mai puțin părtinitoare. Cathy și fratele ei m-au necăjit peste măsură; Heathcliff nu se văita, era răbdător ca un miel, cu toate că asprimea și nu blîndețea lui îl făcea să-mi dea atît de puțină bătaie de cap.

S-a vindecat, și doctorul spunea că în mare parte datorită mie, și m-a lăudat pentru felul cum l-am îngrijit. Am fost mîndră de laudele lui și am devenit binevoitoare față de cel datorită căruia le primisem, astfel că Hindley și-a pierdut ultimul aliat. Totuși, nu-l puteam îndrăgi prea mult pe Heathcliff, și dese-

ori mă întrebam ce-o fi găsind stăpînul să admire atîta la acest băiat posac, care, după cîte țin eu minte, niciodată nu i-a răsplătit bunătatea cu vreun semn de recunoștință. Nu era obraznic față de binefăcătorul său, ci pur și simplu nesimțitor, cu toate că știa prea bine cîtă stăpînire pusese pe inima lui și-și dădea seama că la o singură vorbă spusă de el casa întreagă ar fi fost silită să se închine în fața dorințelor lui. De pildă, îmi aduc aminte că o dată domnul Earnshaw cumpărase o pereche de mînji de la tîrgul parohial și dăduse fiecărui băiat cîte unul. Heathcliff l-a luat pe cel mai frumos, dar curînd calul lui începu să șchiopăteze, și cînd a descoperit acest lucru, îi spuse lui Hindley :

— Trebuie să schimbăm caii ; mie nu-mi place al meu, să mi-l dai pe-al tău ; dacă nu vrei, am să-i spun tatălui tău că mi-ai tras săptămîna asta trei snopeli și am să-i arăt vînătăile de pe braț.

Hindley a scos limba la el și l-a plesnit peste urechi.

— Ar fi mai bine să faci schimbul chiar acum, stărui Heathcliff, fugind în tindă (erau în grajd) ; tot va trebui să mi-l dai, și dacă-i mai pomenesc și despre loviturile astea, ai să le primești înapoi cu dobîndă.

— Ieși afară, cîine ! strigă Hindley, amenințîndu-l cu o greutate de fier care folosea la cîntărirea cartofilor și fînului.

— Azvîrle-o ! îi răspunse Heathcliff rămînînd nemișcat ; atunci am să-i spun că te-ai lăudat c-o să mă dai afară din casă cînd o muri, și-ai să vezi că o să fii tu dat afară numaidecît.

Hindley aruncă greutatea și-l izbi în piept ; Heathcliff căzu jos, dar se ridică imediat, clătinîndu-se, cu răsuflarea tăiată și alb ca varul. Și de nu-l opream eu, s-ar fi dus de-a dreptul la stăpîn și-ar fi fost răzbunat din plin, pentru că starea în care se afla vorbea de la sine, dezvăluindu-l și pe făptuitor.

— Dacă-i așa, ia tu, țigane, mînzul meu ! zise tînărul Earnshaw. Și mă rog lui Dumnezeu să-ți frîngă gîtul ! Ia-l și fii blestemat, haimana și cerșetor ce ești ! Și încîntă-l pe tata să-ți dea tot ce are, și numai după aceea arată-i cine ești, fiu al satanei ! Ia-l, și sper c-o să-ți dea una cu copita de-o să-ți crape scăfîrlia !

Heathcliff se duse să dezlege mînzul ca să-l mute în boxa lui. Trecea tocmai pe la spatele calului cînd Hindley își isprăvea amenințările ; atunci Hindley îi puse o piedică, trîntindu-l sub picioarele calului și, fără să mai stea să vadă dacă nădejdile i s-au împlinit, o rupse la fugă cît putu de iute. Am fost uluită de sîngele rece cu care copilul s-a ridicat în picioare și și-a văzut mai departe de treabă ; a schimbat șaua și toate celelalte, apoi, înainte de a intra în casă, s-a așezat pe un maldăr de fîn pentru a-și domoli greața pricinuită de izbitura aceea puternică. Fără nici o greutate l-am convins să mă lase să pun vînătăile pe seama calului ; puțin îi păsa ce voi spune, de vreme ce obținuse ceea ce dorea. De fapt, se plîngea atît de rar de ciocniri ca aceasta, încît eram într-adevăr încredințată că nu-i răzbunător. Dar cît de mult m-am înșelat veți vedea din cele ce urmează.

6*

CAPITOLUL 5

Cu vremea, domnul Earnshaw începu să slăbească. Fusese sănătos și activ, dar deodată puterile îl părăsiră, și cînd fu silit să stea la gura sobei, deveni îngrozitor de supărăcios. I se căşuna din nimica toată și imediat ce i se părea că cineva vrea să-i încalce cît de puțin autoritatea, ajungea aproape la crize de nebunie. Ele se dezlănțuiau mai ales cînd cineva încerca să se împotrivească sau să poruncească favoritului său, Heathcliff. Grija lui cea mai mare era ca nu cumva să i se spună vreo vorbă urîtă ; parcă-l frămînta gîndul că, din pricina dragostei lui pentru Heathcliff, toți ceilalți îl urau și voiau să-i facă rău. Asta însă n-a fost spre folosul băiatului, căci cei mai blînzi dintre noi, nevrînd să-l necăjim pe stăpîn, cedam în fața părtinirii lui ; iar îngăduința noastră a fost o hrană îmbelșugată pentru îngîmfarea și firea întunecată a copilului. Totuși, trebuia să ne purtăm așa ; căci de două sau de trei ori, cînd Hindley și-a arătat disprețul față de Heathcliff în timp ce bătrînul se afla prin apropiere, acesta s-a înfuriat foarte rău, a pus mîna pe baston să-l lovească și a început să tremure de furie că nu-l putea izbi.

În cele din urmă, pastorul nostru (atunci aveam un pastor care-și cîștiga traiul învățîndu-i carte pe copiii Linton și Earnshaw și muncindu-și singur peticul de pămînt al parohiei) a fost de părere că tînărul Hindley trebuie trimis la liceu. Domnul Earnshaw consimți, dar nu fu prea încîntat, căci zicea : „Hindley e un neisprăvit și nu se va alege nimic de capul lui, oriunde l-aș trimite".

Speram din tot sufletul că de-acum înainte vom avea pace în casă. Mă întrista gîndul că stăpînul suferă din pricina faptei bune pe care o săvîrșise. Eu îmi închipuiam, după cum ar fi vrut și el să creadă, că firea lui sîcîitoare și boala erau pricinuite de neplăcerile familiale, dar pricina adevărată era, să știți, domnule, că începuseră să-l lase puterile. Cu toate acestea, am fi putut trăi destul de bine dacă nu ar fi fost două ființe : domnișoara Cathy și Joseph, servitorul, pe care cred că l-ați văzut ieri pe-acolo. Joseph era, și fără îndoială mai este și azi, cel mai urîcios și cel mai îngîmfat fariseu care a scormonit vreodată *Biblia* pentru a culege merite pe seama lui și a arunca blesteme asupra semenilor. Datorită năravului lui de a predica, izbutise să aibă o înrîurire puternică asupra domnului Earnshaw ; și cu cît stăpînul slăbea, cu-atît creștea înrîurirea lui Joseph. Și-l chinuia necontenit vorbindu-i despre mîntuirea sufletului și creșterea severă a copiilor. Îi dădea deplină dreptate auzind că-l consideră pe Hindley drept un derbedeu ; împotriva lui Heathcliff și Catherine bombănea seară de seară, dar căuta să-l măgulească pe domnul Earnshaw în slăbiciunea lui pentru Heathcliff, aruncînd vina cea mai mare pe fată.

Desigur, fata avea niște purtări pe care nu le mai văzusem la nici un copil, așa că pe toți cei din casă ne scotea din răbdări de cincizeci de ori pe zi, și poate și mai mult ; din clipa cînd cobora jos și pînă-n clipa cînd se ducea la culcare n-aveam nici un minut de liniște de teamă că iar va face vreo poznă. Era tot

timpul din cale-afară de agitată, gura nu-i tăcea de loc — cînta, rîdea și-i bătea la cap pe toți cei ce nu făceau ca ea. Era o bucățică de fată sălbatică și rea, dar avea cei mai frumoși ochi, cel mai dulce zîmbet, cel mai legănat mers din toată parohia ; de altfel cred că nu voia să supere pe nimeni, căci după ce te făcea să plîngi de-a binelea, rareori se întîmpla să nu se țină după tine pînă te potoleai și atunci trebuia s-o mîngîi tu pe ea. Îl iubea mult, prea mult, pe Heathcliff. Cea mai mare pedeapsă pe care o putusem inventa, era s-o despărțim de el, cu toate că nimeni nu era certat din pricina lui mai mult decît ea. La joacă îi plăcea peste măsură să facă pe mica stăpînă, trăgînd palme cu ușurință și poruncind tovarășilor de joc ; așa a făcut și cu mine, dar eu, neavînd poftă să mă duc să-i fac cumpărături și să mă supun ordinelor ei, i-am spus-o pe față.

În vremea aceea, domnul Earnshaw nu știa de glumă. Totdeauna fusese sever și neînduplecat cu copiii, dar Catherine nu putea înțelege pentru ce tatăl ei devenise mai certăreț și mai supărăcios acum, cînd era bolnav, decît fusese înainte. Dojenile lui arțăgoase îi trezeau o poftă răutăcioasă de a-l provoca ; niciodată nu era mai fericită decît atunci cînd o certam cu toții deodată și cînd, drept răspuns, ne înfrunta cu privirea îndrăzneață și sfidătoare și cu vorbele ei tăioase. De blestemele lui Joseph își bătea joc, pe mine mă sîcîia, și făcea tocmai ceea ce domnul Earnshaw ura mai mult : căuta să-i arate cum pretinsa ei obrăznicie, pe care bătrînul o credea adevărată, îl putea influența pe Heathcliff mai mult decît bunătatea lui și cum băiatul împlinea toate poruncile *ei* oricare ar fi fost, iar pe ale *lui* numai cînd îi erau pe plac. După ce se purta cît se poate de rău toată ziua, seara venea uneori, răsfățîndu-se, să dreagă totul.

— Nu, Cathy, zicea bătrînul, nu te pot iubi. Ești mai rea decît fratele tău. Du-te, fetițo, fă-ți rugăciunile și roagă-l pe Dumnezeu să te ierte. Mi se pare că mama ta și cu mine trebuie să ne căim că te-am zămislit !

La început, vorbele acestea o făceau să plîngă, dar cu timpul, fiind mereu respinsă, se înrăi ; și dac-o îndemnam să se ducă să-i spună că-i pare rău de greșelile ei și să ceară iertare, rîdea.

Dar în cele din urmă sosi și ceasul în care suferințele pămîntești ale domnului Earnshaw luară sfîrșit. Muri liniștit, într-o seară de octombrie, șezînd lîngă sobă, în fotoliul său. Un vînt năprasnic sufla în jurul casei și vuia în vatră. Răsuna sălbatic și vijelios, dar nu era frig ; iar noi ne aflam cu toții laolaltă. Eu stăteam puțin mai departe de cămin, împletind de zor, iar Joseph, lîngă masă, își citea *Biblia* (în vremea aceea era obiceiul ca servitorii să șadă în sală după ce-și isprăveau treaba). Domnișoara Cathy fusese bolnavă, și de aceea era liniștită ; stătea rezemată de genunchiul domnului Earnshaw, iar Heathcliff era culcat pe jos și-și pusese capul în poala ei. Îmi aduc aminte că înainte de-a ațipi, stăpînul îi mîngîiase părul frumos — rareori avea plăcerea s-o vadă blîndă — și-i spusese : „De ce nu poți fi tu întotdeauna o fetiță cuminte, Cathy ?“ Iar ea își întorsese fața către dînsul, începuse să rîdă și răspunsese : „De ce nu poți fi dumneata întotdeauna un om bun, tată ?“ Dar de îndată ce-a văzut că-l supărase din nou, i-a sărutat mîna și i-a propus să-i cînte pînă-l adoarme. A început să cînte foarte încet ; degetele lui au căzut pe degetele ei, și capul lui îi alunecă pe piept. Atunci eu i-am spus să nu facă zgomot și să nu se miște, ca nu cumva să-l trezească. Și am rămas cu toții muți ca șoarecii vreme de-o jumătate de ceas ; am fi stat și mai mult așa dacă Joseph, după ce-și isprăvi capitolul, nu s-ar fi ridicat

și n-ar fi spus că trebuie să-l trezim pe stăpîn pentru rugăciunile de seară. Făcu vreo cîțiva pași spre el, îl strigă pe nume și-l atinse pe umăr, dar stăpînul nu se mișcă. Atunci luă luminarea și se uită la el. Cînd l-am văzut că pune lumînarea jos, și-i ia pe copii de braț, șoptindu-le să se ducă sus, în liniște, și să-și facă singuri rugăciunile de seară pentru că el mai avea puțină treabă, mi-am dat seama că se întîmplase ceva rău.

— Mai întîi am să-i spun tatii noapte bună, zise Catherine și-și îmbrățișă părintele înainte de-a o putea noi opri. Sărmana făptură descoperi imediat nenorocirea și țipă : „Oh, e mort, Heathcliff, e mort !

Și amîndoi au început să plîngă sfîșietor.

Am început să bocesc și eu cu ei, tare și amarnic, dar Joseph ne-a întrebat ce ne-o fi apucat de urlăm așa pentru un sfînt din cer. Mie mi-a spus să-mi iau pelerina și să fug la Gimmerton după doctor și preot. Eu nu înțelegeam ce rost mai aveau. Totuși am plecat, prin vînt și ploaie, și m-am întors numai cu unul din ei, cu doctorul ; celălalt spuse că are să vină a doua zi dimineața. Lăsîndu-l pe Joseph să-i povestească doctorului cele întîmplate, am alergat în camera copiilor ; ușa era întredeschisă și am văzut că ei nu se culcaseră, cu toate că trecuse de miezul nopții, dar erau liniștiți și n-aveau nevoie de mîngîierile mele. Cei doi copii găsiseră, pentru a se mîngîia, cuvinte mult mai potrivite decît aș fi putut găsi eu ; și nici un preot din lume n-ar fi putut descrie cerul atît de minunat cum îl descriau ei în vorbirea lor nevinovată ; și, pe cînd plîngeam și trăgeam cu urechea la spusele lor, nu mi-am putut stăpîni dorința de a ne afla acolo la adăpost cu toții.

CAPITOLUL 6

Domnul Hindley a venit acasă pentru înmormîntare și — lucru care ne-a uluit și a făcut pe vecini să clevetească în dreapta și-n stînga — și-a adus cu el și o nevastă. Cine era ea și unde se născuse nu ne-a spus-o niciodată : probabil n-avea nici bani, nici nume cu care să se poată făli, căci de n-ar fi fost așa, nu i-ar fi ascuns tatălui său această căsătorie.

Nu era ea femeia care să tulbure prin prezența ei liniștea casei. Fiecare obiect pe care-l văzu, din clipa cînd trecuse pragul casei, păru s-o încînte, ca și fiecare mișcare ce se făcea în jurul ei, în afară de pregătirile pentru înmormîntare și de prezența oamenilor în doliu. După cum s-a purtat în timpul înmormîntării, am crezut că nu e în toate mințile : a fugit în camera ei, rugîndu-mă să merg cu ea, cu toate că aveam treabă, căci trebuia să îmbrac copiii. Ședea acolo tremurînd, cu mîinile încleștate, și mă întreba mereu : „Încă n-au plecat ?" Apoi a început să-mi povestească, plină de-o agitație isterică, ce mult o impresionează culoarea neagră ; și tresărea și tremura tot timpul, iar la urmă izbucni în plîns, iar cînd am întrebat-o ce are, mi-a răspuns că nu știe, dar îi e tare frică de moarte ! Eu nu mă gîndeam că va muri și ea, după cum nu mă gîndeam nici la moartea mea ! Ce-i drept, era cam sub-

ţirică, dar tînără, cu obrajii rumeni, iar ochii îi scînteiau ca diamantele strălucitoare. De fapt, observasem că atunci cînd urca scările răsufla foarte iute, că cel mai mic zgomot neaşteptat o făcea să tremure toată şi uneori avea o tuse îngrijorătoare; dar nu ştiam ce prevesteau aceste simptome, şi nici simpatie pentru ea nu aveam. Noi, cei de pe-aici, nu-i prea îndrăgim pe străini, domnule Lockwood, dacă nu ne îndrăgesc mai întîi ei pe noi.

Tînărul Earnshaw se schimbase mult în aceşti trei ani cît lipsise de acasă. Slăbise şi-şi pierduse rumeneala din obraji, iar vorba şi îmbrăcămintea îi erau cu totul altele. Chiar în ziua întoarcerii lui ne-a spus, lui Joseph şi mie, că de-acum încolo trebuie să stăm în bucătăria din dos şi să-i lăsăm lui sala. De fapt, a vrut să pună covoare şi tapete într-o odăiţă goală pentru a face soţiei lui un salon, dar ea părea atît de încîntată de pardoseala albă şi de căminul acela uriaş în care dogorea focul, de farfuriile de cositor şi de dulapul cu vase de faianţă, de cuşca cîinilor şi de spaţiul mare din jurul focului, în faţa căruia şedeau de obicei, încît Hindley, văzînd că nu e necesar salonul pentru ca ea să se simtă bine, a renunţat la planul lui.

Tînăra doamnă a fost de asemenea încîntată că printre noile ei cunoştinţe a găsit şi o soră, şi la început stătea la taifas cu Catherine, o săruta şi hoinărea cu ea, dîndu-i şi o mulţime de daruri. Dar această dragoste îi trecu foarte repede, şi cînd ea deveni ursuză, Hindley se transformă într-un tiran. Cîteva cuvinte din partea ei, din care reieşea că Heathcliff nu-i place, au fost de ajuns pentru a trezi în Hindley toată vechea ură faţă de băiat. Îl alungă din sală, poruncindu-i să stea cu servitorii, şi nu-l mai lăsă să înveţe carte cu pastorul, dar în schimb îl puse să lucreze pe-afară, silindu-l să facă munci tot atît de grele ca orice rîndaş de la fermă.

La început, Heathcliff îşi îndura foarte bine degradarea, căci Cathy îi arăta tot ce învăţa ea şi muncea sau se juca adesea cu el pe cîmp. După cum stăteau lucrurile, eram sigură că vor creşte amîndoi ca doi sălbatici, căci tînărului meu stăpîn nu-i păsa nici de cum se purtau şi nici de ce făceau ei, ci numai să nu-i stea prin preajmă. Dacă ar fi fost după el, nu s-ar fi interesat nici dacă se duc duminica la biserică. Dar cînd copiii lipseau de la slujbă, Joseph şi pastorul îl dojeneau pentru nepăsarea lui; atunci îşi aducea aminte de ei şi poruncea ca Heathcliff să fie biciuit, iar pe Catherine o oprea de la mîncare fie la prînz, fie seara. Pentru copii însă, una din cele mai mari plăceri era să fugă de dimineaţă peste dealuri şi să rămînă acolo ziua întreagă, iar pedeapsa ce urma însemna pentru ei o nimica toată de care rîdeau. Pastorul putea să-i dea Catherinei să înveţe pe de rost cîte capitole poftea, iar Joseph putea să-l bată pe Heathcliff pînă-l durea braţul; în clipa cînd erau din nou împreună, mai bine zis în minutul în care născoceau vreun plan răutăcios de răzbunare, uitau totul. Nu o dată am plîns în tăcere văzîndu-i cum devin din ce în ce mai nepăsători, dar nu îndrăzneam să-i cert, de frică să nu pierd şi bruma de influenţă pe care-o mai aveam asupra acestor două făpturi părăsite. Într-o duminică seară s-a întîmplat să fie alungaţi din casă pentru că făcuseră zgomot sau pentru cine ştie ce altă greşeală neînsemnată, şi cînd m-am dus să-i chem la cină, nu i-am putut găsi nicăieri. Am scotocit toată casa, curtea şi grajdurile, dar n-am dat de ei. În cele din urmă, Hindley, furios, ne-a spus să ferecăm uşile şi ne-a pus să jurăm că nici unul dintre noi nu-i va lăsa să intre în timpul nopţii. Toţi sau dus la culcare, dar eu, prea speriată ca să pot dormi, am deschis ferestrele odăii mele şi, cu toate că ploua, am scos capul afară să le pîndesc sosirea. Eram hotărîtă, în ciuda

opreliştii lui Hindley, să-i las să intre în casă dacă s-ar fi întors. După cîtăva vreme am auzit nişte paşi urcînd drumul spre casă şi am văzut lumina unui felinar licărind prin spărturile gardului. Mi-am aruncat un şal pe cap şi am ieşit afară, ca nu cumva hoinarii să bată în uşă şi să-l trezească pe domnul Earnshaw. Era Heathcliff. Cînd l-am văzut singur, am tresărit.

— Unde-i domnişoara Catherine ? ! am strigat în grabă. Sper că nu i s-a întîmplat nimic...

— La Thrushcross Grange, mi-a răspuns, şi ar fi trebuit să fiu şi eu tot acolo, dar ăia nu sînt destul de binecrescuţi ca să mă fi poftit şi pe mine înăuntru.

— Aşa, iar o să-ţi încasezi porţia ! i-am spus ; n-ai să fii mulţumit pînă nu te dă afară de-aici. Cine Dumnezeu v-a spus să mergeţi pînă la Thrushcross Grange ?

— Lasă-mă să-mi lepăd hainele astea ude şi am să-ţi povestesc totul, Nelly, mi-a răspuns el.

L-am rugat să aibă grijă să nu-l trezească pe stăpîn, şi, în timp ce se dezbrăca şi eu aşteptam să sting luminarea, el continuă :

— Cathy şi cu mine am fugit din spălătorie ca să putem hoinări în voie şi, zărind luminile de la Grange, ne-am gîndit să ne ducem pînă acolo, să vedem dacă şi copiii Linton îşi petrec serile de duminică tremurînd prin colţuri, în timp ce tatăl şi mama lor şed la masă mîncînd şi bînd, cîntînd, rîzînd şi încălzindu-şi mîinile la para focului. Crezi că aşa făceau ? Ori crezi că citeau predici sau îi catehiza servitorul lor şi-apoi erau puşi să înveţe pe de rost o coloană întreagă de nume din *Biblie* dacă nu răspundeau bine ?

— Probabil că nu, i-am spus, dar nu mă îndoiesc că aceia sînt copii buni, cuminţi şi nu merită ca lumea să se poarte cu ei aşa cum se poartă cu voi, care sînteţi aşa de neascultători.

— Lasă-te de predici, Nelly ! spuse el. Fleacuri ! Am gonit fără oprire din vîrful dealului de la Wuthering Heights pînă la parc ; Catherine a pierdut cursa, căci era desculţă. Mîine va trebui să-i cauţi pantofii prin băltoace. Ne-am strecurat printr-o spărtură din gard, am urcat pe dibuite poteca şi ne-am aşezat pe un ghiveci de flori chiar sub fereastra salonului. Lumina străbătea prin obloane, căci nu le închiseseră, iar perdelele erau numai pe jumătate trase. Amîndoi am putut privi înăuntru, stînd pe piatra de la temelia casei şi agăţîndu-ne de marginea ferestrei. Şi am văzut — ah, ce frumos era ! — o încăpere minunată, acoperită cu un covor roşu, cu scaune şi mese îmbrăcate în roşu şi un tavan curat, alb, cu chenar aurit, din mijlocul căruia cădea o ploaie de picături de sticlă atîrnată pe lanţuri de argint, strălucind în lumina dulce a unor mici făclii de ceară. Bătrînii, domnul şi doamna Linton, nu erau acolo ; Edgar şi sora lui aveau camera întreagă la dispoziţia lor. N-ar fi trebuit să fie fericiţi ? Noi, în locul lor, ne-am fi crezut în cer ! Şi acum, ghici ce făceau copiii aceia cuminţi ? Isabella, care cred că are unsprezece ani, un an mai puţin decît Cathy, zăcea într-un capăt al odăii ţipînd şi urlînd ca şi cum vrăjitoarele ar fi înfipt în ea nişte ace înroşite la foc. Edgar, lîngă cămin, plîngea încet ; iar în mijlocul mesei şedea un căţeluş care-şi scutura laba şi lătra. Din învinuirile pe care şi le aduceau unul altuia, am înţeles că fuseseră cît pe-aci să rupă cîinele în două. Idioţii ! Iată plăcerea lor : se certaseră care să pună mîna pe un ghemotoc de păr cald şi, după ce se luptaseră amîndoi pentru el, începuseră să plîngă pentru că nu mai avea chef să-l ia. Am rîs în gura mare de cei doi răsfăţaţi, dispreţuindu-i din toată inima. M-ai prins tu pe mine vreodată că vreau să iau vreun lucru pe care-l doreşte Catherine ? Sau ne-ai găsit, atunci cînd stăm singuri, chinuind cîinii, plîngînd, sau rostogolindu-ne pe jos, fiecare în cîte un capăt al încăperii ?

N-aş da pentru nimic în lume traiul meu de-aci pe viaţa lui Edgar Linton la Thrushcross Grange, nu zău, nici dacă în schimb aş putea să-l azvîrl pe Joseph de pe cea mai înaltă muche a acoperişului şi să vopsesc faţa casei cu sîngele lui Hindley !

— Taci, taci, Heathcliff ! l-am întrerupt. Mai bine spune-mi cum de-ai lăsat-o pe Catherine acolo ?

— Ţi-am spus că am început să rîdem, îmi răspunse. Copiii Linton ne-au auzit şi dintr-o singură mişcare au ţîşnit la uşă ca săgeţile ; întîi a fost tăcere, după aceea un strigăt : „Oh, mama, mama ! Oh, papa ! Oh, mama, veniţi încoace ! Oh, papa !“ Îţi jur că aşa răcneau ! Noi făceam un tărăboi nemaipomenit, căci voiam să-i speriem şi mai tare ; apoi am încercat să ne dăm jos de pe marginea ferestrei, pentru că trăsese cineva zăvoarele şi-am socotit că e mai bine să fugim. Eu o ţineam pe Cathy de mînă şi-o trăgeam după mine, dar deodată căzu. „Fugi, Heathcliff, fugi ! mi-a şoptit ea. Au dat drumul buldogului şi m-a înşfăcat de picior !“ Diavolul o prinsese de gleznă, Nelly, am auzit şi eu smiorcăiala lui scîrboasă. Cathy n-a ţipat — nu ! — i-ar fi fost ruşine să ţipe chiar de-ar fi fost străpunsă de coarnele unui taur înfuriat. Dar eu am ţipat ! Am urlat atîtea blesteme, c-aş fi putut nimici toţi diavolii creştinătăţii, apoi am pus mîna pe-o piatră şi-am băgat-o în gura dulăului, încercînd din răsputeri să i-o vîr pe gît. În cele din urmă a venit o slugă cu un felinar, răcnind : „Ţine-l bine, Skulker, ţine-l bine !“ Dar cînd a văzut ce vînase Skulker, schimbă tonul. Cîinele era aproape sugrumat, limba lui enormă, roşie îi atîrna din gură de-o şchioapă, iar din buzele-i răsfrînte curgeau bale însîngerate. Omul o ridică numaidecît pe Cathy ; îi era rău, nu de frică, sînt sigur, ci de durere. O duse în casă ; eu l-am urmat, blestemînd şi ameninţînd. „Ce-ai vînat, Robert ?“ strigă Linton din uşă. „Skulker a prins o fetiţă, domnule, a răspuns acesta ; şi uite că mai e şi-un băiat, a adăugat înhăţîndu-mă, care pare să fie un derbedeu fără pereche ! Cred că hoţii voiau să-i vîre pe fereastră. Iar după ce-am fi adormit, copiii ăştia le-ar fi deschis uşile, şi banda de hoţi ne-ar fi putut omorî în voie. Ţine-ţi gura, hoţule, gură spurcată ce eşti ! Taci, că spînzurătoarea te-aşteaptă. Domnule Linton, domnule, nu lăsaţi puşca din mînă !“ „Nu, nu, Robert, răspunse bătrînul nerod ; banditii ştiu că ieri mi-am încasat arenzile şi au plănuit bine lovitura. Intraţi ! Le-arăt eu lor primire ! Ia vezi, John, du-te şi pune lanţul. Jenny, dă-i apă lui Skulker. Să-şi bată joc de-un magistrat chiar în casa lui, şi încă în ziua sabatului ! Obrăznicia lor nu cunoaşte margini ! Oh, scumpa mea Mary, uită-te aici ! Nu te speria, nu-i decît un băieţaş, dar mîrşăvia i se citeşte deslușit pe faţă. N-ar fi o binefacere pentru ţară dacă l-am spînzura imediat, înainte de a-şi arăta firea nu numai prin trăsăturile feţei, ci şi prin fapte ?“ Mă împinse sub candelabru, şi doamna Linton îşi puse ochelarii pe nas, ridicîndu-şi mîinile de spaimă. Laşii aceia de copii se apropiară tiptil, iar Isabella gîngăvi : „Vai, ce înspăimîntător e ! Închide-l în pivniţă, papa. E exact ca fiul ghicitoarei care mi-a furat fazanul domesticit. Nu-i aşa, Edgar ?“

În timp ce mă cercetau, sosi şi Cathy ; auzise ultima observaţie şi începu să rîdă. Edgar Linton, după ce o privi cu atenţie, îşi adună minţile într-atît, încît o recunoscu. Ştii, ei ne văd la biserică, în altă parte n-avem unde-i întîlni. „E domnişoara Earnshaw, şopti Edgar Linton mamei lui ; şi uite cum a muşcat-o Skulker, uite cum îi sîngerează piciorul !“

„Domnişoara Earnshaw ? Prostii ! strigă doamna. Cum poate hoinări domnişoara Earnshaw pe cîmpuri cu un ţigan ? Şi totuşi copila e în doliu — desigur că ea e — vai, dacă rămîne schiloadă pe viaţă ? !“

„Ce nepăsare condamnabilă din partea fratelui ei! exclamă domnul Linton, întorcîndu-se spre Catherine. Am înțeles eu din spusele lui Shielders (acela era pastorul, domnule) c-o lasă să crească ca o adevărată păgînă. Dar ăsta cine-i, de unde și-o fi cules asemenea tovarăș ? A, da, să știi că el e strania achiziție a fostului meu vecin — făcută cu prilejul călătoriei lui la Liverpool — un mic indian sau un copil părăsit de-un american sau de-un spaniol."

„Un băiat rău, în orice caz, spuse bătrîna doamnă, și cu totul nepotrivit într-o casă ca lumea! Linton, ai observat cum vorbește ? Sînt îngrozită ca nu cumva să fi auzit și copiii mei ce-a spus."

Eu am început din nou cu înjurăturile — nu te supăra, Nelly — și atunci i-au poruncit lui Robert să mă scoată din casă. Eu n-am vrut să plec fără Cathy. Dar el m-a tîrît în grădină, mi-a vîrît cu de-a sila un felinar în mînă, m-a asigurat c-o să-i spună el domnului Earnshaw cum m-am purtat și, poruncindu-mi s-o iau din loc imediat, încuie repede ușa pe dinăuntru! Perdelele erau legate cu un șnur la un colț al ferestrei, așa c-am început să-i spionez din nou ; căci de cumva Catherine ar fi vrut să plece și ei nu i-ar fi dat drumul, aveam de gînd să sparg ferestrele acelea mari ale lor într-un milion de bucăți. Ea ședea liniștită pe canapea. Doamna Linton îi scosese de pe umeri pelerina cenușie a lăptăresei, pe care o luasem cu împrumut pentru excursia noastră, și după cum dădea din cap cred că o dojenea. Cathy e o domnișoară, de aceea se purtau cu ea altfel decît cu mine. Apoi veni o servitoare care aduse un lighean cu apă caldă și-i spălă picioarele ; domnul Linton i-a pregătit un pahar mare cu vin fiert, Isabella i-a pus o farfurie întreagă de prăjituri în poală, în timp ce Edgar stătea la oarecare depărtare, cu gura căscată. După aceea i-au uscat și pieptănat părul ei minunat, i-au dat o pereche de

papuci enormi și au împins-o cu scaun cu tot lîngă foc. Iar eu am lăsat-o acolo cît se poate de veselă, împărțindu-și mîncarea cu cățelul și cu Skulker, pe care-l ciupea din timp în timp de bot, ceea ce aprindea o scînteie de veselie în ochii albaștri și goi ai membrilor familiei Linton, slabă oglindire a chipului ei încîntător. I-am văzut pe toți copleșiți de o admirație prostească ; ea le e atît de superioară, e mai presus de toate făpturile de pe lume, nu-i așa, Nelly ?

— Afacerea asta o să aibă mai multe urmări decît crezi tu, i-am răspuns, învelindu-l ; apoi am stins lumînarea. Nu te mai astîmperi, Heathcliff, și domnul Hindley o să ia măsuri aspre, ai să vezi!

Vorbele mele s-au dovedit a fi mai adevărate decît aș fi dorit. Această aventură nenorocită l-a înfuriat pe Earnshaw. A doua zi a venit la noi domnul Linton în persoană, ca să dreagă lucrurile, și-l dojeni în așa măsură pe tînărul nostru stăpîn pentru felul în care-și conduce familia, încît Hindley fu silit să se gîndească serios la ceea ce se petrece în jurul lui. Heathcliff n-a fost bătut cu biciul, dar i s-a spus că la prima vorbă pe care o va spune domnișoarei Catherine va fi dat afară din casă. Iar doamna Earnshaw a hotărît s-o țină în frîu pe cumnata ei de îndată ce aceasta se va întoarce acasă, folosind nu forța, ci duhul blîndeții ; de altfel, și-ar fi dat seama că nu-i de făcut nimic cu forța.

CAPITOLUL 7

Cathy a rămas la Thrushcross Grange pînă la Crăciun, adică cinci săptămîni. În răstimp glezna i se vindecase complet, și purtările i se îmbunătățiseră simțitor. Stăpîna noastră se dusese de mai multe ori s-o vadă și începu să-și pună în aplicare planul de reeducare a lui Cathy, căutînd să-i trezească respectul de sine însăși. În acest scop îi dădu rochii frumoase și îi făcu multe complimente pe care fetița le primea cu plăcere. Așa că, în locul unei mici făpturi sălbatice, care umbla cu capul gol și făcea gesturi nestăpînite, se repezea în casă sărind și se năpustea asupra noastră și ne strîngea în brațe așa de tare încît ni se tăia răsuflarea, văzurăm descălecînd de pe un ponei frumos și negru, o persoană plină de ifose, cu bucle castanii ce atîrnau de sub borurile unei pălării de fetru, garnisită cu pene, purtînd un costum de călărie cu fustă lungă, pe care trebuia s-o ridice cu ambele mîini pentru a putea păși în casă. Hindley o ajută să coboare de pe cal, exclamînd cu încîntare :

— Cathy, ești o frumusețe ! Cît pe-aci să nu te recunosc, arăți ca o *lady !* Isabella Linton nu se poate compara cu ea, nu-i așa, Frances ?

— Isabella nu-i atît de dăruită de la natură, răspunse soția lui, dar Cathy trebuie să ia seama ca nu

cumva să se sălbăticească din nou. Ellen, ajut-o pe domnișoara Catherine să se dezbrace... stai, scumpa mea, ai să-ți strici buclele, lasă-mă să-ți dezleg pălăria.

Îi scosei haina, și de sub ea apăru, strălucitoare, o fustă de mătase în carouri, pantaloni albi și ghete de lac ; iar în timp ce ochii îi scînteiau de bucurie văzînd cum cîinii se apropie de ea sărind, ca pentru a-i ura bun venit, abia îndrăzni să se atingă de ei, ca nu cumva să-și murdărească hainele ei frumoase. Mă sărută ușor ; eram plină toată de făină, căci făceam prăjiturile de Crăciun, și nu mă putea strînge în brațe. După aceea privi în jur căutîndu-l pe Heathcliff. Doamna și domnul Earnshaw urmăreau cu îngrijorare revederea, crezînd că din această întîlnire își vor putea da în oarecare măsură seama cît erau de întemeiate speranțele lor de a-i despărți.

În primul moment a fost greu să dăm de Heathcliff. Dacă înainte de plecarea Catherinei fusese neîngrijit și nu-i păsa cum arată, acum era de zece ori mai rău. Nimeni, în afară de mine, nu avusese grijă să-i spună că-i murdar și să-l silească să se spele măcar o dată pe săptămînă ; de altfel, copiilor de vîrsta lui rareori le place săpunul și apa. De aceea, fără a mai vorbi de hainele lui, tăvălite vreme de trei luni prin noroi și praf, și de părul îmbîcsit și nepieptănat, obrazul și mîinile îi erau într-un hal de murdărie de nedescris. Cînd văzu intrînd în casă o domnișoară strălucitoare și grațioasă, în locul fetișcanei zbîrlite pe care o aștepta, se ascunse în dosul unei bănci.

— Heathcliff nu-i aici ? întrebă Cathy și, scoțîndu-și mănușile, dădu la iveală niște degete uimitor de albe, căci stătuse atîta vreme în casă și nu pusese mîna pe nimic.

— Heathcliff, poți veni încoace ! strigă domnul Hindley, bucurîndu-se de încurcătura băiatului și în-

cîntat că-l vede silit să apară în fața ei ca un golan respingător. Poți să-i urezi domnișoarei Catherine bun venit, ca și ceilalți servitori.

Cathy, zărindu-și prietenul în ascunzișul său, zbură pînă la el și-l îmbrățișă ; într-o secundă îl sărută de șapte sau opt ori pe obraz, apoi se opri și, dîndu-se un pas înapoi, izbucni în hohote de rîs, exclamînd :

— Vai, cît ești de negru și de morocănos ! Și, vai, cît de ciudat și întunecat ! Dar poate așa mi se pare mie, pentru că m-am învățat cu Edgar și cu Isabella Linton. M-ai uitat oare, Heathcliff ?

Întrebarea ei nu era neîntemeiată, căci rușinea și mîndria așternuseră pe fața lui o îndoită întunecare, făcîndu-l să stea încremenit.

— Strînge-i mîna, Heathcliff, zise domnul Earnshaw cu superioritate ; așa, o dată ți-e îngăduit.

— Nu, nu vreau, răspunse băiatul, care, în sfîrșit, își recăpătase graiul ; nu mă las batjocorit. Asta nu rabd !

Și era gata s-o zbughească din casă, dar domnișoara Cathy puse iarăși mîna pe el.

— N-am vrut să rîd de tine, îi zise, dar nu m-am putut stăpîni ; haide, Heathcliff, dă măcar mîna cu mine ! De ce ești îmbufnat ? Am rîs numai pentru că-mi pari atît de ciudat ! Dacă te speli pe obraz și-ți perii părul, totul va fi în ordine. Dar ești așa de murdar ! !

Își plimbă privirea îngrijorată de la degetele lui murdare, pe care le ținea în mîna ei, la rochia pe care o purta, conștientă că atingerea lor nu i-ar putea-o înfrumuseța.

— Nu trebuia să te atingi de mine ! îi răspunse el, urmărindu-i privirea și smulgîndu-și mîna din mîna ei. O să fiu murdar dacă-mi place ; și-mi place să fiu murdar, și voi fi murdar.

Și zicînd asta, o zbughi din cameră cu capul înainte, spre marea plăcere a stăpînului și stăpînei și spre profunda tulburare a domnișoarei Catherine, care nu putea înțelege pentru ce observațiile ei provocaseră o asemenea răbufnire de mînie.

După ce mi-am făcut datoria de cameristă pe lîngă noua venită și mi-am pus prăjiturile la cuptor, am înveselit sala și bucătăria cu niște focuri mari, așa cum se cuvine în ajun de Crăciun, și m-am pregătit să mă distrez de una singură, cîntînd mai multe colinde, fără a ține seama de părerile lui Joseph, care socotea că melodiile vesele pe care le alesesem sînt cîntece lumești. El se retrăsese să se roage singur în odaia lui, iar domnul și doamna Earnshaw căutau s-o distreze pe domnișoara, arătîndu-i o seamă de mărunțișuri pe care le cumpăraseră pentru a le dărui copiilor Linton, drept recunoștință pentru bunătatea lor. Îi poftiseră pentru a doua zi la Wuthering Heights, dar doamna Linton acceptase invitația cu o singură condiție : ca odoarele ei să fie cu toată grija ținute departe de acel „băiat rău, care înjură".

Așa că rămăsesem singură. Simțeam mirosul puternic de mirodenii al prăjiturilor care se coceau ; admiram vasele de bucătărie strălucitoare de curățenie, ceasul lustruit și împodobit cu iederă, vasele de argint înșirate pe-o tavă gata să fie umplute cu bere caldă și parfumată și, mai presus de toate, roadele grijii mele deosebite : curățenia imaculată a pardoselii, bine măturată și bine spălată. În sinea mea am adus laudele cuvenite fiecărui obiect în parte, apoi mi-am reamintit că bătrînul Earnshaw venea în bucătărie după ce totul fusese rînduit, îmi spunea că sînt o fată bună și-mi strecura în mînă un șiling, ca dar de Crăciun. De-aici gîndurile mele trecură la dragostea lui pentru Heathcliff și la groaza pe care-o avea ca nu

cumva după moartea lui băiatul să sufere disprețul celorlalți. Asta, firește, mă făcu să mă gîndesc la starea actuală a sărmanului băiat și, de unde cîntam, m-am trezit plîngînd. Dar foarte curînd mi-am dat seama că ar fi mai cuminte să caut să îndulcesc parte din nedreptățile pe care le îndura, decît să vărs lacrimi din pricina lor ; m-am ridicat și am ieșit în curte să-l caut. Nu era departe ; l-am găsit țesălînd părul strălucitor al noului ponei din grajd și dînd de mîncare celorlalte vite, ca de obicei.

— Grăbește-te, Heathcliff ! îi zisei ; e tare plăcut în bucătărie, iar Joseph e sus. Grăbește-te și vino să te îmbrac frumos, pînă nu sosește domnișoara Cathy ; atunci veți putea sta împreună, locul întreg din fața căminului va fi numai pentru voi doi, și veți putea pălăvrăgi în voie pînă la culcare.

El își văzu de treabă fără a-și întoarce măcar capul spre mine.

— Vino, hai, vii ? îi zisei din nou. Am făcut pentru fiecare din voi cîte un cozonăcel și ție îți trebuie cel puțin o jumătate de ceas ca să te îmbraci ca lumea.

Așteptai cinci minute, dar, neprimind răspuns, am plecat. Catherine cină cu fratele și cumnata ei, iar Joseph și cu mine avurăm parte de-o masă nu prea prietenoasă, piperată dintr-o parte cu dojeni, iar din alta cu obrăznicii. Prăjitura și brînza lui Heathcliff au rămas toată noaptea pe masă, pentru iele. Își făcu de lucru pînă la nouă seara, apoi se urcă, mut și posomorît, în odaia lui. Cathy stătu trează pînă tîrziu, căci avea o mulțime de lucruri de pregătit pentru primirea noilor ei prieteni. O dată veni în bucătărie să stea de vorbă cu vechiul ei prieten ; dar, negăsindu-l, se opri să mă întrebe ce se petrece cu el, apoi se întoarse din nou în casă. Dimineața, Heathcliff se sculă devreme și, fiind zi de sărbătoare, se duse să-și plimbe amărăciunea

pe coclauri și nu se întoarse decît după ce întreaga familie plecase la biserică. Postul și reculegerea păreau să-l fi înseninat. După ce-mi dădu cîteva tîrcoale, făcîndu-și curaj, exclamă brusc :

— Nelly, îmbracă-mă ca lumea ! Am hotărît să fiu cuminte !

— E și vremea, îi spusei. Ai supărat-o pe Catherine, și sînt sigură că-i pare rău că s-a întors acasă ! Te porți de parcă ai invidia-o pentru că i se dă mai multă atenție decît ție.

Că ar fi putut-o invidia pe Catherine, îi era de neînțeles, dar c-a supărat-o înțelese numaidecît.

— A spus că-i supărată ? întrebă el, privindu-mă foarte serios.

— Azi-dimineață, cînd i-am spus c-ai plecat, a plîns.

— O fi, dar eu am plîns astă-noapte, răspunse ; și-aveam mai multe motive decît ea să plîng.

— Da, aveai motive să te duci la culcare cu inima plină de mîndrie și cu stomacul gol, îi zisei. Oamenii orgolioși își fac singuri griji și necazuri. Dar dacă ți-e rușine de purtarea ta, trebuie să-i ceri iertare, nu uita, cînd se întoarce. Trebuie să te duci la ea și să-i spui că vrei s-o săruți și să-i mai spui... în fine, tu știi cel mai bine ce să-i spui ; dar fă-o din tot sufletul, și să nu crezi că din pricina hainelor ei frumoase s-a schimbat, înstrăinîndu-se de tine. Iar acum, cu toate că trebuie să pregătesc prînzul, am să-mi fac timp și-am să te gătesc încît Edgar Linton să pară o marionetă pe lîngă tine ; așa și este. Tu ești mai tînăr, dar fac prinsoare că ești mai înalt și ai umerii de două ori mai lați decît el ; ai putea să-l trîntești la pămînt cît ai clipi din ochi ! Nu-i așa că ai fi în stare ?

Fața lui Heathcliff se lumină pentru o clipă ; dar el se întunecă din nou și oftă.

— Știi, Nelly, chiar dacă l-aș trînti de douăzeci de ori la pămînt, el tot nu se face mai urît, și nici eu mai frumos. Aș vrea să am părul blond și pielea albă, să fiu elegant și binecrescut și să am norocul de-a fi tot atît de bogat cît va fi el !

— Și, la fel ca el, s-o strigi pe mama la fiecare pas, adăugai eu, și să tremuri cînd un băiat de la țară ridică pumnul la tine și să stai acasă toată ziua ca nu cumva să te ude ploaia. O, Heathcliff, ești cam slab de înger, îi zisei din nou. Vino la oglindă și-am să-ți arăt eu ce trebuie să-ți dorești. Vezi tu cutele astea dintre ochi, și sprîncenele astea groase, care, în loc să fie arcuite, se adîncesc la mijloc ? Și perechea asta de drăcușori negri, îngropați atît de adînc și care niciodată nu-și deschid cu îndrăzneală ferestrele, ci stau la pîndă lucind pe sub ele, ca niște iscoade ale diavolului ? Dorește și învață să netezești acele cute posomorîte dintre sprîncene, să deschizi tare pleoapele și să schimbi drăcușorii în îngeri plini de încredere, nevinovați, care să nu bănuiască pe nimeni și să nu se îndoiască de nimic, să vadă întotdeauna prieteni acolo unde nu-s siguri că văd dușmani. Caută să n-ai înfățișarea unui dulău arțăgos, care, deși știe că merită loviturile primite, din pricina suferinței lui urăște atît pe cel ce i le dă cît și pe toată lumea.

— Cu alte cuvinte, vrei să spui că trebuie să-mi doresc ochii mari, albaștri, și fruntea netedă a lui Edgar Linton, îmi răspunse Heathcliff. Ei bine, află că le doresc, dar asta nu mă va ajuta să le și capăt.

— O inimă bună te va face să ai o față plăcută, băiete, chiar dac-ai fi negru în toată legea, zisei eu mai departe ; dar o inimă rea schimonosește cel mai frumos obraz în ceva mai urît decît urîtul. Iar acum, după ce-am isprăvit cu spălatul, pieptănatul și bosumflarea, spune și tu dacă nu te poți socoti chiar frumușel ? Și zău că ești frumușel. S-ar putea crede că ești un prinț deghizat. Cine știe dacă nu cumva tatăl tău a fost împăratul Chinei, iar mama ta împărăteasa Indiei, și dacă fiecare din ei n-ar fi putut cumpăra, cu venitul lor pe-o săptămînă, atît Wuthering Heights cît și Thrushcross Grange ?! Poate c-ai fost furat de pirați și adus în Anglia ! În locul tău mi-aș imagina că mă trag dintr-un neam mare și, gîndindu-mă la ce-am fost, aș căpăta curajul și demnitatea de a îndura persecuțiile unui mic fermier !

Am pălăvrăgit așa mai departe și, încetul cu încetul, Heathcliff își descreți fruntea și fața lui căpătă o expresie mai plăcută. Deodată, convorbirea noastră fu întreruptă de zgomotul unei trăsuri care urcase drumul și intra în curte. El fugi la fereastră și eu la ușă ; am ajuns tocmai la timp ca să-i putem vedea pe cei doi tineri Linton înfofoliți, în paltoane și blănuri, coborînd din trăsura familiei, iar pe cei din familia Earnshaw descălecînd ; iarna deseori se duceau călare la biserică. Catherine prinse de mînă pe cei doi copii, îi conduse în casă și-i așeză în fața focului, care foarte curînd le îmbujoră obrajii.

L-am îndemnat pe Heathcliff să se grăbească să le arate cît e de prietenos. Mă ascultă numaidecît ; dar, spre ghinionul lui, în momentul în care deschidea ușa bucătăriei ca să iasă, Hindley, din cealaltă parte o împingea ca să intre. Se întîlniră, și stăpînul, enervat, văzîndu-l curat și vesel, sau vrînd poate să-și respecte făgăduiala făcută doamnei Linton, îl îmbrînci brusc înapoi și-i porunci, furios, lui Joseph :

— Scoate-l pe individ din odaie și trimite-l în pod pînă după masă. Dacă rămîne singur aici, are să-și vîre degetele în tarte și are să fure fructele din ele.

— Nu, domnule, nu m-am putut opri să-i răspund, n-are să se atingă de nimic. Cred că și el are dreptul la o parte din bunătățile astea, ca și noi de altfel.

— Are să-şi primească ce i se cuvine din mîna mea, dacă-l mai prind pe-aici înainte de a se întuneca ! strigă Hindley. Ieşi afară, vagabondule ! Ce te fudulești ca un cocoș ? Acuşi pun mîna pe unul din zulufii tăi eleganţi şi-ai să vezi cum o să ţi-l lungesc !

— Sînt destul de lungi şi-aşa, zise tînărul domn Linton, care privea pe furiş din pragul uşii. Mă mir că nu-i dau dureri de cap. Iar deasupra ochilor parc-ar avea o coamă de mînz.

Făcu observaţia asta fără intenţia de a-l jigni pe Heathcliff ; dar firea violentă a acestuia nu era făcută să rabde vreun cuvînt ce semăna a obrăznicie, mai cu seamă cînd venea din partea tînărului Linton, pe care părea să-l urască încă de pe-atunci ca pe-un rival. Puse mîna pe un castron plin cu sos de mere fierbinte (primul obiect care-i căzu în mînă) şi-l azvîrli aşa, plin cum era, peste obrazul şi gîtul vorbitorului, care începu să se văicărească atît de cumplit, încît Isabella şi Catherine veniră în goana mare la faţa locului. Domnul Earnshaw îl înhăţă pe vinovat şi-l duse în odaia lui unde, fără îndoială, i-a administrat un straşnic remediu pentru a-i răcori criza de furie, căci se întoarse roşu la obraz şi cu răsuflarea tăiată. Eu am luat o cîrpă de vase şi am început să frec, mînioasă, nasul şi gura lui Edgar, spunîndu-i că bine-a păţit dacă se amestecă în treaba altuia. Sora lui începu să plîngă şi să spună că vrea să se întoarcă acasă, iar Cathy, năucă, stătea lîngă ei, cu obrajii roşii de ruşine.

— N-ar fi trebuit să vorbeşti cu el ! îi spuse domnului Linton pe un ton dojenitor. Era prost dispus ; şi acum, iată, ne-ai stricat toată ziua. Pe el o să-l bată, şi eu nu pot răbda să-l bată ! Nu mai pot mînca nimic. Pentru ce-ai vorbit cu el, Edgar ?

— N-am vorbit cu el, spuse plîngînd în hohote tînărul ; apoi se smuci din mîinile mele şi începu să se

curețe cu batista lui de olandă. I-am făgăduit mamei că n-am să-i spun nici o vorbă şi m-am ţinut de făgăduială ; n-am vorbit cu el.

— Bine, atunci nu mai plînge, răspunse Catherine cu dispreţ, doar nu te-a omorît. Nu face şi tu atîta zarvă ; uite, vine fratele meu ! Taci, Isabella ! Ţi-a făcut cineva ţie vreun rău ?

— Haideţi, copii, fiecare la locul lui ! strigă Hindley cu un aer agitat. M-am încins de-a binelea cu bestia aceea de băiat. Iar data viitoare, domnule Edgar, fă-ţi dreptate singur, cu pumnii dumitale, să vezi ce poftă de mîncare-o să capeţi !

Şi în faţa unor bucate atît de bine mirositoare, îşi recăpătară cu toţii calmul. Plimbarea le deschisese pofta de mîncare şi se mîngîiară uşor, căci lor nu li se întîmplase de fapt nici o nenorocire. Domnul Earnshaw le umplu farfuriile cu bunătăţi, iar doamna îi înveseli povestindu-le lucruri hazlii. Eu stăteam la spatele scaunului ei şi mă întristasem văzînd-o pe Catherine, care, cu ochii uscaţi şi cu un aer indiferent, începuse să taie aripa de gîscă din faţa ei. „Ce copil nesimţitor ! îmi zisei, cît de uşor trece peste necazurile vechiului ei tovarăş de joacă ! N-aş fi crezut să fie atît de egoistă !" Dar Cathy duse o îmbucătură pînă la gură, apoi o puse din nou în farfurie, obrajii i se îmbujorară şi-o năpădiră lacrimile. Scăpă furculiţa pe jos. Se aplecă cu grabă, ascunzîndu-se sub faţa de masă ca ceilalţi să nu-i observe emoţia. N-am mai spus că-i nesimţitoare, căci mi-am dat seama de tortura pe care o îndurase toată ziua şi de strădania ei ca să rămînă cu orice preţ singură, să se poată duce pînă la Heathcliff ; dar, după cum am descoperit mai tîrziu cînd am încercat să-i duc în ascuns de mîncare stăpînul îl încuiase sus, în pod.

Seara am dansat. Atunci Cathy, întrucît Isabella Linton n-avea cu cine dansa, l-a rugat pe domnul Hindley să-i dea drumul. Rugămințile ei fură însă zadarnice, iar eu am fost desemnată să umplu golul. Agitația dansului ne făcu să uităm tot necazul, și plăcerea noastră crescu și mai mult cînd sosi orchestra din Gimmerton, compusă din cincisprezece instrumente: o trompetă, un trombon, clarinete, basuri, cornuri de vînătoare și un violoncel, în afară de coriști. Aceștia se duc întotdeauna, de Crăciun, pe la casele mai respectabile, unde li se dau ceva bani; pentru noi era o mare sărbătoare cînd îi auzeam cîntînd. După ce-au intonat colindele obișnuite, le-am cerut să ne cînte și cîteva melodii vesele. Doamnei Earnshaw îi plăcea muzica, așa că ne-au cîntat mult.

Și Catherinei îi plăcea; dar, pretinzînd că sunetele sînt mai dulci auzite din capul scării, se urcă sus, în întuneric. Eu am urmat-o. Ușa sălii se închise și nimeni n-a observat lipsa noastră. Era atîta lume! Cathy nu se opri în capul scării, ci se urcă sus, în podul unde era încuiat Heathcliff, și-l strigă. La început, refuză cu încăpățînare să-i răspundă; dar ea stărui și în cele din urmă îl convinse să stea de vorbă cu ea printre scînduri. Eu i-am lăsat pe bieții copii să vorbească netulburați, pînă cînd mi s-a părut că muzica e pe cale să se oprească, pentru ca muzicanții să poată gusta și ei cîte ceva; atunci am alergat iute pe scară să-i dau de veste. Dar în loc s-o găsesc afară, îi auzii glasul înăuntru. Maimuțica se strecurase pe acoperiș printr-o ferestruică, și intrase în podul unde era încuiat Heathcliff. Cu mare greutate am putut-o scoate de acolo. O dată cu Catherine, ieși și Heathcliff, și ea stărui să-l iau cu mine în bucătărie, deoarece Joseph plecase la un vecin ca să nu mai audă cîntecele noastre „diavolești", cum le zicea el. Le-am spus

că nu vreau să-i încurajez cu nici un preț în șiretlicurile lor, dar deoarece prizonierul ajunase de ieri de la amiază, am hotărît să închid de data asta ochii și să-l păcălim pe domnul Hindley; Heathcliff coborî, eu îi pusei un scaun lîngă foc și-i dădui o mulțime de bunătăți; dar băiatul se simțea rău și nu putu mînca decît foarte puțin, iar toate încercările mele de a-l distra fură respinse. Își sprijini coatele pe genunchi, bărbia în palme și rămase mut, cufundat în gînduri. Cînd l-am întrebat la ce se gîndește, mi-a răspuns pe un ton grav:

— Caut să văd cum am să-i pot plăti toate astea lui Hindley. Nu-mi pasă cît voi avea de așteptat, dacă pînă la urmă tot i le voi plăti. Sper să nu moară înainte!

— Rușine să-ți fie, Heathcliff, îi spusei. Numai Dumnezeu are dreptul să pedepsească pe cei răi; noi trebuie să învățăm să iertăm.

— Nu. Dumnezeu n-ar avea nici pe departe satisfacția pe care aș avea-o eu, răspunse el. Vreau numai să descopăr cea mai bună cale! Las' pe mine! Îmi fac eu planul. Cîtă vreme mă gîndesc la asta, nu simt nici o durere.

— Dar, domnule Lockwood, eu uit că poveștile astea nu vă pot distra. Îmi pare rău că m-am luat atîta cu vorba... mîncarea vi s-a răcit și picați de somn! V-aș fi putut spune povestea lui Heathcliff, adică tot ce-ar fi trebuit să știți despre el, în cîteva cuvinte.

Apoi menajera mea se opri din vorbă, se ridică și începu să-și strîngă lucrul; dar eu nu mă simțeam în stare să mă mișc de lîngă cămin și somnul nu voia să vină.

— Ia loc, doamnă Dean, strigai, mai rămîi o jumătate de oră! Foarte bine ai făcut că mi-ai povestit

totul aşa, pe îndelete. Aşa-mi place, şi trebuie să-mi spui toată povestea tot aşa. Căci fiecare personaj despre care mi-ai vorbit mă interesează într-un fel sau altul.

— Acuşi bate ceasul unsprezece, domnule.

— N-are a face, n-am obiceiul să mă culc la ore mari. Pentru un om care doarme pînă la zece dimineaţa, ora unu sau două e foarte potrivită.

— N-ar trebui să dormiţi pînă la zece. Pînă la ora aceea partea cea mai frumoasă a dimineţii a şi trecut. Omul care nu şi-a isprăvit jumătate din munca zilei pînă la ora zece riscă să nu facă nimic nici în cealaltă jumătate.

— Cu toate acestea ia loc din nou, doamnă Dean, căci mîine am de gînd să lungesc noaptea pînă după-amiază. Presimt că am răcit zdravăn, dacă n-o fi chiar ceva mai grav.

— Sper că nu, domnule. Bine, dar daţi-mi voie să sar peste trei ani : în timpul acela doamna Earnshaw...

— Nu, nu, nu admit asta. Poţi să-ţi imaginezi ce stare sufletească ai avea dacă pe covorul din faţa dumitale ar sta o pisică ce şi-ar linge pisoii, iar dumneata ai urmări-o cu atîta atenţie, încît dacă ar uita să lingă urechea unui pisoi, ţi-ai ieşi din fire ?

— Într-o foarte adormitoare dispoziţie, aş spune.

— Dimpotrivă, în starea aceasta omul este foarte surescitat. Aşa sînt eu acum, şi de aceea te rog să povesteşti mai departe cu de-amănuntul. Pentru mine, oamenii de pe-aici sînt cu mult mai interesanţi decît cei de la oraş, după cum un păianjen e mai important pentru un om din închisoare decît pentru cei dintr-o casă ţărănească ; şi totuşi interesul acesta deosebit nu se datorează numai situaţiei spectatorului. Oamenii de-aici trăiesc mai intens, mai adînc şi mai puţin superficial, nu sînt supuşi efemerului şi frivolităţilor.

Încep să cred că aici ai putea iubi toată viaţa o singură fiinţă. Pînă acum eram cu desăvîrşire convins că nu există dragoste care să dureze mai mult de un an. Situaţia unora seamănă cu aceea a unui om flămînd aşezat la masă în faţa unui fel unic de mîncare, asupra căruia îşi concentrează toată pofta, preţuindu-l după cum se cuvine ; a altora, cu aceea a omului poftit la un ospăţ cu bucate diverse pregătite de bucătari francezi ; poate că din acest ospăţ omul nostru va alege tot cu atîta plăcere, dar în preţuirea şi amintirea lui fiecare fel nu va fi decît o neînsemnată fărîmă.

— Oh ! Noi cei de pe-aici sîntem aidoma cu oamenii de pretutindeni, dacă reuşiţi să ne cunoaşteţi, observă doamna Dean, cam mirată de spusele mele.

— Iartă-mă, îi răspunsei ; dumneata, doamnă dragă, eşti o mărturie izbitoare împotriva acestei afirmaţii. În afară de cîteva provincialisme neînsemnate, manierele dumitale n-au nici o trăsătură pe care, de obicei, eram obişnuit s-o consider caracteristică tagmei din care faci parte. Sînt convins că dumneata ai gîndit mult mai mult decît gîndesc majoritatea servitorilor, în general. Dumneata ai fost silită să-ţi cultivi mintea pentru că n-ai avut prilejul să-ţi fărîmiţezi viaţa ocupîndu-te cu fel de fel de fleacuri.

Doamna Dean începu să rîdă :

— Eu, din parte-mi, mă consider un soi de om zdravăn şi cuminte, spuse ea ; nu numai pentru c-am trăit printre dealurile astea şi-am văzut an de an aceleaşi feţe şi un şir întreg de fapte, dar şi pentru că am fost supusă unei aspre discipline, care m-a învăţat să fiu înţeleaptă ; şi-apoi am citit şi eu cîte ceva, mult mai mult decît vă închipuiţi dumneavoastră, domnule Lockwood. Nu puteţi deschide o carte din biblioteca asta pe care să n-o fi răsfoit şi eu, şi din fiecare mi-am ales cu cîte ceva, în afară de rîndul acela cu cărţi greceşti şi latineşti şi de cele franţuzeşti ; dar şi

pe-acelea știu să le deosebesc unele de altele ; la mai mult decît atita nu vă puteți aștepta din partea mea ; sînt fată de om sărac. Cu toate astea, dacă vreți să auziți mai departe povestea mea, așa cum v-am spus-o pînă acum, cu de-amănuntul, ar fi mai bine, e drept, să nu rup firul ; și în loc să sar peste trei ani, să mă mulțumesc a trece la vara următoare — vara anului 1778 — cu aproape douăzeci și trei de ani în urmă, adică.

CAPITOLUL 8

În dimineața unei zile frumoase de iunie s-a născut primul copilaș pe care urma să-l cresc eu, și ultimul din vechea familie Earnshaw. Eram la cositul fînului pe un cîmp îndepărtat, cînd fata care ne aducea de obicei prînzul veni în fuga mare, cu un ceas mai devreme, trecînd prin fîneață și strigîndu-mă într-una.

— Oh, ce prunc mare ! spuse ea gîfîind. Cel mai frumos băiat care s-a văzut vreodată pe lume ! Dar doctorul Kenneth zice că doamna o să moară ; zice că de cîteva luni suferă de oftică. L-am auzit cînd i-a spus domnului Hindley ; cică acum, nemaiavînd nimic care s-o țină în viață, are să moară la toamnă. Vino numaidecît acasă. Dumneata, Nelly, trebuie să-l dădăcești, să-l hrănești cu zahăr și lapte și să-i porți de grijă zi și noapte. Ce n-aș da să fiu în locul dumitale ! După ce-o să moară doamna, o să fie ca și copilul dumitale.

— E chiar atît de bolnavă ? am întrebat-o, aruncînd furca la pămînt și legîndu-mi boneta.

— Cred că da, dar se pare că e plină de curaj, răspunse fata ; vorbește de parcă are să trăiască pînă l-o vedea om în toată firea. E fericită pînă peste cap, e un copil atît de frumos ! Eu, să fiu în locul

ei, n-aş muri, m-aş face bine numai uitîndu-mă la el, în ciuda lui Kenneth. Tare m-am înfuriat pe el! Doamna Archer venise jos în sală să-i arate şi stăpînului îngeraşul, şi faţa lui începuse să se lumineze, cînd cobea cea bătrînă păşi spre el şi-i zise: „Earnshaw, e o binecuvîntare că nevasta dumitale a fost pînă acum cruţată, pentru a-ţi lăsa acest fiu. Cînd a venit aici eram convins că nu va trăi multă vreme, iar acum trebuie să-ţi spun că iarna va aduce probabil şi sfîrşitul ei. N-are rost să te zbuciumi şi să te frămînţi, n-avem ce-i face. De altfel, ar fi trebuit să te gîndeşti mai bine înainte de-a lua de nevastă o fată atît de prăpădită!"

— Şi ce-a răspuns stăpînul? am întrebat-o.

— Cred c-a înjurat, dar mie nu-mi păsa de el, eu voiam să văd pruncul! Şi fata începu din nou să-l descrie, încîntată. Eu, la fel de mişcată, m-am grăbit spre casă; mă bucuram să văd copilul, cu toate că-mi era foarte milă de Hindley. În inima lui nu era loc decît pentru doi idoli: soţia şi el însuşi. Îi iubea peste măsură de mult pe amîndoi, dar pe ea o adora, şi nu prea vedeam cum are să poată îndura pierderea.

Cînd am ajuns la Wuthering Heights l-am găsit stînd în prag; şi în timp ce intram în casă, l-am întrebat ce face copilaşul.

— Mai-mai s-o ia la fugă, Nelly, mi-a răspuns arborînd un zîmbet vesel.

— Şi doamna? am îndrăznit să-l întreb: doctorul zice că...

— Dă-l dracului de doctor! m-a întrerupt roşind. Frances e bine de tot şi de azi într-o săptămînă, pe vremea asta, va fi perfect sănătoasă. Te duci sus? Spune-i te rog că vin şi eu, dacă-mi făgăduieşte că nu va vorbi. Am plecat de lîngă ea fiindcă n-a vrut

să tacă din gură, şi trebuie, spune-i că domnul Kenneth zice că trebuie să stea liniştită.

Eu i-am transmis doamnei Earnshaw mesajul; părea foarte bine dispusă şi mi-a răspuns vesel:

— Abia am scos o vorbă, Ellen, şi de două ori a ieşit din odaie plîngînd. Bine, spune-i că-i făgăduiesc să nu mai vorbesc; dar nu pot să nu rîd de el!

Biata făptură! Pînă-n săptămîna morţii nu şi-a pierdut buna dispoziţie, iar bărbatul ei stăruia cu încăpăţînare, ba chiar cu furie, că sănătatea i se îmbunătăţeşte din zi în zi. Cînd Kenneth i-a spus că în acel stadiu al bolii doctoriile nu-i mai sînt de folos şi n-are rost să mai cheltuiască bani cu îngrijirea ei, Hindley i-a răspuns:

— Ştiu că nu trebuie s-o mai caut... e perfect sănătoasă... şi nu-i mai trebuie nici o îngrijire din partea dumitale! Niciodată n-a fost ofticoasă. A avut febră, dar acum i-a trecut. Pulsul ei bate tot atît de rar ca şi al meu, iar obrajii îi sînt tot atît de reci ca ai mei.

Soţiei i-a spus aceeaşi poveste, şi mi se pare că ea l-a crezut. Dar într-o noapte, pe cînd sta rezemată de umărul lui şi spunea tocmai că are impresia că a doua zi se va putea scula din pat, a avut o criză de tuse foarte uşoară. El a cuprins-o în braţe, ea i-a pus mîinile în jurul gîtului, s-a schimbat la faţă, şi moartă a fost.

Şi aşa cum prezisese fata, copilaşul stăpînului, pe care-l chema Hareton, rămase cu totul pe seama mea. În privinţa copilului, domnul Earnshaw se mulţumea să ştie că-i sănătos şi să nu-l audă niciodată plîngînd. Dar, în ceea ce-l privea pe el, era disperat, durerea lui era de felul acela care nu te lasă să te vaiţi. Nu plîngea şi nici nu gemea. Blestema şi sfida; ura pe Dumnezeu şi pe oameni şi

începu să ducă o viață desfrînată. Servitorii nu i-au putut îndura multă vreme purtarea urîtă și tiranică ; Joseph și cu mine am fost singurii care am rămas. Pe mine nu m-a lăsat inima să dezertez de la datorie, și de altfel trebuie să știți dumneavoastră că eu eram sora lui de lapte și deci mai îngăduitoare față de el decît ar fi putut fi un străin ; iar Joseph a rămas ca să facă pe grozavul cu arendașii și muncitorii și pentru că se simțea sortit să trăiască într-un loc unde găsea nenumărate nelegiuiri de condamnat.

Obiceiurile urîte și tovărășiile rele ale stăpînului n-au fost o pildă bună pentru Catherine și Heathcliff. Modul cum se purta cu acesta din urmă ar fi fost îndeajuns să facă un diavol chiar și dintr-un sfînt. Și adevărul e că în epoca aceea băiatul părea stăpînit de o putere diavolească. Privea încîntat cum Hindley decade fără scăpare și cum devine, din zi în zi, tot mai sălbatic, mai întunecat și mai fioros. Nici nu vă pot descrie ce infern era în casa noastră. Pastorul nu mai dădea pe-acolo, și pînă la urmă nici un om cumsecade nu se mai apropia de noi, cu excepția lui Edgar Linton, care venea adeseori la domnișoara Cathy. La cincisprezece ani, ea era regina acestor ținuturi ; nici o fată nu se putea asemui cu ea ; devenise o făptură încrezută și îndărătnică ! Trebuie să recunosc că, după ce trecuse de anii copilăriei, n-o mai iubeam atît și o înfruntam destul de des, căutînd să-i mai potolesc îngîmfarea. Totuși ea n-a prins niciodată pică pe mine. Era de o statornicie uimitoare în ceea ce privește vechile ei sentimente ; chiar dragostea pentru Heathcliff s-a menținut neclintită ; iar tînărul Linton, cu toată superioritatea lui, numai cu greu a izbutit să trezească în ea sentimente de profunzimea celor pe care le avea față de Heathcliff. Edgar Linton a fost ultimul meu stăpîn : portretul acela de deasupra căminului e al lui. Mai

demult se afla acolo și portretul soției sale, dar a fost luat, căci altfel ați fi putut vedea ceva din ceea ce a fost ea odată. Puteți desluși ceva din acest portret al domnului Linton ?

Doamna Dean ridică luminarea, iar eu am putut distinge o față blîndă, foarte asemănătoare cu a tinerei doamne de la Wuthering Heights, dar cu o expresie mai gînditoare și mai prietenoasă. Era un tablou frumos. Părul blond, lung, cădea în bucle ușoare pe tîmple ; ochii erau mari și serioși, fața poate prea gingașă. Nu m-am mirat că domnișoara Catherine Earnshaw și-a putut uita primul prieten pentru un bărbat ca acesta ! Dar m-am mirat mult că un om cu un suflet corespunzător acestei fizionomii s-a putut îndrăgosti de Catherine Earnshaw, dacă aceasta a fost așa cum mi-o închipuiam eu.

— Un portret foarte plăcut, spusei femeii. Îi seamănă ?

— Da, îmi răspunse ; dar cînd era vesel arăta și mai bine. Asta era expresia lui obișnuită ; de fapt nu era destul de vioi.

După cele cinci săptămîni petrecute la familia Linton, Catherine păstră legătura cu ei ; și cum nu voia să-și dezvăluie defectele, căci avea destul bun-simț pentru a-i fi rușine să se poarte brutal cu niște oameni care erau tot timpul atît de politicoși cu ea, s-a impus fără să vrea bătrînilor, adică doamnei și domnului Linton, arătîndu-se amabilă și sensibilă cînd era împreună cu ei și cucerind atît admirația Isabellei cît și inima lui Edgar. La început aceste cuceriri au măgulit-o, căci era plină de ambiție, și astfel, fără a avea intenția precisă de a induce în eroare pe cineva, a ajuns să-și formeze un caracter dublu. În casa unde se vorbea despre Heathcliff ca despre un „derbedeu ordinar" și „mai rău decît o brută" avea grijă să nu

se poarte ca el ; dar acasă la ea nu se osteni să aibă maniere elegante căci toată lumea ar fi rîs de ea, nici să-şi înfrîneze firea-i sălbatică, de vreme ce acest efort nu i-ar fi sporit prestigiul şi nici nu i-ar fi adus laude.

Domnul Edgar avea rareori îndrăzneala să vină făţiş la Wuthering Heights. Fiind îngrozit de reputaţia lui Earnshaw, îi era frică să dea ochii cu el. Cu toate acestea, noi îl primeam întotdeauna cît se poate de politicos ; pînă şi stăpînul, ştiind pentru ce vine, se ferea să-l jignească, iar cînd simţea că nu poate fi amabil, se ferea din calea lui. Eu cred că vizitele lui Edgar nu-i prea plăceau domnişoarei Catherine. Ea nu era prefăcută, nu era o frivolă şi se vedea limpede că întîlnirile dintre cei doi prieteni ai ei îi displăceau. Căci dacă Heathcliff îşi arăta dispreţul faţă de Linton în prezenţa acestuia, ea nu-i putea da dreptate nici pe jumătate din cît îi dădea în absenţa lui ; iar cînd Linton îşi manifesta dezgustul şi antipatia faţă de Heathcliff, nu cuteza să privească indiferentă aceste sentimente, dar se prefăcea că desconsiderarea tovarăşului ei de joacă o lasă rece ! Adeseori mă distram văzînd încurcătura şi frămîntările ei tainice, pe care zadarnic se străduia să le ascundă ca să scape de batjocura mea. Poate să vă pară că eram răutăcioasă, dar Catherine se arăta atît de trufaşă încît, pînă n-o umileai silind-o să se poarte cu mai multă smerenie, era cu neputinţă să-ţi fie milă de ea, chiar cînd suferea. În cele din urmă a ajuns să-mi vorbească deschis şi să capete încredere în mine. Nu exista nimeni altcineva pe care şi l-ar fi putut face sfetnic.

Într-o după-amiază domnul Hindley plecă de acasă, şi Heathcliff hotărî să-şi facă din acea zi o sărbătoare. Cred că avea şaisprezece ani pe atunci ; şi, fără să fi fost urît sau lipsit de inteligenţă, avea o expresie respingătoare, care a dispărut cu totul din înfăţişarea lui

actuală. În primul rînd, în vremea aceea pierduse orice urmă de educaţie primită în copilărie. Munca grea, din zori şi pînă-n toiul nopţii, stinsese interesul pe care-l avusese odată pentru dobîndirea noilor cunoştinţe, cît şi dragostea de cărţi sau de învăţătură. Sentimentul de superioritate, sădit în el din copilărie prin părtinirea pe care i-o arătase bătrînul Earnshaw, dispăruse. Se luptase multă vreme să ţină pasul la învăţătură cu Catherine, dar cedase cu mare, deşi nemărturisit, regret ; cedase cu desăvîrşire ; şi cînd şi-a dat seama că-i sortit să decadă sub nivelul său de odinioară, nimic nu l-a mai putut convinge să facă măcar un singur pas pentru a se ridica. Şi atunci înfăţişarea începu să oglindească decăderea lui intelectuală : căpătă un umblet greoi şi o fizionomie grosolană. Avusese întotdeauna o fire închisă, dar în ultima vreme devenise atît de posac şi de sălbatic, încît părea aproape idiot ; şi parcă-i făcea o plăcere sumbră să provoace mai curînd aversiunea decît stima puţinilor oameni pe care-i cunoştea.

Catherine şi cu Heathcliff continuau să fie nedespărţiţi ori de cîte ori el putea scăpa de la lucru ; dar nu-i mai spunea cu glas tare c-o iubeşte, şi se trăgea îndărăt, mînios şi bănuitor, în faţa mîngîierilor ei copilăreşti, ca şi cum şi-ar fi dat seama să gesturile mîngîietoare erau un fel de dărnicie forţată. În după-amiaza despre care vă vorbeam, Heathcliff intră în sală, spunîndu-ne că în ziua aceea nu se mai duce la lucru. Eu tocmai o ajutam pe domnişoara Cathy să se gătească ; nu prevăzuse că Heathcliff va lua hotărîrea să lenevească şi, crezînd că va rămîne singură în casă, reuşise, nu ştiu pe ce cale, să-l înştiinţeze pe domnul Edgar de lipsa fratelui ei ; şi se pregătea să-l primească.

— Chaty, ești ocupată în după-amiaza asta ? Te duci undeva ? întrebă Heathcliff.

— Nu, plouă, răspunse ea.

— Atunci de ce te-ai îmbrăcat cu rochia aia de mătase, spuse el. Sper că nu vine nimeni aici.

— Nu, după cîte știu eu, bîlbîi domnișoara ; dar tu ar trebui să fii acum la cîmp, Heathcliff. Abia a trecut un ceas de la amiază, credeam că ești la lucru.

— Nu se întîmplă des să scăpăm de prezența blestemată a lui Hindley, zise băiatul. Azi nu mai lucrez, stau cu tine.

— Oh, dar are să te pîrască Joseph, zise ea timid ; ar fi mai bine să te duci !

— Joseph încarcă piatră de var de partea cealaltă a stîncii de la Peniston ; are de lucru pînă se întunecă, așa că n-o să afle niciodată.

Și, zicînd așa, veni agale pînă lîngă foc și se așeză. Catherine rămase o clipă pe gînduri, cu sprîncenele încruntate — socotea că e necesar să-i netezească intrusului calea.

— Isabella și Edgar Linton au spus că poate trec azi după-masă pe-aici, zise după un minut de tăcere. Cum văd că plouă, s-ar putea să nu vină, dar, dacă vin, riști să fii certat degeaba.

— Poruncește-i lui Ellen să le spună că ești ocupată, Cathy, stărui el ; nu mă da afară din sală pentru nătăfleții aceia de prieteni ai tăi ! Cîteodată îmi vine să mă plîng că ei... dar n-am s-o fac...

— Că... ce ? strigă Catherine uitîndu-se la el cu fața tulburată. O, Nelly, adăugă apoi cu nerăbdare, smucindu-și capul din mîinile mele, m-ai pieptănat atîta, de mi-ai desfăcut toate buclele ! Ajunge, lasă-mă-n pace ! De ce te plîngi, Heathcliff ?

— De nimic... uită-te numai la calendarul din perete — îi arătă o foaie de hîrtie înrămată, atîrnată lîngă fereastră, și continuă — crucile sînt pentru serile pe care le-ai petrecut cu Lintonii, punctele pentru cele petrecute cu mine. Le vezi ? Eu le-am însemnat zi de zi.

— Da... foarte caraghios ! Parcă eu țin vreo socoteală, răspunse Catherine pe un ton arțăgos. Și ce rost are una ca asta ?

— Ca să-ți arăt că eu observ, zise Heathcliff.

— Și ce, trebuie să stau mereu cu tine ? întrebă ea, tot mai enervată. Ce folos dacă stau lîngă tine ? Despre ce-mi vorbești ? Pentru cît mă distrezi, sau pentru cît faci tu pentru mine, ai putea fi mut sau copil de țîță.

— Pînă acum nu mi-ai spus niciodată că vorbesc prea puțin sau că nu-ți place tovărășia mea, Cathy ! exclamă Heathcliff tulburat din cale-afară.

— Nici nu poate fi vorba de tovărășie cînd un om nu știe nimic și nu spune nimic, murmură ea.

Prietenul ei se ridică, dar n-avu timp să mai adauge ceva, căci pe caldarîmul curții se auzi tropot de cal și, după o bătaie ușoară în ușă, tînărul Linton intră, cu fața strălucitoare de bucurie că primise această invitație neașteptată. Pe cînd unul intra și celălalt ieșea, Catherine putu observa, fără îndoială, deosebirea dintre cei doi prieteni ai săi. Diferența dintre ei era tot atît de mare ca aceea dintre niște dealuri carbonifere, sterpe și o minunată vale mănoasă, iar glasul și salutul noului venit se deosebeau de ale lui Heathcliff tot atît cît și înfățișarea lui. Edgar Linton vorbea blînd și încet, pronunța cuvintele ca dumneavoastră, adică mai puțin răstit și mai dulce decît vorbim noi pe-aici.

— Sper că n-am venit prea devreme, nu-i așa ? zise el aruncînd o privire spre mine.

Eu începusem să frec o tavă și să curăț niște sertare din celălalt capăt al bufetului.

— Nu, răspunse Catherine. Ce faci acolo, Nelly ?

— Îmi văd de treabă, domnișoară, i-am răspuns. (Domnul Hindley îmi poruncise să fiu întotdeauna de față cînd venea domnul Linton în vizită.)

Ea s-a apropiat de mine și mi-a șoptit mînioasă :

— Pleacă de-aici cu cîrpele tale ! Cînd sînt musafiri în casă, slugile n-au voie să cotrobăiască și să curețe odaia în care sînt ei !

— Profit de ocazie acum, că stăpînul e plecat, i-am răspuns cu glas tare. El nu poate suferi să deretic cînd e de față. Sînt sigură că domnul Edgar o să mă ierte.

— Nici eu nu pot suferi să deretici cînd sînt de față ! exclamă Cathy pe un ton poruncitor, fără a-i da oaspetelui răgaz să scoată o vorbă. Nu-i trecuse încă enervarea după discuția cu Heathcliff.

— Îmi pare rău, domnișoară Catherine, fu răspunsul meu, văzîndu-mi mai departe de treabă.

Ea, crezînd că Edgar n-o vede, îmi smulse cîrpa din mînă și mă ciupi de braț, răsucindu-mi îndelung și cu mînie pielea. V-am spus că n-o iubeam și simțeam chiar plăcere s-o lovesc din cînd în cînd în vanitatea ei și apoi, în afară de asta, ciupitura fusese atît de dureroasă, încît m-am ridicat din genunchi și am început să țip :

— Oh, domnișoară, urîtă glumă ! N-ai dreptul să mă ciupești și n-am să rabd una ca asta !

— Nici nu te-am atins, mincinoaso ! strigă ea.

Degetele îi tremurau și era gata să repete gestul. Urechile îi erau roșii de furie ; niciodată n-a avut puterea să-și ascundă sentimentele căci roșea întotdeauna pînă-n vîrful urechilor.

— Atunci asta ce-i ? i-am răspuns ; și, ca să-i închid gura, i-am arătat pata roșie de pe braț.

Bătu cu piciorul în pardoseală, ezită un moment, apoi, îmboldită de răutatea din ea, mă plesni peste față

cu o lovitură usturătoare, care mi-a umplut ochii de lacrimi.

— Catherine, scumpa mea ! Catherine ! interveni Linton foarte tulburat de dubla greșeală, minciună și violență, săvîrșită de idolul lui.

— Pleacă de-aici, Ellen ! repetă ea tremurînd toată.

Micul Hareton, nedespărțitul meu tovarăș, ședea pe jos lîngă mine și, văzîndu-mi lacrimile, începu să plîngă în hohote învinuind-o pe „mătușa Cathy cea rea". Asta a făcut-o să-și verse furia asupra căpșorului acela nenorocit : îl apucă de umeri și-l scutură pînă cînd bietul copil se făcu palid ca ceara ; atunci Edgar, zăpăcit, ca să-l salveze, o prinse de mînă. Ea își smuci pe loc mîna și tînărul, uluit, se văzu plesnit peste obraz în așa fel, încît nu mai putu crede c-a fost o glumă. Se retrase consternat. L-am ridicat în brațe pe Hareton și am plecat cu el în bucătărie, lăsînd ușa deschisă, căci eram curioasă să văd cum se va sfîrși conflictul dintre ei. Musafirul insultat, palid și cu buzele tremurînde, se îndreptă spre locul unde-și pusese pălăria.

„Așa-ți trebuie ! mi-am zis. Ai fost prevenit, acum vezi-ți de drum ! E o binefacere c-ai putut întrezări firea ei cea adevărată."

— Unde te duci ? întrebă Catherine înaintînd spre ușă.

Edgar o ocoli, încercînd să treacă pe lîngă ea.

— Să nu pleci ! exclamă Cathy energic.

— Trebuie să plec, și am să plec ! răspunse el cu o voce stăpînită.

— Nu, stărui domnișoara, punînd mîna pe clanță, încă nu ! Edgar Linton, stai jos, nu mă poți lăsa în starea asta, o să fiu nenorocită toată noaptea, și nu vreau să fiu nenorocită din pricina ta !

— Pot să mai rămîn după ce m-ai pălmuit ? întrebă Linton.

Catherine amuţise.

— M-ai speriat şi mi-a fost ruşine mie pentru felul cum te porţi, continuă el ; nu mai vin niciodată aici.

Ochii ei începură a luci, iar pleoapele i se zbăteau.

— Şi ai minţit cu bună-ştiinţă ! zise el.

— Nu-i adevărat ! strigă Cathy, după ce-i reveni graiul. N-am făcut nimic cu bună-ştiinţă. Dar, fie — dacă vrei, pleacă. Iar eu o să plîng... o să plîng pîn-o să mă îmbolnăvesc !

Căzu în genunchi lîngă un scaun şi începu să plîngă de-a binelea. Edgar stărui în hotărîrea lui pînă ajunse în curte. Acolo şovăi. Dar eu hotărîsem să-l încurajez.

— Domnişoara e îngrozitor de îndărătnică, domnule, i-am strigat. E rea, cît poate fi de rău un copil răzgîiat. Aţi face mai bine dacă aţi încăleca şi aţi pleca acasă, altfel se îmbolnăveşte numai pentru a ne face în necaz.

El, biată făptură, se uita cu coada ochiului pe fereastră : avea putere să plece cîtă are o pisică să părăsească un şoarece pe jumătate mort, sau o pasăre pe jumătate mîncată. „Ah, mi-am zis, ăsta nu mai are scăpare. E condamnat şi zboară spre destinul lui !“ Aşa a şi fost : se întoarse brusc, intră repede în casă, închise uşa în urma lui şi cînd, după un timp, am intrat şi eu să le dau de veste că domnul Earnshaw se întorsese beat turtă şi era gata să dărîme casa (dispoziţia lui obişnuită cînd se afla în această stare), am văzut că cearta avusese drept efect o şi mai mare apropiere între ei şi, rupînd barierele timidităţii tinereşti, îi silise să treacă dincolo de prefăcătoria de a se crede prieteni şi să-şi mărturisească dragostea.

Vestea sosirii domnului Hindley îl făcu pe Linton să se îndrepte în grabă spre cal, iar pe Catherine spre camera ei. Eu m-am dus să-l ascund pe micul Hareton şi să descarc puşca de vînătoare a stăpînului, căci în timpul acestor crize de nebunie îi plăcea să se joace cu ea, punînd în primejdie viaţa oricui îl provoca sau îi atrăgea prea mult atenţia ; aşa că născocisem planul de a o descărca pentru ca, dacă pînă la urmă ar trage, să nu poată face nici un rău.

CAPITOLUL 9

Hindley intră, răcnind fel de fel de sudălmi, de-ţi era şi groază să le auzi, şi mă surprinse tocmai pe cînd îi ascundeam fiul în bufetul din bucătărie. Hareton era pătruns de o spaimă salutară fie că întîlnea dragostea de fiară sălbatică, fie furia de nebun a tatălui, căci în prima risca să fie ucis în îmbrăţişări şi sărutări, iar în cealaltă să fie azvîrlit în foc sau trîntit de perete, aşa că bietul copil şedea absolut nemişcat oriunde îl puneam.

— Iată-l, în fine, am dat de el ! strigă Hindley. Mă trăgea zdravăn, ţinîndu-mă de pielea cefei, ca pe un cîine. În numele cerului şi al iadului, văd că aţi jurat să-mi omorîţi copilul ! Acum ştiu pentru ce nu-mi iese niciodată în cale. Dar, cu ajutorul satanei, am să-ţi vîr pe gît satîrul de tăiat carne, Nelly ! Nu trebuie să rîzi, chiar acum l-am băgat pe Kenneth cu capul în mlaştina Calului Negru ; şi ce mi-e unu, ce mi-s doi... iar acum am poftă să ucid pe unul din voi ; simt că, pînă n-o fac, nu mă liniştesc !

— Numai că mie nu-mi place satîrul ăl lung, domnule Hindley, îi răspunsei ; l-am folosit la tăiatul heringilor roşii. Prefer să mă împuşcaţi, dacă doriţi.

— Mai bine du-te dracului ! zise el ; şi aşa are să şi fie. Nici o lege din Anglia nu poate opri un om să

aibă o casă ca lumea, şi a mea e tare scîrboasă ! Deschide gura !

Ţinea satîrul în mînă şi-i împingea lama printre dinţii mei. Dar eu nu prea mă speriam de nebuniile lui. Am scuipat şi am spus că are un gust oribil şi nu-l înghit cu nici un preţ.

— Oh, zise el dîndu-mi drumul, văd că golanul ăla mic şi hidos nu-i Hareton ; te rog, iartă-mă, Nelly. Dac-ar fi el, ar merita să fie jupuit de viu pentru că nu mi-a ieşit în cale şi pentru că ţipă de parc-aş fi necuratul. Vino încoa', plod denaturat ! Te-nvăţ eu să te porţi cu un tată atît de bun la suflet. Voi ce credeţi, băiatul are să fie mai frumos cu urechile tăiate ? Cîinii devin mai sălbatici dacă le tai urechile, şi mie-mi place sălbăticia... daţi-mi foarfecele... să-l fac sălbatic şi dichisit ! De altfel, ce ifos drăcesc e să ţinem la urechi... sîntem destul de măgari şi fără ele... taci, băiete, taci ! Tu eşti scumpetea mea, nu-i aşa ? Haide... şterge-ţi ochii... e o adevărată fericire : sărută-mă. Ce ? Nu vrei ? Sărută-mă, Hareton ! Fir-ai afurisit, sărută-mă ! Doamne-Dumnezeule, de ce mi-e dat să cresc un asemenea monstru ? Pe viaţa mea, am să-i frîng gîtul pruncului ăstuia !

Sărmanul Hareton ţipa şi se zvîrcolea din răsputeri în braţele tatălui, iar răcnetele lui se înteţiră cînd se văzu urcat pe scări şi ţinut peste balustradă. Eu i-am strigat că băiatul o să aibă un atac de-atîta spaimă şi am alergat să-l scap. Cînd am ajuns la ei, Hindley, uitînd ce are în braţe, se aplecă peste rampă pentru a urmări zgomotul ce se auzea de jos.

— Cine-i ? întrebă, auzind pe cineva apropiindu-se de scară.

M-am aplecat şi eu pentru a-i face semn lui Heathcliff, ai cărui paşi îi recunoscusem, să nu înainteze ; dar în clipa în care mi-am întors privirea de la

Hareton, acesta făcu o smucitură bruscă, alunecă din brațele nepăsătoare ale tatălui, care nu-l ținea bine, și căzu.

N-am avut vreme să ne înfiorăm de groază, căci imediat am văzut că micul nenorocit e teafăr. Heathcliff ajunsese la capul scării tocmai în momentul critic. Instinctiv, îl prinse din zbor, îl puse pe picioare și se uită în sus pentru a descoperi pe făptuitor. Un avar care-a vîndut pe cinci silingi un bilet de loterie cîștigător și vede, a doua zi, c-a pierdut în această afacere cinci mii de lire, n-ar fi putut avea o expresie mai dezamăgită decît aceea a lui Heathcliff cînd l-a văzut sus pe domnul Earnshaw. Pe față i se citea, mai desluşit decît ar putea-o spune viul grai, nemărginita părere de rău că tocmai el a fost acela care a stat în calea propriei lui răzbunări. Dac-ar fi fost întuneric, îndrăznesc să spun c-ar fi încercat să-și dreagă greșeala zdrobind țeasta lui Hareton de trepte ; dar noi fusesem martori la salvarea copilului, iar eu ajunsesem jos și strîngeam la piept prețioasa mea povară. Hindley coborî mai încet, parcă se mai trezise, și părea rușinat.

— Dumneata ești de vină, Ellen, zise el, ar fi trebuit să-l ferești din calea mea, ar fi trebuit să mi-l iei din mînă ! E rănit pe undeva ?

— Rănit ? ! i-am strigat furioasă ; dacă nu-i mort, va fi un idiot ! Of, mă mir că maică-sa nu se scoală din groapă să vadă cum vă purtați cu el ! Sînteți mai rău ca un păgîn... să vă purtați astfel cu carnea și sîngele dumneavoastră !

El încercă să pună mîna pe copil, care, simțindu-se la adăpost în brațele mele, își mai potolise hohotele de spaimă. Dar la prima atingere a tatălui începu să țipe mai tare decît înainte, luptîndu-se ca apucat de convulsii.

— Lăsați-l în pace ! continuai. Vă urăște... toți vă urăsc... ăsta-i adevărul ! Fericită familie aveți, și în frumoasă stare ați mai ajuns !

— Am s-ajung într-una și mai frumoasă, Nelly, îmi spuse el rîzînd, redobîndindu-și brutalitatea. Și acum cară-te de-aici, cu el cu tot ! Și, ia seama, Heathcliff, șterge-o și tu, să nu te văd și să nu te aud ! Nu vreau să te ucid în noaptea asta... poate c-o să dau foc casei ! Cum mi s-o năzări !

În timp ce vorbea, luă o sticlă de coniac de pe bufet și turnă din ea într-un pahar.

— Nu, să nu mai beți ! îl rugai. Domnule Hindley, băgați de seamă. Fie-vă milă de copilul ăsta nefericit, dacă nu vă pasă de dumneavoastră !

— Oricine îi va fi mai de folos decît mine, răspunse el.

— Fie-vă milă de sufletul dumneavoastră ! îi spusei, căutînd să-i smulg sticla din mînă.

— Ba de loc ! Dimpotrivă, îmi face plăcere să-l duc la dezastru, ca să-l pedepsesc pe cel ce l-a creat ! exclamă păcătosul, hulind. Beau pentru deplina lui afurisenie !

Dădu pe gît paharul de coniac și, nerăbdător, ne spuse să plecăm, încheindu-și porunca cu o serie de blesteme prea urîte ca să le repet sau să mi le reamintesc.

— Păcat că nu se poate omorî singur cu băutura, observă Heathcliff ; iar după ce închise ușa, dădu drumul, ca un ecou, unei serii de înjurături. Face tot ce-i cu putință, dar constituția lui îl sfidează. Domnul Kenneth spune că Hindley va trăi mai mult decît orice om din partea asta a Gimmerton-ului și pune rămășag pe iapa lui că va fi dus la groapă cu părul alb ; dacă nu cumva-l va răpune vreo întîmplare fericită și neașteptată.

Eu m-am dus în bucătărie și m-am așezat să-mi legăn odorul ca să adoarmă. Mi s-a părut apoi că Heathcliff a trecut spre magazie. Dar, după cum am descoperit mai tîrziu, nu se dusese decît pînă-n celălalt capăt al odăii, unde se trînti pe o bancă de lîngă perete, departe de foc, și rămase tăcut.

Eu îl legănam pe Hareton ținîndu-l pe genunchi și îi cîntam un cîntec care începea astfel :

Era noapte tîrzie, și copilașii scînceau,
Mici șoricei de sub podele îi auzeau...

cînd domnișoara Cathy, care ascultase din odaia ei toată zarva, vîrî capul pe ușă și șopti :

— Ești singură, Nelly ?

— Da, domnișoară, răspunsei.

Intră și se apropie de cămin. Eu, crezînd că vrea să-mi spună ceva, mi-am ridicat privirea. Expresia feței ei părea tulburată și speriată. Buzele-i erau întredeschise de parcă ar fi vrut să vorbească ; răsufla adînc dar, în loc să zică ceva, suspină. Eu am început să cînt din nou, căci nu uitasem cum se purtase mai adineauri cu mine.

— Unde-i Heathcliff ? zise ea întrerupîndu-mă.

— Își vede de treabă în grajd, fu răspunsul meu.

El nu spuse nimic, probabil că ațipise. Urmă o altă tăcere, lungă, în timpul căreia am observat o lacrimă sau două alunecîndu-i de pe obraji pe pardoseala de piatră. „Oare i-o fi părînd rău de purtarea ei rușinoasă ? m-am întrebat. Asta ar fi ceva cu totul nou, dar să aducă ea singură vorba despre ce-o doare... eu n-am s-o ajut !" Dar nici gînd : pe ea nimic nu o tulbura în afară de lucrurile care-o priveau direct.

— Oh, Doamne ! Vai de capul meu ! strigă în sfîrșit. Sînt foarte nenorocită !

— Păcat, observai eu, ești prea pretențioasă ; ai mulți prieteni, puține griji și tot nu ești mulțumită !

— Nelly, vrei să-mi păstrezi taina ? continuă și, îngenunchind alături de mine, mă privi cu niște ochi care te făceau să uiți că ești supărată, chiar dacă ar fi avut toate motivele din lume.

— E o taină care merită să fie păstrată ? o întrebai pe un ton mai puțin morocănos.

— Da, și mă chinuiește și trebuie s-o spun cuiva ! Aș vrea să știu ce să fac. Astăzi, Edgar Linton m-a cerut în căsătorie, și eu i-am dat un răspuns. Acum, înainte de a-ți spune dacă am consimțit sau l-am respins, spune-mi dumneata ce ar fi trebuit să-i răspund.

— Dar zău, domnișoară Catherine, de unde vrei să știu eu ? i-am zis. La drept vorbind, după spectacolul pe care l-ai dat în fața lui azi după-amiază, ar fi mai cuminte să-l refuzi, căci dacă te-a cerut în căsătorie după cele ce-a văzut, ori e un prost fără pereche, ori un nebun periculos.

— Dacă vorbești așa n-am să-ți mai spun nimic, răspunse ea arțăgoasă, ridicîndu-se în picioare. Am primit, Nelly. Spune iute, am făcut bine sau rău ?

— Ai primit ! Atunci la ce bun să mai discutăm ? Ți-ai dat cuvîntul și nu-l mai poți lua înapoi.

— Dar spune, spune... dacă am făcut bine ! exclamă ea pe un ton iritat, împreunîndu-și mîinile și încruntîndu-se.

— Multe lucruri trebuie lămurite înainte de-a răspunde așa cum se cuvine la întrebarea asta, zisei eu cu emfază. Mai întîi de toate, îl iubești pe domnul Edgar ?

— Firește că-l iubesc. Cine nu l-ar iubi ? răspunse ea.

Atunci i-am pus următoarele întrebări, care nu erau nepotrivite pentru o fată de douăzeci şi doi de ani, cîţi avea.

— Pentru ce-l iubeşti, domnişoară Cathy ?

— Prostii ! Îl iubesc... şi-atîta tot.

— Ba de loc, trebuie să-mi spui : pentru ce ?

— Ei bine, pentru că e frumos şi-mi place să stau cu el.

— Prost lucru, am observat eu.

— Şi pentru că e tînăr şi vesel.

— Tot prost.

— Şi pentru că mă iubeşte.

— Asta n-are a face cu ce vorbim noi.

— Şi va fi bogat şi-mi convine să fiu cea mai mare doamnă de prin partea locului, şi să fiu mîndră că am un bărbat ca el.

— Asta-i cel mai prost din toate. Şi acum spune-mi, cum îl iubeşti ?

— Aşa cum iubeşte toată lumea... eşti cam proastuţă Nelly.

— Ba de loc, răspunde-mi.

— Iubesc pămîntul de sub picioarele lui, şi aerul de deasupra capului lui, şi orice obiect pe care îl atinge, şi fiecare vorbă pe care o rosteşte. Iubesc toate privirile lui, toate faptele şi toată făptura, aşa cum este. Acum ţi-am spus !

— Şi pentru ce ?

— Aha ! mă iei în bătaie de joc ! Să ştii că e foarte urît ce faci ! Pentru mine nu-i o glumă ! zise tînăra îmbufnîndu-se şi întorcîndu-şi faţa către foc.

— Sînt foarte departe de glumă, domnişoară Catherine, răspunsei. Îl iubeşti pe domnul Edgar fiindcă e frumos şi tînăr şi vesel şi bogat şi te iubeşte. Ultimul motiv n-are nici o valoare, căci probabil l-ai iubi şi fără să te iubească el, iar dacă n-ar fi decît ăsta, nu l-ai iubi fără celelalte patru motive.

— Nu, sigur că nu. Dar dacă ar fi urît şi caraghios, mi-ar fi milă de el... poate l-aş urî.

— Dar sînt pe lume atîţia alţi tineri frumoşi şi bogaţi ; poate chiar mai frumoşi şi mai bogaţi decît el. Ce te împiedică să-i iubeşti pe aceia ?

— Chiar dacă sînt, nu mi-au ieşit în cale. N-am întîlnit nici unul ca Edgar.

— S-ar putea să întîlneşti. Şi-apoi domnul Edgar nu va fi întotdeauna frumos şi tînăr, şi poate că nu va fi nici întotdeauna bogat.

— Acum este. Şi pe mine nu mă interesează decît prezentul. Mi-ar plăcea dacă ai vorbi mai înţelept.

— Bine, atunci totul e în ordine : dacă nu te interesează decît prezentul, căsătoreşte-te cu domnul Linton.

— Pentru asta n-am nevoie de învoirea dumitale... am să mă căsătoresc cu el. Dar încă tot nu mi-ai spus dacă fac bine sau rău.

— Foarte bine faci, dacă oamenii fac bine căsătorindu-se numai pentru prezent. Şi-acum, ia să auzim pentru ce eşti nefericită. Fratele dumitale va fi mulţumit ; cred că bătrîna doamnă şi bătrînul domn Linton nu se vor împotrivi ; vei scăpa dintr-un cămin dezordonat şi lipsit de confort şi vei intra într-o casă bogată şi respectabilă ; apoi, îl iubeşti pe Edgar, şi Edgar te iubeşte. Totul pare să fie neted şi uşor. Unde-i piedica ?

— Aici şi aici ! răspunse Catherine lovindu-se cu o mînă pe frunte şi cu alta pe piept, adică... adică acolo unde trăieşte sufletul. În capul meu şi în inima mea sînt încredinţată că greşesc.

— Ciudat, nu înţeleg.

— Tocmai asta mi-e taina, şi dacă n-ai să-ţi baţi joc de mine, am să-ţi explic ; nu ştiu să ţi-o spun clar, dar am să-ţi descriu cam ceea ce simt.

Se așeză din nou lîngă mine. Fața îi deveni mai tristă și mai gravă, iar mîinile împreunate tremurau.

— Nelly, dumneata nu visezi niciodată vise ciudate ? întrebă ea brusc, după cîteva clipe de gîndire.

— Ba da, cînd și cînd, îi răspunsei.

— Așa și eu. În viața mea am visat vise pe care nu le-am uitat niciodată, vise care m-au făcut să-mi schimb felul de a gîndi. Ele mi-au pătruns întreaga ființă, așa cum vinul pătrunde apa, și au schimbat înclinările minții mele. Și iată un vis de acest fel : am să ți-l povestesc... dar, bagă de seamă, nici măcar să nu zîmbești ascultîndu-l.

— Nu-mi povesti, domnișoară Catherine ! strigai. Sîntem destul de amărîți și fără să mai invocăm fantome și năluci care să ne zăpăcească și mai mult. Haide, haide, fii veselă, fii așa cum ești de obicei. Uită-te la micul Hareton ! El nu visează nimic înspăimîntător. Uite cît de dulce zîmbește în somn !

— Da, și cît de dulce blestemă taică-su în singurătatea lui ! Cred că-ți amintești de Hindley din vremea cînd era ca acest copil bucălat ; și aproape tot atît de nevinovat ca și el. Și totuși, Nelly, am să te silesc să mă asculți ; visul nu-i lung, și astă-seară nu pot fi veselă.

— Nu vreau să-l aud, nu vreau să-l aud ! repetam într-una enervată.

În vremea aceea eram superstițioasă, credeam în vise — ca și acum, de altfel. Iar înfățișarea Catherinei avea o întunecare neobișnuită. De aceea m-am temut că povestea ei va fi ca o profeție și că mă va face să prevăd o catastrofă îngrozitoare. A fost nemulțumită, dar nu începu să-mi povestească imediat. Trecînd numai în aparență la alt subiect, reîncepu după foarte puțină vreme :

— Dacă aș fi în cer, Nelly, aș fi din cale-afară de nenorocită. O dată am visat că eram acolo.

— Ți-am spus că nu vreau să ascult visele dumitale, domnișoară Catherine ! Mă duc să mă culc, o întrerupsei din nou.

Ea rîse, reținîndu-mă, căci făcusem o mișcare pentru a mă ridica de pe scaun.

— Asta nu-i nimic ! strigă ea. Voiam numai să-ți spun că cerul nu mi s-a părut un sălaș potrivit pentru mine și mi se rupea inima de plîns. Doream să mă întorc din nou pe pămînt, iar îngerii s-au mîniat pe mine și m-au azvîrlit în mijlocul bălăriilor din vîrful lui Wuthering Heights, unde m-am trezit plîngînd în hohote de fericire. Acest vis poate explica taina mea. Îmi place tot atît de puțin să mă mărit cu Edgar Linton, cît să fiu în cer, și dacă păcătosul din odaia aceea nu l-ar fi adus pe Heathcliff în halul în care se află, nici prin gînd nu mi-ar fi trecut s-o fac. Acum însă, dacă m-aș mărita cu Heathcliff, m-aș simți degradată, așa că el nu va ști niciodată cît îl iubesc, nu pentru că-i frumos, Nelly, ci pentru că el e mai mult eu însămi decît sînt eu — eu însămi. Nu știu din ce sînt plămădite sufletele noastre, dar știu că al lui și al meu sînt la fel, iar între al lui Linton și al meu e o deosebire ca între o rază de lună și un fulger, sau între gheață și foc.

Înainte de-a isprăvi aceste vorbe, mi-am dat seama că Heathcliff se află în odaie. Simțind o mișcare ușoară, mi-am întors capul și l-am văzut ridicîndu-se de pe bancă și furișîndu-se afară, fără zgomot. Ascultase pînă cînd a auzit-o pe Catherine spunînd că o căsătorie cu el ar degrada-o ; dar după aceea n-a mai stat să asculte. Catherine, care sta pe jos, din pricina spetezei scaunului meu nu i-a putut observa nici prezența și nici plecarea. Dar eu am tresărit și i-am făcut semn să tacă.

— Pentru ce? mă întrebă, privind nervoasă în jur.

— Din pricina lui Joseph, răspunsei, auzind, din fericire, roțile căruței lui venind pe drum; și trebuie să vină și Heathcliff cu el. Nu sînt sigură dacă nu cumva a fost la ușă în clipa asta.

— Oh, nu cred că m-a putut auzi prin ușă, zise ea. Dă-mi-l pe Hareton pînă pregătești masa și, cînd vei fi gata, cheamă-mă să cinez cu voi. Nu sînt cu conștiința împăcată, simt nevoia să mă potolesc și să mă conving că Heathcliff nu știe nimic din ce-am vorbit noi. Nu-i așa că n-a auzit? Nu-i așa că el nu știe ce înseamnă să fii îndrăgostit?

— Nu văd de ce n-ar ști și el ca și dumneata, răspunsei; și dacă dumneata ești aleasa inimii lui, va fi cea mai nefericită făptură care s-a născut vreodată! În ziua în care vei deveni doamna Linton, el își va pierde prietena, iubirea și tot ce are pe lume! Te-ai gîndit cum ai să suporți despărțirea de el și cum va putea îndura el să fie cu desăvîrșire singur pe lume? Pentru că, domnișoară Catherine...

— El cu desăvîrșire singur pe lume! Noi despărțiți! exclamă ea cu un accent de indignare. Cine poate să ne despartă, rogu-te? Acela va avea soarta lui Milon[1]! Nu, Ellen, cît timp voi trăi, nici o făptură muritoare nu mă va despărți de el. Poate să se aleagă praful de toți Lintonii de pe lume, căci eu tot nu voi consimți să-l părăsesc pe Heathcliff! A, nu, n-am de gînd să fac una ca asta... nici prin gînd nu-mi trece! Dacă ăsta-i prețul, nu voi accepta să devin doamna Linton! Heathcliff va însemna pentru mine întotdeauna tot atît de mult cît și pînă acum! Edgar trebuie să se dezbare de antipatia lui,

[1] *Milon* (Titius Annius Papianus) — tribun roman; în urma acuzației de a fi ucis, în anul 52 î.e.n., pe Clodius — un rival politic — a fost exilat; moare în anul 48 î.e.n.

tolerîndu-l. Și așa va și face după ce va afla adevăratele mele sentimente pentru el. Nelly, îmi dau seama că mă socotești o ticăloasă egoistă. Dar nu te-ai gîndit niciodată că dacă Heathcliff și cu mine ne-am căsători am fi niște cerșetori? Pe cînd dacă mă mărit cu Linton, îl pot ajuta și pe Heathcliff să se ridice și voi putea să-l scot de sub puterea fratelui meu.

— Cu banii bărbatului dumitale, domnișoară Catherine? o întrebai. Să nu crezi că el va fi atît de îngăduitor cum îți închipui și, cu toate că nu sînt un bun judecător, cred că ăsta-i cel mai slab motiv pe care l-ai găsit pentru a deveni soția tînărului Linton.

— N-ai dreptate, îmi răspunse, e cel mai tare motiv! Celelalte toate satisfac doar capriciile mele și ale lui Edgar. Dar acest motiv va folosi unuia care cuprinde în ființa sa și sentimentele mele pentru Edgar și pentru mine însămi. Eu nu-ți pot tălmăci asta în vorbe. În această lume, marile mele suferințe au fost suferințele lui Heathcliff: le-am văzut și simțit pe toate de la început. Unicul gînd al vieții mele este el. Dacă totul ar pieri și n-ar rămîne decît el, eu aș continua să exist; iar dacă totul ar rămîne și el ar fi nimicit, universul s-ar transforma într-o uriașă lume străină mie și mi s-ar părea că nu mai fac parte dintr-însa. Iubirea mea pentru Linton seamănă cu frunzele pădurii, timpul o va schimba, îmi dau bine seama, așa cum iarna schimbă pomii. Iubirea mea pentru Heathcliff însă e asemeni stîncilor eterne de sub pămînt: nu prilej de încîntare, ci necesitate. Nelly, eu sînt Heathcliff! El e mereu, mereu în mintea mea, nu ca o plăcere, așa cum nici eu nu sînt întotdeauna o plăcere pentru mine însămi, ci ca propria mea ființă. Așa că nu mai vorbi despre despărțirea noastră; e cu neputință, și...

Se opri, își ascunse fața în cutele fustei mele, dar eu o respinsei cu tărie. Nebunia ei mă scosese din răbdări !

— Dacă ar fi să înțeleg ceva din prostiile pe care mi le înșiri, domnișoară, răspunsei, apoi n-aș înțelege decît că nu-ți dai seama de îndatoririle ce le iei asupră-ți căsătorindu-te ; sau poate că ești o fată rea și incorectă. Dar nu mă mai plictisi cu asemenea taine : nu-ți făgăduiesc că le voi păstra.

— Dar ce ți-am spus pînă acum vei păstra ? întrebă ea în grabă.

— Nu, nu-ți făgăduiesc, repetai.

Începuse să stăruie pe lîngă mine, dar intrarea lui Joseph puse capăt convorbirii noastre. Catherine își mută scaunul într-un colț și începu să-l legene pe Hareton, în timp ce eu pregăteam cina. După ce totul fu gata, cealaltă servitoare și cu mine începurăm a ne certa pentru că nici una dintre noi nu voia să ducă mîncarea domnului Hindley ; și pînă să ne înțelegem, mîncarea se răci aproape de tot. Atunci ne învoirăm să așteptăm pînă va cere el însuși de mîncare, căci ne era frică să dăm ochii cu el, mai ales după ce stătuse atîta vreme singur.

— Și cum se face că derbedeul ăla n-a venit încă de la cîmp pînă la vremea asta ? Pe unde o fi, afurisitu' ? întrebă bătrînul făcîndu-și ochii roată.

— Am să-l chem eu, îi răspunsei. Trebuie să fie în magazie.

M-am dus și l-am strigat, dar n-am primit nici un răspuns. Cînd m-am întors, i-am șoptit Catherinei că eram sigură că Heathcliff a auzit o parte din cele ce-mi spusese și l-am văzut ieșind din bucătărie tocmai cînd se plîngea de purtarea lui Hindley față de el. Catherine sări în picioare foarte speriată, îl trînti pe Hareton pe un scaun și porni în goană în căutarea prietenului ei fără a mai pierde vremea să

se gîndească pentru ce e atît de tulburată sau de ce spusele ei l-au putut îndurera pe Heathcliff. Lipsi atît de mult, încît Joseph ne propuse să nu-i mai așteptăm. Viclean cum era, afirma că cei doi nu se întorc pentru a nu fi siliți să asculte rugăciunile lui prelungite, căci erau „destul de răi pentru a săvîrși orice nelegiuire". Așa că în seara aceea, la rugăciunile obișnuite dinainte de masă care durau de obicei un sfert de ceas, adăugă o rugăciune specială pentru ei și ar fi adăugat încă una la sfîrșit, dacă tînăra lui stăpînă nu l-ar fi întrerupt, poruncindu-i să dea fuga pe drum, să-l caute pe Heathcliff peste tot și să-l aducă imediat acasă !

— Vreau să-i vorbesc, *trebuie* să-i vorbesc înainte de a mă duce sus, zise ea. Și poarta e deschisă ; s-o fi dus departe, de unde nu ne mai aude, căci n-a răspuns, cu toate c-am strigat de la capătul grajdului cît am putut de tare.

La început Joseph s-a opus ; dar domnișoara era prea enervată ca să suporte vreo contrazicere ; și în cele din urmă Joseph și-a pus pălăria pe cap și a pornit, bombănind. Între timp, Catherine măsura cu pași mari camera în sus și-n jos, spunînd :

— Mă întreb unde e... mă întreb unde poate fi ? Ce-am spus, Nelly ? Am uitat tot. S-o fi supărat pentru că azi după-amiază eram prost dispusă ? Nelly dragă ! Arată-mi ce-am putut spune ca să-l mîhnească ? Oh ! Ce n-aș da să se întoarcă ! Ah ! Cum aș vrea să se întoarcă !

— Cît zgomot pentru nimic ! strigai, cu toate că nici eu nu mă simțeam prea liniștită. Te sperii pentru un moft ! N-ai nici un motiv de îngrijorare, pentru că Heathcliff trebuie să se fi dus să facă o plimbare pe dealuri la lumina lunii sau s-o fi culcat în pod pe-un maldăr de fîn și e prea bosumflat pentru

a ne răspunde. Fac prinsoare că-i acolo. Să vezi dacă nu-l scot eu de-acolo !

Am plecat din nou să-l caut. Rezultatul fu o mare dezamăgire, iar truda lui Joseph avu același sfîrșit.

— Băiatu' ăsta e din ce în ce mai rău, zise el intrînd în casă. A lăsat poarta larg deschisă, calu' domnișoarei a fugit, a trecut peste cîmp de a bătătorit două lanuri de grîu și s-a dus drept la pășune. Frumoasă treabă ! Mîine dimineață stăpînu' o să strige de s-or speria și dracii, și bine-o să facă ! El e întruchiparea răbdării cînd are a face cu asemenea făpturi afurisite... da, întruchiparea răbdării ! Da' n-are să mai meargă așa mult timp... o să vedeți voi ! Nu trebuie să-și iasă din fire pentru un nimic !

— L-ai găsit pe Heathcliff, măgarule ?! îl întrerupse Catherine. L-ai căutat așa după cum ți-am poruncit ?

— Mai bine căutam calu', răspunse Joseph. Ar fi avut mai mult rost. Da' nu pot căuta nici calu', nici omu' într-o noapte ca asta... neagră ca urloiu' ! Și-apoi Heathcliff nu-i omu' ăla să vie la fluieratu' meu... da' s-ar putea să nu fie așa tare de ureche dacă te-ar auzi pe dumneata !

Noaptea era neobișnuit de neagră pentru vreme de vară ; se vedea că norii sînt încărcați de fulgere, și eu am spus că cel mai cuminte ar fi să ședem cu toții liniștiți, fără să ne mai frămîntăm, căci ploaia care se apropia îl va aduce, desigur, acasă. Dar pe Catherine n-am putut-o convinge să se liniștească. Umbla fără astîmpăr încoace și-ncolo, de la poartă la ușă, într-o stare de surescitare nemaipomenită ; în cele din urmă rămase nemișcată lîngă zidul casei, aproape de șosea, fără a ține seama de strigătele mele, de bubuitul tunetelor și de picăturile mari de ploaie care începuseră să cadă în jurul ei. Din cînd în cînd striga ; apoi asculta și pînă la urmă plînse în gura mare. Plîngea atît de amarnic, încît nici Hareton și nici un alt copil n-ar fi putut-o întrece.

Către miezul nopții eram încă de veghe cu toții ; furtuna se apropiase și vuia din plin, cu furie, peste Wuthering Heights. Vîntul era năprasnic, ca și tunetele, care nu mai conteneau. Unul din pomii de la colțul casei se prăbuși, spintecat în două. O cracă enormă căzu de-a curmezișul pe acoperiș și dărîmă o parte din coșul căminului, zvîrlind cu zgomot o avalanșă de pietre și-un nor de funingine în soba din bucătărie. Ni se păru că trăsnetul se prăvălise chiar în mijlocul nostru, și Joseph căzu în genunchi, implorîndu-l pe Dumnezeu să-și aducă aminte de patriarhii Noe și Lot și, ca în vremurile de demult, să-i cruțe pe cei drepți și să-i lovească pe nelegiuiți. Mie mi se părea că judecata cerului se abătuse asupra noastră. Iona, după părerea mea, era domnul Earnshaw, și pentru a vedea dacă mai este în viață, am scuturat clanța vizuinii lui. Mi-a răspuns într-un mod care l-a făcut pe Joseph să vocifereze și mai tare decît pînă atunci, rugîndu-l pe Dumnezeu să facă o mare deosebire între oamenii sfinți ca el și cei păcătoși ca stăpînul său. Dar în douăzeci de minute furtuna trecu, lăsîndu-ne pe toți teferi, afară de Cathy, care, refuzînd cu încăpățînare să se adăpostească, rămăsese afară cu capul descoperit și fără nimic pe spate, așa că era udă pînă la piele. Intră, se culcă pe o bancă așa udă cum era și se întoarse către spetează cu fața îngropată în mîini.

— Păi bine, domnișoară ! exclamai eu atingîndu-i umărul, doar n-oi fi vrînd să te omori ? Știi cît e ceasul ? A trecut o jumătate de ceas de la miezul nopții. Hai, hai și te culcă ! N-are rost să-l mai aștepți pe nebunul ăla de băiat. S-o fi dus la Gimmerton și-o fi rămas acolo. Nu-și închipuie că-l așteptăm pînă la ceasul ăsta tîrziu și crede că numai domnul Hindley

mai e treaz, de aceea s-o fi gîndit că e mai cuminte să nu se înapoieze, ca nu cumva tocmai stăpînul să-i deschidă uşa.

— Nu, nu, nu-i la Gimmerton, zise Joseph. Nu m-aş mira să fie în fundu' unei gropi mlăştinoase. Mînia asta cerească n-a venit degeaba, şi ar trebui să iei seama, domnişoară... da, ca nu cumva ceea ce va să vie să fie pentru dumneata. Mulţumesc cerului pentru toate! Toate faptele lucrează spre binele celor drepţi şi pentru a-i alege de pleavă. Doar ştiţi ce spun scripturile! Apoi începu să ne citeze mai multe texte biblice, spunîndu-ne capitolele şi versetele unde le puteam găsi.

Eu, după ce am rugat-o zadarnic pe încăpăţînata aceea de fată să se ridice şi să se dezbrace de hainele ude, l-am lăsat pe Joseph predicînd şi pe ea dîrdîind şi m-am dus să mă culc, împreună cu micul Hareton, care dormea atît de adînc, de parcă toată lumea ar fi dormit în jurul lui. Cîtăva vreme după aceea l-am mai auzit pe Joseph citind, apoi am desluşit paşii lui rari pe scară şi curînd am adormit.

Dimineaţa am coborît ceva mai tîrziu ca de obicei, şi la razele de soare ce pătrundeau prin crăpăturile obloanelor, am văzut-o pe domnişoara Catherine aşezată aproape de căminul din bucătărie. Uşa dinspre sală era întredeschisă, şi lumina năvălea din plin prin ferestrele sălii, pe care le uitasem deschise. Hindley ieşise din camera lui şi se oprise în dreptul căminului din bucătărie, năuc şi somnoros.

— Ce te doare, Cathy? întrebă el tocmai în clipa în care intram eu; arăţi ca un cîine plouat. De ce eşti atît de palidă şi amărîtă, fato?

— M-a plouat, răspunse ea şovăind; şi mi-e frig, atîta tot.

— Oh! E o neascultătoare! strigai eu, observînd că stăpînul e destul de treaz. A udat-o ploaia de

aseară şi a stat toată noaptea aşa udă cum o vedeţi; n-am putut-o convinge să se ridice.

Domnul Earnshaw se uită la mine cu ochi mari, miraţi.

— Toată noaptea! repetă el. De ce nu s-a culcat? I-a fost frică de tunete, nu-i aşa? Dar de-atunci au trecut cîteva ceasuri.

Nici unul dintre noi nu voiam să-i atragem atenţia asupra lipsei lui Heathcliff atîta vreme cît i-o puteam ascunde. De aceea i-am răspuns că nu ştiu ce i-a venit să stea de veghe, iar ea nu spuse nimic. Era o dimineaţă proaspătă şi rece; am deschis fereastra, şi odaia s-a umplut de miresmele dulci ce veneau din grădină, dar Catherine mi-a strigat pe un ton mînios:

— Ellen, închide fereastra! Mor de frig! Iar cînd se apropie de focul aproape stins, dinţii îi clănţăneau.

— E bolnavă, zise Hindley prinzînd-o de încheietura mîinii. Cred că de aceea n-a vrut să se culce. Dă-o dracului de treabă! Nu mai vreau să văd boală în casa asta! Ce-ţi veni să stai în ploaie?

— A fugit după băieţi, ca de obicei! croncăni Joseph, care, observînd şovăiala noastră, profită de ocazie să intre în vorbă cu Hindley, căci avea o gură tare păcătoasă. Dac-aş fi în locul dumneavoastră, stăpîne, le-aş trînti uşa-n nas la toţi, fără multă vorbă! Nu-i zi în care, dacă plecaţi, să nu se strecoare aici pisoiu' ăla tînăr al lui Linton; şi domnişoara Nelly, faină fată mare mai e şi ea! Vă pîndeşte din bucătărie şi, cînd intraţi înăuntru pe-o uşă, el iese pe ailaltă, şi-apoi domnişoara noastră se duce să se ţie de fusta ei. Ş-apoi, frumoasă purtare s-o ia razna pe cîmp, după miezul nopţii, cu dracu' ăla blestemat, cu piaza aia rea, cu ţiganu' ăla de Heathcliff?! Ei cred că-s orb; dar nici vorbă de una ca asta!... Eu l-am

văzut pe tînăru' Linton și cînd a venit, și cînd s-a dus ; și te-am văzut și pe dumneata (se întoarse spre mine), că nu ești bună de nimica, vrăjitoare necurată ce ești ! Sari ca friptă și fugi în casă în minutu' cînd auzi calu' stăpînului pe drum.

— Taci, iscoadă care tragi cu urechea pe la ușí ! strigă Catherine. Să nu aud nici o obrăznicie în fața mea ! Edgar Linton a venit ieri din întîmplare, Hindley, iar eu i-am spus să plece, știind că nu-ți place să-l întîlnești în starea în care erai.

— Minți, Cathy, nu încape nici o îndoială, răspunse fratele ; iar dumneata, Joseph, ești un prostănac afurisit ! Dar să nu mai amintim de Linton acum ; spune-mi, n-ai fost astă-noapte cu Heathcliff ? Spune drept. Nu te teme, n-am să-i fac nici un rău, cu toate că-l urăsc tot atît de mult ca și pînă acum ; dar de curînd mi-a făcut un bine, și de aceea conștiința nu mă lasă să-i frîng gîtul. Dar pentru a nu fi ispitit s-o fac, chiar în dimineața asta am să-i spun să-și caute de drum în lumea largă ; și, după ce-o pleca, vă sfătuiesc pe toți să băgați bine de seamă, căci o să am mai multă vreme să-mi vărs focul pe voi !

— Nici nu l-am văzut astă-noapte pe Heathcliff, răspunse Catherine, începînd să plîngă în hohote ; și dacă-l dai afară din casă, plec și eu cu el. Dar poate n-ai să mai ai prilejul, poate c-a și plecat.

După aceste vorbe izbucni în niște răcnete nestăpînite de durere, și nu se mai putu înțelege ce spune.

Hindley revărsă asupră-i un torent de insulte pline de dispreț și îi porunci să se ducă numaidecît în odaia ei ; că de nu, îi dă el motiv de plîns. Eu am forțat-o să se supună, dar scena pe care a făcut-o cînd a ajuns în odaie n-am s-o uit niciodată : m-a înspăimîntat. Am crezut că înnebunește și l-am rugat pe Joseph să dea fuga după doctor. Era un început de delir. Cînd

a văzut-o, doctorul Kenneth a spus că e foarte grav bolnavă, că are o boală molipsitoare. I-a luat sînge și a spus să nu-i dau de mîncare decît zer și fiertură de ovăz și să am grijă ca nu cumva să se arunce peste balustrada scării sau pe fereastră. Apoi a plecat, căci avea destul de mult de lucru în parohia noastră, unde între o casă și alta e o depărtare de cîte două sau trei mile.

N-aș putea spune că am fost o infirmieră blîndă, dar nici Joseph sau stăpînul nu erau mai buni, și cu toate că bolnava noastră era pe cît de obositoare și de îndărătnică putea fi o bolnavă, totuși s-a vindecat. Firește, bătrîna doamnă Linton a venit de mai multe ori pe la noi, punînd ordine peste tot, certîndu-ne pe toți și poruncindu-ne tuturor ; iar cînd Catherine a intrat în convalescență, a stăruit s-o ducem la Thrushcross Grange, ușurare pentru care i-am fost recunoscători. Dar biata doamnă a avut motive bine întemeiate să-și regrete bunătatea, căci atît ea cît și bărbatul ei s-au molipsit de la Cathy și au murit amîndoi în cîteva zile.

Tînăra noastră domnișoară s-a întors acasă mai obraznică, mai arțăgoasă și mai îngîmfată decît fusese vreodată. Din seara aceea de furtună și trăsnete numele lui Heathcliff n-a mai fost pomenit. Dar într-o zi, cînd m-a scos din fire, am avut nenorocul s-o acuz de dispariția lui : de fapt așa și era, după cum prea bine știa. Începînd din ziua aceea, timp de cîteva luni, n-a mai vorbit cu mine, tratîndu-mă ca pe-o simplă slujnică. Joseph era, de asemenea, ostracizat ; el continua să-i dea sfaturi și să-i predice de parcă ar fi fost o copiliță, dar ea se socotea femeie în toată firea, stăpîna noastră, și credea că ultima ei boală îi dădea dreptul să fie tratată cu respect. Atunci doctorul spusese că nu va mai suporta să fie contrazisă,

că trebuie s-o lăsăm să facă ce vrea: așa că oricine ar fi încercat să i se împotrivească trecea, în ochii ei, drept un criminal. De domnul Earnshaw și de prietenii lui se ținea departe; protecția lui Kenneth și amenințările unei crize serioase, care îi însoțeau adeseori furiile, au făcut pe frate-său să-i împlinească toate dorințele, ferindu-se s-o înrăiască și mai mult. Era prea îngăduitor față de capriciile ei; nu din dragoste, ci din orgoliu; dorea sincer s-o vadă onorîndu-i familia printr-o alianță cu Lintonii, și dacă-l lăsa în pace, îi dădea voie să ne calce în picioare ca pe niște sclavi, căci puțin îi păsa lui de noi! Edgar Linton, ca mulți bărbați înaintea lui și cum vor mai fi mulți și după el, a fost în culmea fericirii și s-a crezut cel mai norocos bărbat din lume în ziua în care a condus-o la capela de la Gimmerton, trei ani după moartea tatălui său.

M-au constrîns, împotriva voinței mele, să plec de la Wuthering Heights, și s-o însoțesc pe Catherine la Trushcross Grange. Micul Hareton avea aproape cinci ani și începusem să-l învăț să citească. Despărțirea noastră fu grea, dar lacrimile Catherinei aveau mai multă putere decît ale noastre. Cînd am refuzat să merg cu ea și cînd a văzut că rugămințile nu mă conving, s-a dus să se plîngă soțului și fratelui ei. Primul mi-a oferit o simbrie mai mare, iar al doilea mi-a poruncit să-mi fac bagajele, căci nu mai voia să aibă femei în casă, zicea el, acum cînd nu mai exista stăpîna, iar în ceea ce-l privea pe Hareton avea să fie dat, peste puțin, în grija pastorului. Așa că nu-mi rămăsese decît o cale: să fac ceea ce mi se poruncise. I-am spus stăpînului că, dînd afară toți oamenii cumsecade, o să alunece repede spre ruină; apoi l-am sărutat de rămas bun pe Hareton, care de-atunci s-a înstrăinat cu totul de mine. Și oricît de ciudat s-ar părea, sînt sigură c-a uitat-o cu desăvîrșire pe Ellen Dean, a uitat că ea nu l-a avut pe lume decît pe el, și el pe ea.

Ajungînd aici cu povestirea, menajera mea aruncă întîmplător o privire spre orologiul de deasupra căminului și fu uluită cînd văzu că minutarul arăta ora unu și jumătate. Nici n-a vrut să audă să mai rămînă măcar o secundă; la drept vorbind, și eu eram dispus să amîn continuarea povestirii. Și acum, după ce s-a dus să se odihnească în camera ei, iar eu am mai meditat vreun ceas sau două, trebuie să-mi adun forțele pentru a mă duce la culcare, în ciuda lenei dureroase pe care o am în minte și-n mădulare.

CAPITOLUL 10

Straşnic început pentru o viaţă de pustnic! Patru săptămîni de chin, frămîntare şi boală! Şi vai! vîntul suflă rece ca gheaţa, cerul de miazănoapte este amarnic de sumbru, şi drumurile înfundate, şi doctorii de ţară veşnic în întîrziere! Şi vai! lipsa asta de chipuri omeneşti! Şi, mai rău decît toate, înspăimîntătoarea sentinţă a lui Kenneth că nu voi putea ieşi din casă pînă la primăvară!

Domnul Heathcliff m-a onorat mai adineauri cu vizita lui. Acum şapte zile mi-a trimis o pereche de potîrnichi, ultimele din sezon. Ticălosul! Nu-i cu totul nevinovat de boala mea, şi tare-mi venea să i-o spun pe faţă! Dar, din păcate, nu puteam jigni un om care a fost atît de milos încît a stat la căpătîiul meu mai bine de un ceas, vorbindu-mi despre alte subiecte decît pilule şi siropuri, vezicători şi lipitori! Acum sînt chiar bine dispus. Sînt prea slăbit pentru a citi; dar mi-ar face plăcere să aud ceva interesant. Ce-ar fi dacă aş chema-o pe doamna Dean ca să-şi termine povestea? Îmi reamintesc principalele întîmplări petrecute pînă la plecarea ei de la Wuthering Heights. Da, ţin minte că eroul fugise şi n-au mai auzit nimic despre el timp de trei ani de zile, iar eroina s-a căsătorit. Am s-o sun; o să-i facă plăcere

cînd m-o vedea bine dispus. Iat-o. Doamna Dean a şi sosit.

— Mai sînt douăzeci de minute, domnule, pînă să luaţi doctoria, începu ea.

— Dă-o încolo! Să n-o mai văd! îi răspunsei. Aş vrea...

— Doctorul zice că n-ar trebui să mai luaţi atîtea prafuri!

— Sînt în totul de acord cu el! Dar nu mă întrerupe. Vino şi aşază-te aici. Ia mîinile de pe grămada aceea amărîtă de sticluţe. Scoate-ţi împletitura din buzunar... aşa, vezi... şi spune-mi mai departe povestea domnului Heathcliff, de unde ai lăsat-o şi pînă-n ziua de azi. Şi-a isprăvit studiile pe continent şi s-a întors acasă un „domn“? Sau a căpătat o bursă la un colegiu? Sau a fugit în America, unde şi-a cîştigat onoruri şi avere sugînd sîngele patriei sale adoptive? Sau a strîns bani rapid, operînd tîlhării la drumul mare în Anglia?

— O fi făcut din toate cîte puţin, domnule Lockwood, eu nu pot garanta de nimic! V-am spus de la bun început că nu ştiu cum şi-a cîştigat banii, după cum nu ştiu nici ce mijloace a folosit pentru a ieşi din starea de sălbăticie în care căzuse. Dar, dacă-mi daţi voie, dacă vă distrează şi nu vă oboseşte, am să vă povestesc mai departe în felul meu. Vă simţiţi mai bine astăzi?

— Mult mai bine.

— Asta-i o veste bună.

Domnişoara Catherine şi cu mine am plecat la Thrushcross Grange şi, spre plăcuta mea surprindere, s-a purtat mult mai bine decît aş fi îndrăznit să sper. Părea îndrăgostită de domnul Linton, şi surorii lui de asemeni îi arăta multă dragoste. Fireşte, amîndoi fraţii căutau, prin toate mijloacele, s-o mulţumească. Nu

ciulinul se pleca spre caprifoi, ci caprifoiul îmbrățișa ciulinul. Nici vorbă despre concesii reciproce : ea stătea neclintită, iar ceilalți se înclinau. Și cine poate fi răutăcios dacă nu întîlnește nici împotrivire, nici indiferență ? Observasem că domnul Edgar era stăpînit de teama ca nu cumva s-o enerveze și căuta să ascundă în fața ei grija asta a lui, dar dacă mă auzea răspunzîndu-i mai aspru, sau vedea că vreo altă servitoare se îmbufnează la vreo poruncă prea dură a doamnei, își trăda supărarea printr-o încruntătură care nu-i întuneca niciodată fața cînd era vorba de propria lui persoană. Adeseori m-a dojenit cu severitate pentru obrăznicia mea, afirmînd că nici dacă cineva l-ar înjunghia n-ar simți o durere mai mare decît cea pe care o simte cînd își vede soția supărată. Pentru a nu necăji un stăpîn atît de bun, m-am deprins să fiu mai puțin țîfnoasă și, vreme de o jumătate de an, pentru că nu se găsi nici o scînteie care să-l facă să explodeze, praful de pușcă rămase inofensiv, de parcă ar fi fost nisip. Catherine avea cînd și cînd epoci de tristețe și tăcere : soțul ei le respecta cu dragoste și fără a o întreba nimic, atribuindu-le transformărilor survenite în constituția ei cu prilejul bolii de care suferise, întrucît înainte de asta Catherine nu avusese niciodată vreo depresiune nervoasă. Înseninarea ei era întîmpinată prin propria lui înseninare. Aș putea afirma că erau într-adevăr profund fericiți, din ce în ce mai fericiți.

Dar fericirea lor luă sfîrșit. Da, calea lungă a vieții ne silește să trăim pentru noi înșine. Oamenii blînzi și generoși nu au decît un egoism ceva mai echilibrat decît cei despotici. Și fericirea lor încetă cînd împrejurările îi siliră, pe fiecare din ei, să-și dea seama că interesul unuia nu era principala preocupare a celuilalt. Într-o seară dulce de septembrie mă întorceam din livadă cu un coș greu de mere, pe care le culesesem. Se lăsase întunericul și luna privea peste zidul înalt

al curții, făcînd ca umbre nedeslușite să se ascundă prin numeroasele unghere ale clădirii. Mi-am așezat povara pe trepte, în fața ușii de la bucătărie, și m-am oprit puțin pentru a mă odihni și a mai respira aerul proaspăt și dulce. Stăteam cu spatele spre intrare, ochii îmi erau ațintiți asupra lunii, cînd, în spatele meu, am auzit o voce :

— Nelly, dumneata ești ?

Era o voce profundă, cu un timbru străin, dar după modul cum îmi rostise numele mi se păru cunoscută. M-am întors speriată să văd cine vorbește, căci ușile erau închise și nu văzusem pe nimeni cînd mă apropiasem de trepte. Am auzit mișcare în capul scării ce ducea spre antreu și, după ce făcui cîțiva pași într-acolo, am văzut un bărbat voinic, îmbrăcat într-o haină de culoare închisă ; iar fața și părul îi erau de asemeni de culoare închisă. Stătea rezemat de perete și ținea degetele pe clanță, ca și cum ar fi avut de gînd să deschidă ușa. „Cine să fie ? mi-am zis. Domnul Earnshaw ? Ah, nu ! Glasul ăsta nu seamănă cu glasul lui."

— Aștept aici de-un ceas, începu ; mă uitam la el cu ochii mari deschiși ; în jurul nostru domnea o tăcere de mormînt. N-am cutezat să intru. Nu mă cunoști ? Uită-te la mine, doar nu sînt străin !

O rază de lună căzu pe fața lui. Obrajii îi erau palizi și pe jumătate acoperiți de favoriți negri, sprîncenele căzute, iar ochii, ciudați, adînciți în orbite. I-am recunoscut ochii.

— Ce ? ! strigai ridicîndu-mi mîinile de uluire, neștiind dacă e om din lumea asta sau o nălucă. Ce ? Te-ai întors ? ! Ești chiar tu ? Tu ești ?

— Da, eu, Heathcliff, răspunse el, ridicîndu-și privirea spre ferestrele casei, ce străluceau în razele lunii pe care o oglindeau ; dar din dosul lor nu se strecura nici o dîră de lumină.

— Nu sînt acasă ? Unde-i ea ? Nelly, dumneata nu te bucuri ? N-ai de ce fi atît de tulburată ! E aici ? Răspunde-mi ! Vreau să-i spun o vorbă... stăpînei dumitale, du-te și spune-i că cineva de la Gimmerton vrea s-o vadă.

— Dar ce-o să spună Catherine ?.! exclamai. Ce-o să facă ? Surpriza asta m-a zăpăcit... O să-și piardă mințile ! Și tu, tu ești Heathcliff ! Dar cît de schimbat ! Nu, nu, e de necrezut ! Ai fost soldat ?

— Du-te și comunică-i ce ți-am spus, mă întrerupse el nerăbdător. Nici chinurile iadului nu sînt mai grele decît așteptarea asta ! El apăsă clanța, și eu am intrat în antreu ; dar cînd am ajuns în fața salonului unde se aflau domnul și doamna Linton, n-am mai avut curajul să înaintez. În cele din urmă mi-am găsit o scuză : să-i întreb dacă nu doresc să aprind lumînările — și am deschis ușa.

Ședeau împreună în fața ferestrei deschise și priveau, peste pomii din grădină și parcul sălbatic și verde, valea de la Gimmerton, deasupra căreia plutea o fîșie lungă de ceață (căci, după cum ați observat probabil și dumneavoastră, imediat după ce treceți de capelă apa ce se scurge din mlaștini se unește cu rîulețul care șerpuiește pe povîrniș de-a lungul văii). Wuthering Heights se află deasupra acestor aburi argintii, dar vechea noastră casă nu se vede de-aici, căci e așezată de cealaltă parte a crestei. Încăperea și cei ce erau într-însa, cît și priveliștea ce se așternea în fața lor păreau cuprinse de o liniște minunată. Am întrebat despre lumînări, dar nu-mi venea la îndemînă să repet cele spuse de Heathcliff, așa că m-am îndreptat spre ieșire, fără să scot un cuvînt. Dîndu-mi însă seama de prostia mea, m-am oprit și am bolborosit :

— A venit cineva de la Gimmerton și dorește să o vadă pe doamna.

— Ce dorește ? întrebă doamna Linton.

— Nu l-am întrebat, răspunsei.

— Bine. Trage perdelele, Nelly, zise ea, și adu ceaiul. Mă întorc numaidecît.

Ea ieși din odaie. Domnul Edgar mă întrebă, liniștit, cine o căuta.

— O persoană pe care doamna n-o așteaptă, răspunsei. Heathcliff, vă mai aduceți aminte de el, domnule ? Heathcliff, care trăia în casa domnului Earnshaw.

— Ce, țiganul acela, rîndașul acela ? ! strigă el. De ce nu i-ai spus deslușit Catherinei cine e ?

— Vă rog ! Să nu-i vorbiți așa, domnule, spusei eu. Ar fi foarte mîhnită dacă v-ar auzi. A fost distrusă cînd a fugit Heathcliff de-acasă. Și cred că reîntoarcerea lui îi va face o mare bucurie.

Domnul Linton se îndreptă spre una din ferestrele aflate de partea cealaltă a încăperii, care dădea spre curte. O deschise și se aplecă peste pervaz. Cred că cei doi erau sub fereastră, căci exclamă în grabă :

— Nu sta acolo, iubita mea ! Poftește persoana înăuntru, dacă e cineva cunoscut.

Curînd după aceea am auzit zgomotul clanței, iar Catherine, după ce urcase scările în goană, apăru cu răsuflarea tăiată, năucă și prea emoționată ca să-și poată arăta bucuria. De fapt, după fața ei ai fi putut bănui că asupră-i se abătuse mai degrabă o mare nenorocire.

— Oh ! Edgar ! Edgar ! spuse ea gîfîind și îmbrățișîndu-l. Oh ! scumpul meu Edgar ! Heathcliff s-a întors... s-a întors ! Și-l strînse atît de tare în brațe, de era gata să-l înăbușe.

— Bine, bine, strigă soțul pe un ton cam supărat. Pentru atîta lucru nu-i nevoie să mă sugrumi ! Niciodată omul acesta nu mi s-a părut a fi o comoară neprețuită. Nu văd de ce ești atît de emoționată !

— Știu că nu-ți era simpatic, răspunse ea, înfrîngîndu-și oarecum excesiva încîntare. Dar de dragul meu trebuie să te împrietenești cu el. Să-i spun să vină sus ?

— Aici ? întrebă el. În salon ?

— Dar unde în altă parte ? răspunse Catherine.

Domnul Linton păru vexat și-i sugeră bucătăria, ca fiind un loc mai nimerit pentru Heathcliff. Doamna Catherine Linton îl măsură din ochi cu o expresie ciudată... pe jumătate mînioasă și pe jumătate batjocoritoare, văzîndu-l atît de disprețuitor.

— Nu, adăugă ea după un minut, nu pot sta în bucătărie cu el. Așterne aici două mese, Ellen : una pentru stăpînul dumitale și domnișoara Isabella, care sînt nobili, și alta pentru Heathcliff și mine, care sîntem oameni din popor. Așa ești mulțumit, scumpule ? Sau trebuie să-mi facă focul în altă cameră ? Dacă așa vrei, dă dispoziții. Acum dau fuga jos să mă conving că oaspetele meu e într-adevăr aici. Mă tem că bucuria mea e prea mare ca să fie adevărată !

Era gata s-o pornească din nou, în goană, dar Edgar o opri.

— Spune-i să poftească sus, zise, adresîndu-mi-se mie ; iar tu, Catherine, încearcă să fii fericită fără a fi absurdă ! N-are rost ca toată casa să te vadă primind un servitor fugit așa cum ai primi un frate.

Am coborît și l-am găsit pe Heathcliff așteptînd la intrare. Părea sigur că va fi poftit înăuntru. M-a urmat fără multă vorbă, iar eu l-am condus în fața stăpînului și a stăpînei, ai căror obraji îmbujorați trădau urmele unei discuții aprinse. Dar pe chipul stăpînei străluci un alt sentiment cînd prietenul ei apăru în prag ; sări spre el, îl luă de mîini și-l conduse la Linton, apoi prinse degetele șovăitoare ale lui Linton și le vîrî în cele ale musafirului. Iar eu, văzîndu-l acum bine pe Heathcliff în lumina focului și a lumînărilor, am rămas uluită de cît se schimbase. Devenise un bărbat voinic, atletic, bine legat ; pe lîngă el, stăpînul meu părea un adolescent firav. Ținuta lui dreaptă te făcea să crezi că fusese în armată. Trăsăturile hotărîte dădeau feței lui o expresie mult mai matură decît cea a domnului Linton ; părea inteligent și nu mai avea nici o urmă a grosolăniei lui din trecut. În sprîncenele joase, încruntate, și în ochii plini de-un foc negru se mai ascundea încă o sălbăticie pe jumătate îmblînzită, dar desăvîrșit stăpînită ; manierele lui distinse, cu toate că nu mai păstrau nici o urmă de stîngăcie, erau totuși prea dure pentru a fi grațioase. Surpriza stăpînului părea tot atît de mare, dacă nu și mai mare ca a mea. O clipă se simți încurcat, neștiind în ce fel să se adreseze rîndașului, așa cum îl numise. Heathcliff dădu drumul mîinii lui fine și rămase în picioare, privindu-l cu răceală, așteptînd să-i vorbească.

— Luați loc, domnule, îi zise în sfîrșit. Doamna Linton, aducîndu-și aminte de vremurile de odinioară, mi-a cerut să vă fac o primire cordială și, firește, sînt încîntat cînd am prilejul să-i fac o plăcere.

— Eu de asemenea, răspunse Heathcliff, mai ales atunci cînd pot și eu lua parte la această plăcere ; rămîn bucuros un ceas, două.

Se așeză pe un fotoliu în fața doamnei Catherine, care sta cu privirea ațintită asupra lui de parcă s-ar fi temut că, dacă-l scapă din ochi, ar putea să dispară. Heathcliff nu-și ridica prea des ochii către ea : o privire fugară aruncată din cînd în cînd îi era de-ajuns ; dar de fiecare dată licăririle ochilor săi oglindeau încîntarea nedomolită pe care o sorbea din ochii ei. Erau prea cuprinși de bucuria lor reciprocă pentru a se simți stingheriți de ceva sau cineva. Pentru domnul Edgar însă, lucrurile stăteau altfel ; pălise

de supărare, sentiment care ajunse la culme cînd doamna se ridică și, trecînd de cealaltă patre a covorului, prinse din nou mîinile lui Heathcliff și rîse de parcă nu mai era în toate mințile.

— Mîine o să mi se pară vis ! strigă ea. N-o să-mi vină să cred că te-am văzut, că te-am atins, c-am vorbit iarăși cu tine. Dar să știi, Heathcliff, ai fost fără milă, nu meriți această primire. Să fugi și să nu dai nici un semn de viață timp de trei ani ! Asta înseamnă că nu te-ai gîndit niciodată la mine !

— M-am gîndit puțin mai mult decît te-ai gîndit tu la mine, murmură el. Am auzit, nu demult, că te-ai căsătorit, Cathy, și, în timp ce așteptam jos în curte, iată ce puneam la cale : să-ți văd o clipă fața și mirarea din ochi, și poate o așa-zisă bucurie, după aceea să mă răfuiesc cu Hindley și-apoi, ca să scap de rigorile legii, să-mi iau singur viața. Dar primirea pe care mi-ai făcut-o a scos din mintea mea aceste gînduri ; bagă însă de seamă, nu cumva data viitoare să mă primești altfel ! Nu, n-ai să mă mai alungi încă o dată. Spune drept, ți-a fost într-adevăr greu fără mine ? Ei bine, să știi c-am avut motive să plec. De cînd ți-am auzit pentru ultima oară glasul, m-am luptat amarnic cu viața și trebuie să mă ierți, căci am luptat numai pentru tine !

— Catherine, dacă nu vrei să bem ceaiul rece, vino te rog la masă, îl întrerupse domnul Linton, străduindu-se să păstreze tonul obișnuit și politețea cuvenită. Domnul Heathcliff are un drum lung de făcut, indiferent unde ar avea de gînd să doarmă la noapte, iar mie mi-e sete.

Catherine își ocupă locul în fața ceainicului, domnișoara Isabella sosi chemată de clopot, apoi, după ce i-am văzut așezați pe scaunele lor, am ieșit din odaie. Masa n-a durat nici zece minute. Ceașca doamnei Catherine n-a fost umplută nici o dată : nu putea nici

mînca, nici bea. Edgar și-a turnat ceai și în farfurie, și abia a băut o înghițitură. În seara aceea musafirul n-a stat mai mult de-un ceas. La plecare l-am întrebat dacă se duce la Gimmerton.

— Nu, mă duc la Wuthering Heights, a răspuns. M-a poftit domnul Earnshaw azi-dimineață, cînd l-am vizitat.

L-a poftit domnul Earnshaw ! Și el a fost în vizită la domnul Earnshaw ! După ce-a plecat, am cîntărit în toate chipurile aceste vorbe. Oare a ajuns un ipocrit și a venit pe-aici, prin partea locului, să săvîrșească cine știe ce nelegiuiri prefecîndu-se că-i om cumsecade ? Am căzut pe gînduri. Aveam în adîncul sufletului un presentiment care-mi spunea c-ar fi fost mai bine dacă nu s-ar mai fi întors niciodată.

Către miezul nopții, doamna Linton, furișîndu-se în camera mea, m-a trezit din primul somn. A luat un scaun și s-a așezat la căpătîiul meu, trăgîndu-mă de păr ca să mă trezească.

— Nu pot dormi, Ellen, zise ea în chip de introducere. Am nevoie de o ființă vie căreia să-i împărtășesc fericirea mea ! Edgar e posomorît pentru că sînt fericită din pricina cuiva care nu-l interesează. Refuză să deschidă gura, iar cînd vorbește, nu spune decît vorbe răutăcioase și prostești ; mi-a spus că sînt fără milă și egoistă dacă-i cer să stea de vorbă cînd e bolnav și somnoros. Întotdeauna reușește să se îmbolnăvească la cea mai măruntă contrarietate ! Am rostit cîteva vorbe de laudă la adresa lui Heathcliff, și atunci, fie din pricina durerii de cap, fie dintr-o criză de invidie, a început să plîngă. M-am sculat din pat și l-am lăsat singur.

— Ce rost are să i-l lauzi pe Heathcliff ? i-am răspuns. Nu se puteau suferi de copii, și lui Heathcliff i-ar plăcea tot atît de puțin să te audă lăudîndu-l pe

Edgar ; aşa-i firea omenească. Lasă-l în pace pe domnul Linton, nu-i mai vorbi despre Heathcliff, dacă nu vrei să izbucnească un conflict deschis între ei.

— Dar asta nu dovedeşte o mare slăbiciune ? continuă ea. Eu nu sînt invidioasă ; şi nu-s niciodată geloasă de părul auriu şi strălucitor al Isabellei, de pielea ei albă, de fineţea şi eleganţa ei şi de dragostea pe care i-o arată întreaga familie. Chiar şi tu, Nelly, dacă avem vreo discuţie, ţii imediat parte Isabellei, iar eu cedez ca o mamă proastă şi-i zic „scumpa mea" şi o mîngîi pînă-i trece supărarea. Fratelui ei îi face plăcere să ne vadă prietene, şi de aceea îmi face şi mie plăcere. Dar să ştii că seamănă mult unul cu altul : nişte copii răsfăţaţi, care-şi închipuie că lumea a fost făcută numai ca să se poată bucura ei, şi, cu toate că-i las în apele lor, cred că nu le-ar strica de loc o mică scuturătură.

— Te înşeli, doamnă Linton, i-am spus. De fapt ei sînt cei ce te lasă în apele dumitale. Eu ştiu ce-ar fi aici dacă n-ar proceda astfel. E uşor să le satisfaci cîte un capriciu trecător, atîta vreme cît preocuparea lor e să-ţi îndeplinească toate dorinţele încă înainte de-a le rosti. Totuşi, în cele din urmă s-ar putea să se işte cine ştie ce neînţelegere asupra vreunui lucru tot atît de important pentru ei cît şi pentru dumneata, şi atunci aceia pe care-i crezi slabi vor fi în stare să dea dovadă de o dîrzenie egală cu a dumitale.

— Şi-atunci o să ne luptăm pînă la moarte, nu-i aşa, Nelly ? răspunse ea rîzînd. Ba nu, Nelly ! Şi-ţi repet : am atîta încredere în dragostea lui Linton, încît am impresia că nici dacă l-aş omorî nu s-ar gîndi să se răzbune pe mine.

Am sfătuit-o să-l preţuiască ceva mai mult pentru dragostea ce-i poartă.

— Păi aşa şi fac, îmi răspunse, dar n-ar trebui să se smiorcăie pentru toate fleacurile. E copilăros. În loc să izbucnească în lacrimi după ce i-am spus că în clipa de faţă Heathcliff e demn de stima oricui şi ar fi o cinste şi pentru cel mai nobil om din ţinut să fie prieten cu el, ar fi trebuit să fie de părerea mea şi să se bucure, barem din simpatie pentru mine. Trebuie să se deprindă cu el, şi poate că-l va şi iubi. Iar dacă ne gîndim la motivele pe care le-ar avea Heathcliff să fie supărat pe Edgar, trebuie să recunosc că s-a purtat admirabil !

— Ce părere ai despre vizita lui la Wuthering Heights ? am întrebat-o. După cîte mi se pare, s-a schimbat în toate privinţele. A devenit un bun creştin : întinde mîna dreaptă în semn de prietenie tuturor duşmanilor săi.

— Mie mi-a dat o explicaţie, răspunse ea. Căci sînt tot atît de mirată ca şi dumneata. Mi-a spus că s-a dus acolo pentru a culege de la tine unele informaţii în ceea ce mă priveşte, crezînd că locuieşti tot acolo. Joseph l-a înştiinţat atunci pe Hindley, care a ieşit afară şi a început să-l întrebe ce-a făcut şi cum a trăit, iar în cele din urmă l-a poftit în casă. Acolo a găsit cîţiva inşi care jucau cărţi ; Heathcliff s-a aşezat la joc cu ei. A cîştigat ceva bani de la fratele meu, care, văzîndu-l înstărit, l-a poftit să revină seara. Heathcliff a consimţit. Hindley e prea nepăsător ca să-şi aleagă cu băgare de seamă prietenii ; nu-şi bate capul să se gîndească dacă e îndreptăţit sau nu să aibă încredere într-un om pe care l-a jignit atît de profund. Dar Heathcliff susţine că motivul principal pentru care vrea să reia relaţiile cu omul care l-a prigonit odinioară e dorinţa lui de a locui aproape de Grange, ca să poată veni pe jos pînă aici ; şi apoi zice că e legat de casa în care am crescut împreună. Iar eu, la rîndul meu, sper că aşa voi avea prilejul să-l văd mai des decît dacă ar locui la Gimmerton. Are de gînd să plătească bine dacă i se va în-

gădui să stea la Heights ; și, fără îndoială, lăcomia fratelui meu îl va face să accepte propunerea lui Heathcliff. Întotdeauna a fost lacom de bani, cu toate că ce strînge cu o mînă risipește cu cealaltă.

— Strașnic loc pentru un om necăsătorit ! am spus eu. Nu te temi de consecințe, doamnă Linton ?

— Nu în ceea ce-l privește pe prietenul meu, a răspuns ea. E zdravăn la cap, și asta îl va feri de primejdie. Mă tem puțin pentru Hindley, dar din punct de vedere moral nu poate ajunge mai rău decît este, iar în privința brutalităților, îl voi feri eu. Întîmplarea din seara asta m-a împăcat cu Dumnezeu și cu oamenii ! Eram revoltată pînă la furie împotriva providenței. Oh, am îndurat multă, multă și amarnică suferință, Nelly ! Dacă Edgar ar ști cît de grea mi-a fost suferința, i-ar fi rușine să-mi întunece bucuria enervîndu-se fără rost. Și numai bunătatea mea față de el m-a făcut să-mi ascund durerea. Dacă i-aș fi povestit ce chinuri am îndurat, ar fi dorit alinarea lor cu aceeași ardoare ca și mine. Dar acum a trecut, și n-am de gînd să mă răzbun pentru prostia lui ; de azi încolo sînt gata să suport orice ! Dacă cea mai josnică ființă din lume mi-ar trage o palmă peste obraz, nu numai că i l-aș întoarce și pe celălalt, dar i-aș cere și iertare pentru c-am provocat-o. Și, drept dovadă, mă duc chiar acum să mă împac cu Edgar. Noapte bună ! Sînt un înger !

Adînc convinsă de ceea ce spusese și mulțumită de sine, a plecat. Iar succesul obținut după împlinirea hotărîrii luate se văzu a doua zi : domnul Linton nu numai că nu mai era posomorît (cu toate că dispoziția lui părea încă dominată de vioiciunea exuberantă a doamnei Catherine), dar nu ridică nici o obiecție cînd soția lui propuse să meargă după-masă la Wuthering Heights cu Isabella. Pentru asta Catherine l-a răsplătit cu atîta gingășie și dragoste, încît

casa noastră a fost, mai multe zile de-a rîndul, un paradis. Atît stăpînul cît și servitorii s-au bucurat de atmosfera asta mereu însorită.

La început, Heathcliff — în viitor îl voi numi *domnul* Heathcliff — a căutat să beneficieze cu prudență de libertatea de a veni la Thrushcross Grange ; voia parcă să-și dea seama în ce măsură e dispus proprietarul să-l admită. Catherine, de asemenea, socoti că e mai cuminte să-și stăpînească manifestările de bucurie cînd îl primea, așa că, încetul cu încetul, domnul Heathcliff își cîștigă dreptul de a fi așteptat la noi. Își păstrase mult din reticența care-l caracterizase încă din copilărie, și asta l-a ajutat să-și domine orice manifestare prea fățișă a sentimentelor. Neliniștea stăpînului meu se potoli, iar întîmplările ce urmară i-au abătut gîndurile — pentru un timp oarecare — pe alt făgaș.

Noul lui motiv de tulburare izvorî dintr-o nenorocire neașteptată : Isabella Linton simți o bruscă și irezistibilă atracție față de oaspetele tolerat de el. În vremea aceea Isabella era o domnișoară de optsprezece ani, încîntătoare, copilăroasă în purtări, dar cu o minte ageră, cu sentimente vii și un temperament aprins, mai ales cînd se enerva. Fratele ei, care-i purta o iubire plină de gingășie, fu îngrozit de această alegere uluitoare. Lăsînd la o parte faptul că o căsătorie cu un om fără nume era degradantă și că, el neavînd moștenitor bărbat, averea lui va trece în mîna unui om ca acesta, Linton avea destulă minte pentru a înțelege firea lui Heathcliff ; știa că, deși aspectul exterior i se schimbase, caracterul îi rămăsese neschimbat și nici nu se va putea schimba. Și îi era groază de acest caracter. Era revoltat și înspăimîntat la gîndul că Isabella ar putea fi încredințată oblăduirii unui asemenea om. Ostilitatea lui ar fi fost și mai mare dacă ar fi știut că dragostea ei se născuse fără a fi fost

provocată de Heathcliff, care nu răspundea acestui sentiment. În clipa cînd Linton își dădu seama despre ce era vorba, crezu că e rezultatul unui plan bine chibzuit de Heathcliff.

De cîtăva vreme observaserăm cu toții că domnișoara Linton se frămîntă și suspină. Devenise supărăcioasă și plictisitoare, sîcîind-o și enervînd-o neîncetat pe Catherine, care și așa avea o răbdare foarte limitată. Într-o oarecare măsură o scuzam cu toții, crezînd-o bolnavă, căci slăbea și se usca văzînd cu ochii. Dar într-o zi, cînd era în toane foarte rele, a refuzat dejunul, s-a plîns că servitoarele nu făceau ce le spune ea, că stăpîna nu-i dădea nici un drept în casă, că lui Edgar nu-i păsa de ea, că a răcit pentru că ușile au fost lăsate înadins deschise, că noi înadins lăsam să se stingă focul din salon ca să-i facem în necaz, și sute de alte asemenea învinuiri neîntemeiate. Atunci doamna Linton a stăruit cu încăpățînare să se bage în pat, amenințînd-o că trimite după doctor. Cînd a auzit pomenindu-se numele lui Kenneth, a început să spună imediat că era perfect sănătoasă și numai asprimea doamnei Catherine o nenorocise.

— Cum poți spune că sînt aspră, răzgîiată afurisită ce ești !? strigă stăpîna uluită de această afirmație prostească. Cred că ți-ai pierdut mințile ! Cînd am fost aspră ? Spune !

— Ieri, răspunse Isabella plîngînd cu hohote. Ieri și acum.

— Ieri ? întrebă cumnata ei. Cînd ?

— Cînd ne plimbam pe dealuri. Mi-ai spus să hoinăresc pe unde vreau, pe cînd tu mergeai liniștită cu domnul Heathcliff !!

— Și, după părerea ta, asta-i asprime ? zise Catherine rîzînd. N-am vrut să spun că prezența ta ne stingherea. Nu ne deranjai dacă veneai cu noi, am crezut

doar că povestea lui Heathcliff nu are nimic distractiv pentru tine.

— Ba nu, zise plîngînd tînăra domnișoară, voiai să plec pentru că știai cît îmi place să stau cu voi !

— E în toate mințile ? întrebă doamna Linton uitîndu-se la mine. Am să-ți repet cuvînt cu cuvînt întreaga noastră convorbire, Isabella, și te rog să-mi spui ce te putea interesa în ea.

— Nu mă interesa convorbirea, răspunse ea, voiam să fiu împreună cu...

— Așa ! zise Catherine, observînd că fata ezită să-și sfîrșească vorba.

— Cu el ! Și nu vreau să fiu mereu dată la o parte, continuă ea înflăcărîndu-se. Ești ca un cîine în fața mîncării, Cathy, și ai vrea ca nimeni să nu fie iubit în afară de tine !

— Ești o maimuțică obraznică ! exclamă doamna Linton mirată. Doar nu vrei să cred asemenea prostie ! E cu putință ca tu să rîvnești la admirația lui Heathcliff... ca să-l consideri o persoană plăcută ? Sper că am înțeles greșit, nu-i așa, Isabella ?

— Nu, n-ai înțeles greșit, răspunse fata, scoasă din minți. Îl iubesc mai mult decît l-ai iubit tu vreodată pe Edgar. Și m-ar iubi și el dacă l-ai lăsa tu !

— Atunci să știi că pentru nimic în lume n-aș vrea să fiu în locul tău ! spuse Catherine apăsat. Și părea că vorbește sincer. Nelly, ajută-mă s-o conving că-i nebună. Spune-i tu cine-i Heathcliff : o făptură părăsită, fără finețe, fără cultură ; ciulin sălbatic crescut printre stînci. A te sfătui să-i dăruiești inima ta, ar fi mai grav decît dacă aș da drumul în plină iarnă unui pui de canar în parc. Numai faptul deplorabil că nu-i cunoști firea, și nimic altceva, a făcut, fetițo, să-ți treacă prin minte un vis ca ăsta. Te rog să nu-ți închipui că în dosul acestui fizic aspru se ascund adîncuri de bunăvoință și afecțiune ! Nu e un diamant brut...

sau o stridie ce ascunde o perlă; ci un om crud, nemilos, cu o fire de lup. Eu nu-i spun niciodată: „Lasă-l în pace pe omul acela deşi ţi-e duşman, pentru c-ar fi neomenos sau crud să-i faci vreun rău". Ci îi spun: „Lasă-l în pace, pentru c-am să fiu foarte supărată dacă-i faci vreun rău". Şi pe tine, Isabella, te-ar zdrobi ca pe-un ou de vrabie dacă te-ar socoti o povară supărătoare. Ştiu că nu poate iubi pe nimeni din neamul Linton, şi totuşi îl cred capabil să se căsătorească îndată cu averea şi perspectivele tale materiale! Zgîrcenia pare să devină păcatul lui de căpetenie. Iată felul în care ţi-l descriu eu, şi doar sînt prietena lui, atît de prietenă încît, dacă ar fi avut cu adevărat de gînd să te cucerească, probabil c-aş fi tăcut din gură şi te-aş fi lăsat să-i cazi în cursă.

Domnişoara Linton îşi privi cumnata cu indignare.

— Ruşine să-ţi fie! Ruşine să-ţi fie! repetă ea furioasă, eşti mai rea decît douăzeci de duşmani, prietenă veninoasă!

— Oh! Va să zică nu mă crezi? zise Catherine. Crezi că vorbesc din egoism şi răutate?

— Da, sînt sigură, răspunse Isabella; şi făptura ta mă-nfioară!

— Bine! strigă cealaltă. Încearcă pe pielea ta, dacă aşa te taie capul. Eu mi-am făcut datoria şi mă dau bătută în faţa obrăzniciei tale!

Cînd doamna Linton părăsi încăperea, Isabella zise, plîngînd în hohote:

— Şi eu trebuie să sufăr din pricina egoismului ei! Totul, totul este împotriva mea, şi acum mi-a zdrobit ultima nădejde. Dar a spus minciuni, nu-i aşa? Domnul Heathcliff nu e un diavol, are un suflet cinstit şi drept, căci altfel de ce şi-ar fi adus aminte de ea?

— Luaţi-vă gîndul de la el, domnişoară, îi spusei. E piază-rea, nu-i bărbat pentru dumneavoastră. Doamna Linton a vorbit cu duritate, şi totuşi n-o

pot contrazice. Îi cunoaşte mai bine inima decît mine sau decît oricine altul, şi niciodată n-o să-l descrie mai rău decît este în realitate. Oamenii cinstiţi nu-şi ascund faptele. Dar el cum a trăit? Cum s-a îmbogăţit? De ce stă la Wuthering Heights în casa unui om pe care-l urăşte? Lumea zice că, de cînd s-a întors, domnul Earnshaw e din ce în ce mai rău. Pierde nopţile una după alta. Hindley nu face decît să joace cărţi şi să bea. Nemaiavînd bani, şi-a ipotecat pămîntul. Chiar săptămîna trecută am aflat astea, mi-a spus Joseph, pe care l-am întîlnit la Gimmerton: „Nelly, a zis, să ştii că acuşi o să vie judecătoru' să facă o cercetare pe la ai noştri. Unu' din ei era cît pe-aci să se aleagă cu deştele tăiate. Stăpînu', îl ştii doar, e copt să se ducă la juraţi. Nu i-e frică de judecători, nici de Pavel, nici de Petru, nici de Ioan, nici de Matei, nu zău, de nici unu' nu i-e frică! Ba chiar i-ar plăcea... Doreşte să dea cu obrazu' lui gros de ei! Şi băiatu' tău iubit, frumosu' Heathcliff, să ştii că-i nemaipomenit! Ştie să rînjească, zău, ca nimeni altu' cînd aude vreo glumă diavolească. Oare cînd vine le Grange nu vă povesteşte niciodată nimic despre isprăvile lui de pe la noi? Iacă, să-ţi spui cum merge treaba: sularea, cînd apune soarele: zaruri, coniac, obloane închise şi lumînări aprinse pîn-a doua zi la amiaz. Apoi nebunu' se duce blestemînd şi urlînd în camera lui, de orice om cumsecade şi-ar astupa urechile de ruşine numai să nu le-audă; şi băiatu' îşi numără bănuţii şi se ghiftuieşte şi doarme şi pleacă să stea la taclale cu nevasta vecinului. I-o fi spunînd cucoanei Catherine cum aurul tatălui ei se scurge în buzunarele lui şi cum fiul tatălui ei se rostogoleşte iute pe calea largă a pierzaniei, pe cînd el fuge înainte să-i deschidă barierele?" Să ştiţi, domnişoară Linton, Joseph e un nemernic bătrîn, dar nu-i mincinos; şi dacă cele ce mi-a spus despre purtarea lui Heathcliff

sînt adevărate, cred că nici nu vă va trece prin gînd să doriţi un asemenea soţ. Nu-i aşa ?

— Te-ai învoit cu ceilalţi, Ellen ! mi-a răspuns. N-am să-ţi ascult bîrfelile. Cîtă răutate trebuie să zacă în dumneata dacă vrei să mă convingi că nu există fericire pe lume !

Nu ştiu ce s-ar fi întîmplat dacă o lăsam în pace : poate c-ar fi renunţat la nebunia ei, sau poate c-ar fi stăruit mai departe în ea ; dar nu i-a rămas prea mult timp să se gîndească : în ziua următoare a avut loc un sfat la judecătoria din oraşul vecin ; stăpînul meu a fost obligat să se ducă acolo, iar domnul Heathcliff, ştiind că nu-i acasă, a venit mai devreme decît de obicei. Catherine şi Isabella şedeau în bibliotecă, duşmănoase dar tăcute. Isabella era cam speriată de indiscreţia ei din ajun şi de faptul că într-o criză de furie îşi dezvăluise cele mai tainice sentimente. Iar Catherine, după o matură chibzuinţă, se supărase cu adevărat pe cumnata ei ; şi chiar dacă mai rîdea de obrăznicia Isabellei, nu era dispusă ca şi cealaltă să ia în glumă această poveste. Cînd l-a văzut pe Heathcliff trecînd prin faţa ferestrei, începu să rîdă. Eu măturam căminul şi am observat un zîmbet răutăcios pe buzele ei. Isabella, absorbită de gînduri sau de cartea pe care o ţinea în mînă, rămase locului ; iar cînd s-a deschis uşa, era prea tîrziu ca să mai poată fugi, lucru pe care l-ar fi făcut cu mare plăcere dacă i-ar fi fost cu putinţă.

— Intră ! Ai picat tocmai bine ! exclamă stăpîna pe un ton vioi, trăgînd un fotoliu lîngă cămin. Ai în faţa ta două fiinţe care au mare nevoie de a treia pentru a topi gheaţa dintre ele ; şi tu eşti cel pe care l-am fi ales amîndouă. Heathcliff, sînt mîndră că-ţi pot arăta, în sfîrşit, pe cineva care te iubeşte mai mult decît mine. Sper că te simţi măgulit. Nu, nu-i

Nelly, nu te uita la ea ! Sărmana, biata mea cumnăţică are inima frîntă de admiraţie pentru frumuseţea ta fizică şi morală. Nu depinde decît de tine ca să devii fratele lui Edgar. Nu, nu, Isabella, n-ai să pleci de-aici, continuă ea, oprind cu un aer de falsă veselie pe fata care, peste măsură de ruşinată şi indignată, se ridicase în picioare. Ne-am certat ca pisicile din pricina ta, Heathcliff ; şi am fost învinsă de protestele ei pline de încredere şi de admiraţie pentru tine. Şi, mai mult decît atîta, am aflat că, dacă aş avea bunul-simţ de a mă da la o parte, rivala mea, precum doreşte să fie, ar arunca în inima ta o săgeată, iar asta te-ar lega pentru totdeauna de ea şi ar azvîrli chipul meu într-o veşnică uitare.

— Catherine ! zise Isabella căutînd să fie cît mai demnă ; apoi renunţă, plină de dispreţ, de-a mai lupta ca să scape din mîinile doamnei Catherine. Ţi-aş fi recunoscătoare dacă ai respecta adevărul şi nu m-ai bîrfi nici măcar în glumă. Domnule Heathcliff, fii atît de bun şi roag-o pe prietena dumitale să-mi dea drumul. Ea uită că noi doi nu sîntem prieteni şi că ceea ce o distrează pe ea mie-mi este peste măsură de neplăcut.

Deoarece musafirul nu răspunse nimic, ci luă loc, părînd cu desăvîrşire indiferent faţă de sentimentele pe care le inspirase Isabellei, aceasta se întoarse către cruda Catherine, rugînd-o stăruitor să-i redea libertatea.

— Nici nu mă gîndesc ! strigă doamna Linton drept răspuns. Căci nu vreau să-mi mai spui că sînt ca un cîine în faţa mîncării. Acum *trebuie* să rămîi aici ! Heathcliff, cum de nu-ţi arăţi bucuria auzind veştile plăcute pe care ţi le-am dat ? Isabella jură că dragostea lui Edgar pentru mine e nimica toată faţă de cea pe care o nutreşte ea pentru tine. Cam în felul ăsta a vorbit, sînt sigură, nu-i aşa, Ellen ? Şi n-a mîncat

nimic de alaltăieri — de-atunci de cînd ne-am plimbat împreună — de tristețe și furie că i-am spus să plece de lîngă tine, închipuindu-mi că societatea ta nu-i face plăcere.

— Sînt sigur c-o calomniezi, zise Heathcliff, întorcîndu-și fotoliul așa încît să poată sta în fața lor. Acum, în orice caz, dorește să scape de prezența mea.

Și-și holbă ochii la biata Isabella, așa cum ar face cineva văzînd un animal ciudat și respingător — vreun miriapod de prin Indii — pe care l-ar cerceta în ciuda aversiunii ce i-o provoacă. Biata Isabella nu putu îndura aceste priviri : fața îi era cînd albă ca varul, cînd roșie, și, în timp ce lacrimile i se strîngeau ca mărgelele în gene, își adună toată forța degetelor ei subțiri pentru a scăpa din mîinile doamnei Catherine, care o ținea strîns. Dar, văzînd că de îndată ce reușește să-i desfacă un deget de pe braț se și încleștează altul alături, și dîndu-și seama că nu le putea desface pe toate deodată, începu să se folosească de unghii, care erau destul de ascuțite pentru a împodobi mîinile tiranei cu nenumărate umflături roșii.

— Ce tigroaică ! exclamă doamna Linton dîndu-i drumul ; apoi începu să-și scuture, îndurerată, mîna. Pleacă de-aici, pentru numele lui Dumnezeu, și ascunde-ți fața de vulpoaică ! Ce proastă ești că-ți dezvălui ghearele în fața *lui*. Nu te gîndești la concluziile pe care le va trage ? Uită-te, Heathcliff ! Astea sînt uneltele cu care va lucra... păzește-ți ochii !

— Dacă m-ar amenința vreodată, i le-aș smulge, răspunse el cu brutalitate, în timp ce Isabella închidea ușa în urma ei. Dar ce-ți veni, Cathy, să necăjești chiar atît ființa asta ? N-ai vorbit serios, nu-i așa ?

— Ba da, cît se poate de serios, răspunse ea. De cîteva săptămîni moare de dragul tău. Chiar azi-dimineață a avut o criză de nebunie din pricina ta și

m-a copleșit cu insulte numai pentru că i-am vorbit deschis despre toate defectele tale, și asta doar spre a-i mai potoli adorația. Dar să nu mai vorbim de asta. Am vrut s-o pedepsesc pentru obrăznicie, atîta tot. Țin prea mult la Isabella, scumpul meu Heathcliff, ca să-ți îngădui să pui mîna pe ea și s-o devorezi.

— Iar mie îmi place mult prea puțin ca să încerc asemenea ispravă, zise el ; n-am gusturi de vampir. Ai auzi lucruri ciudate dacă mi-ar fi dat să trăiesc cu ființa asta nesărată, cu fața ca de ceară. Unul dintre cele mai nevinovate jocuri ar fi să-i pictez pe pielea aia albă culorile curcubeului și să-i colorez ochii albaștri în fiecare zi, sau din două în două zile, în negru : seamănă îngrozitor cu ai lui Linton.

— Încîntători ! observă Catherine. Au ochi de porumbel... sau de înger !

— E moștenitoarea fratelui ei, nu-i așa ? întrebă Heathcliff după o scurtă tăcere.

— Mi-ar părea rău să cred una ca asta, răspunse Catherine. Cu ajutorul cerului, Isabella va avea o jumătate de duzină de nepoți care să-i răpească acest drept. Deocamdată nu te gîndi la asta ; văd că ești prea pornit să rîvnești la bunurile vecinului tău. Nu uita însă că bunurile acestui vecin sînt ale mele.

— Dac-ar fi ale mele n-ar fi mai puțin ale tale, zise Heathcliff. Căci, cu toate că Isabella Linton e prostuță, nu putem spune că-i nebună, așa încît după cum dorești și tu, să nu mai vorbim despre asta.

De fapt, n-au mai vorbit despre povestea aceea și poate că doamna Catherine nu s-a mai gîndit la ea, dar celălalt sînt convinsă că și-a reamintit-o adeseori în acea seară. L-am văzut zîmbind în sinea lui, rînjind mai degrabă de unul singur... și căzînd pe gînduri ori de cîte ori doamna Linton ieșea din odaie.

M-am hotărît să-i urmăresc mișcările. Inima mea era nestrămutată alături de stăpîn și mult mai puțin

de parte doamnei Catherine. După părerea mea aşa era drept, căci el era bun, încrezător şi cinstit, pe cînd ea... deşi n-aş putea spune că era contrariul lui, mi se pare atît de îngăduitoare cu propria-i fiinţă, încît nu prea aveam încredere în principiile şi încă mai puţină înţelegere pentru sentimentele ei. Doream să se întîmple ceva, aşa ca atît cei de la Wuthering Heights cît şi cei de la Thrushcross Grange să scape de domnul Heathcliff, iar noi să trăim iarăşi cum trăiam înainte de venirea acestuia. Vizitele lui erau un continuu coşmar pentru mine, şi mi se părea că şi pentru stăpînul meu. Prezenţa lui la Wuthering mă apăsa peste măsură. Mi se părea că Dumnezeu părăsise oaia rătăcită, pe drumurile ei păcătoase, iar între ea şi turmă urla o fiară primejdioasă, care aştepta momentul să se repeadă asupră-i şi s-o nimicească.

CAPITOLUL 11

Uneori, cînd şedeam singură şi mă gîndeam la aceste lucruri, brusc mă cuprindea o spaimă ; mă ridicam, îmi puneam boneta, gata să mă duc la Wuthering Heights să văd ce mai e pe-acolo. Conştiinţa îmi spunea că e de datoria mea să-i atrag atenţia lui Heathcliff asupra felului în care vorbeşte lumea despre purtările lui ; dar imediat după acea, aducîndu-mi aminte de deprinderile lui rele, adînc înrădăcinate, şi dîndu-mi seama că nici nu pot spera măcar să-l întorc pe calea cea bună, mă răzgîndeam ; aşa că n-am pus piciorul în casa aceea blestemată, de teamă că nu mă va asculta nimeni.

O dată, abătîndu-mă de pe drumul ce ducea la Gimmerton, am intrat pe portiţa cea veche. Era cam în epoca la care am ajuns cu povestea mea : o după-amiază senină şi îngheţată, pămîntul pleşuv, iar drumul tare şi uscat. Ajunsesem la o piatră de hotar unde şoseaua se desparte în două, drumul din stînga pornind spre dealuri ; era un bloc de piatră grunţuroasă. Pe partea dinspre miazănoapte erau săpate literele W. H., pe cea dinspre răsărit G., şi pe cea dinspre miazăzi T. G. Ea arăta drumul spre Grange, Heights şi sat. Soarele strălucea aurind vîrful pietrei cenuşii, aducîndu-mi aminte de vară ; şi

nu vă pot spune din ce pricină, dar un val de simțăminte, aidoma celor din copilărie, îmi năpădi inima. Cu douăzeci de ani în urmă acesta era locul preferat de Hindley și de mine. Am privit îndelung piatra măcinată de vreme și, aplecîndu-mă, am observat aproape de baza ei o gaură plină cu scoici și pietricele pe care, împreună cu alte lucruri pieritoare, le adunasem pe vremuri cu-atîta bucurie. Și parcă îmi apăru aievea și fostul meu tovarăș de joacă așezat pe iarba veștejită. Capul său negru și pătrat, aplecat înainte, și mînuța lui făcînd o gaură în pămînt cu o bucată de ardezie...

— Sărmanul Hindley ! am exclamat fără să vreau și-am tresărit ; o clipă am avut impresia că fața copilului se ridică și privește drept în ochii mei. Dispăru îndată, dar am simțit dorința de neînvins de a mă duce la Wuthering Heights. Superstiția mă împingea să ascult de acest imbold. „Dar dacă a murit ? mi-am zis. Ori dacă va muri în curînd ?" Mi s-a părut că vedenia mea prezicea moarte. Cu cît mă apropiam, cu-atît eram mai tulburată ; și cînd am dat cu ochii de casă, tremuram toată, ca varga. Cel pe care-l văzusem stînd jos mersese parcă înaintea mea și-l vedeam acuma în dosul gardului, uitîndu-se la mine. Așa am crezut eu în primul moment, văzînd un băiat cu părul ondulat ca al unei zîne, cu ochii căprui, cu obrajii rumeni lipiți de zăbrele. După ce m-am mai gîndit puțin, mi-am zis că trebuie să fie Hareton, Hareton al meu, care nu se schimbase prea mult de cînd îl părăsisem, adică de zece luni.

— Dumnezeu să te binecuvînteze, scumpule ! am strigat, uitînd într-o clipă toate temerile prostești. Hareton, eu sînt Nelly ! Nelly, dădaca ta.

Copilul s-a tras cu un pas înapoi și-a ridicat de jos o piatră mare.

— Am venit la tatăl tău, Hareton, am adăugat, ghicind din gestul copilului că Nelly, dacă mai trăia în amintirea lui, nu semăna cu mine.

Hareton ridică proiectilul, gata să-l arunce. Am început atunci să vorbesc cu el, încercînd să-l potolesc, dar n-am izbutit să-i opresc mîna. Piatra mi-a atins boneta, și-apoi de pe buzele micului meu prieten țîșni, puțin cam bîlbîit, un val de înjurături, pe care nu știu dacă le înțelegea ori ba, dar știu că le rostea cu intonația potrivită, ceea ce îi preschimba trăsăturile de copil într-o față impresionantă prin răutatea ei. Vă asigur, domnule, că această purtare nu m-a supărat atît cît m-a întristat. Gata să plîng, am scos o portocală din buzunar și i-am dat-o, ca să-l îmbunez. A șovăit, după aceea mi-a smuls-o din mînă : credea că i-o arăt ca să-i ațîț pofta și apoi să-l dezamăgesc. I-am arătat încă una, dar am ținut-o așa ca să n-o poată ajunge.

— Cine te-a învățat vorbele alea frumoase, băiete ? l-am întrebat. Pastorul ?

— Dracu' să-l ia pe pastor... și pe tine ! Dă-mi-o și pe aia ! a răspuns.

— Spune de la cine-ai învățat, și ți-o dau, am zis. Cine-i învățătorul tău ?

— Dracu' ăla de tăticu, i-a fost răspunsul.

— Și ce-nveți tu de la tăticu ? am continuat.

Sări în sus să ia portocala ; eu am ridicat-o însă și mai mult.

— Ce te-nvață ? l-am întrebat.

— Nimic ; numai să mă feresc din calea lui. Tăticu nu mă poate suferi, pentru că-l înjur.

— Aha ! Și diavolul te învață să-l înjuri pe tăticu ? am remarcat eu.

— Oh, nu, zise el cu glas tărăgănat.

— Atunci cine ?

— Heathcliff.

L-am întrebat dacă-l iubeşte pe domnul Heathcliff.

— Da ! mi-a răspuns.

Dorind să aflu motivele pentru care-l iubeşte, n-am putut desluşi decît următoarele :

— Nu ştiu ; dar el îi plăteşte lui tăticu pentru ce-mi face el mie... îl înjură pe tăticu pentru că şi el mă înjură pe mine. Zice că pot face tot ce poftesc.

— Aşadar pastorul nu te învaţă să citeşti şi să scrii ? am continuat eu.

— Nu, mi-a spus că dacă pastorul păşeşte pragul casei noastre... are să-şi înghită măselele. Asta i-a făgăduit-o Heathcliff !

I-am pus portocala în mînă şi l-am rugat să-i spună tatălui său că o femeie, pe care o cheamă Nelly Dean, vrea să stea de vorbă cu el şi aşteaptă la poarta grădinii. Copilul urcă dealul, intră în casă, dar, în locul lui Hindley, în uşă apăru Heathcliff. Cînd l-am văzut, m-am întors pe loc şi am luat-o la fugă cît am putut de iute ; nu m-am oprit decît atunci cînd am ajuns la piatra de hotar. Eram atît de înspăimîntată, de parcă trezisem un duh rău. Întîmplarea asta n-are nici o legătură cu povestea domnişoarei Isabella ; numai că m-a hotărît să fiu cu ochii în patru şi să fac tot ce-mi stătea în putinţă pentru a împiedica statornicirea unei asemenea înrîuriri rele şi la Grange, chiar dacă ar fi trebuit să stric bucuria doamnei Linton sau să provoc o furtună în casă.

Cînd Heathcliff veni din nou, tînăra mea domnişoară era, din întîmplare, în curte ; dădea de mîncare porumbeilor. De trei zile nu schimbase nici un cuvînt cu cumnata ei, dar în acelaşi timp încetase şi cu văicărelile, ceea ce pentru noi fusese o mare uşurare. Eu ştiam prea bine că Heathcliff n-avea obiceiul să-şi piardă vremea nici măcar pentru a spune o vorbă de politeţe domnişoarei Linton ; de data asta însă, cînd dădu cu ochii de ea, primul lucru pe care-l făcu fu

să cerceteze cu de-amănuntul faţada casei. Eu eram la fereastra bucătăriei, dar m-am dat la o parte, să nu mă vadă. Apoi trecu prin curte, se duse la Isabella şi-i spuse cîteva cuvinte. Fata păru încurcată şi dădu să plece, dar Heathcliff îi puse mîna pe braţ şi o opri. Ea îşi întoarse faţa. Îmi păru că-i pusese o întrebare la care ea nu voia să-i răspundă. Apoi Heathcliff mai aruncă o privire către casă şi, crezînd că nu-l vede nimeni, nemernicul avu neruşinarea s-o sărute.

— Iudă ! Trădătorule ! strigai eu. Eşti un ipocrit ! Un mişel !

— Cine-i, Nelly ? răsună glasul doamnei Catherine, care se apropiase de mine.

Eram prea preocupată cu urmărirea celor doi din curte, aşa că nu-i observasem venirea.

— Nemernicul dumitale de prieten ! îi răspunsei înflăcărată. Puşlamaua vicleană de-acolo ! Ah ! Ne-a zărit... vine-n casă ! Mă întreb ce fel de scuză va putea găsi ca să explice de ce-i face curte domnişoarei, după ce ţi-a spus c-o urăşte.

Doamna Linton o văzu pe Isabella smucindu-se din braţele lui şi fugind în grădină. După un minut Heathcliff deschise uşa. Eu nu m-am putut opri să-mi arăt indignarea ; dar Catherine, furioasă, mi-a poruncit să tac, ameninţîndu-mă că mă dă afară din bucătărie dacă mai cutez să vorbesc pe tonul acela obraznic.

— Cine te-ar auzi ar putea crede că tu eşti stăpînă-n casa asta ! strigă ea. Ar trebui să te pună cineva la locul tău. Heathcliff, ce-ţi veni să provoci scandalul ăsta ? Ţi-am spus s-o laşi în pace pe Isabella. Te rog să-i dai pace, dacă nu te-ai săturat cumva să mai vii pe-aici şi dacă nu vrei ca domnul Linton să-ţi trîntească uşa-n nas !

— Dumnezeu să-l păzească de-o asemenea încercare, răspunse nemernicul cel cu chip întunecat. (În

clipa acea îl uram de moarte.) Dumnezeu să-i dea blîndeţe şi răbdare ! continuă el. Pe zi ce trece îmi vine tot mai mult să-l trimit în ceruri !

— Taci ! zise Catherine închizînd uşa. Nu mă supăra. Pentru ce n-ai ţinut seama de rugămintea mea ? Ori ţi-a ieşit ea în cale şi te-a provocat ?

— Ce importanţă are asta pentru tine ? mîrîi el. Am dreptul s-o sărut dacă-i place, iar tu n-ai dreptul să te împotriveşti. Eu nu sînt bărbatul *tău*, şi *tu* n-ai de ce fi geloasă pe mine !

— Nu sînt geloasă *pe tine*, răspunse stăpîna. Sînt geloasă *pentru tine*. Descreţeşte-ţi fruntea, nu te încrunta aşa la mine ! Dacă-ţi place Isabella, te vei căsători cu ea. Dar îţi place ? Spune drept, Heathcliff ! Aha, nu vrei să răspunzi. Sînt sigură că nu-ţi place !

— Şi credeţi că domnul Linton şi-ar da consimţămîntul ca sora lui să se mărite cu omul acesta ? întrebai eu.

— Da, domnul Linton va cosimţi, răspunse doamna mea pe un ton hotărît.

— Nu trebuie să se ostenească, zise Heathcliff. Pot s-o fac şi fără învoirea lui. Iar în ceea ce te priveşte pe tine, Catherine, trebuie să-ţi spun cîteva cuvinte, acum, că veni vorba. Doresc să ştii că te-ai purtat infernal cu mine, da, infernal. Auzi ? Şi dacă te legeni în iluzia că eu n-am observat, eşti o proastă. Şi dacă crezi că eu pot fi mîngîiat cu vorbe dulci, eşti o idioată. Şi dacă-ţi închipui că eu rabd totul fără să mă răzbun, apoi nu va trece mult şi-am să te conving de contrariul. Pînă una-alta, îţi mulţumesc că mi-ai dezvăluit secretul cumnatei tale. Îţi jur c-am să profit cît mai mult de el. Şi vezi de nu-mi sta în cale.

— Iată un nou aspect al caracterului tău ! exclamă uluită doamna Linton. Deci eu am fost aceea care m-am purtat cu tine infernal... şi tu ai să te răzbuni !

Cum vrei să te răzbuni, brută nerecunoscătoare ? Cum m-am purtat eu infernal cu tine ?

— Nu mă voi răzbuna pe tine, răspunse Heathcliff, pe un ton parcă mai puţin vehement. Am un alt plan. Tiranul îşi zdrobeşte sclavii, dar ei nu se întorc împotriva lui ; zdrobesc pe cei mai mici decît ei. Poţi să mă chinuieşti pînă la moarte, dacă-ţi face plăcere, dar dă-mi te rog voie să mă distrez şi eu puţin în acelaşi mod, şi păzeşte-te cît poţi de-a mă insulta. După ce mi-ai dărîmat palatul, nu-mi ridica o colibă, oferindu-mi-o drept locuinţă şi admirîndu-ţi mărinimia. Dacă aş crede că doreşti cu-adevărat să mă însor cu Isabella, mi-aş tăia beregata !

— Aha, va să zică ţi-e necaz că nu sînt geloasă, nu-i aşa ? ! strigă Catherine. Ei bine, n-am să ţi-o mai recomand ca soţie ; ar fi să ofer satanei un suflet pierdut. Fericirea ta constă, ca şi a lui, în a provoca suferinţă. O dovedeşti. Edgar şi-a revenit din tristeţea care-l cuprinsese o dată cu sosirea ta, eu am început să-mi găsesc locul şi să mă liniştesc, iar tu, mînios că ne ştii în pace, ai hotărît să provoci scandal. Ceartă-te cu Edgar, dacă-ţi face plăcere, Heathcliff, sedu-o pe sora lui, dar să ştii c-ai găsit cea mai bună cale de a te răzbuna pe mine.

Convorbirea se sfîrşi. Doamna Linton se aşeză în faţa focului tristă şi cu obrajii aprinşi. Enervarea care o cuprinsese nu mai putea fi domolită, nu o mai putea nici supune, nici stăpîni. Heathcliff stătea lîngă cămin, cu braţele încrucişate, frămîntat de gîndurile lui rele. Aşa i-am lăsat, căci m-am dus să-l caut pe stăpîn, care desigur se întreba ce-o fi făcînd Catherine, jos, atîta amar de vreme.

— Ellen, îmi zise el, cînd am intrat, n-ai văzut-o pe stăpîna dumitale ?

— Ba da, e în bucătărie, domnule, răspunsei. E scoasă din fire din pricina purtării lui Heathcliff şi,

drept să vă spun, cred c-a sosit momentul să-i spuneți să-și vadă de drum. Nu-i bine să fie omul prea blînd, căci uite unde-am ajuns... Și-i povestii cele petrecute în curte, apoi atît cît se cuvenea din discuția ce urmase.

După părerea mea, nu-i făceam, povestind, un prea mare rău doamnei Linton, dacă nu și l-ar fi făcut ea singură după aceea, luînd apărarea musafirului. Lui Edgar Linton i-a fost greu să mă asculte pînă la sfîrșit. Din primele lui cuvinte mi-am dat seama că-și învinuia soția.

— E insuportabil ! exclamă Edgar. E degradant să fie prietenă cu el și să mă silească și pe mine să-l accept ! Ellen, cheamă, te rog, doi oameni. Catherine n-are să-și mai piardă vremea discutînd cu derbedeul acela josnic... Destul am cedat capriciilor ei.

Coborî și, după ce porunci celor doi servitori să aștepte pe coridor, se îndreptă, urmat de mine, spre bucătărie. Discuția, plină de furie, reîncepuse. Cel puțin doamna Linton striga cu puteri reînnoite, iar Heathcliff se dusese la fereastră, unde stătea cu capul în pămînt și părea cutremurat de dojenile ei violente. A dat mai întîi cu ochii de stăpîn și i-a făcut iute Catherinei semn să tacă ; ea l-a ascultat și, brusc, n-a mai scos nici o vorbă ; descoperise și ea cauza gestului său.

— Ce înseamnă asta ? zise Linton, adresîndu-i-se ei ; ce idei ai tu despre modul cum trebuie să te porți, dac-ai mai putut rămîne aici după tonul cu care ți-a vorbit bădăranul ăsta ? Cred că nu te-a impresionat, pentru că așa vorbește el, tu ești obișnuită cu josnicia lui și-ți închipui poate că și eu mă pot obișnui cu ea !

— Ai ascultat la ușă, Edgar ? întrebă stăpîna pe-un ton anume ales pentru a-și provoca soțul, ton care exprima nepăsare și totodată dispreț pentru enervarea lui.

La cuvintele lui Edgar, Heathcliff își ridică privirea, iar la cuvintele Catherinei începu să rîdă batjocoritor. După cît mi se păru mie, voia parcă să atragă atenția domnului Linton asupra lui. Izbuti, dar Edgar n-avea de gînd să-l distreze cu vreo explozie de furie.

— Pînă acum am fost îngăduitor față de dumneavoastră, domnule, zise el calm ; nu pentru că nu vă cunoșteam caracterul infam, ci pentru că-mi dădeam seama că sînteți numai în parte răspunzător de el ; iar Catherine dorea să rămînă prietenă cu dumneavoastră, și eu, destul de imprudent, am acceptat. Prezența dumneavoastră este o otravă morală care poate îmbolnăvi și pe oamenii cei mai virtuoși. De aceea, și pentru a preveni unele consecințe și mai grave, vă înștiințez că de azi înainte refuz să vă primesc în această casă, iar acum vă cer să plecați imediat. Peste trei minute veți pleca chiar fără să vreți, și în mod rușinos.

Heathcliff măsură cu o privire plină de batjocură făptura firavă a vorbitorului.

— Cathy, mielușelul tău amenință ca un taur ! zise el. Îl pîndește primejdia să-și spargă scăfîrlia cînd s-o atinge de pumnii mei. Pe Dumnezeul meu, domnule Linton, îmi pare nespus de rău că nu meritați să mă iau la trîntă cu dumneavoastră !

Stăpînul meu aruncă o privire către coridor și-mi făcu semn să chem oamenii : n-avea de gînd să riște o luptă singur. Îl ascultai ; dar doamna Linton, bănuind ceva, mă urmă ; și cînd am încercat să chem oamenii, m-a tras înapoi, a trîntit ușa și a încuiat-o.

— Frumoase mijloace ! zise ea, răspunzînd privirii mînioase și mirate a bărbatului. Dacă n-ai curajul să-l ataci, cere-i iertare sau lasă-l să te bată. Așa ai să te înveți minte să nu te crezi mai viteaz decît ești. Nu ! Mai bine înghit cheia înainte de-a pune tu mîna pe ea. Frumos mi-ați răsplătit bunătatea pe care v-am

arătat-o. După ce-am trecut atîta vreme cu vederea firea slabă a unuia şi răutatea celuilalt, capăt, drept mulţumire, două dovezi de nerecunoştinţă oarbă, prostească pînă la absurditate ! Edgar, te-am apărat pe tine şi pe ai tăi, dar acum mi-ar plăcea ca Heathcliff să te omoare în bătăi pentru c-ai îndrăznit să gîndeşti urît despre mine !

Dar nu era nevoie de bătaie pentru ca stăpînul să fie ca şi bătut. Încercă să smulgă cheia din mîinile soţiei, dar Catherine, pentru a o pune la adăpost, o zvîrli în mijlocul flăcărilor din cămin ; după aceea, domnul Edgar fu cuprins de un tremur nervos, şi obrazul îi păli ca de moarte. Era peste puterile lui să-şi ascundă excesiva emoţie care-l cuprinsese. Frica şi umilinţa îl copleşiseră cu desăvîrşire. Se rezemă de speteaza unui scaun şi-şi acoperi faţa cu mîinile.

— Vai, ceruri ! Odinioară, după una ca asta, cîştigai titlul de cavaler ! exclamă doamna Linton. Sîntem învinşi ! Sîntem învinşi ! Acum Heathcliff nu mai ridică nici un deget împotriva ta, după cum un rege nu şi-ar trimite oştile împotriva unei colonii de şoareci. Linişteşte-te ! Nu ţi se va întîmpla nimic ! Tu nu eşti nici măcar un mieluşel, eşti un iepuraş sugaci.

— Îţi doresc fericire cu acest laş, în vinele căruia curge lapte, Cathy ! zise prietenul ei. Te felicit pentru gustul tău. Iată omul pe care mi l-ai preferat mie ! Nu voiam să-l lovesc cu pumnul, i-aş fi tras un picior, asta mi-ar fi dat o mare satisfacţie. Ce face, plînge, ori a leşinat de frică ?

Şi Heathcliff se apropie şi dădu brînci scaunului pe care şedea Linton. Făcea mai bine dacă rămînea la distanţă. Stăpînul meu sări imediat în picioare şi-i trase în piept o lovitură care-ar fi dat gata un om mai slăbuţ.

Lui Heathcliff i se tăie răsuflarea pentru un minut ; şi în timp ce încerca să-şi revină, domnul Linton ieşi

pe uşa din dos în curte, iar de acolo se îndreptă spre intrarea principală.

— Aşa, acum s-a isprăvit cu vizitele tale aici ! strigă Catherine. Pleacă ! Se va întoarce cu o pereche de pistoale şi o jumătate de duzină de oameni. Dacă ne-a auzit, e firesc să nu te ierte niciodată. Te-ai purtat foarte prost cu el, Heathcliff ! Dar pleacă... grăbeşte-te ! Prefer să-l văd la strîmtoare pe el şi nu pe tine.

— Crezi că pot pleca ducînd cu mine lovitura aceea care mă arde pe piept ? ! tună el. Să fiu al dracului dacă plec ! Înainte de a trece pragul, am să-i zdrobesc coastele ca pe-o coajă de alună putredă ! Dacă nu-l trîntesc la pămînt acum, am să-l omor mai tîrziu, aşa că, dacă ţii la viaţa lui, lasă-mă să pun mîna pe el !

— Nu vine, am intervenit, spunînd o mică minciună. Vizitiul şi cei doi grădinari sînt afară şi cred că n-ai de gînd să aştepţi pînă vin să te azvîrle pe uşă afară ! Fiecare are cîte un ciomag, şi e foarte probabil că stăpînul urmăreşte de la fereastra salonului ca porunca să-i fie îndeplinită.

Grădinarii şi vizitiul *erau* într-adevăr acolo, dar se afla şi Linton cu ei. Tocmai atunci intraseră în curte. După ce se mai gîndi puţin, Heathcliff hotărî să nu se ia la luptă cu trei slugi. Puse mîna pe vătrai, sparse clanţa uşii interioare şi ieşi, în timp ce ei intrau pe cealaltă uşă.

Doamna Linton era foarte tulburată şi mă rugă s-o însoţesc sus. Nu ştia nimic de rolul pe care-l jucasem şi mie îmi convenea să nu afle.

— Simt că înnebunesc, Nelly ! exclamă, trîntindu-se pe canapea. Parc-ar ciocăni o mie de fierari în capul meu ! Spune-i Isabellei să se ferească de mine, scandalul ăsta s-a iscat din vina ei şi, dacă ea sau oricare altul mă înfurie şi mai tare, simt că-mi pierd minţile. Şi, dacă-l mai vezi astă-seară pe Edgar, spune-i că sînt

în pericol de a mă îmbolnăvi grav. Doresc ca lucrul acesta să fie adevărat. Purtarea lui m-a uluit şi m-a întristat peste măsură. Mi-ar plăcea să se sperie. Te pomeneşti că vine şi începe un şir de insulte sau de văicăreli ; simt c-am să-i răspund învinuindu-l numai pe el, şi Dumnezeu ştie unde vom ajunge ! Te rog, fă cum îţi spun ! Buna mea Nelly, tu ştii că n-am nici o vină în treaba asta. Ce-i veni să asculte pe la uşi ? După ce-ai plecat tu, Heathcliff m-a insultat, dar nu mai era mult şi l-aş fi convins să-şi ia gîndul de la Isabella, iar restul n-avea importanţă ! Acum totul a ieşit pe dos pentru că nerodului îi face plăcere să audă cum este vorbit de rău, curiozitate care-i stăpîneşte pe unii ca un demon ! Dacă Edgar n-ar fi tras cu urechea la convorbirea noastră, n-ar fi avut nimic de suferit. Drept să-ţi spun, cînd a început să-mi vorbească pe tonul acela stupid şi nemulţumit, după ce răguşisem certîndu-l pe Heathcliff din pricina lui, mi-a fost indiferent ce se va petrece între ei, mai ales dîndu-mi seama că, oricum se va isprăvi scena, tot o să fim despărţiţi pentru cine ştie cîtă vreme ! Deci, dacă prietenia mea cu Heathcliff nu mai poate continua... şi dacă Edgar va fi meschin şi gelos, am să caut să-i torturez, torturîndu-mă pe mine. Iată o soluţie promptă de a pune capăt la toate, dacă mă vor scoate din răbdări. Dar o rezerv pentru clipa cînd mi-aş pierde orice speranţă ; nu vreau să-l iau pe Linton prin surprindere. Pînă acum a fost discret, de teamă să nu mă provoace ; tu trebuie să-i explici pericolul ce l-ar pîndi dacă părăseşte această atitudine şi să-i reaminteşti firea mea pătimaşă, care, dacă e întărîtată, poate ajunge la nebunie. Şi-ai face bine să-ţi alungi apatia şi să te arăţi mai îngrijorată de soarta mea.

Indiferenţa cu care am primit aceste instrucţiuni era, fără îndoială, cam exasperantă, căci ea mi le dăduse cu toată sinceritatea. Dar eu socoteam că o fiinţă care-şi calcula dinainte efectele acceselor de furie putea, exercitîndu-şi voinţa, să se stăpînească pînă şi în momentele de paroxism. Eu nu voiam să-i „sperii" bărbatul, după cum îmi spusese Catherine, şi să-i sporesc necazurile numai pentru a satisface egoismul ei. De aceea n-am spus nimic cînd l-am întîlnit pe stăpîn venind spre salon, dar mi-am luat libertatea de a mă întoarce înapoi să ascult la uşă ; voiam să ştiu dacă cearta va reîncepe. Domnul Linton fu cel care începu să vorbească :

— Stai pe loc, Catherine, îi zise fără mînie în glas, dar cu mare tristeţe şi deznădejde. Nu rămîn aici. N-am venit nici să mă cert, nici să mă împac. Doresc să aflu numai dacă, după cele petrecute, ai de gînd să continui prietenia cu...

— Oh ! Pentru numele lui Dumnezeu, interveni stăpîna, lovind cu piciorul în podea, pentru numele lui Dumnezeu, să nu mai vorbim acum despre asta ! Sîngele tău rece nu se poate înfierbînta, în vinele tale curge apă rece ca gheaţa, dar sîngele meu fierbe, iar cînd te văd atît de rece, clocoteşte !

— Răspunde la ce te-am întrebat dacă vrei să scapi de mine, stărui domnul Linton. Trebuie să-mi răspunzi, şi violenţa ta nu mă sperie. Am constatat că, atunci cînd vrei, poţi să te stăpîneşti ca oricare altul. Spune, vrei să renunţi la Heathcliff sau vrei să renunţi la mine ? E cu neputinţă să fii în acelaşi timp prietena mea şi prietena lui, şi eu îţi cer să-mi spui categoric pe care-l alegi.

— Îţi cer să mă laşi în pace ! exclamă Catherine furioasă. Ţi-o pretind. Nu vezi că abia stau în picioare ? Edgar, pleacă... pleacă de-aici !

Apoi începu să scuture clopotul pînă cînd îl sparse cu un zgomot strident ; eu intrai agale. Atîta răutate

şi furie nesăbuită putea pune la încercare pînă şi răbdarea unui sfînt ! Sta culcată şi-şi lovea capul de braţul canapelei, scrîşnind din dinţi atît de tare, c-ai fi putut crede că-i face ţăndări ! Domnul Linton o privea, cuprins brusc de regrete şi de teamă. Mi-a cerut să-i aduc puţină apă. Ea n-avea putere să vorbească. Am adus un pahar plin şi, deoarece n-a vrut să bea, i-am azvîrlit apa în faţă. S-a întins pe loc, ţeapănă, cu ochii daţi peste cap ; iar obrajii îi păliră brusc, de de moarte. Linton părea îngrozit.

— Nu-i absolut nimic, i-am şoptit. N-aş fi vrut ca el să cedeze, cu toate că în inima mea eram şi eu speriată.

— Are sînge pe buze ! zise el tremurînd.

— Nici o grijă ! i-am răspuns pe un ton înţepat. Atunci i-am spus cum, înainte de venirea lui, se hotărîse să facă o criză de nebunie. Am fost atît de imprudentă încît i-am povestit totul cu glas tare şi ea m-a auzit. S-a ridicat în picioare ; părul îi atîrna pe umeri, ochii îi sclipeau, iar muşchii gîtului şi ai braţelor i se încordaseră în mod nefiresc. Îmi făcusem socoteala că nu voi scăpa fără cel puţin cîteva oase frînte, dar se mulţumi să privească în jurul ei o clipă, şi apoi fugi din odaie. Stăpînul mi-a poruncit s-o urmez, şi aşa am şi făcut. Cînd am ajuns la uşa camerei, doamna Catherine m-a împiedicat să intru, încuind-o chiar în faţa mea.

A doua zi de dimineaţă, deoarece nu dădea nici un semn c-ar vrea să coboare la micul dejun, m-am dus s-o întreb dacă nu cumva voia să-i aduc ceva de mîncare sus. „Nu !“ mi-a răspuns pe un ton hotărît. Am repetat întrebarea la amiază, la ceaiul de după-amiază şi a doua zi de dimineaţă, dar răspunsul a fost acelaşi. Domnul Linton, la rîndul lui, îşi petrecea timpul în bibliotecă, fără a se interesa ce face soţia lui. Domnul

Linton a avut o întrevedere de un ceas cu Isabella, încercînd să trezească în ea un simţămînt de oroare faţă de gesturile lui Heathcliff ; dar răspunsurile ei evazive nu l-au putut lămuri, aşa că a fost silit să închidă discuţia, care nu-l satisfăcuse de loc. A prevenit-o însă solemn că, dacă va fi atît de nebună încît să-l încurajeze pe acest pretendent nemernic, va rupe orice legătură cu ea.

CAPITOLUL 12

În timp ce domnişoara Linton umbla tristă prin parc şi prin livadă, mereu tăcută şi aproape tot timpul cu ochii înlăcrimaţi, iar fratele ei şedea închis în bibliotecă printre cărţi pe care nu le deschidea, nutrind — credeam eu — o vagă speranţă că în cele din urmă Catherine, regretînd purtarea ei, va veni de bunăvoie să-i ceară iertare şi să caute împăcarea, iar ea ajuna cu încăpăţînare, fiind probabil convinsă că din pricina asta Edgar nu putea înghiţi nimic la nici o masă şi numai mîndria îl oprea să alerge să i se arunce la picioare, eu îmi vedeam de treabă prin casă, încredinţată că între pereţii de la Grange există un singur suflet cu bun-simţ, şi că acela se află în trupul meu. Nu mi-am pierdut vremea nici mîngîind-o pe domnişoara, nici dojenind-o pe stăpîna, după cum n-am dat prea mare atenţie nici suspinelor stăpînului, care atît dorea : să audă măcar numele doamnei lui, dacă nu-i putea auzi glasul. Am hotărît să aştept pînă vor veni ei să mă caute şi, deşi lucrurile se desfăşurau foarte încet, în cele din urmă am avut bucuria de a întrezări zorile unei dezlegări : aşa mi se păruse mie la început.

A treia zi doamna Linton a descuiat uşa şi, deoarece i se isprăvise apa din ulcior şi din carafă, a dorit să i

le umplu din nou, cerîndu-mi şi o farfurie de arpacaş, căci i se părea că e pe moarte. După părerea mea, vorbele acestea erau spuse pentru urechile lui Edgar, dar cum eu n-o credeam, le-am păstrat pentru mine şi i-am adus ceai şi cîteva felii de pîine prăjită. A mîncat şi a băut cu poftă, apoi a căzut din nou pe pernă, cu mîinile încleştate.

— Ah, vreau să mor; gemea, căci nimănui nu-i pasă de mine ! Mai bine n-aş fi mîncat nimic. Apoi, după cîtva timp, am auzit-o murmurînd : Nu, n-am să mor... el are să se bucure... nu mă iubeşte de loc... n-o să-mi ducă dorul niciodată !

— Doreşti ceva, doamnă ? am întrebat-o, păstrîndu-mi faţa liniştită, cu toate că a ei era palidă ca a unei fantome, iar atitudinea stranie.

— Ce face fiinţa aceea nesimţitoare ? întrebă ea ; apoi îşi dădu la o parte buclele încurcate, descoperind o faţă istovită. A căzut în letargie sau a murit ?

— Nici una, nici alta, i-am răspuns, dacă te referi la domnul Linton. Cred că se simte destul de bine, cu toate că citeşte mai mult decît ar trebui. E tot timpul printre cărţile lui, căci n-are cu cine sta de vorbă.

Dacă mi-aş fi dat seama de starea în care se află, n-aş fi vorbit aşa, dar eu eram obsedată de gîndul că se preface.

— Printre cărţile lui ! strigă uluită. Şi eu, pe moarte ! La marginea mormîntului ! Doamne ! El ştie cît m-am schimbat ? continuă, privindu-şi chipul în oglinda atîrnată de peretele opus. Asta-i Catherine Linton ! El îşi închipuie că mă răsfăţ... că glumesc poate. Nu-i poţi spune că e foarte serios ? Nelly, dacă nu va fi prea tîrziu, de îndată ce voi afla care-i sînt sentimentele, am să aleg între aceste două posibilităţi : ori mor de foame imediat — dar asta ar fi o pedeapsă pentru el numai dac-ar avea inimă — ori mă refac

și plec din ținutul ăsta. E-adevărat ce mi-ai spus ? Bagă de seamă ! Viața mea îi e chiar atît de indiferentă ?

— Cum, doamnă ? i-am răspuns. Stăpînul habar n-are că ești bolnavă și nici nu se teme c-o să te lași să mori de foame.

— Așa crezi tu ? Dar nu-i poți spune că așa am să fac ? răspunse ea. Convinge-l ! Vorbește-i ca de la tine, spune-i că ești convinsă c-am să mă omor !

— Nu, doamnă Linton, uiți că astă-seară ai mîncat cu poftă ; iar mîine o să te simți mult mai bine.

— Dac-aș fi sigură că moartea mea l-ar ucide, mă întrerupse ea, m-aș omorî imediat ! În nopțile astea îngrozitoare n-am închis ochii nici o clipă... și vai, cît am fost de chinuită ! Am fost torturată, Nelly ! Dar încep să cred că nu ții la mine. Ciudat ! Credeam că, deși oamenii se urăsc și se disprețuiesc, nimeni nu poate să nu mă iubească pe mine. Și iată că în cîteva ceasuri ați devenit cu toții dușmanii mei. Sînt convinsă că-i așa, cel puțin toți cei din casa asta. Ce groaznic lucru să aștepți moartea înconjurată de fețele lor înghețate ! Isabella, înspăimîntată și dezgustată, se va teme să intre în cameră, căci va fi oribil s-o vezi pe Catherine murind. Iar Edgar va sta solemn să-mi vadă sfîrșitul, iar după aceea va înălța rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru c-a restabilit pacea în casă și se va întoarce din nou la cărțile lui ! Pentru numele lui Dumnezeu, ce are el cu cărțile acum, cînd eu trag să mor ?

Nu putea suporta ideea pe care i-o vîrîsem în cap, că domnul Linton adoptase filozofia resemnării. Acest gînd o chinuia într-atît încît furia-i sălbatică se transformă în nebunie : își sfîșie perna cu dinții, apoi, înfierbîntată, se ridică și-mi ceru să deschid fereastra. Era în miez de iarnă și vîntul sufla puternic dinspre miazănoapte, așa că m-am opus. Atît mimica ei, cît și schimbările de temperament începură să mă îngrijoreze peste măsură, reamintindu-mi de boala din trecut și de recomandările doctorului de a n-o contraria. De unde cu un minut înainte fusese violentă, acum, rezemată în cot și fără să țină seama de împotrivirea mea, părea să se distreze ca un copil scoțînd penele prin rupturile pe care le făcuse în pernă și așezîndu-le rînduri-rînduri, după soi ; mintea i se abătuse spre alte gînduri.

— Asta-i de rață sălbatică, murmura încet, ca pentru sine ; asta-i de curcan, și asta-i de porumbel. Ah, au băgat fulgi de porumbel în perne... nu-i de mirare că n-am putut muri ! Voi avea grijă s-o azvîrl jos cînd mă voi culca. Iată și o pană de cocoș de munte ; iar pe asta o cunosc dintr-o mie, e pană de ciovică. Ce pasăre frumoasă ! Zbura deasupra capetelor noastre pe dealuri ! Voia să ajungă la cuib, căci norii atingeau piscurile, și simțea că vine ploaia. Pana asta a fost strînsă de prin bălării, pasărea n-a fost împușcată, căci într-o iarnă noi i-am văzut cuibul plin cu schelete mici. Heathcliff a pus o capcană deasupra lui, și păsările bătrîne n-au îndrăznit să se mai întoarcă. I-am cerut să-mi promită că nu va mai împușca nici o ciovică, și de atunci n-a mai împușcat nici una. Oh, dar aici sînt mai multe ! Oare să-mi fi împușcat ciovicile, Nelly ? Sînt și unele roșii ! Hai să vedem !

— Lasă jocul ăsta de copil ! am întrerupt-o, trăgînd perna și întorcînd-o cu găurile spre saltea, căci scosese pumni întregi de pene. Culcă-te și-nchide ochii, aiurezi. Uite ce-ai făcut ! Fulgii zboară prin odaie ca zăpada.

Și începui să alerg încoace și încolo, ca să-i strîng.

— Te văd, Nelly, parc-ai fi o femeie bătrînă, continuă ea ca-n vis, ai părul cărunt și umerii aduși. Patul ăsta e peștera cu zîne de sub stînca de la Penistone,

și tu strîngi vîrfuri de sulițe de cremene, rămase de la zîne, ca să le arunci în vitele noastre. Dar cît timp stau lîngă tine, pretinzi că nu-s decît cîlți de lînă. Așa ai să fii tu peste cincizeci de ani. Știu bine că acum nu ești așa. Nu aiurez, te înșeli ; dacă aș aiura, aș crede că ești într-adevăr vrăjitoarea aia cu părul alb, și că eu sînt sub stînca de la Penistone. Dar eu îmi dau seama că-i noapte și că sînt pe masă două lumînări, în lumina cărora dulapul cel negru strălucește ca oglinda.

— Dulapul cel negru ? Unde-i un dulap negru ? am întrebat-o. Vorbești în somn !

— E lîngă perete, acolo unde stă întotdeauna, mi-a răspuns. Și ce ciudat.. văd în el un obraz !

— Nu-i nici un dulap în odaie și nici n-a fost vreodată, am spus eu, așezîndu-mă pe scaun și legînd perdeaua patului, ca s-o pot urmări mai bine.

— *Tu* nu vezi fața aceea ? întrebă ea uitîndu-se serios în oglindă.

Orice-aș fi spus, mi-ar fi fost cu neputință s-o fac să înțeleagă că ceea ce vedea era chiar fața ei ; atunci m-am ridicat și-am acoperit oglinda cu un șal.

— Dar e tot acolo, în dosul șalului ! continuă ea îngrijorată. S-a și mișcat. Cine-i ? Sper să nu iasă de acolo după ce pleci ! Oh, Nelly, camera asta-i plină de năluci ! Mi-e frică să rămîn singură !

Am luat-o de mînă și-am rugat-o să se potolească ; un tremur îi cuprinsese întreg trupul și stătea cu ochii ațintiți la oglindă.

— Nu-i nimeni acolo ! am stăruit eu. Erai chiar dumneata, doamnă Linton ; acum un minut te-ai văzut și știai că ești dumneata.

— Eu ! zise gîfîind. Și ceasul bate douăsprezece ! Va să zică e-adevărat ! Îngrozitor !

Degetele i se strînseră pe cearșaf și și-l trase peste ochi. Eu am încercat să ies pe furiș, ca să-l chem pe domnul Linton, dar m-a rechemat printr-un țipăt ascuțit : șalul căzuse de pe rama oglinzii.

— Ce-i ? Ce s-a întîmplat ? ! am strigat. Cine-i lașă de data asta ? Trezește-te ! Uite oglinda... da, oglinda, doamnă Linton, și-n ea te vezi pe dumneata ; și uite-mă și pe mine lîngă dumneata.

Tremura și părea năucită ; mă ținea strîns, dar încetul cu încetul spaima îi dispăru de pe față și, în locul palorii, apăru o roșeață de rușine.

— Oh, scumpa mea ! Credeam că-s acasă, zise suspinînd. Credeam că sînt culcată în camera mea de la Wuthering Heights. Pentru că sînt slăbită, creierul meu s-a zăpăcit și-am țipat fără voie. Nu spune nimic, dar stai cu mine, mi-e frică să adorm, visele mă îngrozesc.

— Un somn sănătos ți-ar face bine, doamnă, i-am răspuns ; și sper că suferința asta te va împiedica să mai încerci vreodată să te omori nemîncînd.

— Oh,! Numai de-aș fi în patul meu, în casa de odinioară ! continuă ea cu amărăciune, frîngîndu-și mîinile ! Și vîntul acela care răsună în brazii de lîngă gard ! Lasă-mă să-l simt... vine de-a dreptul de pe dealuri... lasă-mă să sorb o suflare !

Pentru a o potoli, am întredeschis pentru cîteva secunde fereastra. Un vînt rece străbătu prin ea ; am închis-o și m-am întors la locul meu. Zăcea liniștită, cu obrazul scăldat în lacrimi. Epuizarea corpului îi înfrînsese cu desăvîrșire agitația ; fioroasa noastră Catherine nu mai era decît un biet copil plîngăreț.

— Cît e de cînd m-am închis aci ? întrebă ea, revenindu-și brusc.

— De luni seara, i-am răspuns ; și azi e joi noapte, sau mai bine zis, vineri dimineață.

— Ce, în aceeași săptămînă ? ! exclamă ea. Atît de puțin timp ?

— Prea mult, cînd trăiești cu apă rece și proastă dispoziție, am remarcat eu.

— Totuși mie mi se pare c-au trecut nenumărate ceasuri, murmură ea cu îndoială ; trebuie să fie mai mult. Mi-aduc aminte că eram în salon, după cearta aceea îngrozitoare ; Edgar ne-a provocat în mod brutal, iar eu am fugit, disperată, în camera asta. Îndată după ce-am încuiat ușa, întunericul m-a copleșit și-am căzut la pămînt. Nu-i puteam explica lui Edgar cît eram de sigură c-o să am o criză sau c-o să înnebunesc dac-o să mă mai necăjească ! Nu mai eram stăpînă nici pe gura, nici pe creierul meu ; iar el, probabil, nu și-a dat seama de suferința mea, așa că n-am mai avut decît atîta minte cît să-ncerc să scap de el și de glasul lui. Înainte de a-mi veni în fire, încît să văd și să aud, începuse să se lumineze de ziuă și, Nelly, am să-ți spun la ce m-am gîndit, și gîndul ăsta mi-a revenit mereu și mereu, de ajunsesem să mă îndoiesc dacă mai sînt zdravănă la minte. Cum eram culcată pe jos, cu capul rezemat de piciorul mesei și abia văzînd, șters de tot, pătratul cenușiu al ferestrei, mi s-a părut că sînt închisă în patul meu cu tăblii de stejar de-acasă ; atunci am simțit o durere sfîșietoare în inimă, dar acum, trează, n-o mai țin minte. M-am gîndit și m-am tot gîndit ca să descopăr ce-ar fi putut fi, și, foarte ciudat, din amintire mi se ștersese cu desăvîrșire ultimii șapte ani ai vieții ! Nu-mi aduceam aminte nici c-ar fi existat. Eram copil, tata fusese tocmai înmormîntat și suferința mea se născuse din pricina despărțirii de Heathcliff, poruncită de Hindley. Pentru prima dată în viață dormeam singură și, trezindu-mă dintr-un somn îngrozitor, după o seară de plîns, am ridicat mîna să dau tăbliile la o parte și m-am lovit de masă... Mi-am plimbat mîna de-a lungul covorului, și iar mi-am adus aminte de spaima de-adineauri, dar de data asta se transformase într-o deznădejde cumplită. Nu știu pentru ce mă simțeam

atît de nenorocită, trebuie să fi fost o nebunie trecătoare, căci nu văd nici o altă cauză. Dar închipuiește-ți că la vîrsta de doisprezece ani am fost smulsă de la Wuthering Heights, ruptă de toate legăturile mele de pînă atunci și de tot ce aveam, adică de ceea ce însemna în vremea aceea Heathcliff pentru mine, și brusc, am fost transformată în doamna Linton, stăpîna de la Thrushcross Grange și soția unui străin. Deci, devenisem o exilată, o proscrisă față de ceea ce fusese lumea mea de pînă atunci. Așa că-ți poți închipui abisul în care mă prăbușisem ! Dă din cap, Nelly, cît vrei, dar și tu ai contribuit la dezrădăcinarea mea ! Trebuia să-i vorbești lui Edgar, da, trebuia să-i vorbești și să-l silești să mă lase în pace ! Of, am fierbințeli ! Ce n-aș da să fiu afară ! Aș vrea să fiu din nou mică, pe jumătate sălbatică, îndrăzneață și liberă, să rîd de insulte și să nu-mi pierd mințile din pricina lor ! Pentru ce sînt atît de schimbată ? Pentru ce sîngele meu se încinge ca focul iadului din nimica toată ? Sînt sigură c-aș fi iarăși eu cea de odinioară dac-aș mai ajunge odată printre bălăriile de pe dealurile alea. Deschide din nou fereastra mare, las-o deschisă ! Fuga, de ce nu te miști ?

— Pentru că nu vreau să răcești și să mori, i-am răspuns.

— Vrei să spui că nu vrei să mă lași să trăiesc, zise ea supărată. Dar nu face nimic, încă nu sînt o neajutorată. Am s-o deschid singură.

Și, ridicîndu-se din pat, înainte de a o putea împiedica, străbătu odaia clătinîndu-se pe picioare, deschise larg fereastra, se aplecă în afară neținînd seama de aerul înghețat care trecea peste umerii ei ca un cuțit ascuțit. Eu am rugat-o să plece de la fereastră, și în cele din urmă am încercat s-o forțez. Dar foarte curînd mi-am dat seama că în delir puterea ei depășea cu mult puterea mea (acțiunile ce au urmat și vorbele fără șir

pe care le-a spus m-au convins că delira). Afară nu era lună și totul rămînea acoperit de o beznă cețoasă : nu se vedea nici o licărire de lumină de la vreo casă din apropiere sau din depărtare... toate se stinseseră de mult, iar cele din Wuthering Heights nu se vedeau niciodată. Totuși susținea că le vede strălucind.

— Uită-te ! strigă ea cu elan, odaia aia în care arde lumina e odaia mea, și pomii se leagănă în fața ei, iar cealaltă lumînare e în mansarda lui Joseph. Joseph veghează pînă tîrziu, nu-i așa ? Așteaptă pînă mă întorc eu, ca să încuie poarta. Bine, mai are de așteptat ! E-o călătorie grea, și inima mea e prea tristă ca s-o fac acum. Și pentru ca să facem acest drum trebuie să trecem pe la cimitirul din curtea bisericii de la Gimmerton ! De cîte ori n-am ținut împreună piept fantomelor de-acolo ; ne făceam unul altuia curaj să stăm printre morminte și să chemăm fantomele să iasă. Heathcliff, dacă ți-aș spune să faci asta acum, ai avea îndrăzneala ? Dacă da, să știi că rămîn prietenă cu tine. Nu vreau să zac acolo singură ! Aia pot să mă îngroape la o adîncime de douăsprezece picioare și să răstoarne și biserica peste mine, dar eu n-o să mă liniștesc pînă n-ai să fii și tu cu mine. Nu, n-o să mă liniștesc ! Se opri și reîncepu cu un zîmbet ciudat : Stă pe gînduri... ar vrea să vin eu la el ! Dacă-i așa, găsește-mi un drum ! Dar nu prin curtea bisericii. Umbli cam încet. Fii mulțumit : m-ai urmat întotdeauna !

Dîndu-mi seama că e zadarnic s-o conving că aiurează mă frămîntam cum aș putea lua ceva ca s-o învelesc, dar fără s-o scap din mîini (căci n-o puteam lăsa singură în fața ferestrei larg deschise) cînd, spre uluirea mea, am auzit zgomotul clanței. Domnul Linton intră. Se întorcea din bibliotecă și, trecînd pe coridor, ne auzise vorbind ; atras de curiozitate sau de

teamă, se opri să vadă pentru ce stăm de vorbă la o oră atît de tîrzie.

— Oh, domnule ! am strigat eu, împiedicîndu-l să-și exprime uluirea în fața spectacolului și-a atmosferei înghețate din cameră. Sărmana mea stăpînă e bolnavă și e mai tare decît mine. Nu mă pot lupta cu ea. Vă rog să veniți și s-o convingeți să se bage în pat. Treceți peste mînia dumneavoastră, căci nu vrea să facă decît ceea ce-i trece prin gînd.

— Catherine bolnavă ? zise el grăbindu-se spre noi. Închide fereastra, Ellen ! Catherine, de ce...

Rămase tăcut. Privirea rătăcită a doamnei Linton îi tăie graiul ; nu mai putea decît să-și plimbe privirea înspăimîntată și uluită de la ea la mine.

— S-a frămîntat aici, am continuat, n-a mîncat mai nimic, nu s-a văitat niciodată, n-a lăsat pe nimeni în cameră pînă astă-seară. Așa se face că nu v-am putut da nici o veste despre starea ei, căci nici noi n-o cunoșteam. Dar nu-i nimic.

Mi-am dat seama că explicațiile mele au fost cam stîngace, căci stăpînul se încruntă.

— Zici că nu-i nimic, Ellen Dean, nu-i așa ? ! spuse pe un ton aspru. Va trebui să dai socoteală mai deslușit pentru ce nu m-ai ținut la curent. Și începu să-și strîngă soția în brațe, privind-o cu spaimă.

La început părea a nu-l recunoaște ; ochii ei rătăciți nu-l vedeau. Dar delirul nu-i era permanent și, după ce și-a întors privirea de la bezna de-afară, încetul cu încetul își concentră atenția asupra lui și descoperi cine o ținea în brațe.

— Ah ! Ai venit, Edgar Linton, ai venit ? îi zise cu vioiciune, dar mînioasă. Tu ești unul dintre aceia pe care-i găsești cînd nu-i dorești și niciodată cînd ai nevoie de ei ! Cred că acum ne vom văita în voie... știu c-așa o să fie... dar asta nu mă va putea ține departe de adăpostul meu strîmt de-acolo unde voi ajunge

înainte de sfîrşitul primăverii ! Locul meu e-acolo, nu printre Lintoni, ţine seama, nu sub acoperişul capelei, ci în aer liber, sub o piatră de mormînt ; şi tu să faci cum îţi place, ori te duci cu ai tăi, ori vii cu mine.

— Catherine, ce-ai făcut ? începu stăpînul. Eu nu mai însemn nimic pentru tine ? Îl iubeşti pe mizerabilul acela de Heath...

— Taci ! strigă doamna Linton. Taci imediat ! Dacă-i pomeneşti numele, termin pe loc, sar pe fereastră ! Poate că trupul pe care-l ţii acum în braţe îl vei mai ţine, dar sufletul meu va fi pe vîrful acelui deal înainte de a mai pune o dată mîinile pe mine. Nu te mai vreau, Edgar, nu te mai vreau. Întoarce-te la cărţile tale. Mă bucur că ai o mîngîiere, căci tot ceea ce găseşi în mine a dispărut.

— Aiurează, domnule, am intervenit eu. Toată seara a vorbit aiurea ; dar lăsaţi-o să se liniştească, o vom îngriji cum trebuie şi-o să-şi revină. De-aici înainte să băgăm de seamă să n-o mai supărăm.

— Nu mai am nevoie de sfaturile dumitale, răspunse domnul Linton. Cunoşteai firea stăpînei dumitale şi m-ai îndemnat s-o enervez. Şi vreme de trei zile nu mi-ai spus nimic despre starea ei ! Ai fost fără suflet ! Luni de zile de boală n-ar fi schimbat-o atît de mult !

Am început să mă apăr, socotind că-i prea nedrept să fiu condamnată pentru îndărătnicia şi răutatea altuia.

— Cunoşteam firea încăpăţînată şi dominatoare a stăpînei mele ! i-am strigat. Dar n-am ştiut că vreţi s-o încurajaţi în sălbăticia ei ! N-am ştiut că, pentru a-i face pe plac, trebuia să închid ochii în ceea ce-l privea pe domnul Heathcliff. Eu, spunîndu-vă ce se petrece, mi-am îndeplinit datoria de slugă credincioasă şi văd că primesc răsplata cuvenită unei slugi credincioase ! Ei bine, să-mi fie învăţătură de minte

pentru viitor. De azi încolo n-aveţi decît să vă informaţi singur !

— Altă dată, dacă mai vii să-mi spui poveşti, ai să pleci din serviciul meu, Ellen Dean, a răspuns el.

— Aşadar preferaţi să nu ştiţi nimic despre unele lucruri, domnule Linton ? am spus eu. Heathcliff are permisiunea de-a veni să-i facă domnişoarei curte şi să pice-n casă ori de cîte ori absenţa dumneavoastră îi oferă prilejul de a învenina sufletul stăpînei împotriva dumneavoastră ?

Cît era de năucită, Catherine avea totuşi mintea destul de trează ca să-şi dea seama de înţelesul convorbirii noastre.

— Oh, Nelly m-a trădat ! exclamă ea pătimaşă. Nelly e duşmana mea ascunsă. Vrăjitoare ce eşti ! Aşadar tu cauţi vîrfuri de suliţă de la iele ca să ne loveşti ! Dă-mi drumul, vreau s-o fac să-i pară rău ! Şi s-o fac să se dezică urlînd !

În ochi i se aprinsese o furie de nebun, în care timp se lupta cu disperare să scape din braţele lui Linton. Eu nu eram dispusă să aştept desfăşurarea evenimentelor şi, hotărîtă să chem doctorul pe răspunderea mea, am părăsit odaia.

Trecînd, în drum spre şosea, prin grădină, am văzut în locul unde se afla înfipt în perete un cîrlig pentru hăţuri ceva alb ce se bălăbănea, dar nu fiindcă ar fi fost mişcat de vînt. Cu toate că eram grăbită, m-am oprit să văd despre ce e vorba, ca nu cumva să rămîn cu impresia că a fost vreo făptură dintr-altă lume. Şi mare mi-a fost surpriza şi nedumerirea cînd am descoperit-o, mai mult prin pipăit decît prin văz, pe Fanny, căţeluşa domnişoarei Isabella, spînzurată cu o batistă şi gata să-şi dea duhul. O văzusem pe domnişoara Isabella ducîndu-se la culcare urmată de căţeluşa ei şi mă întrebam cum a putut bietul animal ajunge acolo şi cine a fost fiinţa mîrşavă care a putut face una ca

asta ? ! În timp ce dezlegam nodul din jurul cîrligului, mi s-a părut că aud tropote de cal galopînd la oarecare depărtare, dar mintea mea era preocupată de-atîtea lucruri, încît abia m-am putut gîndi la această întîmplare, cu toate că zgomotul părea ciudat într-un loc ca acela, mai ales la ora două după miezul nopții.

Din fericire, tocmai cînd urcam spre doctorul Kenneth, el ieșea din casă pentru că fusese chemat în sat la un bolnav ; dar, după ce i-am descris boala doamnei Catherine Linton, s-a hotărît să vină imediat cu mine. Era un om simplu și dur, de aceea nu s-a ferit să-și exprime îndoiala în ceea ce privea supraviețuirea după acest al doilea atac dacă pacienta nu se va supune recomandărilor lui și mai riguros decît înainte.

— Nelly Dean, zise el, nu mă pot împiedica să cred că această criză are o cauză deosebită. Ce s-a întîmplat la Grange ? Eu am auzit lucruri ciudate. O fată zdravănă și sănătoasă cum era Catherine nu se îmbolnăvește cu una, cu două ; oamenii de soiul ăsta nu pățesc așa ceva. Trebuie să se fi întîmplat lucruri foarte grave ca să aibă fierbințeli și să delireze în halul ăsta. Cum a început ?

— Stăpînul meu vă va da toate explicațiile, i-am răspuns. Dumneavoastră cunoașteți prea bine firea violentă a familiei Earnshaw, iar doamna Linton îi întrece pe toți. Pot să vă spun atît : a început cu o ceartă. S-a înfuriat îngrozitor și-a fost cuprinsă de un fel de acces. Mai bine zis, așa spune ea, căci, pe cînd se afla în culmea mîniei, a fugit și s-a încuiat în cameră. După aceea a refuzat să mănînce, iar acum ba vorbește anapoda, ba se pierde într-un fel de visare ; recunoaște pe cei din preajmă, dar mintea îi e plină de fel de fel de idei și închipuiri stranii.

— Domnul Linton ar fi trist ? șopti Kenneth pe un ton întrebător.

— Trist ? Ar fi distrus dacă s-ar întîmpla ceva ! i-am răspuns. Vă rog să nu-l speriați mai mult decît trebuie.

— Fie, dar i-am spus să bage de seamă, zise însoțitorul meu ; iar acum va suporta consecințele faptului că nu mi-a urmat sfatul. Nu-i așa că-n ultima vreme se împrietenise cu domnul Heathcliff ?

— Heathcliff venea adesea pe la Grange, i-am răspuns, dar mai mult pentru că doamna copilărise cu el și nu pentru că stăpînului i-ar fi făcut plăcere societatea lui. În momentul de față însă domnul Linton a scăpat de grija de a-l mai vedea pe la noi, din pricina unor anumite aspirații cam îndrăznețe cu privire la domnișoara Linton. N-aș crede că-l vor mai primi în casă.

— Și domnișoara Linton îl tratează cu răceală ? întrebă el.

— Mie nu-mi face confidențe, i-am răspuns, nevoind să vorbesc despre acest subiect.

— Da, e o ființă ascunsă, observă el dînd din cap. Nu se sfătuiește decît cu ea însăși ! Este, într-adevăr, o mică prostuță. Eu știu din sursă sigură că noaptea trecută (și ce frumoasă noapte era !) ea și cu Heathcliff s-au plimbat în pădurea de lăstare din dosul casei voastre cam două ceasuri, și că el a stăruit să nu se întoarcă în casă, ci să se urce pe calul lui și să plece împreună. Informatorul meu mi-a spus că ea n-a putut scăpa de Heathcliff decît după ce și-a dat cuvîntul de onoare că va fugi cu el la viitoarea lor întîlnire. Omul n-a auzit cînd anume a fost fixată această întîlnire, dar atrage-i atenția domnului Linton să fie cu ochii-n patru !

Vestea aceasta m-a umplut de o nouă spaimă. Am luat-o înaintea lui Kenneth, și cea mai mare parte din drum am făcut-o alergînd. Cățelușa scheuna încă în grădină. M-am oprit un minut să-i deschid poarta,

dar, în loc să se îndrepte spre uşa casei, începu să alerge în sus şi-n jos, mirosind iarba ; şi ar fi scăpat pe şosea dacă n-aş fi prins-o şi n-aş fi dus-o cu mine în casă. Cînd am urcat în odaia Isabellei, bănuiala mea s-a adeverit : odaia era goală. Dac-aş fi intrat acolo cu cîteva ore mai devreme, boala doamnei Linton ar fi putut împiedica acest pas necugetat. Dar ce se mai putea face acum ? Singura posibilitate era să fie ajunşi din urmă, dacă ar fi pornit cineva imediat după ei. Totuşi eu nu-i puteam urmări şi n-am îndrăznit să alarmez familia, căci aş fi zăpăcit toată casa. Şi cu-atît mai puţin îi puteam dezvălui această întîmplare stăpînului meu, care era copleşit cu totul de actuala lui nenorocire ; nu mai avea energia să îndure şi a doua lovitură ! Nu puteam face altceva decît să tac din gură şi să las lucrurile în voia lor. Între timp Kenneth sosi, iar eu, căutînd să par cît mai liniştită, m-am dus să-i anunţ vizita. Catherine căzuse într-un somn agitat ; bărbatul ei izbutise să-i potolească oarecum criza de delir ; acum stătea aplecat peste pernă, urmărind fiecare umbră şi fiecare schimbare de pe faţa ei, care devenise dureros de expresivă.

Doctorul, după ce-o examină, spuse domnului Linton că e plin de speranţe în ceea ce priveşte mersul bolii, cu singura condiţie de a păstra permanent în jurul ei o linişte desăvîrşită. Mie mi-a spus că primejdia care ne ameninţa nu era atît moartea, cît o alienaţie mintală incurabilă.

În noaptea aceea, ca şi domnul Linton de altfel, n-am închis ochii. Adevărul e că nici nu ne-am culcat, iar servitorii au fost cu toţii în picioare mult înainte de ora obişnuită, umblînd încoace şi-ncolo prin casă cu paşi furişaţi ; iar cînd se întîlneau, vorbeau în şoaptă. Toată lumea făcea cîte ceva, în afară de domnişoara Isabella. De aceea au început să spună că, desigur, doarme foarte adînc ; fratele ei a întrebat, de

asemenea, dacă s-a sculat, şi părea nerăbdător s-o vadă. Îl durea faptul că era atît de puţin îngrijorată de starea cumnatei ei. Eu tremuram ca nu cumva să mă trimită s-o chem, dar am fost cruţată de durerea de a fi prima care să-i vestească stăpînului fuga. Una dintre servitoare, o fată nechibzuită, care plecase în zori după tîrguieli la Gimmerton, urcă scările gîfîind, cu gura căscată, şi se repezi în odaie, strigînd :

— Of, Doamne, Doamne ! Ce nenorocire-om mai păţi ? Stăpîne, stăpîne, domnişoara noastră...

— Taci din gură ! i-am strigat eu în graba mare, enervată de văicărelile ei.

— Vorbeşte mai încet, Mary... Ce s-a întîmplat ? zise domnul Linton. Ce are domnişoara ?

— A plecat, a plecat ! Heathcliff a fugit cu ea ! zise fata gîfîind.

— Nu-i adevărat ! exclamă Linton, ridicîndu-se enervat. Nu se poate. Cum ţi-a trecut prin cap una ca asta ? Ellen Dean, du-te şi-o caută. Nu pot crede, nu poate fi adevărat.

Şi, în timp ce vorbea, merse cu servitoarea pînă la uşă şi o-ntrebă din nou pe ce îşi întemeia afirmaţia.

— Cum, doar m-am întîlnit pe drum cu un băiat care aduce lapte aici, bîlbîi ea, şi m-a-ntrebat dacă nu cumva sîntem necăjiţi la Grange. Eu am bănuit că vorbeşte despre boala doamnei, de aceea i-am spus că da. După aia a zis : „Cred că s-a dus cineva după ei, nu ?“ Eu am căscat ochii mari. Cînd a văzut că nu ştiu nimic, mi-a spus cum că un domn şi-o doamnă s-au oprit la atelierul unui potcovar, la două mile de Gimmerton, să întărească o potcoavă, asta nu cu mult după miezul nopţii, şi, cum fata fierarului s-a sculat să iscodească cine erau, i-a recunoscut imediat pe amîndoi. Zice că a văzut cum bărbatul — era Heathcliff, a fost sigură, de altfel nimeni nu-l poate lua drept altul — a pus în mîna tatălui ei un ban de

aur. Obrazul doamnei era acoperit cu gluga mantiei, dar a dorit să bea o înghițitură de apă și-n timp ce bea, mantia a lunecat, și fata a văzut-o deslușit. Cînd au pornit din nou, Heathcliff ținea amîndouă frîiele și s-au întors cu spatele spre sat și-au gonit cît au putut de iute pe drumurile alea rele. Fata nu i-a spus nimic tatălui ei, dar azi-dimineață a povestit în tot Gimmerton-ul.

Am fugit și, de formă, am aruncat o privire în odaia Isabellei, apoi m-am întors să întăresc spusele servitoarei. Domnul Linton se așezase din nou lîngă pat ; cînd am intrat, s-a uitat la mine și-a înțeles totul după fața mea descurajată. Atunci și-a lăsat privirile în pămînt, fără a spune nici o vorbă.

— Să trimit pe cineva după ei, ca s-o aducem pe domnișoara acasă ? am întrebat. Ce să facem ?

— A plecat de bunăvoie, răspunse stăpînul, avea dreptul să plece, dacă-i făcea plăcere. Să nu-mi mai vorbești despre ea. De-acum încolo e sora mea numai după nume ; nu pentru că eu mă lepăd de ea, ci pentru că ea s-a lepădat de mine.

Și asta-i tot ce-a spus despre acest subiect. N-a mai făcut nici o cercetare, n-a mai pomenit numele ei niciodată ; doar că mi-a poruncit să-i trimit tot ce-i aparținea din casa noastră la noua ei locuință, cînd o voi afla, oriunde-ar fi.

CAPITOLUL 13

Timp de două luni fugarii n-au dat nici un semn de viață. În acele două luni doamna Linton a avut și a învins cea mai gravă criză din ceea ce se numea o febră cerebrală. Nici o mamă nu și-ar fi putut îngriji unicul copil cu mai mult devotament decît a îngrijit-o Edgar. Zi și noapte a stat de veghe, îndurînd cu răbdare toate chinurile pe care niște nervi iritabili și-o minte zdruncinată i le puteau pricinui. Apoi, deși doctorul Kenneth îi spusese că cea pe care o va scăpa de la moarte îi va răsplăti îngrijirea prin aceea că va constitui un permanent izvor de teamă — și că, de fapt, își va sacrifica sănătatea și energia ca să păstreze în viață o ruină omenească — recunoștința și bucuria lui au fost fără margini cînd doctorul i-a declarat că viața Catherinei e în afară de primejdie ; a stat lîngă ea ceas de ceas, urmărindu-i revenirea treptată a sănătății trupești și legănîndu-și speranțele fierbinți cu iluzia că mintea i se va echilibra din nou și va fi în curînd cum fusese înainte.

Era pe la începutul lunii martie cînd Catherine ieși din cameră pentru prima dată. De dimineață, domnul Linton îi pusese pe pernă un buchet de șofran auriu. În ochii ei, care de multă vreme nu mai avuseseră nici

o licărire de plăcere, apăru strălucirea bucuriei cînd văzu florile şi le strînse la piept.

— Astea sînt primele flori la Heights, exclamă ea. Şi-mi reamintesc de vîntul dulce care topeşte gheaţa, de razele calde ale soarelui şi de zăpada aproape topită. Edgar, nu-i aşa că vîntul bate dinspre miazăzi şi nu mai e zăpadă ?

— Pe-aici zăpada s-a topit aproape toată, scumpa mea, răspunse Edgar, nu văd decît două petice albe pe tot întinsul dealurilor ; cerul e albastru, ciocîrliile cîntă, izvoarele şi pîraiele sînt pline, gata să se reverse. Catherine, primăvara trecută, pe vremea asta, doream să te am sub acest acoperiş ; acum aş dori să fii la o depărtare de-o milă sau două, sus pe dealurile acelea, unde adie un aer atît de dulce, încît am impresia că te-ar tămădui.

— N-am să mă mai duc prin locurile acelea decît o singură dată, zise bolnava, dar atunci tu ai să mă părăseşti, iar eu am să rămîn acolo pentru totdeauna. În primăvara viitoare ai să doreşti din nou să mă ai sub acest acoperiş, ai să priveşti în urmă şi-ai să te gîndeşti că astăzi erai fericit.

Linton o copleşi cu cele mai calde mîngîieri, căutînd s-o înveselească prin cele mai drăgăstoase cuvinte, dar ea, nepăsătoare, se uita la flori cu privirea pierdută, şi lacrimile adunate în gene îi curgeau şiroaie pe obraji. Ştiam cu toţii că starea ei era cu adevărat mai bună ; de aceea am socotit că deprimarea se datora în mare parte faptului că stătuse atît de multă vreme închisă într-o singură încăpere şi speram că i-o vom putea înlătura, măcar în parte, printr-o schimbare de decor. Stăpînul mi-a spus să fac focul în salonul părăsit de multe săptămîni şi să pun un fotoliu lîngă fereastră, în bătaia soarelui, apoi a adus-o pe Catherine jos, unde ea a rămas destul de multă vreme, bucurîndu-se de căldura binefăcătoare. Şi, după cum ne aşteptasem, lucrurile din jur au înviorat-o, căci, deşi îi erau familiare, nu-i aduceau aminte de gîndurile acelea îngrozitoare care năpădiseră totul în cameră unde zăcuse. Către seară păru foarte ostenită, dar nici un argument n-a putut-o convinge să se întoarcă în odaia ei. De aceea, pînă să-i pregătim o altă odaie, i-am aşternut patul pe canapeaua din salon. Apoi, pentru a o cruţa de osteneala de a urca şi coborî scările şi pentru că era la acelaşi etaj cu salonul, am instalat-o în odaia asta în care vă aflaţi dumneavoastră ; nu după mult, Catherine se întremase într-atît, încît se putea mişca dintr-o încăpere într-alta sprijinindu-se de braţul lui Edgar. Ah, şi eu care credeam că, îngrijită cum era, se va reface ! Aveam două motive să doresc acest lucru, căci de viaţa ei depindea acum şi viaţa unei alte fãpturi ; noi nutream speranţa că peste puţină vreme inima domnului Linton se va însenina, şi că naşterea unui moştenitor îi va apăra averea de ghearele unui străin.

Trebuie să vă spun că la vreo şase săptămîni de la plecare, Isabella trimise fratelui său un bilet scurt, în care-i anunţa căsătoria ei cu Heathcliff. Răvaşul părea sec şi rece, dar la sfîrşit erau adăugate neîngrijit cu creionul cîteva cuvinte confuze de scuză şi rugămintea ca Edgar să se gîndească la ea cu blîndeţe şi s-o ierte dacă purtarea ei l-a supărat, afirmînd că atunci cînd a fugit îi era peste putinţă să facă altfel, iar acum, după ce faptul fusese împlinit, nu mai avea puterea să schimbe nimic. Cred că Edgar nu i-a răspuns, şi după două săptămîni am primit eu o scrisoare lungă, ciudată după părerea mea, avînd în vedere că era scrisă de mîna unei tinere mirese, abia ieşită din luna de miere. Am să v-o citesc, căci am păstrat-o. Relicvele morţilor sînt preţioase, dacă în timpul vieţii ţi-au fost dragi. Iat-o :

„Dragă Ellen,

Am sosit la Wuthering Heights noaptea trecută și abia acum am aflat despre boala bietei Catherine și că e încă foarte bolnavă. Cred că nu e cazul să-i scriu, iar fratele meu e ori prea mînios, ori prea amărît ca să-mi fi răspuns la scrisoare. Totuși trebuie să-i scriu cuiva, și singura căreia mă pot adresa ești dumneata.

Spune-i lui Edgar că aș da orice pentru a-l mai vedea o dată la față, că inima mea s-a întors la Thrushcross Grange douăzeci și patru de ore după ce l-am părăsit și că și în clipa aceasta e plină de calde simțăminte față de el și de Catherine ! Totuși, *nu pot face ceea ce-mi spune inima* (aceste cuvinte sînt subliniate), să nu mă aștepte și să creadă ce vor, dar să nu mă acuze de lipsă de voință sau de lipsă de dragoste față de ei.

Ceea ce urmează în această scrisoare e numai pentru dumneata. Vreau să-ți pun două întrebări. Prima : cum ai izbutit să mai păstrezi oarecare simpatie pentru natura omenească, după ce ai locuit aici ? Eu nu găsesc în mine nici un simțămînt pe care să-l poată împărtăși cei din jurul meu.

A doua întrebare mă interesează în mod deosebit. Iat-o : domnul Heathcliff e om ? Dacă da, atunci e nebun ? Dacă nu, e un diavol ? N-am să-ți scriu motivele care mă fac să-ți pun această întrebare, dar te implor, explică-mi, dacă poți, cu cine m-am măritat. Adică să-mi spui asta atunci cînd vei veni să mă vezi, și trebuie să vii, Ellen, cît de curînd. Nu-mi scrie, ci vino și adu-mi o veste de la Edgar.

Acum am să-ți scriu cum am fost primită în noul meu cămin, căci trebuie să cred că Heights va fi căminul meu. Îți menționez doar în treacăt lipsa de confort, căci nu mă preocupă niciodată în afară de momentele cînd îi simt lipsa. Aș rîde și aș juca de bucurie dacă aș constata că singura cauză a suferințelor mele e numai lipsa de confort, iar restul nu e decît un vis urît !

Cînd am sosit la Wuthering Heights soarele tocmai apunea spre Grange, de aceea cred că trebuie să fi fost pe la ora șase. Însoțitorul meu zăbovi mai bine de o jumătate de ceas ca să facă o inspecție cît mai amănunțită în parc, în grădină și probabil în jurul casei, așa că se întunecase de-a binelea cînd am descălecat în curtea pietruită din fața casei. Fostul dumitale tovarăș, Joseph, cu o făclie mare în mînă, ieși să ne primească. A făcut-o cu o politețe demnă de renumele lui. Primul gest a fost să ridice făclia pînă-n dreptul feței mele, să mă privească chiorîș și cu răutate, să se bosumfle și să-mi întoarcă spatele. Apoi a luat cei doi cai și i-a dus la grajd, după care a reapărut ca să încuie poarta de afară, de parcă ne-am fi aflat într-un castel străvechi.

Heathcliff s-a oprit să stea de vorbă cu el, iar eu am intrat în bucătărie : o vizuină întunecoasă și murdară. Pot să-ți spun că n-ai mai recunoaște-o, așa de mult s-a schimbat de cînd nu mai e în grija dumitale. Lîngă foc stătea un copil cam necioplit, cu membre puternice și veșminte murdare : avea în priviri și în jurul gurii ceva ce-mi amintea de Catherine.

«Acesta e nepotul legitim al lui Edgar, mi-am zis ; și al meu, într-un fel. Trebuie să-i dau mîna și... da... trebuie să-l sărut. Cuminte e să mă pun bine cu el chiar de la început.»

M-am apropiat și, încercînd să-i prind pumnul, i-am zis :

— Ce mai faci, scumpul meu ?

Mi-a răspuns într-un jargon pe care nu l-am înțeles.

— Nu-i așa că tu și cu mine o să fim prieteni, Hareton ? fu a doua mea încercare de a intra în vorbă.

O înjurătură și amenințarea că-l asmute pe Throttler asupra mea, dacă n-o șterg, fu răsplata perseverenței.

— Hei ! Throttler, băiete ! şopti micul nemernic, sculînd din culcuşul lui, dintr-un ungher, un buldog pe jumătate sălbatic. Ei, acum o ştergi ? mă întrebă apoi autoritar.

Ţineam la viaţa mea, aşa că m-am supus. Am ieşit în faţa uşii ca să aştept sosirea celorlalţi. Pe domnul Heathcliff nu-l vedeam ; iar Joseph, după care m-am dus pînă-n grajd, rugîndu-l să mă însoţească în casă, îşi holbă ochii la mine mîrîind ceva numai pentru el, strîmbă din nas şi-mi răspunse :

— Mă, mă, mă ! Auzit-a vreodată creştin vorbă ca asta ? Fandoseală şi sclifoseală ! De unde vrei să înţeleg eu ce zici ?

— Spun că doresc să vii cu mine în casă ! am strigat, crezînd că e surd ; eram totuşi foarte indignată de grosolănia lui.

— Ba nu ! Am treabă ! mi-a răspuns, văzîndu-şi mai departe de lucru.

Din cînd în cînd îşi întorcea către mine faţa-i slabă şi-mi cerceta cu un dispreţ suveran îmbrăcămintea şi obrazul (prima mult prea distinsă, şi a doua, sînt sigură, tristă după cît îi poftea inima).

Am înconjurat curtea şi, trecînd printr-o portiţă, am ajuns la altă uşă, în care mi-am luat libertatea de a bate, sperînd că-şi va face apariţia vreun servitor mai politicos. După o scurtă aşteptare, uşa fu deschisă de un bărbat înalt şi jigărit ; era fără cravată şi, în general, foarte neîngrijit. Trăsăturile i se pierdeau într-o masă de păr zbîrlit, care-i atîrna pe umeri, iar ochii lui semănau cu ai Catherinei, dar lipsiţi de viaţă şi frumuseţe.

— Ce cauţi aici ? mă întrebă cu un aer sălbatic. Cine eşti ?

— Numele meu a fost Isabella Linton, i-am răspuns. M-aţi mai văzut, domnule. M-am căsătorit de curînd

cu domnul Heathcliff, şi el m-a adus aici... cu permisiunea dumneavoastră, cred.

— Adică s-a întors ? întrebă pustnicul uitîndu-se cu nişte ochi strălucitori, ca de lup flămînd.

— Da, chiar acum am sosit, i-am răspuns ; dar m-a lăsat la uşa bucătăriei şi, cînd am vrut să intru, băieţelul dumneavoastră, care face de gardă acolo, m-a gonit cu ajutorul unui buldog.

— Bine-a făcut bădăranul acela blestemat că s-a ţinut de cuvînt ! mîrîi viitoarea mea gazdă, privind în bezna din spatele meu în speranţa că-l va descoperi pe Heathcliff. Apoi a dat drumul unui monolog de înjurături şi ameninţări în legătură cu ceea ce ar fi făcut el dacă «dracul» nu s-ar fi ţinut de cuvînt.

Îmi părea tare rău c-am încercat la această a doua intrare şi eram cît pe-aci să plec uşurel, înainte de a-şi isprăvi blestemele, dar, pînă să-mi pun în aplicare planul, mi-a poruncit să intru, a închis uşa şi a tras din nou zăvorul. În cămin ardea un foc viu, singura lumină în încăperea aceea mare, a cărei pardoseală devenise cenuşie, iar farfuriile de cositor, strălucitoare odinioară şi care-mi atrăgeau privirile în copilărie, erau de asemenea întunecate din pricina murdăriei şi a prafului. L-am întrebat dacă pot chema servitoarea să mă conducă în dormitor. Domnul Earnshaw nu m-a onorat cu nici un răspuns. Umbla încoace şi-ncolo, cu mîinile în buzunare, parc-ar fi uitat cu desăvîrşire de prezenţa mea. Era atît de preocupat şi, după înfăţişare, părea atît de mizantrop, încît m-am temut să-l mai tulbur din nou.

N-ai să te miri, Ellen, că eram din cale-afară de nenorocită, mă simţeam mai rău ca într-un pustiu în acest cămin inospitalier, gîndindu-mă că la o depărtare de patru mile se afla încîntătoarea mea casă, adăpostind în ea singurii oameni pe care-i iubesc pe lume. E totuna de ne despart aceste patru mile, ori Oceanul

Atlantic, dacă nu le pot străbate! Atunci m-am întrebat: unde să-mi caut mîngîiere? Şi, te rog, nu-i spune nici lui Edgar şi nici iubitei mele Catherine, dar, dintre toate durerile, cea mai mare era deznădejdea că nu găseam pe nimeni care ar fi putut sau ar fi vrut să se alieze cu mine împotriva lui Heathcliff. Venisem aproape cu bucurie să locuiesc la Wuthering Heights. Scăpam astfel de obligaţia de a-mi petrece zilele singură cu el; dar el cunoştea oamenii printre care trebuia să trăim şi nu se temea de nici un fel de intervenţie din partea lor.

Am stat, gîndindu-mă astfel, timp îndelungat. Ceasul bătu opt, apoi nouă; dar gazda mea, domnul Earnshaw, măsura mai departe odaia încoace şi-ncolo, cu capul în piept, într-o tăcere desăvîrşită, întreruptă doar din cînd în cînd de un geamăt sau de un suspin amarnic. Am tras cu urechea să descopăr vreun glas de femeie în casă. Inima mi-era copleşită de regrete cumplite şi de presimţiri sumbre. În cele din urmă nu m-am mai putut stăpîni şi am început să plîng în hohote. Nu mi-am dat seama cît de tare mă tînguiam decît atunci cînd domnul Earnshaw s-a oprit în faţa mea din mersul lui nepotolit şi m-a privit plin de mirare. Vrînd să profit de faptul că i-am atras din nou atenţia, exclamai:

— Sînt ostenită de drum şi aş vrea să mă culc! Unde e servitoarea? Spune-mi unde s-o caut? Văd că nu vrea să vină la mine!

— Noi n-avem nici o servitoare, mi-a răspuns. Trebuie să te serveşti singură!

— Atunci unde să mă culc? zisei plîngînd în hohote; nu mai eram în stare să-mi păstrez demnitatea. Oboseala şi nefericirea mă doborîseră.

— Are să-ţi arate Joseph camera lui Heathcliff; deschide uşa aia, Joseph e acolo.

Eram pe cale să-i ascult porunca, dar m-a oprit brusc, adăugînd pe un ton din cale-afară de bizar:

— Fii bună şi răsuceşte-ţi cheia şi trage-ţi zăvorul... nu cumva să uiţi!

— Bine, i-am spus. Dar pentru ce, domnule Earnshaw?

Gîndul de a mă încuia de bunăvoie într-o cameră cu Heathcliff nu-mi surîdea de loc.

— Uită-te aici! îmi răspunse, scoţînd din jiletcă un pistol ciudat: avea legat de ţeavă un briceag mare cu două tăişuri. Asta e o teribilă ispită pentru un om disperat, nu-i aşa? Eu nu pot rezista, şi noapte de noapte mă urc sus şi încerc să deschid uşa. Dacă o găsesc o dată deschisă, s-a isprăvit cu el! Noapte de noapte fac la fel, chiar dacă, cu un minut înainte, mi-amintesc de toate motivele care-ar trebui să mă împiedice să fac aşa ceva. Parcă m-ar imboldi un demon să-mi calc toate planurile şi să-l omor. Din dragoste pentru el, poţi lupta cît pofteşti împotriva demonului din mine, dar cînd îi va suna ceasul, nici ceata îngerilor din cer nu-l va scăpa!

Am cercetat arma cu ochi scrutători. Deodată, mi-a trecut prin minte un gînd îngrozitor: cît de puternică aş fi dacă aş avea şi eu o asemenea armă! Am luat-o şi am pus mîna pe lamă. El urmări cu uimire expresia care mi se întipări, timp de o secundă, pe faţă: nu era oroare, ci poftă fierbinte. Îmi smulse, plin de gelozie, pistolul, închise briceagul şi îl ascunse din nou.

— Nu-mi pasă dacă-i spui, zise el. Sfătuieşte-l să se păzească şi păzeşte-l şi dumneata. Văd că înţelegi care sînt raporturile dintre noi şi primejdia în care se află nu te înfricoşează.

— Ce ţi-a făcut dumitale Heathcliff? îl întrebai. Cu ce te-a nedreptăţit de-a provocat această ură feroce? N-ar fi mai cuminte să-i porunceşti să plece din casa dumitale?

— Nu ! tună Earnshaw ; iar dacă ar propune el însuşi să plece, ar fi un om mort ! Convinge-l să încerce şi eşti o ucigaşă ! Cum, să pierd totul fără nici o şansă de recuperare ? Hareton să rămînă cerşetor ? Oh ! Blestematul ! Voi recîştiga totul şi voi lua chiar şi aurul lui ; apoi îi voi lua sîngele, iar iadul îi va lua sufletul ! Cu un oaspete ca el, iadul va fi de zece ori mai întunecat decît a fost vreodată !

Dumneata, Ellen, m-ai lămurit asupra deprinderilor fostului dumitale stăpîn. Nu încape nici o îndoială că e la limita nebuniei ; cel puţin aşa era în noaptea trecută. Gîndul că mă aflu în apropierea lui mă înfiora. Dac-ar fi fost să aleg, aş fi preferat să stau cu Joseph, aşa ursuz şi bădăran cum este. După aceea Earnshaw începu să se plimbe îngîndurat ; iar eu am tras ivărul şi m-am refugiat în bucătărie. Joseph stătea aplecat peste cămin, uitîndu-se într-un ceaun mare, care se legăna deasupra focului ; pe banca de lîngă el era o strachină cu făină de ovăz. Conţinutul ceaunului începu să fiarbă, iar el se întoarse, gata să-şi cufunde mîna în strachină ; am dedus că toate pregătirile acestea se făceau în vederea cinei şi, fiindu-mi foame, m-am hotărît să mănînc şi eu ceva ; de aceea am strigat tare :

— Am să fac eu *porridge*-ul ! Apoi am dat strachina la o parte, ca să nu poată ajunge cu mîna la ea, şi mi-am scos pălăria şi mantaua de călărie. Domnul Earnshaw, am continuat eu, mi-a spus să mă servesc singură. Şi aşa voi face, de teamă să nu mor de foame. N-am să fac pe cucoana faţă de dumneavoastră !

— Doamne-Dumnezeule ! mîrîi el, aşezîndu-se şi netezindu-şi ciorapii vărgaţi de la genunchi pînă la gleznă. Dac-o fi să fie iar porunci noi... tocmai acum cînd m-am învăţat cu doi stăpîni, şi dacă mi-o fi dat să am pe cap şi-o stăpînă apoi cred c-a venit vremea

s-o iau din loc. N-am crezut că va veni ziua în care trebuie să părăsesc casa asta bătrînă... da' mi se pare că s-apropie ceasu' !

Eu n-am răspuns nimic la această plîngere, ci m-am pus repede pe treabă, suspinînd după vremurile cînd asemenea ocupaţie ar fi însemnat o distracţie plăcută ; dar m-am silit să alung cît mai repede orice gînd de acest fel. Era prea chinuitor să-mi reamintesc fericirea din trecut, dar pericolul de a reînvia această amintire era cu atît mai mare cu cît mai repede se învîrtea făcăleţul şi cu cît mai iute cădeau pumnii de făină în apă. Joseph privea felul meu de a găti cu o indignare din ce în ce mai mare.

— Ia te uită ! strigă el. Hareton, astă-seară n-ai să mănînci *porridge*, că o să fie numai cocoloşi cît capu' tău. Ia te uită ! Să fiu în locu' ei, aş trînti înăuntru şi strachina ! Uite cum lasă să dea în foc ca să scape mai repede de grijă ! Ia te uită ! Noroc că nu spargi fundu' ceaunului !

Trebuie să recunosc că atunci cînd am turnat fiertura în castroane, era mai curînd o masă informă. Fuseseră pregătite patru castroane, iar din lăptărie s-a adus un ulcior mare cu lapte proaspăt, pe care Hareton l-a luat şi a început să bea din el, împrăştiind o mulţime de lapte pe jos. L-am dojenit, spunîndu-i să-şi toarne laptele într-o ceaşcă, deoarece eu nu puteam bea dintr-un lichid mînuit atît de murdar. Bătrînul cinic găsi că e îndreptăţit să se socotească profund jignit de acest rafinament, aşa că mă asigură, în repetate rînduri, că «băiatul e tot atît de nobil» ca şi mine «şi tot atît de sănătos», mirîndu-se că sînt aşa de încrezută. Între timp, micul bădăran sorbea mai departe, uitîndu-se cu dispreţ la mine, iar balele îi curgeau în ulcior.

— Eu am să mănînc în altă încăpere, am spus. N-aveţi o încăpere care se cheamă salon ?

— Salon ! repetă Joseph ca un ecou batjocoritor. Salon ! Nu, n-avem salon. Dacă nu-ți place cu noi, du-te de stai cu stăpînu' ; și dacă nu-ți place cu el, vino de stai cu noi.

— Atunci mă duc sus ! i-am răspuns ; du-mă într-o odaie.

Mi-am pus farfuria pe o tavă și m-am dus să-mi iau singură puțin lapte. Joseph se ridică mîrîind furios și porni înaintea mea. Ne-am urcat în pod ; acolo deschise o ușă, apoi alta, cercetînd toate încăperile prin fața cărora treceam.

— Iacă aici o odaie, îmi zise în cele din urmă, dînd de-o parte o scîndură prinsă în balamale. E destul de bună ca să înfuleci o strachină de *porridge* în ea. Colo-n colț uite un sac de grîu destul de curat ; și dacă ți-i frică să nu care cumva să-ți mînjești hainele de mătase, așterne-ți batista peste el.

Odaia era un fel de magazie-mansardă, plină cu zdrențe și mirosind tare a malț și a grîu. De jur împrejurul pereților erau așezați, în stivă, nenumărați saci, care lăsau la mijloc un loc mare, gol.

— Dar bine, omule, am exclamat eu privindu-l cu mînie, asta nu-i o cameră în care să pot dormi ! Vreau să mă duci în dormitorul meu.

— Dormitor ! repetă el pe un ton batjocoritor. Ai văzut toate dormitoarele de-aici... acolo e-al meu.

Mă duse într-o altă mansardă, care se deosebea de prima numai prin faptul că nu avea nimic de-a lungul pereților, ci numai un pat mare, scund, fără perdele, acoperit cu o plapumă de culoare indigo.

— De ce-mi arăți odaia dumitale ? i-am răspuns. Cred că domnul Heathcliff nu locuiește în podul casei, nu-i așa ?

— Ah ! vrei să te duci în odaia lu' domnu' Heathcliff ? strigă el, de parcă făcuse o descoperire. Nu puteai să-mi spui așa de la început ? Că atunci îți spu-

neam fără să-mi bați capu' atît că aia-i singura pe care n-o poți vedea... el o ține încuiată și nimeni nu intră afară de el.

— Frumoasă casă aveți, Joseph, nu m-am putut opri să-i spun, și simpatici locatari ! Cred că toată nebunia din lume s-a adunat în creierul meu cînd mi-am legat soarta de voi ! Totuși, acum nu despre asta-i vorba... trebuie să mai fie și alte încăperi pe-aici. Pentru numele lui Dumnezeu, mișcă-te mai repede și du-mă să mă așez undeva !

La această observație aspră nu mi-a răspuns ; porni în jos pe scara de lemn, pășind încet și greoi, și se opri în fața unei încăperi care, judecînd după atitudinea lui și calitatea superioară a mobilierului, mi s-a părut a fi cea mai bună. Pe jos se afla un covor, dar desenul îi era acoperit de praf ; pe cămin atîrna un tapet rupt în fîșii, patul era frumos, de stejar, de formă modernă, cu perdele roșii, bogate, dintr-un material destul de scump, dar se vedea că erau foarte uzate ; draperiile atîrnau în zdrențe de pe inele, bara de fier care le susținea era îndoită într-o parte în formă de arc, ceea ce făcea ca draperia să atîrne pe jos. Scaunele erau de asemenea uzate, unele din ele chiar foarte uzate, iar tăbliile de lemn de pe pereți deformate de nenumărate crăpături adînci. Tocmai cînd îmi făceam curaj să intru și să mă instalez, călăuza mea nebună mă anunță :

— Asta-i a stăpînului.

Între timp cina mi se răcise, pofta de mîncare îmi trecuse, iar răbdarea mea ajunsese la limită. Atunci am stăruit să-mi dea imediat un loc unde să mă adăpostesc și posibilitatea de a mă odihni.

— Unde dracu' ? începu evlaviosul bătrîn. Doamne, binecuvîntează-ne ! Doamne, iartă-ne ! Unde dracu'oi fi vrînd să te duci, femeie de nimica, afurisită și ne-

suferită ? ! Ai văzut toată casa, în afară de bucățica aia de odaie a lu' Hareton. În casa asta, alt culcuș nu-i.

Eram atît de supărată, încît am trîntit pe jos tava cu tot ce era pe ea ; apoi m-am așezat în capul scării, mi-am acoperit fața cu mîinile și m-am pus pe plîns.

— Na ! Na ! exclamă Joseph. Bine faci, dom'șoară ! Bine faci dom'șoară ! Chiar așa ! Cînd s-o împiedica stăpînu' de blidele astea sparte, o să avem ce auzi ! O să vedem noi ce s-o întîmpla ! La ce bun să faci pe nebuna ? Meriți să rabzi de foame pîn' la Crăciun dacă dai de-a azvîrlita cu darurile lui Dumnezeu și le calci în picioare pentru furiile tale prostești ! Dar n-aș crede c-o să-ți arăți multă vreme supărarea. Crezi că Heathcliff o să te lase să te porți așa frumos ? Nu doresc alta decît să te prindă el ! Numa' atîta vreau !

După aceea a plecat, bombănind, în vizuina lui de jos, ducînd cu el și lumînarea ; iar eu am rămas în întuneric. Timpul de reflecție ce urmă după fapta mea nesăbuită mă obligă să admit că trebuie să-mi potolesc orgoliul, să-mi domolesc furia și mă silii să fac să dispară urmele neghiobiei mele. Primii un ajutor neașteptat din partea lui Throttler, pe care, de data asta, l-am recunoscut : era fiul bătrînului nostru Skulker ; copilăria și-o petrecuse la Grange ; tatăl meu îl dăruise domnului Hindley. Cred că m-a recunoscut ; și-a vîrît botul în obrazul meu în chip de salut, apoi s-a grăbit să înghită cu poftă *porridge*-ul, în timp ce eu strîngeam, pe bîjbîite, de pe o treaptă pe alta, cioburile vasului de pămînt și ștergeam cu batista împroșcăturile de lapte de pe balustradă. Abia isprăvisem treaba, cînd am auzit pașii domnului Earnshaw pe coridor. Ajutorul meu și-a vîrît coada între picioare și s-a lipit de perete, iar eu m-am ascuns în pervazul celei mai apropiate uși. Strădania cîinelui de a se feri de el n-a avut succes ; am ghicit asta după zgomotul ce se auzi jos, urmat de un chelălăit prelung și demn

de milă. Eu am avut mai mult noroc ! Earnshaw a trecut pe lîngă mine, a intrat în camera lui și a închis ușa. Imediat după aceea au urcat scările Joseph și Hareton ; bătrînul îl ducea pe Hareton la culcare. M-am adăpostit și eu în camera băiatului, dar Joseph, văzîndu-mă, spuse :

— Acum aveți loc destul în sală, cred, amîndouă : și dumneata și trufia dumitale ! E goală ; puteți ședea singure în ea, și cu Dumnezeu, care din nenorocire se va afla într-o tovărășie așa de păcătoasă.

Am profitat, bucuroasă, de această îndrumare și, în minutul cînd m-am trîntit pe un scaun lîngă foc, am ațipit ; apoi am adormit. Somnul mi-a fost adînc și dulce, dar domnul Heathcliff, care tocmai intrase, m-a trezit mult prea devreme, întrebîndu-mă cu felul lui amabil ce fac acolo. Eu i-am spus că am stat de veghe pînă tîrziu, pentru că cheia camerei noastre era în buzunarul lui. Cuvîntul *noastre* a însemnat pentru el o jignire mortală. S-a jurat că nu era și nu va fi niciodată camera mea și că el va... Nu-ți pot repeta vorbele pe care mi le-a spus și nici nu-ți pot descrie cum obișnuiește să se poarte ; dar pot să-ți spun că e ingenios și neostenit în strădania de a mă face să-l urăsc. Cîteodată uimirea mea e atît de mare, încît îmi micșorează spaima. Totuși te asigur că un tigru sau un șarpe veninos n-ar putea deștepta în mine o groază egală cu cea pe care o trezește el. Mi-a spus că biata Catherine e bolnavă, aruncînd toată vina pe fratele meu și făgăduindu-mi că în locul lui Edgar voi suferi eu, asta pînă va putea pune mîna pe el.

Îl urăsc... sînt distrusă... am fost o nebună ! Bagă de seamă să nu sufli nimănui de la Grange vreo vorbă din ceea ce ți-am scris. Te voi aștepta în fiecare zi... nu mă dezamăgi !

Isabella"

CAPITOLUL 14

Imediat după ce-am citit această epistolă, m-am dus la stăpîn și i-am dat de veste că sora lui a sosit la Heights și mi-a trimis o scrisoare în care spune cît a îndurerat-o starea doamnei Linton și dorința arzătoare de a-l vedea, precum și rugămintea de a-i trimite prin mine cît mai curînd posibil un semn de iertare.

— Iertare ! zise Linton. N-am ce să-i iert, Ellen. Poți să te duci azi după-amiază la Wuthering Heights, dacă vrei ; și spune-i că nu sînt supărat, ci trist, că am pierdut-o, și mai ales pentru că nu cred că va fi vreodată fericită. Dar nici vorbă nu poate fi ca eu să mă duc s-o văd : sîntem despărțiți pe veci. Iar dacă vrea cu-adevărat să-mi facă un bine, spune-i să-l convingă pe nemernicul cu care s-a măritat să plece din ținutul acesta.

— Și nu vreți să-i scrieți un bilețel, domnule ? îl întrebai pe un ton rugător.

— Nu, răspunse. N-are rost. Legăturile mele cu familia lui Heathcliff vor fi tot atît de reduse ca și ale lui cu a mea ! Adică nu vor exista !

Răceala domnului Edgar m-a întristat peste măsură și tot drumul mi-am bătut capul cum să pun cît mai mult suflet în ceea ce-i voi repeta Isabellei și cum să îndulcesc refuzul lui de a-i scrie măcar cîteva rînduri

de mîngîiere. Cred că ea mă pîndea de dimineață : am văzut-o uitîndu-se pe fereastră pe cînd urcam aleea grădinii și i-am făcut semn din cap. Dar ea s-a dat la o parte de teamă să n-o surprindă cineva. Am intrat fără a bate la ușă. N-am văzut niciodată un spectacol mai înfiorător și mai jalnic decît cel pe care mi l-a oferit casa aceea atît de veselă odinioară ! Trebuie să mărturisesc că, de eram eu în locul tinerei doamne, aș fi măturat măcar căminul și aș fi șters mesele cu o cîrpă de praf. Dar ea se lăsase covîrșită de nepăsarea celor din jur. Fața ei frumoasă era gălbejită și apatică, părul neondulat — cîteva bucle îi atîrnau alene pe umeri, iar cîteva erau strînse în jurul capului. Probabil că nu se atinsese din ajun de veșmintele ei. Hindley nu se afla acolo. Domnul Heathcliff ședea la o masă și-și răsfoia carnetul, dar cînd am intrat s-a ridicat în picioare, m-a întrebat foarte prietenos de sănătate, și mi-a oferit un scaun. Numai el avea o înfățișare ca lumea în încăperea aceea. Mi se păru chiar că arăta mai bine ca niciodată. Împrejurările vieții le schimbaseră atît de mult situația, încît, dacă i-ar fi văzut un străin, ar fi putut crede că el e născut și crescut ca un *gentleman*, iar soția lui ca o biată femeie de rînd ! Ea veni în grabă către mine să mă salute și întinse mîna după scrisoarea pe care-o aștepta. Am dat din cap. Ea nu înțelese semnul, ci mă urmă la bufetul unde mă dusesem să-mi pun boneta, stăruind, în șoaptă, să-i dau numaidecît ceea ce-i adusesem. Heathcliff ghici sensul manevrelor ei și spuse :

— Dac-ai adus ceva pentru Isabella (după cum desigur ai și adus, Nelly), dă-i. Nu trebuie să vă ascundeți de mine ! Între noi nu există secrete.

— Oh, n-am adus nimic, am răspuns, crezînd că cel mai bun lucru e să spun adevărul de la început. Stăpînul m-a însărcinat să-i transmit că în momentul de față nu trebuie să aștepte din parte-i nici scrisori și nici

vizite. Vă trimite, doamnă, toată dragostea lui și urări de fericire și vă iartă pentru durerea pe care i-ați pricinuit-o. Dar crede că de-acum încolo între casa lui și casa aceasta nu vor mai exista legături, deoarece reluarea lor n-ar avea nici un rost.

Buzele doamnei Heathcliff tremurară ușor. Apoi s-a dus și s-a așezat pe scaunul ei de lîngă fereastră. Heathcliff s-a oprit în fața căminului, aproape de mine, și a început să-mi pună felurite întrebări în legătură cu Catherine. I-am spus atîta cît am crezut eu că e cuminte să-i spun, dar, printr-un interogatoriu în toată legea, a aflat de la mine cea mai mare parte a faptelor legate de începutul bolii. Eu am învinuit-o, după cum merita, pentru faptul că-și provocase singură boala, și-am încheiat spunîndu-i că sper să urmeze și el pilda domnului Linton, evitînd orice fel de legătură cu familia acestuia.

— Doamna Linton abia începe să se întremeze, am zis, dar nu va mai fi niciodată cum a fost ; totuși trăiește și, dacă într-adevăr îți pasă cîtuși de puțin de ea, ar trebui să te ferești a-i mai ieși în cale. Ba chiar ar trebui să pleci definitiv de prin partea locului ; și, ca să nu ai regrete, am să-ți spun că doamna Catherine Linton se deosebește tot atît de mult de vechea dumitale prietenă, Catherine Earnshaw, pe cît se deosebește această tînără doamnă de mine. Înfățișarea ei s-a schimbat mult ; caracterul ei și mai mult. Iar omul care e silit de împrejurări să rămînă lîngă ea de-aici încolo nu-și va putea întemeia dragostea decît pe amintirea a ceea ce a fost ea odată, adică pe simțămîntul omeniei și al datoriei.

— Se prea poate, observă Heathcliff, străduindu-se să-și păstreze calmul. Se prea poate ca stăpînul dumitale să nu se bizuie pe nimic altceva decît pe omenie și datorie. Dar dumneata îți închipui că eu o voi lăsa pe Catherine numai în seama datoriei și omeniei lui ? Și

poți dumneata asemui sentimentele mele, în ceea ce privește pe Catherine, cu-ale lui ? Înainte de a părăsi această casă, trebuie să-mi făgăduiești c-ai să-mi ajuți să am o întrevedere cu ea. Vrei, nu vrei, eu o voi vedea ! Ce spui ?

— Spun, domnule Heathcliff, i-am răspuns eu, că nu trebuie s-o vezi și că n-ai s-o vezi niciodată cu ajutorul meu. Încă o întîlnire între dumneata și stăpînul meu ar ucide-o.

— Cu ajutorul dumitale asta se poate evita, continuă el ; și dacă ar exista primejdia să se întîmple una ca asta... și dacă el ar fi cauza celei mai mici tulburări din viața ei... cred că voi fi îndreptățit să recurg la măsuri extreme ! Aș vrea să fii destul de sinceră și să-mi spui dacă ea ar suferi în urma pierderii lui : teama c-ar suferi mă reține. De aici poți vedea deosebirea dintre sentimentele noastre : dacă el ar fi fost în locul meu, și eu în al lui, cu toate că-l urăsc cu o ură care mi-a înveninat viața, niciodată n-aș fi ridicat mîna împotriva lui. Mă poți privi cu neîncredere dacă-ți place ! Eu nu i-aș fi interzis niciodată s-o vadă, atîta vreme cît ea ar fi dorit acest lucru. Dar în clipa în care nu i-ar mai fi păsat de el, i-aș fi smuls inima lui Linton și i-aș fi băut sîngele ! Pînă atunci însă — și, dacă nu mă crezi, nu mă cunoști — pînă atunci aș fi murit încetul cu încetul, fără să mă fi atins măcar de un fir de păr din capul lui !

— Și totuși, am intervenit eu, distrugi fără scrupul orice speranță de a o vedea complet vindecată, silind-o să-și aducă aminte de dumneata acum, cînd aproape te-a uitat, creînd în jurul ei un nou tumult de neînțelegere și suferință.

— Dumneata crezi că aproape m-a uitat, zise el. Oh, Nelly ! Dumneata știi că nu-i adevărat ! Nu-i așa ? Dumneata știi tot atît de bine ca și mine că pentru fiecare gînd pe care-l are pentru Linton are o mie

de gînduri pentru mine ! În cea mai nefericită perioadă a vieții mele m-a chinuit și pe mine îndoiala ; cu această temere m-am întors aici astă-vară, dar acum numai dacă mi-o va spune ea, cu gura ei, aș mai putea admite o asemenea idee înfiorătoare. Și atunci Linton n-ar mai însemna nimic, nici Hindley, nici toate visele pe care le-am visat vreodată. Viitorul meu ar fi cuprins în două vorbe : *moarte* și *iad*. Viața, după pierderea ei, ar fi un iad. Am fost un nătărău cînd mi-am închipuit că prețuia dragostea lui Edgar Linton mai mult decît pe-a mea. Dacă el ar iubi cu toate puterile făpturii sale firave, n-ar putea iubi nici în optzeci de ani atît cît pot iubi eu într-o zi. Iar inima Catherinei este tot atît de fierbinte ca și a mea, și mai degrabă ar putea încăpea toată apa mării într-un șipot decît să poată pune Linton stăpînire pe toată dragostea ei. Hm ! Poate că ține ceva mai mult la el decît la cîinele sau la calul ei. În el nu găsește să iubească ceea ce găsește în mine, și cum l-ar putea iubi pentru ceea ce n-are ?

— Catherine și cu Edgar sînt tot atît de îndrăgostiți unul de altul cît pot fi doi oameni ! strigă Isabella, înviorîndu-se brusc. Nimeni să nu vorbească astfel despre ei, nu vreau să aud că cineva îl disprețuiește pe fratele meu !

— Fratele tău te iubește și pe tine nemaipomenit de mult, nu-i așa ? observă Heathcliff cu ironie. Te lasă în voia sorții cu o ușurință surprinzătoare.

— Nu-și dă seama cît sufăr, răspunse ea. Nu i-am spus.

— Atunci înseamnă că i-ai spus, totuși, ceva. I-ai scris ? Răspunde-mi.

— I-am scris ca să-i anunț căsătoria... Ai văzut biletul.

— De-atunci nimic ?

— Nimic.

— Doamna Isabella arată foarte rău acum, că și-a schimbat condițiile de viață, am spus eu. Se vede cît de colo că-i lipsește iubirea cuiva. A cui, nu-i greu de ghicit, dar poate că-i mai bine să tac.

— Eu cred că-i lipsește dragostea de sine însăși, zise Heathcliff. Decade și e din zi în zi mai murdară. A obosit mult prea devreme în dorința ei de a-mi plăcea. Poate că nu mă crezi, dar a doua zi după căsătorie a plîns că vrea să meargă acasă. Dar cu cît e mai neglijentă, cu atît se va potrivi mai bine cu casa asta, iar eu voi avea grijă să nu mă facă de rîs umblînd pe-afară.

— Bine, domnule, i-am răspuns, sper însă că vei ține seama de faptul că doamna Heathcliff e obișnuită să fie servită și îngrijită și că a fost crescută, ca unica fiică la părinți, într-o casă unde toată lumea era gata să-i facă pe plac. Trebuie să-i pui la dispoziție o servitoare, care să rînduiască totul în jurul ei, și trebuie să te porți frumos cu ea. Orice-ai crede despre domnul Edgar, nu te poți îndoi de faptul că ea e capabilă de sentimente puternice, căci altfel n-ar fi părăsit luxul, confortul și prietenii din fostul ei cămin, pentru a te urma de bunăvoie într-o sălbăticie ca asta.

— A părăsit totul din pricina unor iluzii, răspunse el. Și-a închipuit că sînt un erou de roman și a sperat o îngăduință nemărginită din partea devotamentului meu cavaleresc. Mi-e greu s-o consider drept o făptură rațională, căci a dat dovadă de prea multă încăpățînare cînd și-a format ideile fanteziste despre caracterul meu, și a acționat apoi în virtutea iluziilor false cu care s-a hrănit. Dar acuma, în sfîrșit, cred că începe să mă cunoască. Nu mai observ zîmbetele acelea naive și strîmbăturile care mă enervau atîta la început și nici incapacitatea prostească de a înțelege că-i vorbeam serios cînd îi spuneam ce cred despre îngîmfarea ei și despre ea însăși. Iar efortul de a dobîndi perspica-

citatea necesară pentru a-şi da seama că n-o iubesc mă uimeşte. Într-o vreme credeam că nimic n-o va putea face să înţeleagă asta ! Şi totuşi parcă n-a înţeles tocmai bine, căci azi-dimineaţă m-a anunţat, făcîndu-mi dovada inteligenţei sale nemaipomenite, că am izbutit s-o fac să mă urască. Te asigur că pentru asta a trebuit o muncă de Hercule ! Şi dacă lucrurile stau cu-adevărat aşa, atunci am motive să-i mulţumesc. Pot să mă încred în afirmaţia dumitale, Isabella ? Eşti convinsă că mă urăşti ? Dacă te las singură o jumătate de zi, n-ai să vii din nou la mine oftînd şi giugiulindu-mă ? Cred c-ar fi preferat să fiu cît se poate de mieros cu ea în faţa dumitale, Nelly. Vanitatea ei e rănită de adevărul spus fără înconjur. Dar nu-mi pasă. Vreau să ştie că n-a existat dragoste decît într-o singură parte ; în privinţa asta n-am minţit-o niciodată. Nu mă poate învinovăţi că i-am arătat nici cel mai mic semn de simpatie. A văzut că primul lucru pe care l-am făcut cînd am ieşit de la Grange a fost să-i spînzur căţeluşa ; şi cînd a început să mă roage s-o cruţ, primele cuvinte pe care le-am rostit au fost cele prin care-mi exprimam dorinţa să spînzur toate fiinţele din preajma ei, cu excepţia uneia singure : poate-a crezut că excepţia asta era ea. Dar nici o brutalitate n-o dezgusta ; cred că are o admiraţie înnăscută pentru brutalitate, cu singura condiţie ca preţioasa ei persoană să se afle în siguranţă. Aşadar, n-a fost oare cea mai mare tîmpenie din partea acestei făpturi prăpădite, slugarnice şi mediocre să viseze c-aş putea-o iubi ? Spune-i stăpînului dumitale, Nelly, că de cînd sînt n-am întîlnit o fiinţă atît de abjectă ca ea. Să ştie că dezonorează numele de Linton şi că uneori am oprit — pur şi simplu pentru că nu ştiam ce să mai inventez — experienţele mele prin care voiam să văd tot ce poate îndura, ca după aceea să se tîrască, neruşinată şi mîrşavă, iarăşi spre mine ! Şi spune-i, de asemenea, ca să linişteşti inima

lui de frate şi de ocrotitor, că mă voi menţine riguros în limitele legii. Am evitat, în tot acest răstimp, orice gest care i-ar da un cît de mic drept să ceară despărţirea ; şi, mai mult decît atîta, nu va putea mulţumi nimănui că ne-a despărţit. Dacă vrea să plece, poate pleca. Prezenţa ei îmi provoacă o scîrbă ce depăşeşte plăcerea ce-o pot avea chinuind-o.

— Domnule Heathcliff, am spus eu, aşa nu poate vorbi decît un nebun. Soţia dumitale, foarte probabil, e convinsă că eşti nebun şi de aceea te-a şi suportat ; dar acum, dacă spui că poate pleca, nu încape îndoială că va profita de această permisiune. Nu-i aşa, doamnă, că nu sînteţi atît de vrăjită, încît să rămîneţi cu el de bunăvoie ?

— Bagă de seamă, Ellen ! răspunse Isabella cu ochii scînteietori de furie — expresia lor nu lăsa nici o îndoială asupra faptului că soţul ei izbutise în strădania de a o face să-l urască — să nu crezi nici un cuvînt din ce spune ! E un diavol mincinos ! Un monstru, nu o fiinţă omenească ! Mi-a mai spus că-l pot părăsi şi-am încercat, dar nu cutez să mai încerc ! Te rog, Ellen, făgăduieşte-mi că n-ai să pomeneşti fratelui sau cumnatei mele nimic din această convorbire infamă. Nu urmăreşte, în tot ce spune, decît să-l aducă pe Edgar la disperare ; spune că s-a căsătorit cu mine numai ca să-l aibă pe Edgar în puterea lui. Dar n-are să izbutească ! Îl voi împiedica chiar cu preţul vieţii ! Sper şi mă rog să nu mai ţină seama de prudenţa-i diabolică şi să mă ucidă ! Singura plăcere pe care mi-o mai pot imagina e să mor sau să-l văd mort !

— Deocamdată ajunge ! zise Heathcliff. Dacă vei fi interogată de vreun tribunal, îţi vei aduce aminte de cele ce-a spus, Nelly ! Şi, uită-te bine la faţa ei, a ajuns aproape în starea care-mi convine. Nu, nu, nu mai eşti capabilă să te stăpîneşti, Isabella ; iar eu, fiind protectorul tău legal, trebuie să te ţin sub tutela mea,

oricît de dezgustătoare ar fi această îndatorire. Du-te sus, am ceva de vorbit cu Ellen între patru ochi. Nu pe-acolo ! Sus, ţi-am spus ! Ce faci fato ? Asta-i drumul spre etaj ?

Puse mîna pe ea şi-o împinse afară din odaie, apoi se întoarse, mîrîind :

— N-am nici o milă ! N-am nici o milă ! Cu cît viermii se zvîrcolesc mai tare, cu-atît creşte şi pofta de a-i strivi. Îndur o suferinţă nespusă ; e ca durerea de măsele ; pe măsură ce durerea creşte, scrîşneşti mai tare din dinţi.

— Dumneata înţelegi ce înseamnă cuvîntul „milă" ? am spus eu, grăbindu-mă să-mi iau boneta. Ai simţit dumneata vreodată măcar o frîntură de milă în viaţa dumitale ?

— Pune boneta jos ! mă întrerupse el, observînd intenţia mea de a pleca. N-ai să pleci încă. Vino încoace, Nelly. Trebuie ori să te conving, ori să te silesc să mă ajuţi s-o văd pe Catherine, şi încă fără întîrziere. Îţi jur că nu vreau să fac nici un rău. Nu vreau să provoc nici o tulburare, nu vreau să-l scot din fire sau să-l insult pe domnul Linton. Nu vreau decît să aflu din gura ei cum se simte şi pentru ce s-a îmbolnăvit, şi s-o întreb ce-aş putea face pentru ea ! Astă-noapte am stat timp de şase ore în grădina de le Grange, iar la noapte mă duc iar, şi-am să dau tîrcoale pe-acolo noapte de noapte şi zi de zi, pînă cînd voi găsi prilejul de a intra. Dacă-l întîlnesc pe Edgar Linton, n-am să şovăi, ci am să-l trîntesc la pămînt şi am să-i trag cîteva, ca să stea liniştit cît timp o să fiu şi eu pe-acolo. Iar dacă servitorii vor încerca să mă oprească, am să-i ameninţ cu pistoalele astea. Dar n-ar fi mai bine să eviţi întîlnirea mea cu ei sau cu stăpînul lor ? Şi dumneata ai putea-o face foarte uşor. Ţi-aş da de veste cînd vin, m-ai lăsa să intru neobservat de îndată ce Catherine ar rămîne singură, şi-apoi ai sta la pîndă

pînă plec ; conştiinţa ţi-ar fi liniştită, căci numai aşa vei împiedica cine ştie ce nelegiuire.

Am protestat, spunîndu-i că nu vreau să-mi trădez stăpînul, şi încă în propria lui casă ; apoi l-am condamnat pentru cruzimea de care dădea dovadă pregătindu-se să distrugă liniştea doamnei Linton de dragul unei plăceri egoiste.

— Cea mai obişnuită întîmplare o sperie într-un chip îngrozitor, i-am spus. Nervii i-s încordaţi peste măsură şi sînt absolut convinsă că n-ar putea suporta o surpriză ca asta. Nu stărui, domnule, sau, dacă nu renunţi, trebuie să aduc la cunoştinţa stăpînului meu intenţiile dumitale, iar el va lua măsurile cuvenite ca să-şi pună casa şi pe cei ce locuiesc într-însa la adăpost de orice amestec nedorit.

— Dacă lucrurile stau aşa, atunci am să iau măsuri ca să te pun la adăpost pe dumneata, femeie ! exclamă Heathcliff. N-ai să părăseşti Wuthering Heights pînă mîine dimineaţă ! Ce prostie să-mi spui că prietena mea Catherine n-ar putea suporta să mă vadă ! Şi-apoi n-am de gînd să-i fac nici un fel de surpriză, căci nu vreau să mă duc la ea pe neaşteptate. Dumneata trebuie s-o pregăteşti... s-o întrebi dacă pot veni. Îmi spui că nu pomeneşte niciodată numele meu şi nimeni nu-i vorbeşte despre mine. Cui să i-l pomenească de vreme ce sînt un subiect interzis în casa aceea ? Catherine crede că voi toţi sînteţi iscoadele bărbatului ei. Oh, nu mă îndoiesc că trăieşte ca-n iad în mijlocul vostru ! Iar tăcerea ei mă face să-mi dau foarte bine seama de ceea ce simte. Spui că uneori n-are pic de odihnă şi pare speriată : ăsta-i semn de linişte ? Îmi spui că nu-i în toate minţile. Cum dracu ar putea fi altfel cînd trăieşte într-o izolare aşa de groaznică ? Şi făptura aceea nesărată, slăbănoagă şi demnă de milă o îngrijeşte din *datorie* şi *omenie !* Din *milă* şi *caritate !* Iar dacă el speră că îşi va recăpăta puterile datorită

îngrijirilor lui superficiale, e ca şi cum ar sădi un stejar într-un ghiveci de flori şi-ar aştepta apoi să-l vadă crescînd. Aşadar, hai să hotărîm imediat : vrei să rămîi aici, şi eu să-mi fac drum spre Catherine, luptîndu-mă cu Linton şi cu slugile lui ? Sau vrei să fii prietena mea, aşa cum ai fost pînă acum, şi să faci ceea ce-ţi cer ? Hotărăşte-te, pentru că, dacă persişti în încăpăţînarea şi răutatea dumitale, n-are rost să-mi mai pierd vremea cu dumneata.

— Ei bine, domnule Lockwood, am pledat, m-am văitat, l-am refuzat net de cincizeci de ori, dar în această lungă discuţie m-a silit să accept. I-am făgăduit că voi duce stăpînei mele o scrisoare din partea lui şi, dacă ea va consimţi, îl voi înştiinţa de îndată ce Linton va lipsi de-acasă. Atunci va intra cum va şti, căci eu n-am să fiu pe-acolo, şi nici celelalte femei de serviciu nu-i vor ieşi în cale. Am făcut bine sau am făcut rău ? Mă tem c-am făcut rău, deşi nu puteam face altfel. Am crezut că, supunîndu-mă, preveneam un nou scandal şi-am mai crezut, de asemenea, că lucrul acesta ar putea produce o întorsătură favorabilă în boala mintală a doamnei Linton. Apoi mi-am adus aminte de aspra dojană a domnului Edgar cum că umblu cu vorba, dar am încercat să nu-mi mai fac gînduri, spunîndu-mi că această trădare faţă de încrederea lui, dacă fapta mea merita o denumire atît de aspră, va fi ultima. Trebuie să recunosc însă că drumul meu, la întoarcere, a fost mult mai trist decît cel de la venire şi-am şovăit mult pînă m-am putut hotărî să-i înmînez doamnei Linton scrisoarea...

Dar a sosit Kenneth. Am să cobor să-i spun că vă simţiţi mult mai bine. Povestea mea e „vorbă lungă“, cum se zice pe la noi, şi ne va ajuta să ne treacă vremea şi altă dată.

„Lungă şi îngrozitoare !“ mi-am zis cînd femeia coborî să-l primească pe doctor ; şi n-aş putea spune că era exact povestea pe care aş fi ales-o pentru a mă distra. Dar nu face nimic ! Am să extrag cîteva leacuri binefăcătoare din ierburile amare ale doamnei Dean. Însă în primul rînd trebuie să iau bine seama ca nu cumva să cad pradă fascinaţiei ce se ascunde în ochii strălucitori ai Catherinei Heathcliff. M-aş găsi într-o situaţie foarte ciudată dacă mi-aş dărui inima acelei tinere fiinţe, şi fiica s-ar dovedi a fi a doua ediţie a mamei !

CAPITOLUL 15

A mai trecut o săptămînă... şi mă simt din ce în ce mai aproape de sănătate şi de primăvară ! Am ascultat întreaga poveste a vecinului meu, în mai multe şedinţe, după cum menajera şi-a putut rupe timp de la alte îndeletniciri mai importante. Voi continua-o cu cuvintele ei, cu termenii ei, dar ceva mai concentrat. De altfel, e foarte bună povestitoare şi nu cred că i-aş putea înfrumuseţa stilul.

— Seara, zise ea, în seara de după vizita mea la Heights, ştiam, parcă l-aş fi văzut cu ochii, că domnul Heathcliff se află prin preajma casei şi m-am ferit să ies, căci încă purtam în buzunar scrisoarea lui şi n-aveam poftă să mă mai las ameninţată ori hărţuită. Mă hotărîsem să nu i-o dau pînă cînd stăpînul nu va pleca undeva, deoarece nu puteam ghici cum o va impresiona pe Catherine. Urmarea a fost că nu i-am înmînat-o decît după trei zile. A patra zi era duminică şi i-am dus-o în odaie după ce toţi ai casei plecaseră la biserică. Rămăsese împreună cu mine numai un singur servitor în toată casa ; luaserăm obiceiul să încuiem uşile în timpul cît dura serviciul divin, dar în ziua aceea vremea era atît de caldă şi de plăcută, încît le-am deschis larg şi, pentru a mă ţine de cuvînt, căci ştiam cine va veni, i-am spus tovarăşului meu că stăpîna are poftă de portocale, aşa că-l rog să dea o fugă pînă-n sat să cumpere cîteva, urmînd să le plătim a doua zi. El a plecat, iar eu am urcat sus.

Doamna Linton, îmbrăcată într-o rochie largă, albă, cu un şal uşor pe umeri, şedea, ca de obicei, în dreptul ferestrei deschise. La începutul bolii, mult din părul ei bogat şi lung căzuse ; acum îl purta pieptănat simplu, cu buclele lui naturale date spre spate şi tîmple. Înfăţişarea îi era schimbată, aşa cum îi spusesem şi lui Heathcliff, dar cînd stătea liniştită, schimbarea aceasta îi dădea o frumuseţe supraomenească. Strălucirii de odinioară a ochilor îi luase locul o lumină visătoare şi melancolică. Părea că nu se uită în jurul ei, ci departe, foarte departe... parcă dincolo de această lume. Catherine, de cînd se mai împlinise la faţă, îşi pierduse aspectul răvăşit, dar paloarea, cît şi expresia de rătăcire, specifică stării ei mintale, oglindind încă în mod dureros boala, o făceau şi mai atrăgătoare. Toate acestea erau pentru mine, şi cred că şi pentru oricine o vedea, nu dovezi de convalescenţă, ci peceţi puse pe o fiinţă sortită morţii.

În faţa ei, pe pervazul ferestrei, se afla o carte deschisă. Din cînd în cînd, adierea vîntului îi mişca, abia simţit, foile. Cred că Linton pusese cartea acolo, căci pe Catherine n-o distra nici cititul şi nici vreo altă ocupaţie. El se străduia ceasuri întregi să-i atragă atenţia asupra vreunui lucru care-i plăcuse în trecut. Ea era conştientă de ceea ce urmărea Linton şi, cînd era mai bine dispusă, îi răbda cu seninătate eforturile, arătîndu-i inutilitatea lor printr-un suspin de oboseală ; dar în cele din urmă îl oprea, cu cele mai triste zîmbete sau sărutîndu-l. Alteori îi întorcea repede spatele, enervată, şi-şi ascundea faţa în mîini sau chiar îl respingea cu mînie : atunci el avea grijă s-o lase în pace, convins că nu-i poate fi de nici un folos.

Clopotele capelei de la Gimmerton răsunau încă, iar murmurul melodios al rîulețului din vale ajungea, mîngîietor, pînă la urechile noastre. Înlocuia, dulce de tot, foșnetul frunzelor de vară, care înăbușeau la Grange, atunci cînd pomii erau înfrunziți, muzica rîului. La Wuthering Heights melodia aceasta răsuna neîncetat în zilele liniștite, după un dezgheț puternic sau un anotimp ploios. Iar acum Catherine, ascultînd-o, se gîndea desigur la Wuthering Heights, adică mai bine zis : *dacă* se gîndea sau *dacă* asculta, căci în momentul acela avea iar privirea rătăcită fără atenție pentru lucrurile materiale, despre care v-am vorbit adineauri, de parcă n-ar fi văzut și nu ar fi auzit nimic.

— Iată o scrisoare pentru dumneata, doamnă Linton, i-am spus, punîndu-i-o ușurel în mîna pe care o ținea pe genunchi. Trebuie s-o citești numaidecît, pentru că urmează să dai un răspuns. Să-i rup eu sigiliul ?

— Da, mi-a spus ; dar expresia ochilor ei rămase neschimbată.

Am deschis-o eu... era foarte scurtă...

— Acum, am continuat, citește-o.

Își retrase mîna și lăsă scrisoarea să cadă. I-am pus-o din nou în poală și-am stat lîngă ea așteptînd să binevoiască a privi în jos, dar așteptarea a fost atît de lungă, încît în cele din urmă i-am spus :

— Să ți-o citesc eu, doamnă ? E de la domnul Heathcliff.

A tresărit, în ochi îi apăru licărirea tulbure a unei amintiri și dorința de a-și pune oarecare ordine în idei. Ridică scrisoarea și avui impresia că o citește ; cînd ajunse la semnătură începu a suspina. Mi se păru că nu înțelesese sensul scrisorii ; și cînd i-am cerut să-mi dea un răspuns, n-a făcut decît să-mi arate numele, privindu-mă trist, cu un fel de curiozitate întrebătoare.

— Vrea să te vadă, am spus, ghicind că-i necesar să-i tălmăcesc scrisoarea. Acum e în grădină și-așteaptă cu nerăbdare să audă răspunsul pe care i-l voi duce.

În timp ce vorbeam, am observat afară un cîine mare, întins pe iarba însorită, ciulind urechile și pregătindu-se să latre, apoi l-am văzut lăsîndu-le imediat la loc și dînd din coadă ; am înțeles că se apropie cineva cunoscut. Doamna Linton se aplecă înainte și ascultă cu răsuflarea tăiată. În minutul următor antreul fu străbătut de niște pași. Casa, deschisă, era prea ispititoare ; așa că Heathcliff nu mai putuse rezista și intrase. Se gîndise probabil că n-am să mă țin de cuvînt, și de aceea se hotărîse să se bizuie pe propria-i îndrăzneală. Catherine își îndreptă privirea încordată și nerăbdătoare spre intrarea camerei. Heathcliff nu nimeri dintr-o dată ușa, iar ea îmi făcu semn să-i deschid ; o găsi însă înainte de-a o deschide eu și, dintr-unul sau doi pași mari, fu lîngă Catherine și-o luă în brațe.

Vreo cinci minute n-a scos nici o vorbă, și nici n-a lăsat-o din brațe ; în acest timp, cred că i-a dat atîtea sărutări cîte n-a dat el în toată viața lui. Dar stăpîna mea a fost cea care l-a sărutat mai întîi ; iar eu am văzut că el era atît de îndurerat, încît nu se putea uita la fața ei ! Din clipa cînd a dat cu ochii de ea, a fost cutremurat de convingerea pe care-o aveam și eu că nu se putea spera într-o tămăduire deplină — că era definitiv condamnată la moarte.

— Oh, Cathy ! Viața mea ! Cum am să pot îndura asta ? fură primele lui cuvinte, pe care le rosti pe un ton ce nu căuta să-i ascundă deznădejdea.

Apoi o privi cu-atîta intensitate, încît eram sigură că ochii i se vor umple de lacrimi ; dar ardeau de spaimă și nu se umeziră.

— Şi-acum ? zise Catherine ; apoi, rezemîndu-se de speteaza scaunului, răspunse privirii lui printr-o bruscă încruntare. Aşa era starea ei, schimbătoare tot timpul. Tu şi cu Edgar mi-aţi zdrobit inima, Heathcliff ! Şi-apoi aţi venit la mine să vă plîngeţi, de parcă voi aţi fi de plîns ! Dar mie nu mi-e milă de voi. Voi m-aţi ucis... şi văd că v-a priit, aşa cred eu. Cît eşti de puternic ! Cîţi ani mai ai de gînd să trăieşti după moartea mea ?

Heathcliff îngenunchease s-o sărute, iar acum încerca să se ridice ; dar ea îl prinsese de păr şi-l ţinea îngenuncheat.

— Aş vrea să te ţin aici, continuă ea pe un ton amarnic, pînă vom muri amîndoi. Nu-mi pasă de ce-ai suferit ! Nu-mi pasă de suferinţele tale ! De ce să nu suferi şi tu ? Eu nu sufăr ? Ai să mă uiţi ? Şi-ai să te simţi fericit cînd eu voi fi în pămînt ? Iar peste douăzeci de ani ai să spui : „Iată mormîntul bietei Catherine Earnshaw. Am iubit-o, e mult de-atunci, şi-am fost nenorocit cînd am pierdut-o, dar acum mi-a trecut. De-atunci am iubit multe alte femei ; copiii mei mi-s mai dragi decît mi-era ea, iar cînd voi muri n-am să mă bucur că mă duc la ea. O să fiu trist că trebuie să mă despart de ei !" Aşa ai să spui, Heathcliff ?

— Nu mă chinui atîta, căci am s-ajung şi eu nebun ca tine ! strigă el, smucindu-şi capul din strînsoarea mîinilor ei şi scrîşnind din dinţi.

Pentru un spectator rece, Heathcliff şi Catherine alcătuiau un tablou straniu şi înspăimîntător. Catherine avea dreptate să creadă că cerul va însemna un exil pentru ea, dacă, o dată cu trupul nu-şi va lepăda şi caracterul. În momentul acela Catherine, cu faţa albă, cu buzele palide şi ochii scînteietori, ţinînd între degete cîteva bucle smulse din cele pe care le avusese în mînă, avea o expresie sălbatică şi răzbunătoare.

Heathcliff se ridicase, sprijinindu-se c-o mînă, iar cu cealaltă o prinsese de braţ ; dar mîngîierile lui erau atît de nepotrivite cu starea în care se afla Catherine, încît atunci cînd i-a dat drumul, pe pielea braţului ei se puteau vedea patru urme albastre.

— Eşti posedată de diavol, continuă el sălbatic, de-mi vorbeşti astfel chiar şi-n pragul morţii ? Te-ai gîndit tu că toate vorbele astea mi se vor întipări în minte ca nişte peceţi puse cu fierul roşu şi că mă vor arde în fiecare zi tot mai tare după ce tu nu vei mai fi ? Ştii prea bine că minţi cînd îmi spui că eu te-am ucis. Şi, Catherine, ştii că nu te pot uita aşa cum nu pot uita că trăiesc ! Egoismului tău infernal nu-i ajunge gîndul că, în timp ce tu-ţi vei găsi liniştea, eu o să mă zvîrcolesc în chinurile iadului.

— Eu n-am să-mi găsesc liniştea, gemu Catherine cuprinsă de o mare slăbiciune, provocată de zvîcnirile violente şi sacadate ale inimii, care se vedeau şi se auzeau în această agitaţie excesivă.

Cît timp ţinu starea aceasta de paroxism ea a tăcut, dar după aceea a continuat pe un ton mai blînd :

— Nu-ţi doresc chinuri mai mari decît ale mele, Heathcliff. Nu doresc decît să nu ne despărţim niciodată, iar dacă un cuvînt rostit de mine cîndva te va durea, gîndeşte-te că eu, sub pămînt, simt aceeaşi durere şi, de dragul meu, iartă-mă. Vino aici şi îngenunche lîngă mine încă o dată ! Tu nu mi-ai făcut nici un rău în viaţa ta. Nu, şi dacă nutreşti vreun sentiment de mînie, va fi pentru tine o amintire mult mai urîtă decît cuvintele mele aspre ! Nu vrei să mai vii o dată aici ? Vino !

Heathcliff se apropie de speteaza scaunului şi se aplecă asupra doamnei Linton, dar nu îndeajuns de mult ca ea să-i poată vedea faţa, lividă de emoţie. Se întoarse pentru a-l privi, dar Heathcliff nu voia să fie văzut, aşa c-o părăsi brusc şi se îndreptă spre cămin ;

acolo se opri tăcut, cu spatele spre noi. Privirea doamnei Linton îl urmări, bănuitoare. Fiecare mişcare de a lui trezea în ea un sentiment nou. După o pauză şi o privire prelungă, Catherine reîncepu, adresîndu-mi-se de astă dată mie, cu un accent de indignare şi deznădejde.

— Oh, Nelly, nu se înduioşează nici o clipă ca să mă scape de la moarte. Vezi, aşa sînt iubită eu ! Bine, nu face nimic. Acela nu-i Heathcliff al meu. Eu am să-l iubesc însă şi de-acum înainte pe-al meu şi am să-l iau cu mine ; e în sufletul meu. De altfel, adăugă ea visătoare, lucrul care mă supără cel mai mult e temniţa asta. M-am săturat de cînd sînt închisă aici. Mi-e dor să ajung în lumea aceea minunată şi să rămîn acolo pentru totdeauna : să n-o văd tulbure, cu ochii aceştia înlăcrimaţi, şi să n-o doresc cu puterea unei inimi care mă doare, ci să fiu într-adevăr cu ea şi în ea. Nelly, tu te crezi mai mulţumită şi mai norocoasă decît mine pentru că eşti în plină sănătate şi putere ; acum mă plîngi tu pe mine... dar foarte curînd nu va mai fi aşa. Vine vremea cînd am să te plîng eu pe tine. Atunci eu am să fiu incomparabil mai departe şi mai presus de voi toţi. Mă mir că el nu vrea să stea lîngă mine ! Apoi continuă, vorbind ca pentru sine : Credeam că doreşte şi el asta. Heathcliff, scumpule, n-ar trebui să fii supărat acum ! Vino lîngă mine, Heathcliff !

În agitaţia ei se ridică şi se sprijini de braţul fotoliului. La această chemare gravă Heathcliff se întoarse spre Catherine ; pe chip i se citea o adîncă deznădejde. Ochii lui, larg deschişi şi umezi, o priviră fulgerător şi sălbatic ; pieptul i se mişca în respiraţii convulsive. O clipă rămaseră separaţi... apoi, n-aş putea spune cum s-au întîlnit... Catherine făcu un salt, iar el o prinse, şi se uniră într-o îmbrăţişare din care credeam că stăpîna mea nu va mai ieşi vie. De fapt, aşa cum

o vedeam eu, părea că nu mai are viaţă. El se azvîrli în cel mai apropiat fotoliu şi, cînd mă îndreptai în grabă să văd dacă nu leşinase, mă privi scrîşnind din dinţi ; avea spume la gură ca un cîine turbat şi-o strîngea la piept cu o aprigă însetare. Mi se părea că nu mă mai aflu în preajma unei făpturi din aceeaşi specie cu mine. Parcă nu înţelegea nimic, cu toate că-i vorbeam. Atunci m-am dat la o parte şi n-am mai rostit nici un cuvînt, uluită peste măsură.

În cele din urmă Catherine făcu o mişcare, şi eu mă simţii uşurată : îşi ridică mîna şi-i puse braţul în jurul gîtului, lipindu-şi obrazul de obrazul lui ; iar Heathcliff, copleşind-o cu mîngîieri frenetice, zise cu sălbăticie :

— Acum abia îmi arăţi cît ai fost de crudă... crudă şi falsă. De ce m-ai dispreţuit ? De ce ţi-ai trădat propria-ţi inimă, Cathy ? Nu găsesc nici un cuvînt de mîngîiere. Meriţi să suferi. Tu te-ai ucis singură. Da, poţi să mă săruţi şi să plîngi, poţi să-mi storci sărutări şi lacrimi : ele te vor arde... te vor condamna. M-ai iubit... atunci cu ce drept m-ai părăsit ? Cu ce drept... răspunde-mi... m-ai părăsit pentru un biet capriciu pe care l-ai simţit faţă de Linton ? Căci nici suferinţa, nici degradarea, nici moartea, nici Dumnezeu şi nici Satana nu ne-ar fi putut despărţi ! *Tu*, de bunăvoie, ai făcut-o : Nu eu ţi-am zdrobit inima... tu ţi-ai zdrobit-o, şi, zdrobind-o pe-a ta, ai zdrobit-o şi pe-a mea. Pentru mine e şi mai greu, pentru că sînt sănătos. Crezi că vreau să trăiesc ? Ce fel de viaţă voi duce dacă tu... Doamne ! *Ţie* ţi-ar plăcea să trăieşti cînd sufletul ţi-e în mormînt ?

— Lasă-mă-n pace ! Lasă-mă-n pace ! zise Catherine plîngînd în hohote. Dac-am greşit, îmi plătesc greşeala cu viaţa. E destul ! Şi tu m-ai părăsit, dar eu nu te condamn ! Te iert. Iartă-mă şi tu !

— E greu să ierți cînd vezi ochii ăștia și simți mîinile astea slabe, răspunse el. Sărută-mă din nou și nu mă lăsa să-ți văd ochii ! Te iert pentru ce mi-ai făcut. Îmi iubesc ucigașul... dar pe-al *tău* cum l-aș putea iubi ?

Rămaseră tăcuți... cu fețele ascunse una într-alta și cu obrazul unuia spălat de lacrimile celuilalt. În cele din urmă cred că plîngeau amîndoi ; se pare că și Heathcliff *putea* plînge într-o clipă rară ca aceasta.

Între timp, începusem să mă simt foarte neliniștită, căci după-amiaza trecea iute, omul pe care-l trimisesem în sat se întorsese de la cumpărături, și în lumina razelor soarelui care apunea în vale puteam distinge mulțimea ce se adunase în fața capelei din Gimmerton.

— Slujba s-a terminat, le-am zis. Într-o jumătate de ceas stăpînul va fi aici.

Heathcliff gemu blestemînd și o strînse și mai tare pe Catherine, iar ea nici nu se mișcă.

Nu mult după aceea am observat un grup de servitori venind pe drumul ce duce spre bucătărie. Domnul Linton nu era departe în urma lor. A deschis singur poarta și a pornit agale spre casă, bucurîndu-se probabil de după-amiaza aceea frumoasă peste care plutea o adiere dulce, ca de vară.

— Iată-l aici ! am exclamat. Pentru numele lui Dumnezeu, fugi iute ! Pe scara principală n-ai să-ntîlnești pe nimeni. Grăbește-te și pitește-te printre pomi pînă intră în casă !

— Trebuie să plec, Cathy, zise Heathcliff, căutînd să se desfacă din brațele ei. Dar dacă rămîn în viață, am să te mai văd o dată astă-seară, înainte de a adormi. Nu mă îndepărtez mai mult de cinci pași de fereastra ta.

— Nu trebuie să pleci ! răspunse ea, strîngîndu-l atît cît îi îngăduiau puterile. *Să nu pleci,* te rog eu.

— Numai pentru un ceas, zise Heathcliff, încercînd s-o convingă.

— Nici pentru un moment, răspunse Cathy.

— *Trebuie...* Linton va fi îndată aici, stărui intrusul, speriat.

El se ridică ; i-ar fi putut desface degetele cu forța... dar Cathy îl ținea strîns și gîfîia. Pe fața ei se citea o hotărîre neînfricată.

— Nu ! țipă ea. Oh, nu, nu pleca ! E pentru ultima dată ! Edgar nu ne va face nici un rău. Heathcliff, mor ! Mor !

— Nebun blestemat ! Uite-l ! strigă Heathcliff, căzînd înapoi în fotoliul său. Taci, scumpa mea ! Taci, taci, Catherine ! Rămîn aici. Și dacă mă împușcă, am să-mi dau sufletul binecuvîntîndu-l.

Și iată-i din nou strînși unul în brațele celuilalt. L-am auzit pe stăpîn urcînd scările : o sudoare rece îmi curgea pe frunte ; eram înspăimîntată.

— Ai de gînd să-i asculți aiurelile ? i-am spus eu furioasă. Nu știe ce vorbește. Vrei s-o distrugi pentru că n-are destulă minte să se ajute singură ? Ridică-te. Poți să te desprinzi imediat din brațele ei. Asta e fapta cea mai diabolică pe care ai săvîrșit-o vreodată. S-a isprăvit cu noi... stăpîn, stăpînă și servitoare !

Îmi frămîntam mîinile și strigam ; iar domnul Linton, auzind gălăgie, grăbi pasul. Și cu toate că eram atît de agitată observai, cu sinceră bucurie, că brațele doamnei Linton căzuseră moi, iar capul îi atîrna pe piept.

„E leșinată, ori moartă, m-am gîndit. Cu atît mai bine. E mult mai bine să fie moartă, decît să mai lîncezească în starea asta, povară și izvor de suferințe pentru toți cei din jur."

Edgar, palid de uluire și furie, sări la musafirul nepoftit. Ce-avea de gînd să facă nu știu ; dar Heath-

cliff opri, brusc, orice demonstrație, punîndu-i-o în brațe pe Catherine, care părea că-și dăduse duhul.

— Privește ! îi zise. Dacă nu ești un diavol, ajut-o mai întîi pe ea, și-abia după aceea să stai de vorbă cu mine !

Apoi s-a dus în salon și s-a așezat. Domnul Linton m-a chemat într-ajutor și, cu mare greutate, după ce-am recurs la toate mijloacele posibile, am izbutit s-o readucem în simțiri. Dar era cu desăvîrșire rătăcită ; ofta, gemea și nu recunoștea pe nimeni. Edgar, în tulburarea lui, uită de Heathcliff, cu toate că-l ura atîta. Eu însă nu l-am uitat. M-am dus la el de îndată ce-am putut și l-am rugat să plece, spunîndu-i că bolnava se simte mai bine și a doua zi dimineață îi voi da de veste cum a petrecut Catherine noaptea.

— Nu refuz să ies din casă, răspunse el, dar am să stau în grădină și, Nelly, bagă de seamă, să te ții de cuvînt. Am să fiu pe sub brazi. Bagă de seamă, căci, de nu, am să vin din nou, indiferent dacă Linton e sau nu acasă.

Din ușa pe jumătate deschisă privi în grabă în odaie și, convingîndu-se că ceea ce-i spuneam părea să fie adevărat, eliberă casa de prezența lui supărătoare.

CAPITOLUL 16

Către ora douăsprezece noaptea veni pe lume Catherine, cea pe care-ați văzut-o la Wuthering Heights ; un copil firav, născut la șapte luni. Două ore după aceea mama muri, fără a fi îndeajuns de conștientă pentru a-și da seama de lipsa lui Heathcliff sau pentru a-l recunoaște pe Edgar. Durerea domnului Linton constituie un subiect prea trist ca să stărui asupra lui ; efectele s-au văzut însă mai tîrziu ; după părerea mea, durerea i-a fost agravată și de faptul că rămăsese fără moștenitor. Iar în timp ce priveam orfana, firavă, regretam și eu asta, acuzîndu-l, în gînd, pe bătrînul Linton pentru că, printr-o părtinire naturală, își lăsase averea fetei, și nu fiului. Biata copilă nu era binevenită ! În timpul primelor ore ale existenței ar fi putut scînci pînă și-ar fi dat sufletul, căci nu-i păsa nimănui de ea. Mai tîrziu am dres noi această lipsă de atenție, dar începutul vieții ei a fost atît de lipsit de dragoste cum pare să-i fie și sfîrșitul.

Dimineața următoare — luminoasă și veselă — se furișase ușurel în casă prin obloanele încăperii tăcute, cu o strălucire suavă și dulce, învăluind patul și pe cea întinsă pe el. Edgar Linton, cu ochii închiși, stătea cu capul pe perna doamnei Linton. Chipul

lui tînăr și pur părea aproape tot atît de lipsit de viață și aproape tot atît de nemișcat ca și al moartei. Numai că al lui exprima oboseala unui chin istovitor, pe cînd al ei o pace desăvîrșită. Fruntea senină, pleoapele închise, buzele zîmbind: nici un înger din cer n-ar fi putut fi mai frumos decît Catherine. Iar eu am fost cuprinsă de aceeași liniște nesfîrșită în care odihnea fosta mea stăpînă. Sufletul meu n-a fost niciodată într-o stare mai înălțătoare decît cea pe care o resimțeam privind imaginea netulburată a liniștii divine. Fără să vreau am auzit în mine ecoul cuvintelor spuse de ea cu cîteva ore în urmă: „Incomparabil mai departe și mai presus de voi toți!" Indiferent dacă era încă pe pămînt sau ajunsese în cer, sufletul ei se afla la Dumnezeu!

Nu știu dacă asta e o trăsătură care mă caracterizează pe mine, sau poate c-o mai au și alții, dar rareori mi se întîmplă să nu mă simt fericită atunci cînd veghez într-o cameră mortuară, dacă și celelalte persoane îndoliate au grijă să-și îndeplinească această îndatorire fără a da dovadă de-o deznădejde frenetică. Mie mi se pare că mortul se odihnește — o odihnă pe care nici pămîntul și nici iadul n-o pot tulbura. Eternitatea în care intră cei duși de pe lume, e viață fără margini, iubire fără de sfîrșit și fericire deplină. Cu-acel prilej am observat cît egoism zace chiar și într-o iubire ca a domnului Linton, cînd regreta atît de tare tihna binecuvenită de care se bucura Catherine. E drept că omul s-ar fi putut întreba dacă, după viața plină de capricii și neastîmpăr pe care o dusese, merita să ajungă în cele din urmă la un asemenea liman al păcii. Te puteai îndoi în momente de rece judecată, dar nu în fața cadavrului ei. Liniștea trupului mort era o chezășie că frămîntarea din trecut se potolise.

— Credeți că asemenea oameni sînt fericiți în lumea cealaltă, domnule Lockwood? Ce n-aș da să știu!

Am refuzat să răspund la întrebarea doamnei Dean care mi se păru cam eterodoxă.

— Mi s-a părut că stăpînul adormise și, curînd după răsăritul soarelui, am îndrăznit să părăsesc camera și să mă furișez afară, în aerul curat și proaspăt. Servitorii credeau c-am ieșit să-mi alung toropeala după o veghe atît de prelungită; de fapt însă, motivul meu principal era să-l văd pe domnul Heathcliff. Dacă ar fi stat toată noaptea printre brazi, n-ar fi auzit nimic din forfota de la Grange; doar poate galopul călărețului trimis la Gimmerton. Dar dacă s-ar fi apropiat de casă, și-ar fi putut da seama, după luminile care se mișcau încoace și-ncolo, după deschisul și închisul ușilor, că se petrecea ceva neobișnuit. Doream să dau de el, cu toate că mi-era teamă. Știam că eu sînt cea care trebuie să-i dau îngrozitoarea veste și voiam să scap de această îndatorire, dar *cum* anume să procedez nu știam. Era acolo, în parc... la o depărtare de cîțiva pași. Stătea rezemat de un frasin bătrîn; n-avea pălărie, iar părul i se umezise de roua scuturată de pe crengile înmugurite. Stătuse multă vreme așa, nemișcat, căci am văzut o pereche de mierle care, preocupate să-și facă cuibul, zburau de colo, colo, foarte aproape de el, nestingherite, de parcă și el ar fi fost un trunchi de copac. Cînd m-am apropiat, păsările și-au luat zborul, iar el și-a ridicat ochii și-a zis:

— A murit, nu te-am așteptat pe dumneata ca să-mi spui asta. Lasă batista, nu boci în fața mea. Blestemați fiți cu toții, ea n-are nevoie de lacrimile *voastre!*

Plîngeam atît de mila lui cît și de mila ei; uneori ne e milă de făpturile care nu simt nimic nici pentru ele, nici pentru alții. Cînd i-am văzut fața, mi-am dat seama că știa de nenorocirea care se întîmplase, și un

gînd ciudat îmi trecu prin minte : că inima i se potolise şi se ruga, căci buzele i se mişcau şi privirile îi erau plecate în pămînt.

— Da, a murit, i-am răspuns, oprindu-mi hohotele de plîns şi ştergîndu-mi obrajii. S-a dus în cer; sper, unde ne vom întîlni cu toţii, dacă luăm bine aminte şi ne abatem de pe căile rele pentru a merge pe cele bune.

— Aşadar *ea* a luat bine aminte ? întrebă Heathcliff încercînd să rînjească. A murit ca o sfîntă ? Haide, povesteşte-mi tot ce s-a petrecut. Cum a murit...

Încercă să-i rostească numele, dar nu fu în stare, şi, strîngîndu-şi buzele, se luptă în tăcere cu durerea care-l sfîşia, înfruntînd în acelaşi timp, cu privirea lui sălbatică şi fixă, compătimirea mea.

— Cum a murit ? reîncepu în cele din urmă... dar, în ciuda curajului său, se văzu silit să se sprijine de copacul de alături ; căci după lupta pe care o dusese, tremura, fără să vrea, din cap pînă-n picioare.

„Sărmane nenorocit, mi-am zis, ai nervii şi inima la fel cu semenii tăi ! De ce te străduieşti să-ţi ascunzi sentimentele ? Trufia ta nu-l poate orbi pe Dumnezeu ! Îl ispiteşti să te chinuiască pînă cînd îţi va smulge un strigăt de umilinţă."

— Liniştită ca o mieluşea ! i-am răspuns tare. A suspinat adînc şi s-a întins ca un copil care se trezeşte şi adoarme din nou. Cinci minute după aceea am mai simţit o mică zvîcnire în inima ei, şi apoi nimic !

— Şi... a mai pomenit de mine ? întrebă el, şovăind, ca şi cum i-ar fi fost teamă că răspunsul meu ar putea cuprinde amănunte pe care nu le-ar putea îndura.

— Nu şi-a mai venit în fire din clipa în care-ai plecat de lîngă ea şi n-a mai recunoscut pe nimeni, i-am spus. Zace cu un zîmbet senin pe faţă, şi ultimele ei gînduri s-au întors la zilele frumoase de odinioară. Viaţa i s-a sfîrşit într-un vis dulce... De s-ar putea trezi în lumea cealaltă tot atît de liniştită !

— De s-ar trezi în chinuri ! strigă el cu o vehemenţă înspăimîntătoare, lovind cu piciorul în pămînt şi gemînd, cuprins brusc de o suferinţă pe care nu şi-o putea stăpîni. A fost o mincinoasă pînă la sfîrşit ! Unde e ? Nu-i *acolo*... nu-i în cer... n-a pierit... unde-i ? Oh ! Ai spus că nu-ţi pasă de suferinţele mele ! Eu n-am decît o singură rugăciune... şi-am s-o repet pînă-mi va înţepeni limba... Catherine Earnshaw, să n-ai linişte cîtă vreme sînt eu în viaţă ! Ai spus că eu te-am ucis... atunci vino şi mă urmăreşte ! Cei ucişi îşi urmăresc ucigaşii, cred. Rămîi cu mine întotdeauna... fă-mă să înnebunesc, numai nu mă părăsi în abisul ăsta unde nu te pot găsi ! O, Doamne ! Nu găsesc cuvinte ! *Nu pot* trăi fără viaţa mea ! *Nu pot* trăi fără sufletul meu !

Îşi izbi capul de trunchiul noduros al copacului şi, ridicîndu-şi privirea, începu să urle, dar nu ca un om, ci ca o fiară străpunsă de cuţite şi suliţe. Am observat pe scoarţa copacului mai multe dîre de sînge ; mîna şi fruntea îi erau, de asemenea, însîngerate. Probabil că scena la care am fost eu martoră se repetase şi în cursul nopţii. N-aş putea spune că mi-a provocat milă... mai degrabă m-a înspăimîntat ; totuşi nu-mi venea să-l las acolo în starea aceea. Dar în clipa în care şi-a revenit destul ca să observe că privirile mele îl urmăresc, mi-a poruncit, răcnind, să plec ; iar eu l-am ascultat. Durerea lui depăşea priceperea mea de a-l linişti sau mîngîia !

Înmormîntarea doamnei Linton fusese fixată pentru vineri, şi pînă atunci coşciugul rămase deschis în salonul cel mare, acoperit cu flori şi frunze parfumate. Linton îşi petrecu acolo zilele şi nopţile, păzind-o ; şi — fapt necunoscut de ceilalţi, ci numai de mine —

Heathcliff își petrecu toate nopțile în grădină, de asemeni fără odihnă nici el. Nu-i mai vorbisem, dar știam c-ar vrea să intre înăuntru dacă s-ar fi putut. Și marți, puțin după ce se întunecase, cînd stăpînul meu, frînt de oboseală, fu silit să se retragă pentru două ore, mișcată de perseverența lui, m-am dus și-am deschis una din ferestre, vrînd să-i dau prilejul să-și ia rămas bun de la chipul palid al idolului său. Profită numaidecît de ocazie, dar cu prudență. Atît a fost de prudent, încît n-a făcut nici cel mai mic zgomot care să-i fi putut trăda prezența. Și adevărul e că nici eu n-aș fi știut că fusese acolo dacă n-aș fi văzut că vălul de pe fața moartei nu mai era așezat ca înainte și dacă n-aș fi observat, jos, o buclă de păr blond, legată cu un fir de argint; după ce-am cercetat-o, m-am convins că fusese scoasă din medalionul de la gîtul doamnei Linton. Heathcliff deschisese bijuteria, azvîrlise conținutul și pusese în loc o buclă neagră din părul lui. Eu le-am împletit pe amîndouă și le-am închis apoi în medalion.

Domnul Earnshaw fu poftit, firește, să însoțească pînă la mormînt rămășițele pămîntești ale surorii lui. Nu se scuză, dar nici nu veni, așa încît, în afară de soțul ei, cortegiul fu compus numai din arendași și servitori. Isabella nu fusese poftită.

Locul unde urma să fie înmormîntată Catherine, spre mirarea sătenilor, n-a fost nici în capelă, în cavoul familiei Linton, nici lîngă mormintele rudelor ei, ci în altă parte. Fu săpat pe povîrnișul verde din colțul cimitirului, unde zidul era atît de scund, încît buruienile și afinii de pe dealuri se cățăraseră pe el și trecuseră de cealaltă parte; acum e aproape acoperit de un dîmb de turbă. Soțul ei odihnește în același loc, și fiecare își are mormîntul însemnat cu cîte o simplă piatră funerară la cap și o lespede cenușie la picioare.

CAPITOLUL 17

Vinerea aceea a fost ultima zi frumoasă; în aceeași seară vremea s-a stricat pentru o lună întreagă. Vîntul a început să bată de la miazăzi spre miazănoapte, aducînd mai întîi ploaie, apoi lapoviță și zăpadă. A doua zi nici nu-ți venea să crezi că avuseserăm trei săptămîni de vară: florile de șofran și ciuboțica-cucului erau acoperite de zăpadă, mierlele tăcuseră, frunzele tinere de pe lăstare erau pișcate și înnegrite de frig. Și, vai, ce dimineață tristă, înghețată și întunecată fusese! Stăpînul meu rămase în camera lui, iar eu pusesem stăpînire pe salonul părăsit, transformîndu-l în odaie pentru copil. Ședeam acolo, ținînd pe genunchi păpușa aceea care scîncea, legănînd-o încoace și-ncolo, și urmăream, între timp, fulgii de zăpadă care cădeau neîncetat și se strîngeau în fața ferestrei fără de perdele, cînd ușa se deschise și cineva intră, cu suflarea tăiată și rîzînd! Pentru o clipă furia mea fu mai mare decît uluirea. Crezînd că e una dintre servitoare, strigai:

— Isprăvește odată! Cum îndrăznești să te arăți așa de nesimțită tocmai aici? Ce-ar zice domnul Linton dacă te-ar auzi?

— Iartă-mă! îmi răspunse un glas cunoscut; dar știu că Edgar e în pat și nu mă pot opri.

După aceste vorbe înaintă spre cămin o femeie, gîfîind și ținîndu-se cu mîinile de coaste.

— Am făcut tot drumul de la Wuthering Heights pînă aici alergînd, continuă ea după o pauză, în afară de locurile peste care-am zburat. N-aș putea spune de cîte ori am căzut. Of, mă doare peste tot! Nu te speria! Cum voi fi în stare, am să-ți explic totul; te rog numai du-te și poruncește să pregătească trăsura, căci trebuie să mă duc la Gimmerton, apoi spune unei servitoare să-mi caute ceva haine în dulapul meu.

Nepoftita era doamna Isabella Heathcliff. Înfățișarea ei nu-i explica de loc rîsul: părul îi era răsfirat pe umeri, ud leoarcă de zăpadă și apă; era îmbrăcată în rochia-i tinerească pe care o purta de obicei, mult mai potrivită cu vîrsta decît cu situația ei — o rochie ușoară, cu mîneci scurte — și nu avea nimic pe cap sau în jurul gîtului. De udă ce era, rochia de mătase subțire i se lipise de trup; iar în picioare purta niște papuci subțiri. Sub ureche i se vădea o tăietură adîncă, pe care numai frigul o împiedica să sîngereze din plin; fața, albă ca varul, era zgîriată și învinețită, și abia se mai putea ține pe picioare de ostenită ce era. Vă puteți închipui că spaima pe care am avut-o în primul moment nu s-a micșorat prea mult după ce-am avut răgazul s-o cercetez mai îndeaproape.

— Scumpa mea doamnă, am exclamat, nu mă duc nicăieri! Nu vreau să aud nimic pînă nu lepezi de pe dumneata toate hainele și nu te îmbraci cu altele uscate. Și, desigur, n-ai să pleci în seara asta la Gimmerton, așa că n-are rost să comand trăsura.

— Trebuie neapărat să plec, zise ea; fie pe jos, fie cu trăsura. Totuși nu mă opun, am să mă îmbrac ca lumea. Și... ah, uite cum curge sîngele de-a lungul gîtului! La căldură mă ustură.

Stărui însă să-i îndeplinesc poruncile înainte de a-mi îngădui să mă ating de ea; și abia după ce i-am spus vizitiului să se pregătească și-am trimis o fată să-i ducă ceva îmbrăcăminte, mă lăsă să-i pansez rana și s-o ajut să se schimbe.

— Și-acum, Ellen, zise ea după ce făcusem tot ceea ce mă rugase, după care luase loc pe un fotoliu lîngă cămin cu o ceașcă de ceai în față, așază-te lîngă mine; dar mai întîi du-l de-aici pe copilașul sărmanei Catherine, nu vreau să-l văd! Să nu crezi că nu-mi pasă de Catherine pentru că m-am purtat ca o nebună cînd am intrat aici! Am plîns și eu amarnic... da, căci am avut mai multe motive de plîns decît oricine. Ne-am despărțit certate, ții minte, și asta n-am să mi-o iert niciodată. Dar, cu toate acestea, n-am putut împărtăși durerea lui Heathcliff... bestia! Oh, dă-mi, te rog, vătraiul. Uite, ăsta-i ultimul lucru pe care-l am de la el. Își scoase inelul de aur de pe degetul mijlociu și-l aruncă jos. Am să-l fărîm! continuă ea, lovindu-l cu piciorul, și-apoi am să-l ard. Luă și aruncă obiectul deformat în mijlocul cărbunilor încinși. Na! Are să-mi cumpere altul dacă mă voi duce vreodată la el. E-n stare să vină după mine să mă caute, și asta numai pentru a-l necăji pe Edgar. Nu îndrăznesc să rămîn aici, ca nu cumva să se nască ideea asta în capul lui afurisit. Și de altfel Edgar n-a fost bun cu mine, nu-i așa? Nu vreau să vin să-i implor ajutorul, dar nici nu vreau să-i fac și mai multe necazuri. Am fost silită să mă adăpostesc aici; dar dacă n-aș fi știut că e în camera lui, m-aș fi oprit la bucătărie, m-aș fi spălat pe obraz, m-aș fi încălzit, te-aș fi trimis să-mi aduci cele trebuincioase și aș fi plecat din nou, oriunde, departe de blestematul meu de... de diavolul acela cu chip de om! Ah, ce furios era! Dacă punea mîna pe mine... Păcat că Earnshaw nu-i

tot atît de puternic. Dacă Hindley ar fi fost în stare s-o facă, n-aş fi fugit pînă nu l-aş fi văzut doborît !

— Bine, dar nu vorbi atît de iute, domnişoară ! i-am spus eu ; ai să-ţi mişti batista pe care ţi-am legat-o în jurul feţei şi iarăşi o să înceapă să-ţi sîngereze tăietura. Bea-ţi ceaiul, răsuflă liniştită şi nu mai rîde : rîsul nu-şi are locul sub acest acoperiş, şi-apoi nici nu ţi se potriveşte !

— Iată un adevăr de netăgăduit, răspunse ea. Ascultă la copilul acela, scînceşte într-una... Du-l de aici, să nu-l aud... măcar un ceas. Mai mult decît atîta nici n-am să stau.

Am sunat şi-am încredinţat fetiţa unei servitoare. Apoi am întrebat-o pe Isabella ce-a făcut-o să fugă de la Wuthering Heights în halul ăsta şi unde avea de gînd să se ducă, de vreme ce refuza să rămînă la noi.

— Ar trebui şi-aş dori să rămîn, răspunse ea, ca să-l mîngîi pe Edgar şi să îngrijesc copilaşul ; pentru aceste două motive şi pentru că adevăratul meu cămin e la Grange. Dar îţi spun că el nu mă va lăsa ! Crezi c-ar putea răbda să mă vadă sănătoasă şi veselă... crezi c-ar putea răbda gîndul că noi sîntem liniştiţi, fără a lua hotărîrea de-a ne învenina traiul ? Acum am mulţumirea de a fi sigură că mă detestă în aşa măsură, încît nu mă mai poate vedea în ochi şi nu-mi mai poate auzi glasul. Am observat că atunci cînd apar în faţa lui, obrazul i se strîmbă fără să vrea şi capătă o expresie de ură ; pe de o parte pentru că-şi dă seama că am motive bine întemeiate de a nutri aceleaşi sentimente faţă de el, pe de alta dintr-o aversiune instinctivă. Ura lui e destul de puternică pentru a-mi da certitudinea că nu mă va urmări chiar pe tot cuprinsul Angliei, dacă reuşesc să fug de-aici, aşa că trebuie să plec. M-am vindecat de dorinţa de a fi omorîtă de el, acum doresc să se omoare singur !

Mi-a distrus cu desăvîrşire dragostea, aşa că acum sînt liberă. Îmi mai pot însă aduce aminte cît de mult l-am iubit, şi-mi mai pot încă închipui, dar vag de tot, că l-aş putea iubi din nou, dacă... dar nu, nu ! Chiar dacă m-ar fi iubit la nebunie, firea lui drăcească tot s-ar fi dezvăluit într-un fel sau altul. Catherine a avut un gust îngrozitor de pervers dacă, deşi îl cunoştea atît de bine, a ţinut atît de mult la el. Monstrul ! De-ar dispărea de pe faţa pămîntului şi din amintirea mea !

— Taci, taci ! Şi el e făptură omenească ! i-am spus. Fii mai miloasă ! Există şi oameni mai răi decît el !

— Nu-i făptură omenească, răspunse ea, şi n-are dreptul la milă. I-am dăruit inima mea ; a luat-o şi-a zdrobit-o de moarte, apoi mi-a azvîrlit-o înapoi. Oamenii simt cu inima, Ellen, dar de cînd mi-a distrus inima, nu mai am puterea să simt ceva pentru el, nu pot, chiar de-ar fi să geamă pînă-n ziua morţii şi de-ar vărsa lacrimi de sînge pentru Catherine ! Nu, într-adevăr, nu pot, nu mai pot !

Aici Isabella începu să plîngă, dar îşi şterse imediat lacrimile şi continuă :

— M-ai întrebat ce m-a făcut în cele din urmă să fug ? Am fost silită să fug fiindcă izbutisem să-i întărît furia dincolo de răutatea lui. A smulge nervii cuiva cu un cleşte înroşit cere mai mult sînge rece decît a-l izbi în cap. Ajunsese atît de întărîtat, încît era cît pe-aci să uite de prudenţa cu care se fălea şi începuse să dea dovadă de o violenţă criminală. Eu am simţit o adevărată plăcere văzînd că sînt în stare să-l scot din fire ; dar senzaţia de plăcere a trezit în mine instinctul de conservare, aşa că am fugit. Dacă mai pune vreodată mîna pe mine va fi gata să-şi ia revanşa cuvenită.

Ieri, după cum ştii, domnul Earnshaw ar fi trebuit să meargă la înmormîntare. În acest scop a avut grijă

să rămînă oarecum treaz... adică nu s-a dus la culcare beat turtă la ora șase dimineața, ca să se deștepte tot beat la ora douăsprezece. În consecință, s-a sculat deprimat de parcă s-ar fi aflat în preajma sinuciderii, și tot atît de pregătit pentru a merge la biserică cît ar fi fost pentru un bal ; apoi, în loc s-o pornească la drum, s-a așezat lîngă foc, dînd pe gît, unul după altul, pahare întregi de gin sau brandy.

Heathcliff... mă cutremur cînd îi rostesc numele ! nu mai dăduse pe-acasă de duminica trecută. Nu știu cine l-a hrănit — îngerii sau ruda lui din iad — dar aproape de-o săptămînă n-a mai mîncat cu noi. Se întorsese acasă în zori și s-a dus sus, în camera lui, încuind ușa... parcă i-ar fi trecut cuiva prin gînd să-i dorească prezența ! Acolo s-a rugat neîncetat, ca un metodist ; numai că zeitatea pe care o implora el nu era decît praf și cenușă fără simțire ; iar pe Dumnezeu, cînd i se adresa, îl confunda în mod ciudat cu Diavolul, propriul lui tată ! După ce-a încheiat aceste rugăciuni alese... care duraseră atît de mult, încît răgușise și glasul i se strangulase în gîtlej... a pornit-o din nou, și iarăși drept spre Grange ! Mă mir că Edgar n-a trimis după jandarmi și nu l-a încredințat lor, spre pază ! Mie, cu toate că eram mîhnită din pricina bietei Catherine, mi-a fost cu neputință să consider drept vacanță aceste zile de eliberare de sub tirania lui degradantă.

Prinsesem destul curaj ca să pot asculta nesfîrșitele predici ale lui Joseph fără să plîng și ca să mă mișc de colo pînă colo prin casă, nu cu pași de hoț speriat ca mai înainte. Doar nu-ți închipui, nu-i așa, c-aș fi putut plînge pentru vreo vorbă a lui Joseph ?! Dar el și cu Hareton sînt de nesuferit. Preferam să stau cu Hindley și să ascult vorbăria lui îngrozitoare decît cu „micul stăpîn“ și cu protectorul lui fidel, bătrînul acela odios ! Cînd Heathcliff e-acasă, sînt adeseori obligată să aleg : ori să mă duc în bucătărie și să stau în tovărășia lor, ori să mor de foame în încăperile umede și nelocuite de sus. Cînd e plecat, așa cum a fost cazul în săptămîna asta, îmi pun o masă și un scaun în colțul căminului din sală și nici că-mi pasă de ce face domnul Earnshaw ; și nici el nu se amestecă în treburile mele. Acum, dacă nu-l provoacă nimeni, e mai liniștit decît înainte : mai posac și mai deprimat, dar mai puțin furios. Joseph susține că s-a schimbat și că Dumnezeu i-a atins inima, și deci e mîntuit „ca prin foc“. Eu nu prea pot să văd semnele unei schimbări în bine, dar asta nu mă privește.

Aseară am stat în colțul meu citind niște cărți vechi pînă tîrziu, către miezul nopții. Mi-era urît să mă duc sus ; afară sufla un vînt năprasnic și gîndurile mele reveneau mereu la curtea bisericii și la mormîntul acela proaspăt ! Nu îndrăzneam nici măcar să ridic ochii de pe pagina cărții, căci imaginea aceasta tristă îi lua numaidecît locul. Hindley ședea în fața mea, cu capul rezemat în mînă, meditînd probabil asupra aceluiași subiect. Înainte de a-și pierde luciditatea, se opri din băut și, vreme de vreo două-trei ceasuri, rămase nemișcat și fără a scoate o vorbă. În toată casa nu se auzea nici un zgomot în afară de gemetele vîntului care scutura cînd și cînd ferestrele, de pocniturile slabe ale cărbunilor și de zăngănitul foarfecelor mele cînd tăiam, rareori, feștila lungă a lumînării. Hareton și Joseph desigur dormeau duși în paturile lor. Totul era foarte, foarte trist ; și, pe cînd citeam, suspinam, căci mi se părea că toată bucuria din lume pierise și nu va mai reveni niciodată.

Tăcerea jalnică fu, în sfîrșit, întreruptă de zgomotul ivărului de la ușa bucătăriei. Heathcliff se întorcea de la veghe mai devreme ca de obicei ; cred că din pricina furtunii neașteptate. Ușa era zăvorîtă ; l-am auzit înconjurînd casa ; avea, pesemne, de gînd să intre pe

cealaltă ușă. M-am ridicat, purtînd pe buze expresia nestăpînită a ceea ce simțeam, fapt ce-l făcu pe tovarășul meu, care-și fixase privirile spre ușă, să se întoarcă și să se uite la mine.

— Am să-l țin afară cinci minute! exclamă el. Ai ceva împotrivă?

— Nu, din partea mea poți să-l lași afară și toată noaptea! i-am răspuns. Foarte bine! Pune cheia în broască și trage zăvoarele.

Earnshaw făcu asta mai înainte ca musafirul său să ajungă la intrarea principală. Apoi își trase scaunul de cealaltă parte a mesei mele, se aplecă și-mi căută ochii, în speranța de a găsi o urmă de înțelegere pentru ura ce licărea în ai lui. Dar cum privirile și sentimentele îi erau acelea ale unui asasin, nu putea găsi în ochii mei același lucru; ceea ce găsi însă îi fu de ajuns ca să-i dea curaj să vorbească.

— Dumneata și cu mine, zise el, avem o mare socoteală cu omul acela de-afară! Dacă nici unul dintre noi n-ar fi laș, ne-am putea uni pentru a o lichida. Ești tot atît de moale ca și fratele dumitale? Ești dispusă să înduri totul pînă la urmă fără să încerci a-te răzbuna măcar o dată?

— Am îndurat destul, am obosit, i-am răspuns; și-aș fi bucuroasă să mă răzbun, dacă răzbunarea n-ar fi să se răsfrîngă și asupra mea. Trădarea și violența sînt sulițe ascuțite la amîndouă capetele; rănesc mai tare pe cei ce le aruncă decît pe vrăjmașii lor.

— Trădarea și violența sînt o răsplată dreaptă pentru trădare și violență! strigă Hindley. Doamnă Heathcliff, nu-ți cer decît să stai nemișcată și să fii mută. Spune-mi, poți? Sînt convins că vei resimți tot atîta plăcere cît și mine dacă vei vedea cu ochii dumitale sfîrșitul acestui diavol. Dacă nu i-o iei înainte, te va omorî el pe dumneata, iar pe mine mă va ruina. Blestemat fie ticălosul acesta infernal! Bate

la ușă parc-ar fi stăpînul casei. Făgăduiește-mi că-ți ții gura și, înainte de va bate ceasul acesta — mai erau trei minute pînă la unu — vei fi o femeie liberă!

Scoase din sîn unealta pe care ți-am descris-o în scrisoare și se pregăti să stingă lumînarea. Eu însă i-am smuls arma din mînă și l-am prins de braț.

— N-am să tac! i-am spus. Să nu te atingi de el. Lasă ușa închisă și stai liniștit!

— Nu! M-am hotărît și, pe Dumnezeul meu, am să-l execut! strigă deznădăjduit. Am să-ți fac un bine în ciuda dumitale și am să-i fac dreptate lui Hareton! Și nu trebuie să-ți bați capul pentru apărarea mea; Catherine a murit. Nimeni dintre cei vii nu mă va regreta și nu va fi rușinat din pricina mea dacă-mi tai gîtul în minutul acesta... A sosit ceasul să se sfîrșească!

De m-aș fi luptat cu un urs sau de-aș fi vorbit logic cu un lunatic, tot atîta ar fi fost. Singura posibilitate ce-mi rămăsese era să fug la fereastră și să previn victima de soarta ce-o aștepta.

— Ai face mai bine dacă ți-ai căuta adăpost altundeva! am strigat eu pe un ton oarecum victorios. Domnul Earnshaw are de gînd să te împuște dacă mai stărui să intri.

— Mai bine deschide-mi ușa... răspunse el, adresîndu-mi un cuvînt elegant pe care nu vreau să ți-l repet.

— Nu vreau să mă amestec în treaba asta, i-am răspuns. Intră și lasă-l să te împuște dacă-ți place! Eu mi-am făcut datoria.

Acestea fiind zise, am închis fereastra și m-am întors la locul meu lîngă foc, neavînd destulă ipocrizie ca să arăt cît de puțină îngrijorare față de primejdia ce-l amenința. Earnshaw mă înjură cu furie, susținînd că-l mai iubesc încă pe nemernic și răsplă-

tindu-mă cu diferite epitete pentru josnicia de care dădusem dovadă. Iar eu, în fundul inimii mele — şi n-am avut nici o mustrare de conştiinţă — m-am gîndit că pentru el ar fi o fericire dacă Heathcliff l-ar scăpa de suferinţă, şi ce fericire ar fi pentru mine dacă el l-ar trimite pe Heathcliff acolo unde i se cuvenea să se afle! Pe cînd şedeam şi mă gîndeam la acestea, fereastra din spatele meu fu făcută ţăndări dintr-o singură lovitură şi faţa neagră a lui Heathcliff, cu ochii lui fulgerători, privi prin ea. Dar cadrul ferestrei era prea strîmt ca să-şi poată vîrî şi umerii, iar eu am zîmbit triumfătoare, avînd iluzia că sînt la adăpost. Părul şi hainele îi erau albe de zăpadă, iar dinţii lui ascuţiţi de canibal, descoperiţi de frig şi de furie, străluceau în întuneric.

— Isabella, lasă-mă să intru, altfel ai să te căieşti! *răcni* el, după cum zice Joseph.

— Eu nu pot săvîrşi o crimă, i-am răspuns. Domnul Hindley stă la pîndă cu un cuţit şi un pistol încărcat.

— Lasă-mă să intru pe uşa din bucătărie, zise el.

— Hindley va fi acolo înaintea ta, i-am răspuns; şi vai de iubirea ta dacă nu poate îndura nici măcar un viscol! Cîtă vreme strălucea luna ca vara, ne-ai lăsat liniştiţi în paturile noastre, dar în clipa cînd s-a întors vîntul iernii, ai fugit la adăpost! De-aş fi eu în locul tău, Heathcliff, m-aş duce şi m-aş lungi peste mormîntul ei şi-aş muri acolo ca un cîine credincios. Pentru că în lumea asta nu mai merită să trăieşti, nu-i aşa? M-ai convins, neîndoielnic, că singura bucurie a vieţii tale era Catherine şi nu-mi pot închipui cum vei putea supravieţui pierderii.

— E-acolo? Da?! strigă Hindley, reprezindu-se la fereastra spartă. Dacă scot braţul, îl pot lovi!

Mă tem, Ellen, c-ai să crezi că sînt cu-adevărat rea, dar dumneata nu ştii totul, aşa că nu mă judeca.

Eu n-aş fi ajutat sau contribuit pentru nimic în lume la un atentat împotriva nimănui, nici chiar la viaţa lui. Dar de dorit moartea, i-o doream. De aceea am fost dezamăgită şi înspăimîntată peste măsură de consecinţele vorbelor mele provocatoare cînd l-am văzut repezindu-se la arma lui Earnshaw şi smulgîndu-i-o din mînă.

Arma s-a descărcat, iar cuţitul, sărind înapoi, a prins încheietura mîinii lui Hindley; Heathcliff a tras cu brutalitate cuţitul, care pătrunsese adînc în carnea lui Hindley, apoi, aşa plin de sînge cum era, îl vîrî în buzunar. După aceea a luat o piatră, a sfărîmat stinghia de lemn dintre cele două ferestre şi a sărit în casă. Duşmanul său căzuse în nesimţire din pricina durerii şi a sîngelui care ţîşnea dintr-o arteră sau o venă mai groasă. Banditul îl lovi şi-l călcă în picioare, trîntindu-i de mai multe ori capul de piatra pardoselii, ţinîndu-mă între timp cu o mînă, ca să nu-l chem cumva pe Joseph. Cred că a făcut un efort de abnegaţie supraomenească abţinîndu-se să-l omoare pe loc. În cele din urmă, cum i se tăiase răsuflarea, încetă brutalităţile şi tîrî corpul aparent neînsufleţit pînă la o laviţă. Acolo sfîşie mîneca hainei lui Earnshaw şi-i legă rana cu duritate şi cruzime, scuipînd şi blestemînd cu aceeaşi violenţă cu care-l lovise mai înainte cu piciorul. Văzîndu-mă liberă, n-am pierdut vremea şi m-am dus să-l caut pe bătrînul servitor, care, încetul cu încetul, înţelesese ceva din ceea ce-i spuneam eu pe nerăsuflate şi se grăbi să coboare, gîfîind, cîte două trepte deodată.

— Şi-acu ce-i de făcut acolo? Şi-acu ce-i de făcut acolo?

— Iată ce-i de făcut aici, tună Heathcliff; stăpînul tău a înnebunit, şi dacă mai trăieşte o lună, am să-l duc într-un ospiciu. Şi cum dracu' ţi-a venit ideea să mă încui afară, dulău ştirb ce eşti?! Stai acolo

bîlbîindu-te-și mîrîind ! Haide, că eu n-am de gînd să-l îngrijesc. Spală murdăria de-aici și păzește-l de flacăra luminării tale... e mai mult de jumătate brandy !

— Așadar, l-ai omorît ? ! exclamă Joseph, ridicînd, îngrozit, ochii și mîinile. Așa ceva n-am văzut de cînd sînt ! Dea Domnul...

Heathcliff îl îmbrînci, și-l trînti în genunchi în mijlocul lacului de sînge ; apoi îi aruncă un prosop ; dar în loc să șteargă pe jos, Joseph își împreună mîinile și începu o rugăciune, adică o înșiruire de cuvinte ciudate care m-a făcut să rîd. Eram într-o stare de spirit în care nimic nu te mai sperie ; de fapt ajunsesem la fel de nepăsătoare ca unii criminali la picioarele stîlpului de care urmează să fie spînzurați.

— Oh, pe tine te-am uitat, îmi zise tiranul. Tu trebuie să faci treaba asta. Apleacă-te. Și tu conspiri cu el împotriva mea ? Și tu, viperă ? Iacă o treabă nimerită pentru tine !

M-a zgîlțîit pînă au început să-mi clănțăne dinții, apoi m-a trîntit lîngă Joseph, care, după ce-și isprăvi, fără a se lăsa tulburat, rugăciunile, se ridică, jurînd că pleacă numaidecît la Grange.

— Domnul Linton e judecător, și chiar de i-ar fi murit cincizeci de neveste, tot va trebui să cerceteze afacerea asta !

Era atît de încăpățînat în hotărîrea lui, încît Heathcliff socoti necesar să stoarcă de pe buzele mele relatarea a tot ceea ce se petrecuse. Stătea aplecat asupra mea, gîfîind de furie, pe cînd eu, silită de el, povestii totul. A fost o muncă grea să-l conving pe bătrîn că nu Heathcliff fusese agresorul, mai ales că răspunsurile mele erau stoarse atît de greu. Dar nu peste mult, domnul Earnshaw dădu semne că se află încă în viață. Atunci Joseph se grăbi să-i administreze o doză de alcool, grație căreia stăpînul său începu să se miște și să-și recapete cunoștința. Heathcliff, dîndu-și seama că adversarul său nu știa ce i se întîmplase, căută să-l convingă că-i beat turtă. Apoi îi spuse că nu-i va mai vorbi despre purtarea lui atroce și-l sfătui să se ducă la culcare. Și, spre bucuria mea, după ce-i dădu această povață cuminte, plecă ; iar Hindley, se întinse pe piatra din fața căminului. Eu m-am retras în odaia mea, mirîndu-mă c-am scăpat atît de ușor.

Azi de dimineață cînd am coborît, cam o jumătate de oră înainte de amiază, domnul Earnshaw ședea lîngă foc, bolnav de moarte. Geniul lui rău, aproape tot atît de palid și de prăpădit, era rezemat de cămin. Nici unul dintre ei nu părea dispus să mănînce și, după ce-am așteptat pînă cînd s-a răcit tot ce era pe masă, am început să mănînc singură. Nimic nu mă împiedica să mănînc cu poftă ; aveam chiar un sentiment de satisfacție și de superioritate cînd, din timp în timp, aruncam cîte o privire tăcuților mei tovarăși. După ce-am isprăvit masa, mi-am luat libertatea de-a mă apropia de foc, și, ocolind scaunul lui Earnshaw, am îngenuncheat în colțul de lîngă el.

Heathcliff n-a observat ce fac, așa că mi-am ridicat privirea și m-am uitat la el nestingherită, parc-aș fi avut în față o stană de piatră. Fruntea lui, care odinioară mi se păruse atît de energică și acum mi se părea atît de diabolică, era umbrită de un nor greu. Iar ochii de vasilisc erau aproape stinși de-atîta nesomn, poate și de-atîta plîns, căci genele îi erau încă umede. De pe buze îi dispăruse rînjetul acela fioros ; acum erau pecetluite de o tristețe nespusă. Să fi fost altul, mi-aș fi acoperit fața ca să nu mai văd asemenea durere. Dar fiind vorba de el, am fost încîntată. Și-oricît s-ar părea de josnic să insulți un dușman învins, n-am putut pierde prilejul de a-i arunca o să-

geată. Slăbiciunea lui îmi oferea singurul prilej cînd puteam gusta plăcerea de a-i plăti răul cu rău.

— Vai, vai ! Domnișoară ! am întrerupt-o. S-ar putea crede că în viața dumitale n-ai deschis o *Biblie*. Cînd Dumnezeu îi pedepsește pe dușmanii dumitale, ar trebui să-ți ajungă. Să adaugi tortura ta la torturile lui, arată și josnicie și îngîmfare ! E-atît de josnic și de prezumțios să-ți torturezi dușmanii !

— În general cred că așa-i, Ellen, continuă ea. Dar ce suferință de-a lui Heathcliff mi-ar putea da satisfacție, dacă n-aș contribui și eu la provocarea ei ? M-aș mulțumi și dacă el ar suferi mai puțin, dar să fiu eu cea care i-a pricinuit suferința și el să știe asta. O, am atîtea să-i plătesc ! Și numai într-un singur caz l-aș putea ierta : dacă i-aș putea plăti ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, chin pentru chin, adică numai dacă l-aș putea aduce în starea mea. Și pentru că el m-a chinuit mai întîi, tot el trebuie să-mi ceară iertare mai întîi, și-atunci... ai să vezi, Ellen... ce dovadă de generozitate am să-ți dau ! Dar, pentru că-i cu desăvîrșire imposibil să fiu răzbunată vreodată, nu-l pot ierta.

Hindley a cerut apă ; i-am dat un pahar și l-am întrebat cum se simte.

— Nu atît de rău pe cît aș dori, răspunse el. În afară de braț, fiecare bucățică din mine mă doare de parcă m-aș fi luptat cu o legiune de diavoli !

— Da, nu-i de mirare, fu răspunsul meu. Catherine avea obiceiul să se laude că e-n stare să te apere împotriva oricărei agresiuni : voia adică să spună că anumite persoane nu-ți vor face nici un rău de teamă să n-o supere pe ea. E bine că oamenii nu se scoală cu adevărat din morminte, căci altfel astă-noapte ar fi putut vedea un spectacol oribil ! Oare coșul pieptului nu ți-e spart și oasele umerilor nu ți-s zdrobite ?

— Nu știu, răspunse el, dar ce vrei să spui ? A îndrăznit să dea în mine pe cînd eram căzut jos ?

— Te-a călcat în picioare, te-a lovit și te-a izbit de pămînt, îi spusei în șoaptă. Îi lăsa gura apă de poftă să te sfîșie cu dinții, pentru că-i numai jumătate om ; ba nici atîta, iar restul diavol.

Domnul Earnshaw își ridică privirea, ca și mine, spre obrazul dușmanului nostru comun, care, mistuit de durere, părea indiferent la tot ce se petrecea în jur. Și cu cît trecea timpul, chipul lui dezvăluia și mai limpede întunecimea gîndurilor ce-l frămîntau.

— Oh, dacă Dumnezeu mi-ar da putere să-l sugrum în ultimele mele zvîrcoliri de durere, m-aș duce cu plăcere în iad, gemu Hindley, încercînd să se ridice, dar căzu înapoi, deznădăjduit, convins fiind că nu-i în stare să se bată cu el.

— Ba nu, e destul c-a omorît pe unul din voi, zisei atunci cu glas tare. La Grange știe toată lumea că sora dumitale ar mai trăi și azi dacă n-ar fi fost domnul Heathcliff. De altfel, cred că-i mai bine să fii urît decît să fii iubit de el. Cînd îmi aduc aminte cît eram de fericiți... cît de fericită era Catherine înainte de venirea lui... îmi vine să blestem ziua aceea.

Și e foarte probabil că Heathcliff percepu mai curînd adevărul spuselor mele decît intenția cu care vorbisem. Mi-am dat seama că devenise atent pentru că din ochii lui curgeau lacrimi ce picurau în cenușa din cămin. Începu să respire iute, sufocat de suspine. L-am privit drept în față, rîzînd disprețuitoare. Ferestruicile întunecate ale iadului se uitară, fulgerînd, o clipă către mine ; însă diavolul care privea de obicei prin ele era atît de slăbit și de prăpădit, încît nu m-am temut să risc încă un zîmbet batjocoritor.

— Ridică-te și piei din ochii mei ! rosti el, îndurerat.

Vorbise așa de încet, încît abia am înțeles ce spusese.

— Îți cer iertare, i-am răspuns. Dar și eu am iubit-o pe Catherine ; iar fratele ei are nevoie de îngri-

jire ; şi, de dragul ei, am să-l îngrijesc eu. Acum, după ce-a murit, o văd în Hindley. Hindley are întocmai ochii ei, dar tu ai încercat să-i scoţi, să-i învineţeşti şi să-i înroşeşti ; şi are...

— Ridică-te, idioată nenorocită, pînă nu te strivesc ! strigă el, făcînd o mişcare, aşa c-am fost obligată să mă dau în lături.

— Dar atunci, am continuat, pregătindu-mă de fugă, dacă sărmana Catherine ar fi avut încredere în tine şi-ar fi primit numele ridicol, degradant şi demn de dispreţ de doamna Heathcliff, n-ar fi trecut mult şi ai fi oferit un tablou similar ! Ea n-ar fi îndurat cu linişte purtarea ta dezgustătoare ; ura şi scîrba ei ar fi prins glas.

Spătarul băncii şi persoana lui Earnshaw se aflau între mine şi el, aşa că, în loc să încerce să pună mîna pe mine, a luat iute un cuţit de pe masă şi mi l-a azvîrlit în cap. M-a lovit sub ureche, oprindu-mă astfel de a spune ceea ce mai aveam de gînd să spun. Dar eu, scoţînd cuţitul din carne, am sărit la uşă şi i-am mai spus cîteva vorbe, care sper că nu l-au lovit mai puţin adînc decît mă lovise arma lui pe mine. Ultima imagine am zărit-o în treacăt : furios, încercă să se năpustească asupra mea, dar l-a oprit Hindley. Amîndoi, înlănţuiţi, căzură pe cămin. În timp ce fugeam prin bucătărie, l-am rugat pe Joseph să alerge iute la stăpînul său ; m-am izbit de Hareton, care spînzura nişte căţei nou-născuţi de speteaza unui scaun aşezat în pragul uşii ; iar eu, fericită ca un suflet scăpat din purgatoriu, m-am repezit sărind şi zburînd pe drumul rîpos ; apoi, părăsind drumul cotit, am luat-o razna, în linie dreaptă, peste dealuri, de-a rostogolul peste povîrnişuri şi tîrîndu-mă prin mlaştini, grăbindu-mă spre farul luminos de la Grange. Şi aş prefera să fiu condamnată a trăi pe veci în infern, decît să mai petrec o singură noapte sub acoperişul de la Wuthering Heights.

Isabella tăcu, bău o înghiţitură de ceai, apoi se ridică, mă rugă să-i pun boneta pe cap şi pe umeri şalul cel mare, pe care i-l adusesem ; fără a da ascultare rugăminţilor mele de a rămîne la Grange măcar încă un ceas, se urcă pe un scaun, sărută portretele lui Edgar şi al soţiei lui, mă salută în acelaşi fel şi pe mine şi coborî la trăsură, însoţită de Fanny, care lătra înnebunită de bucurie că-şi regăsise stăpîna. Trăsura a dus-o şi n-a mai venit niciodată prin partea locului ; iar după ce lucrurile s-au mai potolit, ea şi stăpînul şi-au scris mereu. Cred că noua ei reşedinţă era undeva în Sud, aproape de Londra. Acolo, la cîteva luni după fugă, născu un băiat pe care-l boteză Linton, şi pe care de la început ni l-a descris ca pe-o făptură suferindă şi arţăgoasă.

Domnul Heathcliff, întîlnindu-mă într-o zi în sat, m-a întrebat unde locuieşte. Am refuzat să-i răspund. Mi-a spus că n-avea nici o importanţă, numai că Isabella trebuie să se ferească de a veni la Grange, căci chiar de-ar fi silit s-o reprimească, n-o va lăsa niciodată să stea cu fratele ei. Deşi n-am vrut să-i dau nici un fel de informaţie, a aflat prin alţi servitori atît adresa Isabellei cît şi existenţa copilului. Totuşi, n-a supărat-o cu nimic ; cred că favoarea asta se datora aversiunii pe care o avea pentru ea. Adeseori, cînd mă întîlnea, întreba de copil, iar cînd a aflat cum îl cheamă, a zîmbit într-un fel înspăimîntător şi a remarcat :

— Vor să-l urăsc şi pe el, nu-i aşa ?

— Cred că vor să nu ştii nimic despre el, i-am răspuns.

— Dar îl voi avea, zise el, atunci cînd voi dori. Şi-ar trebui să ţină seama de asta !

Din fericire, mama copilului muri înainte de clipa asta, cam la vreo treisprezece ani după moartea cum-

natei sale ; cînd micul Linton avea doisprezece ani şi ceva.

N-am avut prilejul să-i vorbesc în ziua următoare stăpînului meu despre vizita neaşteptată a Isabellei. Se ferea de orice conversaţie, dar cînd am izbutit să-l fac să mă asculte, mi-am dat seama că-i face plăcere vestea că sora lui şi-a părăsit bărbatul, pe care el îl ura cu o înverşunare aproape de necrezut, avînd în vedere firea lui blîndă. Resimţea o aversiune atît de profundă şi atît de intensă pentru Heathcliff, încît nu se ducea nicăieri unde l-ar fi putut întîlni sau unde-ar fi putut auzi vorbindu-se despre el. Această atitudine cît şi durerea lui îl transformară într-un adevărat pustnic. Renunţă la slujba de magistrat şi nu se mai duse nici la biserică ; evita orice prilej de a merge în sat şi-şi petrecea viaţa în izolare totală, limitîndu-se la parc şi la moşiile sale. Nu ieşea decît atunci cînd dorea să se plimbe singur pe dealuri sau să viziteze mormîntul soţiei — şi asta de cele mai multe ori pe seară sau dimineaţa foarte devreme, ca să nu întîlnească pe nimeni. Dar era un om prea bun pentru a putea trăi multă vreme atît de nenorocit. El nu se ruga să fie chinuit de sufletul bietei Catherine. Timpul i-a adus o resemnare şi o melancolie mai dulce decît o bucurie obişnuită. Îşi amintea de Catherine cu o dragoste caldă şi blîndă, dorind, plin de nădejde, să ajungă şi el în lumea aceea mai bună în care, nu se îndoia, se află ea.

Apoi, mai căpătase şi-o mîngîiere pămîntească. După cum v-am spus, timp de cîteva zile păru că nici nu-i pasă de urmaşa plăpîndă a celei dispărute dintre vii. Dar răceala se topi tot atît de iute ca şi zăpada de aprilie, şi fetiţa aceea slăbuţă deveni despotul inimii lui mai înainte de a putea gîngăvi o vorbă sau de a face un pas. Fusese botezată Catherine, dar el nu i-a rostit niciodată numele întreg, după cum nu folosise niciodată diminutivul în legătură cu cea dintîi Catherine ; probabil pentru că Heathcliff avea obiceiul să-i zică aşa. Cea mică a fost întotdeauna Cathy, nume prin care o deosebea de mama ei, fiind, în acelaşi timp, şi singura legătură cu ea... Dragostea lui pentru fetiţă izvora mai mult din această legătură decît din faptul că era copilul lui.

Adeseori făceam comparaţie între el şi Hindley Earnshaw ; mi-am bătut mult capul să dau o explicaţie satisfăcătoare motivelor pentru care purtarea lor era atît de diferită, deşi împrejurările vieţii le fuseseră identice, căci amîndoi fuseseră îndrăgostiţi de soţii, şi amîndoi ataşaţi de copiii lor ; nu puteam pricepe pentru ce n-au mers amîndoi pe-aceeaşi cale, în bine sau în rău. Dar Hindley, m-am gîndit eu, deşi părea mai tare, s-a dovedit a fi, din păcate, mai rău şi mai slab. Cînd a simţit că vaporul e lovit, căpitanul şi-a părăsit postul, iar echipajul, în loc să încerce salvarea vaporului, s-a lăsat cuprins de panică şi l-a părăsit la voia întîmplării. Linton, dimpotrivă, a dovedit că are adevăratul curaj al unui suflet leal şi credincios. Unul a avut încredere în Dumnezeu şi Dumnezeu l-a ajutat. Unul a avut nădejde, celălalt s-a lăsat cuprins de disperare. Şi-a ales fiecare soarta pe care-a vrut-o, şi au fost condamnaţi să şi-o ducă pînă la capăt. Dar dumneavoastră nu doriţi să auziţi predica mea, domnule Lockwood ; dumneavoastră veţi judeca, tot atît de bine ca şi mine, toate aceste lucruri, sau veţi crede cel puţin că le judecaţi bine, şi asta-i totuna. Sfîrşitul lui Earnshaw a fost aşa după cum era de aşteptat ; şi-a urmat foarte repede sora : abia de-au trecut şase luni între cele două înmormîntări. Noi, cei de la Grange, n-am ştiut niciodată ceva mai deslușit despre starea lui dinaintea morţii, în afară de ceea ce am putut afla cînd m-am dus să dau o mînă

de ajutor la înmormîntare. Domnul Kenneth a venit la stăpînul meu să-i anunțe evenimentul.

— Ei bine, Nelly, zise el, intrînd călare în curte într-o dimineață ; era prea devreme ca să nu mă sperie și să nu trezească în mine presimțirea unei nenorociri ; acum e rîndul dumitale și-al meu să fim îndoliați. Cine crezi c-a plecat fără să-și ia rămas bun de la noi ?

— Cine ? l-am întrebat eu neliniștită.

— Ghici ! răspunse el, descălecînd și prinzînd dîrlogii în cîrligul de lîngă ușă ; ridică-ți colțul șorțului, sînt sigur c-ai să ai nevoie de el.

— Desigur că nu domnul Heathcliff ! am exclamat.

— Ce ? Ai vărsa lacrimi pentru el ? zise doctorul. Nu, Heathcliff e un bărbat tînăr și viguros. Azi pare înfloritor. Adineauri l-am zărit. S-a întremat văzînd cu ochii de cînd i-a fugit jumătatea.

— Atunci cine, domnule Kenneth ? am repetat eu nerăbdătoare.

— Hindley Earnshaw ! Vechiul tău prieten Hindley, răspunse el, și tovarășul meu de palavre, deși în ultima vreme se sălbăticise cu totul. Ia te uită ! Ți-am spus eu c-or să fie lacrimi ! Dar potolește-te. A murit după pofta inimii lui : beat ca un lord. Sărmanul băiat ! Și eu sînt mîhnit. Omul nu se poate împiedica să regrete un prieten vechi, cu toate că avea cele mai urîte deprinderi din cîte își poate închipui cineva ; și-apoi mi-a făcut destule mizerii. Abia împlinise douăzeci și șapte de ani ! Pare-mi-se că-i de vîrsta ta ! Cine-ar fi crezut că v-ați născut în același an ? !

Mărturisesc că această lovitură a fost pentru mine mai grea decît emoția provocată de moartea doamnei Linton. Sufletul mi-a fost cuprins de amintirile de odinioară ! M-am așezat pe prag și-am plîns ca după o rudă de sînge, rugîndu-l pe doctorul Kenneth să caute o altă servitoare care să-l conducă la stăpîn.

Fără să vreau, mi-am pus întrebarea : o fi murit de moarte bună ? Orice-aș fi făcut, gîndul acesta mă chinuia și era atît de persistent și obositor, încît am hotărît să cer învoirea de a mă duce la Wuthering Heights să dau o mînă de ajutor. Domnul Linton s-a codit mult pînă să consimtă, dar eu am pledat cu multă căldură făcîndu-l să înțeleagă cît de părăsit zăcea acolo Earnshaw ; și i-am mai spus că fostul meu stăpîn și frate de lapte are tot atîta drept la serviciile mele cît și el. În afară de astea, i-am amintit că micul Hareton e nepotul soției lui și, în lipsa unei rude mai apropiate, el e cel care-ar trebui să-l ocrotească, și tot el ar trebui și chiar trebuie să vadă în ce stare a rămas averea și să se ocupe de moștenirea lăsată de cumnatul său. Domnul Linton nu era atunci în stare să se ocupe de asemenea chestiuni, dar mi-a îngăduit să plec. Avocatul domnului Linton fusese și avocatul lui Earnshaw ; așa că m-am dus în sat și l-am rugat să mă însoțească la Wuthering Heights. El dădu din cap, fiind de părere că Heathcliff trebuie lăsat în pace ; susținea că, dacă s-ar cunoaște adevărul, Hareton n-ar fi decît un cerșetor.

— Tatăl său a murit plin de datorii, zise ; întreaga lui avere e ipotecată și singura șansă a moștenitorului său natural e să trezească oarecare simpatie în inima creditorului, ca acesta să se poarte cu blîndețe față de copil.

Cînd am ajuns la Heights, le-am explicat că venisem pentru a veghea ca totul să se îndeplinească după cum se cuvine ; iar Joseph, care părea destul de trist, s-a arătat tare mulțumit văzîndu-mă. Domnul Heathcliff a spus că nu pricepe pentru ce e nevoie de mine, dar că pot rămîne, dacă vreau, spre a rîndui cele de trebuință în vederea înmormîntării.

— La drept vorbind, observă el, trupul acestui nerod ar trebui îngropat la o răspîntie, fără nici un fel

de ceremonie. Întîmplător l-am lăsat ieri după-amiază zece minute singur, în care timp a ferecat cele două uşi ale casei, împiedicîndu-mă astfel să intru, şi şi-a petrecut noaptea bînd de unul singur pînă ce n-a mai putut! Azi-dimineaţă am spart uşa, căci l-am auzit sforăind ca un cal. L-am găsit culcat pe bancă; să-l fi jupuit ori scalpat şi tot nu s-ar fi trezit. Am trimis după Kenneth; dar pînă să sosească doctorul, bestia se schimbase într-un hoit, rece şi ţeapăn; aşadar, cred că eşti şi dumneata de părere că n-are rost să ne mai prăpădim atîta cu firea.

Bătrînul servitor adeveri spusele lui Heathcliff, dar mîrîi:

— Era mai bine dacă se ducea el să cheme doctorul. Dacă rămîneam aici, eu i-aş fi purtat stăpînului ceva mai bine de grijă... Nu era mort cînd am plecat eu, nu, chiar de fel!

Am stăruit să i se facă o înmormîntare ca lumea. Domnul Heathcliff mi-a spus că şi în această privinţă pot face cum vreau, dar să ţin seama că banii ieşeau din buzunarul lui. A păstrat o atitudine împietrită, indiferentă, care nu arăta nici bucurie, nici tristeţe; i se putea totuşi citi pe faţă o satisfacţie dură, sentiment pe care-l încerci după o muncă grea dusă la bun sfîrşit. E drept însă că la un moment dat am observat şi ceva ce semăna a biruinţă: în clipa cînd oamenii au scos coşciugul din casă. A avut ipocrizia să se îmbrace în doliu şi, înainte de a porni în urma sicriului, l-a urcat pe nefericitul de Hareton pe masă şi i-a şoptit, plin de mulţumire:

— Acum, băiete, eşti *al meu!* Şi vom vedea noi dacă un copac creşte tot atît de încovoiat ca şi altul cînd îi îndoaie acelaşi vînt!

Copilul, nebănuind nimic, ascultă cu plăcere cuvintele lui Heathcliff; se juca cu favoriţii acestuia şi-i

mîngîia obrajii. Dar eu am înţeles totul şi-am spus pe-un ton înţepat:

— Băiatul ăsta trebuie să se întoarcă cu mine la Thrushcross Grange, domnule. Căci nimic pe lumea asta nu este mai puţin al dumitale decît el!

— Aşa ţi-a spus Linton? întrebă el.

— Fireşte... Mi-a poruncit să-l aduc acasă, i-am răspuns.

— Bine, zise nemernicul, nu-i momentul să discutăm asta acum, dar am chef să cresc un copil; spune-i deci stăpînului dumitale că, dacă vrea să mi-l ia, voi fi silit să-l înlocuiesc cu propriul meu băiat. Nu-l voi lăsa nici pe Hareton să plece aşa, cu una, cu două, dar pe celălalt sînt sigur că-l pot aduce aici cu uşurinţă! Nu uita să-i spui asta.

Planul acesta fu suficient ca să ne lege mîinile. Cînd m-am întors, i-am repetat lui Edgar Linton totul. Acesta, cam indiferent dintr-un început, n-a mai pomenit de nici un fel de intervenţie. Cred că nici n-ar fi izbutit, chiar dacă ar fi dorit să facă ceva.

Şi iată că musafirul devenise stăpîn la Wuthering Heights. El era proprietarul şi a dovedit avocatului — care, la rîndul lui, a dovedit-o domnului Linton — că Earnshaw îşi ipotecase, petic după petic, tot pămîntul, căci patima jocului de cărţi, care pusese stăpînire pe el, cerea tot mai mulţi bani şi Heathcliff fusese cel care-i împrumutase aceşti bani. Aşa că Hareton, care ar fi trebuit să fie cel dintîi gentleman din ţinut, a ajuns în stare de totală dependenţă faţă de duşmanul inveterat al tatălui său, şi trăieşte în propria lui casă ca o slugă, fără a avea măcar privilegiul de a primi un salariu; şi e cu desăvîrşire incapabil să-şi facă dreptate din cauză că n-are pe nimeni pe lume şi pentru că nici nu ştie că i s-a făcut o nedreptate.

CAPITOLUL 18

Cei doisprezece ani, continuă doamna Dean, care urmară după această tristă perioadă, au fost cei mai fericiţi ani din viaţa mea. Iar cele mai mari necazuri pe care le-am avut în acest răstimp au fost pricinuite de uşoarele boli ale micii noastre domnişoare, boli pe care le-a îndurat şi ea ca orice copil, bogat sau sărac. Dar, în afară de acestea, după primele şase luni a început să se dezvolte ca o floare, a mers şi a vorbit, în felul ei, înainte ca iarba să fi răsărit a doua oară pe mormîntul doamnei Linton. Era cea mai fermecătoare făptură care a adus vreodată soare într-o casă pustiită. La faţă, o adevărată frumuseţe, cu ochii frumoşi şi negri ai neamului Earnshaw, dar cu tenul deschis, trăsăturile fine şi părul blond, ondulat, al Lintonilor. Era îndrăzneaţă, dar nu dură, avea o inimă din cale-afară de sensibilă şi era capabilă de sentimente puternice. Această capacitate de a iubi cu intensitate mi-o amintea pe mama ei; totuşi nu-i semăna, căci ştia să fie dulce şi blîndă ca o porumbiţă, şi avea un glas cald şi o expresie gînditoare. Cînd se mînia nu devenea niciodată violentă, iar cînd iubea nu era niciodată sălbatică, ci profundă şi gingaşă. Totuşi, trebuie să recunosc că avea şi unele defecte care-i umbreau calităţile. Unul era o oarecare înclinare spre obrăznicie, altul o voinţă

îndărătnică, pe care-o capătă toţi copiii răsfăţaţi, indiferent dacă au o fire bună sau rea. Dacă, din întîmplare, o supăra vreun servitor, zicea totdeauna: „Am să-i spun lui tăticu'!" Iar dacă tatăl ei o dojenea, chiar numai c-o privire, credeai că i-a zdrobit inima. Nu-mi amintesc ca domnul Linton să-i fi spus vreodată o vorbă aspră. Îşi luase asupră-şi întreaga ei educaţie, socotind-o drept o distracţie. Din fericire, curiozitatea şi mintea ei ageră au făcut-o să fie o elevă bună: învăţa repede şi cu rîvnă, făcînd cinste învăţătorului ei.

Pînă la vîrsta de treisprezece ani n-a trecut singură dincolo de marginea parcului. Rareori o lua domnul Linton cu el mai departe, dar nu o încredinţa nimănui. Pentru ea, Gimmerton nu reprezenta nimic, căci singurul edificiu de care se apropiase sau în care intrase, în afară de casa ei, era capela. Wuthering Heights şi domnul Heathcliff nu existau pentru ea; trăia într-o desăvîrşită izolare şi, aparent, părea perfect mulţumită. Totuşi, uneori, stînd la fereastră şi privind împrejurimile, spunea:

— Ellen, cîtă vreme trebuie să mai treacă pînă cînd mă voi putea urca pe vîrfurile acelea înalte? Mă-ntreb ce-o fi de cealaltă parte... o fi marea?

— Nu, domnişoară Cathy, îi răspundeam; sînt tot dealuri, întocmai ca şi acestea.

— Şi cu ce seamănă stîncile acelea de aur cînd stai sub ele? m-a întrebat o dată.

Panta abruptă a stîncilor de la Penistone îi atrăgea mai cu seamă atenţia, îndeosebi cînd apunea soarele şi razele lui luminau stîncile şi piscurile, în timp ce împrejur, prin văi, se aşternea umbra. I-am explicat că acolo erau întinderi mari de piatră, că prin crăpături se afla şi niţel pămînt, din care abia se putea hrăni cîte-un copac pitic.

— Şi pentru ce rămîn strălucitoare atît de mult timp după ce aici la noi s-a înserat ? continuă ea.

— Pentru că sînt mult mai sus decît noi, i-am răspuns. N-ai să te poţi căţăra pe ele, sînt prea înalte şi prea abrupte. Iarna îngheţul vine acolo mai curînd decît la noi, iar în miezul verii am găsit zăpadă sub scobitura aceea neagră din partea de miazănoapte !

— Ah, tu te-ai urcat pe ele ! strigă ea veselă. Atunci am să mă pot duce şi eu cînd am să fiu mare. Tăticu' a fost acolo, Ellen ?

— Tăticu' are să-ţi spună, i-am răspuns în grabă, că nu merită să te osteneşti pînă acolo. Dealurile pe unde te plimbi mata cu tăticu' sînt mult mai frumoase, iar parcul de la Thrushcross e cel mai splendid loc din lume.

— Da. dar eu cunosc parcul şi nu cunosc munţii, murmură ea ca pentru sine. Şi mi-ar plăcea să privesc în jurul meu de pe creasta cea mai înaltă. Micul meu ponei Minny o să mă ducă o dată acolo.

Una dintre servitoare i-a pomenit despre Peştera Zînelor şi de-atunci nu se mai gîndea decît cum să-şi împlinească planul. Atîta l-a necăjit pe domnul Linton, încît i-a făgăduit c-o va lăsa să se ducă acolo cînd va fi mai mare. Dar domnişoara Catherine îşi măsura vîrsta cu lunile şi : „Sînt acum destul de mare ca să merg la stîncile de la Penistone ?“ era întrebarea care-i sta veşnic pe buze. Drumul ce ducea acolo cotea chiar pe lîngă Wuthering Heights. Pe Edgar nu-l lăsa inima să treacă pe-acolo, aşa că răspunsul pe care i-l dădea mereu era : „Încă nu, iubirea mea, încă nu“.

V-am spus că doamna Heathcliff a mai trăit cam doisprezece ani după ce şi-a părăsit bărbatul. Cei din familia ei aveau o constituţie delicată : nici ea şi nici Edgar nu aveau sănătatea şi rezistenţa pe care-o întîlneşti de obicei la oamenii de prin locurile astea. Nu ştiu exact care-a fost ultima ei boală, dar cred c-au fost

mistuiţi amîndoi de acelaşi rău, un fel de febră, slabă la început, dar incurabilă, şi care, către sfîrşit, te doboară repede de tot. I-a scris fratelui ei, prevenindu-l de deznodămîntul probabil ce va urma după boala de care suferise vreme de patru luni şi-l rugase să vină la ea, dacă-i e cu putinţă, căci aveau multe lucruri de hotărît şi dorea să-şi ia rămas bun de la el, şi să i-l încredinţeze totodată şi pe Linton, pentru a-l pune la adăpost. Nădăjduia că Linton va rămîne la el, după cum stătuse la ea, deoarece, aşa cum îi plăcea ei să creadă, tatăl copilului nu dorea să ia asupră-şi sarcina întreţinerii sau educaţiei lui. Stăpînul meu n-a şovăit nici o clipă în a-i satisface rugămintea. El, care pleca atît de greu de-acasă pentru treburi obişnuite, s-a grăbit să răspundă la această chemare ; pe Catherine mi-o încredinţă mie, repetînd de nenumărate ori ca nu cumva s-o las să iasă din parc nici chiar însoţită de mine : nici nu concepea c-ar fi putut ieşi singură.

A lipsit trei săptămîni. În primele două zile domnişoara stătu într-un colţ al bibliotecii ; era atît de tristă încît nu putea nici citi şi nici nu se juca. Atîta vreme cît a stat liniştită, nu am avut bătaie de cap cu ea, dar această perioadă a fost urmată de alta în care-a fost agitată, supărăcioasă şi obositoare. Cum pe-atunci eram prea ocupată şi prea bătrînă pentru a fugi încoace şi-ncolo ca s-o distrez, am găsit o metodă prin care să se poată distra singură. Am luat obiceiul de a o trimite la plimbare prin parc, cînd pe jos, cînd călare pe ponei, iar la întoarcere ascultam cu o răbdare deosebită povestirea aventurilor ei reale sau imaginare.

Era în toiul verii, fata prinsese gustul acestor plimbări solitare, aşa că deseori reuşea să lipsească de-acasă de dimineaţă pînă la ora ceaiului de după-amiază, iar serile le petrecea istorisindu-mi poveştile ei pline de fantezie. Nu-mi era teamă c-o va lua din loc, căci porţile erau de obicei încuiate, şi nu-mi trecea prin minte

s-ar putea-o porni singură chiar de le-ar fi găsit larg deschise. Din nefericire însă, încrederea mea s-a dovedit neîntemeiată. Într-o dimineață, Catherine veni la mine la ora opt și-mi spuse că în ziua aceea ea era un negustor arab care pornește să străbată deșertul cu caravana lui și că trebuie să-i dau merinde îndestulătoare pentru ea și animale : un cal și trei cămile reprezentate printr-un cîine mare și o pereche de prepelicari. Le-am adunat o provizie suficientă de bunătăți într-un coșuleț pe care l-am atîrnat de șa, apoi Catherine sări pe cal, veselă ca o zînă. O pălărie cu boruri largi și-un voal subțire de mătase o apărau de razele soarelui de iulie. Porni rîzînd, vioaie, luînd în glumă sfaturile mele de a fi prudentă, de a nu goni în galop și de a se întoarce devreme. Dar afurisita aceea mică nu-și făcu apariția nici la ceai. Unul dintre călători, cîinele, fiind bătrîn și îndrăgostit de tihna lui de-acasă, se întorsese ; dar Cathy, poneiul și cei doi prepelicari nu se vedeau nicăieri. Am trimis emisari pe un drum și pe altul, iar în cele din urmă am pornit și eu în căutarea ei. La marginea domeniului nostru era un muncitor care repara un gard din jurul unei livezi. L-am întrebat dacă nu cumva o văzuse pe tînăra noastră domnișoară.

— Am văzut-o de dimineață, răspunse el ; mi-a spus să-i tai o nuia de alun, apoi a sărit cu calul peste gardul de colo, unde-i mai scund, și-a dispărut în galop.

Vă închipuiți cum m-am simțit cînd am auzit vestea asta. Imediat m-am gîndit c-a plecat spre stîncile de la Penistone. „Ce i s-o fi întîmplat ! ?“ am exclamat eu, ieșind ca din pușcă pe o spărtură a gardului pe care-l repara omul și-am pornit-o spre șosea. Am mers, de parcă eram într-o întrecere, milă după milă, pînă cînd, după o cotitură, am văzut casa de la Wuthering Heights. Dar pe Catherine nu o zăream nicăieri, nici aproape, nici departe. Stîncile se află cam la o milă și jumătate dincolo de casa domnului Heathcliff, adică

patru mile de la Grange, încît mă temeam că, pînă voi ajunge eu acolo, se va înnopta. Dacă a alunecat între stînci cățărîndu-se pe ele ? Și dacă a murit sau și-a rupt vreo mînă sau vreun picior ? îmi ziceam. Neliniștea mea era, într-adevăr, chinuitoare ; dar, spre marea mea ușurare, în timp ce treceam grăbită pe lîngă Heights, l-am văzut pe Charlie, cel mai rău dintre prepelicari, zăcînd sub o fereastră cu capul umflat și-o ureche însîngerată. Am deschis portița, am alergat la ușă și-am bătut tare, ca să mi se deschidă. O femeie cunoscută — locuise mai demult la Gimmerton — și care, de cînd murise domnul Earnshaw, era servitoare la Heights, mi-a răspuns.

— Ah, zise ea, ai venit s-o cauți pe mica dumitale stăpînă ? Nu fi speriată. E aici, la adăpost. Mă bucur că stăpînul nu-i acasă.

— Va să zică nu-i acasă ? Așa ? zisei gîfîind și cu suflarea tăiată de-atîta mers și spaimă.

— Nu, nu, răspunse ea ; atît el cît și Joseph sînt plecați și cred că nu se-ntorc decît peste-un ceas și mai bine. Intră și stai un pic.

Am intrat și-am dat cu ochii de mielușeaua mea rătăcită, așezată lîngă cămin și legănîndu-se într-un scăunel, care fusese al mamei ei cînd era mică. Pălăria îi stătea atîrnată de perete și părea ca la ea acasă, dispusă cum nu se poate mai bine : rîdea și vorbea cu Hareton, ajuns acum un băiat de optsprezece ani, mare și vînjos. El o privea cu ochi mari, plini de curiozitate și uimire, căci înțelegea prea puțin din observațiile și întrebările pe care le turuia fără contenire.

— Foarte frumos, domnișoară ! am exclamat eu, ascunzîndu-mi bucuria sub o mutră mînioasă. Asta-i ultima dumitale cavalcadă pînă la întoarcerea lui tăticu. N-am să te mai las să calci pragul casei, fetiță rea ce ești !

— Ah, Ellen, strigă ea veselă, sărind în picioare şi alergînd spre mine. Deseară ţi-aş fi povestit o poveste frumoasă, dar m-ai descoperit. Ai mai fost vreodată aici de cînd trăieşti ?

— Pune-ţi pălăria şi hai imediat acasă, am spus eu. Sînt îngrozitor de supărată pe dumneata, domnişoară Cathy ; să ştii că te-ai purtat din cale-afară de rău. N-are rost să te bosumfli şi să plîngi, cu asta nu răscumperi necazul pe care mi l-ai făcut ; ne-ai pus să cutreierăm tot ţinutul căutîndu-te. Cînd mă gîndesc cum mi-a poruncit domnul Linton să te ţin în casă... şi dumneata să te strecori aşa ! Asta dovedeşte că eşti o mică vulpoaică vicleană, şi de azi încolo nimeni n-o să mai aibă încredere în dumneata.

— Ce-am făcut ? zise ea plîngînd în hohote, pierzîndu-şi brusc cumpătul. Tăticu' nu mi-a interzis nimica, el n-are să mă certe. Ellen... el nu-i niciodată arţăgos ca tine !

— Haide, haide ! am repetat. Am să-ţi leg eu funda. Şi-acum să lăsăm supărarea. Oh, ce ruşine ! Să ai treisprezece ani şi să te porţi ca un copilaş !

Exclamaţia aceasta fusese determinată de gestul ei : îşi smulsese pălăria de pe cap şi se retrăsese lîngă cămin, departe de mine.

— Doamnă Dean, zise servitoarea, nu fi aspră cu drăguţa domnişoară. Noi am oprit-o aici, căci ea ar fi plecat bucuroasă mai departe, de teamă ca nu cumva să fii îngrijorată. Hareton s-a oferit s-o conducă, şi eu credeam că-i bine aşa, căci drumul peste dealuri e pustiu.

În timpul acestei discuţii, Hareton rămase cu mîinile în buzunare, prea stîngaci ca să intre şi el în vorbă, cu toate că părea nemulţumit de sosirea mea neaşteptată.

— Cît să mai aştept ? am continuat eu fără a ţine seama de intervenţia femeii. Peste zece minute se întunecă de-a binelea. Unde-i calul, domnişoară Cathy ? Şi unde-i Phoenix ? Dacă nu te grăbeşti, te las aici, aşa că fă cum îţi place.

— Poneiul e-n curte, răspunse ea, şi Phoenix e închis tot acolo. E muşcat... ca şi Charlie. Voiam să-ţi povestesc totul, aşa cum s-a-ntîmplat. Dar acum eşti prost dispusă şi nu meriţi să auzi nimic.

I-am ridicat pălăria de pe jos şi m-am apropiat să i-o aşez din nou ; dar Catherine, observînd că oamenii casei sînt de partea ei, a început să alerge prin odaie. Eu am pornit s-o urmăresc, dar ea fugea peste tot ca un şoarece, în dosul mobilelor şi pe sub ele, aşa că devenisem ridicolă urmărind-o. Hareton şi femeia rîdeau. Catherine se uni cu ei şi deveni mai obraznică decît fusese pînă atunci ; aşa că eu, enervată peste măsură, am strigat :

— Ei bine, domnişoară Cathy, dacă ai şti a cui e casa asta, ai fi bucuroasă să ieşi din ea !

— E a tatălui dumitale, nu-i aşa ? zise ea întorcîndu-se către Hareton.

— Nu, răspunse Hareton uitîndu-se în pămînt şi roşind cu timiditate. Nu prea suporta privirea fermă a ochilor ei, cu toate că semănau aidoma cu ai lui.

— Atunci e a... stăpînului dumitale ? întrebă Cathy.

El roşi şi mai tare, dar din pricina unui alt sentiment ; mîrîi o înjurătură şi întoarse capul.

— Cine-i stăpînul lui ? continuă fetiţa, pisăloagă, adresîndu-mi-se. A vorbit despre „casa noastră“ şi „oamenii noştri“. Credeam că-i băiatul proprietarului. Şi niciodată nu mi-a zis domnişoară, cu toate că aşa s-ar fi cuvenit, dacă-i servitor, nu ?

La sporovăiala ei copilăroasă, Hareton se întunecă de parcă ar fi fost un nor prevestitor de furtună, iar eu, fără a răspunde, am scuturat-o zdravăn şi, în cele din urmă, am izbutit s-o gătesc de plecare.

— Acum dă-mi calul, zise ea, adresîndu-se rudei sale neştiute ca şi cum ar fi vorbit cu unul din grăjdarii

de la Grange. Şi poţi veni cu mine. Vreau să văd unde apare vînătorul-fantomă din baltă şi să-mi mai povesteşti ceva despre *zine*, cum le numeşti tu ; dar grăbeşte-te ! Ce s-a-ntîmplat ? Nu ţi-am spus să-mi aduci calul ?

— Iar eu îţi spun să te ia dracu', doar nu-s sluga ta ! mîrîi băiatul.

— Să mă ia ce ? întrebă Catherine mirată.

— Dracu'... vrăjitoare obraznică ce eşti ! răspunse el.

— Poftim, domnişoară Cathy, acum te-ai convins, cred, în ce societate aleasă ai nimerit, i-am spus. Frumoase vorbe întrebuinţează faţă de o domnişoară ! Te rog, nu începe discuţia cu el. Haide să o căutăm noi pe Minny şi să ne vedem de drum.

— Dar, Ellen, strigă ea făcînd ochi mari de uimire, cum îndrăzneşte să-mi vorbească aşa ! ? Nu trebuie să facă ceea ce-i cer ? Făptură rea ce eşti, am să-i spun lui tăticu' ce-ai zis. Şi atunci ai să vezi tu !

Hareton nu păru impresionat de ameninţare ; din pricina indignării, ochii fetei se umplură de lacrimi.

— Atunci adu-mi tu poneiul, exclamă ea întorcîndu-se către femeie, şi să dai drumul cîinelui meu imediat !

— Încetişor, domnişoară, răspunse femeia ; n-ai să pierzi nimic dac-ai să fii politicoasă. Cu toate că domnul Hareton nu e fiul stăpînului, e totuşi vărul dumitale ; iar eu n-am fost tocmită aici ca să te slujesc pe dumneata.

— *El*, vărul meu ! strigă Cathy, rîzînd dispreţuitoare.

— Întocmai, îi răspunse femeia pe acelaşi ton dojenitor de mai înainte.

— Oh, Ellen, nu-i lăsa să spună asemenea lucruri, continuă ea foarte tulburată. Tăticu' s-a dus să-l aducă pe vărul meu de la Londra ; vărul meu e băiatul unui

gentleman. Acesta să fie văr... şi Cathy începu să plîngă de-a binelea, nenorocită la gîndul c-ar putea fi rudă cu un asemenea bădăran.

— Taci, taci, i-am şoptit eu ; omul poate avea mai mulţi veri, şi de toate soiurile, domnişoară Cathy, şi asta nu-i o pagubă ! Numai că, dacă aceşti veri nu ştiu să se poarte cu lumea şi sînt răi, atunci cauţi să nu-i vezi.

— Nu-i... nu-i vărul meu, Ellen ! continuă ea şi, după ce mai reflectă şi găsi noi motive de tristeţe, se aruncă în braţele mele, ca şi cum ar fi căutat un refugiu în faţa acestui gînd.

Eram foarte supărată pe ea şi pe servitoare pentru destăinuirile lor reciproce. Eram încredinţată că cei din casă îi vor raporta domnului Heathcliff ştirea despre apropiata sosire a lui Linton, pe care-o aflaseră de la Cathy ; şi eram tot atît de sigură că primul gînd al domnişoarei Catherine, cînd îşi va vedea tatăl, va fi să-i ceară lămuriri asupra spuselor femeii în legătură cu grosolanul ei văr. Hareton, trecînd peste jignirea că fusese luat drept servitor, păru mişcat de durerea ei şi, după ce-i aduse poneiul în faţa uşii, luă din coteţul cîinilor un căţeluş de rasă pură, un foxterier cu picioruşele îndoite, i-l puse în braţe şi rosti un cuvînt neînţeles ei, dar care însemna că el nu-i supărat. Cathy se opri din plîns, scrutîndu-l cu o privire plină de spaimă şi oroare, apoi izbucni din nou în hohote.

Abia m-am putut împiedica să zîmbesc văzînd cît de antipatic îi era bietul băiat, acest tînăr bine făcut, atletic, cu trăsături frumoase, zdravăn şi sănătos, dar îmbrăcat în haine potrivite îndeletnicirilor sale zilnice : munca la fermă şi hoinăritul pe dealuri, printre bălării, după iepuri şi alte soiuri de vînat. Totuşi, faţa lui mi se păru că dezvăluie un suflet cu însuşiri mult mai alese decît cele pe care le avusese vreodată tatăl său. Sămînţă bună pierdută între bălării a căror vi-

goare depășește cu mult puterea seminței de a se dezvolta neîngrijită. Într-adevăr, Hareton mi se părea asemeni unui pămînt sănătos, care-ar putea da o recoltă îmbelșugată dacă împrejurările i-ar fi fost favorabile. Domnul Heathcliff, cred eu, nu-l maltrata, dar asta numai grație firii neînfricate a lui Hareton, care nu oferea nici o tentație pentru acest gen de tiranie : băiatul n-avea nici urmă din susceptibilitatea sau sfiala aceea care, judecînd după gusturile lui Heathcliff, l-ar fi putut provoca. Heathcliff se mulțumea să facă din el o brută : nu l-a învățat niciodată să citească sau să scrie, nu l-a dojenit niciodată pentru vreo deprindere rea — dacă aceasta nu-l supăra pe el — și nu l-a îndrumat niciodată și nici nu l-a ferit, printr-un singur sfat măcar, de viciu. Și, din cîte am auzit, Joseph a contribuit și el la decăderea morală a lui Hareton prin părtinirea meschină pe care i-a arătat-o întotdeauna, măgulindu-l și răsfățîndu-l în copilărie — motivînd că era capul vechii familii. Așa după cum, pe vremea cînd erau copii, îi învinuia pe Catherine Earnshaw și pe Heathcliff că-l scot din fire pe Hindley și îl silesc să-și caute mîngîiere în băutură, să meargă adică pe ceea ce numea el „căi greșite", așa și acum, punea toată vina cusururilor lui Hareton pe umerii uzurpatorului averii acestuia. Dacă băiatul înjura, nu-l dojenea ; și oricît de rele i-ar fi fost purtările, nu-i spunea nimic. Mi se pare că Joseph era chiar satisfăcut văzîndu-l cum merge de rîpă. Admitea că băiatul nu mai e bun de nimic și că sufletul lui e sortit pieirii, dar afirma că Heathcliff e cel care va răspunde și va da socoteală de sufletul lui Hareton. Acest gînd îi aducea o mare mîngîiere lui Joseph. Îi inspirase băiatului mîndria numelui și a neamului său și, dacă ar fi cutezat, ar fi sădit o ură neîmpăcată între Hareton și actualul proprietar de la Wuthering Heights, dar groaza lui față de acesta din urmă devenise aproape o superstiție, așa că se mărginea să-și manifeste sentimentele doar prin aluzii pe care le auzea numai el și prin amenințări mormăite pe înfundate. N-am pretenția să cunosc mai îndeaproape felul de viață de la Wuthering Heights din zilele acelea. Nu vorbesc decît din auzite, căci eu personal am văzut prea puțin. Sătenii susțineau că domnul Heathcliff era zgîrcit și aspru din cale-afară cu arendașii ; dar casa, în interior, de cînd era gospodărită de mîna unei femei, recăpătase înfățișarea ei confortabilă de odinioară, și scandalurile, curente în vremea lui Hindley, luaseră sfîrșit. Stăpînul era prea posomorît, așa că nu căuta societatea altor oameni, fie ei buni sau răi ; și la fel a rămas pînă-n ziua de azi.

Dar acestea toate nu fac ca povestea mea să nu înainteze. Domnișoara Cathy respinse foxterierul oferit în semn de împăcare și-i ceru lui Hareton cîinii ei, pe Charlie și Phoenix. Veniră amîndoi șchiopătînd și cu capetele bălăbănindu-se. Astfel o pornirăm cu toții spre casă, care mai de care mai amărît. Mi-a fost cu neputință să aflu de la domnișoara mea cum și-a petrecut ziua. Nu mi-a spus decît că, după cum credeam și eu, țelul călătoriei sale fuseseră stîncile de la Penistone ; că sosise cu bine pînă la gardul fermei de la Heights, cînd suita îi fu atacată de cîinii lui Hareton, care, din întîmplare, tocmai atunci ieșea din casă. Înainte ca proprietarii lor să-i poată despărți, s-a încins o luptă crîncenă între ei. Întîmplarea asta ținu loc de prezentare. Catherine îi spuse lui Hareton cine e și încotro merge, rugîndu-l să-i arate drumul ; iar în cele din urmă îl convinse s-o și însoțească. El i-a dezvăluit apoi misterele Peșterii Zînelor și ale altor douăzeci de locuri stranii. Dar, deoarece căzusem în dizgrație, Catherine nu mă onoră cu descrierea lucrurilor interesante pe care le văzuse. Totuși, am putut înțelege că ghidul se bucurase de toată simpatia ei pînă-n clipa în care l-a jignit vorbindu-i ca unui ser-

vitor şi pînă cînd a fost şi ea jignită de menajera lui Heathcliff care i-a spus că Hareton îi este văr. Iar vorbele pe care i le spusese băiatul îi rodeau inima. Tocmai ea, Catherine, care pentru toată lumea de la Grange era „dragoste", „scumpete", „regină", „înger", să fie insultată atît de grosolan de către un străin ! Nu putea înţelege, şi-am avut mult de furcă pînă să-i smulg făgăduiala că nu-i va destăinui domnului Linton nimic din această mîhnire. I-am explicat cît era de ostil tatăl ei faţă de toţi cei de la Heights şi cît ar fi de necăjit dacă ar afla că ea fusese acolo ; dar am insistat mai ales asupra faptului că, dacă i-ar povesti cum n-am ţinut seama de ordinele lui, s-ar putea să se mînie aşa de tare încît va trebui să plec din casă. Cum Cathy nu putea suporta această perspectivă, mi-a dat cuvîntul ei şi l-a respectat de dragul meu. De fapt, era o fetiţă dulce !

CAPITOLUL 19

O scrisoare cu chenar negru anunţă ziua întoarcerii stăpînului. Isabella murise şi domnul Linton m-a rugat să pregătesc haine de doliu pentru fiica lui şi-o cameră şi toate cele necesare pentru tînărul său nepot. Catherine zburda de fericire la gîndul că-şi va revedea tatăl şi era plină de cele mai exaltate speranţe în ceea ce privea nenumăratele calităţi ale „adevăratului" ei văr. Seara mult aşteptată a sosirii lor veni. Catherine, care fusese foarte ocupată încă din zori cu micile ei treburi, se găti cu o rochie nouă, neagră — sărmana copilă ! moartea mătuşii nici n-o impresionase propriu-zis — şi mă obligă, insistînd fără încetare, să ieşim pe cîmp, în întîmpinarea lor.

— Linton are exact şase luni mai puţin ca mine, zise ea veselă, în timp ce ne plimbam agale la umbra pomilor, pe dîmburile şi văile acoperite cu iarbă şi muşchi. Ce încîntător va fi să am un tovarăş de joacă ! Mătuşa Isabella i-a trimis tăticului meu o minunată buclă din părul lui ; era mai deschis decît al meu... mai blond şi tot atît de mătăsos. Am păstrat-o cu toată grija într-o cutiuţă de sticlă şi deseori m-am gîndit cîtă plăcere mi-ar face să-l văd pe băiatul care are asemenea păr ! Oh, sînt fericită... şi tăticu',

scumpul, scumpul meu tătic ! Hai să fugim, Ellen ! Hai să fugim !

O luă la fugă, se reîntoarse, şi fugi iarăşi de cîteva ori, înainte ca paşii mei domoli să ajungă pînă la gard. Apoi se aşeză lîngă drum, pe un deluşor acoperit de iarbă, încercînd să aştepte cu răbdare, dar îi era cu neputinţă. Nu putea sta locului nici un minut.

— Vai, cît întîrzie ! exclamă ea. Oh, văd nişte praf pe şosea... Uite-i că vin ! Nu ? Dar mai e pîn-or să fie aici ? Să nu mergem puţin în calea lor ?... Încă o jumătate de milă, Ellen, numai o jumătate de milă ! Haide, spune da... uite, numai pînă la desişul de mesteacăn de colo, la cotitură !

Am refuzat categoric. În fine, aşteptarea luă sfîrşit : trăsura apăru la cotitură. Domnişoara Cathy ţipă şi-şi întinse braţele de îndată ce zări faţa tatălui ei privind pe portieră. El coborî aproape tot atît de nerăbdător ca şi ea. A trecut destul de multă vreme pînă cînd cei doi au avut o clipă de răgaz să se gîndească şi la alţii. În timp ce se îmbrăţişau, am aruncat o privire asupra lui Linton. Dormea într-un colţ al trăsurii, înfofolit într-un palton cald, îmblănit, de parcă ar fi fost iarnă. Un băiat palid, delicat ca o fată ; puteai să crezi că-i fratele mai mic al stăpînului, atît de mare era asemănarea dintre ei ; dar înfăţişarea băiatului da impresia unei dispoziţii bolnăvicioase, pe care Edgar Linton n-a avut-o niciodată. Acesta din urmă observă că-l privesc şi, după ce-a dat mîna cu mine, mi-a spus să închid uşa cupeului şi să nu deranjez copilul, deoarece călătoria l-a obosit. Cathy ar fi vrut şi ea să-şi arunce ochii asupra lui Linton, dar stăpînul i-a spus să meargă cu el, şi-au început să urce împreună drumul din parc, în timp ce eu mergeam, grăbită, înaintea lor, pentru a-i preveni pe servitori.

— Şi-acum, scumpa mea, zise domnul Linton, adresîndu-se fiicei lui în clipa în care s-au oprit la capătul

scării principale, află că vărul tău nu e atît de puternic şi vesel ca tine ; nu trebuie să uiţi că de curînd şi-a pierdut mama, de aceea nu te aştepta să se joace şi să alerge cu tine imediat. Să nu-l oboseşti prea mult cu vorba, lasă-l să stea liniştit măcar în seara asta. Da ?

— Da, da, tăticule, răspunse Catherine, dar aş dori să-l văd, şi el nici n-a scos capul pe portieră.

Trăsura se opri ; tînărul se deşteptă şi unchiul său îl coborî în braţe din trăsură.

— Linton, iat-o pe verişoara ta Cathy, îi zise împreunîndu-le mînuţele. Ea te iubeşte mult şi te roagă să n-o superi plîngînd la noapte. Încearcă să fii vesel. Călătoria s-a sfîrşit, acum n-ai altceva de făcut decît să te odihneşti şi să te distrezi după plac.

— Atunci lasă-mă să mă duc la culcare, răspunse băiatul, ferindu-se de îmbrăţişările verişoarei lui ; apoi îşi duse degetele la ochi ca să-şi şteargă lacrimile, căci începuse să plîngă.

— Haide, haide, fii băiat cuminte, i-am şoptit eu, conducîndu-l în casă. Ai s-o faci şi pe ea să plîngă... uite cît e de mîhnită din pricina matale !

Nu ştiu din a cui pricină era tristă, dar Cathy, cu faţa tot atît de mîhnită ca şi a lui, se întoarse lîngă domnul Edgar. Intrară tustrei în casă şi se urcară în bibliotecă, unde-i aştepta ceaiul gata pregătit. Eu am scos pălăria şi paltonul lui Linton şi le-am aşezat pe un scaun lîngă masă ; dar nici nu s-a aşezat bine, şi-a început din nou să plîngă. Stăpînul l-a întrebat ce are.

— Nu pot să şed pe scaun, zise băiatul plîngînd în hohote.

— Atunci du-te pe canapea, şi Ellen are să-ţi aducă ceaiul acolo, răspunse cu răbdare unchiul.

Eram convinsă că protejatul său posomorît şi suferind îl pusese la grea încercare în timpul călătoriei. Tînărul Linton se ridică, se tîrî încet pînă la canapea şi se întinse. Catherine luă un scăunel şi se duse cu ceaşca

ei de ceai lîngă el. La început șezu liniștită, dar pînă la urmă nu se mai putu stăpîni. Era hotărîtă să-l răsfețe pe vărul ei mai mic, așa după cum plănuise, de aceea începu să-i mîngîie buclele, să-i sărute obrajii și să-i dea ceai din farfurioara ei, ca unui copil mic. Răsfățul i-a plăcut, căci era pe măsura lui. Își șterse ochii și un zîmbet fugar îi lumină fața.

— Oh, da, o s-o ducă foarte bine, îmi spuse stăpînul după ce-i urmări un minut ; într-adevăr foarte bine, Ellen, dacă-l vom putea ține. Tovărășia unui copil de vîrsta lui îi va da un nou elan de viață, iar dorința de a fi zdravăn îl va face să și fie.

„Da, dacă-l vom putea ține aici !" îmi zisei în gînd. Dar presimțirile triste care mă cuprinseseră îmi spuneau : slabă nădejde ! Apoi m-am gîndit cum va putea trăi această făptură firavă la Wuthering Heights. Ce învățător și ce tovarăși de joacă va avea în tatăl său și în Hareton ? Îndoielile noastre se adeveriră mai repede decît crezusem. Tocmai dusesem copiii sus, după ce isprăviseră ceaiul ; Linton adormise — nu m-a lăsat să plec pînă ce n-a adormit ; apoi, după ce am coborît și stăteam în antreu lîngă masă, aprinzînd o lumînare pentru camera de culcare a domnului Edgar, o fată din bucătărie veni să-mi spună că Joseph, servitorul domnului Heathcliff, era la ușă și dorea să spună ceva stăpînului.

— Am să-l întreb eu mai întîi ce dorește, zisei din cale-afară de speriată. E o oră cam nepotrivită pentru a tulbura oamenii, căci abia au sosit dintr-o călătorie lungă. Nu cred că stăpînul îl va putea primi.

În timp ce rosteam aceste vorbe, Joseph înaintă dinspre bucătărie și apăru în antreu. Era gătit în hainele lui de duminică și arborase cea mai sfîntă și acră mutră din cîte putea face. Ținînd într-o mînă pălăria și în alta toiagul, se opri să-și șteargă picioarele pe preș.

— Bună seara, Joseph, i-am zis cu răceală. Ce te-aduce astă-seară pe la noi ?

— Am... de vorbă... cu domnu' Linton, răspunse el, dîndu-mă disprețuitor la o parte.

— Domnul Linton s-a culcat. Dacă n-ai să-i spui ceva foarte important, sînt sigură că nu te va primi acum, am continuat eu. Mai bine șezi aici și spune-mi mie ce vrei să-i spui.

— Care-i cămara lui ? zise mai departe omul, trecînd în revistă șirul de uși închise.

Mi-am dat seama că era hotărît să refuze invitația mea, de aceea, contra voinței mele, m-am urcat în bibliotecă și-am anunțat venirea acestui musafir inoportun, sfătuindu-l pe stăpîn să-l amîne pentru a doua zi. Domnul Linton n-a avut vreme să-mi dea împuternicirea de a face eu acest lucru, căci Joseph urcă imediat în urma mea și, intrînd în odaie, se opri la celălalt capăt al mesei, cu pumnii strînși pe capul ciomagului ; prevăzînd desigur opoziția pe care o va întîmpina, începu pe un ton ridicat :

— Heathcliff m-a trimis după băiatu' lui, și nu pot să mă duc îndărăt fără el !

Edgar Linton tăcu un minut ; pe față se putea citi expresia unei dureri cumplite. Desigur că-i era și lui milă de copil, iar aducîndu-și aminte de speranțele și temerile Isabellei, de dorințele și îngrijorarea ei în ceea ce-l privea pe Linton și de modul cum i-l dăduse în grijă, suferea și mai amarnic văzîndu-se silit să-l părăsească și căuta un mijloc prin care-ar fi putut evita acest lucru. Dar nu găsea nimic ; cea mai mică manifestare a dorinței de a ține copilul la Grange l-ar fi îndîrjit și mai mult pe reclamant. Așa că nu-i rămase altceva decît să cedeze. Totuși, n-avea de gînd să scoale copilul din somn.

— Spune-i domnului Heathcliff, răspunse calm, că fiul lui va veni la Wuthering Heights mîine. E în pat

şi e prea ostenit ca să facă drumul acesta acum. Poţi să-i spui, de asemenea, că mama lui Linton dorea ca el să rămînă sub ocrotirea mea şi că în momentul de faţă sănătatea lui e foarte şubredă.

— Ba nu ! zise Joseph proptindu-şi zgomotos ciomagul în podea şi luînd un aer autoritar. Ba nu, asta nu va să zică nimic. Heathcliff nu ţine seama de mama lui şi nici de dumneata ; el vrea băiatu' şi trebuie să-l duc... Aşa ! Acuma ştii !

— N-ai să-l duci în noaptea asta ! răspunse Linton cu hotărîre. Du-te imediat jos şi comunică stăpînului dumitale ce-am spus eu. Ellen, condu-l jos. Du-te...

Şi, atingînd braţul bătrînului, care fierbea de indignare, îl ajută să iasă din odaie, închizînd apoi uşa în urma lui.

— Bine, foarte bine ! strigă Joseph plecînd încet. Mîine va veni chiar el, şi dă-l afară pe el dacă poţi !

CAPITOLUL 20

De teamă ca nu cumva ameninţarea aceasta să devină fapt, domnul Linton m-a însărcinat să-l duc pe băiat acasă încă în zorii zilei, pe poneiul lui Cathy, spunîndu-mi :

— Avînd în vedere că de azi încolo nu vom mai putea interveni în soarta lui, fie ea bună sau rea, nu trebuie să-i spui fiicei mele unde-a fost dus. De-acum înainte nu va mai putea să aibă nici un fel de legătură cu el, deci e mai bine să nu ştie că se află atît de aproape, căci altfel nu va mai avea linişte pînă nu se va duce la Heights. Spune-i pur şi simplu că tatăl lui a trimis pe neaşteptate după el şi c-a fost obligat să plece de la noi.

Linton a fost foarte supărat că-l scol din pat la ora cinci dimineaţa şi tot atît de mirat cînd a auzit că trebuie să se pregătească pentru o nouă călătorie. Dar l-am mîngîiat, spunîndu-i că trebuie să plece pentru a sta cîtăva vreme cu tatăl său, domnul Heathcliff, care dorea atît de mult să-l vadă, încît nu putea amîna această plăcere pînă cînd se va reface după călătoria din ajun.

— Tatăl meu ! strigă el nedumerit şi uluit. Mămica nu mi-a spus niciodată că am un tată. Unde stă ? Aş prefera să rămîn cu unchiul.

— Locuiește aproape de Grange, i-am răspuns; dincolo de dealurile acelea ; nu-i departe, și-ai să poți veni pe jos pînă la noi după ce te mai întremezi. Ar trebui să fii bucuros că te duci acasă să-ți vezi tatăl. Trebuie să cauți să-l iubești, așa cum ai iubit-o pe mama, și-atunci te va iubi și el.

— Dar pentru ce n-am auzit pînă acum nimic despre el ? întrebă Linton. Pentru ce mămica și cu el nu locuiau împreună, ca alți oameni ?

— El avea treburi care-l rețineau aici, în partea de miazănoapte a țării, i-am răspuns ; iar sănătatea mamei dumitale o obliga să locuiască la miazăzi.

— Și pentru ce mămica nu mi-a vorbit despre el ? stăruia copilul. Îmi vorbea adeseori despre unchiul meu, așa că am început să-l iubesc de mult. Cum să-l iubesc pe tăticu' ? Nici nu-l cunosc.

— Oh, toți copiii își iubesc părinții, am spus eu. Mama dumitale credea, probabil, c-ai să dorești să-l vezi dacă ți-ar fi vorbit prea des despre el. Hai să ne grăbim. O plimbare călare în zorii unei dimineți atît de frumoase e mult mai bună decît un ceas de somn în plus.

— Fetița pe care am văzut-o ieri vine și ea cu noi ?

— Nu acum, i-am răspuns.

— Dar unchiul ? continuă el.

— Nu, am să te însoțesc eu, i-am spus.

Linton căzu pe pernă într-un fel de meditație sumbră.

— Nu vreau să merg fără unchiul ! strigă în cele din urmă. Nu știu unde ai de gînd să mă duci.

Am încercat să-l conving că nu era frumos să șovăie atîta cînd e vorba să-și întîlnească tatăl ; dar el se opunea cu îndîrjire și cu nici un preț nu voia să se îmbrace, încît a trebuit să cer ajutorul stăpînului pentru a-l îndupleca să se dea jos din pat. În cele din urmă, sărmanul copil a pornit-o după ce i-am dat felurite asigurări mincinoase : că va lipsi puțină vreme, că domnul Edgar și Cathy vor veni pe la el, și alte asemenea promisiuni tot atît de neîntemeiate, pe care le-am născocit și i le-am repetat mereu de-a lungul drumului. Aerul curat, îmbălsămat de mireasma ierburilor, soarele strălucitor și tropotele agere ale lui Minny l-au făcut să se simtă mai puțin deznădăjduit. A început să-mi pună întrebări cu mai mult interes și vioiciune despre noul lui cămin și oamenii de-acolo.

— Wuthering Heights e o casă tot atît de plăcută ca și Thrushcross Grange ? mă întrebă, întorcîndu-se să mai arunce o ultimă privire în vale, de unde se ridica o ceață ușoară, care se prefăcea după acea într-un nor albicios ca lîna pe cerul albastru.

— Nu sînt atîția pomi în jurul ei, i-am răspuns, și nu-i nici chiar atît de mare ; dar de-acolo se vede tot ținutul acesta minunat, și aerul e mai sănătos pentru dumneata... mai proaspăt și mai uscat. Poate că la început clădirea o să ți se pară veche și întunecată, cu toate că e o casă respectabilă, una din cele mai frumoase de prin partea locului. Și-ai să faci plimbări atît de plăcute pe dealuri ! Hareton Earnshaw, adică celălalt văr al domnișoarei Cathy, și deci, într-un fel, și-al dumitale, îți va arăta locurile cele mai frumoase ; și cînd va fi vreme bună, îți vei lua o carte și-ți vei putea face cameră de lucru într-o vale înverzită. Apoi, din cînd în cînd unchiul dumitale o să te întîlnească în cursul vreunei plimbări, căci umblă adeseori pe dealuri.

— Și cum arată tatăl meu ? întrebă el. E tînăr și frumos ca unchiul ?

— E tot atît de tînăr, am spus eu, dar are părul și ochii negri, pare mai aspru și e mai voinic și mai mare. Poate că la început n-o să ți se pară prea blînd și iubitor, pentru că nu-i felul lui, totuși caută să fii sincer

și prietenos față de el și-atunci te va iubi mai mult decît se poate iubi un unchi, căci doar ești copilul lui.

— Păr și ochi negri ! zise gînditor Linton. Nu mi-l pot închipui. Atunci eu nu semăn cu el, nu-i așa ?

— Nu prea, i-am răspuns.

„De fel“, m-am gîndit, uitîndu-mă cu regret la fața albă, la trupul firav al tovarășului meu de drum și la ochii mari, visători, asemeni ochilor mamei lui ; dar în afară de momentele în care iritabilitatea lui bolnăvicioasă le dădea oarecare licărire, ochii băiatului nu aveau nici o urmă din vioiciunea scînteietoare a ochilor mamei sale.

— Ce ciudat că n-a venit niciodată s-o vadă pe mămica și pe mine ! murmură el. M-a văzut vreodată ? Dacă da, atunci eu trebuie să fi fost mic de tot. Nu-mi aduc aminte nimic despre el !

— Uite ce-i, domnule Linton, am spus eu, trei sute de mile e o depărtare mare ; iar zece ani trec mai repede pentru un om matur decît pentru un copil ca dumneata. Probabil că domnul Heathcliff își propunea în fiecare vară să vină acolo, dar niciodată n-a găsit prilej favorabil ; iar acum e prea tîrziu. Nu-l supăra cu astfel de întrebări ; o să-l tulburi, și n-are rost.

Restul drumului băiatul păru preocupat de propriile lui gînduri. Cînd ne-am oprit la intrarea grădinii, m-am uitat la el să văd cum reacționează. Privi atent și cu o gravitate solemnă fațada, sculptată și ferestrele cu grinda joasă, tufișurile răzlețe de coacăze și de brazi pitici, apoi dădu din cap. Sentimentele lui intime nu erau de acord cu exteriorul noului său cămin. Dar a avut destulă minte să amîne regretele, sperînd că interiorul casei va compensa, poate, exteriorul. Înainte de a descăleca, m-am dus și-am deschis poarta. Era ora șase și jumătate ; familia tocmai isprăvise micul dejun, servitoarea strîngea și curăța masa, Joseph

stătea lîngă scaunul stăpînului său, povestindu-i ceva despre un cal șchiop, iar Hareton se pregătea să plece la fîneață.

— *Hallo*, Nelly, zise domnul Heathcliff cînd mă văzu. Mă temeam că va trebui să vin eu însumi să iau ceea ce-mi aparține. Dar l-ai adus dumneata, nu-i așa ? Ia să vedem ce putem face din el.

Se ridică și porni cu pași mari spre ușă. Hareton și Joseph îl urmară și ei, cu gura căscată de curioși ce erau. Sărmanul Linton azvîrli o privire înspăimîntată spre fețele celor trei.

— Iaca bună ! zise Joseph după ce-l examină cu gravitate ; sînt sigur că te-a tras pe sfoară, stăpîne, și ți-a trimis-o pe fata lui.

Heathcliff, după ce-și privi fiul cu o încordare cutremurătoare, izbucni într-un rîs disprețuitor.

— Doamne, ce frumusețe ! Ce făptură dulce și fermecătoare ! exclamă el. Nu-i așa că mi l-au hrănit cu rîme și lapte acru, Nelly ? Oh, vai de capul meu ! Să știi că-i mai rău decît mă așteptam... și numai dracu' știe că nu mă așteptam la prea mult !

I-am spus copilului îngrozit și care tremura ca varga să descalece și să intre. Nu înțelesese tocmai bine vorbele tatălui său și nici nu știa dacă-i fuseseră adresate lui sau altcuiva. De fapt, nu era sigur nici dacă străinul acela aspru și care rînjea era tatăl său. Se agăța de mine din ce în ce mai speriat, iar cînd domnul Heathcliff s-a așezat pe un scaun și i-a spus „vino încoace“, el și-a ascuns fața după umărul meu și-a-nceput să plîngă.

— Destul, destul ! zise Heathcliff întinzînd o mînă și trăgîndu-l brutal între genunchi ; apoi i-a înălțat capul, ținîndu-l de bărbie. Lasă prostiile ! N-o să-ți facem nici un rău, Linton... așa te cheamă, nu ? Ești întru totul copilul mamei tale. Unde-o fi partea mea din tine, puișorule ? !

Scoase pălăria copilului şi-i dădu pe spate buclele blonde şi dese, îi pipăi braţele slabe şi degetele subţiri. În timpul examinării, Linton se opri din plîns, ridicîndu-şi ochii mari şi albaştri ca să-şi inspecteze şi el tatăl.

— Mă cunoşti ? întrebă Heathcliff după ce se convinsese că membrele îi erau firave şi slabe.

— Nu, zise Linton cu o privire pierdută de spaimă.

— Ai auzit despre mine, cred.

— Nu, răspunse el din nou.

— Nu ! Ce ruşine pentru mama ta că nu ţi-a trezit sentimentul filial faţă de mine ! Atunci am să-ţi spun eu : eşti fiul meu, şi mamă-ta a fost o căzătură nemernică dacă nu ţi-a vorbit despre tatăl tău ! Şi acum nu mai tremura şi nu mai roşi ! Totuşi asta-mi dovedeşte că sîngele tău nu-i apă. Fii băiat cuminte, şi eu am să văd de tine. Nelly, dacă eşti obosită, poţi să te aşezi, dacă nu, du-te acasă. Îmi închipui că ai să raportezi nulităţii aceleia de la Grange tot ce-auzi şi vezi aici ; iar ăsta nu se va linişti atîta vreme cît vei sta în preajma lui.

— Bine, i-am răspuns, sper c-ai să fii bun cu băiatul, domnule Heathcliff ; că de nu, n-ai să-l poţi ţine multă vreme, şi el e singura rudă pe care-o ai în lumea asta mare... ia bine seama... nu uita !

— Am să fiu foarte bun cu el, nu te teme, zise Heathcliff rîzînd. Numai că nu permit nimănui să fie bun cu el : sînt gelos şi vreau să-i monopolizez toată afecţiunea. Şi pentru a începe cu bunătatea, Joseph, adu-i băiatului ceva de mîncare. Hareton, viţel afurisit, du-te şi vezi-ţi de treabă ! Da, Nelly, zise el după ce toţi ceilalţi plecară, fiul meu e viitorul proprietar al casei voastre, şi nu vreau să moară înainte de a fi sigur că-i voi moşteni averea. Şi, în afară de asta, e al meu, şi-aş vrea să am satisfacţia de a-mi vedea urmaşul stăpîn al acestor moşii ; de a-mi vedea copilul

tocmind pe copiii lor cu simbrie pentru a munci pămînturile părinţilor lor. E singurul motiv care mă poate face să rabd stîrpitura asta. Îi dispreţuiesc fiinţa şi-l urăsc pentru amintirile pe care mi le trezeşte ! Aceste consideraţii sînt suficiente ; va fi la adăpost şi va fi crescut cu aceeaşi grijă cu care stăpînul tău şi-l creşte pe-al lui. Am sus o cameră mobilată frumos pentru el ; i-am angajat şi un profesor, care va veni de trei ori pe săptămînă de la douăzeci de mile, ca să-l înveţe ce i-o plăcea lui să înveţe. I-am poruncit lui Hareton să i se supună ; de fapt, am luat toate precauţiile pentru a dezvolta în el tot ceea ce-i ales şi nobil şi pentru a-l face superior semenilor săi. Totuşi, regret că-i atît de puţin demn de strădania mea ; dacă am dorit ceva pe lumea asta a fost ca el să fi arătat ca un obiect preţios cu care să mă pot făli, şi sînt amarnic de dezamăgit cînd îl văd atît de neisprăvit, miorlăit şi pierit la faţă.

În timp ce vorbea, Joseph se întoarse purtînd o strachină cu *porridge* fiert în lapte pe care o aşeză în faţa lui Linton ; acesta se scutură cu o privire de scîrbă văzînd bucatele grosolane şi spuse că nu poate mînca. Am văzut că bătrînul servitor împărtăşea în mare măsură dispreţul stăpînului faţă de copil, cu toate că era silit să-şi închidă în inimă acest sentiment, deoarece Heathcliff poruncise tuturor supuşilor lui să-i arate cel mai mare respect.

— Nu poate s-o mănînce ? repetă Joseph uitîndu-se la faţa lui Linton, dar îşi coborîse glasul pînă la şoaptă, de teamă ca nu cumva să fie auzit. Da' stăpînu' Hareton n-a mîncat nimic altceva cînd era mic, şi ce-a fost bun pentru el o fi bun şi pentru tine, aşa gîndesc eu !

— N-am s-o mănînc ! răspunse Linton răstit. Ia-o de aici.

Joseph luă mîncarea, plin de indignare, și-o puse în fața noastră.

— O fi aici altceva decît de mîncare ? întrebă el împingînd tava sub nasul lui Heathcliff.

— Ce are de nu-i bună ? zise Heathcliff.

— De, răspunse Joseph, domnu' dumitale nobil zice că n-o poate mînca ! Da' nici nu-i de mirare ! Mă-sa era ca și el... noi eram prea murdari ca să putem semăna grîul din care-i făceam ei pită.

— Să nu-mi pomenești de mumă-sa ! zise stăpînul mînios. Dă-i ceva ca să poată mînca, și-atîta tot. Ce mănîncă de obicei, Nelly ?

I-am spus că lapte fiert sau ceai, și menajera primi porunca să i le pregătească. „Te pomenești, mi-am zis, că egoismul tatălui va contribui la bunăstarea băiatului. Își dă seama că are o constituție șubredă și-l va trata așa cum se cuvine. Am să-l consolez pe domnul Edgar spunîndu-i că Heathcliff și-a schimbat felul de a fi". Nemaiavînd nici o scuză pentru a mai zăbovi pe-acolo, în timp ce Linton respingea timid avansurile pe care i le făcea un cîine ciobănesc, am ieșit pe furiș. Dar Linton era prea speriat și nu putea fi păcălit prea ușor. Cînd am închis ușa, am auzit un strigăt și repetarea frenetică a cuvintelor :

— Nu mă lăsa ! Nu vreau să rămîn aici ! Nu vreau să rămîn aici !

Apoi ivărul se ridică și căzu. Cei din casă nu-l lăsară să iasă. Am încălecat pe Minny și am pornit-o în trap. Astfel se sfîrși scurta perioadă în care l-am avut sub ocrotire.

CAPITOLUL 21

În ziua aceea am dus-o greu cu micuța Cathy. S-a sculat foarte veselă și grăbită să-și întîlnească vărul ; iar vestea plecării lui a fost urmată de lacrimi și plînsete atît de amarnice, încît chiar domnul Edgar a fost silit s-o mîngîie, spunîndu-i că Linton se va întoarce curînd, adăugînd însă : „dacă-l voi putea aduce" ; dar slabă nădejde s-o poată face ! Promisiunea asta o liniști prea puțin ; dar timpul are multă putere, și cu toate că din vreme în vreme îl mai întreba pe tatăl ei despre întoarcerea lui Linton, cînd îl revăzu chipul lui i se ștersese așa de mult din amintire, încît nu-l recunoscu.

Ori de cîte ori o întîlneam, din întîmplare, pe menajera de la Wuthering Heights ducîndu-se după treburi la Gimmerton, aveam obiceiul s-o întreb cum îi merge tînărului stăpîn, căci el trăia aproape tot atît de izolat ca și Catherine ; nu-l vedeai niciodată. De la femeie am aflat că sănătatea îi rămăsese tot șubredă și era foarte obositor pentru cei din jur. Mi-a spus că domnul Heathcliff părea să fie din ce în ce mai dezgustat de băiat, cu toate că se străduia să n-o arate. Nu putea suferi nici măcar să-i audă glasul și niciodată nu sta mai mult de cîteva minute în aceeași încă-

pere cu el. Rareori vorbeau între ei : Linton își învăța lecțiile și-și petrecea serile în odăița căreia îi ziceau ei salon, sau ședea toată ziua culcat în pat, căci mereu era răcit ori tușea, ori îi era rău, ori avea dureri de un fel sau altul.

— În viața mea n-am văzut o făptură atît de plăpîndă ca băiatul ăsta, adăugă femeia, și nici atît de grijulie față de sine. Să vezi ce-mi aud urechile dacă las fereastra deschisă ceva mai mult. Oh ! parcă l-ai omorî dacă-l lași să respire aerul nopții ! Și-n miezul verii trebuie să-i fac focul, iar pipa lui Joseph e o otravă pentru el ; tot timpul cere dulciuri și acadele și mereu lapte, lapte mereu... fără să-i pese că noi ceilalți n-avem iarna nici un strop. Șade acolo, în scaunul lui, înfășurat într-o haină îmblănită, cu prăjituri și apă, sau vreo doctorie din care să soarbă, puse toate pe grătarul căminului în fața lui. Iar dacă Hareton din milă vine să-l distreze — Hareton nu-i rău din fire, chiar dacă-i cam bădăran — se despart sigur, unul înjurînd, și celălalt plîngînd. De n-ar fi băiatu' lui, stăpînu-ar răsufla ușurat dacă Earnshaw i-ar trage o palmă zdravănă, și sînt sigură c-ar fi gata să-l dea afară din casă dacă i-ar vedea numai din jumătate din răsfățuri. Da' stăpînu' nu se lasă dus în ispită, că nu intră niciodată în salon ; iar dacă Linton apare în camera unde se află el, îl trimite neîntîrziat sus.

Din spusele ei am dedus că lipsa de simpatie l-a făcut pe tînărul Heathcliff egoist și urîcios, dacă n-o fi fost așa din fire. De aceea interesul meu pentru el se micșoră, cu toate că soarta lui mă îndurera și mi-ar fi plăcut să fi rămas la noi. Domnul Edgar mă îmboldea să aflu vești ; cred că se gîndea mult la el și era chiar dispus să riște o întîlnire cu Heathcliff numai ca să-l poată vedea. Așa încît într-o zi mi-a spus s-o întreb pe menajeră dacă nu cumva băiatul se duce vreodată în sat. Ea mi-a spus că n-a fost decît de două

ori, călare, însoțindu-l pe tatăl său și de ambele dăți a pretins, timp de trei sau patru zile după aceea, că se simte istovit. Menajera a plecat din casă, dacă-mi aduc bine aminte, la doi ani după venirea lui Linton, și a fost înlocuită cu o femeie pe care n-o cunoșteam : aceasta e și azi acolo.

Timpul a trecut apoi la Grange tot atît de plăcut ca și mai înainte, pînă cînd domnișoara Cathy a împlinit șaisprezece ani. Nu-i sărbătoream niciodată ziua nașterii, care era și comemorarea morții fostei mele stăpîne. Tatăl ei își petrecea ziua aceasta întotdeauna singur, în bibliotecă, iar cînd se însera se ducea pe jos pînă la cimitirul din curtea bisericii de la Gimmerton, unde sta adeseori pînă la miezul nopții. De aceea, Catherine trebuia să se distreze singură, așa cum o tăia capul. În anul acela ziua de 20 martie fu o minunată zi de primăvară, iar după ce tatăl se retrăsese, tînăra mea domnișoară coborî îmbrăcată pentru plimbare și-mi aduse la cunoștință că-i ceruse voie să meargă cu mine pînă la poalele dealurilor, și el era de acord dacă nu ne îndepărtam prea tare de casă și dacă nu întîrziam mai mult de-un ceas.

— Grăbește-te, Ellen ! strigă ea. Vreau să merg acolo unde s-a așezat un cîrd de cocoși de munte ; vreau să văd dacă și-au făcut cuiburile.

— Trebuie să fie cam departe, i-am răspuns ; găinușele clocesc în preajma tufișurilor.

— Ba nu, nu-i departe, zise ea. Am fost cu tăticu' pînă-n apropiere.

Mi-am pus boneta și-am pornit-o la drum, fără să mă mai gîndesc la nimic. Ea zburda înaintea mea și se întorcea din nou lîngă mine ; apoi iar pleca, săltînd ca un ogar. La început mi-a plăcut tare mult, căci auzeam cîntecul ciocîrliilor din apropiere și din depărtare, bucurîndu-mă de razele soarelui dulce și cald ; în același timp o urmăream și pe mica mea răsfățată

— bucuria mea ! — cu buclele-i de aur despletite pe spate, cu obrajii frumoşi atît de gingaşi şi puri în prospeţimea lor de trandafir sălbatic, cu ochii strălucitori de bucurie senină. În zilele acelea era o făptură fericită, un adevărat înger. Păcat că nu s-a putut mulţumi cu ceea ce avea !

— Bine, domnişoară Cathy, i-am spus, unde-ţi sînt cocoşii ? Trebuia să fi ajuns pînă acum la ei, gardul parcului de la Grange a rămas de mult în urma noastră !

— Oh, încă puţin, Ellen... numai un pic mai departe, Ellen, răspundea într-una. Te caţări pe movila aceea, cobori rîpa şi, pînă ajungi tu în partea cealaltă, eu am să trezesc toate păsările.

Dar erau atîtea movile de urcat şi rîpe de coborît, încît în cele din urmă am început să obosesc. I-am spus că trebuie să ne oprim şi să ne întoarcem acasă. Deoarece mă lăsase mult în urmă, i-am strigat să stea ; dar, nu ştiu, ori nu mă auzea, ori nu-i păsa, căci am văzut-o sărind mai departe, iar eu am fost silită s-o urmez. În cele din urmă dispăru într-o văgăună şi, înainte de a da din nou cu ochii de ea, ajunsese cu două mile mai aproape de Wuthering Heights decît de casa ei. Am văzut cum o opresc în loc două persoane, dintre care una — mă convinsei imediat — era chiar domnul Heathcliff.

Cathy fusese prinsă asupra faptului : ori prăda, ori, în cel mai bun caz, căuta cuiburile cocoşilor de munte. Ţinutul acela era moşia lui Heathcliff, aşa că el începuse s-o dojenească.

— N-am luat şi n-am găsit nici un cuib, zicea ea, pe cînd mă trudeam să mă apropii de ei ; apoi îi arăta şi mîinile pentru a adeveri ceea ce spusese. N-aveam de gînd să le iau, dar tăticu' mi-a spus că pe-aici sînt o mulţime de cuiburi, şi doream să văd ouăle.

Heathcliff îmi aruncă o privire însoţită de un zîmbet răutăcios, arătîndu-mi astfel că ştie cu cine stă de vorbă şi că, deci, nu se va arăta prea binevoitor. Totuşi o întrebă cine era „tăticu".

— Domnul Linton de la Thrushcross Grange, răspunse ea. Cred că nu-l cunoaşteţi, căci altfel n-aţi fi vorbit în felul acesta cu mine.

— Aşadar, dumneata crezi că „tăticu" este foarte stimat şi respectat ? zise el pe un ton sarcastic.

— Şi cine eşti dumneata ? întrebă Catherine privindu-şi cu multă curiozitate interlocutorul. Pe tînărul acesta l-am mai văzut. E fiul dumitale ?

Şi arătă spre celălalt individ, spre Hareton, care nu se schimbase prea mult ; cei doi ani care trecuseră îl făcuseră doar mai voinic şi mai puternic. Părea tot atît de stîngaci şi de grosolan ca şi înainte.

— Domnişoară Cathy, am intervenit eu, de cînd am plecat au trecut trei ceasuri în loc de unu. Trebuie să ne întoarcem numaidecît acasă.

— Nu, tînărul acesta nu-i fiul meu, răspunse Heathcliff, dîndu-mă la o parte. Dar eu am un fiu pe care l-ai mai văzut şi, cu toate că guvernanta dumitale e grăbită, cred că atît dumneata cît şi ea aveţi nevoie de puţină odihnă. Nu vrei să ocoleşti această movilă cu bălării şi să vii pînă la mine ? După un scurt popas o să ajungeţi mai uşor acasă, iar la mine veţi fi binevenite.

Eu i-am şoptit micii mele stăpîne să nu primească sub nici un motiv propunerea.

— De ce ? întrebă ea cu glas tare. Sînt obosită de-atîta alergătură, şi pămîntul e ud de rouă, aşa că nu mă pot aşeza jos. Hai să mergem, Ellen. De altfel, spune că l-am mai văzut pe fiul lui. Cred că se înşală, dar eu bănuiesc unde locuieşte ; în casa aceea de la fermă, unde m-am oprit întorcîndu-mă de la stîncile Penistone. Nu-i aşa ?

— Așa-i. Haide, Nelly, ține-ți gura... o să fie o plăcere pentru ea să ne vadă la noi acasă. Hareton, du-te înainte cu fata. Dumneata mergi cu mine, Nelly.

— Nu, n-are să intre într-o asemenea casă! am strigat luptîndu-mă să-mi desfac brațul din mîna lui.

Dar ea ajunsese aproape de pietrele din fața porții, după ce înconjurase în goana mare coama dealului. Însoțitorul ei nu se strădui s-o urmeze; se abătu din drum și-apoi dispăru.

— Faci foarte rău, domnule Heathcliff, am continuat eu, și știu prea bine că ai gînduri rele. Acolo o să-l vadă pe Linton, și cum ajungem acasă o să povestească totul, iar eu o să trag ponoasele.

— Vreau să-l vadă pe Linton, răspunse el. De cîteva zile arată mai bine; nu se întîmplă prea des să poată primi lume. Și de ce s-o convingem să păstreze secretul acestei vizite? Unde vezi răul?

— Răul e că tatăl ei mă va urî dacă va afla că i-am îngăduit să intre în casa dumitale. Și sînt convinsă că ai intenții rele, încurajînd-o să facă acest lucru, i-am răspuns.

— Planul meu e cît se poate de cinstit. Am să ți-l dezvălui de altfel, îmi spuse. Vreau ca cei doi veri să se îndrăgostească unul de altul și să se căsătorească. Fapta mea e plină de mărinimie față de stăpînul tău; tînăra lui urmașă n-are nici o perspectivă, și dacă face așa cum doresc eu, va fi asigurată, în calitate de comoștenitor cu Linton.

— Dacă Linton moare, i-am răspuns, și viața lui este foarte puțin sigură, îl va moșteni Catherine.

— Nu, nu-l va moșteni, zise el. În testament nu e nici o clauză care prevede așa ceva. Averea lui trece asupra mea, dar, pentru a evita orice discuție, doresc unirea lor și sînt hotărît s-o înfăptuiesc.

— Iar eu sînt hotărîtă să nu se mai apropie niciodată de casa dumitale, i-am răspuns.

Tocmai ajunsesem la poartă, unde ne aștepta domnișoara Cathy.

Heathcliff îmi porunci să mă potolesc și, pornind înaintea noastră pe potecă, se grăbi să deschidă ușa. Tînăra mea domnișoară îi aruncă mai multe priviri, avînd aerul că nu știe exact ce trebuie să creadă despre el; iar cînd îi întîlni privirea, el îi zîmbi, și cînd îi vorbi își îndulci glasul; iar eu am fost destul de proastă ca să-mi închipui că amintirea mamei ei l-ar putea face să renunțe la planurile lui dușmănoase. Linton stătea în fața căminului. Fusese la plimbare pe cîmp, căci avea șapca pe cap, și tocmai îi poruncea lui Joseph să-i aducă o pereche de ghete uscate. Crescuse înalt pentru vîrsta lui — mai avea cîteva luni pînă să împlinească șaisprezece ani. Trăsăturile îi erau încă frumoase, ochii și obrajii mai strălucitori decît îi țineam eu minte, cu toate că păreau de o strălucire trecătoare, împrumutată de la aerul sănătos și soarele binefăcător de-afară.

— Ei, acum îl recunoști? întrebă domnul Heathcliff, întorcîndu-se către Cathy. Poți să-mi spui cine e?

— Fiul dumitale, zise ea după ce se uită, cu îndoială, cînd la unul, cînd la celălalt.

— Da, da, răspunse el; dar, spune, nu l-ai mai văzut niciodată? Ia gîndește-te! Ah, ai memoria cam scurtă. Linton, nu-ți mai aduci aminte de verișoara ta pentru care m-ai necăjit atîta dorind s-o vezi?

— Ce? Linton?! strigă Cathy încîntată și surprinsă la auzul acestui nume. Ăsta-i micul Linton? Păi e mai mare decît mine! Tu ești Linton?

Tînărul înaintă cîțiva pași și se prezentă. Ea îl sărută cu căldură, și se priviră amîndoi, uimiți de schimbarea pe care timpul o adusese în înfățișarea lor.

Catherine crescuse înaltă, trupul îi era împlinit și totodată zvelt, pe cît de suplu, pe-atît de puternic, iar întreaga ei înfățișare radia sănătate și vioiciune. Privirile și mișcările lui Linton erau însă languroase, trupul foarte firav, dar avea în ținută o anumită grație care-i micșora aceste defecte, așa că nu era respingător.

După ce-și manifestară reciproc bucuria, Cathy se duse la domnul Heathcliff, care stătea liniștit lîngă ușă, cu atenția împărțită între ceea ce se petrecea în odaie și ceea ce se petrecea în grădină ; pretindea că privește afară, dar de fapt urmărea numai ceea ce se petrece în interior.

— Atunci dumneata ești unchiul-meu ! strigă ea, înălțîndu-se pentru a-l îmbrățișa. Mi s-a părut că-mi ești drag, cu toate că la început ai fost cam urîcios. Pentru ce n-ai venit împreună cu Linton să ne faceți o vizită la Grange ? Să trăim atîția ani așa de aproape unii de alții fără să ne vedem ? Nu-i curios ? Pentru ce ?

— Am fost o dată sau de două ori înainte de a te naște dumneata, și chiar asta a fost prea mult, îi răspunse. Las-o dracului !... Dacă ai sărutări disponibile, dă-i-le lui Linton, nu le risipi cu mine.

— Ești o răutăcioasă, Ellen ! exclamă Catherine, zburînd spre mine și copleșindu-mă cu mîngîierile ei înfocate. Ești o răutăcioasă, Ellen, dacă ai încercat să mă împiedici de a veni aici ! În viitor am să fac această plimbare în fiecare dimineață. Îmi dai voie, unchiule ? Și cîteodată am să-l aduc și pe tăticu'. Nu-i așa c-o să-ți facă plăcere să ne vezi ?

— Firește, răspunse unchiul, ascunzîndu-și cu mare greutate o grimasă de dispreț ; avea o profundă aversiune pentru acești eventuali musafiri. Dar stai, continuă el, întorcîndu-se către tînăra domnișoară. Acum, gîndindu-mă bine, cred că-i mai cuminte să-ți spun că

domnul Linton are ceva împotriva mea ; ne-am certat o dată cu o violență rușinoasă pentru doi creștini, și dacă-i spui că vii aici, îți va interzice să ne mai vizitezi. De aceea, dacă ții să-l mai vezi pe vărul dumitale, nici nu trebuie să-i pomenești c-ai fost aici. Poți să vii, dacă vrei, dar fără să știe el.

— Pentru ce v-ați certat ? întrebă Catherine foarte abătută.

— Mă socotea prea sărac pentru a mă căsători cu sora lui, răspunse Heathcliff, și-a fost supărat cînd am luat-o ; mîndria i-a fost rănită și nu mă va ierta niciodată.

— Foarte rău ! zise tînăra domnișoară. O dată am să-i spun asta și lui. Dar Linton și cu mine n-avem nici un amestec în cearta voastră. Atunci n-am să mai viu eu aici, să vină el la Grange.

— Pentru mine e prea departe, murmură vărul ei. Un drum de patru mile mă omoară. Nu, domnișoară Catherine, vino dumneata din cînd în cînd pe la noi. Nu chiar în fiecare dimineață, ci o dată sau de două ori pe săptămînă.

Tatăl aruncă fiului său o privire de dispreț.

— Mă tem, Nelly, că muncesc degeaba, mîrîi el către mine. Domnișoara Catherine, cum îi zice acest soarbe-zeamă, va descoperi ce-i poate pielea și-l va da dracului. Ah, de era Hareton ! Știi că de douăzeci de ori pe zi, regret că nu-i Hareton fiul meu, cu toată decăderea lui. L-aș fi iubit pe băiatul ăsta dac-ar fi fost al meu. Cred însă că *ea* nu se va putea îndrăgosti de Hareton. Totuși, dacă acest prăpădit de Linton nu se iuțește, am să-l fac pe Hareton rivalul lui. După socotelile noastre, cu greu va trăi peste vîrsta de optsprezece ani. Of, lua-l-ar dracu' de individ nesărat ! E ocupat să-și usuce picioarele și nici nu se uită la ea... Linton !

— Da, tată, răspunse băiatul.

— N-ai nimic de arătat verişoarei tale prin curte ? Nici măcar un cuib de iepuraşi sau de nevăstuică ? Condu-o, înainte de a-ţi schimba ghetele, în grădină şi în grajd, să-ţi vadă calul.

— N-ai prefera să şezi aici ? întrebă Linton, adresîndu-se lui Cathy pe un ton care exprima toată oroarea lui de a mai ieşi din casă.

— Ştiu şi eu ? Nu ştiu, răspunse ea aruncînd spre uşă o privire în care i se citea dorinţa vădită de a se mişca.

El rămase pe scaun şi se ghemui mai aproape de foc. Heathcliff se ridică, se duse în bucătărie şi de-acolo ieşi în curte, de unde-l strigă pe Hareton. Hareton răspunse şi intrară amîndoi în casă. Tînărul pesemne se spălase, după cum se vedea : obrajii îi erau aprinşi şi părul ud.

— Oh, trebuie să te întreb pe dumneata, unchiule ! strigă domnişoara Cathy, amintindu-şi spusele fostei menajere. Acesta nu-i vărul meu, nu-i aşa ?

— Ba da, răspunse Heathcliff ; e nepotul mamei dumitale. Nu-ţi place ?

Catherine părea nedumerită.

— Nu e băiat frumos ? continuă el.

Mica mea obraznică se ridică în vîrful picioarelor şi şopti ceva la urechea lui Heathcliff. El începu să rîdă ; Hareton se întunecă. Mi-am dat atunci seama că e cît se poate de sensibil la cea mai mică lipsă de respect şi e oarecum conştient de inferioritatea lui. Dar stăpînul sau protectorul său îi alungă încruntarea, exclamînd :

— Pe tine are să te prefere dintre noi toţi, Hareton ! Zice că eşti un... un ce ? În fine, ceva foarte măgulitor. Aşadar, ai s-o plimbi tu prin fermă. Şi, bagă de seamă, să te porţi ca un gentleman ! Nu spune vorbe urîte, nu căsca ochii la ea cînd nu se uită la tine şi grăbeşte-te să-ţi ascunzi faţa cînd se uită. Iar

cînd vorbeşti, rosteşte cuvintele încet şi scoate mîinile din buzunare. Acum pleacă şi distreaz-o cît poţi mai bine.

Heathcliff îi urmări din ochi pînă cînd trecură prin faţa ferestrei. Hareton mergea fără a-şi privi tovarăşa, cu faţa complet întoarsă de la ea. Părea că cercetează împrejurimile, atît de cunoscute lui, cu interesul unui străin şi al unui artist. Catherine îl privea cu coada ochiului, dar fără pic de admiraţie ; apoi începu să caute singură ceva care s-o distreze, păşind uşoară şi veselă şi fredonînd o melodie pentru a înlocui lipsa de conversaţie.

— I-am legat limba, remarcă Heathcliff. Nu va îndrăzni să rostească nici o silabă cît timp va sta cu ea ! Nelly, tu-ţi aduci aminte de mine cînd eram de vîrsta lui... adică nu, cu cîţiva ani mai tînăr ? Spune-mi, tot atît de prostănac păream ? Eram tot atît de „nătărău", cum zice Joseph ?

— Mai rău, i-am răspuns eu, erai şi mai posac.

— Mie-mi place, continuă el gîndindu-se cu glas tare. E singurul care-a răspuns aşteptărilor mele. Dacă ar fi fost prost din naştere, plăcerea mea ar fi fost numai jumătate din ce este. Dar nu-i prost, şi-i înţeleg toate sentimentele, căci le-am trăit şi eu. De pildă, ştiu perfect cît suferă în clipa asta, şi nu-i decît începutul suferinţelor lui. Dar el nu va putea scăpa niciodată din ghearele grosolăniei şi-ale ignoranţei. Eu l-am prins mai strîns decît m-a prins nemernicul ăla de tată-său pe mine, şi l-am împins şi mai jos, căci el e mîndru de grosolănia lui. L-am învăţat să dispreţuiască şi să considere prostie şi slăbiciune tot ce nu ţine de simţuri. Nu crezi că Hindley ar fi mîndru de fiul lui dacă ar putea să-l vadă ? Cel puţin tot atît de mîndru cît sînt eu de al meu. Dar există o deosebire : unul e aur folosit drept piatră de caldarîm, iar

celălalt tinichea lustruită menită să imite un serviciu de argint. Al meu n-a avut nimic de preț, voi avea totuși meritul de a-l face să ajungă cît de departe poate ajunge un material atît de slab. Al lui a avut calități de primul ordin, dar s-au pierdut, eu am făcut ceva mai rău decît a i le nimici. Eu n-am nimic de regretat; el însă ar avea de regretat mai mult ca orișicine, știu prea bine asta. Dar ceea ce e și mai frumos e că Hareton mă iubește necrezut de mult! Recunoști că aici l-am bătut pe Hindley! Dacă nemernicul acela s-ar putea scula din mormînt ca să-mi ceară socoteală de tot ceea ce-a suferit Hareton, aș avea plăcerea să-i văd odrasla alungîndu-l înapoi în groapă, indignat că îndrăznește să se atingă de singurul prieten pe care-l are pe lume!

La ideea asta, Heathcliff izbucni într-un rîs diabolic. Nu i-am răspuns, căci am văzut că nu aștepta nici un răspuns. Între timp, tînărul nostru tovarăș, care era așezat prea departe de noi ca să poată auzi cele spuse, începu să dea semne de neliniște, regretînd probabil că, de teama unei eventuale oboseli, renunțase la plăcerea de a fi împreună cu Catherine. Heathcliff observă privirile neliniștite ale fiului său îndreptîndu-se către fereastră și mîna întinsă cu nehotărîre, spre șapcă.

— Scoală-te, leneșule! exclamă el cu o simpatie forțată. Fugi după ei! Sînt chiar la colț, lîngă stupi.

Linton își adună puterile și-și părăsi locul de lîngă vatră. Fereastra era deschisă și, după ce ieși afară, am auzit-o pe Catherine întrebînd pe morocănosul ei însoțitor ce sens avea inscripția de deasupra ușii. Hareton căscă ochii și se scărpină în cap, ca un adevărat neghiob.

— O fi ceva scris cu literele alea blestemate, răspunse el, dar nu le pot citi.

— Nu știi să citești?! strigă Catherine. Eu le pot citi, e scris în englezește. Dar vreau să știu pentru ce sînt scrise acolo.

Linton începu să rîdă batjocoritor. Era prima manifestare de bucurie pe care o arăta.

— Nu știe să citească, își lămuri el verișoara. Ai fi putut crede că există pe lume un prostănac atît de mare?

— E zdravăn la minte ori nu? întrebă domnișoara Cathy cu seriozitate. I-am pus pînă acum două întrebări, dar de fiecare dată m-a privit atît de stupid, încît am impresia că nu m-a înțeles. E-adevărat că și eu prind cu destulă greutate ce spune el.

Linton rîse din nou, uitîndu-se disprețuitor la Hareton. Dar în momentul acela Hareton părea că nu pricepe prea bine ce se petrece cu el.

— Nimic altceva decît lene! Nu-i așa, Earnshaw? zise el. Verișoara mea crede că ești idiot. Iacă, acum vezi și tu ce înseamnă să disprețuiești „buchiseala", cum îi zici tu. Ai observat, Catherine, cît de urît pronunță? Ca la Yorkshire.

— 'La ce dracu' mi-ar folosi? mîrîi Hareton, care părea dispus să răspundă mai degrabă lui Linton, tovarășul lui de fiecare zi.

Hareton era pe cale să mai adauge ceva, dar cei doi tineri începură să rîdă gălăgios, zăpăcita mea de domnișoară fiind foarte încîntată că se poate distra pe socoteala pronunțării lui bizare.

— Ce rost are *dracu'* în propoziția asta? zise Linton chicotind. Ți-a spus tăticu' să nu scoți nici o vorbă urîtă, dar tu nu poți deschide gura fără să nu rostești una. Încearcă să te porți ca un gentleman, haide!

— De n-ai fi mai mult fată decît băiat, te-aș trînti la pămînt chiar în minutul ăsta, și să știi c-aș face-o, slăbănog prăpădit ce ești! răspunse, furios, bădăra-

nul ; apoi se retrase, în timp ce fața i se aprinsese de mînie și umilință ; era conștient că fusese insultat, dar nu știa cum să reacționeze.

Domnul Heathcliff, care auzise ca și mine convorbirea lor, zîmbi cînd îl văzu plecînd. Dar imediat după aceea aruncă o privire încărcată de o ciudată aversiune spre perechea vorbăreață, care se oprise în pragul ușii, pălăvrăgind. Linton se însuflețise de-a binelea enumerînd cusururile și lipsurile lui Hareton și istorisind fel de fel de lucruri în legătură cu purtarea acestuia ; iar fata îi gusta vorbele răutăcioase și pline de dispreț fără să-și dea seama că ele dezvăluie, în primul rînd, caracterul urît al povestitorului. Din parte-mi, începusem mai degrabă să-l detest pe Linton decît să-mi fie milă de el, și să-l scuz, în oarecare măsură, pe tatăl său pentru că nu-l prețuia.

Am stat pînă după-masă, căci n-am putut-o lua pe domnișoara Cathy mai devreme de acolo. Din fericire, stăpînul nu ieșise din camera lui, așa că nu aflase cît de mult lipsisem. În drum spre casă aș fi vrut s-o lămuresc pe protejata mea despre caracterul oamenilor de la care plecasem, dar îi intrase în cap că eram pornită împotriva lor.

— Aha, strigă ea, tu ții cu tăticu', Ellen ! Ești părtinitoare, știu. Căci, de n-ar fi așa, nu m-ai fi păcălit atît amar de ani spunîndu-mi că Linton locuiește departe de noi. Sînt, într-adevăr, foarte supărată, dar pe de altă parte atît de încîntată că l-am regăsit, încît nu-mi pot arăta supărarea. Însă acum trebuie să-ți ții gura și să nu spui nimic despre unchiul meu. E unchiul *meu*, nu uita, și am să-l cert pe tata pentru c-a rupt legăturile cu el.

Și continuă pe tonul acesta pînă am renunțat s-o conving că greșește. În seara aceea n-a vorbit despre vizita ei, pentru că nu l-a văzut pe domnul Linton.

A doua zi însă, spre marele meu necaz, s-a dat totul pe față ; cu toate acestea nu eram chiar tristă, socotind că tatăl ei ar fi putut-o îndruma și păzi pe Cathy mult mai bine decît mine. Dar el era prea timid și nu folosea argumente destul de puternice ca să-și justifice dorința de-a nu avea nici o legătură cu cei din casa de la Heights, iar Catherine cerea argumente bine întemeiate pentru orice fel de îngrădire adusă voinței sale de copil răsfățat.

— Tăticule, exclamă ea, după ce-și spuseseră bună dimineața, ghici pe cine am văzut ieri cînd m-am plimbat pe dealuri ? ! Ah, tăticule, ai tresărit ! Va să zică te simți vinovat ? Nu-i așa, spune ? Am înțeles eu... Dar ascultă-mă, și am să-ți spun cum am descoperit totul. Iar Ellen, care e aliata ta, se prefăcea că-i e milă de mine ori de cîte ori mă vedea dezamăgită și-i spuneam că sper ca Linton să se întoarcă iarăși la noi !

Cathy i-a făcut o descriere fidelă a excursiei și a consecințelor ei. Iar stăpînul meu, cu toate că-mi aruncase mai multe priviri pline de reproș, nu spuse nimic pînă ce nu isprăvi. Apoi o trase lîngă el și-o întrebă dacă știe pentru ce i-a ascuns faptul că Linton e-atît de aproape de ea, și pentru ce i-ar fi refuzat o plăcere dacă ar fi putut-o gusta fără să-i dăuneze.

— Pentru că nu-ți place Heathcliff, răspunse ea.

— Atunci tu crezi că mie-mi pasă mai mult de sentimentele mele decît de-ale tale, Cathy ! zise el. Nu, nu pentru că nu-mi place domnul Heathcliff, ci pentru că domnul Heathcliff nu mă poate suferi pe mine. E cel mai diabolic om din cîți am văzut, se bucură cînd îi poate nedreptăți și ruina pe cei pe care-i urăște, dacă aceia îi oferă cel mai mic prilej. Știam că n-ai să poți menține relații cu vărul tău fără a intra în contact cu acel om și știam că te va urî din pricina mea.

Așadar, spre binele tău, și pentru nimic altceva, am luat măsuri ca să nu-l mai vezi pe Linton. Aveam de gînd să-ți explic acest lucru odată, cînd vei fi mai mare, și-mi pare rău c-am amînat atîta.

— Dar domnul Heathcliff a fost foarte prietenos, tăticule, observă Catherine, fără a fi cîtuși de puțin convinsă de spusele tatălui ei. Și nu s-a împotrivit dorinței noastre de a ne vedea, ci a spus că pot veni în casa lui ori de cîte ori îmi face plăcere, numai că nu trebuie să-ți spun ție, deoarece v-ați certat și nu vrei să-l ierți pentru că s-a căsătorit cu mătușa Isabella. Și văd că nu-l ierți. *Tu* ești singurul vinovat; el, cel puțin, e dispus să ne lase să fim prieteni măcar *noi*, Linton și cu mine. Dar tu nu vrei nici atît.

Stăpînul meu, dîndu-și seama că nu-l va crede dacă-i va spune că unchiul ei e, pur și simplu, un om rău, i-a povestit, pe scurt, despre felul cum s-a purtat față de Isabella și despre mijloacele prin care a devenit proprietar la Wuthering Heights. Nu putea să vorbească prea mult despre Heathcliff, căci, cu toate că vorbea rar despre vechiul lui dușman, resimțea față de el aceeași oroare și silă pe care le încercase la moartea doamnei Linton.

„Poate c-ar mai fi trăit și acum dacă n-ar fi fost el!" era gîndul amarnic care-l chinuia neîncetat; în ochii lui, Heathcliff era un ucigaș. Domnișoara Cathy — care nu știa ce-i o faptă rea, cu excepția neînsemnatelor ei acte de neascultare, nedreptate și furie, ce izvorau din firea ei pătimașă și necugetată, și de care se căia chiar în ziua cînd le săvîrșea — fu uimită de întunecimea unui suflet ce putea nutri și ascunde ani de zile asemenea sete de răzbunare, urmărind apoi cu sînge rece îndeplinirea planurilor sale, fără cea mai mică mustrare de conștiință. Părea atît de impresionată și indignată de această nouă viziune asupra naturii omenești — ea nu învățase și nu auzise pînă acum despre astfel de lucruri — încît domnul Edgar socoti că nu-i necesar să mai vorbească despre acest subiect. Adăugă doar atît:

— De azi înainte vei ști, scumpa mea, pentru ce doresc să eviți casa și familia aceea. Și-acum, întoarce-te la vechile tale îndeletniciri și distracții și nu te mai gîndi la ei.

Catherine își sărută tatăl și se așeză liniștită să-și vadă de lecții; petrecu astfel două ceasuri, ca de obicei. Apoi îl însoți pe cîmp, și ziua se scurse în mod normal. Dar seara, după ce se retrăsese în camera ei, și m-am dus s-o ajut să se dezbrace, am găsit-o în genunchi, la marginea patului, plîngînd.

— Vai, ce copil prost! am exclamat eu. Dac-ai avea vreun necaz adevărat, ți-ar fi rușine să-ți irosești lacrimile pentru asemenea prostii. Se vede cît de colo că nu știi ce înseamnă o adevărată durere, domnișoară Cathy. Ia închipuiește-ți o clipă că stăpînul și cu mine am muri și ai rămîne singură pe lume. Ce-ai simți atunci? Compară situația actuală cu o lovitură de felul acela, și fii mulțumită de prietenii pe care-i ai, nu rîvni alții.

— Nu plîng pentru mine, Ellen, răspunse ea, ci pentru el. Spera să mă vadă mîine și va fi foarte dezamăgit: mă va aștepta, și eu nu voi veni!

— Prostii! i-am răspuns. Crezi că el s-a gîndit la dumneata atîta cît te-ai gîndit dumneata la el? Nu-l are pe Hareton să-i țină de urît? Nici un om dintr-o sută nu plînge cînd pierde o rudă pe care-a văzut-o de două ori, în două după-amieze. Linton are să priceapă despre ce-i vorba și n-are să se mai gîndească la dumneata.

— N-ar trebui să-i scriu un bilețel ca să-i explic de ce nu pot veni? întrebă ea ridicîndu-se. În felul

acesta i-aş putea trimite şi cărţile pe care am făgăduit să i le împrumut. El n-are cărţi frumoase, şi cînd i-am povestit cît de interesante sînt ale mele, a dorit tare mult să le aibă ! N-ar fi bine, Ellen ?

— Nu, nu, de loc ! m-am opus eu, hotărîtă. Atunci el o să-ţi răspundă, şi povestea n-are să se mai isprăvească niciodată. Nu, domnişoară Catherine, legăturile acestea trebuie rupte în mod definitiv ; aşa doreşte tăticu', şi eu voi avea grijă să-i împlinesc dorinţa.

— Dar cum poate un bileţel... reîncepu ea cu un glas rugător.

— Tăcere ! am întrerupt-o. Să nu începem cu bileţelele. Urcă-te-n pat !

Îmi aruncă o privire foarte mînioasă, atît de mînioasă, încît la început nici n-am vrut s-o sărut şi să-i spun noapte bună. Am învelit-o şi-am închis uşa foarte nemulţumită, dar la jumătatea drumului mi-a părut rău şi m-am întors, păşind uşurel. Şi ce să văd ? Domnişoara stătea la masă cu o foaie de hîrtie albă în faţă şi cu un creion în mînă ; dar dîndu-şi seama că-i vinovată, le-a ascuns numaidecît.

— N-ai să găseşti pe nimeni să-ţi ducă scrisoarea, Catherine, chiar dacă-i scrii, i-am spus ; şi-acum am să-ţi sting lumînarea.

Cînd am acoperit flacăra cu stingătorul, am simţit o palmă peste mînă şi-am auzit-o exclamînd, obraznică : „Făptură răutăcioasă ce eşti !" Am ieşit din nou, iar ea, foarte prost dispusă şi arţăgoasă, a tras zăvorul. Catherine şi-a terminat totuşi scrisoarea şi aceasta a fost dusă la destinaţie de un lăptar care venea din sat ; dar n-am aflat decît mai tîrziu. Săptămînile treceau şi Cathy îşi recăpătase buna dispoziţie. Dar îi plăcea din cale-afară de mult să se furişeze singură în cîte-un colţişor, şi adeseori, cînd mă apropiam de

ea pe neaşteptate, tresărea şi se apleca asupra cărţii pe care-o citea, ca s-o ascundă. Astfel am descoperit colţurile cîtorva foi volante care ieşeau din filele cărţii. Apoi, îşi luase obiceiul de a coborî în zori de zi în bucătărie şi de a tîndăli pe-acolo, ca şi cum ar fi aşteptat sosirea cuiva ; într-un birou din bibliotecă avea un mic sertar, în care cotrobăia ceasuri de-a rîndul şi a cărui cheie o scotea cu grijă din broască ori de cîte ori pleca.

Într-o zi, pe cînd îşi aranja sertarul, am observat că jucăriile şi fleacurile care-i alcătuiau pînă nu demult conţinutul fuseseră înlocuite prin nenumărate bucăţele de hîrtie frumos împăturite. Curiozitatea şi bănuiala mi se treziră. Am hotărît să arunc o privire asupra comorilor ei misterioase. Aşa că seara, imediat ce ea şi stăpînul se duseră sus, am căutat şi-am găsit printre cheile mele una care se potrivea în broască. Am deschis sertarul şi-am răsturnat tot conţinutul în şorţul meu. Apoi am plecat la mine în cameră, ca să cercetez în voie hîrtiile. Cu toate că bănuisem totul, am fost surprinsă cînd am descoperit un număr impresionant de scrisori — cel puţin una pe zi — răspunsurile lui Linton Heathcliff la scrisorile primite de la Catherine. Cele cu dată mai veche erau scurte şi timide, dar cu încetul se transformaseră în adevărate scrisori de dragoste, nebuneşti, cum era şi firesc pentru vîrsta celui ce le scria, dar avînd ici şi colo fraze împrumutate, după părerea mea, de la cineva cu mai multă experienţă. Unele dintre ele m-au izbit prin compoziţia lor cu totul ciudată, amestec de declaraţii fierbinţi şi cuvinte plate ; începeau sub impulsul unor sentimente puternice şi se încheiau pe un ton afectat, în stilul încărcat pe care-l foloseşte un licean cînd îi scrie unei iubite imaginare. Nu ştiu dacă ele o mulţumeau sau nu pe Cathy ; dar mie mi s-au părut nişte

fleacuri fără valoare. După ce-am citit atîtea cîte-am socotit eu necesar, le-am legat într-o batistă şi le-am pus la o parte, apoi am încuiat din nou sertarul gol.

A doua zi, după bunul ei obicei, tînăra mea domnişoară coborî devreme şi se duse la bucătărie. Eu am urmărit-o şi-am văzut-o îndreptîndu-se spre uşă imediat ce sosi un anumit băieţel ; şi, în timp ce fata de la lăptărie îi umplea ulciorul, Catherine vîrî şi-apoi scoase ceva din buzunarul hainei băieţelului. Atunci am ocolit grădina şi-am aşteptat curierul, dar acesta se luptă din greu — îşi vărsă chiar şi laptele ca să apere ce i se încredinţase. Am izbutit însă să-i iau epistola şi, sfătuindu-l să se ducă de-a dreptul acasă dacă vrea să scape numai cu-atîta, m-am oprit lîngă zidul grădinii şi-am început să citesc compoziţia sentimentală a domnişoarei Cathy. Era mult mai simplă şi mai elocventă decît a vărului ei — foarte drăguţă şi foarte naivă. Am dat din cap şi-am intrat îngîndurată în casă. Cum ziua era ploioasă, Cathy nu putu ieşi să hoinărească prin parc ; aşa că, după ce-şi isprăvi lecţiile de dimineaţă, încercă să-şi găsească oarecare mîngîiere recitind scrisorile din sertar. Tatăl ei şedea la masă citind, iar eu, făcîndu-mi dinadins de lucru pe-acolo, coseam nişte franjuri la o perdea ; dar n-o slăbeam din ochi, urmărindu-i fiece mişcare. Nu cred că o pasăre ce s-ar fi întors la cuibul ei lăsat plin cu pui ciripitori şi l-ar fi găsit prădat să arate o disperare mai adîncă prin ţipetele şi bătăile aripilor înspăimîntate decît Catherine printr-un singur „Oh !" şi prin brusca schimbare a feţei, pînă atunci plină de fericire. Domnul Linton îşi ridică privirea şi zise :

— Ce s-a-ntîmplat, dragostea mea ? Te-ai lovit ?

Tonul şi privirea lui o asigurară că nu *el* era cel care-i descoperise comoara.

— Nu, tată ! zis ea gîfîind. Ellen, Ellen, vino sus... mi-e rău !

M-am supus şi-am ieşit împreună cu ea.

— Oh, Ellen, tu le-ai luat ! începu imediat ce-am rămas singure în odaie ; apoi căzu în genunchi. Oh ! Dă-mi-le, şi niciodată, niciodată n-am să mai fac ! Să nu-i spui lui tăticu'. I-ai spus lui tăticu', Ellen ? Spune-mi că nu ! Am fost foarte neascultătoare, dar n-am să mai fac niciodată !

I-am poruncit, cu mare severitate, să se ridice.

— Aşadar, domnişoară Cathy, aţi ajuns departe. Poate să-ţi fie ruşine de ele ! Drept să-ţi spun, frumoasă grămadă de fleacuri studiezi în orele dumitale libere. Merită să le dai la tipărit ! Şi ce părere ai, ce-o să creadă stăpînul cînd i le voi arăta ! Încă nu i le-am arătat, dar să nu-ţi închipui c-am să păstrez secretele dumitale ridicole. Să-ţi fie ruşine ! Mai ales că dumneata ai fost cea care-a început cu neghiobiile astea. Sînt sigură că lui nu i-au trecut prin cap asemenea lucruri.

— Nu eu ! Nu eu ! zise Cathy plîngînd cu hohote. Eu n-am crezut niciodată c-am să-l iubesc, pînă cînd...

— *Iubesc !* am strigat eu cu tot dispreţul de care eram capabilă. *Iubesc !* Auzi colo, cine-a mai auzit una ca asta ! Aş putea spune că şi eu îl iubesc pe morarul care vine aici o dată pe an să cumpere grîu. Frumoasă iubire, n-am ce zice ! Şi dacă adunăm ceasurile în care-ai stat cu Linton, nu ies mai mult de patru. Astea nu-s decît mofturi de-ale voastre, copilăreşti. Am să mă duc cu ele în bibliotecă şi-o să vedem ce spune tatăl dumitale despre asemenea *iubire !*

Cathy sări să-şi ia înapoi preţioasele scrisori, dar eu le ţineam deasupra capului ; apoi începură rugăminţi frenetice... să le ard... să fac cu ele orice, numai să nu i le arăt domnului Linton. Iar eu, crezînd că totul e o copilărie, eram deopotrivă de dispusă să

rîd, cît s-o şi cert. În cele din urmă m-am îmbunat într-o oarecare măsură şi-am întrebat-o :

— Dacă voi consimţi să le ard, îmi făgăduieşti cinstit că n-ai să mai trimiţi şi n-ai să mai primeşti nici o scrisoare, nici o carte — căci după cîte văd i-ai trimis şi cărţi — nici bucle de păr, inele sau alte jucării ?

— Nu ne-am trimis jucării ! strigă Catherine ; mîndria ei birui ruşinea.

— Aşadar, absolut nimic, domnişoară, i-am spus. Dacă nu consimţi, plec îndată.

— Îţi făgăduiesc, Ellen ! strigă ea prinzîndu-mă de rochie. Oh, te rog, te rog, pune-le pe foc !

Dar cînd m-am pregătit să iau vătraiul şi să deschid uşa sobei, sacrificiul s-a arătat a fi prea dureros pentru ea ; m-a implorat să cruţ măcar una sau două dintre ele.

— Una sau două, Ellen, strigă ea, să le păstrez de dragul lui Linton !

Am deznodat batista şi-am început să arunc scrisorile în foc, ţinîndu-le de cîte un colţ ; flăcările începură să le răsucească spre coş.

— Vreau să păstrez una, vrăjitoare nemiloasă ce eşti ! ţipă ea, vîrînd mîna în foc şi scoţînd cîteva bucăţi de hîrtie pe jumătate arse.

— Foarte bine... am să păstrez şi eu cîteva, ca să i le arăt lui tăticu' ! i-am răspuns punînd în bocceluţă scrisorile rămase şi îndreptîndu-mă din nou spre uşă.

Cathy aruncă iarăşi în flăcări bucăţelele de hîrtie înnegrită, făcîndu-mi semn să duc jertfa pînă la capăt. Aşa am şi făcut, apoi am amestecat cenuşa şi-am îngropat-o sub o lopată plină de cărbuni ; Catherine, simţindu-se profund rănită, s-a retras în odaia ei fără a rosti un singur cuvînt. Am coborît să-i spun stăpînului că indispoziţia domnişoarei a trecut aproape

complet, dar sînt de părere că trebuie să stea puţin întinsă. Ea n-a vrut să mănînce, dar a coborît la ceai ; era palidă, avea ochii roşii şi părea uimitor de supusă. A doua zi de dimineaţă am răspuns eu la scrisoarea sosită în ajun, scriind pe o bucăţică de hîrtie : „Domnul Heathcliff este rugat să nu-i mai trimită bilete domnişoarei Linton, deoarece nu le va primi“ Şi de-atunci băiatul veni după lapte cu buzunarele goale.

CAPITOLUL 22

Vara trecu şi toamna se arătă timpurie ; trecuse şi Sfîntul Mihail[1], dar secerişul nu se isprăvise ; pe cîteva din lanurile noastre se mai lucra încă. Domnul Linton şi fiica lui se plimbau adesea printre secerători ; în ziua în care s-au strîns ultimii snopi, au rămas pe cîmp pînă s-a întunecat, dar cum serile erau reci şi umede, stăpînul meu a răcit rău de tot, răceala s-a aşezat la plămîni şi l-a obligat să stea în casă toată iarna, aproape fără întrerupere.

Biata Cathy, speriată de mica-i poveste de dragoste, era mult mai tristă şi întunecată de cînd renunţase la ea ; iar domnul Linton stăruia să citească mai puţin şi să facă mai multă mişcare. El n-o mai putea însoţi, cînd ieşea să se plimbe, aşa c-am socotit de datoria mea să-l înlocuiesc, pe cît îmi sta în putinţă, deşi într-un mod destul de nesatisfăcător, căci nu puteam răpi decît două sau trei ore din numeroasele îndeletniciri zilnice şi tovărăşia mea îi era, fără îndoială, mult mai puţin plăcută decît a lui.

Într-o după-amiază de octombrie sau de pe la începutul lui noiembrie — o după-amiază rece şi ploioasă, cînd iarba şi potecile foşneau de frunze veştede şi ude, iar cerul rece şi albastru era pe jumătate acoperit de nori grei şi cenuşii ce veneau şi se adunau repede dinspre apus prevestind ploaie abundentă — am rugat-o pe stăpîna mea să renunţe la plimbare, căci eram sigură că vine o răpăială. Ea refuză ; iar eu, împotriva dorinţei mele, mi-am pus pardesiul şi mi-am luat umbrela, ca s-o însoţesc într-o plimbare scurtă, pînă la marginea parcului. O plimbare pe care-o făcea de obicei cînd era prost dispusă... aşa cum se întîmpla mereu în ultima vreme, de cînd domnul Edgar se simţea mai rău ca de obicei, lucru pe care-l ghicisem amîndouă din tăcerile lui din ce în ce mai lungi şi din melancolia ce-i învăluia faţa. Cathy mergea tristă ; nici nu alerga şi nici nu mai zburda, cu toate că vîntul îngheţat ar fi putut-o îndemna s-o ia la fugă. Şi adeseori, privind-o cu coada ochiului, am văzut-o ridicînd mîna şi ştergîndu-şi obrazul. M-am uitat atunci în jur, sperînd să descopăr ceva care să-i alunge gîndurile negre. La marginea drumului se ridica un mal înalt, acoperit cu pietriş, pe care crescuseră o mulţime de aluni şi stejari pipernicţi ; aveau rădăcinile pe jumătate descoperite şi abia se puteau ţine drept ; terenul era prea afînat pentru stejari, iar vînturile puternice îi culcaseră aproape la pămînt. Vara, domnişoarei Catherine îi plăcea să se caţere pe trunchiurile lor şi să se aşeze pe crengi, legănîndu-se la o înălţime de douăzeci de picioare de la pămînt ; iar eu, deşi eram încîntată de îndemînarea şi de vioiciunea ei copilăroasă, socoteam necesar s-o cert ori de cîte ori o prindeam urcîndu-se aşa de sus, dar o certam în aşa fel încît ştia că nu trebuie să coboare. De la prînz şi pînă la vremea ceaiului şedea culcată în leagănul ei mişcat de adierea vîntului şi nu făcea nimic altceva decît să cînte, de una singură, cîntece vechi — învăţate toate de la mine — sau să urmărească păsările, vecinele ei, cum îşi hrănesc şi cum îşi învaţă

[1] Se serbează la 29 septembrie.

puii să zboare ; sau se cuibărea singură şi, cu pleoapele închise, pe jumătate gînditoare şi pe jumătate visătoare, stătea pierdută într-o fericire ce nu poate fi tălmăcită prin vorbe.

— Ia uite, domnişoară ! exclamai eu arătînd spre un loc mai ferit, între rădăcinile unui copac. N-a venit încă iarna. Uite colo o floricică, ultimul boboc din mulţimea de clopoţei care-n iulie acopereau iarba cu un nor de ceaţă liliachie. Nu vrei să te caţeri pînă acolo, să-l culegi şi să i-l duci lui tăticu' ?

Cathy privi cu ochii mari floarea singuratică tremurînd în adăpostul ei de pămînt, şi în cele din urmă spuse :

— Nu, n-am s-o ating. Pare atît de melancolică ! Nu-i aşa, Ellen ?

— Da, am remarcat eu ; aproape tot atît de slăbită şi lipsită de vlagă ca şi dumneata. Obrajii îţi sînt palizi, hai să ne prindem de mînă şi să fugim. Eşti atît de sleită de puteri, încît mă încumet să ţin pasul cu dumneata.

— Nu, repetă ea continuînd să meargă agale ; se oprea însă din cînd în cînd şi rămînea pe gînduri în faţa unui petic de muşchi, a unui smoc de iarbă îngălbenită, sau a unei ciuperci portocalii, ce străbătea, strălucitoare, printre grămezile de frunze cafenii ; şi din nou îşi ducea pe furiş mîna la obraz.

— Catherine, iubirea mea, pentru ce plîngi ? am întrebat-o, apropiindu-mă de ea şi înconjurîndu-i umărul cu braţul. Nu trebuie să plîngi pentru boala lui tăticu' ; e o simplă răceală, şi fii mulţumită că nu e ceva mai grav.

Atunci nu-şi mai putu reţine lacrimile, şi răsuflarea i se înăbuşi în hohote de plîns.

— Oh, are să fie ceva mai grav, zise ea. Şi ce mă fac după ce tăticu' mă părăseşte şi rămîn singură ? N-am să uit cuvintele tale, Ellen, întotdeauna îmi răsună în urechi. Cum se va schimba viaţa mea, cît de pustie va fi lumea cînd tăticu' şi cu tine veţi fi morţi !

— Nimeni nu ştie dacă nu vei muri dumneata înaintea noastră, i-am răspuns. Nu-i bine să cobeşti. Să sperăm că vor mai trece ani şi ani pînă cînd se va duce vreunul dintre noi. Stăpînul e tînăr, iar eu sînt în putere, abia am patruzeci şi cinci de ani. Mama mea a trăit pînă la optzeci, şi-a fost, pînă la sfîrşit, o babă sprintenă. Şi închipuieşte-ţi că domnul Linton trăieşte pînă la şaizeci de ani... pînă atunci trec mai mulţi ani decît ai numărat dumneata pînă acum, domnişoară. Nu-i o prostie să jeleşti pentru o nenorocire ce se va întîmpla peste douăzeci de ani ?

— Dar mătuşa Isabella era mai tînără decît tăticu', remarcă ea, ridicîndu-şi privirea timidă, cu speranţa c-o voi mîngîia din nou.

— Mătuşa Isabella nu ne-a avut pe noi, adică pe dumneata şi pe mine, ca s-o îngrijim, i-am răspuns. Ea n-a fost atît de fericită ca stăpînul meu, ea n-avea pentru ce trăi. Tot ceea ce trebuie să faci acum e să-l îngrijeşti bine şi să-l înveseleşti arătîndu-i că şi dumneata eşti veselă. Şi fereşte-te să-i provoci vreo îngrijorare ; ia bine seama la asta, Cathy ! Eu nu-ţi ascund adevărul ; dacă-l laşi să observe c-ai suferit din pricina unei despărţiri pe care el a socotit-o necesară şi dacă eşti pătimaşă şi nepăsătoare şi nutreşti o dragoste prostească, fantezistă, pentru fiul unui om pe care-ar fi fericit să-l ştie în mormînt, îl poţi ucide.

— Eu nu mă frămînt pentru nimic pe lume în afară de boala lui tăticu', răspunse ea. Nu-mi pasă de nimic cînd e vorba de tata. Şi niciodată... niciodată... ah, niciodată, cît oi fi în toate minţile, n-am să fac ceva sau să spun o vorbă care l-ar putea supăra. Îl iubesc mai mult decît pe mine, Ellen, şi ştii cum am aflat ? Mă rog în fiecare seară să trăiesc pînă după moartea

lui, pentru că prefer să sufăr eu decît să sufere el. Iată dovada că-l iubesc mai mult decît pe mine însămi.

— Frumoase vorbe, i-am răspuns. Dar trebuie dovedite prin fapte. După ce se va face bine, să nu uiţi hotărîrile luate în ceasurile de spaimă.

Tot povestind aşa, ne-am apropiat de o poartă ce dădea spre drum, şi tînăra mea domnişoară, acum ceva mai luminată la faţă, se căţără sus şi se aşeză pe zid, întinzînd mîna în partea cealaltă, ca să adune cîteva boabe care străluceau, roşii, în vîrful crengilor unor trandafiri sălbatici, ce adumbreau marginea drumului. Fructele de pe poale dispăruseră, iar la cele din vîrf nu puteau ajunge decît păsările şi Cathy din locul în care se afla. Dar cînd s-a întins să le culeagă, i-a căzut pălăria de pe cap ; şi cum poarta era încuiată, s-a gîndit să sară peste zid să şi-o ia. Eu am rugat-o să fie prudentă ca nu cumva să cadă, dar ea a dispărut, uşurel, după gard. Reîntoarcerea însă n-a mai fost tot atît de uşoară : pietrele erau lustruite şi netede, iar tufele de măcieş şi duzii răzleţi nu-i puteau fi de ajutor ca să se caţere din nou pe zid. Eu, ca o proastă, nu mi-am dat seama de situaţia asta decît atunci cînd am auzit-o rîzînd şi exclamînd :

— Ellen, du-te şi adu cheia, căci altfel trebuie s-alerg pînă la căsuţa portarului. Din partea asta nu pot urca zidul.

— Stai acolo unde eşti, i-am răspuns. Am legătura de chei în buzunar, poate că izbutesc să deschid poarta. Dacă nu, plec numaidecît.

Catherine se distra dansînd încoace şi-ncolo în faţa porţii, în timp ce eu încercam, una după alta, toate cheile mari. Cînd am ajuns la cea din urmă, am înţeles că nu se potriveşte nici una ; atunci, stăruind să rămînă unde era, mă pregătii să fug repede acasă ; dar mă oprii, căci auzeam un zgomot care se apropia

de noi. Era tropot de cal ; Cathy se opri şi ea din dans.

— Cine-i ? am şoptit.

— Ellen, aş dori să poţi deschide poarta, şopti, îngrijorată, tovarăşa mea.

— O, domnişoară Linton ! strigă vocea gravă a călăreţului. Mă bucur că te întîlnesc. Nu te grăbi să pleci acasă, căci am de cerut şi de primit o explicaţie.

— Nu vorbesc cu dumneavoastră, domnule Heathcliff, răspunse Catherine. Tăticu' spune că sînteţi un om rău şi că-l urîţi atît pe el cît şi pe mine. De altfel aşa zice şi Ellen.

— Nu despre asta-i vorba, zise Heathcliff, căci într-adevăr era el. Cred că pe fiul meu nu-l urăsc ; despre el e vorba, şi te rog să-mi acorzi toată atenţia. Da, ai motive să roşeşti ! Acum două sau trei luni nu-ţi luaseşi obiceiul să-i scrii lui Linton jucîndu-te de-a dragostea ? Ce ? Meritaţi amîndoi o bătaie bună ! Mai ales dumneata, căci erai cea mai mare, şi, după cîte văd, cea mai puţin sensibilă. Eu am pus mîna pe scrisorile dumitale şi, dacă eşti cîtuşi de puţin necuviincioasă faţă de mine, am să i le trimit tatălui dumitale. Mi se pare că te-ai plictisit de această distracţie şi-ai renunţat la ea. Nu-i aşa ? Ei bine, să ştii că prin purtarea dumitale l-ai aruncat pe Linton în prăpastia deznădejdii. Se îndrăgostise cu adevărat şi sincer de dumneata. Pe cît e de adevărat că eu trăiesc, tot pe atît de adevărat este că el moare de dorul dumitale. Inima îi e zdrobită, nu la figurat, ci la propriu, din pricina nestatorniciei dumitale. Cu toate că de şase săptămîni încoace Hareton îşi bate încontinuu joc de el şi eu am întrebuinţat mijloace mai serioase şi am încercat să-l sperii ca să-l trezesc din apatia lui cretinizantă, îi merge din zi în zi tot mai prost şi va fi sub pămînt înainte de venirea verii dacă dumneata nu-l readuci la viaţă !

— Cum îl poţi minţi cu-atîta neruşinare pe bietul copil ? ! i-am strigat eu din parc. Te rog, vezi-ţi de drum ! Cum poţi născoci asemenea josnice minciuni ? Domnişoară Cathy, am să sparg broasca porţii cu o piatră. Să nu dai crezare poveştilor ăstora neruşinate ! Doar poţi judeca şi singură că-i cu neputinţă ca un om să moară din dragoste pentru o necunoscută.

— Nu ştiam că erau de faţă şi iscoade care-ascultă pe la porţi, mîrîi ticălosul văzîndu-se prins. Scumpă doamnă Dean, eu ţin la dumneata, dar nu-mi place că joci pe două tablouri, adăugă el cu glas tare. Cum ai putut minţi cu-atîta neruşinare, încît să afirmi că eu o urăsc pe „biata copilă" şi să născoceşti poveşti atît de îngrozitoare încît să nu se mai apropie de pragul casei mele ? Catherine Linton (acest nume mă încălzeşte), fetiţa mea iubită, eu am să lipsesc de-acasă toată săptămîna. Du-te şi vezi dacă nu ţi-am spus adevărul. Du-te, şi-acolo îl vei găsi pe scumpul meu băiat ! Închipuieşte-ţi că tatăl dumitale ar fi în locul meu, şi Linton în locul dumitale : gîndeşte-te cum ar preţui el pe nepăsătorul dumitale iubit, dacă acesta ar refuza să facă măcar un pas ca să te mîngîie, cînd însuşi tatăl dumitale l-ar implora. Şi, te rog, nu cumva să săvîrşeşti asemenea greşeală din simplă naivitate. Îţi jur pe sufletul meu că se apropie de mormînt, şi nimeni altul în afară de dumneata nu-l poate salva !

Broasca a cedat şi eu am ieşit pe şosea.

— Jur că Linton e pe moarte, repetă Heathcliff privindu-mă aspru. Iar tristeţea şi dezamăgirea îi grăbesc sfîrşitul. Nelly, dacă nu vrei s-o laşi pe ea, du-te măcar dumneata. În tot cazul să ştii că eu nu mă întorc pînă de azi într-o săptămînă pe vremea asta, şi cred că nici stăpînul dumitale nu se va împotrivi s-o lase să-şi vadă vărul.

— Vino, zisei eu luînd-o pe Cathy de braţ şi silind-o să intre din nou în parc. Căci şovăia, privind

cu ochii tulburi la trăsăturile interlocutorului ei, trăsături prea dure pentru a lăsa să se întrevadă făţărnicia sufletului.

Heathcliff îşi împinse calul aproape de noi şi, aplecîndu-se, remarcă :

— Domnişoară Catherine, trebuie să-ţi mărturisesc că nu mai am răbdare cu Linton ; iar Hareton şi Joseph au şi mai puţină. Trebuie să-ţi mărturisesc de asemenea că se află într-o societate cam dură. Lîncezeşte după blîndeţe, ca şi după dragoste ; şi o vorbă blîndă din partea dumitale ar fi cea mai bună doctorie pentru el. Nu lua în seamă sfaturile aspre ale doamnei Dean, ci fii generoasă şi caută să-l vezi. Zi şi noapte nu visează decît la dumneata şi nimeni nu-l poate convinge că nu-l urăşti de vreme ce nici nu-i scrii şi nici nu vii pe la noi.

Eu am tras poarta şi am rostogolit un bolovan ca s-o sprijin, căci broasca se stricase. Apoi mi-am deschis umbrela şi-am luat-o pe Cathy sub ea. Începuse să cadă ploaia printre ramurile copacilor, care gemeau şi ne preveneau să nu mai întîrziem. Graba cu care ne-am întors spre casă ne-a împiedicat să facem vreun comentariu asupra întîlnirii cu Heathcliff. Dar am ghicit instinctiv că inima micii Catherine era întunecată de doi nori. Avea o faţă atît de tristă că abia o mai recunoşteam. Nu încăpea îndoială că pentru ea fiecare silabă auzită era adevărată.

Înainte de a ajunge noi acasă, stăpînul se retrăsese să se odihnească. Cathy se furişă în odaia lui pentru a-l întreba cum se simte, dar îl găsi dormind. Se întoarse şi mă rugă să stau cu ea în bibliotecă. Am luat ceaiul împreună şi după aceea ea s-a întins pe covor, spunîndu-mi să nu vorbesc, căci e obosită. Eu am luat o carte şi m-am prefăcut că citesc. De îndată ce i s-a părut că sînt absorbită de lectură, a reînceput să plîngă în tăcere : plînsul părea, în acea vreme, distracţia ei

preferată. Am lăsat-o s-o guste din plin cîtva timp, apoi am început s-o dojenesc și să-mi bat joc de tot ceea ce spusese domnul Heathcliff în legătură cu fiul său, ca și cum aș fi fost sigură că va fi și ea de acord cu mine. Dar, vai ! n-am fost destul de abilă ca să pot contracara efectul produs de spusele lui : rezultatul a fost întocmai cel dorit de el.

— Poate că ai dreptate, Ellen, răspunse ea, dar n-am să mă liniștesc pînă cînd nu voi afla adevărul. Trebuie să-i spun lui Linton că nu din vina mea nu-i mai scriu și trebuie să-l conving că, în ceea ce mă privește, nu mă voi schimba niciodată.

Ce rost avea să mă înfurii și să protestez văzînd cît e de credulă și de naivă ? În seara aceea ne-am despărțit în termeni ostili ; dar a doua zi mergeam pe drumul ce duce la Wuthering Heights alături de poneiul tinerei și încăpățînatei mele stăpîne. N-am mai putut răbda s-o văd atît de îndurerată, să-i văd obrazul palid și abătut și ochii întunecați ; am cedat cu slaba nădejde că Linton însuși, prin primirea ce ne-o va face, ne va dovedi cît de puțin întemeiată era întreaga poveste.

CAPITOLUL 23

După o noapte ploioasă urmă o dimineață cețoasă — jumătate îngheț, jumătate burniță — iar drumul a fost întretăiat de pîraie vremelnice care se scurgeau, gîlgîind, pe coasta dealurilor. Picioarele îmi erau complet ude. Eram supărată și prost dispusă ; exact dispoziția potrivită pentru a resimți și mai adînc lucrurile neplăcute ! Am intrat la fermă prin bucătărie ca să ne convingem că, într-adevăr, domnul Heathcliff lipsea de-acasă, căci eu dădeam destul de puțină crezare spuselor lui.

Joseph stătea în fața focului, care duduia, și părea că se află într-un fel de paradis ; pe masă, aproape de el, avea o cană cu bere, înconjurată de bucăți mari de turtă de ovăz, iar în gură pipa lui neagră, scurtă. Catherine se apropie în grabă de cămin să se încălzească. Eu l-am întrebat dacă stăpînul e-acasă. Întrebarea mea rămase atît de multă vreme fără răspuns, încît am crezut că omul asurzise și am repetat-o mai tare.

— Nu... nu ! mîrîi el — sau mai bine zis îmi răcni pe nas. Nu... nu ! Vă puteți duce de unde-ați venit.

— Joseph ! strigă o dată cu mine, din camera dinăuntru, un glas artăgos. De cîte ori trebuie să te

chem ? Nu mai e decît un pic de jar, Joseph ! Vino imediat !

Nişte pufăieli puternice şi cîteva priviri hotărîte, azvîrlite spre grătarul căminului, mărturisiră că n-are urechi pentru această chemare. Menajeră şi Hareton nu se vedeau pe nicăieri. Probabil plecaseră, una la tîrguieli, celălalt la munca lui. Noi am recunoscut glasul lui Linton şi am intrat.

— Oh, oh, îţi doresc să mori de foame într-un pod ! zise băiatul neştiind că, în locul nepăsătorului său servitor, intraserăm noi.

Dîndu-şi seama de eroare, se opri. Verişoara lui zbură spre el.

— Dumneata eşti, domnişoară Linton ? zise el, ridicîndu-şi capul de pe braţul fotoliului mare în care zăcea. Nu... nu mă săruta, mi se taie răsuflarea. Dumnezeule ! Tăticu' mi-a spus c-ai să vii, continuă el, după ce-şi reveni puţin din îmbrăţişările bietei Catherine, care stătea lîngă el şi-l privea foarte mîhnită. Eşti aşa de bună să închizi uşa ? Aţi lăsat-o deschisă. Şi fiinţele acelea... fiinţele acelea ticăloase nu vor să pună cărbuni în foc. E-atît de frig !

Eu am răscolit cenuşa şi-am adus o căldare cu cărbuni. Bolnavul s-a plîns că l-am acoperit cu cenuşă ; dar cum avea o criză obositoare de tuse — părea că are fierbinţeală şi e bolnav — nu l-am dojenit pentru ieşirea lui.

— Bine, Linton, murmură Catherine, după ce fruntea lui se mai descreţi, nu te bucuri că mă vezi ? Pot să-ţi fiu de folos cu ceva ?

— Pentru ce n-ai venit mai demult ? întrebă el. Ar fi trebuit să vii, în loc să-mi scrii. Scrisorile acelea lungi m-au obosit îngrozitor. Preferam să-ţi vorbesc. Acum nu mai pot vorbi, nu mai pot face nimic. Mă întreb unde-o fi Zillah ! Nu vrei, zise el uitîndu-se la mine, să te duci pînă-n bucătărie s-o cauţi ?

Cum nu primisem mulţumiri pentru serviciul făcut mai înainte şi nefiind dispusă să alerg încoace şi încolo, i-am răspuns :

— Nu-i nimeni acolo, în afară de Joseph.

— Mi-e sete ! exclamă el pe un ton arţăgos, întorcîndu-mi spatele. De cînd a plecat tăticu', Zillah îşi face mereu de lucru la Gimmerton ! E oribil ! Am fost silit să cobor aici, căci se hotărîseră să nu mă audă niciodată de-acolo, de sus.

— Tatăl dumitale se poartă frumos cu dumneata, domnule Heathcliff ? l-am întrebat observînd că manifestările de prietenie ale micii Catherine încetaseră.

— Dacă se poartă frumos ? Cel puţin îi face pe ăia să se poarte ceva mai frumos ! strigă el. Nemernicii ! Ştii, domnişoară Linton, că bruta aceea de Hareton îşi bate joc de mine ? Îl urăsc ! De fapt îi urăsc pe toţi ! Sînt nişte făpturi odioase.

Cathy începu să caute apă ; găsi un ulcior în bufet, îi umplu un pahar şi i-l aduse. El o rugă să-i adauge o lingură de vin dintr-o sticlă de pe masă şi, după ce înghiţi puţin, păru mai liniştit şi-i spuse că e foarte amabilă.

— Te bucuri că mă vezi ? zise ea repetînd întrebarea. Şi avu plăcerea să descopere o urmă vagă de zîmbet.

— Da, mă bucur. E o noutate pentru mine să-ţi aud glasul ! răspunse el. Dar am fost supărat pentru că n-ai vrut să mai vii pe-aici. Şi tăticu' jura că e vina mea. Mi-a spus că sînt o fiinţă demnă de milă, prăpădită şi fără valoare, mi-a spus că mă dispreţuieşte şi că, dacă ar fi în locul meu, pînă acum ar fi el stăpînul moşiei de la Grange, nu tatăl dumitale. Dar dumneata nu mă dispreţuieşti, nu-i aşa, domnişoară...

— Aş dori să-mi spui Catherine sau Cathy, îl întrerupse tînăra mea stăpînă. Să te dispreţuiesc ? Nu ! După tăticu' şi Ellen, te iubesc mai mult decît orice

altă ființă din lume. Totuși eu nu-l iubesc pe domnul Heathcliff și nu voi îndrăzni să vin aici după ce se va întoarce. E plecat pentru mai multe zile ?

— Nu multe, răspunse Linton. Dar pleacă adeseori pe dealuri, deoarece a început sezonul de vînătoare și, cît lipsește el, poți sta cîteva ceasuri cu mine. Spune-mi c-ai să vii ! Cred că n-am să te mai necăjesc, iar tu n-ai să mă mai întărîți, ai să fii întotdeauna gata să mă ajuți, nu-i așa ?

— Da, zise Catherine, mîngîindu-i părul lung, mătăsos. De l-aș putea face pe tăticu' să mă lase, aș petrece jumătate din timpul meu cu tine, frumosul meu Linton ! Aș vrea să fii fratele meu.

— Atunci m-ai iubi tot atît cît îl iubești pe tatăl tău ? zise el ceva mai vesel. Dar tăticu' zice că dacă ai să fii soția mea, mă vei iubi mai mult decît pe tatăl tău și decît orice pe lume. Așa că eu aș prefera să-mi fii soție.

— Nu, n-am să iubesc pe nimeni mai mult decît pe tăticu', răspunse ea pe-un ton grav. Iar oamenii își urăsc uneori soțiile, dar niciodată frații și surorile. Dacă mi-ai fi frate, ai locui la noi, și tăticu' te-ar iubi tot atît de mult cît mă iubește și pe mine.

Linton o contrazise, susținînd că oamenii nu-și urăsc niciodată soțiile ; dar Cathy susținea că ea are dreptate și, înțeleaptă cum era, îi aminti de aversiunea pe care-o avusese tatăl lui față de mătușa ei. Eu am încercat să opresc aceste vorbe nesăbuite, dar n-am izbutit pînă cînd n-a spus tot ceea ce știa. Domnul Linton Heathcliff, foarte iritat, afirmă că ceea ce spunea ea nu era adevărat.

— Tăticu' mi-a povestit, și tăticu' nu spune minciuni, răspunse ea cu îndrăzneală.

— Tăticu' meu îl disprețuiește pe-al tău ! strigă Linton. Zice că-i un prostănac și-un laș.

— Al tău e un nelegiuit, răspunse Catherine, și ești foarte răutăcios dacă îndrăznești să repeți ceea ce spune el. Trebuie să fie rău dacă a făcut-o pe mătușa Isabella să-l părăsească așa cum l-a părăsit.

— Nu l-a părăsit, zise băiatul, și n-ai să mă contrazici !

— Ba da, l-a părăsit ! strigă tînăra mea domnișoară.

— Ei bine, am să-ți spun ceva ! zise Linton. Mama ta l-a urît pe tatăl tău. Așa, ca să știi !

— Oh ! exclamă Catherine ; dar era prea furioasă ca să continue.

— Și l-a iubit pe-al meu, adăugă el.

— Mincinos mic ce ești ! Acum te urăsc ! zise ea gîfîind, iar fața i se roși de mînie.

— Ba l-a iubit ! Ba l-a iubit ! repetă Linton ghemuindu-se în fotoliu și rezemîndu-și capul de spetează ; pentru a se bucura de enervarea Catherinei care stătea în dosul fotoliului.

— Taci, domnule Heathcliff ! i-am spus. Asta, probabil, e tot o poveste de-a tatălui dumitale.

— Nu-i o poveste, iar dumneata ține-ți gura, răspunse el. L-a iubit pe tăticu' meu, l-a iubit, auzi, Catherine ? ! L-a iubit, l-a iubit !

Cathy, scoasă din fire, îmbrînci fotoliul cu putere, iar Linton căzu într-o rînă. Îl apucă imediat o tuse sufocantă, care puse capăt victoriei lui. Criza dură atît de mult, încît m-a speriat chiar și pe mine... iar verișoara lui plîngea din răsputeri, înspăimîntată de răul ce-i făcuse, deși nu scotea nici o vorbă. Eu l-am susținut pînă cînd s-a sfîrșit criza. Apoi m-a împins de lîngă el și, tăcut, și-a lăsat capul în piept. Catherine își înăbuși plînsul, se așeză pe un scaun în fața lui și începu să se uite la foc cu un aer solemn.

— Cum te simți, domnule Heathcliff ? l-am întrebat după o așteptare de zece minute.

— Aş vrea să se simtă ea aşa cum mă simt eu, răspunse ; ce fiinţă haină şi brutală e ! Hareton nu se atinge de mine niciodată, nu m-a lovit în viaţa lui. Şi azi mă simţeam mai bine, dar iată... apoi glasul i se stinse într-un vaiet.

— Nu te-am lovit ! mîrîi Catherine muşcîndu-şi buzele ca să oprească o nouă explozie de plîns.

Linton ofta şi gemea ca un om care suferă din greu, şi o ţinu aşa cam un sfert de ceas. Pare-mi-se numai pentru a-şi impresiona verişoara, căci, ori de cîte ori o auzea hohotind înăbuşit, văicărelile reîncepeau cu patos şi reînnoită durere.

— Îmi pare rău că te-am supărat, Linton, zise ea în cele din urmă, nemaiputînd răbda. Dar dacă cineva îmi împingea atît de puţin fotoliul, mie nu mi s-ar fi întîmplat nimic, aşa că eu nu mi-am închipuit că-ţi fac vreun rău. Nu te-ai lovit prea tare, Linton, nu-i aşa ? Nu mă lăsa să plec acasă cu gîndul că ţi-am făcut un rău. Răspunde ! Vorbeşte-mi !

— Nu pot să-ţi vorbesc, murmură el ; m-ai lovit atît de tare, încît n-am să închid ochii toată noaptea din pricina tusei care mă îneacă. Dacă ai suferi şi tu de tusea asta, ai şti ce înseamnă... dar tu ai să dormi liniştită, în timp ce eu am să mă chinuiesc, şi nimeni n-o să şadă lîngă mine. Mă întreb cum ai petrece tu astfel de nopţi îngrozitoare ! Şi începu să se vaite cu glas tare de mila propirei lui fiinţe.

— De vreme ce eşti obişnuit să petreci nopţi îngrozitoare, am zis eu, nu poţi pretinde că domnişoara e cea care-ţi tulbură odihna. Ai să fii în aceeaşi stare în care ai fi fost şi dacă ea n-ar fi venit de loc. În orice caz, Catherine n-o să te mai tulbure din nou, şi poate că vei fi mai liniştit după plecarea noastră.

— Trebuie să plec ? întrebă Catherine îndurerată, aplecîndu-se asupra lui. Vrei să plec, Linton ?

— Nu poţi schimba ceea ce-ai făcut, răspunse el răutăcios, ferindu-se de ea, dacă nu vrei cumva s-o schimbi în şi mai rău, enervîndu-mă pînă mi-o creşte fierbinţeala.

— Bine, atunci trebuie să plec ? repetă ea.

— Lasă-mă-n pace, măcar atît, zise el ; nu mai suport vorbăria asta a ta.

Cathy zăbovi, rezistînd destul de multă vreme la insistenţele mele de a pleca. Dar, deoarece Linton nici nu se uita la ea şi nici nu vorbea, se îndreptă în cele din urmă spre uşă, iar eu am urmat-o. Am fost însă rechemate de un ţipăt. Linton alunecase de pe fotoliu şi căzuse pe piatra căminului, unde zăcea zvîrcolindu-se cu perversitatea unui copil răsfăţat, hotărît să fie cît mai sîcîitor şi mai enervant cu putinţă. Eu i-am ghicit intenţiile şi mi-am dat seama că-i curată prostie să încercăm a-l potoli. Dar Catherine nu era de aceeaşi părere. Fugi înapoi, înspăimîntată, îngenunche lîngă el, plînse, îl mîngîie, îl imploră, pînă cînd el, sleit de puteri, se linişti ; dar în nici un caz pentru că-i părea rău c-o supărase.

— Am să-l ridic eu pe bancă, i-am spus, şi-acolo se poate tăvăli cît îi place. Noi nu putem sta aici să-l păzim. Te-ai convins, sper, domnişoară Cathy, că nu dumneata eşti persoana care-l poate ajuta şi că starea sănătăţii lui nu-i pricinuită de dragostea ce-ţi poartă. Acum l-am aşezat ! Hai, haide să plecăm. De îndată ce va vedea că nu mai e nimeni care să-şi bată capul cu prostiile lui, va fi încîntat să poată zăcea liniştit.

Catherine îi aşeză o pernă sub cap şi-i oferi nişte apă. Linton dădu apa la o parte şi îmbrînci perna de parc-ar fi fost o piatră sau o bucată de lemn. Ea încercă să i-o aşeze mai bine.

— Nu pot sta pe ea, zise el ; nu-i destul de înaltă.

Catherine îi aduse încă una şi-o puse peste cea dintîi.

— Asta-i prea înaltă, murmură ființa aceea enervantă.

— Atunci cum să ți-o așez ? întrebă cu disperare. Cum ea ședea în genunchi lîngă bancă, Linton se ridică și se sprijini de umerii ei.

— Nu, așa nu se poate, am zis eu. Mulțumește-te cu perna, domnule Heathcliff. Domnișoara a pierdut și-așa prea multă vreme cu dumneata. Nu mai putem zăbovi nici cinci minute.

— Ba putem, putem ! răspunse Cathy. Acum e cuminte și potolit. Începe să înțeleagă că la noapte voi suferi mult mai mult decît el, dacă voi rămîne cu convingerea că vizita mea i-a făcut atît de rău ; și nu voi mai îndrăzni să vin să-l văd. Spune-mi adevărul, Linton, căci, dacă ți-am făcut rău, înseamnă că nu mai trebuie să vin pe-aici.

— Trebuie să vii ca să mă vindeci, răspunse el. Trebuie să vii tocmai pentru că mi-ai făcut rău ; știi prea bine că mi-ai făcut foarte rău ! Cînd ați intrat voi pe ușă nu mă simțeam așa de prost... nu-i așa ?

— Dar ți-ai făcut singur rău, plîngînd și enervîndu-te.

— Ba de loc ; nu mi-am făcut singur rău, zise vărul ei.

— Totuși, acum hai să fim prieteni. Vrei să mă vezi, vrei cu-adevărat să mă vezi din cînd în cînd ? Să vin pe la tine ?

— Ți-am spus că da, răspunse el enervat. Așază-te pe bancă și lasă-mă să pun capul pe genunchii tăi. Așa făcea mămica ; ședeam așa împreună după-amieze întregi. Șezi liniștită, nu vorbi ; dacă știi să cînți, poți să-mi cînți un cîntec, ori poți să-mi reciți o baladă lungă și frumoasă... una din baladele acelea pe care mi-ai făgăduit să mi le spui... sau o poveste. Ba nu, mai bine o baladă. Începe...

Catherine i-a recitat cea mai lungă baladă pe care-o știa. Îndeletnicirea aceasta le-a plăcut amîndurora peste măsură de mult. Linton voi încă una, după aceea alta, fără a ține seamă de protestele mele energice. Continuară așa pînă cînd ceasul bătu ora douăsprezece și l-am auzit prin curte pe Hareton, care venise acasă pentru prînz.

— Și mîine, Catherine, mîine vii ? întrebă tînărul Heathcliff ținînd-o de fustă în timp ce ea se ridica, șovăind.

— Nu, i-am răspuns eu ; și nici poimîine. Ea însă îi dădu, firește, alt răspuns, căci fruntea lui se lumină imediat ce Catherine se aplecă spre el și-i șopti ceva la ureche.

— N-ai să vii mîine, ia aminte, domnișoară ! am început eu după ce ieșirăm din casă. Nu-i așa că nici prin gînd nu-ți trece una ca asta ?

Cathy zîmbi.

— Oh, atunci voi avea eu grijă, am continuat ; am să pun să se dreagă broasca aceea, și-altă cale de a fugi nu-i.

— Pot să sar peste zid, zise ea rîzînd. Grange nu-i o temniță, iar tu nu ești paznicul meu. În afară de asta, am aproape șaptesprezece ani ; sînt o femeie. Și sînt convinsă că Linton s-ar vindeca repede de tot dacă l-aș îngriji eu. Sînt mai mare decît el, o știi prea bine, și mai înțeleaptă, mai puțin copilăroasă. Nu-i așa ? Și foarte curînd va face ceea ce-i voi spune eu, dacă-l voi mîngîia un pic. E un copil admirabil cînd e cuminte. De-ar fi al meu, l-aș răsfăța cum nu se mai poate ! Niciodată nu ne-am certa, nu-i așa, după ce ne-am obișnui unul cu altul ? Ellen, tu nu-l iubești ?

— Să-l iubesc ! am exclamat eu. Cel mai urîcios slăbănog bolnăvicios din cîți au văzut vreodată lumina zilei. Din fericire, după cum a prezis domnul Heath-

cliff, n-are să apuce douăzeci de ani. Drept să-ți spun, mă îndoiesc chiar că apucă primăvara. O pierdere neînsemnată pentru familia lui, indiferent cînd se va prăpădi. Norocul nostru a fost că l-a luat tatăl său, căci, cu cît ar fi fost tratat mai bine, cu atît ar fi devenit mai plicticos și mai egoist. Sînt fericită că n-ai nici o șansă să-l iei de bărbat, domnișoară Catherine.

Tovarășa mea luă un aer serios auzind aceste vorbe. Ușurința cu care vorbeam despre moartea lui îi rănea sentimentele.

— E mai tînăr decît mine, răspunse ea după ce se gîndi cîtva timp, și trebuie să trăiască mai mult. Va trăi... va trăi atît cît voi trăi și eu. Acum e tot atît de puternic cum era cînd a venit la noi, sînt absolut convinsă. N-are decît o răceală, exact ca tăticu'. Tu spui că tăticu' se va face bine ; atunci de ce nu s-ar putea vindeca și el ?

— Bine, bine ! am strigat eu. De altfel nici nu trebuie să ne batem capul cu asta, căci ascultă, domnișoară, și ia seama, eu mă țin de cuvînt... dacă încerci să te duci încă o dată la Wuthering Heights, am să-i spun totul domnului Linton și, atîta vreme cît el n-o permite, prietenia cu vărul dumitale nu trebuie să reînceapă.

— A și reînceput, mîrîi Cathy îmbufnată.

— Atunci nu trebuie să continue, am zis eu.

— O să vedem, îmi răspunse și porni înainte în galop, lăsîndu-mă să mă tîrăsc în urma ei.

Am ajuns acasă înainte de ora prînzului. Stăpînul credea c-am hoinărit prin parc, așa că nu ne-a întrebat unde-am fost. Cum am intrat în casă, m-am grăbit să-mi schimb ghetele și ciorapii, uzi leoarcă — căci șederea aceea atît de îndelungată la Heights, cu încălțămintea udă, îmi făcuse rău. În dimineața următoare nu m-am putut scula din pat, și vreme de trei

săptămîni am fost incapabilă să-mi îndeplinesc îndatoririle — o calamitate pe care n-o cunoscusem pînă atunci și, spre fericirea mea, nici de-atunci încoace.

Mica mea stăpînă s-a purtat ca un înger, venind să mă îngrijească și să-mi înveselească singurătatea. Izolarea aceasta m-a deprimat peste măsură. Pentru o ființă agitată și activă, izolarea e foarte plictisitoare, dar de fapt nu aveam de ce mă plînge. În clipa cînd părăsea camera domnului Linton, Catherine apărea la căpătîiul meu. Își împărțea ziua între noi doi ; nu pierdea nici un minut cu vreo distracție ; mînca pe apucate, nu-și vedea de învățătură și nici de joacă și era cea mai devotată infirmieră care-a îngrijit vreodată un bolnav. Trebuie să fi avut o inimă caldă dacă, iubindu-l așa de mult pe tatăl ei, mai găsea atîta gingășie și pentru mine. Am spus că-și împărțea ziua între noi, dar stăpînul se retrăgea la culcare devreme, iar eu, în general, nu mai aveam nevoie de nimic după ora șase. Așa că seara făcea ceea ce voia. Sărmana copilă ! Nu m-am întrebat niciodată ce făcea după ora ceaiului ! Dar deseori, cînd intra la mine să-mi spună noapte bună, observam că are obrajii îmbujorați și degetele ei subțiri sînt roșii ; în loc să-mi închipui însă că roșeața aceasta e provocată de o plimbare călare peste dealuri, o puneam pe seama focului din bibliotecă.

CAPITOLUL 24

După trei săptămîni m-am simţit iar în stare să ies din camera mea şi să mă mişc prin casă ; şi chiar în prima seară în care nu m-am culcat devreme am rugat-o pe Catherine să-mi citească ceva, deoarece ochii îmi erau obosiţi. Eram în bibliotecă, stăpînul se culcase. Consimţi mai mult de nevoie decît de voie, după cîte mi s-a părut, dar eu, crezînd că nu-i plac cărţile care mă interesau pe mine, am rugat-o să aleagă o carte din cele pe care le citea ea. A ales una care-i plăcea şi mi-a citit fără întrerupere cam un ceas ; apoi începu să-mi pună fel de fel de întrebări.

— Nu eşti obosită, Ellen ? N-ar fi mai bine să te culci ? Are să-ţi facă rău dacă te culci atît de tîrziu, Ellen.

— Nu, nu, scumpa mea, nu sînt obosită, îi răspundeam eu mereu.

Văzînd că n-am de gînd să mă mişc, încercă o nouă metodă ca să-mi dea a înţelege că se săturase de asemenea îndeletnicire. Începu să caşte, să se întindă, şi-apoi spuse :

— Ellen, sînt ostenită.

— Atunci nu mai citi ; hai să stăm de vorbă, i-am răspuns.

Asta fu şi mai rău ; se mişca tot timpul pe scaun, suspina, se uita la ceas, pînă cînd, la ora opt, s-a dus în sfîrşit în odaia ei ; iar dacă te luai după privirile ei răutăcioase şi întunecate, şi după faptul că se freca mereu la ochi, ai fi crezut că-i moartă de somn. A doua seară mi se păru şi mai nerăbdătoare, iar în a treia, ca să scape de tovărăşia mea, se plînse că o doare capul şi mă părăsi. Purtarea ei mi se păru ciudată, şi, după ce-am stat singură cîtva timp, m-am hotărît să mă urc sus şi s-o întreb dacă se simte mai bine şi-apoi s-o chem să se întindă pe canapea, în loc să stea sus, în întuneric. Dar Catherine nu era nicăieri : nici sus, nici jos. Servitorii susţineau că n-o văzuseră. Am ascultat la uşa domnului Edgar, dar acolo era tăcere. M-am întors iar în camera ei, am stins lumînarea şi m-am aşezat în faţa ferestrei.

Luna strălucea, luminoasă ; un strat subţire de zăpadă acoperea pămîntul, şi mi-am închipuit că s-a dus poate să ia puţin aer plimbîndu-se prin grădină. Apoi am zărit o siluetă care se strecura de-a lungul zidului interior al parcului, dar nu era tînăra mea stăpînă ; şi cînd umbra ieşi la lumină, am recunoscut pe unul din băieţii de la grajd. Rămase acolo destulă vreme, privind spre drumul de căruţe de pe moşie, apoi porni cu pas grăbit, ca şi cum zărise pe cineva, şi-l văzui reapărînd cu poneiul domnişoarei ; iar alături de el, după ce abia descălecase, venea şi ea. Băiatul duse calul la grajd pe furiş, peste peluză. Cathy intră pe uşa cu geamuri a salonului şi se strecură încetişor sus, unde o aşteptam eu. A închis uşa uşor, şi-a scos ghetele pline de zăpadă, şi-a dezlegat pălăria şi, nebănuind prezenţa mea iscoditoare, a dat să-şi scoată paltonul ; atunci m-am ridicat brusc şi i-am apărut în faţă. Surpriza o încremeni pentru o clipă. Exclamă ceva neînţeles, apoi rămase nemişcată.

— Scumpa mea domnişoară Catherine — am spus eu, prea puternic impresionată de bunătatea ei din ultima vreme pentru a începe printr-o ceartă — unde-ai putut călări pînă la ora asta ? Şi cum ai putut încerca să mă păcăleşti spunîndu-mi poveşti ? Unde-ai fost ? Spune !

— Pînă la marginea parcului, bîlbîi ea. Nu ţi-am spus poveşti.

— Şi nicăieri altundeva ? am întrebat eu.

— Nu, fu răspunsul ei mîrîit.

— Oh, Catherine ! am strigat îndurerată. Ştii c-ai făcut un lucru rău, căci altfel nu te-ai simţi silită să-mi spui un neadevăr. Şi asta mă doare. Aş prefera să fiu bolnavă trei luni decît să te aud născocind, cu bună-ştiinţă, o minciună.

Sări spre mine şi, cu faţa scăldată de lacrimi, îşi aruncă braţele în jurul gîtului meu.

— Bine, Ellen, dar mi-e atît de frică să nu te superi, zise ea. Făgăduieşte-mi că nu te superi, şi-am să-ţi spun tot adevărul. Am oroare să-ţi ascund ceva.

Ne-am aşezat pe banca din faţa ferestrei şi-am asigurat-o că n-am s-o cert, oricare i-ar fi secretul, pe care, fireşte, îl ghicisem ; apoi începu :

— Am fost la Wuthering Heights, Ellen ; şi n-a existat zi în care să nu mă fi dus de cînd te-ai îmbolnăvit, în afară de cele trei seri de la început, şi de astea două, după ce-ai ieşit din camera ta. I-am dat lui Michael cărţi şi poze ca să mi-o pregătească pe Minny în fiecare seară şi s-o ducă la loc în grajd. Bagă de seamă să nu-l cerţi nici pe el. Soseam la Heights cam pe la şase şi jumătate, şi de obicei stăteam acolo pînă la opt şi jumătate ; după aceea mă întorceam acasă în galop. Nu m-am dus ca să mă distrez, de cele mai multe ori eram amărîtă tot timpul, şi numai din cînd în cînd fericită, poate o dată pe săptămînă. La început mi-am închipuit c-o să fie tare

greu să te conving să mă laşi să-mi ţin cuvîntul faţă de Linton, căci la plecare îi făgăduisem să merg iar a doua zi ; dar cum a doua zi tu ai stat sus, am scăpat de încurcătura asta. În timp ce Michael repara broasca de la poarta parcului, în după-amiaza aceea, am pus mîna pe cheie şi i-am spus cît de mult dorea vărul meu să mă duc pe la el, căci era bolnav şi nu putea veni la Grange, şi că 'tăticu' se opunea să mă duc acolo. Apoi am vorbit cu el despre ponei. Îi place foarte mult să citească şi crede că, în curînd, va pleca de la noi, căci vrea să se căsătorească. Atunci mi-a spus că dacă-i împrumut cărţi din bibliotecă, va face tot ceea ce-i cer ; dar am preferat să-i dau din cărţile mele, şi a fost şi mai mulţumit.

Cînd m-am dus a doua oară, Linton părea foarte vioi, iar Zillah, menajera lor, ne-a curăţat o cameră şi a făcut un foc bun şi ne-a spus că, deoarece Joseph era la capelă pentru rugăciune şi Hareton Earnshaw plecase cu cîinii să fure fazani din pădurile noastre — după cum am aflat mai tîrziu — putem face ce ne place. Mi-a adus vin cald şi turtă dulce şi părea foarte binevoitoare. Linton şedea în fotoliu, eu în scaunul cu leagăn de lîngă cămin şi-am rîs şi-am povestit atît de vesel, aveam atîtea să ne spunem ! Apoi am făcut planuri pe unde-o să ne ducem şi ce-o să facem la vară. Astea nu ţi le mai repet, căci ai să spui că sînt prostii.

O dată însă era cît pe-aci să ne certăm. El mi-a spus că felul cel mai plăcut de a petrece o zi caldă, dogorîtoare, de iulie e să stai culcat de dimineaţă pînă seara pe deal într-un culcuş de ierburi ; albinele să zumzăie ca-n vis printre flori, ciocîrliile să cînte sus, deasupra capului, cerul fără nori să fie albastru şi soarele strălucitor. Iată cum îşi închipuia el raiul pe pămînt. Eu mi-l închipuiam altfel : să mă legăn într-un copac verde, în foşnetul frunzelor mişcate de vîntul care

bate dinspre apus ; nori albi să zboare iute deasupra capului meu, şi sus, nu o ciocîrlie, ci ciocîrliile, sturzii, mierlele, pietroşeii şi cucii toţi să cînte de pretutindeni ; să văd în depărtare dealurile întretăiate de văi reci şi întunecoase, iar lîngă ele deluşoare cu iarbă înaltă, legănată în valuri bătute de vînt ; păduri şi ape cîntătoare şi lumea întreagă să fie trezită şi înnebunită de fericire. El dorea ca totul să zacă într-un extaz de nemişcare, eu doream ca totul să freamete şi să joace într-o lumină strălucitoare. I-am spus că paradisul lui era numai pe jumătate viu, iar el a spus că al meu era ca beat. I-am spus că eu aş adormi în paradisul lui ; el mi-a spus că n-ar putea respira în al meu, şi a-nceput să se îmbufneze. În cele din urmă ne-am învoit să le gustăm pe rînd pe amîndouă, cum se va face vreme bună ; apoi ne-am sărutat şi-am fost iarăşi prieteni.

După ce-am stat nemişcaţi un ceas, m-am uitat la odaia aceea mare, cu pardoseala netedă şi fără covoare şi m-am gîndit că, mutînd masa din loc, ar fi foarte bună pentru joacă. L-am rugat pe Linton s-o cheme pe Zillah ca să se joace cu noi de-a baba-oarba ; ea să fie cea care ne prinde, ştii, Ellen, aşa cum făceai tu. El n-a vrut. Mi-a spus că nu-i face plăcere, dar a consimţit să ne jucăm cu mingea. Am găsit două mingi într-un dulap, printre o grămadă de jucării vechi, cercuri şi titirezi, rachete şi zmei. Una era însemnată cu un C, iar cealaltă cu un H ; eu am vrut s-o iau pe cea cu C, pentru că se potrivea cu Catherine, iar el s-o ia pe cea cu H, căci se potrivea cu Heathcliff, numele lui ; dar din cea cu H curgeau tărîţe, şi lui Linton nu i-a plăcut. La joacă îl băteam tot timpul, şi iarăşi s-a îmbufnat, l-a apucat tusea şi s-a întors în fotoliul lui. Totuşi, în seara aceea şi-a recăpătat uşor buna dispoziţie, a fost încîntat de două sau trei

cîntece frumoase... cîntecele tale, Ellen ; iar cînd a trebuit să plec, m-a rugat şi m-a implorat să viu şi în seara următoare. Eu i-am făgăduit. Minny şi cu mine am zburat acasă uşoare ca vîntul, iar eu am visat pînă dimineaţa că sînt la Wuthering Heights cu vărul meu scump şi drag.

A doua zi eram tristă, pe de o parte pentru că tu te simţeai rău, pe de alta pentru că aş fi vrut ca tata să ştie şi să fie de acord cu plecările mele. Dar după ceai răsări o lună splendidă ; şi în timp ce călăream spre Heights, tristeţea mi se risipi. O să petrec iar o seară fericită, mi-am zis ; şi ceea ce mă încînta mai mult era că şi frumosul meu Linton va petrece o seară plăcută. Am urcat în trap prin grădina lor şi pe cînd ocoleam casa ca să intru prin dos, mi-a ieşit Earnshaw în cale, a prins hăţurile calului şi mi-a spus să intru pe uşa principală. A mîngîiat-o pe Minny pe gît, a spus că e un animal frumos şi mi s-a părut că doreşte să intre în vorbă cu mine. Eu nu i-am spus decît să-i dea pace calului, căci, de nu, îi va trage o copită. El mi-a răspuns pe tonul lui vulgar :

— Şi de-ar da, nu m-ar durea prea tare ; apoi, zîmbind, s-a uitat la picioarele calului.

Mie-mi venea să-l pun la încercare, dar el se duse să deschidă uşa ; şi cînd puse mîna pe ivăr, ridică privirea spre inscripţia de deasupra şi zise pe un ton prostesc, cu o naivitate în care se îmbina stîngăcia şi mîndria :

— Domnişoară Catherine, acum ştiu s-o citesc.

— Admirabil ! am exclamat eu. Citeşte-mi-o, te rog ; ia să vedem cît de deştept te-ai făcut !

El silabisi, tărăgănînd o silabă după alta :

— Hareton Earnshaw.

— Şi cifrele ? am strigat eu punîndu-l la încercare, căci îmi dădeam seama că mai departe nu ştia.

— Încă nu ştiu să le zic, răspunse el.

— Ești un prostănac ! i-am spus eu rîzînd cu poftă de înfrîngerea lui.

Nerodul își holbă ochii, rînjind cît îl ținea gura, apoi se încruntă. Nu știa ce să facă : să rîdă cu mine ori ba, căci nu înțelegea bine ce înseamnă rîsul meu, o familiaritate plăcută sau ceea ce era în realitate : dispreț. Eu i-am risipit îndoiala reluîndu-mi brusc gravitatea și spunîndu-i să-și caute de drum, căci am venit să-l văd pe Linton, nu pe el. El roși — am văzut-o la lumina lunii — luă mîna de pe ivăr și o șterse cu o mutră pe care se citea orgoliul rănit. Cred că deoarece știa să-și silabisească propriul său nume s-a socotit tot atît de învățat ca Linton și a fost profund dezamăgit cînd eu nu m-am arătat de aceeași părere.

— Oprește-te, domnișoară Catherine, scumpa mea ! am intervenit eu. N-am să te cert, dar mie nu-mi place cum te-ai purtat. Dacă ți-ai fi reamintit că Hareton e tot vărul dumitale, ca și domnul Heathcliff, ți-ai fi dat seama cît de puțin se cuvenea să te porți așa. Trebuie să recunoști cel puțin că era o ambiție demnă de laudă să dorească a fi învățat ca Linton și sînt sigură că nu s-a străduit să citească acel nume numai pentru a se făli în fața dumitale ; nu mă îndoiesc că tot dumneata trebuie să-l fi făcut să-i fie rușine de ignoranța lui, iar acum dorea să îndrepte răul și să-ți fie pe plac. Faptul c-ai rîs de încercarea lui nereușită dovedește o foarte proastă creștere. Dacă dumneata ai fi fost crescută în aceleași condiții, ai fi fost mai puțin bădărancă ? În copilărie era tot atît de ager la minte și deștept ca și dumneata. Pe mine mă doare că-i atît de disprețuit acum și asta numai pentru că mișelul acela de Heathcliff a fost așa de nedrept față de el.

— Vai, Ellen, sper că n-ai să plîngi din cauza asta, nu-i așa ?! exclamă ea surprinsă de seriozitatea mea. Dar așteaptă și-ai să judeci singură dacă a învățat

abc-ul pentru a-mi plăcea mie și dacă merită să fiu politicoasă cu bruta aceea. Am intrat. Linton era culcat pe bancă și s-a ridicat pe jumătate ca să mă salute.

— Sînt bolnav în seara asta, iubita mea Catherine, zise el, de aceea tu trebuie să vorbești tot timpul, iar eu te voi asculta. Haide, așază-te lîngă mine. Eram sigur c-ai să te ții de cuvînt și, înainte de plecare, am să-ți cer să-mi făgăduiești din nou că vei veni.

Eu știam că nu trebuie să-l supăr, deoarece era bolnav. Am vorbit cu blîndețe și nu i-am pus nici o întrebare, căutînd să nu-l enervez nicicum. Îi adusesem cîteva dintre cele mai frumoase cărți ale mele ; m-a rugat să-i citesc puțin dintr-una, și eram pe cale să încep, cînd Earnshaw deschise ușa dintr-o smucitură — tot chibzuind la cele întîmplate se strînsese fiere în el — veni drept la noi, îl prinse pe Linton de braț și-l trînti de pe bancă.

— Du-te-n odaia ta ! i-a spus cu un glas aproape răgușit de mînios ce era, iar fața îi părea umflată de furie. Du-te cu ea în odaia ta dacă a venit la tine ! Din odaia asta n-ai să mă dai afară. Plecați de-aici amîndoi !

Ne-a înjurat și pe unul și pe altul și, fără a-i da lui Linton timp să răspundă, îl îmbrînci pînă-n bucătărie. Cînd m-am dus după Linton, Hareton și-a strîns pumnii de parcă voia să dea în mine. Pentru o clipă m-am speriat și-am scăpat o carte din mînă ; el i-a tras una cu piciorul, azvîrlind-o cît colo în urma mea, și a închis ușa. Atunci am auzit lîngă foc un rîs răutăcios și scîrțîit și, cînd am întors capul, l-am văzut pe odiosul ăla de Joseph frecîndu-și mîinile osoase și tremurătoare.

— Eram sigur că vă poftește afar' ! Grozav băiat ! Are minte, nu glumă ! El știe... da, știe tot atît de bine

ca și mine cine-ar trebui să fie stăpîn aici... He, he, he ! V-a făcut s-o ștergeți de-aici așa cum se cuvine ! He, he, he !

— Unde să mergem ? l-am întrebat pe vărul meu, fără a lua în seamă batjocura ticălosului bătrîn.

Linton era alb ca varul și tremura. În clipa aceea nu era frumos, Ellen. Oh, nu ! Arăta îngrozitor, căci fața-i slabă și ochii mari se urîțiseră din pricina furiei frenetice și neputincioase care-l stăpînea. Puse mîna pe clanță și o scutură ; era încuiată pe dinăuntru.

— Dacă nu mă lași înăuntru, te omor !... Dacă nu mă lași înăuntru, te omor !... spunea, mai bine zis, țipa. Diavole ! Diavole !... Te omor... te omor !

Și iarăși am auzit rîsul scîrțîit al lui Joseph.

— Auzî-l pe tat'su ! strigă el. Asta-i de la tat'su ! Așa-i, moștenim și dintr-o parte, și din ailaltă. Nu-l băga-n seamă, băiete... nu te speria... nu poate s-ajungă la tine !

Am prins mîinile lui Linton și-am încercat să-l trag de la ușă, dar el țipa atît de îngrozitor, încît n-am mai îndrăznit să mă mișc. În cele din urmă țipetele i se înecară într-o criză groaznică de tuse, sîngele îi țîșni din gură și căzu la pămînt. Am fugit în curte, bolnavă de spaimă, și-am strigat-o pe Zillah cît mă ținea gura. M-a auzit imediat, căci mulgea vacile într-un șopron din dosul magaziei. Își lăsă lucrul și veni în grabă mare, întrebîndu-se ce se întîmplase. N-aveam grai să-i explic, dar am tras-o în casă și-am început să-l caut pe Linton. Earnshaw ieșise să vadă ce ispravă făcuse, și tocmai îl ducea pe bietul băiat sus. Zillah și cu mine ne-am urcat după el ; dar la capul scării Earnshaw m-a oprit și mi-a spus să nu intru, ci să plec acasă. Am strigat că l-a omorît pe Linton și că *am* să intru. Joseph încuie ușa și strigă să nu fac

zarvă ; apoi mă întrebă dacă și eu eram „tot așa de nebună ca el". Am rămas acolo plîngînd, pînă cînd reapăru menajera. M-a încredințat că în curînd o să-i fie mai bine, dar că n-avusese nici un rost ca Linton să țipe și să urle așa. Apoi m-a luat de mînă și m-a dus jos, aproape cu sila.

Ellen, îmi venea să-mi smulg părul din cap ! Am plîns cu sughițuri, de nu mai vedeam cu ochii ; iar nemernicul acela, pentru care tu ai atîta simpatie, stătea în fața mea, încercînd din cînd în cînd să-mi spună cîte-un *psst* ! și să nege c-ar fi vinovat. În cele din urmă, speriat de amenințările mele c-am să-l spun lui tăticu' și c-o să-l bage la-nchisoare și-o să-l spînzure, a-nceput să plîngă și el și a ieșit iute, ca să-și ascundă lașitatea și emoția. Totuși n-am scăpat de el căci, într-un tîrziu, cînd m-au silit să plec și ajunsesem la cîteva sute de iarzi de fermă, Earnshaw apăru brusc din umbra de la marginea drumului, o opri pe Minny și mă prinse de mînă.

— Domnișoară Catherine, sînt foarte necăjit, începu el, dar e din cale-afară de păcat...

Eu i-am tras una cu biciul, crezînd că vrea să mă omoare. Dar mi-a dat drumul răcnind una din înjurăturile lui oribile, iar eu m-am întors acasă în galop aproape scoasă din minți.

În seara aceea nu ți-am spus noapte bună, iar a doua zi nu m-am mai dus la Wuthering Heights. Doream tare mult să mă duc, dar eram foarte emoționată ; uneori mă temeam ca nu cumva să mi se spună că Linton a murit, alteori mă cutremuram la gîndul că l-aș putea întîlni pe Hareton. A treia zi însă am prins curaj. Nu mai puteam îndura incertitudinea, așa că iar am plecat pe furiș. Am plecat la ora cinci pe jos, sperînd să pot intra în casă pe ascuns și să mă urc în camera lui Linton fără a fi văzută. Dar cîinii îmi

semnalară apropierea. Zillah mă primi, spunînd : „Băiatul se reface binişor", şi mă introduse într-o odăiţă mică şi curată, acoperită cu covoare, unde, spre nespusa mea bucurie, l-am găsit pe Linton culcat pe-o canapeluţă, citind una din cărţile mele. Dar el nici nu mi-a vorbit şi nici nu s-a uitat la mine timp de un ceas întreg, Ellen. Vai, ce fire nenorocită are ! Şi ceea ce m-a uimit şi mai mult a fost faptul că, după ce-a deschis gura, a spus o minciună : că eu pricinuisem scandalul şi că Hareton n-avea nici o vină ! Cum eram incapabilă să-i răspund altfel decît înfuriată, m-am ridicat şi am ieşit din odaie. El strigă în urma mea, slab : „Catherine !" Nu se aştepta să reacţionez astfel, dar nu m-am întors ; iar în ziua următoare am rămas acasă pentru a doua oară, aproape hotărîtă să nu mă mai duc la el. Dar era atît de greu să mă culc şi să mă scol fără să am măcar o veste din partea lui, încît hotărîrea mea s-a risipit încă înainte de-a fi fost luată în mod definitiv. În ajun mi se păruse c-ar fi o greşeală să merg din nou la el, a doua zi mi se părea greşeală să nu merg. Michael veni să mă întrebe dacă trebuie să pună şaua pe Minny ; i-am răspuns „da" ; şi pe cînd mă ducea peste dealuri, mi se părea că-mi fac datoria. Am fost silită să trec pe sub ferestrele din faţa casei ; de altfel n-avea nici un rost să încerc să-mi ascund prezenţa.

— Tînărul stăpîn e în sală, zise Zillah, văzîndu-mă că pornesc spre salon.

Am intrat. Earnshaw era şi el acolo, dar părăsi imediat încăperea. Linton şedea în fotoliul cel mare, pe jumătate adormit ; în timp ce mă îndreptam spre cămin, am început pe un ton serios, convinsă în parte că spun exact ceea ce credeam :

— Deoarece nu mă iubeşti, Linton, şi deoarece crezi că vin aici cu intenţia de a-ţi face rău şi pretinzi c-aşa

fac de fiecare dată, asta este ultima noastră întîlnire. Hai să ne luăm rămas bun. Spune-i domnului Heathcliff că nu doreşti să mă vezi şi că nu trebuie să mai inventeze minciuni în această privinţă.

— Aşază-te şi scoate-ţi pălăria, Catherine, răspunse el. Tu eşti mult mai fericită decît mine şi-ar trebui să fii mai bună. Tăticu' îmi vorbeşte îndeajuns despre cusururile mele şi-mi arată destul dispreţ pentru ca, în mod firesc, să mă îndoiesc de mine însumi. Mă întreb chiar dacă nu cumva sînt într-adevăr atît de lipsit de valoare cum îmi spune el adeseori, şi atunci mă simt aşa de mînios şi de amărît, încît urăsc pe toată lumea ! Sînt lipsit de valoare şi am o fire urîtă şi sînt prost dispus aproape tot timpul. Aşa că, dacă vrei, poţi să-ţi iei rămas bun de la mine ; scapi astfel de o plictiseală. Un singur lucru te rog, Catherine, să fii dreaptă cu mine şi să crezi că, dacă aş putea, aş fi tot atît de dulce, tot atît de blînd şi tot atît de bun ca tine, şi tare-şa vrea să fiu tot atît de fericit şi tot atît de sănătos. Crede-mă, bunătatea ta m-a făcut să te iubesc mai profund decît dacă ţi-aş fi meritat iubirea şi, cu toate că n-am putut să-mi ascund firea şi, fără să vreau, ţi-am dezvăluit-o, îmi pare rău şi mă căiesc ; voi regreta şi mă voi căi pînă la sfîrşitul zilelor mele !

Am simţit că spunea adevărul şi că trebuie să-l iert, deşi ştiam că în momentul următor se va certa din nou cu mine şi va trebui să-l iert din nou. Ne-am împăcat totuşi ; am plîns amîndoi tot timpul cît am stat acolo ; n-am plîns numai de tristeţe, deşi eram tristă că Linton are o fire atît de nenorocită. Prietenii din preajma lui nu vor trăi niciodată liniştiţi, iar el nu va fi niciodată fericit ! Începînd din seara aceea m-am dus mereu în micul lui salon, pentru că, în ziua următoare, s-a întors tatăl lui.

Cred că numai de trei ori am fost veseli şi plini de nădejde, aşa cum fusesem în prima seară ; restul

zilelor mele au fost triste și frămîntate cînd din pricina egoismului și a răutății lui, cînd din pricina bolii. Dar m-am obișnuit să-i rabd cusururile cu aceeași răbdare cu care-i suportam și boala. Domnul Heathcliff mă evita intenționat ; nu l-am văzut aproape de loc. Totuși, duminica trecută, venind mai devreme ca de obicei, l-am auzit insultîndu-l foarte aspru pe sărmanul Linton pentru purtarea lui din seara din ajun. Nu știu cum a putut afla dacă n-a ascultat la ușă ?! Nu încape îndoială că Linton a fost enervat, dar asta nu privea pe nimeni în afară de mine ; iar eu am întrerupt discursul domnului Heathcliff intrînd în cameră și spunîndu-i exact ceea ce credeam. A izbucnit în rîs și a plecat, declarînd că e încîntat de atitudinea mea în această chestiune. Atunci i-am spus lui Linton că lucrurile neplăcute trebuie să mi le spună în șoaptă. Acum, Ellen, ai aflat totul. Nu mai pot fi oprită să mă duc la Wuthering Heights decît cu prețul suferinței a doi oameni ; dacă tu nu-i spui nimic lui tăticu', vizitele mele nu vor tulbura liniștea nimănui. N-ai să-i spui, nu-i așa ? Ai fi foarte haină la suflet dacă ai sufla vreun cuvînt !

— Mîine am să hotărăsc asupra acestei chestiuni, domnișoară Catherine, i-am răspuns. Asta cere oarecare gîndire, așa că te las să te odihnești ; iar eu mă duc să gîndesc asupra lucrurilor pe care mi le-ai povestit.

Numai că am gîndit cu glas tare și în prezența stăpînului meu, căci din odaia micii stăpîne m-am dus de-a dreptul în odaia lui și i-am relatat întreaga poveste, cu excepția convorbirilor dintre Catherine și vărul ei ; și fără a pomeni nimic de Hareton. Domnul Linton a fost alarmat și îndurerat mai mult decît voia să arate. Dimineața Catherine află despre trădarea mea, ca și de hotărîrea domnului Linton de a pune

capăt acestor vizite tainice. În zadar a plîns și s-a luptat împotriva interdicției ; în zadar și-a implorat tatăl să aibă milă de Linton ; a obținut numai făgăduiala că domnul Linton îi va scrie vărului ei și-i va spune să vină la Grange oricînd dorește, explicîndu-i în același timp că nu trebuie să mai spere s-o vadă pe Catherine la Wuthering Heights. Poate că, dacă și-ar fi dat seama de dispoziția și de starea sănătății nepotului său, ar fi avut puterea să-i interzică și această slabă mîngîiere.

CAPITOLUL 25

— Lucrurile astea s-au petrecut iarna trecută, domnule, zise doamna Dean, nu-i decît un an de-atunci. Pe vremea aceea n-aş fi crezut că după douăsprezece luni am să distrez un străin povestindu-i-le. Dar cine ştie cîtă vreme veţi mai fi un străin? Sînteţi prea tînăr să vă mulţumiţi cu viaţa asta singuratică, şi eu nu-mi pot închipui că cineva o poate vedea pe Catherine Linton fără s-o iubească. Văd că zîmbiţi, dar pentru ce păreţi atît de vioi şi plin de interes, cînd vorbesc despre ea? Şi pentru ce mi-aţi cerut să atîrn portretul ei deasupra căminului? Şi pentru ce...

— Opreşte-te, scumpă doamnă Dean! am strigat eu. Ar fi foarte firesc s-o iubesc, dar ea oare m-ar iubi? Am îndoieli prea mari ca să-mi risc liniştea lăsîndu-mă ispitit — şi-apoi eu nu sînt de pe-aici. Vin dintr-o lume plină de agitaţie şi trebuie să mă întorc în ea. Spune mai departe, Catherine s-a supus poruncilor tatălui?

— Da, continuă menajera. Dragostea pentru tatăl ei rămăsese sentimentul cel mai puternic pe care-l avea în inimă. Domnul Edgar i-a vorbit fără mînie, cu profunda gingăşie a omului care simte că-şi va părăsi peste puţină vreme comoara în mijlocul duşmanilor şi a primejdiei şi care-şi dă seama că singurul ajutor pe care i-l putea lăsa moştenire ca s-o călăuzească sînt cuvintele lui.

Cîteva zile după aceea îmi spuse:

— Aş dori ca nepotul meu să ne scrie sau să vină aici. Spune-mi sincer, ce crezi despre el, s-a schimbat în bine sau există vreo perspectivă de ameliorare a sănătăţii lui pe măsură ce se maturizează?

— E foarte plăpînd, domnule, i-am răspuns, şi n-aş prea crede c-o să ajungă la vîrsta bărbăţiei. Ceea ce pot să vă spun e că nu seamănă cu tatăl său, şi în cazul cînd domnişoara Catherine ar avea nenorocul să se căsătorească cu el, ar putea izbuti să-l supună dacă n-ar avea naivitatea de a fi din cale-afară de îngăduitoare. Însă, stăpîne, aveţi tot timpul să faceţi cunoştinţă cu el şi să vedeţi dacă s-ar potrivi sau nu cu domnişoara. Mai trebuie să treacă cel puţin patru ani pînă ajunge la majorat.

Edgar oftă şi, ducîndu-se la fereastră, îşi îndreptă privirea spre cimitirul din curtea bisericii de la Gimmerton. Era o după-amiază ceţoasă, soarele de februarie strălucea slab, încît abia se puteau desluşi cei doi brazi din curtea bisericii şi pietrele de mormînt risipite ici şi colo.

— Adeseori m-am rugat, zise el de parcă vorbea cu sine însuşi, ca ceasul neînduplecat ce se apropie să vină în grabă, iar acum începe să-mi fie frică şi mă dau în lături. Credeam că amintirea clipei în care am coborît valea aceea ca mire e mai puţin dulce decît speranţa că repede, peste cîteva luni sau poate săptămîni, voi fi dus acolo şi aşezat în văgăuna aceea singuratică! Ellen, am fost foarte fericit cu micuţa mea Cathy, şi-n serile de iarnă şi-n zilele de vară; era o nădejde vie alături de mine. Dar am fost tot atît de fericit şi cînd, în serile lungi de iunie, visam singur, printre acele pietre de lîngă biserica cea veche, întins pe movila verde de pe mormîntul mamei sale, cînd doream...

tînjeam după vremea cînd voi putea zace alături de ea. Ce pot face eu pentru Cathy ? Ce trebuie să fac înainte de a o părăsi ? Nu-mi pasă că Linton e fiul lui Heathcliff şi nici că mi-ar lua-o. Nu-mi pasă că Heathcliff şi-a atins ţelul şi că a biruit, răpindu-mi ultima fericire, dacă aş şti că asta o poate mîngîia de pierderea mea ! Dar dacă Linton nu-i demn de ea — dacă nu-i decît o unealtă neputincioasă în mîna tatălui său — nu i-o pot ceda ! Şi oricît de dură ar fi lovitura dată sufletului ei înflăcărat, trebuie să perseverez chiar cu preţul de-a o face să sufere atîta vreme cît sînt în viaţă şi de a o lăsa singură după moartea mea ! Scumpa de ea ! Aş fi preferat să i-o dăruiesc lui Dumnezeu şi s-o aşez în pămînt înaintea mea.

— Dăruiţi-i-o lui Dumnezeu vie, domnule, i-am răspuns eu ; şi dac-ar fi să vă pierdem — ferească-ne Dumnezeu — cu ajutorul lui am să fiu eu prietena şi sfetnica ei pînă la urmă. Domnişoara Catherine e un copil cuminte, nu mă tem că va face cu bună-ştiinţă un lucru greşit, iar oamenii care-şi fac datoria sînt întotdeauna răsplătiţi în cele din urmă.

Se desprimăvărase de-a binelea, dar stăpînul nu se întrema aşa cum ar fi trebuit, cu toate că-şi reîncepuse plimbările pe moşie împreună cu fata lui. Pentru lipsa ei de experienţă lucrul acesta însemna începutul convalescenţei ; apoi obrajii îi erau adeseori îmbujoraţi şi ochii strălucitori, iar ea era convinsă că se va vindeca. În a şaptesprezecea aniversare a zilei ei de naştere el nu se mai duse în curtea bisericii ; ploua. I-am spus :

— Astă-seară, desigur, nu ieşiţi, domnule.

El răspunse :

— Nu, anul acesta îmi amîn vizita pentru mai tîrziu.

I-a scris din nou lui Linton, exprimîndu-şi dorinţa fierbinte de a-l vedea ; şi nu mă îndoiesc că, dacă bolnavul ar fi fost în stare, tatăl său i-ar fi îngăduit să vină. Dar, după cum a fost îndrumat, a răspuns dînd de înţeles că domnul Heathcliff se opune vizitei lui la Grange, însă îi spunea că era încîntat de bunătatea cu care unchiul îşi aducea aminte de el şi spera să-l întîlnească uneori în timpul plimbărilor, căci dorea să-l roage personal să nu-l despartă complet de verişoara lui.

Această parte a scrisorii era simplă, fusese probabil compusă chiar de el. Heathcliff ştia că în acea vreme Linton era în stare să pledeze destul de elocvent pentru a fi împreună cu Catherine.

„Nu vă cer să vină aici, scria tînărul Linton, dar trebuie oare să n-o mai văd niciodată pentru că tatăl meu îmi interzice să mă duc la ea acasă, iar dumneata îi interzici să vină la mine ? Te rog, vino din cînd în cînd călare împreună cu ea spre Heights şi îngăduie-ne să schimbăm cîteva cuvinte în prezenţa dumitale ! Noi n-am greşit cu nimic pentru a îndura această despărţire, iar dumneata nu eşti supărat pe mine. N-ai nici un motiv să nu mă iubeşti ; cred c-o recunoşti şi dumneata. Unchiule dragă, trimite-mi mîine cîteva cuvinte binevoitoare şi lasă-ne să ne întîlnim oriunde doreşti, în afară de Thrushcross Grange. Sper că o întrevedere cu mine te va convinge că n-am caracterul tatălui meu ; el susţine că sînt mai mult nepotul dumitale decît fiul lui şi, cu toate că am cusururi care mă fac să fiu nedemn de Catherine, ea mi le-a trecut cu vederea, iar de dragul ei ar trebui să mi le ierţi şi dumneata. Mă întrebi de sănătate... mă simt mai bine. Dar, atîta vreme cît mi se taie orice speranţă şi sînt condamnat la singurătate sau la convieţuirea cu nişte oameni care nu m-au iubit niciodată şi nici nu mă vor iubi vreodată, cum aş putea fi vesel şi sănătos ?"

Pentru că n-o putea însoţi pe Catherine, cu toate că-i era milă de băiat, Edgar nu i-a putut satisface

rugămintea. A spus că se vor întîlni poate la vară, dar între timp l-a sfătuit să-i scrie din cînd în cînd şi, dîndu-şi bine seama de greaua situaţie pe care o avea în propria lui familie, i-a făgăduit că-i va da orice sfat sau mîngîiere prin corespondenţă. Linton a acceptat ; şi de n-ar fi fost strunit, ar fi stricat probabil totul umplîndu-şi scrisorile cu plîngeri şi văicăreli. Dar tatăl său îl urmărea îndeaproape şi, fireşte, voia să vadă fiecare rînd pe care i-l scria stăpînului meu ; aşa că, în loc de a descrie suferinţele şi necazurile lui personale, probleme care-i ocupau tot timpul gîndurile, cîntă pe struna cruzimii cu care e constrîns să stea despărţit de prietena şi iubita lui, rugîndu-l frumos pe domnul Linton să-i îngăduie cît de curînd o întrevedere, căci altfel va crede că-i înşelat cu bună-ştiinţă prin promisiuni deşarte.

Acasă la noi, Cathy era o puternică aliată a lui Linton. Aşa că, în cele din urmă, l-au convins pe stăpînul meu să consimtă ca, o dată pe săptămînă, să-i lase să facă împreună o plimbare călare sau pe jos, pe dealurile din apropiere de Grange, sub paza mea, căci în luna iunie stăpînul deodată se simţi şi mai slăbit. Cu toate că an de an strînsese o parte din venit mărind astfel averea tinerei domnişoare, avea dorinţa naturală ca ea să păstreze, sau cel puţin să se înapoieze cît mai curînd în casa strămoşilor ei. Şi, după părerea stăpînului meu, singura posibilitate de a realiza acest lucru era să se căsătorească cu moştenitorul lui, neştiind că Linton — de altfel cred că nimeni nu ştia acest lucru — se stingea tot atît de iute ca şi el. Nici un doctor nu intra la Heights şi nimeni nu-l vedea pe domnul Linton Heathcliff ca să ne poată da vreo veste în legătură cu starea sănătăţii lui. Eu, în ceea ce mă privea, începusem să cred că presimţirile îmi erau greşite şi că se întremase probabil, de vreme ce vorbea despre o plimbare călare sau pe jos peste dealuri, mai ales că stăruia atît de mult să-şi realizeze planul. Nu mi-aş fi închipuit că un tată se poate purta atît de crud cu un copil care trage să moară, după cum am aflat mai tîrziu că s-a purtat Heathcliff cu Linton, silindu-l să pară atît de dornic de o întîlnire cu Catherine. Iar eforturile lui Heathcliff se înteţeau cu-atît mai mult cu cît planurile sale hrăpăreţe şi neomenoase erau ameninţate de moartea apropiată a băiatului.

CAPITOLUL 26

Era aproape în toiul verii cînd Edgar, după multă șovăială, cedă rugăminților celor doi tineri, și Catherine și cu mine pornirăm în prima noastră plimbare călare pentru a ne întîlni cu vărul ei. Era o zi întunecată, cu zăpușeală, fără soare, dar cu cerul prea pestriț și neguros ca să ne temem de ploaie. Locul nostru de întîlnire fusese fixat la piatra de hotar de la încrucișarea drumurilor. Însă cînd am ajuns acolo, un mic păstor trimis în calea noastră ne spuse că domnul Linton se afla chiar la marginea domeniului Wuthering Heights și ne-ar fi foarte îndatorat dacă am mai face cîțiva pași într-acolo.

— Asta înseamnă că domnul Linton a uitat prima condiție a unchiului său, am remarcat; el ne-a poruncit să rămînem pe moșia Grange și, dacă mai înaintăm, ieșim de pe ea.

— Bine, nu face nimic! Cînd vom ajunge la el o să întoarcem caii, răspunse tovarășa mea, și-o să ne plimbăm spre casa noastră.

Dar cînd am ajuns lîngă Linton — nu era la mai mult de-un sfert de milă de ușa casei lui — am văzut că n-avea cal și-am fost silite să descălecăm și să-i lăsăm pe ai noștri să pască. Era culcat pe iarbă, așteptînd să ne apropiem, și nu s-a ridicat pînă n-am

fost la cîțiva pași de el. Dar umbla atît de greu și era atît de palid, încît am exclamat imediat:

— Păi, domnule Heathcliff, dumneata nu ești în stare să faci o plimbare în dimineața asta. Pari foarte bolnav!

Catherine îl privi cu durere și uimire. Exclamația de bucurie de pe buze i se transformă într-una de spaimă, iar cuvintele de bun-venit pentru o revedere atît de mult așteptată se transformară într-o întrebare îngrijorată: dacă nu cumva se simte mai rău decît de obicei.

— Nu... mai bine... mai bine! zise el gîfîind, tremurînd și ținînd-o de mînă, de parc-ar fi avut nevoie de sprijin.

Ochii lui albaștri, mari, rătăceau timid asupra ei, iar cearcănele din jurul lor le transformaseră expresia melancolică de odinioară într-una de duritate sălbăticită.

— Dar îți este mai rău, stărui verișoara; mai rău decît atunci cînd te-am văzut ultima oară, ești mai slab și...

— Sînt ostenit, o întrerupse el grăbit. E prea cald ca să umblăm, hai să ședem aici. Iar dimineața adesea ori mă simt rău... Tăticu' spune că am crescut prea repede.

Foarte nemulțumită de acest răspuns, Cathy se așeză, iar el se întinse alături, lîngă ea.

— Asta seamănă cu paradisul tău, zise ea, făcînd un efort să fie veselă. Îți aduci aminte de învoiala noastră de a petrece două zile așa cum ne place nouă cel mai mult? Asta-i, desigur, o zi pe placul tău, numai că cerul e cu nori, dar sînt atît de ușori și de străvezii încît e mai frumos decît dac-ar fi soare. Săptămîna viitoare, dacă poți, o să mergem călare în parcul de la Grange; poate vedem și paradisul meu.

Linton n-avea aerul să-şi reamintească despre ce e vorba, şi se vedea cît de colo că-i e foarte greu să susţină o convorbire. Lipsa lui de interes pentru tot ce-i spunea Cathy, precum şi neputinţa de a o distra erau atît de evidente încît fata nu-şi putu ascunde dezamăgirea. Fiinţa şi purtarea lui Linton se schimbaseră într-un mod de nedescris. El care, odinioară, deşi morocănos, se putea transforma într-un om plăcut sub mîngîieri, acum devenise cu totul apatic. Şi nu mai găsirăm aproape nici urmă din răutatea copilului care te necăjeşte şi te enervează numai ca să fie mîngîiat ; am văzut însă cu-atît mai limpede pe omul grav bolnav, urîcios şi absorbit de nenorocirea lui, omul care respinge orice mîngîiere şi e gata să considere veselia altora drept o insultă. Catherine observă, ca şi mine, că prezenţa ei era mai degrabă o pedeapsă decît o plăcere pentru el, şi de aceea, fără şovăială, propuse să plecăm. Dar, spre surpriza noastră, această propunere l-a trezit pe Linton din letargie şi l-a adus într-o stare de agitaţie stranie. Privind înspăimîntat spre casa de la Heights, ne-a implorat să mai rămînem cel puţin încă o jumătate de ceas.

— Dar cred, zise Cathy, că te-ai simţi mai bine acasă la tine decît şezînd aici ; şi-apoi, după cum îmi dau seama, azi nu te pot distra cu poveştile, cîntecele şi pălăvrăgeala mea. În astea şase luni ai ajuns mai înţelept decît mine. Nu-ţi mai place ceea ce-mi place mie. Dacă aş şti ce să fac ca să te înveselesc puţin, aş sta cu plăcere.

— Stai şi te odihneşte şi tu, răspunse el. Catherine, să nu crezi şi să nu spui că mă simt *foarte* rău. Zăpuşeala şi căldura mă apasă, dar înainte de venirea voastră m-am plimbat multă vreme singur. Spune-i unchiului că sînt destul de sănătos. Vrei ?

— Am să-i spun că asta zici *tu*, Linton, dar eu nu pot afirma că-i aşa, observă tînăra mea domnişoară,

uimită de încăpăţînarea cu care vărul ei susţinea un neadevăr atît de evident.

— Să vii aici şi joia viitoare, continuă el, ferindu-se de privirile ei nedumerite. Şi transmite-i mulţumirile mele unchiului pentru că ţi-a îngăduit să vii... cele mai călduroase mulţumiri, Catherine. Şi... dacă te întîlneşti cumva cu tata şi te-ntreabă despre mine, nu-l lăsa să creadă c-am fost atît de tăcut şi de prost. Nu face o mutră atît de tristă şi de abătută ca acum... o să se înfurie.

— Nu-mi pasă de furia lui ! exclamă Catherine, crezînd că mînia lui Heathcliff se va abate asupra ei.

— Dar mie-mi pasă, zise Linton, cutremurîndu-se. Nu-l întărîta împotriva mea, Catherine, căci e foarte brutal.

— E sever cu dumneata, domnule Heathcliff ? l-am întrebat. A obosit de atîta indulgenţă şi a trecut de la ura pasivă la ura activă ?

Linton se uită iar la mine, dar nu-mi răspunse. Şi după ce Cathy mai şezu lîngă el încă zece minute, în care timp Linton adormi cu capul căzut pe piept, scoţînd doar cîteva gemete înăbuşite de epuizare şi de durere, Cathy încercă să-şi aline deziluzia şi porni după afine, împărţindu-şi apoi cu mine rodul muncii. Lui nu-i oferi, căci îşi dădea seama că orice gest din partea-i îl obosea şi-l plictisea.

— A trecut o jumătate de ceas, Ellen ? îmi şopti la ureche în cele din urmă. Nu văd pentru ce trebuie să mai stăm. A adormit şi sînt sigură că tăticu' abia aşteaptă să ne vadă acasă.

— Bine, dar nu-l putem lăsa aici dormind, i-am răspuns, trebuie să stăm pînă se trezeşte, ai răbdare. Erai atît de grăbită să pleci de-acasă, ţi-aduci aminte ? Observ însă că dorinţa de a-l vedea pe bietul Linton ţi s-a evaporat destul de iute !

— Pentru ce a dorit *el* să mă vadă ? întrebă Catherine. În momentele lui de cea mai proastă dispoziție îl iubeam mai mult decît în starea asta ciudată. Am impresia c-a fost silit să vină la... această întîlnire... de teamă să nu-l certe tatăl lui. Dar eu nu vin aici ca să-i fac plăcere domnului Heathcliff, oricare ar fi motivele ce-l împing să-i poruncească lui Linton să îndure această pedeapsă. Deși mă bucur că-i mai sănătos, îmi pare rău că-i mult mai puțin prietenos și mult mai rece față de mine.

— Adică dumneata crezi că e mai sănătos ?

— Da, răspunse ea, pentru că, după cum știi, e incapabil să nu se înduioșeze de suferințele lui. Nu cred că acum e sănătos, așa cum mi-a cerut să-i spun lui tăticu', dar e foarte probabil că se simte mai bine.

— Aici nu sîntem de aceeași părere, domnișoară Cathy, am adăugat eu ; după mine îi este mult, mult mai rău.

În acel moment Linton tresări din moțăială îngrozitor de speriat și întrebă dacă nu cumva l-a strigat cineva.

— Nu, zise Catherine, poate-ai visat. Nu pot pricepe pentru ce moțăi pe cîmp dimineața !

— Mi se pare că l-am auzit pe tata, gîfîi el și-apoi își ridică privirea spre cerul posomorît de deasupra noastră. Sînteți sigure că n-a vorbit nimeni ?

— Sigure de tot, răspunse vara lui. Numai Ellen și cu mine : ne contraziceam în ceea ce privește sănătatea ta. Ești într-adevăr mai tare, Linton, decît astăiarnă cînd ne-am despărțit ? Dar sentimentul tău față de mine sînt sigură c-a slăbit ! Vorbește... așa-i ?

Cînd răspunse, ochii îi erau plini de lacrimi :

— Da, sînt mai tare !

Dar, tot sub impresia glasului aceluia imaginar, privirea îi rătăcea de colo colo, căutînd să-l descopere pe cel care-l strigase. Cathy se ridică.

— Pentru azi ajunge, trebuie să ne despărțim, îi zise. N-am să-ți ascund că am fost amarnic decepționată de întîlnirea noastră, cu toate că n-am să spun asta nimănui ; dar nu pentru că m-aș teme de domnul Heathcliff !

— Taci ! murmură Linton. Pentru numele lui Dumnezeu, taci ! Uite-l că vine. Și se agăță de brațul bietei Catherine, luptîndu-se s-o mai rețină.

Dar auzind acestea, ea se desfăcu în grabă și o fluieră pe Minny, care-o asculta ca un cîine.

— Joia viitoare am să fiu aici ! strigă ea, sărind în șa. La revedere ! Grăbește-te, Ellen !

Astfel l-am părăsit : aproape inconștient de plecarea noastră, mult prea absorbit de spaima provocată de apropierea tatălui

Înainte de a ajunge acasă, dezamăgirea bietei Catherine se mai îndulci, transformîndu-se într-un sentiment complex de milă și regret, în care se amesteca și oarecare îngrijorare cu privire la sănătatea lui Linton și a mediului în care trăia. Aici îi împărtășeam și eu părerile, deși am sfătuit-o să nu vorbească prea mult, sperînd că cea de-a doua întîlnire ne va îngădui să judecăm mai bine situația. Stăpînul ne-a cerut o amănunțită dare de seamă asupra plimbării noastre. Mulțumirile transmise de nepotul său au fost relatate întocmai, dar peste toate celelalte domnișoara Cathy trecu ușor. Eu, de asemenea, i-am răspuns cam în doi peri la întrebări, căci nu știam ce să-i ascund și ce să-i dezvălui.

CAPITOLUL 27

Şapte zile trecură ca o clipă, şi fiecare din ele fu pecetluită de înrăutăţirea rapidă a stării lui Edgar Linton. Dezastrul care, pînă atunci, se producea în luni de zile, acum se săvîrşea în cîteva ceasuri. Catherine, pe care am fi vrut s-o mai păcălim, nu se mai lăsa păcălită; mintea ei ageră ghicise ceea ce se petrecea şi se gîndea în taină la îngrozitoarea eventualitate care, încetul cu încetul, devenea certitudine. Cînd sosi ziua de joi, nu avu curajul să pomenească de plimbarea plănuită de-atîta vreme; dar eu i-am reamintit-o stăpînului şi-am obţinut permisiunea de-a o scoate pe Cathy la aer, căci în ultima vreme lumea ei se rezuma la bibliotecă, unde tatăl petrecea zilnic cîteva ceasuri — singurele în care nu sta culcat — şi la camera acestuia. Îi părea rău de fiecare clipă pe care n-o petrecea aplecată asupra pernei lui, sau aşezată lîngă el. Faţa îi era trasă de-atîta veghe şi tristeţe, iar stăpînul fu încîntat s-o trimită la ceea ce — aşa-i plăcea lui să creadă — va fi o plăcută schimbare de decor şi societate; apoi se mai mîngîia cu nădejdea că poate astfel nu va rămîne cu totul singură după moartea lui.

El avea o idee fixă — ghicisem asta dintr-o seamă de observaţii de-ale lui care-i scăpaseră fără vrere:

credea că întrucît nepotul îi semăna la chip, îi semăna şi la suflet. Scrisorile lui Linton, care cuprindeau puţine indicii, sau poate nici unul, asupra caracterului său urît, nu l-au putut lămuri, iar eu, dintr-o slăbiciune scuzabilă, m-am abţinut să-i deschid ochii, întrebîndu-mă la ce-ar folosi să-i tulbur ultimele clipe cu lucruri pe care n-avea nici puterea şi nici prilejul să le mai dreagă.

Am amînat excursia noastră pînă după-amiază, o după-amiază de august, ca de aur. Fiecare adiere dinspre munţi era atît de înviorătoare, încît mi se părea că oricine ar respira-o, chiar de-ar fi pe moarte, ar reveni la viaţă. Chipul bietei Catherine era întocmai ca priveliştea pe care umbrele şi lumina soarelui se succedau în zbor rapid; numai că pe faţa ei umbrele zăboveau mai mult, iar lumina era mai trecătoare, căci inima ei, sărăcuţa, se căina şi de-această înseninare de-o clipă.

Îl văzurăm pe Linton pîndindu-ne din locul stabilit la ultima lor întîlnire. Tînăra mea stăpînă descălecă şi-mi spuse că, fiind hotărîtă să stea foarte puţin, ar fi mai bine ca eu să rămîn călare şi să ţin şi poneiul ei. Dar n-am fost de acord; nu voiam să risc s-o pierd din ochi nici măcar un minut pe cea care-mi fusese încredinţată. Aşa că ne-am căţărat împreună pe povîrnişul acoperit cu bălării. De data asta domnul Linton Heathcliff ne-a primit mai vioi; totuşi nu era o vioiciune provocată de bună dispoziţie sau de bucurie, ci semăna mai degrabă a frică.

— Aţi întîrziat, zise el, vorbind tăios şi cu eforturi. Tatăl dumitale e foarte bolnav, nu-i aşa? Credeam că n-ai să vii.

— De ce nu vorbeşti deschis?! strigă Catherine, fără a-l saluta. Pentru ce nu-mi spui fără înconjur că nu vrei să mă vezi?! E ciudat, Linton, că m-ai adus

aici pentru a doua oară numai ca să ne chinuim, şi încă fără nici un motiv !

Linton tremura şi se uita la ea, pe jumătate implorînd-o, pe jumătate ruşinat ; dar Cathy n-avea destulă răbdare să-i suporte purtarea enigmatică.

— Tatăl meu *este* foarte bolnav, zise ea. Pentru ce mă iei de la căpătîiul lui ? Pentru ce n-ai trimis pe cineva să mă dezlege de promisiune, dacă nu doreai să mă ţin de cuvînt ? Ascultă ! Vreau o explicaţie. Mie nu-mi stă mintea la joacă şi glume. Acum nu mă pot ţine de răzgîielile tale !

— Răzgîielile mele ! murmură el. Ce răzgîieli ? Pentru numele lui Dumnezeu, Catherine, nu te uita atît de furioasă la mine ! Dispreţuieşte-mă cît pofteşti, sînt un nemernic, un laş şi-un ticălos, nici nu pot fi dispreţuit după cît aş merita, dar sînt prea prăpădit pentru furia ta. Urăşte-l pe tatăl meu şi opreşte pentru mine numai dispreţul.

— Prostii ! strigă Catherine scoasă din fire. Băiat prost şi nătărău ce eşti ! Ia te uită, tremură de parc-aş vrea, într-adevăr, să dau în el ! Nu trebuie să-mi cerşeşti dispreţul, Linton, căci ţi-l poate ţine oricine şi oricînd la dispoziţie. Pleacă de-aici ! Am să mă-ntorc acasă. E-o prostie să te scoată cineva de lîngă sobă, şi să pretindem... şi să pretindem, ce ? Nu mă apuca de fustă ! Dacă mi-ar fi milă de tine pentru că plîngi şi pentru că pari atît de speriat, ar trebui să resping o asemenea milă. Ellen, spune-i cît de ruşinoasă-i purtarea lui. Ridică-te, şi nu te înjosi purtîndu-te ca o tîrîtoare abjectă... *Ridică-te !*

Cu faţa scăldată în lacrimi şi cu o expresie de durere nespusă, Linton se trînti, fără pic de vlagă, la pămînt : părea chinuit de o groază cumplită.

— Oh ! zise plîngînd în hohote. Nu mai pot îndura ! Catherine ! Catherine, să ştii că sînt un trădător, da, şi nu cutez să ţi-o spun ! Dar dacă mă părăseşti, am să fiu omorît ! Catherine, scumpa mea, viaţa mea e-n mîinile tale ; iar tu mi-ai spus că mă iubeşti, şi dacă mă iubeşti nu vei avea nimic de suferit. Nu pleci, nu-i aşa ? Blînda, dulcea, buna mea Catherine ! Şi poate vei consimţi... şi-atunci mă va lăsa să mor alături de tine !

Tînăra mea domnişoară, văzînd spaima lui profundă, se aplecă să-l ridice. Vechiul ei sentiment de blîndă îngăduinţă îi birui supărarea. Era din nou mişcată şi îngrijorată peste măsură.

— Să consimt la ce ? întrebă ea. Să mai rămîn ? Spune-mi ce-nseamnă vorbele astea ciudate şi rămîn. Te contrazici şi nu mai înţeleg nimic ! Fii calm şi sincer, mărturiseşte-mi tot ce ai pe suflet. Nu vrei să-mi faci nici un rău, Linton, nu-i aşa ? N-ai lăsa pe nici un duşman să-mi facă vreun rău, dacă l-ai putea împiedica, nu-i aşa ? Cred că eşti laş în ceea ce te priveşte pe tine, dar nu atît de laş încît să-ţi trădezi cea mai bună prietenă !

— Dar tata m-a ameninţat, zise băiatul gîfîind, împreunîndu-şi degetele slabe, şi mie mi-e groază de el... mi-e groază de el ! Nu *cutez* să-ţi spun !

— Aşa ? Bine ! zise Catherine cu o milă plină de dispreţ. Păstrează-ţi secretul, eu *nu* sînt laşă ! Salvează-te pe tine. Mie nu mi-e frică !

Mărinimia ei îi stoarse lacrimi. Linton plîngea în neştire, sărutîndu-i mîinile, de care se sprijinea, dar nu avu curajul să vorbească. Eu mă întrebam ce-o fi misterul acesta, şi-am hotărît că n-o voi mai lăsa niciodată pe Catherine să sufere, cu ştiinţa mea, numai ca să-i facă lui sau altcuiva bine. Deodată am auzit foşnet prin bălării, am ridicat privirea şi l-am văzut pe domnul Heathcliff chiar lîngă noi, coborînd dinspre Heights. Nu aruncă nici o privire spre cei doi tineri, cu toate că era destul de aproape ca să-l fi auzit pe Linton plîngînd, ci mă salută cu un glas destul de

prietenos, glas pe care nu-l avea decît față de mine, dar de a cărui sinceritate nu m-a putut împiedica să mă îndoiesc și zise :

— Ce plăcere să te văd atît de aproape de casa mea, Nelly ! Ce mai e pe la Grange ? Ia să auzim ! Se zvonește, adăugă el coborînd glasul, că Edgar Linton e pe patul de moarte. Poate că lumea exagerează !

— Nu exagerează. Stăpînul meu e pe moarte, i-am răspuns ; e adevărat ce spune lumea. Trist lucru pentru noi toți, dar o binecuvîntare pentru el !

— Cît crezi că mai durează ? întrebă.

— Nu știu, i-am răspuns.

— Pentru că, urmă uitîndu-se la cei doi tineri, care stăteau nemișcați sub ochii lui — Linton părea că nu îndrăznește să-și miște sau să-și ridice capul, iar din pricina lui nici Catherine nu se putea clinti — pentru că băiatul acela de colo pare hotărît să-mi zădărnicească planurile, așa că i-aș fi recunoscător unchiului său dacă s-ar grăbi și s-ar duce înaintea lui. Ia ascultă !... E multă vreme de cînd secătura joacă comedia asta ? I-am *dat* eu cîteva lecții de cum trebuie să se miorlăie. Totdeauna e-atît de vioi cînd e cu domnișoara Linton ?

— Vioi ? Nu... a fost cît se poate de trist, i-am răspuns. Uită-te la el ! Îți spun drept că în loc să hoinărească pe dealuri cu iubita lui, ar face mai bine să stea în pat sub îngrijirea unui doctor.

— Așa va fi peste o zi sau două, mîrîi Heathcliff. Dar deocamdată... scoală-te, Linton ! Scoală-te ! strigă el. Nu te tîrî pe jos. Ridică-te imediat !

Linton se prăbuși din nou la pămînt. Cred că spaima și neajutorarea îi ajunseseră la paroxism sub privirile tatălui, căci nu avea nici un alt motiv să se poarte astfel. Făcu mai multe sforțări să-i asculte porunca, dar pentru moment puțina lui putere dispăruse și căzu din nou cu un geamăt. Domnul Heathcliff înaintă

spre el și-l ridică, apoi îl sprijini de-un dîmb acoperit cu iarbă.

— Acum, zise el cu o furie reținută, să știi că mă supăr ; și dacă nu-ți poți domina neputința... Fir-ai tu al dracului ! Ridică-te imediat !

— Da, tată, mă ridic, spuse el gîfîind. Numai lasă-mă-n pace, căci, de nu, leșin. Am făcut așa cum ai dorit tu, sînt sigur, Catherine are să-ți spună că... eu... am fost vesel ! Ah, rămîi lîngă mine, Catherine, dă-mi mîna...

— Ia-o pe-a mea, zise tatăl lui, și ține-te pe picioare. Uite-așa... Ea îți va oferi brațul așa... uită-te la ea. Ai să crezi că sînt chiar diavolul, domnișoară Linton, dacă pot provoca o asemenea spaimă. Fii, te rog, bună și condu-l pînă acasă. Vrei ? Tremură dacă mă ating de el.

— Linton, dragul meu, șopti Catherine, eu nu pot merge la Wuthering Heights, tăticu' mi-a interzis. Tatăl tău n-o să-ți facă nici un rău. De ce ești atît de speriat ?

— Pentru nimic în lume nu mă mai întorc în casa aceea, răspunse el. Nu *pot* să mă-ntorc acolo fără tine !

— Stai ! strigă tatăl. Să respectăm scrupulele filiale ale domnișoarei Catherine. Nelly, du-l dumneata acasă, iar eu am să-ți urmez sfatul, în ceea ce privește doctorul, fără întîrziere.

— Și-ai să faci foarte bine, i-am răspuns. Dar eu trebuie să rămîn cu stăpîna mea ; nu uita că îngrijirea fiului dumitale nu intră în atribuțiile mele.

— Ești foarte îndărătnică, știu, zise Heathcliff, așa că mă obligi să-l ciupesc puțin pe copilaș și să-l fac să țipe ca să-ți trezească mila. Atunci, haide, eroul meu ! Vrei să te-ntorci acasă însoțit de mine ?

Și se apropie din nou de Linton, prefăcîndu-se c-ar vrea să pună mîna pe făptura lui șubredă ; dar Linton se feri de el și se agăță de Cathy, implorînd-o să-l

însoțească pînă acasă. Rugămințile lui erau atît de deznădăjduite, încît nu permiteau nici un fel de refuz; și, cu toate că nu eram de acord, n-am putut-o împiedica. De fapt, cum era să-i refuze ajutorul? Noi nu puteam înțelege pentru ce e atît de îngrozit, dar îl vedeam neputincios în fața groazei și mi se părea că, dacă spaima va mai crește, băiatul își va pierde mințile. Am ajuns pînă-n pragul ușii. Catherine intră; eu am așteptat-o să-l așeze pe bolnav într-un fotoliu, sperînd că se va întoarce imediat. Dar domnul Heathcliff, împingîndu-mă pe la spate, strigă:

— Casa mea nu-i ciumată, Nelly! Și am de gînd să fiu ospitalier astăzi; stai jos și dă-mi voie să închid ușa.

O închise și o încuie. Tresării.

— O să vă ofer un ceai înainte de a vă întoarce acasă, adăugă el. Sînt singur. Hareton s-a dus cu niște vite la Lees, iar Zillah și Joseph au plecat într-o călătorie de plăcere; și cu toate că sînt obișnuit să fiu singur, îmi place, cînd am prilejul, să mă bucur de o companie interesantă. Domnișoară Linton, ia loc lîngă *el*. Îți dau și eu ce am: darul meu nu prea merită să fie primit, dar altceva n-am. Vreau să spun că ți-l ofer pe Linton. Uite cum mă privește! Ciudat ce sentimente sălbatice se trezesc în mine cînd mi se pare că provoc teama cuiva! Dacă m-aș fi născut într-o țară cu legi mai puțin severe și gusturi mai puțin delicate, m-aș fi distrat făcînd pe-ndelete vivisecția celor doi de colo. Așa, ca să treacă o seară.

Respiră adînc și izbi masa înjurînd ca pentru el:

— La dracu'! Îi urăsc!

— Mie nu mi-e frică de dumneata! exclamă Catherine, care nu auzise ultima parte a discursului. Apoi se apropie de el; ochii ei negri scînteiau de furie și de hotărîre. Dă-mi cheia, vreau să mi-o dai! zise ea.

N-o să mănînc și n-o să beau aici nimic, să știu bine că mor de foame.

Heathcliff ținea cheia în mîna care-i rămăsese pe masă. Ridică privirea, cuprins de un fel de mirare văzîndu-i îndrăzneala; sau poate că glasul și privirile ei i-au reamintit ființa de la care le moștenise. Cathy se repezi la cheie și aproape că reuși, printre degetele lui desfăcute, să pună mîna pe ea. Dar gestul ei îl readuse la realitate, și Heathcliff strînse din nou pumnul.

— Și-acum, Catherine Linton, zise el, pleacă de-aici, altfel te trîntesc la pămînt, și doamna Dean ar înnebuni.

Fără a ține seama de amenințarea lui, Cathy îi apucă din nou pumnul în care se afla cheia.

— Vom pleca de-aici! repetă ea sforțîndu-se din răsputeri să-i desfacă degetele și, văzînd că unghiile nu-l impresionează, se folosi de dinți cu destul de multă tărie.

Heathcliff îmi aruncă niște priviri care, pentru o clipă, m-au împiedicat să intervin. Catherine era prea atentă la degetele lui puternice, ca să-i mai observe și fața. Heathcliff deschise pumnul brusc și renunță la obiectul disputei. Dar, înainte ca ea să fi luat cheia, o prinse cu mîna în care avusese cheia și-o trase pe genunchi, administrîndu-i cu cealaltă, pe unul din obraji, o ploaie de palme înspăimîntătoare; și fiecare palmă ar fi fost suficientă ca amenințarea lui să devină realitate, dacă ea ar fi putut să cadă jos.

Văzînd această violență diabolică, m-am repezit furioasă la el.

— Nemernicule! am început să strig. Nemernic ce ești!

O lovitură în piept mă făcu să tac. Fiind corpolentă, îmi pierd ușor răsuflarea; așa că, din cauza loviturii și a furiei, am dat înapoi, clătinîndu-mă amețită și avînd senzația că mă înăbuș sau că-mi plesnește

o vînă. Scena se isprăvi în două minute. Catherine, eliberată, își duse amîndouă mîinile la tîmple ; parcă nu era sigură dacă mai are urechi sau ba. Tremura ca varga, sărmana fetiță, și se rezemă de masă cu desăvîrșire năucită.

— Vezi că știu cum se pedepsesc copiii ? ! zise ticălosul cu sălbăticie, în timp ce se apleca să pună din nou mîna pe cheia care căzuse jos. Și-acum du-te la Linton, cum ți-am spus, și plîngi cît poftești ! Ca mîine am să fiu tatăl tău... singurul tată pe care-l vei mai avea peste cîteva zile... și-ai să mai încasezi de-astea din belșug. Tu poți răbda multe, nu ești o prăpădită, și-ai să le guști în fiecare zi dacă-ți mai surprind în ochi răutatea aceea drăcească !

Cathy, în loc să se ducă la Linton, se repezi la mine, îngenunche și, punîndu-și obrajii aprinși în poala mea, începu să plîngă în gura mare. Vărul ei se ghemuise într-un colț al băncii, tăcut ca un șoarece, felicitîndu-se, îndrăznesc să spun, că bătaia o primise altul, și nu el. Domnul Heathcliff, observînd că sîntem încremeniți cu toții, se ridică și, foarte îndemînatic, făcu ceaiul. Ceștile și farfuriile fuseseră pregătite din timp. Turnă ceaiul și-mi oferi o ceașcă.

— Haide, spală-ți veninul, zise. Și dă-i și răsfățatei tale și ăluia al meu. Nu-i otrăvit, cu toate că l-am pregătit eu. Mă duc afară să caut caii.

Primul nostru gînd, văzîndu-l ducîndu-se, a fost să căutăm o ieșire. Am încercat ușa dinspre bucătărie, dar era încuiată pe dinafară ; ne-am uitat la ferestre, dar erau prea înguste chiar și pentru corpul subțire al lui Cathy.

— Domnule Linton, am strigat eu văzînd că sîntem întemnițate în toată legea, dumneata știi ce urmărește diabolicul dumitale tată și, dacă nu ne spui, am să-ți trag cîteva peste urechi, așa cum a tras el peste ale verișoarei dumitale !

— Da, Linton, trebuie să ne spui, zise Catherine. Din cauza ta am venit aici, și-ar fi un semn de răutate și nerecunoștință dacă refuzi să vorbești.

— Dă-mi ceai, mi-e sete. După aceea am să vă spun, răspunse el. Doamnă Dean, să pleci de-aici. Nu-mi place cînd stai asa, pe capul meu. Ah, Catherine, ți-au picat lacrimile în ceașca mea. Nu mai beau ceaiul ăsta, dă-mi altul.

Catherine îi turnă altul și-și șterse obrazul. Mie mi-era scîrbă de calmul micului nemernic, care nu se mai temea pentru pielea lui. Spaima pe care-o manifestase pe dealuri dispăruse de cum intrase în casă la Wuthering Heights. Așa c-am ghicit că fusese amenințat c-o bătaie groaznică dacă nu izbutește să ne atragă în casă și că, o dată faptul împlinit, nu mai avea alte temeri imediate.

— Tăticu' vrea să ne căsătorim, continuă el, după ce sorbi puțin ceai. Știe că tăticul tău nu ne-ar lăsa să ne căsătorim acum, dar se teme c-o să mor dacă mai așteptăm. De aceea vrea să ne căsătorim mîine, iar dumneata trebuie să rămîi la noapte aici. Dacă faci cum vrea el, poți să te întorci acasă poimîine, și-ai să mă iei și pe mine acolo.

— Să te ia cu ea, nenorocitule ? am exclamat eu. *Dumneata* să te însori ? Dar cum ? Omul ăsta e nebun, ori crede că noi toți sîntem niște smintiți ! Și dumneata îți închipui că domnișoara asta tînără, frumoasă, sănătoasă, fata asta plină de viață se va lega de o maimuță prăpădită ca dumneata ? Dumneata crezi că se va găsi *cineva*, ca să nu mai vorbim de domnișoara Catherine Linton, care să te ia de bărbat ? Meriți să fii bătut cu biciul pentru că ne-ai ademenit să venim aici cu prefăcătoria și văicărelile dumitale mișelești ! Și-acum... nu te uita ca un tîmpit ! Îmi vine să-ți trag o zgîlțîială strașnică pentru trădarea dumi-

tale neruşinată şi pentru îngîmfarea prostească de care-ai fost în stare !

L-am scuturat niţel, dar el începu să tuşească, recurgînd la resursele lui obişnuite de gemete şi plînsete, iar Catherine mă dojeni.

— Să rămîn aici toată noaptea ? Asta nu ! zise ea, privind atent în jur. Ellen, am să dau foc la uşa asta, dar tot am să ies.

Şi ar fi pornit pe loc la înfăptuirea acestei ameninţări dacă Linton nu s-ar fi speriat iarăşi din pricina iubitei lui persoane. O strînse cu braţele lui firave şi, plîngînd în hohote, îi zise :

— Nu vrei să mă iei şi să mă salvezi ? Nu vrei să mă laşi să vin cu tine la Grange ? O, scumpa mea Catherine, nu pleca, nu mă părăsi ! *Trebuie* să-l asculţi pe tatăl meu... *Trebuie !*

— Eu trebuie să-l ascult pe-al meu, îi răspunse ea, şi să-l scap de această aşteptare chinuitoare. Toată noaptea ! Ce-o să creadă ? Probabil c-a şi început să dispere. Ori sparg o uşă, ori îi dau foc, dar trebuie să ies de-aici. Fii liniştit, că nu te ameninţă nimic, dar dacă mă opreşti... Linton, eu îl iubesc pe tăticu' mai mult decît pe tine !

Spaima mortală pe care-o simţea în faţa mîniei domnului Heathcliff redădu băiatului elocvenţa laşităţii. Catherine era aproape înnebunită, dar stăruia că trebuie să plece acasă şi încerca să-l implore, ea de data asta, şi să-l convingă să-şi înfrîngă suferinţa egoistă. În timp ce ei vorbeau astfel, temnicerul nostru se întoarse.

— Animalele voastre au fugit, zise el, şi... ia te uită, Linton, iar miorlăi ? Ce ţi-a făcut ? Haide, haide... linişteşte-te şi du-te la culcare. Peste-o lună sau două, băiete, ai să-i poţi plăti cu o mînă viguroasă toată tirania pe care-o înduri acuma. Tu suferi din pură dragoste, nu-i aşa ? Doar n-ai nici un alt motiv. Are să te ia de bărbat ! Şi-acum du-te la culcare ! Zillah nu vine astă-seară acasă, aşa că trebuie să te dezbraci singur ! Tăcere ! Să nu te mai aud. Cum ajungi în camera ta, nu mă mai apropii de tine. N-ai de ce te teme. Din întîmplare, te-ai purtat destul de bine. Restul mă priveşte pe mine.

Heathcliff rosti aceste cuvinte ţinînd uşa deschisă, ca să treacă fiul său. Acesta ieşi ca un căţel, temîndu-se ca nu cumva omul care-i dădea drumul să-i tragă o lovitură vicleană. Apoi Heathcliff răsuci din nou cheia în broască şi se apropie de foc ; stăpîna mea şi cu mine stăteam tăcute. Catherine ridică privirea şi, instinctiv, duse mîna la obraz. Apropierea lui reînviase în ea o senzaţie dureroasă. Nimeni altul n-ar fi fost în stare să privească aspru acest gest copilăresc, dar el se încruntă şi mîrîi :

— Aha, zici că nu ţi-e frică de mine ? Îţi ascunzi bine curajul ! Pari al dracului de speriată !

— Acum sînt speriată, răspunse ea, pentru că, dacă rămîn aici, tăticu' va fi nenorocit ; şi cum aş putea îndura să-l fac să sufere cînd el... cînd el... Domnule Heathcliff, *lasă-mă* să mă duc acasă ! Îţi făgăduiesc că mă mărit cu Linton ; şi tăticu' vrea asta, iar eu îl iubesc. Pentru ce să mă sileşti să fac un lucru pe care l-aş face eu însămi de bunăvoie ?

— Numai să îndrăznească să te silească ! am strigat eu. Există legi în ţara asta, slavă Domnului că există, chiar dacă ne aflăm într-un loc atît de părăsit. L-aş denunţa chiar de-ar fi fiul meu ; asta-i o crimă pentru care nu există îndurare !

— Tăcere ! zise ticălosul. Du-te dracului cu strigătele tale ! N-am chef să te aud vorbind. Domnişoară

Linton, nu știi ce plăcere-mi face cînd mă gîndesc că tatăl dumitale e nenorocit. N-am să dorm la noapte de bucurie. N-ai fi putut nimeri o cale mai sigură ca să-ți fixezi reședința sub acoperișul meu pentru următoarele douăzeci și patru de ore decît spunîndu-mi că va avea drept consecință acest fapt. În ceea ce privește promisiunea dumitale de a te căsători cu Linton, voi avea eu grijă să te ții de cuvînt, căci nu vei părăsi casa mea pînă cînd treaba asta nu se va împlini.

— Atunci trimite-o pe Ellen să-i spună lui tăticu' că nu mi s-a întîmplat nimic ! exclamă Catherine plîngînd amarnic. Sau căsătorește-mă numaidecît cu Linton. Bietul tăticu' ! Ellen, o să creadă că ne-am pierdut. Ce ne facem ?

— Da' de unde ! O să creadă c-ai obosit îngrijindu-l și c-ai plecat să te distrezi un pic, răspunse Heathcliff. Nu poți spune că n-ai intrat de bunăvoie în casa mea disprețuind sfatul lui de a nu o face. De altfel e absolut firesc să dorești să te distrezi la vîrsta dumitale și să te fi săturat să dădăcești un om bolnav, mai ales cînd acel bărbat nu-ți e decît tată. Catherine, cele mai fericite zile ale vieții lui s-au isprăvit cînd au început zilele dumitale. Îndrăznesc să-ți spun că te-a blestemat pentru c-ai venit pe lume — cel puțin eu așa am făcut — și drept este să te blesteme și cînd pleacă din lumea asta, iar eu te voi blestema de asemenea. Nu te iubesc ! Și cum te-aș putea iubi ? Termină cu plînsul ! După cîte prevăd, asta o să fie principala dumitale distracție de azi înainte, dacă nu cumva Linton, recunoscător, va căuta să te răsplătească pentru pierderile suferite, așa cum părintele dumitale grijuliu își face iluzii că va fi. Scrisorile lui pline de mîngîieri și sfaturi m-au distrat peste măsură. În ultima lui scrisoare îi recomanda comorii mele să aibă grijă de comoara lui și să fie bun cu ea după ce-o va lua de nevastă. Grijuliu și blînd... Iată o atitudine părintească. Dar Linton are nevoie pentru propria lui persoană de toată grija și blîndețea pe care-o posedă. Linton va ști să joace bine rolul unui mic tiran. El e în stare să chinuiască oricîte pisici dacă li s-ar scoate mai întîi dinții și li s-ar tăia ghearele. Ai să-i poți povesti unchiului său, cînd te vei întoarce acasă, lucruri frumoase despre blîndețea nepotului, te asigur !

— Bine faci ! i-am spus. Dezvăluie-i caracterul fiului dumitale. Arată-i cît îți seamănă, și-apoi sper că domnișoara Cathy se va gîndi de două ori înainte de-a lua de bărbat un șarpe ca ăsta !

— Nu țin de loc să vorbesc acum despre însușirile lui bune, răspunse Heathcliff ; pentru că trebuie să-l accepte, ori să rămînă prizonieră, și dumneata împreună cu ea, pînă la moartea stăpînului dumitale. Pot foarte bine să vă rețin aici pe-amîndouă, ascunse. Dacă nu mă crezi, încurajeaz-o să-și retragă cuvîntul și vei avea prilejul să te-ncredințezi singură.

— N-am să-mi retrag cuvîntul, zise Catherine. Mă voi căsători cu el chiar în ceasul ăsta, dac-o să mă pot duce, după aceea, la Thrushcross Grange. Domnule Heathcliff, ești un om dur, dar nu ești un diavol și nu cred că vrei să-mi distrugi din pură răutate întreaga fericire. Dacă tăticu' crede că l-am părăsit intenționat și moare înainte de a mă întoarce acasă la el, cum aș mai putea trăi ? Am renunțat să mai plîng, dar am să cad în genunchi la picioarele dumitale și n-am să mă ridic, și n-am să-mi iau ochii de pe fața dumitale pînă cînd nu te vei uita în ochii mei ! Nu ! Nu întoarce capul ! Uită-te la mine ! N-ai să vezi nimic provocator. Eu nu te urăsc. Eu nu sînt mînioasă pen-

tru că m-ai lovit. Dumneata n-ai iubit în viața dumitale pe nimeni, unchiule? Niciodată? Ah! Trebuie să te uiți o dată în ochii mei! Sînt atît de nenorocită, nu se poate să nu-ți pară rău și să nu-ți fie milă de mine.

— Ia-ți degetele astea de șopîrlă de pe mine și cară-te de-aici, că, de nu, dau cu piciorul în tine! strigă Heathcliff respingînd-o cu brutalitate. Prefer să fiu în strînsoarea unui șarpe. Cum dracu-ți poți închipui că mă vei îndupleca? *Te detest!*

Ridică din umeri și se scutură, de parcă într-adevăr toată carnea de pe el ar fi fost cuprinsă de silă, și-și împinse înapoi scaunul, în timp ce eu m-am ridicat și-am deschis gura să dau drumul unui adevărat torent de insulte. Dar am amuțit la mijlocul primului cuvînt, căci m-a amenințat că, dacă mai pronunț o silabă, voi fi încuiată singură într-o cameră. Se întunecase... Am auzit niște voci la poarta grădinii. Gazda noastră ieși în grabă: el era cu mintea întreagă, noi însă nu. Vorbi acolo vreo două sau trei minute, apoi se întoarse singur.

— Credeam c-a venit vărul dumitale, Hareton, i-am spus eu bietei Catherine. Ce n-aș da să sosească! Mai știi? Poate c-ar fi de partea noastră.

— Au fost trei servitori de la Grange trimiși să vă caute, zise Heathcliff, care auzise ce spusesem. Ai fi putut deschide o fereastră și striga, dar pot să jur că puicuța e încîntată că n-ai făcut-o. E bucuroasă c-o forțez să stea aici, sînt sigur.

Dîndu-ne seama c-am pierdut ocazia, am dat amîndouă frîu liber deznădejdii, iar el ne-a lăsat să ne văităm pînă la ora nouă. Atunci ne-a poruncit să ne urcăm sus prin bucătărie, în odaia lui Zillah. I-am șoptit tovarășei mele să se supună, sperînd că vom reuși să ieșim pe fereastra de-acolo, sau să trecem în

pod, și apoi să fugim printr-o lucarnă. Dar fereastra era tot atît de îngustă ca și cele de jos, iar ieșirea prin pod fusese zăvorită anume, așa că eram încuiate ca și pînă atunci. Nici una dintre noi nu s-a culcat. Catherine, încremenită în fața ferestrei, aștepta cu nerăbdare dimineața; și singurul răspuns pe care l-am primit la nenumăratele mele rugăminți de-a se odihni au fost cîteva suspine adînci. M-am așezat într-un fotoliu și, în timp ce mă suceam încoace și încolo, m-am judecat aspru pentru multele prilejuri în care nu-mi făcusem datoria așa cum se cuvenea; căci în clipa aceea mă bătea gîndul că de aici se traseseră toate nenorocirile stăpînilor mei. De fapt nu era chiar așa, îmi dau seama acum, dar așa mi s-a părut în noaptea aceea îngrozitoare, și-l socoteam chiar și pe Heathcliff mai puțin vinovat decît mine.

Heathcliff veni la ora șapte și întrebă dacă domnișoara Linton s-a sculat. Ea se repezi imediat la ușă și răspunse că da.

— Atunci haide, zise el, deschizînd ușa și trăgînd-o afară.

M-am ridicat s-o urmez, dar el răsuci din nou cheia. Am cerut să-mi dea drumul.

— Ai răbdare, răspunse el; îți trimit într-o clipă micul dejun.

Am lovit cu pumnii în tăblia ușii, am scuturat clanța cu mînie, iar Catherine l-a întrebat pentru ce mă mai ține încuiată. El i-a răspuns că trebuie să mai rabd un ceas, apoi au plecat amîndoi. Am răbdat așa două sau trei ore, pînă cînd, într-un tîrziu, am auzit pași; dar nu erau ai lui Heathcliff.

— Ți-am adus ceva de mîncare, se auzi un glas; deschide ușa!

Am deschis ușa fără a pregeta și l-am văzut pe Hareton, încărcat cu hrană destulă pentru ziua întreagă.

— Na, adăugă el, împingîndu-mi tava în mînă.
— Stai un minut... am început eu.
— Ba nu ! strigă el și se retrase fără a ține seama de rugămințile mele de-a mai zăbovi.

Am rămas acolo încuiată ziua întreagă și toată noaptea următoare, și-apoi încă una, și încă una. Am stat cu totul cinci nopți și patru zile ; nu-l vedeam decît pe Hareton, dimineața. Și era un paznic desăvîrșit : ursuz, mut și surd la orice încercare de a-i trezi simțul de dreptate sau mila.

CAPITOLUL 28

În dimineața, sau mai bine zis în după-amiaza celei de a cincea zi am auzit apropiindu-se un alt pas... mai ușor și mai grăbit. De data aceasta persoana intră chiar în odaie. Era Zillah, gătită cu șalul ei roșu și cu o bonetă neagră de mătase pe cap. Un coș împletit din răchită îi atîrna de braț.

— Oh, doamnă Dean ! Dumneata erai ? ! exclamă ea. Vai, Doamne, ce se mai vorbește pe socoteala dumitale la Gimmerton. Nu mi-am putut închipui altceva decît c-ai căzut în mlaștina Calului Negru împreună cu domnișorica ; dar stăpînul mi-a spus c-ați fost găsite și că v-a adăpostit aici ! Auzi ! Desigur c-ați dat de-o insulă, nu-i așa ? Și cîtă vreme ați stat în mlaștină ? Stăpînul meu v-a salvat, nu ? Doamnă Dean, dar văd că nu ești prea slabă... desigur, n-ai dus-o rău. Nu-i așa ?

— Stăpînul dumitale e-un adevărat nemernic, i-am răspuns. Dar are să dea socoteală pentru toate ! N-ar fi trebuit să născocească povestea asta, căci tot o să se descopere adevărul !

— Ce vrei să spui ? întrebă Zillah. Nu-i o poveste de-a lui, așa spune toată lumea din sat... Zice că v-ați rătăcit în mlaștini, iar eu, cînd am venit acasă, i-am zis lui Earnshaw : „Ei, domnule Hareton, de cînd

am plecat eu de-acasă s-au petrecut lucruri de mai mare minunea. E tare păcat de fata aceea tînără și de biata Nelly Dean." El holbă ochii la mine. Am crezut că nu auzise nimic și i-am spus eu ce se zvonește. Stăpînul ascultă și el, zîmbi ca pentru sine și zise: „Dac-au fost în mlaștini, acum au ieșit de acolo, Zillah. Nelly Dean se află în clipa asta în camera ta. Urcă-te sus și spune-i că poate s-o șteargă, uite cheia. I se urcase la cap apa din baltă și era gata să fugă acasă ca o nebună, dar eu am oprit-o aici pînă și-a venit în fire. Poți să-i spui să plece imediat la Grange, dacă e-n stare; și mai spune-i, din partea mea, că tînăra ei domnișoară va veni și ea la timp, pentru a lua parte la înmormîntarea stăpînului."

— A murit domnul Edgar?! am întrebat-o eu țipînd. Oh! Zillah! Zillah!

— Nu, nu, șezi jos, scumpa mea doamnă, mi-a răspuns; desigur, ești încă bolnavă. N-a murit. Doctorul Kenneth — l-am întîlnit pe drum și l-am întrebat — crede c-o s-o mai ducă poate o zi.

În loc să mă așez, mi-am luat iute paltonul și boneta și m-am grăbit să cobor, căci drumul era liber. Am intrat în sală și mi-am făcut ochii roată, ca să găsesc pe cineva care să-mi dea vreo veste despre Catherine. Camera era plină de soare, ușa larg deschisă, dar nimeni nicăieri. Nu știam ce să fac, să plec imediat sau să mă întorc să-mi caut stăpîna, cînd o tuse ușoară mă făcu să privesc spre cămin. Linton zăcea întins pe bancă, singur în sală, sugînd o acadea și urmărind cu privirea-i apatică mișcările mele.

— Unde-i domnișoara Catherine?! l-am întrebat pe-un ton aspru, sperînd că, prinzîndu-l singur acolo, voi putea băga spaima în el ca să-mi dea vreo informație.

El sugea acadeaua mai departe ca un nevinovat.

— A plecat? l-am întrebat.

— Nu, mi-a răspuns, e sus; n-are să plece, căci n-o lăsăm noi.

— N-o lași tu, idiotule! am exclamat. Du-mă imediat în odaia ei, căci de nu, ți-arăt eu ție, de-ai să mă ții minte!

— O să-ți arate el tăticu' ție dacă-ncerci să intri acolo, răspunse el. Mi-a spus că nu trebuie să mă port blînd cu Catherine; e nevasta mea și e-o nerușinare din partea ei dacă dorește să mă părăsească! Mi-a mai spus că ea mă urăște și-mi dorește moartea ca să pună mîna pe banii mei, dar n-o să pună mîna pe ei și n-o să plece acasă! Nu, niciodată!... Poate să plîngă și să bolească oricît o pofti!

Își reluă ocupația de mai înainte, închizînd pleoapele de parcă avea de gînd să ațipească.

— Domnule Heathcliff, am reînceput eu, ai uitat cît de bună a fost Catherine cu dumneata iarna trecută, cînd spuneai c-o iubești, cînd îți aducea cărți și-ți cînta cîntece și venea atît de des prin vînt și vifor ca să te vadă? Într-o seară, cînd n-a putut veni, a plîns la gîndul c-ai să fii dezamăgit. Și atunci ți-ai dat seama că era mult prea bună față de dumneata, iar acum crezi minciunile tatălui dumitale cu toate că știi cît vă urăște pe-amîndoi! Și te aliezi cu el împotriva Catherinei. Frumoasă recunoștință, nu-i așa? N-am ce zice!

Colțul gurii lui Linton se lăsă în jos, și-și scoase acadeaua din gură.

— A venit la Wuthering Heights pentru că te ura? am continuat eu. Ia gîndește-te bine! Cît despre banii dumitale, nici nu știe dacă vei avea vreodată bani. Zici că-i bolnavă și totuși o lași acolo sus, singură, într-o casă străină! Și doar ai simțit pe pielea dumitale ce-nseamnă să fii părăsit! Ai știut să te înduioșezi de propria-ți suferință și ei i-a fost milă de

dumneata, dar dumitale nu ţi-e milă de suferinţa ei ! Plîng, vezi bine... eu, o femeie bătrînă, o simplă servitoare... iar dumneata, după ce ai pretins că ţii la ea şi cu toate că ai atîtea motive s-o adori, îţi ţii lacrimile toate numai pentru dumneata şi zaci aici foarte liniştit. Ah, eşti un băiat egoist şi hain la suflet !

— Nu pot sta cu ea, răspunse arţăgos. Şi nici n-am să stau singur cu ea. Plînge aşa de tare, că n-o pot suporta. Şi nu vrea să tacă, deşi i-am spus că-l chem pe tata. O dată l-am şi chemat, şi-a ameninţat c-o sugrumă dacă nu se potoleşte ; dar în clipa cînd a părăsit el camera, a reînceput să geamă şi să se vaite, şi-aşa a făcut toată noaptea, cu toate c-am ţipat la ea de furie că nu puteam dormi.

— Domnul Heathcliff nu-i acasă ? l-am întrebat observînd că făptura aceea prăpădită nu era în stare să ia parte la suferinţele morale ale verişoarei lui.

— E-n curte, răspunse el, stă de vorbă cu doctorul Kenneth, care zice că, într-adevăr, de data asta unchiul e pe moarte. Mă bucur, căci după el eu am să fiu stăpîn la Grange. Catherine a vorbit întotdeauna despre Grange ca despre casa *ei*. Şi nu-i a ei ! E-a mea ! Tăticu' zice că tot ce are ea e-al meu. Toate cărţile ei frumoase sînt ale mele. Cathy a spus că mi le dă mie pe toate, şi păsărelele ei frumoase, şi căluţul ei Minny, dacă-i dau cheia odăii noastre, şi-o las să iasă ; dar eu i-am spus că n-are nimic de dat, căci *toate* astea sînt ale mele. Apoi a plîns, şi-a scos un medalion de la gît, două miniaturi într-o cutiuţă de aur — într-o parte mama ei, iar în alta unchiul, cînd erau tineri — şi mi-a spus că mi-l dă mie. Asta s-a-ntîmplat ieri... dar eu i-am spus că şi ăla era tot al meu şi-am încercat să i-l iau. Urîcioasa nu m-a lăsat ; m-a împins de m-a lovit foarte tare. Eu am ţipat — asta o sperie ! Cînd l-a auzit pe tăticu' venind, a rupt medalionul în două, mi-a dat fotografia mamei sale, iar pe cealaltă a încercat s-o ascundă. Tăticu' a-ntrebat ce se întîmplase, şi-atunci i-am explicat. El a luat-o pe cea pe care-o aveam eu şi i-a poruncit să mi-o dea mie pe cealaltă, dar ea a refuzat. Atunci a trîntit-o pe Catherine la pămînt şi a rupt medalionul de pe lanţ, zdrobindu-l cu piciorul.

— Şi ţi-a făcut plăcere s-o vezi lovită ? am întrebat eu, avînd motivele mele să-l fac să vorbească.

— Am închis ochii, mi-a răspuns. Întotdeauna închid ochii cînd tata dă în vreun cîine sau în vreun cal... Loveşte atît de tare ! Totuşi, la început m-am bucurat... merita să fie pedepsită pentru că mă împinsese. Dar după ce tăticu' a plecat, m-a chemat la fereastră şi mi-a arătat obrazul : şi-l muşcase cu dinţii pe dinăuntru şi gura îi era plină de sînge. Apoi a adunat de pe jos bucăţelele de fotografie, mi-a întors spatele şi s-a aşezat cu faţa la perete. De-atunci nu mi-a mai spus nici o vorbă ; îmi vine să cred că nu poate vorbi fiindc-o doare gura. Îmi pare rău că vorbesc aşa de ea, dar prea e rea, plînge într-una şi-apoi e atît de palidă şi pare atît de sălbatică, încît mi-e frică de ea.

— Dar, dacă vrei, dumneata poţi pune mîna pe cheie ? am spus eu.

— Da, cînd sînt sus, mi-a răspuns, dar acum nu pot merge pînă sus.

— În care odaie e cheia ? l-am întrebat.

— Oh, strigă el, n-am să-ţi spun ! E secretul nostru. Nimeni, nici Hareton şi nici Zillah nu trebuie să afle. Dar m-ai obosit... pleacă de-aici, pleacă de-aici ! Apoi îşi sprijini capul pe braţ şi închise din nou ochii.

Am socotit că cel mai cuminte lucru e să plec fără a mai da ochii cu domnul Heathcliff şi să caut s-o

scap pe tînăra mea domnişoară cu ajutoare de la Grange. Cînd am ajuns acolo, mare-a fost mirarea şi bucuria celorlalţi servitori văzîndu-mă. Iar cînd au aflat că tînăra lor stăpînă era teafără, doi sau trei dintre ei au dat să se urce în goana mare sus şi să strige vestea la uşa domnului Edgar. Dar eu m-am dus în persoană să-l înştiinţez. Ah, cît de mult se schimbase în acele cîteva zile! Zăcea, întruchipare a răbdării şi a resemnării, aşteptîndu-şi moartea. Părea foarte tînăr. Cu toate că avea treizeci şi nouă de ani, îi dădeai cu zece ani mai puţin. Se gîndea la Catherine, căci îi murmura numele. Eu l-am mîngîiat pe mînă şi i-am vorbit.

— Are să vină şi Catherine, domnule dragă! i-am şoptit; trăieşte şi e sănătoasă. Şi va fi aici chiar în seara asta, sper.

Primele efecte ale acestor veşti mă făcură să tremur; domnul Edgar se ridică pe jumătate, îşi roti privirea lui vie în jurul încăperii, apoi căzu pe pernă leşinat. Dar, de îndată ce-şi reveni, i-am povestit totul despre vizita noastră forţată şi despre detenţiunea noastră la Heights. I-am spus că Heathcliff mă silise să intru în casă, ceea ce nu era tocmai adevărat. Am spus cît se poate de puţine lucruri împotriva lui Linton, şi nu i-am descris nici purtarea brutală a tatălui său... Intenţia mea era ca, pe cît îmi stătea în putinţă, să nu mai adaug amar la paharul său plin!

El ghici că unul din scopurile duşmanului său era să-i asigure fiului, sau mai bine zis chiar lui însuşi, atît averea personală cît şi moşia Lintonilor. Dar nu pricepea pentru ce n-a aşteptat pînă după moartea lui; nu ştia că el şi nepotul său vor părăsi această lume aproape în acelaşi timp. Totuşi s-a gîndit că ar fi mai bine să-şi schimbe testamentul, hotărîndu-se ca în loc să lase averea Catherinei la dispoziţia ei, s-o

încredinţeze unor fideicomişi, care s-o administreze pe tot timpul vieţii ei şi a copiilor ei, dacă va avea, astfel ca averea Catherinei să nu-i poată reveni lui Heathcliff în cazul că Linton ar muri.

După ce mi-a spus ce trebuie să fac, am trimis un curier să-l aducă pe avocat şi-am trimis şi patru oameni, bine înarmaţi, pentru a o cere pe tînăra mea stăpînă de la temnicerul ei. Am avut mult de aşteptat pînă la întoarcerea lor. Servitorul care plecase singur s-a întors primul. Mi-a spus că domnul Green, avocatul, nu era acasă cînd a sosit el acolo şi-a trebuit să aştepte două ceasuri pînă s-a-ntors: domnul Green i-a spus că are o treabă urgentă în sat, dar că va fi la Thrushcross Grange înainte de a se lumina de ziuă. Cei patru oameni s-au întors şi ei, dar tot singuri. Mi-au adus vestea că domnişoara Catherine era bolnavă, prea bolnavă pentru a putea părăsi odaia, şi Heathcliff nu le-a dat voie s-o vadă. I-am certat pe proştii aceia pentru c-au dat crezare poveştii lui Heathcliff, dar nu i-am spus stăpînului nimic. Apoi m-am hotărît să plec chiar eu la Wuthering Heights de cum s-o lumina de ziuă, cu o ceată-ntreagă, şi să dau un atac în toată legea dacă Heathcliff n-ar fi vrut s-o elibereze de bunăvoie pe prizonieră. Am jurat şi-am jurat din nou că tatăl ei *trebuie* s-o vadă, măcar de-ar fi ca diavolul acela să fie ucis în pragul casei lui dacă va încerca să ne împiedice.

Din fericire am scăpat şi de drum şi de bucluc. La ora trei am coborît să iau un ulcior de apă şi, pe cînd treceam prin antreu cu ulciorul în mînă, am tresărit auzind o bătaie puternică în uşa principală. O, e Green, mi-am zis, aducîndu-mi aminte ce-mi spusese omul; nu poate fi decît Green, şi mi-am văzut de drum, cu intenţia de a trimite pe altcineva să-i deschidă. Dar bătăile s-au repetat; nu prea tari, însă cu

stăruință. Am pus ulciorul pe scară și m-am grăbit să deschid. Afară, luna strălucea cu putere. Nu era avocatul. Scumpa mea stăpînă mi-a sărit de gît plîngînd în hohote.

— Ellen! Ellen! Tăticu' e-n viață?

— Da, îngerașule, am strigat, e-n viață! Slavă Domnului că ești iarăși în mijlocul nostru, la adăpost!

Ea voia să fugă sus în camera domnului Linton așa, cu răsuflarea tăiată, dar eu am silit-o să se așeze pe-un scaun, i-am dat ceva de băut, i-am spălat fața palidă și i-am frecat-o cu șorțul, ca să-i dau un pic de culoare. Apoi i-am spus că trebuie să mă duc înainte, ca să-i anunț sosirea, și-am implorat-o să-i spună că va fi fericită cu tînărul Heathcliff. A deschis ochi mari, dar foarte curînd a înțeles pentru ce o sfătuiam să spună o minciună și m-a asigurat că nu se va plînge.

N-am avut puterea să fiu de față la întîlnirea lor. Am stat un sfert de oră afară la ușă, și-abia după aceea am avut curajul să mă apropii de pat. Totul s-a petrecut în liniște: disperarea Catherinei era tot atît de tăcută ca și bucuria tatălui. Ea îl sprijinea, aparent calmă; iar el își țintuise ochii măriți, ca în extaz, asupra chipului ei. A murit fericit, domnule Lockwood, așa a murit, sărutîndu-i obrazul și șoptindu-i: „Mă duc la ea; iar tu, copilul meu iubit, ai să vii și tu la noi!" După aceea nu s-a mai mișcat și n-a mai scos nici o vorbă, dar a privit-o mai departe cu ochii aceia vrăjiți, strălucitori, pînă cînd, pe nesimțite, pulsul i se opri, și sufletul își luă zborul. Nimeni n-ar fi putut observa minutul exact al morții; moartea i-a fost cu desăvîrșire lipsită de luptă.

Nu știu dacă lacrimile Catherinei secaseră, ori dacă durerea ei era prea grea pentru a le lăsa să curgă, dar

am văzut-o stînd acolo cu ochii uscați pînă la răsăritul soarelui. Apoi a rămas tot așa pînă la amiază, și-ar fi rămas și mai departe, îngîndurată, lîngă patul mortuar, dacă n-aș fi stăruit să plece și să se odihnească puțin. A fost bine c-am izbutit s-o iau de-acolo, căci, către vremea prînzului, avocatul, care trecuse pe la Wuthering Heights să ia instrucțiuni cu privire la modul de a se comporta, apăru. Se vînduse domnului Heathcliff: iată motivul pentru care întîrziase să răspundă la chemarea stăpînului meu. Din fericire, după sosirea fetei lui, cugetul stăpînului n-a mai fost străbătut de nici o grijă lumească și nimic nu l-a mai tulburat.

Domnul Green și-a luat sarcina de a rîndui totul și de a da toate poruncile trebuitoare. A concediat toți servitorii, în afară de mine. Era gata să-și exercite autoritatea pînă-ntr-atît, încît să stăruie ca Edgar Linton să nu fie înmormîntat lîngă soția lui, ci în capelă, laolaltă cu familia. Dar exista un testament care împiedica acest lucru, iar protestele mele vehemente s-au împotrivit și ele încălcării dispozițiunilor fostului meu stăpîn. Înmormîntarea s-a făcut în grabă. Catherinei, acum doamna Linton Heathcliff, i s-a îngăduit să stea la Grange pînă cînd cadavrul tatălui ei va fi scos din casă.

Ea mi-a povestit că, în cele din urmă, chinul pe care-l încerca l-a convins pe Linton să ia asupră-și riscul eliberării ei. Cathy auzise pe oamenii trimiși de mine, discutînd în fața ușii și prinsese și sensul răspunsului dat de Heathcliff. Era deznădăjduită. Linton, care, după plecarea mea, fusese instalat în salonașul cel mic, era atît de îngrozit de starea ei, încît s-a dus să-i aducă cheia înainte ca Heathcliff să se urce sus. A avut îndrăzneala să descuie și să încuie ușa la loc, fără a o închide propriu-zis, iar cînd a tre-

buit să se ducă la culcare, s-a rugat să fie lăsat să doarmă cu Hareton. O singură dată cererea lui fu satisfăcută. Catherine ieşi pe furiş înainte de a se crăpa de ziuă. N-a îndrăznit să deschidă uşile, ca nu cumva cîinii să dea alarma ; a intrat în camerele goale şi le-a cercetat ferestrele. Din fericire, dînd de camera mamei ei, putu ieşi pe fereastră, iar de-acolo a coborît pe pămînt cu ajutorul bradului de lîngă geam. Linton fu aspru pedepsit pentru complicitate, deşi ajutorul lui fusese neînsemnat.

CAPITOLUL 29

În seara de după înmormîntare tînăra mea doamnă şi cu mine şedeam în bibliotecă gîndindu-ne abătute — una dintre noi era chiar deznădăjduită — la pierderea suferită şi vorbind despre viitorul nostru sumbru.

Ajunseserăm tocmai la concluzia că soarta cea mai bună care-ar fi putut-o aştepta pe Catherine ar fi fost îngăduinţa de a rămîne la Grange ; cel puţin atît cît va mai trăi Linton — dacă i se va permite să vină cu ea aici — iar eu să rămîn cu ei ca menajeră. Dar planul mi se părea prea plăcut pentru a putea nădăjdui în înfăptuirea lui. Totuşi am sperat şi-am început să mă înveselesc la perspectiva că-mi voi păstra căminul şi slujba şi, mai presus de toate, pe iubita mea stăpînă, cînd o servitoare, una din cele concediate, dar care nu plecase încă, s-a repezit grăbită în odaie, spunîndu-ne că „diavolul acela de Heathcliff“ venea prin curte şi ne întrebă dacă să nu-i încuie uşa în nas.

Chiar de-am fi fost atît de nebune să-i poruncim acest lucru, n-am fi avut timp s-o facem. A intrat fără nici o formalitate ; nici n-a bătut la uşă şi nici n-a trimis pe cineva să-l anunţe. Era stăpîn şi-a profitat de privilegiul stăpînului, intrînd direct, fără a spune o vorbă. Glasul servitoarei care venise să ne înştiin-

ţeze l-a lămurit că sîntem în bibliotecă. A intrat de-a dreptul şi, făcînd semn servitoarei să iasă, a închis uşa.

Era aceeaşi încăpere în care, cu optsprezece ani în urmă, fusese introdus în chip de musafir. Aceeaşi lună strălucea prin ferestre, aceeaşi privelişte de toamnă se aşternuse afară. Noi nu aprinseserăm încă nici o lumînare, dar întreaga încăpere era luminată ; se vedeau chiar şi portretele de pe perete, capul splendid al doamnei Linton şi faţa blajină a soţului ei. Heathcliff înaintă spre cămin. Timpul îi schimbase destul de puţin înfăţişarea. Era acelaşi bărbat, faţa lui întunecată era parcă mai galbenă, mai trasă şi mai liniştită, corpul poate puţin mai greoi, dar nici o altă deosebire. Cînd îl văzu, Catherine se ridică şi căută să fugă din odaie.

— Stai, zise el prinzînd-o de braţ. S-a isprăvit cu fugile tale ! Unde vrei să te duci ? Am venit să te iau acasă şi sper că vei deveni o fiică ascultătoare şi nu-l vei mai îmboldi pe fiul meu la nesupunere. Cînd am descoperit c-a luat şi el parte la fuga dumitale, nici n-am ştiut cum să-l pedepsesc. E şubred ca o pînză de păianjen, îl poţi nimici cu o singură ciupitură ; dar îţi vei da seama de pe faţa lui că totuşi şi-a primit pedeapsa cuvenită ! Asta într-o seară, adică alaltăieri, după care l-am aşezat într-un fotoliu ; de-atunci nu m-am mai atins de el. L-am trimis pe Hareton afară şi-am rămas numai noi doi în cameră. După două ore l-am chemat pe Joseph să-l ducă din nou sus, şi de-atunci încoace prezenţa mea produce asupra nervilor lui o impresie atît de puternică, de parcă aş fi o nălucă. Cred că adeseori mă vede chiar şi cînd nu sînt prin preajma lui. Hareton zice că se trezeşte noaptea şi ţipă, cam din oră în oră, şi te cheamă să-l aperi de mine. Aşa că, fie că-l iubeşti, fie că nu-l iubeşti pe scumpul tău bărbat, trebuie să vii. De-acum înainte

ţi-l las în grijă şi-mi declin orice competenţă în ceea ce-l priveşte.

— De ce n-o laşi pe Catherine să rămînă aici, am început eu să pledez, şi de ce nu-l trimiţi pe domnul Linton la ea ? Îi urăşti pe-amîndoi, n-ai să le simţi lipsa, ei nu pot fi decît o tortură de fiecare clipă pentru inima dumitale denaturată.

— Caut un chiriaş pentru Grange, mi-a răspuns, şi vreau să-mi am copiii lîngă mine. Şi-apoi fata asta e obligată să-mi slujească pentru pîinea ei. Eu n-am de gînd s-o ţin în lux şi-n trîndăvie după moartea lui Linton ! Şi-acum grăbiţi-vă şi pregătiţi-vă de drum, nu mă forţaţi să vă constrîng.

— Am să vin, zise Catherine. Linton e singurul om care mi-a mai rămas de iubit pe lume ; şi cu toate c-ai făcut tot ce-ai putut ca să-l urăsc şi să mă urască şi el pe mine, nu vei reuşi să ne faci să ne urîm. Şi te poftesc să nu mai cutezi să-l loveşti cînd sînt de faţă şi să nu mă mai terorizezi !

— Eşti cam lăudăroasă şi îndrăzneaţă, răspunse Heathcliff, dar nu te iubesc destul ca să lovesc în el. O să ai parte din plin de cazna şi durere atîta vreme cît va mai trăi. Nu eu sînt acela care te va face să-l urăşti... ci firea lui dulce. După evadarea ta şi consecinţele ei, nutreşte pentru tine nişte sentimente amare ca fierea. Nu te aştepta la mulţumiri pentru nobila-ţi dăruire. L-am auzit făcîndu-i lui Zillah un tablou demn de toată lauda despre ceea ce-ar face el dacă ar fi puternic ca mine. Deci înclinarea există, şi slăbiciunea îi va ascuţi mintea pentru a găsi un mod de a-şi înlocui forţa fizică.

— Ştiu că are o fire urîtă, zise Catherine, e doar fiul dumitale. Dar sînt mulţumită că firea mea e mai bună şi pot ierta. Ştiu că mă iubeşte, şi de aceea îl iubesc şi eu. Domnule Heathcliff, *dumneata* n-ai pe *nimeni* care să te iubească, şi cu cît ne chinui mai mult

cu-atît vom fi răzbunați mai pe deplin gîndindu-ne că neomenia dumitale izvorăște din suferința dumitale, care e mai cumplită decît a noastră. Dumneata *ești* nenorocit, nu-i așa ? Singur ca diavolul și invidios ca el. *Nimeni* nu te iubește... *nimeni* nu te va plînge cînd vei muri ! N-aș vrea să fiu în locul dumitale !

Catherine vorbi pe un ton de triumf macabru ; parcă se pătrunsese de mentalitatea viitoarei ei familii, găsind plăcere în suferințele dușmanilor.

— Deocamdată o să-ți pară rău că ești cine ești, zise socrul ei, dacă mai stai aici încă un minut. Cară-te, vrăjitoare ce ești și strînge-ți lucrurile !

Cathy plecă, disprețuitoare. În absența ei am început să-i cerșesc locul lui Zillah la Heights, oferindu-i în schimb locul meu. Dar n-a admis sub nici un motiv. Mi-a poruncit să tac din gură și-apoi, pentru prima dată, și-a făcut ochii roată în jurul încăperii, uitîndu-se la tablouri. După ce l-a privit îndelung pe cel al doamnei Linton, a spus :

— Am să-l duc acasă. Nu pentru că aș avea nevoie de el, dar... se întoarse brusc spre foc și, avînd pe buze ceva ce — din lipsa unui cuvînt mai potrivit — trebuie să-l denumesc zîmbet, continuă : Să-ți spun ce-am făcut ieri ! L-am pus pe groparul care tocmai săpa groapa lui Linton să scoată pămîntul de pe coșciugul ei și-am deschis capacul. O clipă m-am gîndit că aș vrea să rămîn și eu acolo, cînd i-am văzut din nou fața — fața i-a rămas aceeași ! — și omul a avut de luptat cu mine ca să mă scoată din groapă. Dar mi-a spus că, dacă aerul pătrunde înăuntru, se va schimba ; atunci am desfăcut numai o scîndură laterală a coșciugului, iar capacul l-am așezat la loc. N-am rupt-o pe cea din partea lui Linton, fir-ar el blestemat ! Aș fi vrut să-i fie coșciugul plumbuit ! Apoi l-am mituit pe gropar să dea la o parte scîndura aceea cînd o să mă îngroape și pe mine acolo și să scoată

aceeași scîndură laterală și de la coșciugul meu, pe care-l voi comanda anume. Așa că, atunci cînd Linton va veni la noi, nu va ști să ne deosebească pe unul de celălalt !

— Ai făcut o mare nelegiuire, domnule Heathcliff ! am exclamat eu. Nu ți-a fost rușine să tulburi liniștea moartei ?

— N-am tulburat pe nimeni, Nelly, răspunse el, doar mi-am ușurat sufletul. De-acum încolo o să mă simt mult mai liniștit, și ai mai multe șanse să rămîn sub pămînt după ce voi ajunge acolo. Am tulburat-o pe ea ? Nu, ea m-a tulburat pe mine zi și noapte, vreme de optsprezece ani... fără încetare... fără mustrări de conștiință... pînă ieri noapte. Ieri noapte am fost liniștit. Am visat că-mi dormeam ultimul somn lîngă cea adormită acolo : inima mea se oprise lîngă a ei, și obrazul meu rece era lipit de obrazul ei.

— Și dacă ai fi găsit-o una cu pămîntul, sau și mai rău, ce-ai mai fi visat atunci ? i-am spus.

— Că sînt și eu una cu pămîntul și una cu ea și aș fi fost și mai fericit ! mi-a răspuns. Crezi că mi-e frică de o schimbare de felul acela ? Cînd am ridicat capacul, m-am așteptat s-o văd schimbată sau una cu pămîntul, dar mă bucur că nu s-a întîmplat încă nici o schimbare, căci astfel voi putea împărtăși aceeași soartă cu ea. Și-apoi, pînă n-am văzut cu ochii mei chipul ei senin, cu greu aș fi putut înlătura acel simțămînt straniu ce mă cuprinsese. A început într-un mod ciudat. Știi bine c-am fost ca nebun după moartea ei, și necontenit, din zori pînă-n zori, am implorat-o să-mi dea un semn că spiritul îi dăinuie încă ! Cred cu tărie în fantome. Sînt convins că ele pot exista și există printre noi. În ziua în care-a fost înmormîntată a nins. Seara, m-am dus la cimitir în curtea bisericii. Sufla un vînt rece ca iarna... de jur împrejur totul era pustiu. Nu mi-a fost teamă că prostănacul ei de bărbat

va veni în văgăuna aceea atît de tîrziu, iar alții n-aveau ce căuta acolo. Fiind singur și dîndu-mi seama că nu ne despart decît doi metri de pămînt afînat, mi-am zis : „Am s-o strîng iarăși în brațe ! Dacă-i rece, am să cred că vîntul dinspre miazănoapte m-a înghețat pe *mine*, iar dacă-i nemișcată, am să cred că doarme." Și-am luat o lopată din magazia de unelte și-am început să sap din răsputeri... Am atins coșciugul. Atunci am îngenuncheat, să scormonesc cu mîinile. Lemnul începuse să scîrțîie pe la șuruburi, eram pe punctul de a-mi atinge ținta, cînd mi s-a părut că aud pe cineva suspinînd sus, lîngă marginea mormîntului, cineva care se apleca spre mine. „Ah, numai de-aș putea să ridic capacul, am mîrîit eu, doresc să ne acopere pămîntul pe amîndoi !" și-am continuat să trag și mai disperat de capac. Atunci am auzit încă un suspin, chiar lîngă urechea mea. Mi s-a părut că-i simt suflarea caldă, o suflare care se lupta cu vîntul încărcat de chiciură, îndepărtîndu-l. Știam că nu era lîngă mine nici o făptură în carne și oase, dar, cu aceeași certitudine cu care simți apropierea unui corp material în întuneric, cu toate că nu-l poți vedea deslușit, cu aceeași certitudine am simțit-o și eu acolo pe Catherine ; nu jos, dedesubtul meu, ci sus, pe pămînt. Un sentiment brusc de ușurare mi s-a revărsat din inimă în tot trupul. Am renunțat la munca mea chinuitoare și m-am simțit deodată mîngîiat, nespus de mîngîiat. O simțeam alături de mine și a rămas cu mine pînă am umplut din nou mormîntul și pînă am ajuns acasă. Poți să rîzi dacă vrei, dar eu eram sigur că, odată intrat în casă, am s-o văd. Eram convins că era cu mine, și nu mă puteam opri să-i vorbesc. Ajuns la Heights, m-am repezit în grabă la ușă. Era încuiată, și mi-aduc aminte că blestematul acela de Earnshaw și soția mea nu m-au lăsat să intru. Mi-aduc aminte că m-am înfrînat să nu-l calc în picioare și că după aceea am fugit sus,

în camera mea, și-apoi în camera Catherinei, și-acolo m-am uitat cu nerăbdare în jurul meu... O simțeam lîngă mine... *aproape* c-o și vedeam, și totuși *n-o puteam vedea !* După chinul cu care-o doream, după ardoarea rugăminților de a o zări numai o clipă, sudoarea mea trebuie să fi fost de sînge atunci ! Dar n-am putut-o vedea. S-a arătat așa cum a fost adeseori în viața ei, ca un diavol față de mine ! Și de-atunci, uneori mai mult, alteori mai puțin, am fost prada acestei torturi de neîndurat ! Infernală tortură, care-mi ține nervii într-o asemenea încordare încît, dacă n-ar fi făcuți dintr-un material dur, de mult s-ar fi muiat și-ar fi devenit slabi, ca ai lui Linton. Cînd ședeam în casă cu Hareton, mi se părea că, dacă ies afară, o voi întîlni, iar cînd umblam pe dealuri, mi se părea c-am s-o găsesc acasă. Cînd plecam de-acasă, mă grăbeam să mă întorc, căci *trebuia* să fie pe undeva pe la Heights, eram sigur ! Iar cînd dormeam în camera ei... eram alungat. Nu era chip să mă culc acolo, căci, în clipa în care închideam ochii, era ori afară la fereastră, ori dădea la o parte tăbliile patului, ori intra în odaie, ori își așeza capul ei scump pe-aceeași pernă cu mine, așa cum făcea cînd era copil, și-atunci trebuia să deschid pleoapele ca s-o văd. Și-așa le deschideam și le închideam de-o sută de ori pe noapte... și mereu eram dezamăgit ! Așa m-a torturat ! Adeseori gemeam atît de tare, încît ticălosul acela bătrîn de Joseph credea că, fără îndoială, conștiința mi se zvîrcolea chinuită de Satana din mine. Acum, de cînd am văzut-o, sînt liniștit... ceva mai liniștit. A găsit un mod straniu de a mă ucide, nu cu bucățica, ci cu bucățele infime, cît un fir de păr ! M-a înșelat vreme de optsprezece ani cu năluca unei speranțe.

Domnul Heathcliff se opri și-și șterse fruntea ! Părul i se lipise de ea, ud de sudoare. Ochii îi erau ațintiți asupra cenușii roșii din foc, sprîncenele nu-i stă-

teau încruntate, ci ridicate spre tîmple, îndulcindu-i înfăţişarea sălbatică a fetei, dîndu-i o expresie neobişnuită de tulburare, o expresie dureroasă de concentrare asupra unui subiect care-l pasiona. De fapt nu-mi vorbise propriu-zis mie — de aceea am tăcut. Şi nu mi-a plăcut să-l aud vorbind ! După scurtă vreme începu să mediteze privind portretul ei, apoi îl luă din perete şi-l rezemă de canapea, ca să-l poată vedea mai bine ; şi-n timp ce se uita la portret, intră Catherine anunţînd că-i gata şi că va pleca imediat ce i se va înşeua poneiul.

— Să-mi trimiţi portretul acasă, mîine, îmi zise Heathcliff. Apoi, întorcîndu-se spre ea, adăugă : Poţi să mergi şi fără ponei, e-o seară frumoasă, şi la Wuthering Heights n-o să ai nevoie de ponei. În plimbările pe care le vei face, te vei putea sluji de picioare ! Haide ! Să plecăm !

— Rămîi cu bine, Ellen ! şopti scumpa şi mica mea stăpînă. Cînd mă sărută, buzele îi erau ca de gheaţă. Să mai vii pe la mine să mă vezi, Ellen, nu uita !

— Ba să nu faci una ca asta, doamnă Dean ! zise noul ei tată. Cînd voi dori să-ţi vorbesc, am să vin eu aici. N-am nevoie de nici un fel de indiscreţie din partea dumitale.

I-a făcut semn să iasă înaintea lui, iar ea, aruncînd în urmă o privire care mi-a înjunghiat inima, s-a supus. I-am urmărit de la fereastră cum au coborît prin grădină. Heathcliff a prins braţul Catherinei sub al lui, cu toate că la început ea s-a opus, şi apoi, cu paşi grăbiţi, a dus-o pe alee... Foarte curînd, pomii nu m-au lăsat să-i mai văd.

CAPITOLUL 30

—

De cînd a plecat de-aici n-am mai zărit-o. Cînd m-am dus să întreb de ea la Heights, Joseph a ţinut uşa cu mîna şi n-a vrut să mă lase să intru în casă. Mi-a spus că doamna Linton e „ocupată" şi că stăpînul nu-i acasă. Zillah mi-a povestit cîte ceva despre fiecare, căci altfel nici n-aş fi ştiut cine-a murit şi cine mai trăieşte. Zillah o crede pe Catherine îngîmfată şi n-o iubeşte, am ghicit asta din vorbele ei. La început tînăra mea doamnă i-a cerut cîteva servicii, dar domnul Heathcliff i-a poruncit să-şi vadă de treburi, iar nora lui să se descurce cum o şti. Zillah a primit cu plăcere porunca, fiind o femeie strîmtă la cap şi egoistă. Catherine, văzîndu-se nebăgată în seamă, s-a supărat ca un copil şi a răspuns prin dispreţ. Aşa că informatoarea mea s-a înscris pe lista duşmanilor şi e atît de înverşunată, de parcă biata Cathy i-ar fi făcut un mare rău. Acum vreo şase săptămîni am avut o convorbire îndelungată cu Zillah, puţin înainte de venirea dumneavoastră. Într-o zi ne-am întîlnit pe dealuri şi iată ce mi-a povestit.

— Primul lucru pe care l-a făcut doamna Linton după sosirea la Heights, a fost să fugă sus, fără a ne da bună seara nici mie, nici lui Joseph, şi să se încuie în camera lui Linton, unde a rămas pînă dimineaţa.

Apoi, în timp ce stăpînul și Earnshaw luau micul dejun, a intrat în sală și, tremurînd toată, a întrebat dacă nu cumva se poate cineva duce să cheme doctorul. Vărul ei era foarte bolnav.

— Asta o știm și noi, răspunse Heathcliff, dar viața lui nu valorează nimic și n-am să cheltuiesc nici măcar două parale pentru el !

— Dar nu știu ce să fac ! — zise Cathy — și dacă nimeni nu mă ajută, are să moară.

— Ieși afară din odaie, strigă stăpînul, și să nu mai aud nici o vorbă despre el ! În casa asta nimănui nu-i pasă ce se întîmplă cu el. Iar dacă ție-ți pasă, fă pe infirmiera ; dacă nu, încuie-l în cameră și lasă-l acolo.

Apoi a început să mă bată la cap pe mine, dar eu i-am spus că m-am căznit destul cu ființa aceea mofturoasă. Acum fiecare din noi avem treburile noastre, iar ea trebuia să-l îngrijească pe Linton ; domnul Heathcliff îmi poruncise să las pe seama ei această muncă.

Cum se învoiau amîndoi, nu pot să-ți spun. Cred că el o necăjea mult, gemînd zi și noapte, așa că nu prea avea parte de odihnă. Asta o putea ghici oricine văzîndu-i obrazul alb ca varul și ochii cercănați. Cîteodată venea în bucătărie ca nebună, de parcă era gata să ceară ajutor, dar eu nu puteam să calc porunca stăpînului. N-am cutezat niciodată să mă opun poruncii lui, doamnă Dean, așa că, deși îmi dădeam seama că rău face de nu trimite după Kenneth, nefiind treaba mea nici să dau sfaturi, nici să mă plîng, am refuzat întotdeauna să mă amestec. O dată sau de două ori, după ce ne duseserăm la culcare, s-a întîmplat să deschid din nou ușa camerei mele și s-o văd șezînd și plîngînd în capul scării ; dar am închis iute ușa la loc, de teamă să nu fiu ispitită să mă amestec.

Atunci, firește, mi-era milă de ea ; totuși, mă-nțelegi, nu voiam să-mi pierd slujba...

În cele din urmă, într-o noapte, a avut îndrăzneala să intre în camera mea și să mă sperie de era cît pe-aci să-mi pierd mințile, zicînd :

— Spune-i domnului Heathcliff că fiul lui trage să moară... de data asta sînt sigură. Scoală-te imediat și du-te de-i spune !

După ce rosti aceste cuvinte, dispăru din nou. Eu am rămas culcată încă un sfert de ceas, tremurînd și ascultînd atentă. Nici o mișcare... casa era liniștită.

S-a înșelat, mi-am zis. Pesemne că i-a trecut, nu trebuie să-l trezesc din somn... și-am început să moțăi. Dar somnul mi-a fost tulburat pentru a doua oară, de data asta de sunetul puternic al clopotului... singurul clopot pe care-l avem în casă și pus la îndemîna lui Linton. Stăpînul m-a chemat și mi-a spus să văd despre ce-i vorba și să le spun că nu vrea să se mai repete zgomotul acesta.

I-am repetat ce-mi spusese Catherine. El a blestemat în șoaptă, dar după cîteva minute a ieșit din camera lui cu o lumînare aprinsă și s-a îndreptat spre camera lor. Eu l-am urmat. Doamna Heathcliff ședea pe marginea patului cu mîinile împreunate pe genunchi. Socrul ei apropie lumînarea de fața lui Linton, îl privi, îl pipăi, și după aceea se întoarse către ea.

— Și-acum... Catherine, îi zise, cum te simți ?

Ea rămase mută.

— Cum te simți, Catherine ? repetă Heathcliff.

— El e liniștit, iar eu liberă, răspunse. Ar trebui să mă simt bine, dar, continuă cu o amărăciune pe care nu și-o putea ascunde, m-ai lăsat atît de multă vreme singură să lupt împotriva morții, încît nu simt și nu văd decît moarte ! Mă simt ca moartă !

Și, la drept vorbind, chiar așa și arăta ! I-am dat puțin vin. Hareton și Joseph, care se treziseră la sune-

tul clopotului şi la zgomotul paşilor, auzindu-ne vorbind în cameră, au intrat şi ei. Joseph, cred eu, era mulţumit că scăpase de băiat ; Hareton părea ceva mai trist, cu toate că era mai preocupat s-o privească pe Catherine decît să se gîndească la Linton. Dar stăpînul i-a poruncit să se ducă să se culce din nou, căci n-avea nevoie de ajutorul lui. După aceea i-a poruncit lui Joseph să mute cadavrul în camera lui, mie mi-a spus să mă întorc în a mea, iar doamna Heathcliff a rămas singură.

Dimineaţa m-a trimis să-i spun că trebuie să coboare la micul dejun. Se dezbrăcase şi era gata să adoarmă ; mi-a spus că-i bolnavă, lucru de care nu m-am mirat de loc. I-am dat de veste domnului Heathcliff, iar el mi-a răspuns :

— Bine, las-o pînă după înmormîntare şi du-te din cînd în cînd sus să-i duci cele trebuincioase. De îndată ce ţi se pare că-i mai bine, înştiinţează-mă.

După spusele lui Zillah, Cathy a stat sus două săptămîni. Zillah se ducea de două ori pe zi la ea, şi-ar fi vrut să fie mai prietenoasă, dar încercările ei de a fi mai binevoitoare au fost respinse cu promptitudine şi orgoliu.

Heathcliff s-a urcat numaidecît la Catherine ca să-i arate testamentul lui Linton. Acesta lăsase tatălui său întreaga lui avere mobilă, precum şi averea ei mobilă ; sărmanul băiat fusese silit să facă acest lucru în săptămîna aceea în care îi murise unchiul, iar Catherine lipsise de la Heights. Fiind minor, nu putuse dispune de pămînturi. Totuşi, domnul Heathcliff le-a revendicat şi pe acestea, şi le-a obţinut în baza drepturilor soţiei sale şi-ale lui. Cred că cererea era legală. În orice caz, Catherine, despuiată de avere şi fără prieteni, nu şi-a putut cere drepturile.

Nimeni, zise Zillah, nu se apropia de uşa ei, în afară de mine şi, o singură dată, atunci cînd cu testamentul, stăpînul ; şi nimeni nu întreba de ea. Prima dată cînd a coborît în sală a fost într-o duminică după-amiază. Cînd i-am dus prînzul, a strigat că nu mai poate îndura să stea în frig. I-am spus că stăpînul se duce la Thrushcross Grange, iar Earnshaw şi cu mine n-o împiedicăm să coboare. Aşa că, de-ndată ce-a auzit tropotele calului, îşi făcu apariţia, gătită în haine negre şi cu buclele ei blonde pieptănate lins spre spate, trase în dosul urechilor, parc-ar fi fost un quaker [1] : nu ştia să şi le pieptene altfel.

Joseph şi cu mine ne duceam de obicei duminica la capelă. (Ştiţi, parohia noastră n-are pastor acum, îmi explică doamna Dean, de aceea casa metodiştilor sau a baptiştilor — nu ştiu exact care din ele — de la Gimmerton o numim capelă.) Joseph plecase, continuă Zillah, dar eu am socotit că-i mai cuminte să rămîn acasă. Întotdeauna e bine ca tinerii să fie supravegheaţi de cineva mai bătrîn, mai ales că Hareton, cu toate că-i ruşinos, nu-i un model de bună-purtare. I-am spus că-i foarte probabil ca verişoara lui să coboare, că fusese obişnuită să respecte întotdeauna sabatul şi deci ar face bine să lase la o parte curăţatul puştilor şi alte asemenea îndeletniciri mărunte cît timp va sta ea cu noi. La auzul acestei veşti, obrajii i se îmbujorară şi-şi aruncă privirea asupra mîinilor şi veşmintelor lui. Într-un minut, petele de ulei şi de praf de puşcă dispărură. Am văzut că avea de gînd să-i ţină de urît şi-am ghicit din purtarea lui că dorea să fie arătos. Aşadar, rîzînd, cum nu îndrăznesc să rîd cînd stăpînul e de faţă, i-am oferit ajutorul meu, dacă-l dorea, făcînd haz de încurcătura în care se afla. El s-a bosumflat şi-a-nceput să înjure.

[1] Membru al unei secte religioase fundate în secolul al XVII-lea şi răspîndite mai cu seamă în Anglia şi Statele Unite ; afişează o mare sobrietate, manifestată şi în îmbrăcăminte.

Şi-acum, doamnă Dean, continuă Zillah, văzînd că eu nu eram mulţumită de purtarea ei, poate socoţi că tînăra dumitale doamnă e prea fină pentru domnul Hareton ; s-ar putea să ai dreptate. Dar eu trebuie să recunosc c-aş fi încîntată dacă i-ar mai scădea ceva din înfumurare sau dac-aş putea-o umili în orgoliul ei. La ce-i mai foloseşte acum toată învăţătura şi eleganţa ? E săracă întocmai ca dumneata sau ca mine, ba chiar mai săracă decît noi, ţi-o jur. Dumneata faci economii, iar eu, pun şi eu deoparte cît pot.

Hareton i-a îngăduit lui Zillah să-l ajute, iar ea l-a măgulit atîta, încît deveni foarte bine dispus. Astfel, cînd sosi Catherine, uitînd pe jumătate insultele ei din trecut, încercă să-i fie pe plac, după cîte spune menajera.

Doamna a intrat, zise ea, rece ca un sloi de gheaţă şi îngîndurată ca o prinţesă. Eu m-am ridicat şi i-am oferit locul meu, în fotoliu. Dar ea a strîmbat din nas la politeţea mea. Earnshaw s-a ridicat şi el, spunîndu-i să se aşeze pe bancă, lîngă foc, fiind sigur că-i moartă de frig.

— Am fost moartă de frig o lună şi mai bine de zile, răspunse ea, apăsînd pe fiecare cuvînt cu tot dispreţul de care era în stare.

Apoi şi-a luat singură un scaun şi şi l-a aşezat destul de departe de noi amîndoi. A stat aşa pînă s-a-ncălzit, apoi a început să privească în jur şi a descoperit mai multe cărţi pe bufet. Imediat s-a ridicat în picioare şi s-a întins să le ia, dar erau prea sus. Vărul ei, după ce i-a urmărit cîtăva vreme strădania, s-a încumetat, în cele din urmă, s-o ajute. Ea şi-a ţinut fusta, iar el i-a umplut-o cu primele cărţi care-i veneau la mînă.

Era un mare progres pentru băiat. Cathy nu i-a mulţumit, dar el se simţea totuşi răsplătit prin faptul că-i primise ajutorul. Apoi a îndrăznit să stea în spa-

tele ei în timp ce Catherine răsfoia cărţile, şi chiar să se aplece şi să arate cu degetul pozele care-i atrăgeau atenţia ; şi nu s-a lăsat descurajat nici de aerul acru cu care smucea foaia de sub degetele lui, ci s-a mulţumit să se dea puţin mai înapoi şi s-o privească pe ea în locul cărţii. A continuat să citească sau să caute ceva de citit. Încetul cu încetul atenţia lui Hareton s-a concentrat asupra buclelor ei dese, mătăsoase, căci faţa nu i-o putea vedea şi nici ea nu-l putea vedea pe el. Şi poate că, nedîndu-şi seama de ce face, ci atras ca un copil de flacăra lumînării, în loc să se uite numai, în cele din urmă a pus mîna pe bucle. A întins mîna şi le-a mîngîiat cu-atîta blîndeţe, parc-ar fi mîngîiat o pasăre. Nici dacă-i înfigea un cuţit în ceafă, Catherine n-ar fi tresărit mai tare.

— Pleacă de-aici în minutul ăsta ! Cum îndrăzneşti să mă atingi ? Pentru ce stai aici ? ! strigă ea pe un ton de scîrbă. Nu te pot suferi ! Am să mă duc iarăşi sus dacă te mai apropii de mine !

Domnul Hareton s-a dat îndărăt, privind-o tare uluit ; apoi s-a aşezat foarte liniştit pe bancă, iar ea a răsfoit cărţile încă o jumătate de ceas. În sfîrşit, Earnshaw străbătu odaia şi-mi şopti :

— Vrei s-o rogi să ne citească ceva, Zillah ? M-am săturat să stau aşa, degeaba, şi mi-ar plăcea... mi-ar plăcea s-o aud ! Nu-i spune că eu doresc asta, ci cere-i-o tu, aşa, ca din partea ta.

— Domnul Hareton doreşte să ne citeşti ceva, doamnă, am spus eu imediat. I-ar face mare plăcere... şi v-ar fi foarte îndatorat.

Cathy se încruntă, apoi, ridicînd privirea, răspunse :

— Domnul Hareton şi voi toţi să fiţi atît de amabili şi să-nţelegeţi că resping orice semn de prietenie pe care aveţi ipocrizia să mi-l oferiţi ! Vă dispreţuiesc, şi n-am nimic de spus nici unuia dintre voi ! Cînd eram în stare să-mi dau şi viaţa pentru o vorbă bună sau

pentru a vedea măcar fața vreunuia dintre voi, ați dispărut cu toții. Dar n-am să mă plîng vouă ! Am fost alungată aici jos de frig, n-am venit să vă distrez pe voi, nici să mă bucur de societatea voastră.

— Ce-aș fi putut face ? începu Earnshaw. Ce vină am eu ?

— Oh, dumneata faci excepție, răspunse doamna Heathcliff, prezența dumitale nu mi-a lipsit niciodată.

— Dar eu m-am oferit de mai multe ori și l-am rugat — zise Hareton, biciuit de obrăznicia ei — l-am rugat pe domnul Heathcliff să mă lase să veghez eu în locul dumitale...

— Taci din gură ! Prefer să ies în curte sau să mă duc oriunde, numai să nu-ți mai aud glasul acesta neplăcut ! îl repezi doamna mea.

Hareton bombăni că din partea lui poate să se ducă și-n iad ! Și, desprinzîndu-și pușca din cui, își reluă îndeletnicirile duminicale. Începu apoi să vorbească vrute și nevrute, iar ea socoti c-ar trebui să se retragă ; dar se făcuse ger și, în ciuda trufiei ei, fu silită să accepte tovărășia noastră din ce în ce mai des. Eu însă am avut grijă să nu-i mai dau prilejul de a disprețui bunătatea mea, și de-atunci m-am arătat tot atît de înțepată ca și dînsa. Așa că nimeni dintre noi n-o iubește și nici n-o simpatizează ; de altfel nici nu merită, căci oricine i-ar spune cea mai neînsemnată vorbă, se răstește la el și n-are respect față de nimeni ! Se ia la harță și cu stăpînul, iar el o plesnește ; dar, cu cît o bate mai tare, cu-atît devine mai veninoasă.

La început, cînd am auzit-o pe Zillah povestind toate astea, m-am hotărît să renunț la slujba pe care-o aveam, să-mi închiriez o căsuță și s-o iau pe Catherine să locuiască la mine. Dar domnul Heathcliff n-ar fi îngăduit acest lucru, cum nu i-ar fi îngăduit nici lui Hareton să locuiască singur într-o casă. Și în momentul de față nu văd altă soluție decît să se mărite din

nou. Dar înfăptuirea acestui plan nu stă în puterea mea.

Astfel s-a încheiat povestea doamnei Dean. Eu, împotriva profețiilor doctorului, mi-am recîștigat repede puterile și, cu toate că sîntem numai în a doua săptămînă a lui ianuarie, am de gînd să ies călare peste o zi sau două și să mă duc pînă la Wuthering Heights, pentru a-i da de veste proprietarului meu că-mi voi petrece următoarele șase luni la Londra și că, dacă dorește, poate să-și caute alt chiriaș pentru casă după luna octombrie. Pentru nimic în lume nu mai petrec încă o iarnă aici !

CAPITOLUL 31

Ziua de ieri a fost senină și rece. M-am dus la Heights, după cum îmi propusesem. Menajera mea m-a rugat să duc tinerei doamne o mică scrisoare din partea ei ; n-am refuzat-o, căci femeia, cumsecade, nu găsea nimic ciudat în rugămintea ei. Ușa principală era deschisă, dar poarta bine încuiată, întocmai ca la ultima mea vizită. Am bătut în poartă și l-am chemat în ajutor pe Earnshaw, pe care l-am zărit în mijlocul straturilor din grădină ; el a scos lanțul și am intrat. Băiatul e un țăran frumos cum rar întîlnești. De data asta m-am uitat bine la el, dar, după cît se pare, face tot ce poate pentru a-și micșora calitățile.

L-am întrebat dacă domnul Heathcliff e acasă. Mi-a răspuns că nu, dar că se va întoarce la vremea prînzului. Era ora unsprezece, așa că i-am anunțat intenția mea de a intra și de a-l aștepta. Auzind aceasta, și-a trîntit numaidecît uneltele la pămînt și m-a însoțit ca un dulău, nu ca un locțiitor de gazdă.

Am intrat împreună. Catherine era acolo : ajuta la pregătirea unor legume pentru prînzul ce se apropia. Părea mai posacă și mai puțin vioaie decît atunci cînd am văzut-o prima dată. Abia a ridicat ochii să vadă cine e și și-a căutat mai departe de treabă cu același

dispreț față de cea mai elementară politețe, ca și data trecută : n-a răspuns nici prin cel mai mic gest la înclinarea și salutul meu.

„Nu pare atît de prietenoasă, mi-am zis, cum ar fi vrut să mă facă să cred doamna Dean. E într-adevăr o frumusețe, dar nu un înger."

Earnshaw i-a spus, pe un ton morocănos, să-și ducă lucrurile în bucătărie.

— Du-le tu, zise ea, împingîndu-le de dinainte îndată ce isprăvi.

Apoi s-a retras pe un scaun lîngă fereastră, unde a început să sculpteze chipuri de păsări și animale în cojile de napi pe care le avea în poală. M-am apropiat de ea pretinzînd că vreau să privesc grădina ; și, după cum plănuisem, i-am aruncat cu îndemînare pe genunchi, și fără să observe Hareton, biletul doamnei Dean. Dar ea întrebă cu glas tare :

— Ce-i asta ? și aruncă biletul pe jos.

— O scrisoare de la vechea dumneavoastră cunoștință, menajera de la Grange, i-am răspuns destul de plictisit că dase de gol fapta mea bună și cam speriat ca nu cumva să creadă că e o scrisoare de la mine.

Auzind ce-am spus, se arătă bucuroasă să adune scrisoarea de pe jos, dar Hareton fu mai iute decît ea ; puse mîna pe bilet și-l vîrî în jiletcă, spunîndu-i că va trebui să-l citească mai întîi domnul Heathcliff. Atunci Catherine, tăcută, și-a întors fața de la noi și, pe furiș, și-a scos batista din buzunar și a dus-o la ochi. Dar vărul ei, după ce s-a luptat cu sine însuși pentru a-și înfrînge sentimentele, scoase scrisoarea din buzunar și o trînti jos lîngă ea, vrînd să pară cît mai urîcios. Catherine o ridică și o citi cu mult interes. Apoi îmi puse cîteva întrebări privitoare la locuitorii — oameni și animale — din fostul ei cămin și, privind spre munți, murmură ca pentru ea :

— Ce mult mi-ar plăcea să călăresc pe-acolo cu Minny ! Ce mult mi-ar plăcea să mă caţăr pe-acolo ! Of ! sînt obosită... sînt *întemniţată*, Hareton !

Apoi îşi rezemă capul frumos de marginea ferestrei, pe jumătate căscînd şi pe jumătate suspinînd, şi-şi luă o înfăţişare tristă ; fără a ţine seama sau poate fără a observa că ne uităm la ea.

— Doamnă Heathcliff, am spus eu după cîtăva vreme, dumneavoastră nu ştiţi că eu vă cunosc, vă cunosc atît de bine, încît mi se pare ciudat că nu vreţi să-mi vorbiţi. Menajera mea nu mai conteneşte povestindu-mi despre dumneavoastră şi lăudîndu-vă, şi-ar fi foarte dezamăgită dacă m-aş întoarce acasă fără vreo veste despre sau de la dumneavoastră, în afară de aceea că aţi primit scrisoarea şi n-aţi spus nimic !

Ea păru mirată la auzul acestor vorbe şi mă întrebă :

— Ellen ţine la dumneavoastră ?

— Da, foarte mult ! i-am răspuns pe un ton şovăitor.

— Trebuie să-i spuneţi, continuă ea, că i-aş răspunde la scrisoare, dar că n-am cele necesare pentru scris ; n-am nici măcar o carte din care să pot rupe o foaie.

— Nici o carte ! am exclamat eu. Cum puteţi trăi aici fără cărţi, dacă-mi este îngăduit să vă întreb ? Cu toate că la Grange am la îndemînă o bibliotecă mare, adeseori mi-e foarte urît, dar dacă cineva mi-ar lua cărţile, aş fi disperat !

— Cînd le aveam, citeam tot timpul, zise Catherine. Dar domnul Heathcliff nu citeşte niciodată, încît şi-a pus în minte să distrugă şi cărţile mele. Au trecut săptămîni de cînd n-am văzut cu ochii nici o carte. O singură dată am căutat prin depozitul de cărţi bisericeşti ale lui Joseph, spre marea lui enervare, şi altă dată, să ştii, Hareton, că am descoperit

un depozit ascuns în camera ta... cîteva cărţi în latină şi greacă... altele cu poveşti şi poezii : toate-mi sînt vechi prieteni. Pe cele din urmă eu le-am adus aici... iar tu le-ai strîns, aşa cum strîng coţofenele lingurile de argint numai din plăcerea de a fura ! Nu-ţi sînt de nici un folos, deci nu le-ai putut ascunde decît din răutate, gîndindu-te că, dacă nu te poţi bucura tu, să nu se bucure nici altcineva de ele. Te pomeneşti că invidia *ta* l-a sfătuit pe domnul Heathcliff să mă prade de comorile mele, mai ştii ? Dar cele mai multe dintre ele sînt întipărite în creierul şi inima mea, iar pe acestea nu mi le poţi lua !

Earnshaw se făcu roşu ca racul cînd o auzi pe verişoara lui dîndu-i în vileag comorile literare şi, bîlbîind, tăgădui cu indignare acuzaţiile.

— Domnul Hareton e dornic să-şi sporească mult cunoştinţele, am zis eu, venindu-i în ajutor. Nu e *invidios*, ci *însetat* să vă ajungă. În cîţiva ani va fi un om învăţat.

— Iar între timp ar vrea ca eu să ajung o proastă, a răspuns Catherine. Da, îl şi aud încercînd să silabisească şi să citească singur, şi să vezi ce greşeli face ! Tare-aş vrea să repeţi balada *Chevy Chase* aşa cum ai zis-o ieri : era din cale-afară de caraghios. Te-am auzit, şi te-am auzit răsfoind şi dicţionarul, pentru a căuta cuvintele rare, iar după aceea te-am auzit înjurînd, pentru că nu ştiai să citeşti tălmăcirea lor !

Tînărul socoti desigur că e prea nedrept să rîdem de ignoranţa şi de încercările lui de a o înlătura. Eu eram de aceeaşi părere cu el şi, aducîndu-mi aminte de povestea doamnei Dean cu privire la prima lui încercare de a risipi bezna în care fusese crescut, am remarcat :

— Dar, doamnă Heathcliff, fiecare din noi am început odată şi fiecare din nou ne-am bîlbîit şi ne-am poticnit în prag ! Dacă învăţătorii noştri şi-ar fi bă-

tut joc de noi în loc să ne ajute, ne-am bîlbîi și ne-am poticni pînă în ziua de azi.

— Oh, răspunse ea, nu doresc să-l împiedic de a învăța, dar n-are dreptul să-și însușească ce-i al meu și să-mi ridiculizeze poeziile cu greșelile lui grosolane și pronunțarea lui urîtă ! Cărțile acelea, atît în proză cît și în versuri, îmi sînt dragi pentru că-mi evocă anumite amintiri și nu-mi place ca gura lui să le înjosească și să le profaneze ! Și, în afară de asta, și-a ales bucățile mele favorite, cele pe care le iubesc cel mai mult, și le repetă mereu, parcă într-adins vrea să-mi facă în necaz !

Hareton respiră adînc și tăcu vreun minut ; se lupta cu un puternic sentiment de umilință și de mînie și-i era tare greu să și-l înfrîngă. M-am ridicat și, îndemnat de gîndul cavaleresc de a-l scoate din încurcătură, m-am oprit în ușă pentru a admira priveliștea de afară. El mi-a urmat pilda și a ieșit din cameră. Dar s-a reîntors imediat, ducînd în mîini o jumătate de duzină de volume, pe care le-a trîntit în poala Catherinei.

— Na-ți-le ! Nu mai vreau să aud, să citesc sau să mă mai gîndesc la ele niciodată !

— Acum nu-mi mai trebuie, răspunse ea. O să-mi amintească mereu de tine și nu le mai pot suferi.

Deschise una dintre ele — răsfoită desigur adesea, după cum arăta înfățișarea — și citi puțin pe tonul tărăgănat al unui începător, apoi rîse și o aruncă din mînă.

— Ascultă ! continuă ea provocatoare, și reciti, în același fel, o strofă dintr-o veche baladă.

Dar amorul lui propriu n-a mai putut îndura acest chin : am auzit atunci — și, drept să spun, am fost aproape de acord cu Hareton, o plesnitură, mustrarea contondentă pentru limbuția ei usturătoare. Mica răutăcioasă lovise în sentimentele vărului ei, chiar dacă aceste sentimente nu erau cultivate, iar argumentul fizic devenise singura modalitate de a echilibra relațiile dintre ei și de a răzbuna suferința băiatului. După aceea Hareton strînse cărțile și le aruncă în foc. Dar pe chipul lui am citit cît de mult suferea din pricina acestei jertfe aduse mîniei. În timp ce flăcările le mistuiau mi-am dat seama că el se gîndea la plăcerea pe care i-o dăruiseră pînă atunci, precum și la victoria și bucuria din ce în ce mai mare pe care o aștepta din partea acelor cărți și cred că ghicisem și mobilul ce l-a îndemnat să învețe în ascuns. Pînă i-a ieșit Catherine în cale, fusese mulțumit cu munca lui de fiecare zi și cu unele plăceri primitive, animalice. Rușinea pe care-o resimțise văzîndu-se disprețuit de fată, ca și speranța încuviințării acesteia au fost primele imbolduri spre preocupări mai înalte. Dar, în loc să-l ferească de dispreț și să-i cucerească încuviințarea, strădania lui de a se ridica dusese la rezultate contrare.

— Da ! Asta-i tot ce poate scoate din ele o brută ca tine ! strigă Catherine, umezindu-și buza lovită și urmărind cu ochi plini de indignare incendiul.

— Acum ai face mai bine să-ți ții gura ! răspunse el fioros.

Dar enervarea îi tăiase graiul. Porni în grabă spre ușă ; eu m-am dat la o parte. Dar abia trecuse de pietrele din fața ieșirii, cînd domnul Heathcliff, care urca pe alee, îl întîlni și, punîndu-i mîna pe umăr, îl întrebă :

— Ce-i cu tine, băiete ?

— Nimic, nimic, zise el și o luă la goană, ca să-și guste în singurătate tristețea și mînia.

Heathcliff privi în urma lui și oftă.

— Ar fi ciudat dacă mi-aș zădărnici singur planul, bombăni el, neștiind că eram în spatele lui. Dar

cînd îi privesc fața, căutîndu-i tatăl, o găsesc din ce în ce mai mult pe ea. De ce dracu' îi seamănă atîta ? Abia mai pot îndura să mă uit la el !

Lăsă ochii în pămînt și intră în casă cu un aer îngîndurat. Fața lui purta o expresie de neliniște și teamă pe care n-o remarcasem niciodată pînă atunci ; părea și mai slab la corp. Catherine, văzîndu-l pe fereastră, se refugie imediat în bucătărie, și astfel rămaserăm singuri.

— Mă bucur că vă văd iarăși pe picioare, domnule Lockwood, zise el răspunzînd salutului meu. Și asta mai mult din motive egoiste, pentru că nu mi-ar fi ușor să înlocuiesc în acest pustiu pierderea dumitale. Și nu o dată m-am întrebat ce te-a putut aduce aici.

— Mă tem că o idee năstrușnică m-a adus, domnule, fu răspunsul meu sau, mai bine zis, o idee năstrușnică mă gonește de-aici. Săptămîna viitoare plec la Londra. Trebuie să vă anunț că nu sînt dispus să țin Thrushcross Grange peste cele douăsprezece luni pentru care ne-am învoit să închiriez casa. Cred că n-am să mai locuiesc aici.

— Da, într-adevăr, ați obosit de-atîta izolare, nu-i așa ? zise el. Dar dacă ați venit să-mi spuneți că nu vreți să plătiți chirie pentru o casă pe care n-o locuiți, ați făcut călătoria degeaba : nu mă înduioșez niciodată față de nimeni și nu renunț la ceea ce mi se cuvine.

— Nu despre asta am venit să vă vorbesc ! exclamai eu foarte enervat. Dacă doriți, pot să vă achit totul chiar acum, continuai, scoțîndu-mi portofelul din buzunar.

— Nu, nu, răspunse el rece. Lăsați destule lucruri la Grange pentru a vă acoperi datoriile, dacă cumva nu vă mai întoarceți. Nu sînt atît de grăbit. Luați loc și rămîneți la masă cu noi. Un musafir care, desigur, nu-și va repeta vizita poate fi binevenit. Pune masa, Catherine ! Unde ești ?

Catherine reapăru, aducînd o tavă încărcată cu cuțite și furculițe.

— Poți să mănînci cu Joseph, mîrîi Heathcliff întorcîndu-se spre ea, și rămîi în bucătărie pînă ce pleacă domnul Lockwood.

Cathy respectă întocmai dispozițiile ; poate că nici nu era tentată să le calce. Trăind printre bădărani și mizantropi, probabil că nu mai putea prețui oamenii de calitate mai bună cînd îi întîlnea.

Cu domnul Heathcliff, sumbru și posomorît, într-o parte, și cu Hareton, cu desăvîrșire mut, în cealaltă, am gustat o masă cam lipsită de veselie și mi-am luat rămas bun devreme. Aș fi vrut să ies pe ușa din dos, ca s-o văd pentru ultima oară pe Catherine și să-l plictisesc pe Joseph, dar Hareton primi poruncă să-mi aducă îndată calul și Heathcliff însuși mă conduse pînă la ușă, așa că nu mi-am putut îndeplini dorința.

„Ce viață îngrozitoare duc oamenii din casa asta ! mi-am zis în timp ce mergeam pe drum. Pentru doamna Linton Heathcliff ar fi fost o întîmplare mai romantică decît o poveste cu zîne dacă între ea și mine s-ar fi înfiripat o idilă, după cum dorea buna ei doică și-am fi plecat împreună în atmosfera agitată de la oraș !"

CAPITOLUL 32

1 8 0 2

În luna septembrie am fost poftit la vînătoare pe domeniile din nord ale unui prieten și, în drum spre reședința lui, am ajuns pe neașteptate la o depărtare de vreo cincisprezece mile de Gimmerton. La un han de pe marginea drumului, în timp ce unul din rîndași dădea apă cailor dintr-o găleată, trecu pe lîngă noi o căruță încărcată cu ovăz foarte verde, secerat de curînd, iar băiatul remarcă :

— Veniți dinspre Gimmerton, așa-i ? Ăia seceră întotdeauna cu trei săptămîni după ceilalți oameni !

— Gimmerton ? am repetat eu... Amintirea șederii mele în acea localitate era aproape ștearsă, ca în vis. Ah, da ! Gimmerton ! Cît de departe e de-aici ?

— Să tot fie patrusprezece mile peste munți... drum greu, răspunse el.

Brusc, se trezi în mine dorința de a trece pe la Thrushcross Grange. Era abia amiază, așa că m-am gîndit c-ar fi mai bine să petrec noaptea la mine acasă decît într-un han. De altfel puteam pierde cu ușurință o zi pentru a încheia socotelile cu proprietarul meu, scăpînd astfel de neplăcerea de a mai veni o dată prin partea locului. După ce m-am odihnit cîtăva vreme, am spus servitorului să se informeze care e drumul spre sat și, cu toate că a fost foarte obositor

pentru animalele noastre, am izbutit să-l parcurgem în vreo trei ceasuri.

L-am lăsat pe servitor acolo și am pornit singur la vale. Biserica cenușie părea și mai cenușie, iar cimitirul pustiu părea și mai pustiu. Am văzut o oaie păscînd iarba măruntă de pe morminte. Era o vreme dulce — caldă, chiar prea caldă pentru călătorie. Dar căldura nu m-a împiedicat să mă bucur de priveliștea încîntătoare din jurul meu. Dacă aș fi văzut-o în preajma lui august, sînt sigur că m-ar fi ispitit să-mi pierd o lună de zile în această singurătate. Nu există ceva mai îngrozitor iarna, și nu există ceva mai divin vara decît acele vîlcele, trecători, văi înverzite, închise între munți, și acele delușoare mîndre înclinate și semețe acoperite cu bălării.

Am ajuns la Grange înainte de apusul soarelui și am bătut în poartă. Dar familia se retrăsese în camerele din dos după cum am înțeles văzînd spirala subțire și albastră de fum ce ieșea din coșul bucătăriei. De aceea nu m-au auzit. Am intrat călare în curte. În fața ușii ședea o fetiță de vreo nouă-zece ani care împletea, iar pe trepte o femeie bătrînă sta și fuma agale o pipă.

— Doamna Dean e înăuntru ? am întrebat-o.

— Doamna Dean ? Nu ! răspunse ea. Nu șade aici, e sus, la Heights.

— Atunci dumneata vezi de casa asta ? am continuat.

— Da-a, eu văd de casă.

— Ei bine, eu sînt domnul Lockwood, stăpînul. Sper că există vreo cameră în care să pot sta, nu ? Doresc să rămîn la noapte aici.

— Stăpînu' ! strigă ea uimită. Bine, dar cine-a știut că veniți ? Ar fi trebuit să trimiteți vorbă ! Nu-i în toată casa nici un loc uscat și nici rînduit. Nu, nu-i și pace !

Femeia trînti luleaua la pămînt şi fugi în casă, iar fata o urmă ; apoi am intrat şi eu după ele. Dîndu-mi repede seama că ceea ce-mi spusese era adevărat şi, mai mult chiar, văzînd că apariţia mea neaşteptată era cît pe-aci s-o scoată din minţi, am rugat-o să se liniştească. I-am spus că plec să fac o plimbare şi, între timp, va trebui să încerce să-mi pregătească, în vreun salon, un colţişor unde să pot cina şi o cameră de culcare unde să pot dormi. Să nu mături, să nu şteargă praful, să facă doar un foc bun şi să-mi dea nişte cearşafuri uscate. Părea dispusă să facă tot ceea ce-i sta în putinţă, cu toate că vîrî în foc în loc de vătrai mătura cu care se curăţa căminul şi făcu şi alte cîteva boroboaţe, folosind anapoda diferitele unelte necesare îndeletnicirii ei. M-am retras, fiind totuşi încredinţat că avea destulă energie pentru a-mi pregăti un loc de odihnă pînă mă voi întoarce. Ţelul excursiei pe care mi-o propusesem era Wuthering Heights. Dar, după ce am ieşit din curte, un gînd m-a întors din drum.

— Cum merg lucrurile la Heights, bine ? am întrebat-o pe femeie.

— Da-a, pe cîte ştiu eu, mi-a răspuns, dispărînd în grabă cu un făraş plin de jăratic.

Aş fi vrut s-o întreb pentru ce plecase doamna Dean de la Grange, dar era cu neputinţă s-o opresc din agitaţia care o cuprinsese, aşa încît am plecat. Am ieşit din parc şi m-am căţărat pe poteca lăturalnică, plină de pietre, care ducea spre locuinţa domnului Heathcliff ; mergeam agale pe drum, avînd în spate strălucirea soarelui ce apunea şi în faţă coroana dulce a lunii ce răsărea... unul pălea, cealaltă strălucea din ce în ce mai aprins... Înainte de a zări casa, lumina descrescîndă a zilei se topi de-a lungul liniei orizontului dinspre apus într-o lumină tristă, fără strălucire, de culoarea chihlimbarului ; dar luna era atît de splendidă încît pe potecă puteam vedea fiecare pietricică şi fiecare fir de iarbă. N-a trebuit să sar peste gard, nici să bat în poartă... căci poarta s-a deschis de cum am pus mîna pe ea. „Iată o îmbunătăţire“, mi-am zis. Apoi nările mele mi-au semnalat şi altă îmbunătăţire : un parfum de micşunele şi micsandre plutea în aer, venind dinspre livada cu pomi fructiferi.

Atît uşile cît şi ferestrele casei erau deschise, şi totuşi, după cum e obiceiul în regiunile carbonifere, un foc frumos, roşu strălucea în cămin : plăcerea pe care o are ochiul văzînd focul te face să-i rabzi căldura inutilă. Dar casa de la Wuthering Heights e atît de mare, încît locatarii ei au destul spaţiu unde să se ferească de dogoare ; aşa că oamenii din casă se aşezaseră nu departe de ferestre. Înainte de a intra i-am putut vedea şi auzi vorbind. M-am oprit să-i privesc şi să-i ascult, îmboldit de un sentiment în care curiozitatea se îmbina cu invidia, sentiment care creştea pe măsură ce zăboveam.

— Con-*trar* ! zise un glas dulce, ca un clopot de argint... Şi asta pentru a treia oară, prostule ! Nu-ţi mai spun încă o dată. Ţine minte, că, de nu, te trag de păr.

— Atunci contrar, răspunse celălalt, cu glas adînc, dar pe un ton blînd. Şi acum sărută-mă, pentru că am ţinut minte atît de bine.

— Nu, citeşte încă o dată totul, fără nici o singură greşeală.

Bărbatul începu să citească. Era vocea unui tînăr îmbrăcat decent, care şedea la o masă şi avea în faţă o carte. Obrazul lui frumos strălucea de plăcere, iar ochii i se plimbau nerăbdători de la pagina cărţii la mîna albă şi mică de pe umărul lui, care-i atrăgea atenţia printr-o uşoară palmă peste faţă ori de cîte ori posesoarea mîinii descoperea vreun semn de ne-

atenţie. Posesoarea mîinii stătea la spatele bărbatului, iar cînd se apleca să-şi controleze elevul, buclele ei blonde, strălucitoare, se contopeau cu buclele lui castanii. Iar faţa ei... tînărul avea noroc că nu-i putea vedea faţa, căci altfel n-ar fi putut fi atît de liniştit. Eu o puteam vedea şi-mi muşcam buzele de mînie la gîndul că scăpasem prilejul ce mi se oferise de a face ceva mai mult decît să admir această frumuseţe fascinantă.

Elevul îşi împlini sarcina făcînd şi alte greşeli, dar îşi ceru răsplata şi primi cel puţin cinci sărutări pe care le restitui cu generozitate. Apoi au venit la uşă şi, din convorbirea lor, am dedus că erau pe cale de a ieşi să facă o plimbare pe dealuri. Mi-am închipuit că, dacă nefericita mea persoană îşi va face în momentul acela apariţia în preajma lor, Hareton Earnshaw mă va trimite cu gîndul, dacă nu prin viu grai, în cel mai adînc abis al infernului; şi, simţindu-mă foarte meschin şi răutăcios, am ocolit pe furiş casa, căutînd refugiu în bucătărie. Prin partea aceea de asemeni puteai intra în voie; în uşă şedea bătrîna şi vechea mea prietenă Nelly Dean, cosînd şi cîntînd un cîntec, adeseori întrerupt de cuvinte aspre de dispreţ, ce veneau dinspre bucătărie şi erau departe de a fi melodioase.

— Mai bine i-aş asculta înjurînd în urechile mele din zori şi pînă-n noapte, decît să te aud pe dumneata, ticăloaso! zise vocea din bucătărie, răspunzînd unui discurs de-al lui Nelly pe care eu nu-l putusem auzi. E o ruşine să nu pot deschide cartea asta binecuvîntată fără ca dumneata să înalţi imnuri lui Satana pentru a preamări toate nelegiuirile care s-au născut vreodată pe pămîntul ăsta! Of! Eşti o femeie de nimica! Şi ailaltă-i ca şi dumneata. Şi sărmanul băiat se va pierde din pricina voastră. Sărmanul băiat e vrăjit, adăugă el gemînd. Sînt sigur că l-aţi vrăjit! Sînt sigur! O, Doamne, judecă-i tu, că nu-i nici lege şi nici dreptate la cîrmuitorii noştri!

— Oi fi vrînd să şedem pe surcele aprinse, îi răspunse femeia întrerupîndu-şi cîntecul. Dar taci, bătrîne, şi citeşte-ţi *Biblia* ca un creştin şi nu te mai gîndi la mine! Cîntecul ăsta e *Nunta zînei Anna*... un cîntec frumos... e bun şi pentru dans.

Doamna Dean era pe cale să-şi reînceapă cîntecul, cînd m-am apropiat, iar dînsa, recunoscîndu-mă imediat, sări în picioare, strigînd:

— Ce? Domnul Lockwood?! Bine-aţi venit! Cum de v-aţi gîndit să mai daţi pe la noi? Toată casa e-nchisă la Thrushcross Grange. Ar fi trebuit să ne înştiinţaţi.

— Am aranjat totuşi să pot sta acolo cît voi rămîne prin locurile astea, i-am răspuns. Plec mîine dimineaţă din nou. Dar cum de te-ai mutat aici, doamnă Dean? Ia povesteşte-mi!

— Zillah a plecat, şi domnul Heathcliff a dorit, curînd după plecarea dumneavoastră la Londra, să vin şi să stau aici pînă vă reîntoarceţi. Da intraţi, vă rog! Aţi venit pe jos de la Gimmerton în seara asta?

— Vin de la Grange, i-am răspuns, şi în timp ce mi se pregăteşte o cameră, vreau să-mi închei socotelile cu stăpînul dumitale, căci nu cred să mai am prilejul de a mai veni pe-aici.

— Ce socoteli, domnule! zise Nelly conducîndu-mă în casă. Stăpînul e plecat acum, şi cred că nu se va întoarce curînd.

— Vreau să-i plătesc chiria, i-am răspuns.

— Oh, atunci trebuie să vă socotiţi cu doamna Heathcliff, zise ea, sau mai degrabă cu mine. Încă n-a învăţat să se descurce cu averea, aşa că mă ocup eu în locul ei. Pe altcineva nu avem.

Am privit-o mirat.

— Ah ! Dumneavoastră, după cîte văd, n-aţi auzit despre moartea domnului Heathcliff, continuă ea.

— Heathcliff mort ! am exclamat eu uluit. Cînd a murit ?

— Au trecut trei luni de-atunci ; dar staţi jos, daţi-mi pălăria dumneavoastră şi-am să vă povestesc totul. Staţi, n-aţi mîncat nimic, nu-i aşa ?

— Nu doresc nimic ; am poruncit să mi se pregătească cina acasă. Stai jos şi dumneata. Nici în vis nu mi-am închipuit că va muri ! Spune-mi, cum s-a întîmplat ? Zici că nu se întorc curînd... Vorbeşti despre tineri ?

— În fiecare seară îi cert pentru că hoinăresc pînă noaptea, dar nu le pasă de mine. Dar, vă rog, beţi o picătură din berea noastră veche, o să vă facă bine. Păreţi ostenit.

Se grăbi să aducă berea înainte de a o fi putut refuza ; l-am auzit pe Joseph bodogănind :

— Stau şi mă întreb de nu-i o blestemăţie drăcească să mai aibă ibovnici la vîrsta ei. Şi pe deasupra să-i mai dea de băut din pivniţa stăpînului ! Mi-e chiar ruşine că stau de faţă la asemenea purtări...

Ea nici nu se opri să-i răspundă, ci se reîntoarse după un minut, aducînd o cană de argint, lustruită, al cărei conţinut l-am lăudat aşa cum se cuvenea. După aceea mi-a oferit o continuare a poveştii lui Heathcliff. A avut un sfîrşit „ciudat", după cum s-a exprimat ea.

— Două săptămîni după ce-aţi plecat de la noi, zise ea, am fost chemată la Wuthering Heights şi, de dragul domnişoarei Catherine, am primit cu bucurie. Prima mea întîlnire cu ea m-a întristat şi m-a supărat : se schimbase atît de mult de la despărţirea noastră ! Domnul Heathcliff nu mi-a explicat motivele care l-au făcut să-şi schimbe hotărîrea privitoare la venirea mea aici. Nu mi-a spus decît că avea nevoie de mine, că se săturase s-o vadă pe Catherine şi de aceea trebuia să fac din salonul cel mic camera mea şi s-o ţin pe lîngă mine. Îi ajungea s-o vadă o dată sau de două ori pe zi. Ea părea să fie mulţumită de acest aranjament şi, încetul cu încetul, am adus în ascuns o mulţime de cărţi şi alte obiecte care fuseseră odinioară distracţia ei la Grange şi m-am amăgit că vom putea duce o viaţă destul de plăcută într-un confort acceptabil. Dar iluzia n-a durat multă vreme căci, deşi mulţumită la început, deveni în scurtă vreme iritabilă de nu mai avea astîmpăr. Pe de o parte era foarte amărîtă că-i fusese interzis să iasă din grădină şi că rămînea întemniţată în marginile ei strîmte tocmai cînd se desprimăvăra, pe de alta se plîngea de singurătate pentru că eu, avînd toată grija casei, eram silită adeseori s-o las singură. Prefera să se certe cu Joseph în bucătărie decît să şadă liniştită în camera ei. Eu nu prea luam în seamă hărţuielile lor, iar Hareton de multe ori era obligat şi el să stea în bucătărie cînd stăpînul voia să fie singur în sală. La început, Catherine ori ieşea din bucătărie cînd se apropia Hareton, ori venea liniştită şi mă ajuta în îndeletnicirile mele, ferindu-se să observe prezenţa băiatului sau să-i vorbească ; şi, cu toate că el era întotdeauna cît se poate de posac şi de tăcut, după cîtăva vreme Cathy îşi schimbă atitudinea şi nu mai era în stare să-i dea pace : ba îi vorbea, ba făcea comentarii despre prostia şi trîndăvia lui, exprimîndu-şi mirarea că poate îndura viaţa pe care o duce... cum de poate şedea o seară întreagă privind focul şi moţăind.

— E ca un cîine, Ellen, nu-i aşa ? remarcă ea o dată. Sau, poate, ca un cal de căruţă. Îşi împlineşte munca, îşi mănîncă hrana şi doarme tot timpul ! Ce minte goală şi îngrozitoare trebuie să aibă ! Hareton, tu visezi vreodată ? Şi dacă da, ce visezi ? Dar tu nici nu ştii să vorbeşti cu mine !

Apoi l-a privit, dar el nici n-a deschis gura și nici nu și-a ridicat ochii.

— Poate că și-acum visează, continuă ea. Uite c-a dat din umăr așa cum dă și Junona. Ia întreabă-l tu, Ellen.

— Domnul Hareton are să-l roage pe stăpîn să te trimită sus dacă nu te porți ca lumea ! i-am spus.

Hareton nu-și mișcase numai umărul, ci-și strînsese și pumnii, ispitit parcă să și-i folosească.

— Știu pentru ce Hareton nu vorbește niciodată cînd sînt în bucătărie ! exclamă ea cu alt prilej. I-e teamă c-am să rîd de el, Ellen, tu ce crezi ? Odată a-nceput singur să învețe să citească și, pentru c-am rîs de el, și-a ars cărțile și a renunțat să mai învețe. Spune și tu, n-a fost un prost ?

— N-ai fost mai curînd dumneata răutăcioasă, i-am spus, ia răspunde-mi ?!

— Poate că da, continuă ea, dar nu mă așteptam să fie atît de prost. Hareton, dacă-ți dau acum o carte, o primești ? Am să-ncerc !

Îi puse în mînă o carte pe care-o citise ; el o azvîrli și-i spuse mîrîind că, dacă nu încetează, o să-i frîngă gîtul.

— Bine, am s-o pun aici, zise ea, în sertarul mesei ; și-acum mă duc să mă culc.

Apoi îmi șopti să-l urmăresc și să văd dacă pune ori ba mîna pe carte, și plecă. Dar el nu s-a apropiat de carte, așa încît dimineața, spre marea ei dezamăgire, i-am dat de știre. Am văzut cît îi părea de rău că Hareton se încăpățînează în îmbufnare și trîndăvie. Și, pe bună dreptate, avea mustrări de conștiință pentru că-l speriase atunci cînd voise să învețe carte ! Dar ingeniozitatea ei nu contenea în strădania de a îndrepta răul. În timp ce eu călcam sau făceam alte asemenea treburi, care mă țineau într-un loc și pe care nu le puteam face în salon, Cathy aducea cîte-o carte

interesantă și-mi citea cu glas tare. Cînd Hareton era acolo, se oprea de obicei tocmai la pasajul cel mai interesant și apoi făcea cartea uitată prin odaie. A procedat astfel în repetate rînduri, dar Hareton era încăpățînat ca un catîr și, în loc să se repeadă la momeală, își luase obiceiul în zilele ploioase să fumeze cu Joseph și ședeau așa, ca două păpuși de lemn, unul lîngă altul, de o parte și de alta a focului din sobă ; cel mai bătrîn fiind din fericire prea surd pentru a înțelege prostiile ei nelegiuite, cum le-ar fi numit el, iar tînărul făcînd tot ce putea pentru a-i da impresia că le disprețuiește. În serile frumoase, Hareton pleca la vînătoare, iar Catherine căsca, suspina și trăgea de mine să-i vorbesc, iar în clipa cînd deschideam gura fugea în curte sau în grădină și, ca o ultimă resursă, plîngea și spunea că s-a săturat de viață, că viața ei e inutilă.

Domnul Heathcliff devenea din ce în ce mai puțin sociabil și îl alungase aproape cu desăvîrșire pe Hareton Earnshaw din camera unde sta el. La începutul lunii martie, din pricina unui accident, Hareton a fost nevoit să stea nemișcat în bucătărie : pușca i se descărcase de la sine, în timp ce hoinărea pe munți, o așchie îi tăiase brațul și pînă să ajungă acasă pierduse o cantitate mare de sînge. Așa c-a fost condamnat să rămînă liniștit lîngă foc pînă la vindecare. Prezența lui îi convenea Catherinei ; în orice caz, o făcu să urască mai mult ca oricînd camera ei de la etaj și mă silea să-i găsesc vreo treabă pe jos, ca să poată sta cu mine acolo.

În lunea Paștilor, Joseph se duse cu cîteva vite la tîrgul de la Gimmerton, iar după-amiaza eu eram ocupată în bucătărie cu niște rufe... Earnshaw stătea în colțul căminului, posac ca de obicei, iar mica mea stăpînă, ca să-și omoare timpul, desena cu degetul pe fe-

restrele aburite şi ca variaţie mai fredona uşor cîte-un cîntec, rostea în şoaptă cîte-o exclamaţie de plictiseală sau arunca priviri fugare, pline de nerăbdare spre vărul ei, care fuma liniştit uitîndu-se la foc. Cînd i-am spus că nu mai pot lucra dacă stă în calea luminii, s-a dus lîngă cămin. N-am dat prea mare atenţie la ceea ce făcea, dar deodată am auzit-o vorbind astfel :

— Acum am descoperit, Hareton, c-aş vrea... c-aş fi fericită.. că mi-ar plăcea să fii vărul meu dacă n-ai fi atît de urîcios şi atît de aspru cu mine.

Hareton nu-i răspunse.

— Hareton, Hareton, Hareton ! Mă auzi ? continuă ea.

— Pleacă de-aici ! Auzi ? mîrîi băiatul cu o grosolănie neînduplecată şi vădit voită.

— Lasă-mă să-ţi iau pipa aia, zise ea, întinzînd cu prudenţă mîna şi scoţîndu-i-o din gură.

Şi, înainte de a i-o putea lua înapoi, pipa a fost ruptă şi aruncată în foc. El înjură şi luă alta.

— Stai, strigă Cathy, mai întîi trebuie să mă asculţi, şi nu pot vorbi atîta vreme cît norii ăştia plutesc în faţa ta !

— Du-te dracului, exclamă el cu un aer sălbatic, şi lasă-mă-n pace !

— Nu, stărui Cathy, nu vreau. Nu mai ştiu ce să fac ca să vorbeşti cu mine. Şi tu eşti hotărît să nu mă înţelegi. Cînd spun că eşti un prost, nu vreau să spun că te dispreţuiesc. Haide, trebuie să mă bagi în seamă, Hareton ! Doar eşti vărul meu şi trebuie să mă recunoşti ca atare.

— Nu vreau să am a face cu tine, cu trufia ta murdară şi cu glumele tale blestemate şi pline de batjocură ! răspunse el. Am să mă duc în iad, cu trup şi suflet, înainte de a mai arunca o privire asupra ta. Şi-acum, piei din ochii mei, în clipa asta !

Catherine se încruntă şi se retrase pe scaunul de lîngă fereastră, muşcîndu-şi buza ; apoi începu să fredoneze un cîntec vesel, străduindu-se să-şi oprească astfel pornirea din ce în ce mai puternică de a plînge în hohote.

— Ar trebui să te împaci cu verişoara dumitale, domnule Hareton, am intervenit eu, de vreme ce se căieşte de obrăznicia ei. Ţi-ar face foarte bine, ai deveni alt om dacă te-ai împrieteni cu ea.

— Prietenă ! strigă el, cînd mă urăşte şi nu mă crede demn nici să-i şterg ghetele ! Nu ! Nici de-ar fi să ajung rege nu mă mai las batjocorit aşteptînd să fie binevoitoare faţă de mine !

— Nu eu te urăsc, ci tu mă urăşti pe mine ! plînse Cathy, nemaiputînd să-şi ascundă tulburarea. Mă urăşti tot atît de mult cît mă urăşte şi domnul Heathcliff ; poate şi mai mult decît el !

— Eşti o mincinoasă afurisită ! începu Hareton Earnshaw. Atunci pentru ce l-am scos de-atîtea ori din sărite ţinîndu-ţi partea ? Şi asta cînd mă batjocoreai şi mă dispreţuiai. Dă-i înainte şi chinuieşte-mă... am să mă duc la el şi-am să-i spun că m-ai necăjit atîta, încît m-ai alungat din bucătărie !

— N-am ştiut că mi-ai ţinut partea, răspunse ea, ştergîndu-şi ochii, şi-am fost rea şi obraznică faţă de toată lumea, dar acum îţi mulţumesc şi te rog să mă ierţi. Ce mai pot face în afară de asta ?

Apoi reveni lîngă cămin şi-i întinse mîna cu sinceritate. Hareton păli şi se întunecă la faţă ca un nor în furtună : ţinea pumnii strînşi cu hotărîre şi privirea aţintită în pămînt. Catherine, instinctiv, trebuie să fi ghicit că o încăpăţînare bolnăvicioasă, şi nu antipatia faţă de ea îl îndemna să fie atît de îndîrjit, căci, după ce rămase nehotărîtă o clipă, se aplecă şi-l sărută uşor pe obraz. Mica ştrengăriţă credea că n-am văzut-o şi, trăgîndu-se înapoi, cu un aer solemn, îşi

ocupă locul de mai înainte, lîngă fereastră. Am dat din cap dezaprobînd-o ; atunci a roșit și mi-a șoptit :

— Ce era să fac, Ellen ? N-a vrut să dea mîna cu mine, n-a vrut să se uite la mine. Trebuia să-i arăt într-un fel că mi-e drag... și că vreau să fim prieteni.

Nu știu dacă sărutarea ei l-a convins pe Hareton. Cîteva minute a avut mare grijă să-și ascundă fața, dar cînd a ridicat-o, am văzut că era foarte încurcat, neștiind încotro să se uite.

Catherine era ocupată : învelea o carte frumoasă în hîrtie albă, curată ; apoi a legat-o cu o bucată de panglică, a adresat-o „domnului Hareton Earnshaw" și m-a rugat să fiu ambasadoarea ei și să transmit darul destinatarului.

— Și spune-i că, dacă o primește, am să vin să-l învăț s-o citească așa cum trebuie, zise ea ; iar dacă refuză, am să mă urc sus și n-am să-l mai necăjesc niciodată.

Am dus cartea și i-am repetat mesajul, urmărită de privirile speriate ale stăpînei mele. Hareton n-a vrut să-și desfacă pumnii, așa încît i-am pus-o pe genunchi. Dar n-a aruncat-o jos. Eu m-am întors la lucrul meu. Catherine își sprijini mîinile și capul pe masă, pînă cînd auzi foșnetul ușor al învelitorii care se desfăcea ; atunci, ușurel, se furișă de la masă și se așeză tăcută lîngă vărul ei. El tremura, fața îi strălucea, și toată brutalitatea, grosolănia și asprimea lui posomorîtă dispăruseră. La început nu și-a putut aduna curajul de a rosti măcar o singură silabă de răspuns la privirea întrebătoare și la rugămintea ei murmurată.

— Spune că m-ai iertat, Hareton. Da ? Mă poți face atît de fericită dacă spui acest cuvințel !

Băiatul mîrîi ceva, dar n-am auzit ce.

— Și-ai să fii prietenul meu ? adăugă Cathy pe un ton întrebător.

— Nu, căci are să-ți fie rușine de mine în fiecare zi a vieții tale, răspunse el ; și cu cît mă vei cunoaște mai bine, cu-atît îți va fi mai rușine, și nu pot răbda una ca asta.

— Așadar, nu vrei să fii prieten cu mine, zise Cathy zîmbind dulce ca mierea și trăgîndu-se aproape de el.

După aceea n-am mai prins nici o vorbă din șoaptele lor ; dar cînd mi-am îndreptat din nou privirile spre ei, am văzut două fețe atît de strălucitoare aplecate asupra cărții, încît nu m-am îndoit că tratatul fusese ratificat de ambele părți și că de-acum înainte dușmanii erau niște aliați legați prin jurămînt.

Cartea pe care o răsfoiau era plină cu poze frumoase ; acestea, precum și faptul că ședeau unul lîngă altul, au avut destul farmec pentru a-i ține nemișcați pînă cînd Joseph se întoarse acasă. El, bietul om, fu cu desăvîrșire îngrozit cînd o văzu pe Catherine așezată pe-aceeași bancă cu Hareton Earnshaw, cu mîna rezemată de umărul lui. Iar faptul că favoritul său suporta asemenea apropiere îl zăpăci atît de tare și-l impresionă atît de profund, încît în seara aceea nu îndrăzni să facă nici o observație asupra acestui subiect. Emoția nu-i fu trădată decît de suspinele adînci cînd deschise, cu solemnitate, *Biblia* lui mare pe masă și-o acoperi cu bancnote murdare, pe care le scotea din portofel, rodul afacerilor lui din ziua aceea. Într-un tîrziu, îl chemă pe Hareton de pe bancă.

— Du-le pe-astea la stăpîn, băiete, zise el, și rămîi acolo. Eu mă duc în camera mea. Văgăuna asta nu-i potrivită și nici destul de cinstită pentru noi. Trebuie să ne mutăm de-aici și să ne căutăm alta.

— Haide, Catherine, am spus eu, și noi trebuie „să ne mutăm de-aici" ; am isprăvit călcatul. Ești gata să ne urcăm ?

— Încă nu-i opt ! răspunse ea, ridicîndu-se cam în silă. Hareton, am să las cartea asta sus pe cămin, şi mîine am să mai aduc cîteva.

— Orice carte laşi aici eu o duc în sală, zise Joseph ; şi mare minune de le-i mai găsi ! Aşa că fă cum îţi place !

Cathy îl ameninţă că va plăti cu biblioteca lui pentru biblioteca ei, şi cînd trecu pe lîngă Hareton zîmbi, apoi urcă scările cu inima mai uşoară, îndrăznesc s-o spun, decît i-a fost vreodată sub acest acoperiş, exceptînd, poate, primele vizite făcute lui Linton.

Prietenia astfel începută se dezvoltă repede, cu toate că a cunoscut cîteva întreruperi trecătoare. Earnshaw nu putea deveni civilizat printr-o simplă dorinţă, iar tînăra mea doamnă nu era un filozof şi nici un model al răbdării. Dar cum amîndoi tindeau spre acelaşi lucru, unul iubind şi dorind să-l stimeze pe celălalt, celălalt iubind şi dorind să fie stimat, pînă la urmă şi-au atins ţelul.

Vedeţi, domnule Lockwood, că nu era greu să cuceriţi inima doamnei Heathcliff, dar acum mă bucur că n-aţi încercat. Dorinţa mea cea mai aprigă e să-i văd pe-aceşti doi copii căsătoriţi. În ziua nunţii lor n-am să pot invidia pe nimeni : n-o să fie femeie mai fericită ca mine în toată Anglia.

CAPITOLUL 33

În dimineaţa ce urmă după această zi de luni, Earnshaw, nefiind încă în stare să-şi vadă de îndeletnicirile obişnuite, rămase prin casă, iar eu mi-am dat seama repede că va fi cu neputinţă să-mi mai ţin protejata pe lîngă mine, ca pînă atunci. Coborîse înaintea mea şi ieşise în grădină, unde-l văzuse pe vărul ei, făcînd o muncă uşoară ; iar cînd m-am dus să-i poftesc la micul dejun, am văzut că îl convinsese să scoată tufele de coacăze negre şi roşii de pe o porţiune destul de mare de teren şi acum erau amîndoi ocupaţi cu planul unor transplantări de la Grange.

Am fost îngrozită văzînd devastarea pe care-o putuseră face numai într-o jumătate de ceas. Tufişurile de coacăze negre erau lumina ochilor lui Joseph, iar ea alesese tocmai în mijlocul lor un loc pentru un strat de flori.

— Ia te uită ! Tot ce-aţi trebăluit aici va fi arătat stăpînului, am exclamat eu, chiar în clipa cînd se va descoperi ! Şi ce scuze aveţi pentru libertatea pe care v-aţi luat-o de a dispune de grădină ? O să avem parte de o ceartă straşnică din pricina asta ! Să vedeţi voi ! Domnule Hareton, mă mir că n-ai mai mulă minte şi te-ai apucat să faci tot buclucul ăsta numai pentru că te-a rugat ea !

— Am uitat că erau ale lui Joseph, răspunse Earnshaw cam încurcat, dar am să-i spun c-am făcut-o din capul meu.

Noi mîncam întotdeauna cu domnul Heathcliff. Eu ţineam locul stăpînei casei, făcînd ceaiul şi servind, aşa că prezenţa mea la masă era necesară. Catherine şedea de obicei lîngă mine, dar în ziua aceea s-a strecurat mai aproape de Hareton, iar eu mi-am dat seama că nu va fi mai discretă în prietenie decît fusese în duşmănie.

— Şi-acum bagă de seamă să nu vorbeşti şi să nu te ocupi prea mult de vărul tău, i-am şoptit pe cînd intram în sală. Sînt sigură că asta are să-l supere pe domnul Heathcliff şi-o să se înfurie pe amîndoi.

— Nu-ţi fie teamă, îmi răspunse.

În minutul următor se apropie tiptil de Hareton şi îi înfipse brînduşe în *porridge*-ul din farfuria lui.

Hareton nu îndrăzni să-i vorbească ; abia îndrăznì s-o privească, dar ea nu conteni cu glumele încît Hareton fu de două ori pe punctul de a izbucni în rîs. Eu m-am încruntat, iar ea se uită repede spre stăpîn ; acesta însă, după cum i se putea citi pe faţă, era absorbit de alte griji şi nu-i păsa de comeseni. Catherine, serioasă pentru o clipă, îl scrută cu o profundă gravitate. Dar după aceea îşi întoarse capul şi-şi reîncepu prostiile pînă cînd, în cele din urmă, Hareton rîse pe înfundate. Domnul Heathcliff tresări, iar ochii lui ne cercetară în grabă feţele. Catherine îi înfruntă privirile cu expresia ei obişnuită de nervozitate şi sfidare de care stăpînul avea atîta silă.

— Ai noroc că eşti departe de mine, exclamă el, şi nu te pot atinge ! Ce demon te-a luat în stăpînire, de holbezi mereu la mine ochii aceia infernali ? Coboară privirea. Şi să nu-mi mai reaminteşti că exişti. Credeam că te-am vindecat de rîs.

— Eu am rîs, mîrîi Hareton.

— Ce spui ? întrebă stăpînul.

Hareton se uită în farfuria lui şi nu repetă mărturisirea. Domnul Heathcliff îl privi puţin, apoi, în tăcere, reîncepu să mănînce şi să mediteze. Masa era aproape pe sfîrşite ; cei doi tineri, prudenţi, se îndepărtaseră unul de altul, aşa că nu prevedeam nici un alt conflict. Dar Joseph apăru în prag ; buza tremurîndă şi ochii lui plini de mînie ne dădură de ştire că descoperise crima săvîrşită asupra arbuştilor. Se vede că-i zărise pe Cathy şi pe vărul ei în preajma acelui loc înainte de a fi pornit în cercetare ; şi, în timp ce fălcile i se frămîntau ca ale unui bou care rumegă, ceea ce făcea ca discursul său să fie şi mai greu de înţeles, începu :

— Trebuie să-mi iau simbria şi să plec ! Aş fi vrut să mor acolo unde mi-am mîncat zilele vreme de şaizeci de ani ; şi m-am cugetat să-mi car cărţile sus în pod şi toate bulendrele de le am şi să le las lor bucătăria de dragu' liniştii mele. Îmi venea greu să renunţ la locu' meu de lîngă cămin, da' m-am cugetat că asta o pot face ! Da' acuma ea mi-a luat şi grădina şi, pe cinstea mea, stăpîne, asta n-o mai pot răbda ! Dumneata poţi să-ţi pleci grumazu' sub jug, şi ai s-o faci... da' eu nu-s învăţat cu una ca asta, şi-un om bătrîn nu se învaţă uşor cu poveşti noi. Mai bine îmi cîştig pita şi zeama cu un tîrnăcop pe drumu' mare !

— Vezi-ţi de treabă, idiotule, interveni Heathcliff, şi spune desluşit ce te doare, ce necazuri ai ? Eu nu mă amestec în ciorovăielile dintre dumneata şi Nelly. Din partea mea poate să te vîre şi-n groapa cu cărbuni, nu-mi pasă !

— Nu-i Nelly ! răspunse Joseph. N-aş pleca din pricina lui Nelly... aşa păcătoasă cum e ! Slavă Domnului, ea nu-i în stare să fure sufletu' nimănui ! N-a fost niciodată aşa de frumoasă ca să-i piară cuiva ochii uitîndu-se la ea. E vorba de păcătoasa, de nemer-

nica aceea a dumitale care l-a vrăjit pe băiatu' nostru cu privirile ei îndrăzneţe şi căile ei nelegiuite... pînă cînd... Nu ! asta-mi zdrobeşte inima ! A uitat tot ce-am făcut pentru el şi tot ce-am făcut din el, şi s-a dus şi-a smuls un rînd întreg din cele mai mari tufe de coacăze negre din grădină !

Aici începură plîngerile adevărate, pe care însă nu le puteai înţelege desluşit, dar era vorba de suferinţele lui amarnice, de nerecunoştinţa lui Earnshaw şi de primejdia în care se afla.

— E beat nebunul ăsta ? îl întrebă Heathcliff. Hareton, are ceva cu tine ?

— Am scos vreo două sau trei tufişuri de coacăze, răspunse tînărul, dar mă duc să le pun la loc.

— Şi pentru ce le-ai scos ? întrebă stăpînul.

Catherine interveni cu o înţelepciune sfătoasă.

— Am vrut să sădim acolo cîteva flori ! strigă ea. Eu sînt singura vinovată, căci eu l-am rugat s-o facă.

— Şi cine dracu' ţi-a dat voie să atingi un băţ din grădina asta ? întrebă socrul, foarte mirat. Şi ţie cine ţi-a poruncit să asculţi de ea ? adăugă întorcîndu-se spre Hareton.

Acesta din urmă amuţise ; verişoara lui răspunse :

— N-ar trebui să-ţi pară rău de cîţiva metri de pămînt, unde să-mi fac şi eu un strat de flori, cînd mi-ai luat toate pămînturile !

— Pămînturile tale ! Ticăloasă obraznică ! N-ai avut niciodată nimic ! strigă Heathcliff.

— Şi banii, continuă ea, aruncîndu-i priviri mînioase şi ronţăind între timp o coajă de pîine rămasă de la micul dejun.

— Tăcere ! exclamă Heathcliff. Isprăveşte şi pleacă de-aici !

— Şi pămîntul lui Hareton şi banii lui... continuă mica îndrăzneaţă. Hareton şi cu mine sîntem acum prieteni şi am să-i spun totul despre dumneata !

Stăpînul păru o clipă zăpăcit. Păli, se ridică, o măsură şi cîtăva vreme o privi cu o ură de moarte.

— Dacă dai în mine, Hareton are să dea în dumneata, zise ea, aşa că ai face mai bine să şezi jos.

— Dacă Hareton nu te scoate afară din odaia asta, am să-i trag una să se ducă drept în iad ! tună Heathcliff. Vrăjitoare blestemată ! Îndrăzneşti să-l aţîţi împotriva mea ? Afară cu ea ! Să piară din ochii mei ! Mă auzi ? Arunc-o în bucătărie ! O omor, Ellen Dean, să ştii c-o omor dac-o laşi să mai apară o dată în faţa ochilor mei !

Hareton încercă, pe înfundate, s-o convingă să plece.

— Dă-o afară cu forţa ! strigă el sălbatic. Ce stai de vorbă cu ea ? Şi se apropie să-şi împlinească singur porunca.

— N-o să te mai asculte niciodată, om rău ce eşti ! zise Catherine. În curînd o să te urască tot atît cît te urăsc şi eu.

— Taci, taci ! mîrîi tînărul pe un ton dojenitor. Nu vreau să te aud vorbindu-i astfel. Isprăveşte !

— Dar n-ai să-l laşi să mă lovească ! strigă Cathy.

— Atunci haide ! şopti Hareton cu seriozitate.

Era prea tîrziu. Heathcliff pusese mîna pe ea.

— Acum pleci *tu !* îi zise lui Earnshaw. Vrăjitoare blestemată ! M-a provocat într-un moment cînd nu pot răbda, şi am s-o fac să se căiască pe veci !

Îşi înfipse mîna în părul ei. Hareton încercă să-l salveze buclele, rugîndu-l ca de data asta să n-o lovească. Ochii lui Heathcliff, negri, scăpărau scîntei. Mi s-a părut că-i gata s-o rupă pe Catherine în bucăţi. Tocmai mă gîndeam să risc şi să-i sar într-ajutor cînd, brusc, degetele i se descleştară, o apucă apoi de braţ şi-i privi atent faţa. După asta îi acoperi ochii cu mîna, se opri un moment pentru a se reculege şi, întor-

cîndu-se din nou spre Catherine, îi spuse cu o liniște forțată :

— Trebuie să te înveți să nu mă mai înfurii, căci de nu, într-o bună zi am să te omor. Du-te cu doamna Dean, stai cu ea și spune-i ei toate obrăzniciile. Iar în ceea ce-l privește pe Hareton Earnshaw, dacă-l mai văd ascultîndu-ți cuvintele, am să-l trimit să-și cîștige pîinea pe unde-o ști. Dragostea va face din el un proscris și-un cerșetor. Nelly, ia-o de-aici și plecați cu toții ! Lăsați-mă singur !

Eu am condus-o afară pe tînăra mea doamnă, care, încîntată că scăpase, nu s-a opus. Celălalt a venit și el în urma noastră, iar domnul Heathcliff a rămas singur în sală pînă la prînz. Am sfătuit-o pe Catherine să mănînce sus ; dar, de îndată ce domnul Heathcliff a observat scaunul ei gol, m-a trimis s-o chem. N-a vorbit cu nici unul dintre noi, a mîncat foarte puțin, și imediat după-masă a ieșit, anunțîndu-ne că nu se va întoarce decît seara.

Cei doi prieteni se instalară în sală pe tot timpul lipsei lui. L-am auzit pe Hareton dojenindu-și verișoara cu asprime pentru că voia să-i dezvăluie purtarea domnului Heathcliff față de Hindley Earnshaw, tatăl său. I-a spus că nu vrea să audă nici o vorbă de defăimare împotriva acestui om, că lui nu-i pasă, chiar de ar fi diavolul, tot rămîne lîngă el, și-i va lua apărarea și că prefera s-o audă însultîndu-l pe el, așa cum făcuse pînă atunci, decît s-o vadă legîndu-se de domnul Heathcliff. La aceste cuvinte, Catherine s-a înfuriat, dar Hareton a găsit mijlocul de a-i închide gura, întrebînd-o ce părere ar avea dacă el i-ar vorbi de rău tatăl ? Catherine a înțeles că Hareton Earnshaw era una cu stăpînul său și rămînea legat de

el cu legături prea puternice pentru a putea fi desfăcute de rațiune... lanțuri făurite de obișnuință... și ar fi fost o cruzime să încerce a le dezlega. De-atunci încolo a dovedit că-i bună la suflet, deoarece s-a ferit și să se plîngă de Heathcliff, și să-și exprime antipatia față de el. De altfel mi-a mărturisit că-i părea rău că se străduise să bage zîzanie între el și Hareton. Într-adevăr, nu cred ca de-atunci să fi suflat vreodată în fața acestuia măcar o vorbă împotriva opresorului ei.

După această mică neînțelegere, au fost iarăși prieteni și cît se poate de ocupați cu numeroasele lor îndeletniciri de elev și profesor. După ce-mi isprăveam treaba, veneam și ședeam cu ei ; mă simțeam ușurată și mîngîiată urmărindu-i, așa că vremea trecea pe nesimțite. Știți, mi se părea că, într-o oarecare măsură, amîndoi erau copiii mei. Multă vreme fusesem mîndră de unul dintre ei, iar acum eram convinsă că și celălalt va fi un izvor de egală satisfacție. Firea lui cinstită și caldă s-a scuturat repede de norii ignoranței și ai degradării în care fusese crescut, iar laudele sincere ale Catherinei îi stimulau sîrguința. Pe măsură ce mintea i se lumina, i se luminau și trăsăturile, adăugînd înfățișării lui inteligență și noblețe. Aproape nu-mi venea să cred că e același om cu cel pe care-l văzusem în ziua cînd îmi descoperisem mica stăpînă la Wuthering Heights, după expediția ei la stîncile de la Penistone. În timp ce eu îi admiram și ei munceau, se lăsase seara și o dată cu ea se întoarse și stăpînul. Veni peste noi pe neașteptate, intrînd pe ușa principală, așa că ne-a putut vedea bine pe tustrei, înainte ca noi să putem ridica ochii și să-l privim. „Nu face nimic, mi-am zis, n-a existat niciodată tablou mai plăcut și mai nevinovat decît acesta, așa că ar fi o rușine fără seamăn dacă

i-ar certa.“ Lumina roşie a focului strălucea pe capetele lor frumoase şi le dezvăluia feţele însufleţite de rîvnă copilărească. Pentru că deşi el împlinise douăzeci şi trei de ani şi ea optsprezece, fiecare avea nenumărate lucruri noi de învăţat şi de simţit: nici unul nu trăise şi nu încercase sentimentele unei maturităţi sobre şi lipsite de iluzii.

Au ridicat privirile amîndoi deodată şi au întîlnit privirile domnului Heathcliff. Poate că dumneavoastră n-aţi remarcat niciodată că ochii lor seamănă perfect şi sînt aidoma ochilor Catherinei Earnshaw. Actuala Catherine n-are altă asemănare cu răposata în afară de fruntea-i lată şi o anumită arcuire a nărilor, care o face să pară, fie că vrea sau nu, cam îngîmfată. Hareton semăna ceva mai mult cu Catherine Earnshaw, şi asemănarea e destul de vizibilă întotdeauna; dar în clipa aceea era chiar izbitoare, pentru că simţurile i se treziseră, iar facultăţile lui mintale erau în plină activitate. Cred că această asemănare l-a dezarmat pe domnul Heathcliff. A păşit spre cămin vădit mişcat, dar emoţia i se potoli repede cînd îl privi pe Hareton; sau mai bine zis îşi schimbă calitatea, căci tot emoţionat era. Îi luă cartea din mînă, îşi aruncă privirea pe pagina deschisă, apoi i-o dădu înapoi fără nici o vorbă. Îi făcu semn din ochi Catherinei să plece; vărul ei nu zăbovi mult după ea, şi eram pe punctul de a pleca şi eu, cînd mi-a poruncit să stau locului.

— Tristă încheiere! Nu-i aşa? remarcă el, după ce cugetă cîtăva vreme asupra scenei la care fusese martor. Un sfîrşit absurd al sforţărilor mele îndărătnice. Am pus mîna pe pîrghii şi cazmale ca să dărîm cele două case şi m-am antrenat pentru o muncă herculeană; dar acum, cînd totul e gata şi în puterea mea, constat că mi-a dispărut voinţa de a mişca măcar o ţiglă de pe acoperişul vreuneia din case. Vechii mei duşmani nu m-au biruit, acum ar fi momentul să mă răzbun pe urmaşii lor. Aş putea-o face, nimeni nu mă împiedică. Dar la ce bun! Nu mi-e greu să lovesc, dar mă oboseşte să ridic mîna! S-ar putea crede c-am muncit toată vremea numai pentru a-mi arăta acum mărinimia. Dar nici vorbă de aşa ceva! Am pierdut facultatea de a mă bucura de distrugerea lor; şi mi-e lene să distrug fără scop.

Nelly, se apropie o schimbare stranie: în momentul de faţă mă aflu în umbra ei. Viaţa mea de toate zilele mă interesează atît de puţin, încît cu greu îmi mai aduc aminte că trebuie să mănînc şi să beau. Cei doi, care-au ieşit din sală, sînt singurele obiecte care înseamnă o apariţie materială distinctă pentru mine, şi această apariţie îmi pricinuieşte o durere care se apropie de tortură. Despre *ea* nu vreau să vorbesc şi nici să mă gîndesc la ea nu vreau; dar aş dori sincer să n-o văd, căci prezenţa ei îmi stîrneşte numai simţăminte care mă scot din minţi. *El* mă impresionează în alt fel, şi dacă aş putea-o face fără să se creadă c-am înnebunit, aş căuta să nu-l mai văd niciodată. Dumneata ai crede că nu mai am mult pînă-n pragul nebuniei, zise făcînd un efort să zîmbească, dacă ţi-aş descrie miile de amintiri şi gînduri pe care le trezeşte şi le întruchipează băiatul ăsta. Dar dumneata n-ai să povesteşti ce-ţi spun, şi gîndurile mele stau tot timpul atît de întemniţate în mine, încît mă simt ispitit să le împărtăşesc.

Acum cinci minute, Hareton mi-a apărut nu ca o fiinţă omenească, ci ca întruchiparea tinereţii mele. Încercam faţă de el sentimente atît de variate, încît

mi-ar fi fost cu neputință să-i vorbesc ca un om cu mintea întreagă. În primul rînd, asemănarea izbitoare dintre el și Catherine mi-o reamintește într-un mod înspăimîntător. Totuși, acest fapt, despre care dumneata ai putea crede că are cea mai puternică înrîurire asupra imaginației mele, e în momentul de față lucrul cel mai neînsemnat. Căci ce nu-i în mintea mea legat de ea ? Și ce nu-mi amintește de ea ? Nu mă pot uita în jos, la pardoseala asta, fără să-i văd trăsăturile desenate pe piatră ! În fiecare nor, în fiecare pom... în aerul nopții și-n fiecare privire din timpul zilei... sînt înconjurat de chipul ei ! Cele mai obișnuite fețe ale bărbaților și femeilor... chiar și propriile mele trăsături... își bat joc de mine, semănînd cu ea. Lumea întreagă e o colecție spăimîntătoare de amintiri care-mi spun că ea a existat și c-am pierdut-o ! Ei bine, înfățișarea lui Hareton reprezintă fantoma iubirii mele nemuritoare, a strădaniei mele sălbatice de a-mi afirma drepturile, fantoma degradării, a mîndriei, a fericirii și a suferinței mele...

E o nebunie să-ți repet dumitale aceste gînduri. Totuși, te vor face să înțelegi pentru ce, cu toate că nu-mi place să fiu întotdeauna singur, societatea lui nu-mi face bine : dimpotrivă, îmi agravează chinul de care sufăr neîncetat și face ca, într-o oarecare măsură, să fiu indiferent față de relațiile dintre el și verișoara lui : nu le mai pot acorda nici un fel de atenție.

— Dar ce înțelegi prin *schimbare*, domnule Heathcliff ? am întrebat speriată de atitudinea lui, cu toate că, după părerea mea, nu era nici în primejdie de a-și pierde mințile și nici de a muri. Era puternic și sănătos, și încă din copilărie îi plăcea să se gîndească la lucruri sumbre și bizare. Doar că avea mania de a se gîndi

neîncetat la idolul său dispărut, dar în toate celelalte privințe mintea îi era tot atît de zdravănă ca și a mea.

— N-am s-o cunosc decît atunci cînd se va produce, zise el. Deocamdată sînt numai pe jumătate conștient de schimbare.

— Nu te simți bolnav, nu-i așa ? l-am întrebat eu.

— Nu, Nelly, de loc, răspunse.

— Atunci nu te temi de moarte ? am continuat.

— Teamă ? Nu ! răspunse el. Nu am nici teama, nici presimțirea, nici nădejdea morții. Și de ce aș avea-o ? Cu constituția mea puternică, cu viața cumpătată pe care o duc, cu îndeletnicirile care nu mă expun la nici un pericol, ar trebui, și probabil *așa va fi*, să rămîn pe pămînt pînă cînd nu va mai exista un fir de păr negru pe capul meu. Și totuși în starea asta nu mai pot s-o duc ! Trebuie să-mi amintesc să respir... aproape că trebuie să-i amintesc inimii să bată. Și parcă apăs la loc un arc puternic : îmi trebuie constrîngere ca să fac cel mai mic gest care nu-i purtat de unicul meu gînd, și dacă nu-i legat de unica și eterna mea idee, trebuie să mă constrîng pentru a discerne dacă ceva este viu sau mort. N-am decît o singură dorință, și întreaga mea ființă și toate puterile mele țintesc spre împlinirea ei. Am dorit-o atît de multă vreme și atît de neclintit, încît sînt convins că se *va* împlini... și *în curînd*... pentru că mi-a mîncat viața. Presimțirea împlinirii ei m-a și înghițit. Mărturisirile nu m-au ușurat, dar poate că-ți vor explica anumite stări de spirit, pe care altfel nu le-ai fi putut înțelege. O, Doamne ! E o luptă lungă, aș vrea să se isprăvească !

A început să măsoare cu pași mari încăperea, bolborosind numai pentru el lucruri îngrozitoare, încît eram înclinată să cred, după cum spunea Joseph, că propria lui conștiință îi prefăcuse inima într-un iad pămîntesc. Mă întrebam cu teamă cum se va sfîrși.

Deşi pînă atunci rareori îşi dezvăluise o asemenea stare de spirit, fie măcar din priviri, eu eram convinsă că aceasta era dispoziţia lui obişnuită. De altfel chiar el mi-a confirmat părerea dar, judecînd după purtarea lui, nimeni nu ar fi putut crede acest lucru. Nici dumneavoastră, domnule Lockwood, cînd l-aţi văzut, n-aţi bănuit nimic ; iar în perioada despre care vă vorbesc era întocmai ca mai înainte, poate puţin mai îndrăgostit de singurătatea lui continuă şi poate mai tăcut cu cei din preajma lui.

CAPITOLUL 34

Timp de cîteva zile după seara aceea, domnul Heathcliff s-a ferit să ne mai întîlnească la masă, totuşi n-a vrut să-i excludă cu totul pe Hareton şi pe Cathy. Nu-i plăcea să cedeze cu desăvîrşire în faţa sentimentelor, de aceea prefera să lipsească el de la masă. De atunci o singură masă în douăzeci şi patru de ore îi păru îndestulătoare pentru a se hrăni.

Într-o noapte, după ce toţi ai casei se culcaseră, l-am auzit coborînd şi ieşind pe uşa principală. Nu l-am auzit revenind, şi dimineaţa am constatat că tot plecat era. Ne aflam în luna aprilie ; timpul era dulce şi cald, iarba atît de verde pe cît o puteau face ploile abundente şi soarele, iar cei doi meri pitici de lîngă peretele de miazăzi erau plini de flori. După micul dejun, Catherine stărui să iau un scaun şi să mă aşez cu lucrul sub brazii de la colţul casei, iar pe Hareton, care se vindecase complet după accident, îl convinsese să sape şi să-i aranjeze grădiniţa, care fusese mutată în partea aceea din pricina protestelor lui Joseph. Şedeam liniştită, bucurîndu-mă de miresmele primăverii ce mă înconjurau şi de albastrul suav de deasupra capetelor noastre, cînd tînăra mea doamnă,

care se dusese spre gard să adune cîteva rădăcini de brînduşe pentru a-şi împrejmui un strat, se întoarse numai cu jumătate din rădăcinile de care avea nevoie şi ne înştiinţă că domnul Heathcliff vine acasă.

— Mi-a vorbit! adăugă ea cu o expresie uluită.

— Ce ţi-a spus? întrebă Hareton.

— Mi-a spus să plec cît pot de iute, răspunse ea. Dar s-a uitat la mine cu nişte ochi atît de diferiţi de cei cu care eram obişnuită, încît m-am oprit o clipă să văd ce-i cu el.

— Cum e?

— Cum să fie, aproape luminat şi vesel. Nu, de loc *aproape*... ci *foarte* emoţionat, sălbatic şi fericit! răspunse ea.

— Atunci înseamnă că plimbările de noapte îi priesc, am observat eu luînd un aer indiferent.

De fapt, eram tot atît de surprinsă ca şi Catherine şi foarte nerăbdătoare să mă conving de adevărul afirmaţiei ei, căci să-l vezi pe stăpîn fericit nu era un spectacol de fiecare zi. Am inventat un pretext ca să pot intra în casă. Heathcliff stătea în pragul uşii deschise, era palid şi tremura. Avea însă, într-adevăr, o licărire stranie şi plină de fericire în ochi, ceea ce-i schimba întreaga expresie a feţei.

— Vrei să mănînci ceva? l-am întrebat. Trebuie să fii flămînd după o noapte de hoinăreală!

Doream să aflu unde fusese, dar n-am vrut să-l întreb de-a dreptul.

— Nu, nu mi-e foame, răspunse el, întorcînd capul şi vorbindu-mi pe un ton cam dispreţuitor; parcă ghicise că încerc să descopăr motivul bunei lui dispoziţii.

Eram încurcată; nu ştiam dacă nu cumva e un prilej binevenit pentru a-l dojeni.

— Cred că nu-i cuminte să hoinăreşti pe-afară, am continuat eu, cînd ar trebui să stai în pat. Nu, nu-i de loc cuminte, mai ales pe vremea asta umedă. Sînt sigură c-ai să răceşti sau ai să te îmbolnăveşti. De altfel mi se pare c-aşa s-a şi întîmplat.

— Nu s-a întîmplat decît ceea ce pot eu îndura, răspunse Heathcliff, şi îndur totul cu cea mai mare plăcere, dar cu condiţia să mă laşi în pace. Du-te înăuntru şi nu mă mai plictisi.

L-am ascultat şi, trecînd pe lîngă el, observai că răsufla iute ca o pisică.

„Da! mi-am zis. O să se îmbolnăvească! Nu pot înţelege ce-a făcut!“

În ziua aceea, la prînz, se aşeză cu noi la masă şi-şi ţinu farfuria ca să i-o umplu cu mîncare, ca şi cum ar fi avut de gînd să se despăgubească de postul din ajun.

— Nici n-am răcit şi nici fierbinţeli n-am, Nelly — remarcă el făcînd aluzie la cele ce-i spusesem de dimineaţă — şi sînt gata să mănînc tot ce mi-ai pus în farfurie.

Îşi luă cuţitul şi furculiţa, se pregăti să mănînce, dar deodată pofta păru că i-a pierit. Puse totul pe masă, privi stăruitor pe fereastră, apoi se ridică şi ieşi. L-am văzut umblînd încoace şi-ncolo prin grădină, în timp ce noi am isprăvit masa; atunci Earnshaw a spus că se duce să-l întrebe pentru ce n-a vrut să mănînce; credea că l-am supărat noi cu ceva.

— Ei, vine?! strigă Catherine cînd vărul ei se întoarse.

— Nu, răspunse el, dar nu-i mînios, mi s-a părut chiar foarte bine dispus. Numai că s-a enervat pentru că i-am vorbit de două ori. Apoi mi-a spus să

vin la tine și mi-a mai spus că se miră cum de pot dori tovărășia altcuiva.

Eu i-am pus farfuria pe grătarul căminului, ca să-i țin mîncarea caldă. După un ceas sau două, cînd camera rămase goală, intră din nou, dar nu mi s-a părut de loc mai liniștit. Aceeași expresie nefirească — și nefirească era — de fericire, sub sprîncenele lui negre, și aceeași paloare a feței din care dispăruse tot sîngele; și dinții care i se dezveleau din cînd în cînd într-un fel de zîmbet. Corpul întreg îi tremura, dar nu cum tremură omul la răceală sau slăbiciune, ci cum vibrează o coardă întinsă la maximum... era mai mult un fior puternic decît un tremur.

„Am să-l întreb ce are, mi-am zis! Căci cine altul să-l întrebe?" Apoi am exclamat:

— Ai auzit vreo veste bună, domnule Heathcliff?! Pari neobișnuit de înviorat.

— De unde să-mi vină mie vești bune? zise el. Sînt înviorat de foame și, după cît mi se pare, nu trebuie să mănînc.

— Prînzul dumitale e-acolo, i-am răspuns, pentru ce nu vrei să mănînci?

— Acum n-am poftă, mîrîi el iute; am să aștept pînă la cină. Și, Nelly, o dată pentru totdeauna, te rog să-l previi pe Hareton și pe cealaltă să nu se mai apropie de mine. Vreau să nu mă tulbure nimeni; vreau să fiu singur.

— Ai vreun motiv nou pentru această oprelişte? l-am întrebat eu. Spune-mi pentru ce ești atît de ciudat, domnule Heathcliff? Unde-ai fost noaptea trecută? Nu-ți pun această întrebare din simplă curiozitate, ci...

— Ba pui întrebarea dintr-o foarte simplă curiozitate, mă întrerupse el rîzînd. Totuși, am să-ți răspund. Noaptea trecută am fost în pragul iadului. Azi sînt aproape de paradisul meu. Îl văd cu ochii, abia trei pași mă mai despart de el! Și acum ai face bine să pleci și tu! Dacă n-ai să mă mai iscodești, n-ai să vezi și nici n-ai să auzi nimic înspăimîntător.

După ce-am măturat căminul și-am șters masa, am plecat mai nedumerită ca niciodată.

În după-amiaza aceea n-a mai ieșit din casă, și nimeni nu i-a tulburat singurătatea. La ora opt însă am socotit că se cuvine, chiar dacă nu m-a chemat, să-i duc o lumînare și cina. Stătea rezemat de pervazul unei ferestre deschise, dar nu privea afară, căci fața îi era întoarsă spre întunericul dinăuntru. Focul mocnea în cenușă, camera se umpluse de aerul umed și dulce al serii înnourate și-atît de liniștite, încît se putea auzi nu numai murmurul rîulețului ce curgea spre Gimmerton, ci și freamătul undelor și gîlgîitul apei peste pietre și în jurul bolovanilor mari pe care nu-i putea acoperi. Am murmurat un cuvînt de nemulțumire văzînd că focul e gata să se stingă și-am început să închid ferestrele, una după alta, pînă am ajuns la a lui.

— S-o închid și pe-asta? l-am întrebat, ca să-l trezesc din visare, căci rămăsese nemișcat.

În timp ce vorbeam, lumînarea i-a luminat fața. Oh, domnule Lockwood, nu vă pot spune cît de cumplit m-am speriat în clipa cînd l-am văzut! Ochii aceia negri, adînci! Zîmbetul acela și paloarea lui de fantomă! Mi s-a părut că nu-i domnul Heathcliff, ci o nălucă; și de spaimă am lăsat lumînarea să se atingă de perete și-am rămas în întuneric.

— Da, închide-o, răspunse cu glasul lui obișnuit. Ia te uită, ce neîndemînare! Pentru ce n-ai ținut lumînarea drept? Du-te fuga și adu alta.

Am alergat afară înnebunită de groază și i-am spus lui Joseph:

— Stăpînul dorește să-i duci o lumînare și să-i aprinzi focul din nou... căci în momentul acela nu îndrăzneam să mai intru.

Joseph adună, zgomotos, niște jăratic pe-o lopățică și plecă. Dar s-a întors imediat, cu lopățica într-o mînă și cu tava de mîncare în cealaltă, explicîndu-mi că domnul Heathcliff s-a dus să se culce și nu dorea să mănînce nimic pînă dimineața. L-am auzit atunci cu toții urcînd scările; dar nu s-a dus în camera lui obișnuită, ci a intrat în aceea cu patul cu tăblii. Fereastra ei, după cum v-am spus, e destul de largă, așa că oricine poate ieși prin ea. Și mi-a trecut prin gînd că plănuise o nouă hoinăreală la miez de noapte și prefera ca noi să nu-l auzim.

„O fi un duh rău care mănîncă morții, sau un vampir?" mi-am zis. Citisem despre asemenea demoni hidoși, încarnați. Apoi am început să-mi amintesc cum l-am îngrijit cînd era copil, cum l-am văzut crescînd și cum i-am urmărit aproape toată viața; și mi-am dat seama cît de proastă eram să pot crede despre el un lucru atît de îngrozitor!

„Dar de unde-o fi venit făptura aceea mică, neagră, adusă aici de un om bun spre nenorocirea lui?" murmură în mine glasul superstiției, în timp ce adormeam și conștiința mă părăsea. Și-am început, pe jumătate visînd, să-mi bat capul imaginînd niște părinți potriviți lui și, cu ajutorul gîndurilor mele din starea de veghe, mi-am petrecut din nou în minte viața lui, cu cîteva imagini sumbre în plus, iar în cele din urmă am ajuns să-mi închipui moartea și înmormîntarea lui. Din toate acestea ceea ce mai țin minte e marea mea tulburare, căci aveam sarcina de a dicta inscripția de pe piatra lui funerară și mă sfătuiam în privința ei cu groparul. Și cum nu avea prenume și nu-i cunoșteam nici vîrsta, am fost obligați să ne mulțumim cu un singur cuvînt: „Heathcliff". Așa s-a și întîmplat. Dacă intrați în curtea bisericii, veți citi pe piatra lui funerară numai acest cuvînt și data morții.

Zorile mi-au readus bunul-simț. Cum s-a luminat de ziuă, atît cît să pot vedea, m-am sculat și-am ieșit în grădină, să caut sub fereastră urmele picioarelor. Dar n-am văzut nimic. „A rămas acasă, mi-am zis, și azi o să fie sănătos." Am preparat micul dejun pentru toată casa, ca de obicei, dar lui Hareton și lui Cathy le-am spus să mănînce înainte de a coborî stăpînul, căci azi, desigur, va dormi mai mult. Ei au preferat să mănînce afară, sub pomi, așa că le-am așternut acolo o masă mică, pe placul lor.

Cînd m-am întors, l-am găsit pe domnul Heathcliff jos. Vorbea cu Joseph despre treburile fermei; i-a dat îndrumări limpezi și amănunțite cu privire la ce discutau, dar vorbea iute, întorcînd mereu capul într-o parte și avînd aceeași expresie de surescitare, poate chiar și mai accentuată. Cînd Joseph ieși din odaie, se așeză în locul unde ședea de obicei, iar eu i-am pus dinainte o cană de cafea. O trase mai aproape. Apoi își așeză brațele pe masă și privi peretele din față: după cîte mi s-a părut, cerceta cu mare atenție o anumită porțiune; ochii îi erau atît de strălucitori și de neliniștiți și arătau un interes atît de viu, încît timp de o jumătate de minut Heathcliff nici nu mai respiră.

— Haide, am exclamat eu, împingînd o bucată de pîine lîngă mîna lui, mănîncă și bea-ți cafeaua cît e caldă! Te-aștept aproape de-un ceas.

Nu m-a luat în seamă — şi totuşi a zîmbit. Preferam să-l văd scrîşnind din dinţi decît zîmbind aşa.

— Domnule Heathcliff ! Stăpîne, am strigat, pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai uita aşa, de parcă-ai avea în faţa ochilor o vedenie din altă lume !

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu ţipa atît de tare ! răspunse el. Fă-ţi ochii roată şi spune-mi : sîntem singuri ?

— Fireşte că da, i-am răspuns, fireşte că sîntem singuri !

Totuşi, fără să vreau, i-am ascultat porunca, dar parcă n-aş fi fost chiar sigură că eram numai noi doi. Făcu o mişcare cu mîna şi dădu la o parte pîinea şi cafeaua, liberîndu-şi locul din faţă, apoi se aplecă înainte ca să poată privi şi mai nestingherit.

De data asta am observat că nu-l mai interesează peretele ; m-am uitat mai bine şi mi-am dat seama că priveşte ceva ce se afla la o depărtare de vreo doi metri. Şi ceea ce vedea, orice-ar fi fost, părea că-i provoacă o plăcere şi o durere de nerăbdat ; cel puţin aşa am înţeles eu, judecînd după expresia lui chinuită şi totuşi transfigurată. Obiectul închipuirii sale nu stătea nemişcat, căci ochii lui îl urmăreau cu o atenţie neostenită ; nici chiar cînd vorbea cu mine nu-şi întorcea privirea de la el. Zadarnic îi reaminteam de postul lui prelungit, căci, dacă făcea vreo mişcare ca să se apropie de vreun obiect, cedînd rugăminţilor mele, sau dacă întindea mîna să ia o bucată de pîine, degetele se încleştau înainte de a ajunge la ea şi mîna îi cădea pe masă, uitînd scopul urmărit.

Am stat lîngă el cu neclintită răbdare, încercînd să-i abat atenţia de la preocuparea care-l obseda, pînă cînd s-a enervat şi s-a ridicat, întrebîndu-mă

pentru ce nu-l las să mănînce cînd vrea el. Şi mi-a mai spus că data viitoare să nu-l mai aştept, ci să-i pun totul pe masă şi să-mi caut de treabă. După aceste cuvinte a ieşit din cameră, coborînd agale poteca din grădină, şi a dispărut pe poartă.

Ceasurile trecură anevoie, pline de îngrijorare ; veni o altă seară. Nu m-am dus la culcare decît foarte tîrziu şi, cînd m-am dus, n-am putut dormi. El a intrat după miezul nopţii şi, în loc să se ducă să se culce, s-a închis în sală. Am ascultat cu atenţie, m-am sucit încoace şi-ncolo şi, în cele din urmă, m-am îmbrăcat şi am coborît. Era prea greu să stau culcată, chinuindu-mi mintea cu sute de presimţiri deşarte.

Am auzit paşii domnului Heathcliff măsurînd neostenit pardoseala ; şi adeseori tăcerea era întreruptă de răsuflarea lui adîncă, ce semăna cu un geamăt. Bolborosea şi cuvinte fără şir ; singurul pe care l-am putut prinde a fost numele Catherinei legat de cîte un cuvînt de mîngîiere sau de suferinţă sălbatică, smuls din adîncul sufletului, rostit încet, grav ca şi cum ar fi vorbit cu o persoană prezentă. N-am avut curajul să intru de-a dreptul în odaie, dar, vrînd să-l trezesc din visare, m-am apucat să fac focul în bucătărie, am aţîţat flăcările şi-am început să rîcîi cenuşa. L-am trezit mai curînd decît mă aşteptam. A deschis imediat uşa şi a spus :

— Nelly, vino încoace... S-a făcut dimineaţă ? Vino cu lumînarea.

— Bate patru, i-am răspuns. Ai nevoie de o lumînare ca să te urci sus. Ai fi putut să-ţi aprinzi o lumînare şi la foc.

— Nu, nu vreau să mă duc sus, a zis. Vino înăuntru şi aprinde-mi focul, apoi deretică prin odaie.

— Mai întîi trebuie să suflu în foc ca să aţîţ jăraticul, i-am spus, luînd un scaun şi foalele.

Între timp el umbla încoace și-ncolo, într-o stare aproape de nebunie ; suspinele lui adînci și grele se succedau atît de iute, încît nu mai lăsau loc pentru o respirație normală.

— Cînd se crapă de ziuă am să trimit după Green, zise el. Vreau să-i cer cîteva lămuriri juridice cît mai sînt în stare să mă gîndesc la treburi de felul ăsta și cît mai pot acționa calm. Încă nu mi-am scris testamentul și nu mă pot hotărî cum să-mi împart averea. Aș vrea s-o șterg de pe fața pămîntului.

— Eu n-aș vorbi așa, domnule Heathcliff, am intervenit eu. Lasă deocamdată testamentul la o parte, căci ai vreme destulă pentru asta, ca și pentru a te căi de numeroasele dumitale nelegiuiri. N-aș fi crezut niciodată c-or să te lase nervii. Totuși, spre uimirea mea, te-au lăsat, și aproape cu totul... dar numai din vina dumitale. Felul în care ți-ai petrecut aceste ultime trei zile ar fi doborît și un titan. Mănîncă ceva și odihnește-te puțin. N-ai decît să te privești în oglindă și-ai să-ți dai seama ce mare nevoie ai și de mîncare, și de somn. Obrajii ți-s scobiți, ochii ți-s roșii, ca ai unui om care moare de foame și e pe cale să orbească de nesomn.

— Nu-i vina mea că nu pot nici mînca, nici dormi, răspunse el. Te asigur că nu fac asta cu un plan dinainte stabilit. Am să fac și pe una, și pe cealaltă îndată ce-mi va fi cu putință. Dar încearcă să-i poruncești unui om care se luptă în apă, la depărtare de un braț de mal, să stea liniștit ! Mai întîi trebuie să ajung la mal, și-apoi am să mă odihnesc. Fie cum vrei tu : să nu mai vorbim de domnul Geen. Iar în ceea ce privește căința pentru nelegiuirile mele, află că n-am săvîrșit nici o nelegiuire și nu mă căiesc de nimic. Sînt prea fericit, și totuși încă nu destul. Fericirea sufletului meu îmi ucide trupul și totuși nu-i îndeajuns de satisfăcătoare în sine.

— Fericit, stăpîne ?! am strigat eu. Stranie fericire ! Dacă m-ai asculta fără să te înfurii, ți-aș da cîteva sfaturi care te-ar face mai fericit.

— Ce sfaturi ? întrebă el. Dă-mi-le !

— Îți dai seama, domnule Heathcliff, că de la vîrsta de treisprezece ani ai dus o viață egoistă, necreștinească și că, probabil, în tot acest răstimp n-ai pus mîna pe o *Biblie* ? Desigur, ai uitat cuprinsul acelei cărți și poate că acum nici nu mai ai răbdare s-o cercetezi. Crezi să ți-ar strica dacă am trimite după cineva — vreun pastor oarecare, indiferent de biserica de care ține — să ți-o tălmăcească și să-ți arate cît de mult te-ai îndepărtat de preceptele ei ? Și că ești foarte puțin pregătit pentru cerul propovăduit de ea dacă nu te schimbi înainte de moarte ?

— Îți sînt recunoscător, Nelly, zise el, că mi-ai reamintit să-ți spun cum vreau să fiu înmormîntat. Vreau să fiu dus la cimitir seara. Dumneata și cu Hareton puteți să mă însoțiți dacă vreți ; și bagă mai ales de seamă ca groparul să respecte poruncile mele în ceea ce privește cele două coșciuge ! Nu trebuie să vină nici un pastor, după cum nu trebuie să se rostească nici un cuvînt despre mine. Îți spun că aproape am atins paradisul *meu*, căci paradisul altora e cu desăvîrșire lipsit de valoare pentru mine și nu-l rîvnesc.

— Și presupunînd că vei continua să ajunezi cu aceeași încăpățînare și vei muri în acest fel, ce-o să se întîmple dacă ei refuză să te înmormînteze în cimitir ? am spus eu, indignată de această indiferență păgînească. Ți-ar plăcea ?

— N-or să facă una ca asta, răspunse el. Iar dacă vor face-o, tu trebuie să mă muți acolo în ascuns, și

dacă n-ai s-o faci, ai să vezi cu ochii tăi că morţii nu pier cu totul !

Cum a auzit că ceilalţi membri ai familiei încep să se mişte, s-a retras în vizuina lui, lăsîndu-mă să respir în voie. Dar după-amiază, pe cînd Joseph şi Hareton îşi vedeau de treburi, a venit din nou în bucătărie şi, cu o căutătură sălbatică, mi-a poruncit să vin şi să stau în sală. Voia să rămînă cineva lîngă el. Eu am refuzat, spunîndu-i pe faţă că vorbele şi purtarea lui ciudată mă speriau şi n-aveam nici curajul şi nici puterea să-i ţin singură de urît.

— Mi se pare că mă crezi un diavol, zise el cu un rîs înspăimîntător ; ceva prea monstruos ca să poată trăi sub acoperişul unei case ca lumea. Apoi, întorcîndu-se către Catherine, care era acolo şi care s-a tras în spatele meu cînd l-a văzut apropiindu-se a adăugat, pe jumătate rînjind : Vrei să vii *tu*, puicuţă ? Nu-ţi voi face nici un rău. Nu ! Şi tu mă crezi mai rău chiar decît diavolul ? ! Nu face nimic, există *una* care nu se fereşte de mine ! Pe Dumnezeul meu ! E neînduplecată ! Dumnezeule, e fără milă ! Oh, blestemată treabă ! E mult mai mult decît poate îndura carnea şi sîngele... chiar şi al meu.

De-atunci n-a mai căutat tovărăşia nimănui. Pe înserate s-a dus în camera lui. Toată noaptea şi pînă dimineaţa tîrziu l-am auzit gemînd şi murmurînd singur. Hareton n-avea astîmpăr, voia să se ducă la el, dar l-am rugat să-l cheme pe doctorul Kenneth, ca să vadă ce are. Cînd a sosit, l-am rugat pe Heathcliff să mă lase să intru şi-am încercat să deschid uşa, dar am găsit-o încuiată ; iar el a strigat doar să ne ducem dracului. Spunea că se simte mai bine şi vrea să fie lăsat în pace, aşa că doctorul a plecat.

Seara următoare a fost foarte umedă, a plouat cu găleata pînă-n zorii zilei şi, cînd mi-am făcut plimbarea de dimineaţă în jurul casei, am observat că fereastra stăpînului era larg deschisă şi ploaia cădea drept în casă. „Nu poate fi în pat, mi-am zis, căci, aşa cum toarnă, l-ar fi udat pînă la piele. Trebuie să se fi sculat, ori să fi plecat. Dar de ce să mă mai frămînt, am să-mi iau inima în dinţi şi-am să mă duc să văd."

După ce am reuşit să intru cu altă cheie, m-am repezit să desfac tăbliile patului, căci camera era goală ; le-am împins iute şi m-am uitat înăuntru. Domnul Heathcliff era acolo... culcat pe spate. I-am întîlnit privirea, dar avea nişte ochi atît de pătrunzători şi sălbatici, încît am tresărit. Apoi mi s-a părut că zîmbeşte. Nu m-am gîndit că-i mort, dar faţa şi gîtul îi erau spălate de ploaie, aşternuturile ude, iar el stătea absolut nemişcat. Fereastra, bătută de vînt încoace şi-ncolo, îi zgîriase mîna care era aşezată pe marginea pervazului. Din pielea tăiată nu curgea sînge, iar cînd am pus degetele pe ea, nu m-am mai putut îndoi : era mort şi ţeapăn !

Am închis fereastra, i-am pieptănat părul negru şi lung de pe frunte, am încercat să-i închid ochii şi să sting, dacă mi-ar fi fost cu putinţă, înainte de a o mai vedea şi altcineva... acea privire îngrozitoare, ca vie, de triumf. Dar ochii n-au vrut să se închidă. Păreau că rînjesc, că-şi bat joc de încercările mele, iar buzele lui desfăcute şi dinţii albi, ascuţiţi, rînjeau şi ei ! Cuprinsă de o nouă criză de laşitate, l-am strigat pe Joseph. Joseph se tîrî pînă sus, făcînd mare gălăgie, dar refuză cu îndîrjire să se atingă de el.

— Diavolu' s-a repezit la sufletu' lui, strigă el, şi poate să-i ia şi hoitu', căci mie nu-mi pasă de el ! Uite-l ! Ce nemernic, rînjeşte şi-n faţa morţii !

Şi păcătosul bătrîn începu să rînjească şi el, în bătaie de joc. Am crezut chiar c-o să dănţuiască în jurul patului; dar, potolindu-se brusc, căzu în genunchi, ridică mîinile şi mulţumi că adevăratul stăpîn al vechii familii a reintrat în drepturile lui.

Eram buimăcită de această întîmplare îngrozitoare; şi fără să vreau gîndurile mele se întoarseră cu un fel de tristeţe apăsătoare spre vremurile trecute. Numai bietul Hareton, cel căruia Heathcliff îi făcuse cea mai mare nedreptate, suferi cu adevărat. El a vegheat toată noaptea la căpătîiul mortului plîngînd amarnic. Îi strîngea mîna, îi săruta faţa sarcastică şi sălbatică, pe care toţi ceilalţi se fereau s-o privească, şi-l plîngea cu durerea aceea puternică ce izvorăşte în mod firesc dintr-o inimă generoasă, cu toate că inima lui e tare ca oţelul călit.

Doctorul Kenneth rămase încurcat cînd a trebuit să se pronunţe asupra bolii care pricinuise moartea stăpînului. I-am ascuns faptul că n-a pus nimic în gură timp de patru zile, temîndu-mă să dau cumva de vreun bucluc; şi-apoi eram convinsă că nu se abţinuse de voie şi cu un anumit plan, ci că aceasta era consecinţa şi nu cauza bolii lui stranii.

L-am înmormîntat, spre indignarea întregii vecinătăţi, întocmai cum a dorit. Earnshaw şi cu mine, groparul şi şase oameni care au dus sicriul au format întregul cortegiu. Cei şase oameni au plecat după ce l-au coborît în groapă, noi am rămas pînă l-am văzut acoperit. Hareton, cu faţa scăldată în lacrimi, a tăiat cu sapa bucăţi de pămînt cu iarbă şi le-a aşezat cu mîna lui peste movila cafenie. Acum e tot atît de netedă şi verde ca şi mormintele vecine... şi sper că şi fostul meu stăpîn doarme tot atît de adînc ca şi cei de lîngă el. Dar oamenii din partea locului, dacă-i

întrebaţi, jură pe *Biblie* că el umblă; şi sînt unii care spun că l-ar fi întîlnit lîngă biserică, alţii că l-au văzut pe dealuri şi chiar aici, în casă. Poveşti deşarte, o să ziceţi dumneavoastră, şi-aşa zic şi eu. Totuşi, bătrînul acela de lîngă focul din bucătărie susţine că, privind pe fereastra odăii lui, a văzut — de la moartea lui Heathcliff încoace — în fiecare noapte ploioasă două fiinţe... Iar mie mi s-a-ntîmplat ceva ciudat, cam acum o lună. Într-o seară mă duceam la Grange... era o seară învolburată, prevestitoare de furtună... şi tocmai la cotitura drumului spre Heights m-am întîlnit cu un băieţel care mîna o oaie şi doi miei. Băiatul plîngea îngrozitor, iar eu mi-am închipuit că oile erau îndărătnice şi nu se lăsau mînate.

— Ce s-a-ntîmplat, băiete? l-am întrebat.

— Acolo sub deal e Heathcliff cu o femeie, zise el plîngînd cu lacrimi ce-i curgeau şiroaie, şi nu cutez să trec pe lîngă ei.

Eu n-am văzut nimic, dar nici oile şi nici el nu voiau să înainteze. I-am spus s-o ia pe drumul din vale. Probabil că şi-a creat singur fantomele, în timp ce străbătea dealurile, gîndindu-se la poveştile pe care le auzise repetate de părinţii şi prietenii lui. Însă nici mie nu-mi mai place acum să fiu pe afară cînd se întunecă şi nici nu-mi mai place să rămîn singură în casa asta sumbră. Nu pot scăpa de-aceste gînduri şi-aş fi fericită dacă ei ar părăsi-o şi s-ar muta la Grange.

— Aşadar, or să se ducă la Grange, am spus eu.

— Da, răspunse doamna Dean; de îndată ce se vor căsători, şi asta va fi în ziua de Anul Nou.

— Şi-atunci cine-o să rămînă aici?

— Păi, cine? Joseph o să aibă grijă de casă şi, poate, pe lîngă el, vreun băiat care să-i ţină de urît. Vor locui în bucătărie, iar restul va fi închis.

— Casa va fi la dispoziţia stafiilor care vor dori s-o bîntuie, am spus eu.

— Nu, domnule Lockwood, zise Nelly dînd din cap. Eu cred că morţii odihnesc în pace şi nu-i bine să vorbeşti despre ei în glumă.

În acel moment poarta grădinii se deschise ; hoinarii se întorseseră.

— Ăstora nu le e frică de nimic, am mîrîit eu, urmărindu-i pe fereastră cum se apropiau. Împreună l-ar înfrunta şi pe Satana cu toate oştile lui !

Cînd au păşit pe pietrele din faţa uşii şi s-au oprit să arunce o ultimă privire lunii — sau mai bine zis să se privească unul pe altul în lumina ei — am simţit un imbold irezistibil să fug iarăşi din calea lor ; şi, punînd în mîna doamnei Dean o mică amintire, fără a ţine seamă de protestele ei, cînd tinerii au deschis uşa spre sală, eu am dispărut prin bucătărie. Aş fi confirmat, desigur, părerea lui Joseph despre purtările deşănţate ale doamnei Dean dacă, din fericire, nu şi-ar fi dat seama că, datorită clinchetului ademenitor al unui ban de aur pe care l-am lăsat să cadă la picioarele lui, sînt un om respectabil.

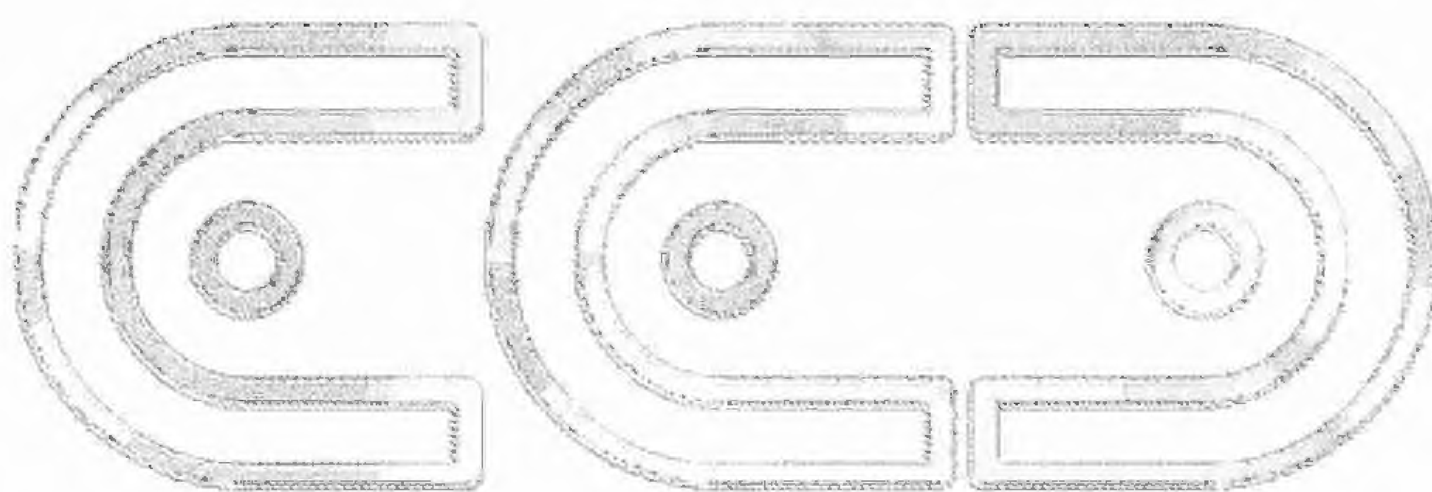
În drumul meu spre casă m-am abătut pe la capela bisericii. Apropiindu-mă de ziduri am observat că paragina se întinsese mai mult şi că totul era mai năruit decît acum şapte luni. Multe ferestre erau doar găuri negre, fără geam ; iar din loc în loc, dincolo de linia dreaptă a acoperişului, ieşeau cîteva ţigle, care vor fi smulse, cu încetul, de furtunile din toamna ce va să vină.

Am căutat şi-am descoperit uşor cele trei pietre funerare pe povîrnişul de lîngă mlaştină. Cea din mijloc era cenuşie şi pe jumătate năpădită de buruieni, a

lui Edgar Linton acoperită de iarbă şi muşchi, iar a lui Heathcliff, încă goală.

Am zăbovit printre ele, sub cerul acela binevoitor, dulce, senin ; am urmărit fluturii ce zburau printre ierburi şi clopoţei, am ascultat vîntul suav ce adia prin iarbă, şi m-am întrebat : Cum a putut crede cineva vreodată că cei ce odihnesc în pacea pămîntului ar putea avea un somn tulburat ?

Scanare și prelucrare digitală

de

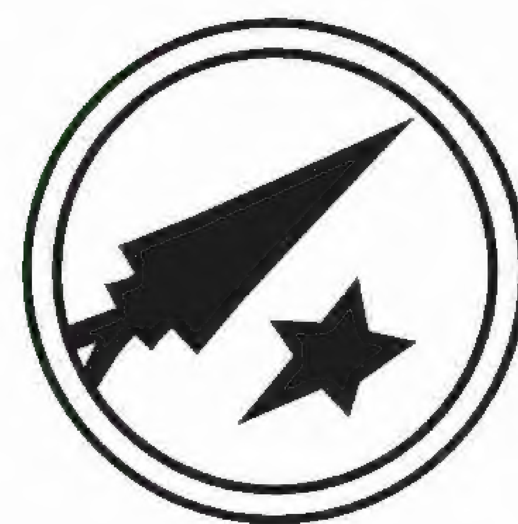

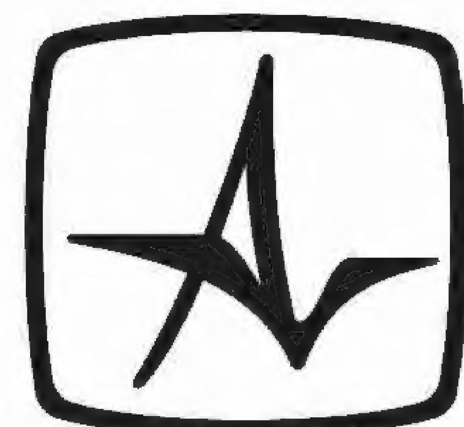
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

